ANTIQUITATIS ACADEMIÆ OXONIENSIS APOLOGIA

TWYNO

OXON: 1608

Frederick Symonds

Floreat

808 TWYNE (Brian) Antiquitatis Academiæ Oxoniensis Apologia. £2 10*s*.
Oxford, Jos. Barnes, 1608

Sm. 4to, old panelled calf, rebkd.: slight stain at beginning, large copy (with 4th blank prelim. leaf) of the 1st ed. of the first history of Oxford. Has references to Sir Thos. More. Sayle 5289. B.M. 1519. Madan 72 (15).

ANTIQVITATIS ACADEMIÆ OXONIENSIS APOLOGIA.

In tres libros diviſa.

AVTHORE

BRIANO TWYNO *in facultate Artium Magiſtro, & Collegij Corporis Chriſti in eâdem Academia Socio.*

AC: OX

OXONIÆ,
Excudebat Ioſephus Barneſius:
Anno Dom. 1608.

NOBILISSIMO AC ILLVSTRISSIMO HEROI, DOMINO SVO Honotatiſſimo, Domino ROBERTO SACVILLO Baroni de Buckhurſt, & Comiti Dorcetenſi,

BRIANVS TWYNE.

S. P. D.

DVO Sunt (illuſtriſſime Comes) quæ in his edendis multò mihi maiores moleſtias, quàm penè in componendis, creaſſe videntur: Primum, quod cum de optimo aliquo patrono deligendo concilium iniiſſem, & in patrem tuum illuſtriſsimum Heroem cogitationes meas fixiſſem, eum profecto non tam citò inveniſſe quàm in medio veluti curſu perdidiſſe atquè amiſiſſe contigerit: alterum quòd eo dolenter occidente, tametſi in te filium ac Heroem non minus illuſtrem omnia conſpiraſſent; tamen in dedicãdo ita fuerim diuulſus atq; diſtractus, vt quoties de te aut ad te vnam voculam ſcriberem, toties & patrem quoq; tuum, primum patronum alloqui; & eo paulùm dimiſſo, tecum rem habere,

ac deniq; bipartita quadam ratione, omnia inter vtrumq; dividere ac diſtribuere debere viderer. Etenim Pater tuus illuſtriſſimus, quem honoris & amplitudinis cauſa nomino, tantus fuit Oxonienſis Academiæ conſeruator, vt vel inter ardua totius Reipublicæ negotia quæ ille ſūma fide & fælicitate adminiſtrabat, illud ei inprimis curæ fuit vt Oxonienſium ſuorum ſaluti quamoptimè proſpiceret. Verum tamen is, quo in novis querelarum noſtrarum cauſis ſuſcipiendis agendiſq; paratior extitit, eo nos in veteri querimonia ipſi deferenda fuimus tardiores: Ea eſt quòd cum ille, Academiæ tam antiquæ atque grandæuæ patronus fuerit, vt illorum potius qui antiquitatem eius primum oppugnarūt, quàm qua ipſa antiquiſſima eſſe cæpit, memoria, ex libris faſtiſq; tollenda ſit, nonnihil fælicißimi ipſius patrocinij opinione nouitatis diminutum eſt, & nos veluti Poſthumi, omnem priſcæ ingenuitatis, & Natalium noſtrorum ſplendorem penè amiſimus. Patri igitur tuo (Illuſtriſſime Comes) opus hoc meum qualecunq; dedicandū olim cenſui, propterea quod illius Honoratiſſimi tum Cancellarij nutu atq; auſpitijs iam in lucem prodijt. Sed quoniam ipſe nunc non ſine acerbißimo omnium dolore extinctus & de medio ſublatus & cæleſtium Heroum numero aſcriptus eſt, ideo viſum eſt, hunc ſupremum illius immortali nomini atq; memoriæ honorem, ad ſacram illius aram habere; vt cineres, vt vmbras illius venerer, animamq; planè divinam.

His ſaltem accumulem donis, & fungar inani
Munere.

Tibi vero (Honoratiſsime Domine) qui ex illius cineribus tanquam Phœnix ortus es, hoc idem do dicoq; munus, quoni-

niam tu tam expreſſa, tamq; viva paternæ virtutis imago & effigies evaſiſti, vt non minus tibi acceptum fore ſperem, quod egregium tuus pater valde approbaſſe videbatur, quam iucundum omnibus, videre, eandem quoq; tui imaginem in duobus tuis nobiliſſimis filijs reſplendeſcẽtem; quorum cùm animi tum corporis dotes atq; virtutes dum vberioris ingenij fructus cauſâ Oxoniæ nobiſcum agerent, vt ſcimus profecto omnes, ita quantæ indies futuræ ſunt, non ſine ſumma ſpe expectamus: vterq; inſigne familiæ veſtræ antiquiſsimæ & nobiliſsimæ ornamentum: -----ſed ſi fata aſpera rumpas,

Buckhurſtij antiqui tui nominis hæredem video,

Tu Marcellus eris. *Taceo Dominum Henricum Glemghamum fratrem tuum prænobilem & Mæcenatem noſtrum ſingularem; cuius divina de me & meis optime meriti beneficia præterire non potui. Si tanto beneficiorum cumulo (cui nuper acceſſit quod me tibi à ſacris eſſe voluiſti) hoc vnicum quod iam peto accederet, hoc illud eſt vnicum quod libro huic meo te patronum Illuſtriſſimum cupio obnixeq; rogo: nõ enim eſt Accuſatio, ſed Apologia: nec pro quavis, ſed pro Academia Oxonienſi: vt vbicũq; Oxonia eſt, in qua ipſe inter principes alumnos floruiſti iamq; flores, ibi amor, affectuſq; ſit tuus: nec alicuius eſt maleficij aut criminis, ſed ſplendoris, & gloriæ, & venerandæ illius Antiquitatis Apologia. vt tibi præcipuè qui antiquus illius patronus futurus es, antiquitatem ſuam inprimis commendaret. Eam igitur (Illuſtriſsime Comes,) tuo patriſq; tui nomine, accipe: tuaq; protectione adiectâ, non vna ſed duplex fiet Apologia: quæ quoniam*

tua iam eſſe incipit, ſine meâ vlteriori in vulgus profectò exibit. Vale Illuſtriſsime Dom: ac Deus Opt: Max: Honorem & dignitatem tuam incolumem tueatur. Dat. ex Collegio Corporis Chriſti Oxon. 3. Iunij. 1608.

Amplitudini tuæ omni officio devinctiſſimus.

BRIANVS TWYNVS.

ANTIQVITATIS OXONIENſis Academiæ Apologia.

Liber Primus.

CElebris illa quidē & pervulgata apud omnes de origine florētiſſimæ Academiæ Oxonienſis opinio, etſi à tanta vetuſtate repetita fuerit, vt humanæ credulitatis anguſtias excedere videatur, ijs tamen eſt veritatis optimę maximęq; præſidijs adeo tuta atq; munita, vt quemadmodum ipſa certiſſima eſt in ſe, ita certiſſimum ijs periculū objiciat, qui aut ipſi vim afferre, aut ſuis artibus circūvenire conantur. Niſi enim hæc vera eſſent & quaſi ex Democriteo ipſo puteo derivata, quid profectò in hâc quæſtione ſentiēdū eſſet, ſummorū hiſtoricorū incredibilis penè conſenſus nunquam explicaſſet: ſin verò nudis tantùm leviculæ plebis hiſtoricorum aſſertionibus affirmata, ac non firmiſſimis proculdubio rationibus, res ipſa ab initio deducta fuiſſet, profectò ſpem omnem etiam ipſis hiſtoricis præcidiſſet. Ac fuit quidem tempus cùm ſatis valerent hæ apud vnūquemq; rationes, nec magis excitabat iniquiſſimos ad oppugnandum vanitas, quàm æquiſſimos rerum ęſtimatores ad credendum fides: poſteà neſcio quo modo res malè intellecta ab ijs, à quibus male audijt, cum ſarta tecta multis annorum curriculis, longoq; temporis vſu ſtetiſſet, ita tandem periclitata eſt viſa, vt non procul ab interitu ſuo abfuiſſet niſi ſuo ſe patrocinio veritas defendiſſet: ſenſit hoc inclyta Academia Oxonienſis vel primis Aluredi Magni tēporibus: quibus à novis hominibus adeo afflicta eſt eius antiquitas, vt in ſuo iure cōquirendo tuendoq; ſummam ſibi ipſi iniuriam penè intuliſſet, de qua dabitur alius dicendi lo-

Præfatio ad ſuſceptum opus.

Tres cum Oxonienſibus de antiquitate cōtroverſiæ.

cus;at veritate quidem vindice,ita ſe geſſit Academia Oxonienſis in illo antiquitatis ſuæ quaſi foro, vti me docuit fideliſſimus antiquitatis ταμίας Aſſerius Menevenſis, vt multo antiquior & ornatior evaſerit: ſenſit hoc idem à ſocijs Pariſienſibus non rarò,quorum ſoliditatem,etſi potius antiquitati diſcendæ quam veritati ſubtiliter producendæ ſtuduiſſe Richardus Philobiblus olim ſcripſit, gravior tamen ſemper erat tantæ cauſæ æſtimatio quàm quæ Pariſienſibus ponderibus examinaretur:ſecuti ſunt recentiores etiam ſcriptores, qui tamen in ſuâ novitate non ſolùm viam dignitatis non invenerunt,verum etiam exitũ ac rationem defenſionis;poſtremò idem ſenſit à Cantabrigienſium nõnullis Academia Oxonienſis;nec tamen ita ſenſit,vt ab antiquitatis ſuæ iure ſibi diſcedendum putet. Ita quidem res æquiſſima & antiquiſſima novorum hominum,& oratorum, qui (teſte Cicerone)reſpublicas ſemper perdiderũt,libidini dedita,&quaſi mancipata,in dubitatione quadam iacuit tam ancipiti, vt anguſtiſſimus antiquitati ſuæ locus relictus ei videatur qui tamen & ampliſſimus eſt & ſpectatiſſimus. Nos igitur qui ad priſtinam hanc antiquitatis effigiem vindicandam acceſſimus,licet abſq; ſumma difficultate ſingula accuratè perſequi non valeamus,illud tamen ſumus acturi, vt & concordię ſtudeamus, ac veritati. Nam quod Antiquarius, incertus quidem ille author, ad Cantabrigienſem olim oratorẽ ſcripſerit, *ſe ex nigro codice Univerſitatis intellexiſſe Cantabrigiã anno mundi* 4321, *ex alijs vero libris vetuſtis anno* 1829 *& anno* 3377 *&* 4095 *&* 3588 *per Cantabrũ Hiſpanum Gurguntij Regis temporibus incæpiſſe*, illud certe condonandum ei fuiſſet ſi oratori peperciſſet,neq; eum in tãtum errorem perduxiſſet, vt non multo poſt in ſua ad Cantabrigienſes oratione,etiam præſente Auguſtiſſima Elizabetha palam dicere non dubitaret(cùm Lelando ſummo Antiquario ſuccenſuiſſet quod Cantabri hiſtoriam omnemq; fidem illius facti graviſſimè excuſſiſſet) *non ſolum Academiam ſuã, Oxonienſi multo antiquiorem, ſed & Oxonienſis parentem à qua prima ingenuarum artiũ*

Antiquarius Cantabrigienſem oratorem in errorẽ primus duxit.

Hæc ſunt ipſius oratoris verba apud Londinenſem lib. antiquit. Cantabrigię. 1.

in-

incunabula tradita ſunt, nec non Pariſienſem quoque, ſcholā Cantabrigiæ coloniam propter Alcuinum Bedæ diſcipulum qui Caroli Magni temporibus ludum quendā bonarum artium Lutetiæ primus aperuit. Hæc orator: qui tametſi oratione ſua illud non fuerat conſecutus, vt annoſiſſimam, & quaſi pluſquam ſexagenariam, Academiam ſuam de ponte præcipitandam oſtenderet, ſeipſum tamen nimis præcipitem in tantos fluctus coniecit, vt ex iis emergere poſteà nunquam poterat. Extitit enim vir omni literarum laude florentiſſimus, (quem in Cygnea cantione Rhetorem & poetam elegantem Lelandus vocat) Ioannes Caius Collegij quod Oxoniæ, Vniverſitatis nomine floret, Magiſter, & publicus Oxonienſis Academiæ orator, qui edita quadam Antiquitatis Oxonienſis Acad: aſſertione, certè non indoctâ, (ſeptem dierum erat opus) poſtquam ipſum Archetypum Cantabrigienſes æmuli rapuiſſent, non ſolùm Cantabrigienſem oratorem vberrimè refutavit, ſed etiam quid ipſe de antiquitate Academiæ ſuæ cenſuit, liberè profeſſus eſt. Ad quā litem inter vtroſq; oratores componendam, tanquam ad morbum quendā curandum acceſſit Ioannes Caius Aeſculapij filius ætate ſatis atq; doctrinâ ſpectatus, qui quo facilius arbiter inter vtrumquè haberetur, Londinenſem ſe dixit, ne ſi Cantabrigienſis videretur, affectum quoquè ſuum in ſcribendo prodidiſſe videretur: in quo quanta moderatione vſus ſit is, dixiſſem profectò niſi cognoviſſem eum in homine Oxonienſi refutando, decantatam illam Troiæ obſidionem æquaſſe, nec tamen pulchram inueniſſe Helenam: decennali ſtudio editis duobus libris de Cantabrigiæ ſuæ antiquitate (accepta vt fertur a ſuis Syngrapha vt ſi opus eſſet, ſi ſcripta ſua a quouis ex cœtu Oxonienſium tentarētur, ſtatim eſſent qui ex pacto ſuccurrerent) illud aſſecutus eſt, vt quià rumores ante ſalutē ponebat, ipſe inter antiquarios diceretur primus, qui veluti vetus aliquis Philoſophus plurimorum abſurdorum author, vel patronus exiſteret. quid enim alibi errores eius ab ignorantia profectos commemorem? Errauit in Am-

Caius Oxonienſis Antiquarius, oratoris Cātabrigienſis temeritatē primus retardavit.

Londinenſis inter Antiquarium Oxon: & oratorem Cantabr: arbiter.

Callidum Lōdinenſis conſilium.

Errores Londinenſis ab alijs taxati.

bronibus dum eos huius olim terræ incolas extitiſſe aſſeruerat, cuius rei cauſa à Camdeno noſtro taxatur: errauit etiam in Ordouicibus, quaſi illi veteres Norwici habitatores fuiſſent aut vnquam in illis locis conſediſſent, quem errorem ex affectu, nimioq; in natale ſolum amore, profectum Camdenus idem in Icenis iudicat: vt facile diuinare liceat, quem iam tādem arbitrum habituri ſumus, niſi liqueret eum minus in Academiæ ſuæ rebus quam patriæ fuiſſe cęcum, quod profecto nunquam conſtabit. Quamobrem illud miſſum faciam, quam primum de inſtituto eius pauca dixero, non quidem iudicio noſtro ſed ſuo ipſius proprio, quemadmodum in libello de libris proprijs apertè profeſſus eſt. *Scripſimus (inquit) & Londinenſem ſex de antiquitate Cantabrigienſis Academiæ libros duos quos ab Oxonienſi quodam prius laceſſiti neceſſariò excudi curauimus Londini anno Dom.* 1568. *menſe Auguſto per Henricum Bynneman, in quibus docuimus Cantabrigienſem Academiam Oxonienſi longe antiquiorem eſſe, & Oxonienſem recentiorem multò quam pro voto Oxonienſis: fraudeq́ factum vt ad Alphredum autorem referatur id gymnaſium: atq; ad Cricladenſes multo magis confutata oratione Oxonienſis, quam et ille in diuerſum ſcripſit, & nos noſtris adiunximus libris, quo eam conferendo cum noſtris, omnes intelligant quantum ille a ſcopo aberrauerit: noſtros eſſe quid attinet occultare, cum nota res ſit vniuerſo populo, etſi diligenter diſſimulauerim.* Hæc ille; qui dum aliorum malas artes in Aluredo Oxonienſibus tribuendo, ſicut Lelandus in Cantabro ſuis concedendo, accuſat, nec propriæ diſſimulationis, quâ primò ſub fictitio, & quaſi vtopienſis alicuius autoris, nomine libri eius aduerſus hominem Oxonienſem prodierunt, nec fraudis, qua optimos quoſque ac probatiſſimos hiſtoriæ autores pluſquā fide Punicâ ad rem ſuam ſæpiſſimè detorſit, ac minus probatos ijſdem præpoſuit, nec deniq; contadictionis ſuæ meminit cum verbis oratoris ſui quem defendendum ſuſcepit, qui tā iniquus haberi noluit, vt ſi ſuis Cantabrum conciliaret, Oxonienſibus profecto Aluredū non concederet, quod Londinenſis fraude factum fuiſſe putat; Ego autem è contra. Quā-

Propoſitum Londinenſis in ſuis de antiquitate Cantabr. libris.

Diſſimulatio & dolus Londinenſis arbitri.

obrem ſtatui non eſſe differendam hanc pro antiquitate florentiſſimæ ſimul ac vetuſtiſſimæ Oxonienſis Academiæ Apologiam, aduerſus quaſcunq; Londinenſis aliorumq; fraudes (inter quas Antiquam exquirere matrem oraculũ iusſit) inſtitutam: nec tamen ſingulis Londinenſis dictis reſponſurus, multo minus cõuitijs quibus ille in Oxonienſem hominẽ & vniuerſam Academiam debacchatur, memoriâ quidem noſtrâ antiquioribus & multò antequam ego natus fueram ortis planè atq; iterum extinctis: ſatis ſũ (mihi crede) animo tranquillo atq; ſedato: ne ſubiraſcor quidem, vbi ille totus furit. Vt omnes hinc intelligant eum verè Oxonienſem eſſe cenſendum qui in cauſa iustisſima, irato atq; furenti aduerſario non ſolum ipſe modeſtè ac temperatè obijcere, ſed etiã ſine furore & contumelijs reſpondere poteſt: ego enim dici Archimedes non cupio vt mihi ſoli in quouis problemate fides habeatur: conſulam optimates & hiſtoriarum principes veteres ſcilicet viros, & ab ijs quæram reſponſa, vtrùm Londinenſi conceſſuri ſint aut mihi: tu interim optime (ſi optimus ſis) lector qui ad ſpectandum hoc certamen deueniſti, cohibe adhuc iudicium *μηδὲ δίκην δικάσῃς πρὶν ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσῃς*: Etenim vt clarius inſtituti noſtri ratio tibi innoteſcat, in tres libros vniuerſum tractatum diuiſurus ſum: in primo poſt quam ea omnia aut præcipua quæ Londinenſis pro ſumma Cantabrigiæ ſuæ antiquitate adduxit, vberrime refutauerimus, ſententiam noſtram de vera & prima illius tum ſcholæ tum Academiæ Cantabrigienſis origine proferemus. In ſecundo de antiquitate Academiæ Oxoniẽſis ſic acturi ſumus, vt manifestiſſime appareat, eam multis gradibus Cantabrigiâ antiquitate ſuperiorem. Tertius ea omnia continebit, quæ de dignitate, virtute, literis ac numero fœtus vtriuſq; Academiæ a Londinenſi obijciuntur, ac manifeſtum fiet his omnibus modis Oxoniam ſemper ſuperiorem extitiſſe.

Ratio ſuſcepti operis.

Partitio dicẽdorum.

Sect. 1. Etenim, vt a miraculo exordiar, quid obſecro mi Londinenſis, te ad tantum furorem adegit, vt literas etiam multò ante Brutum apud tuos excultas, ſcholaſq; Cantabrigienſes

Prima Londinenſis ratio pro antiquit. Cantabr. à Druydibus ducta refellitur.

gienſes non incelebres tunc fuiſſe aſſeras ac ſcribas? incredibilis planè aſſertio, & vt loquar κατὰ φρένα ϗ κατὰ θυμὸν plane ſtulta, ac miſera: propter Druydas (ſi dijs placet) & ſaxotheos: ſi modo vllas ſcientias coluerint humaniores, de illis præcipue loquor qui ante Brutum erant nefandæ crudelitatis homines, violenti, ferini, athei, inhumani fugiunt enim homines adeuntq; cauernas (vt inquit Caradocus (illuſtris ſui temporis poeta) quos præclaros tandem Academiæ ſuæ alũnos vult Londinenſis: Siquidem pia illa Gygantum gens ſi qua fuerat multò ante Brutum extincta, ſucceſſores accepit ex incubis progenitos, Deorum hominumq; contemptores: vnde Gildas ſapiens dubitet an veteres Brytanni aliqua monumenta vel ſcripta habuerint, cum profiteatur ſe ex transmarina relatione non ex patrijs monumentis ſcripſiſſe: & Lelandus in Cygnea Cantione inquit illud tantum defuiſſe palmæ antiquisſimorum Brytannorum, quòd antè Romanorũ in hanc Inſulam adventum operi manuario & militiæ ſtuduerint potius quam literis, quibus famam poſteritati propagarent, etſi vel Gildas vel Nennius in hiſtoria ſua ſcribat ſe poſſe argumentum pro Bruto ex teſtimoniis veterum ſuorum hominum haurire: & Io. Baleus Cent. 1. cap. 74. in appẽdice cum dixiſſet Nennium Bannachorenſem, quędam Brytannorum ſcripſiſſe monumenta, inferat *ex hu non videri verũ quod ex Gilda Polydorus colligit, nulla nempe extare apud veteres Brytannos ſcriptorum monumẽta.* Dicat igitur Londinenſis quo pacto tunc humaniores artes Cantabrigiæ floruerint? dicat Aſtronomiam vel Atlante ibi cælum ſuſtinente, vel inventis coctilibus laterculis aſteriſmis inſcriptis vt apud Ægyptios; Geometriam dicat invndatione Nili; Logicam imitatione cancrorum: Arithmeticam fluxu refluxuq; maris: Rhetoricã inſtillatione mellis in ora dormitantium quod fertur de Platone: omnes denique artes, duabus illis columnis lateritiæ ac lapideæ illinc fuiſſe exaratas, aut Pythagoram ſolum ibi docuiſſe, qui ex deſcriptione Gualteri Mapes in Apocalypſi Goliæ, totum corpus ſuum pro codice exponens ſingulis mem-

Gygantes ante Brutum nõ coluere ſcientias.

Gygantes & Druydes Cantabrigiæ non ſtuduerunt.

membris, ſcientias ſingulas inſcriptas habuit: Magnifica quidem & plane Gygantea doctrinę ratio: adeo tamen ieiuna vt Galli Sarronidas ſuos ab illo repetant, qui ſe etiam Græciæ Magiſtros & anteceſſores haberi volunt, apud Wolfangum Lazium lib. 5. de Celtis, Ioannem Becanum Goropiũ in antiquitatibus Gallicis, Ioannem Picardum de priſca Celtopædia, plurimoſq; alios integræ & Atticæ fidei autores quos quidem *ὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι ὐδ᾽ ὀνομήνω*: certabit etiam cum illo Angleſeya vbi ſcholas horum Druydum floruiſſe legimus, non Cantabrigiæ apud ſuos, diceтq; cum Anchiſe Londinenſis, ſe veterum errore locorum fuiſſe deceptum, niſi obſcuram illam quidem & ænigmaticam teſte Diogene Laertio philoſophiam Druydum, Cantabrigiæ diutius quęrere maluerit: certabunt etiam cum Cantabrigienſiũ Druydibus, Druydes quoque Oxonienſes tanquam Andabates illorum pulueri ſuis haſtis victoriam inſcripturi.

Druydes docuerunt Angleſeyæ.

Sect. 2. Sed præcipuè certabit cum illis, hiſtoriæ vtriuſque Academiæ æſtimator omnium æquiſſimus, Ioannes Roſſus Warwicanus. Is quidem in hiſtoria ſua de Regibus & Contra deſtructores Villarum, (quem librum vti poſtea fuſiùs dicam eundem eſſe exiſtimo, quem de Academijs Brytannicis ſcripſiſſe fertur) quatuor gymnaſiorum Brytannicorum mentionem facit: Primum & antiquiſſimũ omnium eſt Oxonienſe de quo poſteà: ſecundum erat Stanfordienſe, de quo a Bladudo Rege condito ſic apud Roſſum legimus. *Hic (ſc. Bladudus) ſecundum Ioannem Hardingum condidit Stamfordiam iuxta paludes vbi fundauit vniuerſitatem quæ continuauit ad tempora Sancti Auguſtini: cuius ſuggeſtione Sanctus Gregorius papa, poſuit eam ſub interdicto propter hæreſes tunc ibi emanãtes: iſte Bladud in iuventute ſuâ ſtuduit Athenis ac inde duxit ſecũ quatuor magnæ literaturæ viros quos Stamfordiæ reliquit; de ipſo ſcribit Io. Hardingus ſub hâc forma.*

Quatuor gymnaſia apud Britones ex Roſſo.

Stamfordienſe ſtudium.

Stanford he made ſo called to this daie
In which he made a Vniuerſitie.
His Noble Clerkes as mention doth ſaie

Had

Had Schollers full of great habilitie
Studying ouer al, allway in vnitie
In all the ſeauen liberall ſcience
For to purchaſe wiſdome and ſapience.

Tertium erat gymnaſium Carlionenſe, ita is: Sciendum autem fuiſſe tres vrbes Legionum: Vnam in Venedocia in Glamorgantia quæ appellatur Ceſtria; alteram in Loegria, quæ nunc Warwicus dicitur a rege guthelino condita & a poſtrema nominis Syllaba dicta Caerleon (inquit Roſſus) ſicut dicimus koc pro Wilkock, Ger pro Roger, Bell pro Iſabell, Bes pro Elizabeth, Gret pro Margret, Tertiam in Demetia Metropoli, vbi teſte Roſſo floruit quondam nobilis ſtudentium Vniverſitas a Belino Rege condita, quæ primitùs, dicebatur Caeruſke a flumine ſubtus currente, ſed poſtea a Romanis Legionibus ibidem hiemantibus, Caerleon. Quartum & nouiſſimum in toto hoc Maioris Brytanniæ regno eſt illud quod iam Cantabrigiæ floret gymnaſium; de cuius origine ex nigri codicis Cantabrigienſis Annalibus non ex propria ſentētia, hoc modo ſcribit Roſſus. *Belino (inquit) ſucceſſit Gurguntius cuius regni ſexto certis Hiſpanis a regno ſuo expulſis ſub Partholayn eorum principe Hyberniam tunc vacantem de ſe ſuiſq; ſub homagio tenendam Rex Gurguntius gratioſe conceſſit & eorum principis fratrem Cantabrum nomine, Cātabriæ ciuitatis Hiſpaniæ verum hæredem ſecum retinuit, cui cum propria filia in vxorem dedit portionem terræ in Eſtanglia vbi (vt ſcribunt Cantabrigienſes inquit Roſſus) ciuitatem ſuper flumen Cant. cōdidit circa annum mūdi 4317. & quia vir literatiſſimus erat, viros literatos ſibi collegit ac ibi ſtudium generale incæpit quod noſtris temporibus in magno floret honore, quæ ciuitas a filio ſuo Grantino qui pontem ibi fecerat Caergrant appellata eſt vel Granteceſtre ſecundum alios & modo appellatur Cābridge & eſt patriæ circumiacentis caput.* Hæc Roſſus qui non ſemel in eo tantum loco, ſed etiam alibi in Henrico ſexto, vbi de primis Hiberniæ Incolis atq; etiam de Dacis locutus eſt, priorem illius hiſtoriæ partem de conceſſione Hyberniæ duci Partholayn Gurguntij temporibus, repetit

Cantabrigienſis ſtudij origo ex Roſſo qui nigrum codicem Cantabr. ſecutus eſt.

de

de Cantabro autem ne verbum quidem habet:vel quod ad inſtitutum ſuum non pertinebat, vel quod cōmenti inſtar renciebat,cum antea non ex ſua ſed Cantabrigienſium ſolummodo ſententia,vti ipſe ſcribit,recitaſſet:ex Cantabrigienſium(inquam)ſententia,non ſolum quoad vrbis ædificationem & locum ipſum quemadmodum aſtutè Londinenſis reſpondet,verumetiam quoad ipſam totius hiſtoriæ rationem qua Cantabrigienſes ſecutus eſt,nihil autem ipſe locutus quoad confirmandam illam de Cantabro fabulam acceſſiſſe videretur,etſi eò vſq;a Londinenſi iniquiſſimè detorqueatur ipſius oratio eodem modo inquit idem quoſdā aſſeruiſſe Gorbomannum Cantabrigiam decoraſſe:num ergo illud ipſe Roſſus aſſerit? Virgilius quoq; dicit, Dędalus (vt fama eſt)fugiens Minoia regna, Præpetibus auſus pennis ſe credere cælo;vbi non ſolum autoris & perſonæ famā licet parentheſis perſonæ tantùm videatur adiecta, ſed etiā totius rei famam ſine dubio ſecutus eſt poeta;nec aliter Roſſus eſt intelligendus qui verba illa (vt ſcribunt Cantabrigienſes)loco tantùm adiecit,vt inde ſignificaret inquit Londinenſis,ſe tantùm quoad locum ædificatæ a Cantabro vrbis cum Cantabrigienſibus Annalibus conſenſiſſe, cætera ex ſententia propria locutum, vt iam labentem ſuam antiquitatem tandem ex tanti viri autoritate fulciret:ac certè ſi Roſſus illam parentheſin perſonæ ſcilicet Cantabro adiecíſſet,non dubito quin eodem modo Londinenſis nos eluſiſſet.

Roſſus originem Cantab. ex propria ſententia non tradidit.

Londinenſis, Roſſi verba iniquiſſime detorquet.

3 Verùm quam irrita hæc omnia ſunt ſatis (mihi crede)patebit,ſi doctiſſimo Harpelfeldo,Lelandq,atq; Baleo, credas,qui tradunt hunc ipſum Roſſum aduerſus Cantabrigienſes hiſtorias haſce in libro ſuo de Britannicis Academijs olim ſcripſiſſe:qui liber ſi idem fuerit cum eo qui de Regibus inſcribitur quod ſuo loco apparebit,quis obſecro tam vecors futurus eſt qui audeat dicere Roſſum in eo loco Cantabrigienſes hiſtorias confirmaſſe, quas refutandas ſuſceperat. Miſſis igitur his ad Cantabrum ipſum deueniam & Baſclen-

Valida ratio

Cantabri fabula examinatur

ſeſipſos quos Nennius in hiſtoria ſua & Robertus de Gloceſtria in antiquo poemate Anglicano, Ægyptij, ſi placet,cuiuſdam nobilis', exulis tamen , quod cùm ſuis populum Iſraeliticum per mare rubrum inſequi noluerant, poſteros fuiſſe ſcribunt,ex Cantabria Hiſpaniæ oriundos, vt iam tandẽ mirari deſinam quid ſit quod in tanta nominis ſui obſcuritate verſetur:nam Chronicon Sancti Albani quod in Honoratiſſimi Domini Lumlæi bibliotheca vidi, de quodam Gurguntij temporibus profugo quem Yrlemale vocat(vnde Irelandiæ nomen) hoc ipſum refert: Lydgatus decantatiſſimus ille poeta Burienſis Cantabrum Partholini Regis Hyberniæ fratrem fuiſſe ſcribit: at Londinenſis libro de Antiquitate Cantabrigiæ primo , Oxonienſem Antiquarium eo nomine reprehendit, quòd Cantabrũ, Bartholomeum dixiſſet,quem potius Partholomũ ceu Partholinum dixiſſet, (licet Sylveſter Gyraldus diſtinct. 3.topograph. Hiberniæ adventum Bartholani in Hyberniam diſtinctum faciat ab adventu Baſclenſium ſub Gurguntio qui Baſclenſium duces in Hyberniam demiſit, non autem Cantabrum in Angliam ſecum duxit, vti apud eundem liquet) annon itaque dicit Londinenſis eundem eſſe Cantabrũ & Partholinum?Si idem ſit,itaq; Cantaber etiam in Hyberniã profectus eſt,nec Cantabrigiæ fundator extitit, aut de ſuo nomine vocavit, non quod Cantabri nomen gentile fuerit, aut proprium (quod ab aliquibus reſpondetur,) etenim & gentilitium nomen interdum denominat , ſed quod revera nunquam huiuſmodi fuerat qui Cantabrigię author eſſe potuerit: vt multò magis Cantabrigiã à cantando,quòd Druydes omnia numeris & cantu proferebant,quam à Cantabro derivandam putarem : nam ſi ad Chembrigiã, Cantabrigiæ nomen referendum dicas quod multi dicunt,vbi quæſo, apud quos probatos hiſtoricos Chembrigiæ nomen occurrit, quæ Gurguntij Regis Brytonum filia exuli advenæ in matrimonium daretur? Adiecta dotis nomine in Eſtanglia portione,cum non niſi Arthuri diebus Eſtangliæ regnum incæ-

Cantaber & Partholinus, idem iuxta Lõdinenſem.

Chembrigia Cantabro nõ erat nupta.

perit

perit quod nemo ignorat, donante etiam Gurguntio quem ſi monarcham fuiſſe negarem, non aberrarem: Brutus enim filijs ſuis terras variaſq; regni portiones diſtribuiſſe fertur: Cæſar quoq; multorũ ſimul Regũ meminit in Britãnia: quo minus ſi Gurguntius monarcha non fuerit, eũ Eſtangliæ regnum aut illius portionem Cantabro dare potuiſſe credas.

4 At obeſt nigri codicis authoritas: qui vt iam certè in candidam peccat veritatem, ita certè non ſolum colore ſuo obſcurat, ſed etiam deterret non minus quam alter ille niger codex quem vti apud Bedam ſcribitur, accurata peccatorum ſuorum mentione inſcriptum, homini cuidam extatico dæmones oſtenderunt: ac malè mihi metuo ne ſi niger canis apud Plautũ ædes ingreſſus, adeo mali ominis putabatur, vt nuptias paratas impediret, niger quoque codex amicitiam inter nos dirimat: de quo tamen eiuſq; hiſtoria, nunc grauiſſimum Lelandi in Comment. in Cygneam Cantionẽ iudicium proferam. *Extat* (inquit) *Grantæ Girviorum in Archivis hiſtoriola incerti authoris & fidei longe incertioris: hinc apparet Gurguntium, neſcio quem, Regem Britannorum dediſſe Cãtabro Hiſpano, qui Athenis ſtuduerat, orientalem Britanniæ partem, eumquè poſtea vrbem ſuper Cante flumen conſtruxiſſe, ac Academiam ibidem inſtituiſſe, quæ à Grantano Comite eius filio nomen ſumpſit: Addocet hæc eadem Anaximandrum & Anaxagoram Græcos, Grantam veniſſe ſtudiorũ gratiâ. Centum ſunt ibi præterea huiuſmodi farinæ fabulæ: profectò nihil legi vnquam vanius, ſed neque ſtultiùs aut ſtupidiùs.*

Niger codex Cantabrig.

Cenſura Lelandi & aliorũ de hiſtoria nigri codicis.

5 Hæc eſt Ioannis Lelandi Antiquarij celeberrimi quique antiquitatis ſolem in manibus geſtaſſe Cambdeno viſus eſt, de centenarijs nigri codicis fabulis ſententia: vt non immeritò idem Gulielmus Camdenus, vir in reconditis antiquitatum apothecis longè peritiſſimus Nephelococcygias eorum vereatur, qui Cantabrigiæ vetuſtatem longè ſuprà veri fidem efferentes, Cantabrum iſtum ſtatim poſt Romam conditam multos videlicet ante Chriſtum natum annos hanc Academiam inſtituiſſe tradiderunt: vt nulla quo-

que alia ratione Nicholaus Fierbertus in deſcriptione Academiæ Oxonienſis hanc de Cantabro ſententiam refellat, quam quod prorſus incredibilem appellat: Samuel Leuknerus etiam in ſuo de Academicis vrbibus libello, hanc de Cantabro fabulam improbat, dum eos laudat qui Cantabrigiam non à Cantabro ſed a flumine Grant denominatā ſcribunt: in quo rectè ſentit.

Londinenſis furor in Lelādum ob cenſuram ſuam.

6 Fuit quidem Lelandus de quo ſupra dixi Philocantabrigienſis at Miſocantaber iudicioq; tā acuto vt tales nugas tanta *ἀνισοϱησία* conflatas ferre nullo modo potuerit: ideoq; ob hoc ſuum iudicium tam malè à Londinenſi audijt, vt Bowlos quidem, horridos Herriſonos, Lanfrancos, Diviſienſes & neſcio quos alios in ſuis caſtris militātes, obſcuros & quod ſciam à nemine præterea nominatos (excepto Io. Anglico qui in 2. parte hiſtoriæ aureæ Diviſienſem citat) ei in antiqua hiſtoria optime verſato longè præferat: in cuius laudem ac defenſionem, Ioannem Baleum Cent. 8. cap. 81. producam, vt inde omnes intelligant quem & quantum virum Londinenſis laceſſerit.

Defenſio Lelandi aduerſus calumnias Londinenſis.

7 *Ioannes Lelandus (inquit Baleus) Antiquarius inclytæ Londinenſis vrbis indigena, omnium quos præterita ætate Brytannia nutrivit, rerum ſuarum ſtudioſiſſimus, patriam omnem exquiſitiſſimis laboribus adornavit: de eius ingenij & doctrinæ amplitudine non eſt quod hic dicam, quàm opuſcula plura, tam proſa quam carmine ab ipſo fæliciter edita, in omni diſciplinarum genere Græcè & Latinè atque in multis alijs linguis eruditiſſimum fuiſſe teſtentur: ſub Sylvio quodam Lutetiæ Pariſiorum ſtuduit; & alibi locorum ſub præceptoribus ſemper optimis: Antiquitatis Brytannicæ fervidus amator ac diligentiſſimus perſcrutator, vetera totius Inſulæ monumenta, magna vbiq; induſtria & cura perluſtravit, ac quaſi ex ſilice flammam diſquiſivit, vt ipſam illuſtraret, &c.* hæc & ſimilia Baleus quæ ſi opus eſſet recitarem.

8 Venio nunc ad Richardum Crocum Cantabrigienſem, qui vt hiſtorias ſuorum ſuſpectiſſimas ſemper habuit, ita in ſua ad Cantebrigienſes oratione, quâ eos ad Græcitatis

ſtu-

ſtudium accendit anno domini 1520. apud Simonem Colineum impreſſa, illud publicè profeſſus eſt. Inquit enim, *Mementote quæſo originis veſtræ, revocate in memoriam Anaximandrum, revocate Anaxagoram vtrumq; Græcum, & niſi impudentiſſime mentiatur hiſtoria veſtra vtrumq; huius Academiæ conditorem: non eritis igitur vt ego arbitror tam obſtinate ſegnes vt cōtorem: non eritis igitur vt ego arbitror tam obſtinate ſegnes vt cōditorum veſtrorum literas aſpernemini.* In quibus originē Cantabrigienſium admodum ſuſpectam habet, quia non eſt veriſimile eos à Græcis fuiſſe profectos, qui Græcorum tunc eruditionem negligerent.

9 Quæ omnia in nigrum codicem plurimū faciunt; cui tamen ob illam à Lelando reprehenſionem, autoritatem penè Evangelicam Londinenſis tribuit, dum tantum in eo religionis ponit, vt Lelando affirmanti atq; aras etiam tenenti nequicquam crederet, ſiquidem nigri codicis hiſtorię in hiſce rebus iuxta ac Evangelio in veritatibus divinis, dixit ſibi eſſe credendū: ego verò à quinto illo nigro evangelio maximè diſcedendum puto; multòque magis à Londinenſi ipſo, quòd ſcilicet pro Cantabri fabula aſſerenda Bedam & Alfredum, non ex Beda, non ex Alfredo ipſo, ſed ex Lydgato qui totam ſuam huiuſmodi fabulis operam conſecravit, producit.

Londinenſis nigrum Evangelium.

Cantabri fabula Lydgato piſſimum nititur.

10 Nam ſi verum ſit quod ait Lydgatus, hanc hiſtoriam ſive fabulam apud Bedam atq; Alfredum extare, imprimis mirādū eſt eā Lelando in Bedæ & Alfredi operibus verſatiſſimo, nunquam occurriſſe; dicit enim Lelandus ſe nuſquam tam ſtulta ac ſtupida niſi in nigro codice perlegiſſe.

11 Deinde, ſi minus Lelando, at Londinenſi profectò apud prædictos auctores iſta occurriſſent: tutiuſq; fuiſſet Londinenſi ipſos locos protuliſſe ex autoribus ipſis quam ex Lydgato, qui cuiuſmodi fidei in his rebus fuerit, teſtatur faſciculus ille Guidonis Warwicenſis geſta continens ab eodē teſte Baleo editus: nec fortaſſe quidem infæliciùs quam Roberti Hudi latronis perinſignis fabula, ab alio auctore quem magni facit Londinenſis edita, ac divinis pręconijs apud ho-

Lydgatus quis fuerit.

mines vaniſſimos commendata:aut Beviſij Hamptonenſis ab alio ſuo autore,& Coleni Clouti fabula,quæ a Ioanne Skeltono poſteà multò auctior extitit, ioculatore quidem illo & bomologo facetiſſimo.

12 Tales profectò ſunt autores quos Londinenſis in Cantabri ſui aſſertionem produxit;talis eſt nigri codicis autoritas,cuius ſcilicet hiſtoriæ autorem ingenuè ſe neſcire fatetur Londinenſis (Lelandus enim incertum eum vocat) ſiquidem ad Cantilepum referre non eſt auſus, quem probè norit Henrici Sexti ætatem non exceſſiſſe: quem Nicholaũ Cantilepum Cantabrigiæ hiſtoriam ſcripſiſſe, & Lydgati tempore floruiſſe ſub H. ſexto autor eſt Baleus:Carmelitam porrò fuiſſe,in originibus monachiſmi decantandis, & ornandis ſectæ ſuæ nominibus exercitatiſſimum:ſcripſit enim ordinis ſui encomium,cuius ego partem vidi priorem in qua mira & ſtupenda fabuloſitate ſingula proſequitur, eamque vt mihi videtur in fingendo fælicitatem conſecutus eſt, quã in veris explicandis ſanè perpauci: vt vel hinc conſtet quẽ & qualem hiſtoriarum ſuarum authorem Londinenſis habiturus ſit.

Nicholaus Cantilepus nigri codicis autthor.

Cantilepus, cuius fidei.

13 Verũ quia Lydgatus tantæ viſus eſt vbiq; apud Lõdinenſem autoritatis,vt vel eo ſolo affirmante,Bedam & Alfredum Beverlacenſem autores graviſſimos in hanc de Cãtabro fundatore ſentẽtiam pertraheret, Lydgati ipſius verba in medium producenda ſunt; quæ etſi rythmo vernaculo,ab eo ſcripta ſint atq; dimenſa, neceſſariò tamen & examinari & produci debent eo modo quo in antiquis ſcriptis leguntur.

Verba Lydgati pro fabula Cantabri ſaſtruenda

By true record of Doctor Bede
That ſomtime wrot ſo mickle with his hand
And ſpecially remem bring as I read
In his Chronicle made of England,
Among other things as we ſhal vnderſtãd
which for mine author I dare alledge
Sith the tranſlation and building of Cambridge,

With

VVith him according Alfred the Chronicler
Seriouſly who liſt his bookes for to ſee
Made in the time when he was Treaſurer
Of Beuerley an old famous city
Affirme and ſayne the Vniuerſitie
Of Cambridge, and ſtudy firſt began
By their writings as I report can.

He rehearſing firſt for commendation
By their writing how that old City
Was ſtrongly waled with towers many one
Built and finiſhed with great liber tie
Notable and famous of great authority.
As their authors according ſaine the ſame
Of Cantaber taking firſt his name.

Like as I find report I can none other
This Cantaber time of his liuing
To Partholine he was Germane brother
Duke in thoſe daies, in Ireland a great King
Cheife and principall cauſe of that building
The wall about and towers as they ſtood
Was ſet and built vpon a lardge flood

Named Cantebro a lardge broad river
And after Cante called Cantebro
This famous City, this writ the Cronickler
Was called Cambridge: rehearſing eke alſo
In their book theſe authors both two
Touching the date as I rehearſe can
Fro thilke time that the world began,

Foure thouſand comlpet by account cleere
And three hundred by computation
Ioyned thereto eight and forty yeare
When Cantebro gaue the foundation
Of this City and this famous towne
And of this noble Vniverſitie
Set on this river which is called Cante.

And

And fro the great tranſmigration
Of Kings reckened in the Bible old
Fro Ieruſalem to Babylon
Two hundred of winter & thirty yeare old
Thus to write my author maketh me bold
Then Cantebro as it wel knoweth
At Athens ſchooled in his youth
All wits greatly did imploy
To haue acquaintance by great affection
with folke expert in Philoſophy:
From Athens he brought with him downe
Philoſophers moſt Soveraigne of renowne
Vnto Cambridge plainly this is the cauſe
Anaximander and Anaxagoras;
With many other mine authors doth ſare
To Cambridge firſt can him ſpeede
With Philoſophers, and let for no coſt ſpare
In the ſchooles to ſtudy and to reade
Of whoſe teaching great profit that can ſpread,
And great encreaſe roſe of his doctrine
Thus of Cambridge the name gan firſt ſhine,
As chiefe ſchoole and Vniverſity
Vnto this time fro the day it began
By cleare report in many a far countrey
Vnto the raigne of Caſſibelan
A worthy prince and full knightly man
As ſaine Chronicles who with mightie hand
Let Iulius Caſar to arriue in this land
Fiue hundred yeare full thirty yeare and twenty
Fro Babilons tranſmigration
That Caſſibelan raigned in Britane
Which by his notable royall diſcretion
To encreaſe that ſtudy of great affection,
I meane of Cambridge the Vniverſity
Franchiſed with many a libertie

By

By meane of his royall favor
From countries about many a one
Diverſe ſchollers by diligent labor
Made their reſort of great affection,
To that ſtudy great plenty there came downe,
To gather fruits of wiſedome and ſcience
And ſundry flowers of ſugred eloquence.
And as it is put eke in memorie
How Iulius Caſar entring this region
On Caſſibelan after his victorie
Tooke with him clerkes of famous renowne
From Cambridge and led them to Rome towne,
Thus by proceſſe remembred heretofore
Cambridge was founded long ere Chriſt was borne.
Fiue hundred yeare thirty and eke nine
In this matter ye get no more of me
Rehearſe no more I will at this time.
Theſe remembrances haue great authority
To be preferred of long antiquity,
For which by recorde all Clerkes ſaine the ſame
Of hereſie Cambridge bare never blame.

14 Hæc in ſuo de Cantabrigia carmine Lydgatus: neque enim diſſimilia ſunt cæteris quæ ab eodem vaferrimè de Actis Guydonis Warwicenſis, de Guydone & Colbrando, de parliamento volucrũ, ſaltuq; Machabęi conficta ſunt: nam & hic de Cantabri actis ſuo more (vti videtis) magnificè deprædicat: parùm tamen magnificè ſi fabulæ ſuę Romãticæ ſenſum quam ſpeciem conſiderare maluerimus, in qua tot mendacia tanto artificio connectũtur, vt videantur mihi Stonehengiæ illud miraculum referre, vbi ſaxa eo ordine & loco adeò accuratè diſponuntur, vt perdifficilis ſit eorum enumeratio: Lydgaticæ fictionis examen.

15 Imprimis enim licet magna ei cum Cantilepo hiſtorię nigri codicis autore familiaritas interceſſit, ab eo tamen, quoad temporis rationem diſſentit, quo Cantabrigia incœpiſſe

piſſe dicitur in hiſtoria quidē Cantilepina anno mūdi 4321. at hic apud Lydgatum aliquanto ſeriùs, anno mundi 4348. Londinenſis ipſe ab vtroque, vult enim incœpiſſe anno mundi 3588. quemadmodū & illius Bowlus: Nicaſius vero Cadneus, anno 4415; Chronicon Morganenſe anno 4848. Primus Anonymus à Londinenſi productus anno 4695. ſecundus anno 4317. Tertius Anonymus anno 4091. Quartus Anonymus qui magnos Annales Wigornenſes ſcripſit, anno 3869. Cantabrigiam incœpiſſe ſcribit.

Diſſonantia Londinenſis & teſtium ſuorum inter ſe, de tempore.

16 Eſt quoquè in publicę Bibliothecę Oxon: Archivis, incerti cuiuſdam authoris (quem ego primū ipſius Londinenſis Anonymum eſſe opinor) Chronicon quoddam Rotularium vſque ad annum Dom. 1447, ab incunabulis mundi deductum, in quo de origine Cantabrigiæ ſic lego. *Univerſitas Cantabrigia ædificata eſt à Cantebro duce, à mundi creatione anno 4095, & frequentata à Philoſophis ante Chriſti incarnationem per annos 394. Ab adventu Bruti in hanc terram anno 2425. ab ædificatione London civitatis 2430, annis: Cantebrigia conſtructa eſt Univerſitas, Millenis Octingentis, Viginti quinque annis*. Hæc ille, ex media ſine dubio antiquitate locutus: quibus ſtatim adiungit, *& quia hæ civitates antiquiores & nobiliores erant in Britannia, de cæteris civitatibus ponam ori meo clauſtrum ſilentij*. Enumerat enim, Londoniam, Eboracū, Edynburg, Caerlyle, Cantuariam, Wyntoniam, Bathoniam, & (Oxoniâ nullo loco habitâ, itemquè Alcluyth vrbe quorūdam iudicio omnium antiquiſſimâ) novam & hodiernā Cantebrigiam.

17 Eccè præclaram hanc teſtium harmoniam; eccè vades locupletes, certiſſimaquè ſupputandi ratione conſentientes: peream ſi vnquam legi, non dicam cum Lelādo ſtultiùs aut ſtupidiùs, ſed nec indigniùs quidem, cum apud Londinenſem, hæc tanta autorum, teſtiumq; diſſonantia, pro ſumma harmonia habeatur.

18 Vt de Anonymis ſuis nihil dicam, qui quemadmodū ἐκ τῶν τυχόντων καὶ τῶν πολλῶν ſunt, ita cum in tanta nominū

ſuorum obſcuritate verſantur, parum lucis rebus quoq; obſcuris afferre poſſunt: nam ſi notus aliquis mendax ignotã veritatem dicit, credimus ei quia verum dicit: at ſi notus aliquis verax, ignotam veritatem dicit, non credimus ei, quia illud verum eſt quod is narrat, ſed credimus rem eſſe veram quia credimus illũ hominem eſſe veracem: ſi itaque author quis omnino adeo ignotus fuerit, vt nihil de illius fraude aut fide conſtiterit, illi quidem nec propter rem ſolam quia non ſcitur eſſe mendax, nec propter perſonam ſolum quia non cognoſcitur eſſe verax, credere poſſumus.

Cenſura de Anonymis.

19 Hos igitur incertos anonymos, *οὓς μὴ ἐυ γνοίην καὶ τ᾽ὄνομα μυθησαίμην* quod inquit Helena, quos in ſuam ſcenã produxit Londinenſis, & tanquã Hercules ille apud Celtas, omnium autorum colla catenulis aureis linguæ ſuæ affixa credens, penitus reijceremus etſi vel ei conſentirent: iam verò cum tantoperè & à ſeipſis & Londinenſi diſſentiant, quantò magis ſunt reijciendi? Cùm vt Iuriſperiti cenſent multi teſtes ſententijs variantes pro vno & ſingulari ſint habẽdi: immò nè pro vno quidem ſi de re cuius certitudinem ignorant, conteſtantur, quemadmodum iſti, reliquiquè in aſſertionem Cantabrigienſis hiſtorię à Londinenſi producti, excepto vnico Middendorpio, cuius animum Hatcherus Cantabrigienſis, Epiſtola hac de re ei tranſmiſſa præoccupaſſe dicitur.

20 At licet de tempore tanta ſit apud eos varietas, tamen fortaſſę de conditore omnes vna voce conſentiunt: etenim *Gurguntij Regis temporibus per Cantabrum Hiſpanum cœpiſſe Cantabrigiam omnium conſenſu* ſcribit in ſua ad Cantabrigienſem oratorem epiſtola is de quo ſupra diximus Antiquarius. videamus igitur pulchrum eorum hac in re conſenſum vt indè omnes intelligant, quam iuſtè à nobis factum ſit quod nihil ijs fidei tribuerimus, Etenim vt eos omittamus, qui non à Cantabro (eccè conſenſum) ſed à Gorbomanno quodam Brytonum, vel Sigiberto Saxonum rege, Cãtabrigiam fundatam ſcribunt, Hiſtoria nigri codicis, Cantabrum

Diſſonantia teſtium inter ſe de conditore Cãtabrigię

Hiſpanum, Academiam quandam ad flumen Cante inſtituiſſe tradit, quæ Academia à Grantano quodam Cantabri filio nomen poſteà accepit (non a Cantabro ipſo) vti ex nigro codice Lelandus ſuperiùs retulerat: quod de prima Cantabrigiæ fundatione intelligendum eſt.

21 Lydgatus vero non ſolum fundationis Cantabrigiæ, ſed etiam tranſlationis neſcio cuius meminit: ipſius verò de fundatione Cantabrigienſis Academiæ (vti mihi videtur) talis eſt provt ex ipſius verbis colligitur ſententia: nempè Cantebro quendam fundaſſe Cantabrigiam: Cantabrum denominaſſe: præcipuum verò autorem cùm ædificationis tùm quod muris cingeretur, fuiſſe ducem & Hyberniæ Regem Partholinum: hæc mihi videtur Lydgati de fundatione Cantabrigienſis Academiæ ſententia: refragantibus fideliſſimis hiſtoricis qui non huc adveniſſe Partholinum, ſed Hyberniã ſe contuliſſe vna voce teſtantur.

22 Certè quidem igitur ſi hoc nigro codici adverſatur, cui non minùs quam Evangelio Londinenſis credendum eſſe putavit; videat Lydgatus quam verum illud ſit quod ipſe ſcripſerat, Cantabrigiam hæreſeos crimen nunquam ſubijſſe, cûm ipſe a nigro codicis illius Evangelio tam apertè diſceſſerit. ſed profectò non erit ſolus ſi cum ijs conferatur autoribus qui à Londinenſi in ſententiæ ſuæ confirmationẽ producuntur: quorum hic Cantabrigiam à quodam Cantabro nomine extructam & muris cinctam fuiſſe tradit: ille verò extructam quidem à Cantabro affirmat, ſed à Grantano vel Grantino comite filio nominatam, a Guthelino autẽ muris decoratam: Tertius aſſerit a Bartholomeo duce, homine Cantabro conditam, vti ex quinto Polydori videre licet: eſt etiam qui a vicino flumine Cante ſiue Granta ſive Cantebro (tum vtrumque fluvij nomine apud Lydgatum) nomen habere contendit.

23 Quin & Gulielmus Soonus in epiſtola & annotationibus ſuis quibuſdã quas pro typica Cãtabrigiæ ratione ad Georgium Bruinum qui Theatra vrbium edidit, miſerat, dũ

de

de Iuriſtarum hoſpitijs antiquis apud ſuos Cantabrigienſes loquitur, ſic dicit. *Crates ferrea vbi olim pons Cantaber a Cantabro, vnde Cãtabrigia*, ſic is quaſi ille velit pontem ipſum (nõ fluviũ & virum quod vult Lydgatus) dici Cãtabrum: & Cãtabrigiam a ponte ipſo non a conditore denominatam, non a Cantabro patre vt alijs viſum eſt, nec a Grantano filio quẽadmodum ex nigro codice Lelandus.

24 Eſt etiam qui Chembrigiam Gurguntii Regis filiam Cantabri (ſi placet) ſponſam nomen vrbi dediſſe ſcribit: adde quoq; quod quidam Cantabrum ducem, alii ducis Partholini fratrem, quidam Regem, alii non Regem, ſed civitatis Cantabriæ hæredem nominant: deniq; non deeſt ex eorum numero quidam qui Gurguntium Regem Partholino & Cantabro fratri Hyberniam inhabitandam dediſſe, prodidit, ex quo apparet eum certiſſimè cenſuiſſe, Cantabrum huc nequaquam perueniſſe, ſed vnà cum fratre potius Partholino, Hyberniam adiiſſe; quod & mihi perſuaſum eſt, ſi modo de Gurguntio ipſo ſatis conſtare poterit, de quo nonnihil dubitarae videtur Lelandus, dum quis ille fuerat Brytannorum Rex Gurguntius neſcire ſe dicit. Atq; hinc eccè pulchrũ illum omnium de conditore Academiæ Cantabrigienſis cõſenſum, de quo Antiquarius ad oratorem Cantabrigienſem tantopere gloriatur.

Lelandus dubitauit de Gurguntio

25 Iam ad nomen deveniam: nam autore Lydgato, flũmen illud latum iuxtà quod Cantabrigia conſtituta erat, dicebatur Cante, deinde a Cantebro, flumen ipſum dicebatur Cantebro, vnde demum vrbem Cambrigiam nominatam refert. Ego verò in hâc lite Lelandum conſulendum exiſtimo: is in ſuis in cygneam Cant: comment: ſic ſcribit, *ex his facilè liquet, nomen accepiſſe Grantanam vrbem a Granta flumine* ſic Lelandus: appellat enim illud flumẽ Grantam, quod paulò anteà ex Fœlice Abbate Floriacenſi, atq; etiam ex Gulielmo Rameſegano Croylandenſi, appellaſſet Grontam; vrbem verò Cambrigiam corruptiſſime dici exiſtimat, dum ſic ait: *Granta, Britannicè Cairgrant, Saxonicè Granteceſtre, & vocabulo*

Denomine Cantabrigiæ.

cabulo recentiori Grantebridge, corruptè autem mutata G in C, & ablata R litera Cantebridge, & rurſus N in M. & ſublata. T. Cambridge: in hunc modum Lelandus.

26 Ideoq; Abrahamus Ortelius in prima tabula ſynonymiæ locorum geographicorum vbi antiqua nomina recẽtioribus explicat, de illa vrbe ſic ſcribit. *Granta Angliæ vrbs olim notiſſima, Grantebridge Saxonicè, Cambridge nunc corruptè:* in ſecunda verò tabula ſiue indice vbi è converſo recentiora nomina antiquioribus explicat, ſic: *Grantebridge Saxonicè, Ca irgrant Brytannicè, Cambridge nunc corruptè Angliæ vrbs:* iſta in prima editione Ortelij videbis, nam in poſterioribus editionibus, has ſynonymiæ tabulas omittit, earumq; loco Nomenclatorem Ptolemaicum adiecit: Cambrigiæ ergo nomẽ corruptiſſimum eſt, nec talis eſt vſpiam Angliæ vrbs vel vrbecula, niſi quædam in Dobunis villula dicta Cam-bridge quemadmodum apud Camdenum videbis.

Caſſibelanus Cantabrigienſes Romã nõ tranſtulit.

27 De tranſlatione verò Cantabrigienſium ad Romam per Caſſibelanum autore Lydgato, quid attinet dicere? dicit enim Gildas quem centum Lydgatis præfero, Caſſibelanum ſeptimo poſtquam a Romanis eſſet victus anno, in Britannia obijſſe: qui igitur Romam cum Cæſare profectus eſt Caſſibelanus? aut quorſum Cantabrigienſes eo transferret ſi eundum ipſi fuiſſet: an quod victus & miſer, ſuis finibus eiectus, Cantabrigienſibus ornamento aut commodo eſſe potuerit, amiſſa propria dignitate?

28 Hæc ſunt nimiùm mihi crede abſurda, vt cum Lelãdo non dicam ſtupida, cuiuſmodi feruntur illa apud nigrum codicem atq; Lydgatum de Anaxagora atq; Anaximandro commenta, Richardo quidem Croco Cantabrigienſi ſuprà diximus ſuſpecta, ſed a Londinẽſi libro antiquitatis Cantebr: primo ita defenſitata, vt propter æqualitatem temporis Anaxagoræ Græci philoſophi cũ tempore Gurguntij Regis Brytannorum (nam ſecundum Conſtantium Phrygionem Gurguntius 479. Anaxagoras vero 450. ante Chriſtum natum annos floruit vt non multùm altervter ab altero abfuerit)

rit) Anaxagoram Cantabrigiæ intereſſe potuiſſe, plane aſſerat Londinenſis: in quo parùm videtur mihi ſobrius, qui de Philoſopho tam ſobrio (quemadmodum de Anaxagora dixit Ariſtoteles) rem adeó incredibilem pronuntiatit, quemadmodum ex proprijs ipſius autoribus convincam.

29 Nam ſive Cãtabrigia per Cantabrum qui hos Grecos philoſophos ab Athenis ſecum duxiſſe dicitur, incœpit anno mundi 4321. vti niger codex affirmat, ſive anno 3588 vti Antiquarius in ſua ad oratorem epiſtola (nigrum interim codicem tacitè vanitatis arguens & mendacij) prodidit; ſive anno mundi 4348 quod Lydgato videtur; vtcunque, certè annus quo ântè Chriſtũ natum Cantabrigia (autore eodem Lydgato) incæpit, fuit quingenteſimus triceſimus nonus: quòd ſi ſtatuatur annus à mundo condito 3588, is quidèm adventum Chriſti per 375 annos vt Stoveus & Lanquetus ſupputant, vel 335 præcedere debet quemadmodum is ſupputat qui deflorationes Galfredi ſcripſit referente Londinenſi: qui iam cuius ſupputationem ſequuturus ſit, planè incertum habet.

Commentum eſſe probatur Anaxagóram & Anaximãdrum Cantabrigiæ ſtuduiſſe.

30 Nam Stoveus & Lanquetus nec non deflorationũ Galfredi author, quos in approbationem ſupputationis illius quam Antiquarius in epiſtola ſua ſequitur, valde confidenter & cordatè produxit, cum Phrygione ſuo vti vides acerrime pugnant: hi Gurguntium annos ante Chriſtum 375 vel 335 regnaſſe ſcribunt, ille vero Gurguntium & proinde Anaxagoram (debent enim eſſe tempore æquales) vſque ad annum quadringenteſimum ſeptuageſimum nonum ante Chriſtum natum producit: atque ita ab Antiquario diſſentit, exiſtimante Cantabrigiam anno mũdi 3588 incæpiſſe, hoc eſt anno ante adventum Chriſti 375 iuxta Stoveum & Lanquetum, vel anno 335 iuxta autorem deflorationũ Galfredi. Cogitur igitur Londinenſis Antiquarium Cantabrigienſem (hoc eſt ſeipſum, habetur enim ille epiſtolæ illius de qua ſupra diximus author) deſerere, & iam tandem Conſtãtino Prygioni adhærere, vindicandi Anaxagoræ cupiditate

du-

ductus, quem tamen inter litigandum amiſit.

31 Tutiſſimum igitur fuiſſet Londinenſi etiam in primo huiuſce quæſtionis limine ſi modo veritati ſtuduiſſet, Diogenem Laertium autorem omni exceptione maiorẽ, conſuluiſſe: is Anaximandri & Anaxagoræ vitam, mores, ſtudia, literas & peregrinationes fideliſſimè (& aliquanto quam Diviſienſis aut Herriſonus ſuus fideliùs) ſcripſit; de illorum vero ad Cantabrigiam profectione, ne verbum quidem addit.

32 Quis autem adeo amens vnquam extitit (dic mihi ſi potes) qui Nicholaũ Cantilepum nigri illius immò nigerrimi codicis autorem, Lydgatum, Diviſienſem, Herriſonum &c. Diogeni Laertio antiquiſſimo & nulla non ætate autori receptiſſimo præponendum audeat dicere? Qui ex Chronico Apollodori Athenienſis, Anaximandrum ſecundo anno quinquageſimæ octavæ Olympiadis hoc eſt anno mundi vt in Chronicis Euſebius Funccius & alij tradunt 3417. antè chriſtum natum 546. annis floruiſſe ſcribit; quemadmodũ & Hyeronymus Henninges in Græcorum Philoſophorum familiis & Abrahamus Bucolcerus in chronol. ferè ſupputant. Anaxagoram verò ſeptuageſima Olympiade floruiſſe, hoc eſt anno mundi 3465. & antè Chriſtum natum 498. at ſecundum Hieronymum Henninges anno mundi 3537: qui licet ex ſupputatione Antiquarij in epiſtola, propius ad Gurguntiũ accedit, nihil tamen in aſſertionem temporis Anaxagoræ iuvat, quia ſupputatione annorum antè Chriſtum natum a Stoveo, Lanqueto, & Galfredi defloratore calculatâ (verène an perperàm videant illi quorum res agitur) penitùs impeditur.

33 Loquor ego iam de vtroq; philoſopho: licet enim niger codex & Lydgatus vtrumq;, tum Anaximandrum tũ Anaxagoram repetunt, Londinenſis tamen Anaxagora ſolo contentus eſt, Anaximandrum ſibi ipſi reliquit foribus aſtantem & feneſtras intuentem, nunquam Anaxagoræ ædes ingreſſurum quas Cantabrigiæ ſi placet habuiſſe dicitur A-

nax-

naxagoras, qui & illic ſepelitur, referente ex Herriſono Londinenſi: annon etiam Pythagoras qui ibidem in Aula Martonenſi docuit vt a vulgo dicitur, & Londinenſis idem ferè aſſeruit lib. hiſt. Cantebr. 1? tu igitur Herriſone quid Diogeni Laertio reſpondes, qui de obitu ac ſepulchro Anaxagoræ ſic ſcribit, *Lampſacum poſtea profectus, illic diem ſuum obijt:* & ſtatim poſt: *defuncto igitur, Lampſaceni honorificè iuſta perſolverunt, eiuſq; tumulum hoc epitaphio ornuerunt.*

Pythagorę & Anaxagoræ domus Cantabrigiæ.

Ἐνθάδε πλεῖστον ἀληθείας ἐπὶ τέρμα περήσας
Οὐρανίου κόσμου κεῖται Ἀναξαγόρας.

Lampſaci igitur ſepelitur Anaxagoras (mi Londinenſis) nō Cantabrigiæ provt vaniſſimè tibi dixit horridus ille mendaciorum pater Herriſonus.

34 A quo iam (omiſſo Pythagora, imaginibus, ſcholiſq; ſuis quas Cantabrigiæ quoque haberet niſi Diogenes Laertius obſtaret quem huiuſmodi nugis ſemper opponerem) ad illud extremum deſcendā & agam de autoribus ſcilicet ijs è quibus hæc portenta fabularum Lydgatus ſe hauſiſſe profitetur, Beda nempe ac Alphredo Beverlacēſi Stephani Regis Angliæ æquali, quibus Malmeſburienſem atque Ranulfum graviſſimos autores Londinenſis adiecit: porro Bedam ac Alfredū non ex ſua autoritate iſta tradidiſſe, ſed ex alijs antiquioribus hauſiſſe, author eſt Lydgatus: quod profectò ſi dulciſſimus meus Bedas diceret, dulciſſimus meus Bedas, nunquam amplius eſſet mihi dulcis.

De autoribus quos Londinēſis prætendit.

Mendacium Lydgati.

35 Sanctus Germanus, Nennius atq; Gildas hi vel ſoli vel præcipui ſunt qui ante Bedam Venerabilem floruerunt hiſtorici: ſi iſti quicquam de tanto prodigio locuti ſunt, aut loquentur vnquam, tametſi illud frequenter vſuveniat inopinatis probationibus vehementius commoveri, apud me tamen nihil poſthæc tanti futurū eſt ponderis, quod me potius quam ſtipitem aut inertem truncū commovebit. Nō ignoro tamen Londinēſem ex Herriſono ſuo patrono prodidiſſe, antiquiſſimum Gildam in ſuo de Aurelij Ambroſij Victoria libello multa de Cantabrigia ſcripſiſſe: cuiuſmodi tamen

Mendacium Herriſoni.

men ea fuerint, tacuiſſe credo vel quod nulla eſſent, vel ſi eſſent, parũ certe fidei obtinerent, cũ non ipſum Gildam, ſed aliũ multò recentiorem authorẽ quem Polydorus libro hiſt. 1. nebulonem longè poſt homines natos impudentiſſimum vocat, habeant. quod ſi Herriſono vel ſectatoribus ſuis occurriſſent, quorſum ipſa autoris verba, & locum ipſum non produxerunt? Vt omnibus perſpecta fuiſſet & Academiæ ſuæ dignitas, & ipſorum fides ac diligentia; quam etiam in Londinenſi deſidero.

36 Nam ſi perſuaſum ei fuiſſet, Bedam huiuſmodi aliquid habuiſſe quod Lydgatus affirmat, itemq; Beverlacenſem Alphredũ, Malmesburienſem ac Ranulfum, quorſum ipſa verba (Oxoniũ enim, quod dicitur, iuſtũ ac æquale petit) & locos ipſos non profert? Nam ſi proferendos eſſe non cenſet, quidni & ego potero Bedam huiuſmodi imputationibus aliosq; vetuſtiſſimos autores onerare? Reſpondet Lóndinenſis Lydgatum iſta apud Bedam Saxonicâ linguâ trãſlatum legiſſe: at prototypon eſt Latinum: niſi ergo in Latino exemplari iſta reperiantur, nullus dabitur Saxonico exemplari locus, immo & in illo Saxonico exemplari Alurediano quod in publica bibliotheca Cantabrigiæ reperitur nihil tale habetur: quin & in Bedæ Chronicis de rebus Anglicis, iſta ſe legiſſe teſtatur: opus quidem nec à Lelando nec à Baleo nec à Boſtono Burienſi, nec denique à Beda ipſo inter cætera opera vnquã commemoratũ, niſi per Angliæ Chronica, Eccleſiaſticam gentis Anglorũ à Beda conſcriptam hiſtoriam intelligat: ex qua ſi aliquid adduci poſſit quod pro ſententia Lydgati faciat, ego profecto tãto teſtimonio libẽtiſſime aſſurgam, (ἄνδρασι γὸ προτεροῖσιν ἐρίζεμεν ὐκ ἐθελέσκω) nec diutius ſentiam illud eſſe verũ, quod ſcio me apud Bedam libro hiſtoriæ ſuæ quarto, capite 19 legiſſe, Grantceſtriam ſuo tempore civitatulam fuiſſe deſolatam, qua de re ſuo loco fuſiùs dicam.

Saxonicum Bedæ exemplar.

37 Interim quià non ſolum Antiquarius in epiſtolâ, de conſenſu omnium autorum in ſuam ſententiam, tantopere

gloria-

gloriatur, verum etiam hic Lydgatns de numeroſa autorum mentione adeò ſe magnificè iactitat: videamus ſi quos ipſi proferre poſſimus autores, qui nec Cantabri fundatoris, nec Cantilepinæ de facto Cantabri hiſtoriæ meminerunt.

38 Cuiuſmodi ſunt Aſſer Menevenſis: Alphredus Beverlacenſis: Antoninus: Alex. Neckhamus: Adamus Muremuthēſis: Bedas, Boſtonus Burienſis, Baleus ſi in propria accipiatur ſententia: Beatus Rhenanus. Author dictus Brutus. Caxtonus. Chronica Chronicorum: Gadiocus aliàs Caradocus: Gildas Albanius, Badonicus, Cambrius. Galfred. Monumet. Gotcelinus, Gervaſius Dorobornenſis: Gervaſius Tilberienſis, Gulielm. Rishanger, Eadmerus Dorobornenſis Elias Trikynghamus, Gulielmus Rhievallenſis, Galfredus Chaucerus, Georgius Lilius, Guliel. Rede, Fabianus: Florētius Wygornenſis, Froyſardus, Faſciculus temporū: Inguīfus Croylandenſis, Ioſephus Damnonius, Ioſephus Iſcanus; Ioannes Capgrauius: Ioannes Hardingus: Io. Sariſburienſis Io. Tilberius Io. Eureſdenus Io. Burgenſis ſiue de Bury Io. Gowerus. Iocelinus Brakelandius. Io. Maior Io. Lelandus Io. Roſſus Warwicenſis, hiſtoriæ nigri codicis oppugnator teſte Harpeſfeildo, Lelando atq; Baleo. Henricus Huntindonenſis: Hiſtoria Regia: Hiſtoria Iorenallenſis; Haulus; Hector Boethius: Lanquetus ſecundum Cooperū: Memoriale hiſtoriarum: Tho. Graius ſive Nicholaus Montacutius vt incertus author annotavit. Radulphus Marrham in Manipulo Chron. Marianus ſcotus: Math. Paris: & qui illum defloravit Math Weſtmonaſt: ſive Florilegus. Mauritij Chronicon. Nennius Bannochorenſis: Nicholaus Harpeſfeildus, Ponticus Verumnius, Philippus Bergomas. Paulus Æmylius Veroneuſis. Rob. de Remington Petrus Bleſenſis. Rogerus Hovedenus. Rheginon Otho. Ranulſus Higdenus. Ranulfus Niger. Ranulfus de Diceto. Rogerus Windorus, Robertus de Gloceſtria, Richardus Haguſtadenſis (1) Exhamēſis vt annotavit Tho. Gaſcoigne in libro de veritatibus collectis in forma tabulæ, quem ego dictionarium eius Theolo-

Autores qui Cantabri fabulæ non meminerunt.

D 2 gicum

gicum eſſe exiſtimo et eſt in bibliotheca Coll. Lyncoln Oxon. Sylveſter Gyraldus. Simeon Dunelmēſis: ſpeculū hiſtor. Vincentij. Saxo Grammaticus. Tho. Rudburnus. Tho. Wicamus. Tho. Wykeus. Tho. Walſynghamus. Vt vix mereatur dici conſenſus omnium, vbi tot ſummi autores diſſentiunt.

39 Vnicus reſtat Polydorus, quem licet Antiquarius in ſua ad oratorem epiſtola, Cantabrigienſis Academiæ originem non ad Cantabrum, ſed ad Sigebertum retuliſſe diſertiſſime ſcribat; ei tamen non acquieſcit Londinenſis, ſed & Polydorum quoque hunc in nigri codicis defenſionem vocat, in quinto hiſtoriæ ſic ſcribentem dum de Cantabrigia locutus eſt. *Verum ſi commentarijs credimus incerti authoris, antiquior eſt tum oppidi, tum gymnaſij origo. &c.* Polydorum his verbis nigri codicis autoritatem confirmaſſe dicit, eundem exiſtimans incertum authorem de quo Polydorus, & nigri codicis authorem: cuius ſanè ſententiæ fuit quoq; Io. Baleus qui cent. 8. cap. 5. de Cantilepo dicit, Polydorum libro quinto Cantabrigiæ originem deſcribentem, incertum autorem hunc vocaſſe.

Polydorus an nigro codici conſentiat.

40 At ſit idem, ſit Cantilepus incertus ille author de quo Polydorus; an Polydorus quicquam illi fidei affert, quòd is dicat *ſi credendum ſit illius commentariis, Cantabrigiæ originem antiquiorem eſſe vel videri?* Verum vt appareat nec Baleum nec Londinenſem rectè de hâc re ſenſiſſe, vtriuſq; cū nigri codicis, tùm Polydori verba recenſebo. In nigro codice ita ſcriptum eſt. *Accedens namq; ad prædictum exhibitum dominium (de Cantabro loquitur) ciuitates & oppida ædificauit prudentèr per loca: demum patriæ amænitatem conſiderans, ciuitatem magnam ſuo nomine ſuper flumen Cante ædificauit.* & paulò poſt *exinde ciuitas illa Caergrante, à Grantino Comite eius filio qui ibidem pontem ædificauit, ſeu à multitudine philoſophorum Britanniæ dicebatur: Latinè verò ciuitas Cante à Cantebro eius conditore, ſuccedente autem tempore Cantebrigia nominatur:* hactenus niger codex.

Nigri codicis verba.

41 Sequuntur incerti autoris verba in Polydoro ad hūc

mo-

modum. *Ferunt enim poſitum fuiſſe olim oppidum nomine Chergrantium, ad radices vicini monticuli quem vocant Whythill, eóq; docendi cauſa, Rege Gurguntio, Belini filio, Bartholomeum quendã hominem Cantabrum perueniſſe, & illum deinde duxiſſe vxorem Chembrigiam Regis filiam, condidiſſeq; oppidum ex vxoris nomine Cantabrigiam, atq; in eo primum docuiſſe.* cogita igitur obſecro, num hic etiam Polydorus nigrum codicem confirmauerit, cum dicat famam eſſe Chergrantium oppidum olim fuiſſe poſitum & c: immo etiam in hac narratione plurimum ab eo diſſentit, vt iam tandem intelligas, quantum inter nigrum codicem, incertumq; Polydori autorem interſit. Polydori verba.

42 Primo enim niger codex Cantabrum proprium viri nomen facit: hic autem gentile, niger codex Cantabrigiã à Cantabro dicit fuiſſe conſtructam; hic autem Bartholomeum quendam primum ibi docuiſſe quidem non Cantabrum nomine ſed genere; oppidum verò Chergrantiũ (quod eſt Caergrant) præextitiſſe, nec à Cantabro illo conditum, etſi Cantabrigiam ab illo conditam dicat. ſed non Chergrantium, quod ad radices monticuli Whythill poſitum fuiſſe dicitur, Cantabrigia verò ad flumen Cante, vti niger codex affirmat, atq; à Grantino comite Cantabrigia nominata, non à Chembrigia vxore, quemadmodum Polydori author incertus refert: eccè igitur pulchrum Polydori cum nigro codice conſenſum: miror prætereà quamobrem incertum illum authorem a Polydoro citatum, Cantabrum Hiſpanum Academiæ ſuæ fundatorem facere dicat Londinenſis, cum nihil omnino tale affirmet, ſed contra potius à Bartholomeo homine Cantabro extructam dicat: quam verò Cantaber Hiſpanus, & Bartholomeus homo Cantaber idem ſit vti Lõdinenſis cenſet, æquus lector iudicet; perinde enim eſt idẽ atq; Anglice horſemyll & myllhorſe. Diſſonantia inter Polydorum & Nigrum codicem.

43 Verum ſi vlla ratione conſtare poterit id quod ſuperiùs Antiquarius ad oratorem obſeruavit, Polydorum Cantabrigienſis Academiæ originem ad Sigebertum Orientalium Saxonum regem retuliſſe, quis profectò iudicabit Poly-

dorum vnquam nigro codici conceſſiſſe qui nec Sigebertū nec Gorbomannum antiquum etſi valde & Maiorum memoria vel illo quidem nomine celeberrimum (licèt Stoueus & hunc quoq; ſatis indignanter reijciat) ſed Cantabrum ſolum autorem Cantabrigiæ facit. Polydorum verò pro Sigeberto totum eſſe, ex ipſius verbis conſtabit, dum in lib. 4.° ſic ſcribit: *obtinuit Regnum Sigebertus ab Vffa quintus: Is Chriſtianum dogma quamprimùm complexus eſt, illudq́; in regno ſuo mire amplificauit: item princeps ſapientiſſimus, ſciens nihil æquè eſſe hominibus ornamento ac literas, & eas quidem per id tempus in Inſula admodum raras, hortante Fœlice Epiſcopo natione Burgundione viro doctiſſimo, ſcholas paſſim in ſuo regno poſuit, & imprimis Cātabrigiæ, vt pueri ab ineunte ſtatim ætate, erudirentur.* Vides quę ſit Polydori ſententia, quæ ad Cantabrum nullo modo, ſed ad Sigebertum referri debet, quam tamen poſthæc in ſequētibus, noſtris ponderibus examinabimus.

Polydorus Sigebertum Cātabrigiæ conditorem cenſuit.

44 Interim ad ea nos conferamus, quæ in Antiquarij Cantabrigienſis ad oratorem epiſtola continentur: qui ab vrbe ad Academiam tranſit, quam antiquam eſſe quidem etſi ſcriptores variant, ſe poſſe comprobare dicit: id ego etiam fateor, ſi vel Sigebertum habuerit autorem, vt Polydorus cenſet, aut Edwardum ſeniorem Aluredi Oxonienſis filium, vt Rudburnus & Roſſus (qua de re poſtea) aut Croylādenſis cænobij monachos Henrici Belloclerici temporibus, vt Petrus Bleſenſis in appendice ad Ingulfum: non enim tā ſtrictè nomen antiquitatis ſumo, vt nihil putem antiquū, niſi quod ad veterum Brytannorū tempora pertineat.

45 Quod inſuper addit Academiam ſuam olim Granteceſtriam fuiſſe dictam, verū eſſe non credo: nam vt ſitu ita nomine quoque pro diverſis ſemper ſunt habitæ, ſicut eadem non ſunt Verulamium & fanum Albani: non diffiteor tamē vtramq; vrbem communi Grantæ nomine à ſcriptoribus nonnunquàm appellari, ideoq; Io. Lelandus rerum antiquarū diligentiſſimus inveſtigator, duas eius nominis vrbes facit, veterem & novam, & illam Brytannorum tempore

Vetus Granteceſtria non eſt hodierna Cantabrigia.

re

re conſtructam Caer Grant, hanc autem à Saxonibus (qui à duritie nomen ſortiti ſunt autore Rabano Mauro lib. 16. de Vniverſali Nat. c. 2.) conditam, non procul à veteri diſtantem. Atque hoc eſt totius controverſiæ caput: quod ſi ſolidè diſcutiatur, facile rem totam aperiet: nam ſi à nobis probari poterit hodiernam vrbem quæ Cantabrigia dicitur, à veteri vrbe Granta Brytonum atque etiam Granteceſtria Saxonum fuiſſe atque eſſe diverſam, tunc profectò manifeſtum faciemus quam abſurdè Londinenſis vnam eandemque vrbem vtramque faciens (quemadmodū in libro hiſtoriæ Cātabrigiæ ſuæ primo vehementer contendit) ea omnia novæ vrbi & hodiernæ Cantabrigiç accommodat, quæ propriè ac verè, non ad hodiernam vrbem, ſed ad veterem Granteceſtriam Saxonum, aut Brytannorum Grantam, pertinere cēſenda ſunt.

Ratio totius erroris in cauſa Londinenſis

46 Illud imprimis ex Polydoro probaturi ſumus, qui Chergrantium ſcilicet oppidū, ad radices monticuli Whythill poſitum, diverſiſſimū facit ab illo oppido quod à Bartholomeo homine Cantabro ædificatum eſt & (prout incertus eius author ſcriptum reliquit) Cantabrigia nominatum. Ergo etiam ſecundum hanc ſententiam Chergrantium vetus oppidum, non eſt Cantabrigia nova. Situ quoque erant diverſa: nam Chergrantium ſive Caergrant ad radices monticuli Whythill poſitum erat: Cantabrigia vero non ibi (licet incertus author certum nullum locum recenſeat) ſed ad flumen Cante, quemadmodum ex nigro codice ſuppleri poteſt: de qua quid fiebat, tacet Polydori author incertus, & reliquus hiſtoricorum ordo tacet: interim hinc apertiſſime conſtat, quod ſi Londinenſis autorem hunc incertum quem Polydorus ſecutus eſt, tantopere defendendū cenſeat, certè non alium defendit niſi eum, qui (dum duo oppida diverſa faciat, Chergrantium atquè Cantabrigiam) Londinenſis ipſius opinioni maximè adverſatur qui vnum idemque oppidum eſſe vult: recentia cum veteribus confundens, vt maioris antiquitatis videantur, quā revera ſunt, aut eſſe poſſūt.

Incerti autoris contradictio.

45 Interim tamen non eſt omittenda illa incerti autoris apud Polydorum contradictio qui primo Bartholomeū illum Cantabrum ad Chergrantium docendi cauſa veniſſe tradit; deinde, addit eum Cantabrigiā condidiſſe ac ibi primū docuiſſe, cū tamen diverſa faciat oppida: nam de Chergrantio inquit illud vetus quidem oppidum fuiſſe, eòque (*t*) ad illud oppidum, Bartholomeum hominem Cantabrum perveniſſe, Cantabrigiam vero condidiſſe: ſed quo in loco non dicit, niſi Cantabrigiam in Chergrantio tanquam oppidum in oppido quod certe monſtroſum erit oppidum, poſuerimus: aut Chergrantium vetuſtate ferè conſumptū, Bartholomeum illum renovaſſe, & proinde antiquato primo nomine, aliud indidiſſe, & in Chembrigiæ vxoris ſi placet ſuæ gratiam, Cantabrigiam nominaſſe dixerimus: licet inter Chembrigiam & Cantabrigiam, analogia non ſit admodum manifeſta.

Chergrantiū.

46 Ac Chergrantium quidem ſivè Caer Grant vetus oppidum, quemadmodū incertiſſimum eſt quo conditore & tempore incæperit (ſi Cantilepi ac Lydgati fabulam excipias,) ita certiſſimum eſt, Saxones in primo ipſorum advētu (qui rejecto antiquo nomine non iā amplius Chergrantium aut Caergrant, ſed ſuâ linguâ Granteceſtriam & Gronteceſtriam appellabant vel à fluvio Grant aut Gront,' morboſis piſcibus & arundine denſâ vegetāte inquit Gulielmus Rameſeganus Cœnobij Croylandenſis monachus & poeta, vel à Gron dictione Saxonica quæ locum paluſtrem ſignificat vt aliqui meritò conijciunt) everſores habuiſſe: atque ita Bedæ temporibus everſum iacuiſſe, quod ex ipſo Beda liquet, libro hiſtor: Eccleſiaſt: ſuæ quarto, cap. 19. vbi de Sexburga Cantianorū olim Regina, ac tunc ſcilicet circa annum 679. quo author ipſe floruit, Eligenſis monaſterij Præſide, ſic ſcriptum reliquit: *Iuſſit q; quoſdam è fratribus quærere lapidem, de quo locellum in hoc facere poſſent: Qui aſcenſa navi (ipſa enim Eligregio vndique aquis ac paludibus eſt circumdata neque lapides maiores habet) venerunt ad civitalulam quādam deſolatā,*

non

non procul inde ſitam, qua lingua Anglorum Granteceſter vocatur & mox invenerunt iuxta muros ciuitatis locellum de marmore albo pulcherrime factum, operculo ſimilis lapidis aptiſſimè tectum. hactenus Bedas. Granteceſtria ciuitatula deſolata, temporibus Bedæ.

47 Cuius verba ſi Herriſonus beneanimadvertiſſet (cũ hic de inventione locelli ac ſepulchri agatur) profectò non dubito, quin pro Anaxagoræ ædibus ac locello aliquid conclusiſſet, ſimulq; in tantum Eligenſium monachorum ſacrilegium, vociferatus fuiſſet. Quod vtcunq; is abſurdiſſime feciſſet, noſtra certè collectio clariſſima ac veriſſima eſt, Chergrantenſe oppidum Bedæ temporibus fuiſſe deſolatum ac deſtructum, tam verè tamq; realiter quam poſtea Gulielmi Neuſtriorum ducis temporibus, octodecim pro ædificando caſtro domus in libro cenſuali dicuntur in hodierna Cantabrigia deſtructæ.

48 Verùm tamen Londinenſis noſter, ne nihil tam apertæ veritati reſpondiſſe videretur, vocem illam (civitatulam) in Bedæ verbis additiciam, nec in correctiſſimis exemplaribus extare ſcribit; illud ſcilicet veritus, ne ſtante illa voce, Antiquarius Cantabrigienſis ad oratorem ſuum minus rectè ſcripſerit, cúm Cantabrigiam olím longè lateq; diffuſam (inſtar credo Babylonis) dixerit: deſolatam porrò negat fuiſſe eo tempore (licet Bedas affirmaverit) ſed tantummodo deſolatam (1) non inhabitatam, quod eſt habitatoribus deſtitutam: concedit igitur eo modo fuiſſe deſolatam quidem Granteceſtriam, ſed non incultam, ne Antiquario in epiſtola contradicat qui Granteceſtriam multis habitationi-fulcitam fuiſſe ſcribit. hæc ſunt quæ Londinenſis ad illũ Bedæ locum reſpondenda cenſuit; quaſi nemo tam perfecta Bedæ exemplaria vidiſſet, ac ipſe viderat, cùm ex quatuordecim exemplaribus Manuſcriptis optimis (præter multa impreſſa) à meipſo hac de re viſis atq, conſultis, ne vnum quidem in vllo apice defecerit ab illa verborum lectione quam paulò ſupra recitavimus. Londinenſis inſigne refugium. Reſponſio Lõdinenſis refellitur.

49. Quod veró deſolatam fuiſſe putet eo tempore

Granteceſtriam,non autem non inhabitatam (hoc eſt habitatoribus deſtitutam)profecto ſi vim vocis reſpicias, facilè intelliges deſolatum aliquid amplius non inhabitato ſignificare,quo minus illic habitatio eſſe poterit vbi eſt ipſa deſolatio; ſin autem ad rem ipſam animum conieceris ac habitatam tunc Granteceſtriam dixeris,certè quidem vel prædones erant illi monachi Eligenſes,qui ad penates Chergranſtenſium ſivè Grantanorum civium diripiendos acceſſerunt, vel admodum ignaui cives præfuerunt,qui adeò nefariè ſacra ac religiones ſuas ab alienis hominibus violari paſſi ſunt.

50 Sed & Tho. Stappletonus qui vniverſam Bedæ hiſtoriam linguâ Anglicanâ ornatè reddidit,civitatulam, parvam civitatem,ac deſolatam per non inhabitatam interpretatur; quid verò hac de re ſenſerit Lelandus,ſatis apertè quidem indicavit,dum in comment.in Cyg.Cant. ſic ſcribat. *Granta antiqua quidem illa concuſſa bellis Saxonicis & civibus vel fugatis vel interfectis indies magis magiſq; ad ruinam inclinabat,id quod ex 19.cap.libri quarti hiſtoria Bedæ apparet, nam deſolatam ſuo fuiſſe tempore ſcribit.* Hæc Lelandus; cuius ſententia nihil aliud continet,præter explicationē illius vocis (*deſolatam*)quam in Beda legerit; ea igitur vrbs deſolata ac deſtituta eſt,cuius cives vel fugantur vel interficiuntur quod de Chergrantenſibus ſive Grantanis civibus fiebat, teſte Lelando ex ipſo Beda.Atq; hæc de veteri Chergrantio ſive Granta Brytannorum deque eius periodo ex Beda ac Lelando,nec non de illius ab hodiernâ Cantabrigia diſcrimine ex incerto Polydori authore dicta ſint.

Hodierna Cātabrigia non eſt eadem quę temporibus Bedę deſolata fuit.

51 Reliquum eſt vt probemus hodiernam Cantabrigiā ſive Cambrigiam,diverſam eſſe ab illâ vrbem, quam Bedas ſuo tempore fuiſſe deſolatam prodidit:nam ſi illud firmiſſimè docuerimus,certè & hodiernam Cantabrigiam minus antiquam videbimus(de qua iam quæritur)& vberrimè Londinenſem refutabimus,qui vnam eandemq; ſemper ad hodiernum diem Cantabrigiam ſuam,ac veterem Grantam ſive Granteceſtriam eſſe,acerrimè contendit,ac tanquam pro a-

ris ac focis dimicat probè cognoſcens,quod ſi à tanta ſpe ce-cidiſſet,cætera omnia eodem labefactata caſu corruiſſent: quod profectò veriſſimum eſt.

52 Hodiernæ vrbis Cantabrigiæ ſive Cambrigiæ vera origo,non minus incerta eſt,quam illa veteris Chergrantij ſive Grantæ,aut Granteceſtriæ (de qua ſupra) origo: nam quemadmodùm Lelandus nihil certi hac de re ſe poſſe invenire liberè profeſſus eſt,ita mihi nihil vnquàm verius occurrit quid hac de re ſentirem, quam quod ex ipſo Lelando didiceram:qui poſtquam de Antiqua Granta locutus eſſet, de nova in hunc modum ſcribit: *Noua autem quæ nunc Grantanus pons dicitur Saxones conditores habuit, at cuius hoc factum Regis imperio ex hiſtoria (quod ego ſciam) nulla liquidò cōſtat: conſtat autem Sigebertū regem Orientaliū Anglorū cuius ditionis & tunc Granta fuit, ac Fœlicem Burgūdionem epiſcopum Dunouicanum nova vrbi fauiſſe, conſenſus etiam ſcriptorum illis attribuit gloriam gymnaſij ibidem auſpice Chriſto inſtituti &c.*

Lelandus pro Sigeberto, & Londinenſis pro Cantabro conſenſum autorū affert.

53 Eccè igitur, quod quemadmodum primam & antiquam Granteceſtriam Saxones deſolaverint, ita novam hanc & ſecundam condiderunt quæ hodierna eſt civitas (de qua in præſenti quæſtione agitur) & nunc Grantanus pons dicitur inquit Lelandus,non enim amplius hanc novā,Grāteceſtriam,aut Chergrantium, ſed Grantanum pontem vocat,(hoc eſt) Grantebrigiam, quod ipſiſſimum eſt nomen: de conditore verò huiuſce novæ vrbis Grantani ſcilicet pōtis,nihil ſe ex antiqua hiſtoria percepiſſe fatetur Lelandus: hoc ſolum eſſe quod perceperit,Sigebertum ac Fœlicē Burgundionem novæ vrbi faviſſe, & excitati ibidem gymnaſij gloriam retuliſſe.

Hodiernæ Cātabrigiæ conditor. ignoratur.

54 Ex quibus manifeſtiſſimè convinco hodiernā Cābrigiam non ante tempora Saxonum extitiſſe: immo & longè ab eorum ad ventu fuiſſe conditam, ſiquidem nova fuerit vrbs ſub Sigeberto quem circa annum Chriſti ſexcēteſimum triceſimum regnaſſe omnes vna voce teſtantur hiſtoriæ;quod profectò,non meum eſt ſed Lelandi ſi bene a-

pud te conſideres, qui Grantanum pontem Saxones conditores habuiſſe ac pro nova vrbe Sigeberto regnante fuiſſe habitum, apertiſſime dicit eſſe totum quod ei vnquam de illius fundatione occurrebat, qui tamen eo vſque in antiqua hiſtoria evoluenda diligens exciterat, vt oratori Cantabrigienſi, pernitioſum exemplum nimis curioſe in hiſtorias inquirendi reliquiſſe viſus fuerit.

55 Eccè quoquè aliud quod ex Lelandi verbis deducitur: nam ſi Saxones hodiernam Grantabrigiam condiderunt. Ergo hæc non eſt eadem vrbs quam illi deſolaverūt; non ergò eſt Granteceſtria, Chergrantium, ſive Caergrant; quod probandum erat. Quamobrem hoc primum eſto in ipſo tempore diſcrimen.

56 Sed in loco multo apertius eſt diſcrimen: nā Chergrantium ad radices monticuli Whithill ſitum erat referente Polydoro ex autore incerto, & non procul abſuit Granteceſtria (ſive Chergrantium) à monaſterio Eligenſi, referente ipſo Beda; ſed hodierna vrbs aliquātò inçqualiùs abeſt tùm à monte Whitehill, tùm à loco in quo Eligenſe monaſteriū ſtabat, prove manifeſtiſſimè ex antiquis vtriuſque loci ruinis liquet: differt igitur loco à veteri Granteceſtria: nam ſi in eodem eſſet loco, tunc eadem eſſet & à monticulo Whitehill, & à monaſterio Eligenſi diſtantia: nam quę ſunt eadem alicui tertio, ea ſunt eadem inter ſe: quæ vero non ſunt eadē alicui tertio, ſed inæqualia reſpectu alicuius tertij, ea ſunt non eadem & inęqualia inter ſe: non eſt ergo vetus Granteceſtria, & hodierna Cambridgia vrbs eadem.

Monaſterium Eligenſe.

57 Præterea, Camdenus noſter exiſtimat vetus oppidum ſcilicet Chergrantium Brytannorum, fuiſſe illud oppidū quod apud Antoninum in itinere à Londinio, Luguvallio ad Vallum, Camboritum dicitur: (quod vtcunque de veteri, non autem hodierna vrbe verum eſſe poteſt, non tamē ignoro in exemplaribus quoque ſatis probatis Camboricum pro Camborito legi, vt ſi Camboritum, vadum ad Camum fluviū ſignificare dicatur, vadumne illic fuerit necne incertū

Camboritum.

om-

omnino relinquatur, vt nihil dicam Camboritum hodiernę Nomenclaturæ Cãbridge aliquanto iniquiùs favere, quã corruptam eſſe omnes hiſtorici affirmant) idque ex diſtantia ſcilicet ab Icianis colligit, quæ eſt ſecundum Antoninũ xxxv. M. P. at hodierna vrbs aliquantò inæqualiùs ab Icianis abeſſe noſcitur quam 35. M. P. igitur hodierna vrbs Cambridgia ſive Grantabrigia ſive Cãtabrigia, non eſt eadem cum Camborito Antonini, hoc eſt, Chergrantio antiquo oppido Brytannorum quod Saxones Granteceſtriam appellare maluerunt. Antonius.

58 Huc accedit hiſtoria magna Iorenallenſis, etiam ab ipſo Londinenſi libro antiquitatis Cantabrigiæ ſuæ primo producta, quæ dicit, creditum fuiſſe Bedam venerabilem, ſtudium Granteceſtriæ iuxta Cantabrigiam poſuiſſe. Statuit ergo has duas vrbes loco fuiſſe diſtinctas: neque valet reſponſio Londinenſis, autorẽ huius hiſtoriæ ignoraſſe Granteceſtriam ac Cantabrigiam eandem fuiſſe vrbem. reſpondeo enim ego, eum ſi quicquam in ipſius Bedæ antiquæ memoriæ ſcriptoris libris verſatus fuiſſet, Granteceſtriam Bedæ temporibus civitatulam fuiſſe deſolatam ignorare nõn potuiſſe, quo minùs Bedam, ſtudium Granteceſtriæ poſuiſſe, aut omninò in hodierna Cãtabrigia ſtuduiſſe diceret, quod poſteà in ſecundo libro luculentiùs probaturi ſumus. Lelandus quoq; de hoc locali vtriuſque vrbis diſcrimine ita cecinit, Hiſt. Iorelanenſis.

Olim Granta fuit titulis vrbs inclyta multis
Vicini à fluvij nomine nomen habens:
Saxones hanc belli detur bavere procellis
Sed nova pro veteri non procul inde ſita eſt.

59 Quin & Io: Stoveus in ſuis Annalibus duas diverſas facit vrbes: ſic enim ſcribit: *oppidum Cambridgia, accepit nomen à pulchro ponte ad fluvium Grant ibidem labentem, & ita nominabatur Grantbridgia, corruptè Cambrigia: aucta eſt ratione iſtius pontis, qui fuit ruina Granteceſtriæ famoſæ olim civitatis paulò plus vno miliari à Grantebridgia ſita.* Quid obſecro apertius

tius hoc Ioannis Stovei dicto?

60 Poſtremò Camdenus poſtquàm Granteceſtriā veterem Bedæ temporibus deſolatam fuiſſe ſcripſerit, addit, *Nunc autem viculus eſt; cuius partem Henricus Laceius Lincolniæ Comes Henrico filio Notho ea lege donavit, vt eius poſteri (qui iampridem defecerunt) non aliud quam Henrici nomē vſurparent; alteram partem Henricus Sextus Rex Angliæ è Lancaſtrenſi familia oriundus, cui Comitis Laceij patrimonium obtigit, collegio ſuo Regio in Cantabrigia ſive Cambridge conceſſit: quæ antiqui Camboriti vel pars, vel proles fuit, adeò & ſitu & nomine eſt confinis*, hactenus Camdenus. Ex quibus convinco, quod ſi hodierna Cambrigia eadem ſit cum veteri Granteceſtria ſive Camborito (vt vult Cādenus) ergo hodierna Cambridgia eſt viculus: Granteceſtria enim quæ Bedæ temporibus fuit civitatula deſolata, nunc eſt viculus, inquit Camdenus.

61 Hodiernam tamen Cantabrigiam partem aut prolem (eſt enim omnis proles pars illius cuius eſt proles vt filius eſt pars patris) hoc eſt creviſſe ex ruinis ac cineribus fortaſſe veteris Granteceſtriæ ſive Camboriti ſui concedit: atque ita quoque partem aliquā veteris Camboriti in ſuo nomine retinuiſſe; quod non concedit Stoveus ſed corruptū eſſe putat Cambrigiæ nomen. Atque à Granta fluvio & ponte ſuperſtructo verum & genuinum nomen deducit, nō à Grantino aut Grantano Comite, nec ab ipſo Cantebro interdum viri nomine apud Cantilepum & Lydgatum, interdum fluvij, interdum pōtis, interdum fontis, vt ita inter pōtem & fontem ſit miſerecordia.

Hodierna Cātabr. non fuit murata: vetus Granteceſtria fuit murata.

62 Poſtremò vetus Granteceſtria muris fuit cincta prout ſatis liquidò ex Beda conſtat. inquit enim locellum propè muros civitatis inventum fuiſſe: hodiernam vero Cantabrigiam nunquam legi muris fuiſſe cinctam (licet Londinēſis Henricum tertium illud cogitaſſe ſcribat qui foſſâ tantū munivit) quorum nec vlla ibidem veſtigia apparent. Fuit quoque Granteceſtria civitas, ac civitatis nomine innotuit quem-

quemadmodū ex verbis Bedæ evincitur: at hodierna Cantabrigia veluti ex cenſuali libro certè perantiquo, conſtat, (vbi penè omnia huius regni oppida à tempore Conquiſitionis Angliæ, proprijs ac debitis ſecundum cenſum & æſtimationem titulis recenſentur) non vocatur civitas aut vrbs, ſed quod minus eſt, Burgus: inquit enim liber Cenſualis *Burgum de Grentbridge in decem cuſtodias eſſe diviſum, &c.* quanquam profectò non lego Burgum de Gentbridge, Regio fiſco pro cæterarum vrbium ratione, quicquam antiquitús pendiſſe; quod vel privilegij ac libertatis (Arthurus enim Cantabrigiam ab omni regio tributo exemit vt poſteà cognoſces) vel nullius penè celebritatis in quovis negotiandi atq; mercandi genere, indicium eſſe poteſt; tametſi enim tu mihi Londinenſis, omnium harum rerum copia, affluentiſſimam vrbem tuam eſſe velis, tamen in veteri illo carmine vbi de quarundam celeberrimarum huius Inſulæ vrbium commoditatibus & ornamentis agitur,

Céſualis liber

Cantabrigia parúm celebris apud antiquos.

Teſtis eſt London ratibus, Wintonia Baccho,
Herefordeq; grege, Worceſtria fruge redundans.
Batha lacu, Sarumq; feris, Cantuaria piſce.
Eboracum Sylvis, Exceſtria clara metallis.
Northwicum datis, Hybernis Ceſtria gallis.
Ciceſtrum Northwagenijs, Dunelma propinquis.
Teſtis eſt Lincoln Vrbs infinita decore. Alias gens
Teſtis Ely formoſa ſitu, Receſtria viſu.

Cantabrigia tua (Academia nihilominus fateor erudititiſſima & cui antiquitatis, literarum, atq; virtutum gloria, in toto penè terrarum orbe parem non novi, ſuperiorem agnoſco idq; vti ſpero probabo) nullo nomine laudatur. Sed hæc obiter.

Laus Cantabrigiæ.

63 Hodierna ergo Grātabrigia, nec eſt illa vetus Grāteceſtria, quæ iam declinavit in viculum autore Camdeno, nec eſt ille viculus, tum quòd in libro cenſuali quem omnibus hiſtoricis hâc in re præfero quique omnium oppidorum ſtatum ac rationem complectitur (licet nulli hiſtorici nobis quicquam hac in re officiunt ſed potius proſunt) Burgus di-

citur de Grentbridge, non viculus de Grentbridge, tum quod totum illum viculum (veterem ſcilicet Granteceſtriá) Henricus Sextus Collegio ſuo Regio dedit (autore Camdeno) quod in hodierna Cantabrigia extruxerat; ſed nō dedit eidem collegio Vniverſam Cantabrigiam hodiernam; nā Mertonenſes Oxonienſes fundos illic habent & molendina illa de quibus in fabulis ſuis Chaucerus: & cætera ibidem collegia libero tenemento vtuntur quæcunque in eodem Burgo de Grentbridge conſtituta ſunt. Quidni enim Burgum dicerem quem ex cenſuali libro Burgum dici paulò ſupra probavi, iamque idem poſtremò ex hiſtoria Barnwellenſi probabitur quam Camdenus in hunc modum ſcribentem producit, *Paganus Peverell impetravit ab Henrico primo locũ quendam extra Burgum Cantabrigiæ*: hęc hiſtoria Barnwellenſis.

64 Quæ omnia ſi manifeſtiſſimè convincant hodiernũ Burgum de Grentbridge, non eſſe cum veteri Granteceſtria eundem ſed diverſiſſimum, quid obeſt mi Londinenſis, quo minus ſtatim te omni magnifico tuo apparatu exuerē, omnia præſidia tua tollerem, & Cantabrigiam tuam tanta tua fabuloſitate oneratam atque etiam tectā & coopertam, propriæ iam ac priſcæ ingenuitati Natalibuſq; ſuis reſtitutam, omnibus conſpiciendam proponerem.

65 Etenim quid ſi CaerGrant ſive Granteceſtria, antiqua Brytannorum fuerit civitas? Quid ſi Academia? quod nondùm probatum video, nec vnquam ſum viſurus ſi vel Methuſalemi annos ſuperarem; ergo hodierna Cantabrigia valdè antiqua eſt vrbs & Academia: egregia profectò ratio, & argumentum (vt ſuperiores Logici vocarunt) materiale, quod non rei ſed terminorum tantùm cauſa ſequitur, cuiuſmodi eſt illud, oves in agris balant, ergo aves in ſylvis cantillant: nec magis valet quam ſi diceres Verulamium valde antiquam fuiſſe vrbem, ergo & hodiernam Cantabrigiam: tantum enim inter hæc duo, quantum intereſt inter veterē Granteceſtriam & hodiernam Cantabrigiam licet loco ſint vicini-

viciniora;hocquè commune habeat vetus ſcilicet vrbs ac noua,quod fortaſſè ex ruinis Granteceſtriæ veteris(quod ſępè vſu venit)hodierna Cantabrigia creviſſe dicatur.ſed materiæ communitas eandem non facit vrbem:nam etiã ſcribente Londinenſi Collegia quędam Cantabrigię ex ruinis caſtri Cantabrigienſis ſunt condita,quæ tamen eadem cum caſtro non erunt,communis materiæ cauſâ vti ego exiſtimo mi Londinenſis:nam lapides maiores in agro tuo reperiri negat Bedas.

66 Eccè igitur quã parùm ad inſtitutũ tuũ, longa ea vrbium veterum catalogorum ex antiquis ſcriptoribus mentio à te libro primo recitata pertinet:qui omnes in eo conſentiunt,Caergrant quidem ac Granteceſtriam antiquam Brytonum fuiſſe civitatem,vel civitatulam vt Bedas(quibus ego ſponte mea accedo)ſed non hodiernam Cantabrigiam de qua in præſenti quaritur.Nam quod ad vnius H Huntintõ: catalogum attinet in quo omnis tua ſpes ſita eſt,quam plenè tibi ſatiſfiet,in libro ſequenti intelliges.Interim quoniam de periodo veteris Grantæ eiuſq; muris,ſatis commoda incidit mentio,videamus(etiam ſuppoſitis ipſius Londinenſis fundamentis quibus ille Grantam veterem,& hodiernam Cantabrigiam,vnam eandemq; eſſe vrbem ſibi concedi cupit) quam bellè conveniunt ea quæ de everſionibus ac reſtitutionibus vrbis ac Academiæ Cantabrigienſis(ſi placet) in libro hiſtoriæ ſuæ primo à Londinenſi dicuntur.

67 Prima everſio Cantabrigiæ ſecundum Londinenſem,erat circa annum ſalutis 300.à Maximiniano Diocleſiani Exercitus principe cuius everſionis reſtitutio anno 314 aut 443.per Octavium Regem fiebat,quemadmodum eidẽ Londinenſi placet:ſed primo hæc ſupputatio(vti vides)admodum eſt incerta,& vltra centum annos,tum ab everſione ad reſtitutionem,tum ab ipſa reſtitutionis ſupputatione diſcrepat.Secundò Gulielmus Soonus cuius antehæc mentionem fecimus,inquit in ſua ad Georgium Bruinum Epiſtola hanc primam cladem à Diocleſiano & Maximiniano

Novem præclaræ Everſiones ac reſtitutiones Cantabrigiæ.

inter ſe conflictantibus Cantabrigiæ accidiſſe:at Londinenſis inquit à Maximiniano,iuſſu Dioclesiani hanc cladem illatum eſſe:hic amicos,ille inimicos eos facit.

Secunda.

68 Secunda everſio(inquit Londinenſis) per Dacos ſtatim ſecuta eſt;cuius erat per EdwardumSeniorem reſtitutio; at Soonus ſic;ſecunda clades erat per *S*axones (non per Dacos)cum Pelagianis,cuius reſtitutio per Vortigerum erat,atq;ita tum in everſoribus,tum in reſtitutoribus differunt,ſiquidē Edwardus Senior quotuor penè ſæculis à Vortigero aberat,atq; Daci multó Saxonibus poſteriores hanc inſulam invaſerunt quemadmodum rerum noſtrarum ſcriptores vna voce teſtantur omnes.

Tertia.

69 Tertia Cantabrigiæ everſio erat per Pelagianos anno 324.aut 441.ſecundum Londinenſem,cuius tertia reſtitutio erat per Vortimerium, Vortigerij Regis Brytanniæ filium,& ſtatim poſt per Arthurum,vt in Londinenſi invenies:at primo videas hic quomodo à ſeipſo diſſentiat; nam tertiam reſtitutionem,primâ aliquot annis facit priorem, cū hanc tertiam euerſionem ac reſtitutionem,tam cito primam inſecutam fuiſſe,incredibile & ἀσυςατὸν eſt:Secundô diſſētit a Soono,ſecundum quem tertia clades erat a Pictonibus ac Saxonibus,& à Cadwalladro Rege Monacha tum induente reſtitutio tertia: ille ergo Vortimerium hic Cadwalladrum qui à Vortimerio longiſſimè abfuit, eiuſdem cladis reſtitutorem facit,

Quarta

70 Quarta evetſio Cantabrigiæ erat per Ambrones,Pictos,& Saxones ſtatim poſt Arthuri obitum: reſtitutio per Ethelbertum Cantiorum Regem;anno *6*22.per Cadwallū, per Cadwalladrum, Honorium,Sergium, Sigebertum: ita Londinenſis,qui primò à ſeipſo diſſentit,nam tertiam reſtitutionem ſuperiùs Vortimerio,ſtatimq; poſt Arthuro aſcripſerat,hic autem ſtatim poſt Arthuri mortem,quartam everſionem accidiſſe dicit,quaſi ſimul reſtitueretur ac everteretur Cantabrigia:ſecundo partem huius everſionis Ambronibus aſcribit quos nunquam hanc terram invaſiſſe ex Camde-

deno probatur;tertiò diſſentit à Gulielmo Soono,qui Cadwalladrum,reſtitutorem tertium,hic quartum facit;ſic enim inquit Soonus *Quarta clades erat à Cymbris ſeu Danis,ducibus Inguar & vbba,cuius reſtitutio per Alphredum,& ita in hũc vſq; diem erat perducta Cantabrigia*: quaſi ille nullam aliam aut euerſionem aut reſtitutionem præter hanc quartam velit,nec Edwardum Seniorem,nec Monachos Croylandenſes agniturus,in quo multùm à ſententiâ Londinẽſis abeſt;qui quartam hanc everſionem Pictonibus ac Saxonibus, reſtitutionem autem Ethelberto,Cædwallo, Cadwalladro, Honorio, Sergioq; aſcribit;Soonus autem Cymbris ac Danis everſionem,& vni Alphredo qui ab Ethelberto longiſſimè,à Cædwallo autèm Cadwalladroq;ducentos penè annos abfuit,aſcribit.

71 Quinta everſio ſecundum Londinenſem erat per Inguarem ac Vbbam Normannorum duces circa annũ 872. reſtitutio per Cadwallum anno 876,qui tamen iuxta Stoveum anno 635,regnavit,atq; etiam ſuperiùs Londinenſis ipſe hoc tempus regni Cædwalli probavit,dum quartę reſtitutionis coadiutorem eum facit circa tempora Sigeberti,nempe paulò ſi placet ante illum: vixit igitur Cædwallus circa annum 630,& iuxta Londinenſem etiam vſque ad annum 876, ſuperfuit,'vt bis vnius eiuſdemq; ope in ſua reſtitutione vteretur Cantabrigia: quin & à Soono diſſentit, qui Inguarem & Vbbam Danorum, Londinenſis vero Normannorum (quanquam inter hos & illos non multũ diſcriminis fuerit)duces fuiſſe ſcribit: ſimiliter ſecundam Cantabrigiæ reſtitutionem Eduardo Aluredi filio natu maximo aſcribit; quem etiam huiuſce quintæ reſtitutionis ſocium & coadiutorem,ſui oblitus,ac ἀμνηϛίας legi nimium obtemperans, facit:quamobrem neceſſariò debemus Londinenſi condonare illam quam ſecundam facit,cùm ſit quinta ſi vlla: quinto enim loco,eam pro quinta reſtitutione habet: quintam autem everſionem aliam à ſecunda facit: quæ iuxta eum erat per Dacos, quinta vero per Normannos, quos ego eum à Quinta

Dacis aliquanto iniquius diſtinguere exiſtimo: ſed vtraq; everſio, Eduardum illum prædictum, reſtiturorem aut coadiutorem habet iuxta illius ſententiam quidem perridiculam.

Sexta.

72 Sexta everſio Cantabrigiæ iuxta Londinenſem per Dacos erat, ita enim notatur in margine; quæ tamen ſecunda everſio fuerat autore ſeipſo: reſtitutio autem Sexta per Athelſtanum, Edmundum, Eldredum, Edwinum, Edgarū, Sanctum Edwardum & Etheldredum; quos enim Regum omiſit qui in Cantabrigiam ſuam munifici non extiterunt?

Septima.

73 Everſio ſeptima provt in margine annotavit, per Swanum Dacorum Regem erat, quæ nullam habet reſtitutionem, convenitq; cum octavâ, quæ per Dacorum exercitus fiebat, vti in margine etiam annotatum eſt, nec vllius reſtitutionis meminit, ne illam non ſolum reſtitutionem ſed etiam inſtitutionem ad Croylandenſes referre videretur.

Octava eadē cum ſeptima.

Nona.

74 Everſio nona ac noviſſima iuxta Londinenſem erat anno 1215. per Barones, Ioannis Regis temporibus, cuius nullam certam reſtitutionem agnoſcit: Ita ille quidem novem everſiones Cantabrigiæ ſuæ commemorat: Soonus tantum quatuor, & iis quidem quæ quatuor illas vniverſales huius terræ plagas, Romanam, Picticam, Saxonicam & Danicam facilè ſuperarent: neuter tamen aut deſolationis ſub Beda, aut 18. domorum deſtructionis ſub Gulielmo primo (quæ erat quædam quaſi particularis everſio) aut illius præcipuæ, quam vaticinante Lelando, Granta ſentit ſentietq. ſemper, meminit, de qua poſtea in ſequentibus dicturi ſumus.

Experimentū.

75 Age vero dic mihi Londinenſis quãobrem remp: veſtram amiſiſtis non tam citò ſed ſæpè? Quęre ab Hieronymo Cardano libro 15. de Rerum varietate cap. 78. is Hetruſca diſciplina inſtructus experiundæ civitatis alicuius fortunę viam tibi monſtrabit: conſideretur is qui eodem die naſcitur quo civitas perficitur, & quali fortuna is homo inter homines vtitur, tali quidem vrbs illa inter vrbes vſura eſt: omnes

qui

qui à Cantabro tuo profecti ſunt, exules fuerunt, pulſi patria terrâ, miſeri, afflicti: non mirum igitur ſi Cantabri civitas nō diſſimili fortuna vſa fuerit inter civitates, qua vſi ſunt illi inter homines. Verum de his portentis ſatis fuiſſet dictum iāpridem: non enim adducor vt tantâ quenquam eſſe vecordiâ putem, qui mendacijs quorundam tam craſſis, tam ſtupidis fidem vllam adhibendam eſſe putabit.

76 Ad ea potius oratio noſtra deveniet, quæ vt maiorem veritatis ſpeciem præ ſe ferunt, ita facilius creduntur, & ſemel credita (licet ſero credita non noceant) difficilius ex hominum animis evelluntur, diplomata ſcilicet antiquiſſimorum Brytanniæ Regum, nec non Romanorum pontificū intelligo, quæ & in confirmationē Antiquitatis Cantabrigiæ ſuæ, & privilegiorum oſtentationem à Londinenſi libro Antiquitatis Academiæ ſuæ primo confidentiſſime producuntur, ab Arthuro ipſo inchoando, cuius antiquiſſimum ad Cantabrigienſem Academiam diploma, in hunc modum à Londinenſi recenſetur.

77 *Arthurus Regali à Deo ſultus dignitate omnibus ſuis ſalutem. Quia omnipotens Deus per miſerecordiam clementiæ abſque vllo antecedente merito, ſceptra Regis mihi largitus eſt, libenter ei ex eo quod dedit retribuo: Idcirco eius gratia eruditus pro amore cæleſtis patriæ, remedioq; animarum anteceſſorum meorum Britanniæ Regum, pro augmentatione inſuper reip: regni meæ Britanniæ, ac profectu ſpirituali ſcholarium in lege Domini iugiter Cātabrigiæ ſtudentium, conſilio & aſſenſu omnium & ſingulorum Pōtificum & Principum iſtius regni, & licentia ſedis Apoſtolicæ, ſtatui præſenti ſcripto & firmiter decerno, vt civitas Scholarium prædicta (vbi hactenus ſplendorem ſcientiæ & lumen doctrinæ, gratia favente conditoris, mei prædeceſſores acceperunt) à publicis vectigalibus & operibus oneroſis abſoluatur, vt quietudine doctores inibi & ſcholares valeant doctrinæ ſtudio inhærere, ſicut glorioſus rex Britanniæ Lucius decrevit, Chriſtianitatem amplectens prædicatione doctorum Cantebrigiæ. Quamobrem ſint ſcholares atq; doctores Cantebrigiæ manentes in tranquillitate perpetua tuti, privile-* Arthurianum diploma Cantabrigiæ conceſſum.

gijſq; muniti regalibus cum ſuis rebus & familiaribus, ab omnibus ſecularibus ſervitutibus, nec non à Regalibus tributis maioribus ſeu minoribus. Datum anno ab incarnatione Domini 531. vij die Aprilis in civitate Londinenſi.

Arthuriani Diplomatis examen.

78 Hæc Arthurus. Cuius diploma ſi omninò vanum, ac ingenti adulterandi libidine confictum oſtenderimus, illud ſolum facturi ſumus quod multò ante nos Ioannes Lelandus hiſtoriæ princeps in Aſſertione Arthuri facturum ſe decreuerat, *Eſt (inquit) in Archiuis Grantæ Giruiorum tabula diplomatis ab Arthuro aliquando erogati in gratiam ſtudioſorum, fidem tamen facti nondum ſatis excuſſi.* Hæc is, cuius tamen iudicium de hiſtoriola Cantabrigienſi ac centenarijs illius fabulis, ex quibus eſt hoc etiam ſine dubio diploma, graviſſimũ certè ſuperiùs accepimus: age verò, nam ſi ex Lelando ipſo in Arthuri Aſſertione, argumentum tam validum adduci poſſit, vt ſi obijciatur, omnem huiuſce confícti diplomatis vim infringat, certè Lelandus ipſe feciſſe ſatis videbitur, licet fidem illius facti ſe nondum excuſſiſſe ſcribat.

Argumentũ primum.

79 Nam vt ſalutationem ipſam, novo ſalutandi genere imprimis accipiamus, quis ignorat, illud eſſe ſemperque ſolenne Regibus fuiſſe ac Imperatoribus & Optimatibus, vt regnorum, imperiorumq; ſuorum nec non honorum ac Maieſtatis ſuæ titulos chartis ſuis præponerent: fecit hoc Iuſtinianus Imperator Arthuro vt multi tradunt ęqualis: fecit hoc etiam Cadwalladrus, provt in ſuo quoq; ad Cantabrigienſes diplomate conſtabit, de quo in ſequentibus: neque verò Arthuro omnium Britanniæ Regum ampliſſimo, celeberrima honorum nomina, & Auguſtiſſimi tituli defuere, ſi Lelando oculato teſti credendum, qui antiquiſſimum Arthuri ſigillum quo in ſuis ſine dubio confirmandis vtebatur, hac magnorum characterum inſcriptione inſignitum in Eccleſia Weſtmonaſterienſi ſe vidiſſe teſtatur: *Patritius Arthurius, Britanniæ, Galliæ, Germaniæ, Daciæ Imperator, &c:* credibile ne eſt apud eos qui quicquam iudicio poſſunt, Arthurum tanto ſtylo in ſigillo, ac non in ipſis ſcriptis fuiſſe vſum? in ſigillo

Sigillum Arthuri.

gillo ſuo, quam in ſcripto honorari maluiſſe? In ſigillo Patritium ſe dicit, quod ſenatoriæ dignitatis eſt nomen, & tamē in diplomate omittitur: Arthurium quoq; ſe dicit, non Arthurum, Imperatorem quoque, non Regem vt in diplomate, cuius adulterationis hoc primum eſto indicium, quod ab inſcriptione ſigilli Arthuriani ductum eſt.

80 De quo dubitari poteſt (fateor) ab ijs qui antiquiſſimis noſtris Brytannis ſigillorum huiuſmodi rationem negaverunt, eorumq; originem Normannis aſcripſerunt, de qua ſic ſcriptum reliquit Ingulfus Abbas Croylandenſis hiſtoricus. *Chirographorum (inquit) confectionem Anglicanam quæ antea vſque ad Edwardi Regis tempora fidelium præſentiū ſubſcriptionibus cum crucibus aureis alijſq; ſacris ſignaculis firma fuerūt, Normanni condemnantes, Chirographa, chartas vocabāt, & chartarum firmitatem cum cerea impreſſione per vniuſcuiuſque ſpeciale ſigillum ſub inſtillatione trium vel quatuor teſtium aſtantium conficere conſtituebant, &c.* hæc Ingulfus. Sigillorū origo.

81 At Henricum primum Belloclericum, omnium Regum Anglicorum, primò, ſigillo de cera vſum fuiſſe author eſt Roſſus: licet Matheus Cantuarienſis in Anſelmo, hoc ipſum ad Edwardum primum referat, ante quem antiquos Reges, ſigilla diplomatibus ſuis non appendiſſe ſcribit, ſed Siniſtro chirographi lateri affixiſſe, vt Henricus primus fecit in diplomate ſuo ad Anſelmum, cuiuſmodi ipſe vidi in Honoratiſſimi Domini Lumlæi bibliotheca, ab ipſo Gulielmo Neuſtriorum duce diploma breviſſimum ac minutiſſimum, vt exinde perſpicere liceret, quanta fuerit temporum eorū ſimplicitas.

82 Sigillum quoque erat lateri affixum, non in fine appenſum (vt nunc dierum) nam Edwardus primus multó poſtea illum morem induxerat authore Matheo Cantuarienſi, licet Lōdinenſis ſcribat, Henrici 2[i] chartā monaſterio Glaſtonienſi conceſſā ſe vidiſſe, cuius ſigillū ceræ viridis de filo ſerico albo atq; rubro pendebat, non lateri affixum hærebat proyt moris erat ante Edvardū primū poſt cóqueſtum refe- Londinenſis & Math. Cantuarienſis diſſonantia.

gente.

rente vti diximus Matheo Cantuarienſi, quorũ vtri ſit credendum, non multùm refert: Ingulfo certè nihil detractum video, ſi verba ſua Saxonibus accommodentur, non Brytannis, de quorum ſigillis, vllane apud eos fuerint necne, non dicit. Sed quærant iſta diligentiús Arthuriani nominis aſſertores, quibus ego ante non accedam, quam certiſſimis rationibus de re tanti momẽti mihi liquere potuerit; huic igitur ſoli diplomati me accommodabo, quod ſi evertero, iuſtam facti rationem pro illis allaturus ſum, qui cætera Arthuri fabuloſiſſima iampridem everterunt: ſin minus, temeritatis meæ pænas daturus.

83 Etenim quantum ego ex ipſius Arthuri verbis aſſequi poſſum, ad nullos alios homines præter quàm ad Brytannos, huius diplomatis ſui beneficium extendendum erat: inquit enim *Arthurus regali à deo fultus dignitate omnibus ſuis* (id eſt) *Brytannis ſalutem &c.* & rurſus, *pro augmentatione regni meæ Brytanniæ &c.* quaſi omnes Brytanni ſui, eſſent, aut ipſe totiús Brytanniç monarcha, cum Gildas ſapiẽs in ſua de Excidio & cleri Brytannici caſtigatione Epiſtola, tres aut quatuor Reges ſimul allocutus eſt, Aurelianum Conanum, Vortiporum, Cuneglaſum, quos ad pænitentiam agendam exhortatur: manifeſtum mihi crede indicium, illos quatuor reges ſimul in vivis fuiſſe, quid enim mortuos ad pænitentiam hortaretur? (vt Octam Hengiſti nepotẽ in Cantiano agro, & Cerdicum cum Kenricò filio in occidentali parte etiam eo ipſo tempore regnantem, omittam) nõ fuit igitur totius Brytanniæ Monarcha Arthurus; quo minus aut pro remedio animarum prædeceſſorum ſuorum Brytanniæ Regum, aut pro augmentatione Brytanniæ ſuæ, aut Cantabrigienſium rebus adeo ſolicitus eſſe debuerat.

Secundum.

Arthurus non fuit Monarcha

84 Niſi illud dicas quo nihil gratius mihi diceres, Cantabrigienſes tunc in ſuis fuiſſe habitos, aut Arthurianis imperijs parviſſe. Anno igitur Domini 531. Cantabrigienſes Brytanni ſi placet fuerunt, aut Brytanni tum cum hoc diploma datum eſt, Cantabrigiæ ſtuduerunt, quod idem eſt,

Tertium.

ſed

ſed falſiſſimum vtrumq., ſi veriſſimum ſit illud quod ſupra docuimus ex Beda & Lelando & alijs Chergrantium Brytannorum ſive Caergrant,quam Saxones Granteceſtriam nominarunt circa ea tempora fuiſſe deſolatam, vel interfectis vel fugatis civibus,vt ſemel iterum ex Lelando admoneam,quamobrem neq; Brytanni neq; Saxones in veteri civitatula Brytannorum Grantâ Arthuri temporibus ſtudere potuerunt:nec magis profecto in nova & hodierna Cantabrigia quam Saxones ipſi condiderunt(non tam citò tamē poſt deſolationem veteris vt huiuſce diplomatis conceſſi iuſto tempori reſpondeat)quibus Arthurus hoc ſe privilegium non dediſſe profitetur,ſed ſuis. Granteceſtria (id eſt hodierna Cantabrigia iuxta Londinenſem) fuit deſolata eo tēpore quo Arthurus hoc privilegium conceſſit.

85 Saxones autem ſui non erant (niſi fortè ſui hoſtes) ſed odioſiſſimi,ſed infenſiſſimi;quibus non ſolum non optaret ſalutem Arthurus(quam in exordio diplomatis optat)ſed omne exitium,omnemq; perniciem ex animo optaret:quorum mores ferociſſimos,ac fidem impijſſimam (nam Brytones non magis communicabant Anglis quam Paganis, fidē eorum nihili pendentes inquit H.Huntindonenſis libro 3) execrabatur Arthurus quoniàm è Brytonibus erat;hic tamē dicit pro ſpirituali ſcholarium ſuorum(ſi Saxones ſui eſſent) profectu,in lege Domini(ſi de tanta pietate Saxonum cogitaſſet)Cantabrigiæ ſtudentium(ſi Cantabrigia tùm fuerat) iſtud privilegium Regale(ſi infeſtiſſimos hoſtes Regalibus privilegijs ornaret)conceſſiſſe.

86 Deniq; privilegium hoc Arthurianum, aut veteri Grantæ conceſſum eſt,aut novæ & hodiernæ Cantabrigiæ, ſi veteri Grantæ,quorſùm quæſo Cantabrigiam nominat Arthurus,quod profectò novæ vrbis eſt nomen, non veteris, provt ſupra abundè dictum eſt.Arthurus igitur ignoto ſuis vocabulo in ſuo ad ſuos diplomate, vſus eſt, quod ſui nullo modo intelligerent,cum ſit Saxonicū. Si Cantabrigiæ hodiernæ;illa certè eo tempore non erat condita,& proinde fuit inſtar deſolatæ ſicut vetus Ganta:non potuit itaq; Cantabrigiæ ſcilicet hodiernæ Vrbi concedi. Quartum.

87 Sed demus Cantabrigiam tunc extitiſſe hodiernam (quod nemo vnquam probabit) aut etiam Grantam veterẽ: quid inde mi Londinenſis? videamus illorum temporum ſtatum, vt faciliùs iudicemus, an illa quæ in hoc diplomate cõtinentur, cum illorum temporum ratione vllo pacto conveniant. *Anno gratiæ* 527 (*inquit Florilegus*) *venerunt de Germania Pagani & occuparunt Eaſtangliam*(1)*regionem illam quæ Orientalium Anglorum regio dicitur, & omni crudelitatis genere Chriſtianos affecerunt*. hęc Florilegus: eccè graviſſimã in Eſtãglia eodem penè tempore quo Arthurus diploma ſuum Cãtabrigienſibus conceſſit plagam qua Pagani orientales Anglos præcipuè Chriſtianos contuderunt: quid igitur de clero Cantabrigienſi fiebat ſive in veteri ſive hodiernà vrbe con. ſtituto? illud enim nihil refert, modò vtraq; Orientalium Anglorum fuerit civitas, immo & caput totius patriæ circumiacentis (ex nigro codice loquor) vt hinc apud te conſideres, an Paganorum incendium non ab ipſo capite incæperit. Si ego ex hac plagâ factum fuiſſe putarem, vt vetus Granta deſolaretur primum, de qua re ſupra ex Beda, cum hic interfectos ac fugatos illius provinciæ incolas ex Florilego ſubintelligam, & proinde cives veteris quoque Grantæ vna occubuiſſe, ex Lelando, fortaſſe quidem non aberrarem.

Quintum.

Coniectura de excidio Grante ceſtrię

88 Iam igitur conſideremus tempus ipſum, quo hæc tanta mala Orientalibus Anglis & proinde Cantabrigienſibus acciderunt: Fuit is annus gratiæ autore Florilego quingenteſimus viceſimus ſeptimns; quadriennio ſcilicet ante datum hoc diploma, quod Chriſti annum quingenteſimũ triceſimum primum gerit. Vetus igitur Granta Brytannorũ ſub Vtherpendracone deſolata penitus fuerat ac funditus everſa, antequam Arthurus rerum potitus erat: nam Vtherpẽdracone regnante adhuc, hanc cladem Brytannis acidiſſe ſcribit Florilegus. deſolata igitur fuit Granta antequam Arthurianum regnum incæpit, etiam ſecundum hanc ſupputationem: ſed multo, magis ſecundum Ranulfum Ciceſtrenſẽ qui ſcribit Arthurum ante annum 544. non regnaſſe, quo tẽ-

pore

pore alij eum obijſſe ſcribunt, Tilberienſis veró anno 515 Arthurum ex humanis diſceſſiſſe author eſt. Vt hinc perſpicias quam nulla ſit huiuſce Arthuriani diplomatis ratio, cuius tot ſunt impedimenta, vt nec vrbi veteri, nec nouæ quæ hodierna eſt, concedi vllo modo potuerit.

89 At inquies: eſto tunc vetus Granta ſub Vtherpendracone deſolata, & aliquantò ante regni Arthuriani initiū, quadriennio verò ante huiuſce diplomatis conceſſionem, hæc certe non impedient huiuſce diplomatis veritatem; nā Arthurum ipſum Cantabrigiam reſtituiſſe dicet tibi Londinenſis. Quem ego audiam, cū ſententiam ſuam aliundè quā ex centenariarum fabularum codice, aut ex hoc diplomate, de cuius fide iam quæritur, demonſtratum videro: Eſt tamē quod iam ex ipſo Londinenſi reſpondeam, qui Arthurum, illius, per Pelagianos anno Chriſti 394. aut 441. Cantabrigiæ (ſi placet) euerſionis, reſtitutorem facit, non autem huiuſce per Paganos & Saxones anno 527.

Arthurum reſtituiſſe Cantabrigiā, falſū

90 Pergamus, & videamus, an illo tempore, tantus fuerit ſcholarium in lege Domini Cantabrigiæ ſpiritualis profectus, tantus ſcientiæ atque doctrinę ſplendor, quantum in ſuo diplomate magnificis verbis deprædicat Arthurus iſte adulterinus, Nam ſi tanta tùm fuiſſet Clericalis ordinis pietas apud Brytanno-Cantabrigienſes, profectò non video quorſùm antiquiſſimæ memoriæ & qui illis Arthuri temporibus par fuerat ſcriptor Gildas, in ſua de Excidio Brytanniæ epiſtola, *odium veritatis cum aſſertatoribus, amorem mendacij cum ſuis fabricatoribus, ſuſceptionem mali pro bono, venerationem nequitiæ pro benignitate, cupidinem tenebrarum pro ſole, acceptionē Satanæ pro Angelo lucis*, (ſunt ipſius verba) in cauſas Brytannici excidij referre auſus fuiſſet.

Sextum

Cantabrigia religionis & literarum ſtudijs Arthuri diebus non floruit.

91 Quin & quorſùm ipſe caſtigationem tam acrem in clerum ſui temporis ederet *quis* (inquit Gildas) *ſacerdotū huius temporis, ita ignorantiæ cæcitatem depellit vt ceu lux clariſſimæ lucernæ in aliqua domo cunctis noctu reſidentibus ſcientia ſimul & bonorum operum lampade luceat?*) tot ac tam divinis virtutibus

ornatũ & excultũ, ad Arthuriani diplomatis ſenſum: quorſum etiam hæreticum, ſacrilegumq; clerum tunc Eccleſiæ Brytannicæ præfuiſſe non obſcurè ſignificaret, ſi tanta tum quoquè ſimul in gymnaſio Cantabrigienſi, pietatis, & bonarum literarum incrementa extitiſſent? vt hinc Lydgatus tuus intelligat quantùm aberraverit, cũ Cantabrigiam nunquam hæreſeos crimen ſubijſſe dixerit, & tamen Anaxagoram philoſophum Græcum de quo ſuprà, (argumentũ Lydgato dignum) Cantabrigiæ ſuæ alumnum (ſi dijs placet) eſſe voluit, qui ob ſuam hæreſin quâ ſolem ignitum eſſe lapidem aſſerebat, veneno ab Athenienſibus ſublatus eſt, ſcribente in Granarij ſui parte primâ quæ de hiſtorijs & hiſtoriographis intitulatur, Ioanne de loco Frumenti ſive Whethamſted, olim monaſterij Albanenſis Abbate.

Cantabrigia hæretica olim fuit contra Lydgatum.

Septimum.

92 Immò quod ad ſuperiores Arthuro Brytanniæ Reges attinet, ſi illi quidèm ſuccum adeò ſuavem pietatis ac literarum humaniorum Cantabrigiæ imbibiſſent (vt ad ſenſũ Arthuriani diplomatis colligitur) quid attinebat ad ipſorum animarum remedium, qui ſatis ſine dubio fœlices erant ſi tã pij, tam religioſi, Cantabrigienſes hoc privilegio ornare, vt apertè in ſuo diplomate Arthurus: at nec Arthuro ipſi nec ſuis prædeceſſoribus Regibus vti videtur, res tam fœliciter ceſſit: *Ungebantur enim Reges* (inquit de Regibus Brytannicis Gildas) *non per Dominum, ſed qui cæteris crudeliores exiſterent, & paulò poſt ab vnctoribus, non pro veri examinatione, trucidabantur, alijs electis truciorìbus.* Hæc Gildas, etiam Arthuri autore Roſſo Capellanus, quem & illis verbis, Arthurũ quoquè ipſum tacitè comprehendiſſe ob cædem Hoëli Gildæ fratris, Arthuro ipſo homicidâ, ferunt: & tamen tantos prædicti Reges, humanitatis, ac divini metus fructus à Cantabrigienſibus perceperunt?

Regum Britãnorum crudelitas.

93 Mitto alia nimis quidèm abſurda: de quibus quoties cogito, toties verendum mihi video, ne graviſſimam levitatis ac vanitatis ſuſpicionem ſubirem, ſi doctis hominibus refellenda, vel reſpondenda proponerem. Cuiuſmodi

eſt

eſt illud quo Arthurus ſe hoc diploma ex licentia ſedis Apo- Octavum.
ſtolicæ conceſſiſſe ſcribit; cuius quidem autoritas quantum apud veteres Britannos valebat, non ita multo poſteà etiã regnante tunc (ni fallor) aut non multo antè, Arthuro, ſatis declarabant, cum ne Auguſtino quidèm cũ Pontificijs mandatis venienti, obedire vellent, ſed modis omnibus ad interitum vſque reſiſterent: hic tamen Arthurus pontificium expectavit nutum, cum omnes hiſtorici aſſerant Arthurum, animo in Romanos admodum hoſtili fuiſſe, tributum illis negaſſe, autoritatem luſiſſe, tantum aberat Arthurus vt vel Imperatoris vel pontificis Romani in ſuos iuriſdictionem hoc ſuo facto confirmaret, atquè ità Cãtabrigienſes à propria eximens autoritate (quod in diplomate apertè facit (& omnibus ſæcularibus ſervitutibus liberans (Regalibus enim privilegijs munitos eſſe vult) ſemetipſum Brytannorum omnium (ſi dijs placet) maximum & per totum terrarum orbem decantatiſſimum, turpiſſimæ Romanorum ſervituti ſubijceret: nec libertatem alijs concederet, niſi ipſe prius fieret ſervus.

Arthurus plus Cãtabrigienſibus conceſſit quam ipſe habuit.

94 Vtri ergo liberiores Cantabrigienſes an Arthurus? certe Cantabrigienſes: illi enim non ſolùm ex conſenſu omnium ordinum factiſunt Reges (non ſolum enim liberantur hic à Regalibus tributis maioribus ſeu minoribus, ſed etiam iubentur vti regalibus. h. e. fieri reges) ſed etiam regio diplomate, & aſſenſu etiam pontificio in ſua maieſtate Regia cõſtituuntur, vt per ſe nullo obſtante, regalia ſua privilegia exerceant, ſi reges eſſe velint: at Arthurus ſuo regio privilegio in alijs creandis Regibus, abſq; ſedis Apoſtolicæ licentia vti non potuit: nam ſi potuit, quorſùm ſe ipſum adverſus hoſtes ſuos Saxones, regia autoritate non munivit, quorſùm non effecit vt Saxones ipſum iam Regem agnoſcerent, eiuſque imperijs parerent? deniq; quorſùm ad hoc diploma concedendum, pontificiam licentiam impetrandum eſſe cenſuit.

95 Pudet etiam videre quàm parùm politici princi- Nonum.
pis munus calluit Arthurus, qui in maximis reip. fluctibus,

occupato ab hoſtibus regno(ſic enim tunc ſtetit Britannia) cùm præcipuè de defectione ſuorum ſibi timendum eſſet, atq; cavendum,non ſolùm illud non proſpicit quo ſeveriùs ſuos in officio retineat,ipſum ſpectent,atq; ad ipſius nutum comparentur,ſed omninò ſui arbitrij clerum Cantabrigienſem,cum ſuis omnibus eſſe permittit, à propria iuriſdictione eximit,ratumq; eſſe vult,vt iam non amplius Regi pareant,ſed æquentur,regalibus ſuis privilegijs ad arbitrium ſuum vtentes,quod tanto Rege(in loco præſertim tam remoto)indigniſſimum foret.

96 Repugnat etiam hiſtorijs quæ prudentiſſimum eũ faciunt,iuxta ac ferendarum legum peritiſſimum : condidiſſe etenim legem qua Saxones poſtea vſi ſunt,Normannus verò confirmavit (vt in Archaionomia Lambertus) Morbel & Folcmote,dictam qua cautum eſſe voluit,vt ſingulis annis in capite Kalendarum Maij, in pleno ſuorum Folcmote,omnes proceres regni cum liberis hominibus vniverſis, fidelitatem domino Regi coram Epiſcopis regni præſtare tenerētur,idq; graviſſimæ mulctæ adiectione, quæ ſine dubio tributi rationem obtinebat,ratũ eſſe voluit atq; firmatum,cuius vi legis(inquit in ſuis legibus Gulielmus Normannus apud Lambertum in Archaionomia) & ſuos in vnitate retinuit,& alienos ſcilicet Saracenos atq; Paganos è ſuis finibus eiecit.

Arthuri in ferendis legibus peritia.

97 Inerat huic legi ſecularis quædam tributi ratio,iuxta explicationem Gulielmi Regis primi, qui fuſè ſatis ad illius ſenſum ſimile decretum promulgavit: an ergo veriſimile tibi videtur,Arthurum à proceribus & Optimatibus ſuis hoc obſequium exegiſſe, & tamen eorundem Optimatum cõſilio,Cantabrigienſes vna cum ſuis familiaribus tot ac tantis privilegijs Regalibus muniviſſe,vt huiuſce legis obſervationem ab illis non omnino exigeret?in quo nec ducentis ſuis philoſophis in gymnaſio Caerleonenſi pepercit,nec Aſtrologis ſuis qui ventura ei prædicebant,& tamen de tanto adulteratore futuro qui iniquiſſimo eum diplomate onerarer,

non

non præmonebant. Nec mirum, nam & illud in futuris erat, Arthurum ipſum eſſe futurum; in cuius adventum, Nicholaus Cantilepus vel quicunq; alius adulterationis artifex, hoc diploma iam pridem paratum confinxit.

98 Quis & antiquiſſimum Brytannorum Regem Lucium, hoc idem quod Arthurus in gratiam Cantabrigienſium decreviſſe olim ſcribit, prædicatione doctorum (ſi placet) Cātabrigiæ, Chriſtianitatem amplectentem. inſigne profectò commentum: prædicatione doctorum Cantabrigiæ? quid? an Cantabrigia nova & hodierna vrbs à Saxonibus condita deſolatâ veteri Granta, Lucij Regis temporibus (paulò ſcilicet poſt Chriſtum paſſum) vrbs aut Academia fuerat? immò verò & ante Lucium quoq; reſpondet Londinenſis ex Annalibus Burtonenſis cænobij ſuper Trentam vbi ſe ſic legiſſe ſcribit, *Hic baptizati ſunt nouem ex doctoribus & ſcholaribus Cantabrigiæ.* Ita is. anno ſcilicet gratiæ 141. cui cōſentit Hollinſhedus, licet aliquantò diſſentiat, cum dicat ſe etiam in iiſdem Annalibus legiſſe, novem ſcholares fuiſſe eo tempore Grantæ (non Cantabrigiæ vt legit Londinenſis) baptizatos.

Inſigne adulteratoris commentum.

Decimum.

Non fuit Cantabrigienſe ſtudium temporibus Regis Lucij.

99 Sed conſideremus verba: *Hic baptizati ſunt novem* &c. vbi quæſo? An quoniam in Brytannia, ergonè Cantabrigiæ? quamobrem etiam nō eadem ratione Oxoniæ? quod profectò non magis ſequitur, quam quoniam ſi alicubi ſcilicet, vel in mundi vniverſo aliquid fieret, ſtatim inferres, illud in Brytannia eſſe factum. An verò apud monaſterium de Burton quod Etheldredi (nō Lucij) Regis tempore anno domini milleſimo quarto, Wlfricus cognomento Spot fundavit? an apud Grantam veterem? proferatur igitur is à quo (niſi à pōtificijs legatis dixeris) baptizati, & nomina illorum qui baptizati ſunt. Nam quod Hollinſhedus Taurinum epiſcopum Ebroicenſem (non Eboracenſem) tanquam eorum vnum proferat, quem tamen poſtea reijcit quemadmodum & nos, illud quidem parùm ab eo cordatè factum. An apud Cantabrigiam novam? proferatur igitur ex Annalibus illis

Monaſterium Burtonenſe.

locus

locus qui mihi diligentiſſimè & veluti per lancem & licium hac de re perquirenti in iiſdem, nunquam occurrit.

100 Vt illud omittam, non à ſuis hominibus ſcilicet Cantabrigiæ doctoribus, Eluano & Meduino, ſed à pontificijs legatis Fugatio & Damniano (ſi Matheo Cantuarieſi credendum) Lucium & baptizatum fuiſſe & nomen Chriſto dediſſe, proinde quod ad illa privilegia attinet, quæ ex Memoriali hiſtoriarum (vbi nihil profectò huiuſmodi eſt in illo exemplari quod in honoratiſſ. Domini Lumlæi bibliotheca vidimus) Eleutherius Romanorum Pontifex referente Londinenſi per oratores Lucij, ad Cantabrigiam ſi placet miſiſſe dicitur, breviter & vt poeta loquitur ἔπεα πτερόεντα ex epiſtola Eleutherij pontificijs ad Lucium, reſpondeo: *Suſcepiſtis (inquit Eleutherius) nuper miſeratione diuina in regno Brytanniæ legem & fidem Chriſti habetis penes vos vtramq; paginam, ex illis Dei gratiâ per concilium regni veſtri ſume legem, & per illam Dei patientia veſtrum Reges Brytanniæ regnum &c.* Nam ſuperius rationem reddidit, quia leges Romanas & Cæſaris reſpuere potuerint, non autem Dei.

De priuilegijs ab Eleutherio Cantabrigiā miſſis.

Valida πίστις

101 Ex quo manifeſtiſſimè convinco, Eleutheriū Romanum pontificem nullam hic iuriſdictionem in concedēdis aut tollendis privilegijs vſurpaſſe: Lucium verò ipſum, privilegia Cantabrigienſibus conceſſiſſe quod affirmat in ſuo diplomate Arthurus iſte adulterinus, & rebus ipſis repugnat & rationi temporis, ſine qua ἀδύνατον τὰ τῆς ἱστορίας ἀληθεύειν inquit Tatianus. Nam Bannochorenſibus faviſſe Lucium ex multis intellexi, qui etiam adventu poſtea Auguſtini in illa fide quam olim Lucij Regis opera acceperunt, extincti ſunt: multoq; difficilius Romano pōtifici fuerat & Legato Auguſtino veteres illos Bannochorenſes, Chriſtianos tamen, autoritati ſuæ ſubiicere ſicut & reliquos Eccleſiæ Brytannicæ Prælatos, quam fuit Eleutherio, infidelium Archiflamines & Flamines ſub Lucio, paganiſmi temporibus per totam Brytanniam deponere.

Vndecimum.

Lucius priuilegia Cantabrigienſibus non dedit.

102 Cantabrigienſibus verò Lucium faviſſe, deus bone quan-

quantum, quantum & quam ἀσύστατον figmentum: Eleutherium que que (ſi dijs placet) Cantabrigiæ privilegia dediſſe, quis ferat? nam ſi pro vniverſo Brytanniæ regno (etiam rogante Lucio) adminiſtrando, vt apertiſſime ex illius epiſtola conſtat, leges non dederit, an credibile eſt, eum Cantabrigienſibus iura, leges, ac privilegia conceſſiſſe? Quorſum etiam concederet, vbi nulla erat ad obſervandum obligatio? ipſe enim ſcribit Brytannos leges Romanas recuſare potuiſſe. *Leges Romanas & Cæſaris recuſare poteſtis, &c:* ſi Cæſaris, cui tunc paruit Brytannia; multo magis pontificis qui quoad iſta, Cæſari quoque tùm paruit.

103 Vides igitùr mî Londinenſis, quam iuſtâ ratione, Eleutheriana, tua privilegia recuſamus, ab ipſa Roma ſi credimus per Lucij oratores Cantabrigiam tranſmiſſa, non minus quàm hoc Arthurianū è civitate Londinenſi ab Arthuro per Walwainum pugilem ad Kynotum Cantabrigienſis Academiæ tunc Rectorem tranſmiſſum dicis: ſed quâ fide, iam intelliges.

104 Etenim hoc diploma vel in prima Arthuri coronatione, conceſſum eſt, vel in ſecunda. Si in prima, fateor quidem paulò poſt primam à Dubritio in vrbe Cilceſtriæ, Coronationem, Arthurum ſedecim annorum puerum autore Monumetenſe & Gulielmo Malmeſburienſi in Antiquitatibus Glaſtonienſis cœnobij, concilium ſuorum Londoniis habuiſſe de expellendis à regno ſuo Paganis: ſed fuit is annus domini quingenteſimus decimus ſextus aut ad ſummum quingēteſimus decimus ſeptimus, cùm hoc diploma detur ex civitate Londinenſi; anno Domini 531. illo igitur tempore hoc diploma Cantabrigienſibus dari non potuit. Si vel in ſecundâ ſuâ coronatione ab eodem in vrbe Cilceſtriæ Dubritio, fuit ea coronatio anno domini 526. poſt ſuum ab Hybernia reditum, atque ita hic quinq; aut ſex annorū defectus eſt ad iuſtam temporis quo hoc diploma datum eſt ſupputationem.

Duodecimum Duplex Arthuri coronatio.

105 Poſt illam vero Auguſtiſſimam in vrbe Legionum

Arthurus poſt ſecundum coronationem Londini non fuit.

coronationem, Arthurus nunquam Londonijs affuit, Caerleoni ſemper agens vſq; ad tempus legationis Romanorum ad eum tranſmiſſæ: etenim apud Sylveſtrū Gyraldū & Monumetenſem, legatos Romanorum illuc ad Arthurum veniſſe legimus, neq; aliò poſtea niſi ad portum Hāmonis trāſfretandi in Gallias cauſâ ſe contuliſſe: poſt reditum vero à Gallijs, neque Londoniæ affuit, neque illud diploma Cātabrigiam miſit Arthurus per Walwainum nepotem ſuū ac pugilem, qui annum agens (etiam eo ipſo tempore quo hoc diploma datū eſt) duodecimum vel decimum tertiū, in obſequium Sulpitio papæ ab avunculo Arthuro datus eſt autore Monumetenſi Romamq; tranſmiſſus.

Decimum tertium.
Walwainus.

106 Hiccine igitur puer Walwainus & iam tum abſens in deferendo hoc diplomate tabellarius Cantabrigienſis erat? Ille verò vt diximus Caerleoni ſex aut ſeptem annorū ſpatio cōtinuo egit: tandē verò Gallias ad congrediendū cū Romanis repetens, cum ibi decem aut vndecim annos egiſſet, audita ſuorum defectione, in Brytanniá reverſus eſt, atq; ad portum Rutupinum in prælio adverſus Mordredum dubio exitu è medio ſublatus eſt anno domini 542 (vndecimo ſcilicet anno poſt datum hoc diploma, paulò ante ſecundam in Gallias expeditionem quando fuit Caerleoni nō Londoniæ, Walwainus iuvenis Romæ, vel paulò poſt illam expeditionem dū eſſet abſens, (hęc enim nulla ſunt apud Londinenſem) anno ætatis ſuæ quadrageſimo primo, regni vero viceſimo ſexto.

Arthuri obitus

107 Quo etiā tēpore Sanctus David iuxta Monumetēſem, quem & Dewy, Rice-Marchus illius vitæ ſcriptor antiquiſſimus, vocat, Archiepiſcopus Menevenſis obijt; cui ſucceſſit in metropolitanâ ſede Kincus quidam nomine quem & Gyraldus ni fallor Cenauc nominat, antea Lampaternēſis eccleſiæ Antiſtes: hic eſt ille Kynotus à Lōdinēſi libro hiſtoriæ Cātabrigiæ ſuæ primo productus, quē iam cogites, an Cantabrigienſis Academiæ rector tum cū hoc diploma datū eſt, eſſe potuerit, quemadmodum Londinenſis aſſerit.

Kynotus Cantabrigiæ Rector ſub Arthuro.

108 Sed

108 Sed et communem fidei faciendę rationem in hoc diplomate deſidero, ab adulteratore Regij diplomatis incogitanter admodum prætermiſſam. vbi enim Arthuriani nominis, & teſtium preſentium ſubſcriptio? nam ſi dicas illis priſcis temporibus, id moris non fuiſſe, convincam certe ex Ioanne Priſæo, niſi falſus & ille eſt, qui in hiſtoriæ Brytãnicæ & aſſertionis Arthurianæ defenſione, Landavenſis eccleſiæ librum antiquiſſimũ ac vetuſtiſſimum penes ſe ipſum fuiſſe dicit, illis qui fidem deſiderant oſtenſurum, vbi cuiuſdam magni Arthuri filij nomine Noe, Landavenſi Eccleſiæ, donationis charta antiquiſſima continetur, multorum teſtium ſubſcriptionibus confirmata atq; munita, quemadmodum & hoc diploma eſſe debebat (iam enim oſtenſum eſt eum morem Arthuri diebus extitiſſe) ſi verum, ſi non confictum & iam quoq; convictum, ſi deniq; Arthurianum ipſum & à tanto principe profectum videretur. Decimum quartum. Confirmatio chirographorum apud Britannos

109 Deniq; Londinenſis, vndè hoc diploma habuerit, non confirmat. Si ex nigro codice; quare nõ fatetur? an quoniam Lelandus omnem fidem ei excuſſit & centenariarum fabularum nomine Æſopo fere aſcripſit? ſi ex regiſtro Academiæ ſuæ, vbi & antiquiſſimorum pontificum Rom: privilegiorum exemplificationes autore Londinenſi habentur, quorſum nulla huiuſce diplomatis mentio, nulla trãſcribẽdi cura, quod de pontificijs bullis factum eſt. ſi deniq; ex turri Londinenſi (illic enim in Archiuis Regijs in Inſtrumento qvod inſpeximus vocant extitiſſe, ſuo tempore quorundam famâ Londinenſis refert) quorſum Rob. Harus qui diligenter vtriuſq; Academiæ Memorabilia ac privilegia ex illius loci nec nõ alijs Regijs Archivis collegit, hoc diploma neglexit tantæ antiquitatis monumentum? Vltimum.

110 Vides igitur hic æquiſſime lector, nullam hiſtoriæ fidem, nullam facti veriſimilitudinem, nullam ad faciendum poteſtatem, ius nullum, nullam deniq; in re ipſa aut hominũ aut ipſius chronologiæ rationem: cenſuit enim adulterator (id quod multi olim Britones) Arthurum ſuum adhuc in vi- Arthurianum diploma Cantabrigiæ conceſſum, adulterinum eſſe concluditur.

viseſſe,& proinde nullam omnino temporis rationem adhibendam:nos autem adhibuimus & ſingulos diplomatis articulos(vbi opus erat)ad eam exactè revocavimus, & firmiſſimis rationibus ex ipſis rebus & hiſtoriarum autoribus quam optimis,deſumptis confutauimus,

111 Nam quod ad illud argumentum attinet quod ex Eleutherij ad Lucium Epiſtola duximus,fateor quidem eſſe Theologicum, & imprimis adverſus pontificium primatum valere,quemadmodum cenſuit Theologorum dulce decus Iuellus,Collegii quod Corporis Chriſti nomine Oxoniæ floret,alumnus:viſum tamē mihi eſt etiam huic ipſi loco accommodatiſſimum,ad illa privilegia tollenda quæ ratione pontificiæ iuriſdictionis cuius contrarium in epiſtola aſſeritur,Romanus pontifex Eleutherius(vt apertiùs in Honorii bulla continetur)Cantabrigienſibus dediſſe dcitur. Ad cuius Honorii Romani pontificis illius nominis primi diplomatis ſive bullæ ad Cantabrigienſes examen in hunc modū ab Londinenſi noſtro recitatæ,iam tandem deveniam.

Arthurianum diploma pontificium primatum aſtruit.

112 *Honorius Epiſcopus ſervus ſervorum Dei, dilectis filijs Doctoribus & ſcholaribus in Univerſitate Cantabrigiæ ſtudentibus ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Dilectiſſimi in Chriſto filij,non abſque labore & plurimâ turbatione didicimus, quomodo multitudine nefanda Paganorum, univerſitas veſtra olim celeberrima vehementer affligitur. Quorū pravitate nonnulli propriæ ſalutis immemores,luporum faucibus & vulpina facie, libertates & privilegia, quæ vobis & prædeceſſoribus veſtris in eadem univerſitate ſtudentibus gratioſe indulſit ſedes Apoſtolica, moliuntur enervare. Ita quod plures Eccleſiarū præpoſiti abſque rationis iure minus iuſte in vos iuriſdictionem indebitam & inſolitam vſurpantes,quanquam non conſueverunt hactenus, ad univerſitatem veſtram accedunt,materiam perturbationis et diſcordiæ ſeminantes, non correctionis,emendationis,aut reformationis ibidem officia exercentes contra inhibitionem ſedis Apoſtolicæ. Volentes igitur vt tenemur iuſtitia ſuadente,paci & tranquilitati Vniverſitatis veſtræ paternâ ſolicitudine ſalubriter providere, ubi clementia ſalva-*

Honorij primi Bulla,Cantabrigiæ conceſſa.

te-

toris poculum doctrinæ ſalutaris ſcientiæ hauſimus tunc agentes in minoribus, prædeceſſorum noſtrorum Romanæ Eccleſiæ Pontificum, Eleutherij, Fabiani, Simplicij, Fœlicis & Bonifacij Veſtigijs debite inhærentes, autoritate omnipotentis Dei diſtrictius inhibemus ſub pœna excommunicationis quam veniens in contrarium ipſo facto incurrat, ne quis Archiepiſcopus, Epiſcopus, Archidiaconus, aut eorũ officiales, ſeu viſitatores Generales aut ſpeciales à ſede Apoſtolica deputati, audeat in aliquem veſtrum ſuſpenſionis vel excommunicationis ſeu interdicti ſententias inferre, aut vos ſeu familiares veſtros moleſtare præſumat, ſed Cancellarius cum rectoribus de conſilio ſaniorum & ſeniorum veſtræ Vniverſitatis ſecundum ſtatuta veſtra corrigere & emendare ſtudeat, charitate ſemper mediâ, ſecundum quod magis expedire videritis: ſi quis vero ſubditorum veſtrorum ſtatutis veſtris contraire præſumpſerit, aut contempſerit obſervare, eum Eccleſiaſticâ ſententiâ percellatis. Quam ſcilicet ſententiam rationabiliter latam, tam à diœceſano Epiſcopo quam ab alijs inconcuſſam, vſque ad condignam cum humilitate & pœnitentiâ ſatiſfactionem præcepimus obſervari. Decrevimus etiam quod nulli omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ cõceſſionis, volutatis, exemptionis, & libertatis infringere, vel ei aliquatenus contraire: ſi quis vero hoc attemptare præſũpſerit, indignationẽ omnipotentis Dei ſe noverit incurſurum. Scriptum apud Sanctũ Petrum anno ab incarnatione verbi 624. viceſimo die menſis Februarij.

113 Gravis profectò mihi imprimis comminatio, cui fictam hanc pontificiæ conceſſionis bullam non ſine tanto Anathemate infringere, aut in dubium vocare licet. Cæterum ſi Oxonienſes, Wiclefi olim temporibus autore Walſinghamo in Rich. 2. dubitabant, vtrum papalem bullam cũ honore recipere, vel omnino cum dedecore refutare deberent (quod Oxonienſibus convitij loco Lõdinenſis objicit): quãto magis nos hac de re certi ſumus nec dubitare debemus, quo minus adulteratiſſimam hanc bullam, non ſolum nullo cum honore reciperemus, ſed etiam ſummo cum dedecore refutaremus.

Honorianæ Bullæ examẽ.

Argumentum primum.

114 Imprimis enim quamobrem hanc Honorij cōceſſionem Londinenſis atq; etiam Eugenius pontifex (de quo poſtea) Bullam diceret, certe nō intelligo: Bullæ enim propriè ſunt (vt apud Antonium Cucchium de Maiorum inſtitutionibus lego) quæ plumbo tanquam cera conſignantur, pontificiſque decretum continent, quaſi ἀπὸ τῆς βȣ́λης dictæ. De quarum origine ſcribit ſic Polydorus libro de inventione Rerum. 8. *Equidem ſatis conſtat Agathonem quo ſedente magna ſedi Romanæ facta eſt acceſſio honoris vt ſupra libro 4. demonſtravimus, in cera annulo impreſſiſſe ſigilla: verū poſtea cum Romanus pontifex multa irrogaret privilegia, vt diplomata diuturniora forent, placuit Stephano 3. ac deinde Hadriano primo tabulas Apoſtolicas plumbo obſignari: ſuit is annus ſalutis 772. cum ipſe Hadrianus factus eſt pontifex. nam antiquius ſigillum ex plumbo non reperitur.* Hæc ille.

Secundum.

115 Non poteſt igitur Honorianum hoc ſcriptum propriè bulla dici: dabatur enim anno ſalutis 624, aliquantò ſcilicet ante primam bullarū originem & duobus annis antequàm Honorius iſte pontifex Romanus fuerat, quod apertiſſimè ex Beda demonſtrabo, qui libro 1. cap. 7. Mellitum Cantuarienſem Archiepiſcopū anno ab incarnatione Domini 624, obijſſe ſcribit: quo tempore Bonifacium ſediſſe papam, idem author convincit, dum ſtatim in ſequenti capite eiuſdem libri, Bonifacium eundem, Iuſto, Melliti ſucceſſori Archiepiſcopale palliū miſiſſe ſcribit: anno quoque 625, & 626. Bonifacium eundem, res in Eccleſia Anglicana geſſiſſe, apud Bedam in loco prædicto videbis, quo tempore tandem obijſſe Bonifacium colligo, quoniam apud eundem Bedam, Honorium primum anno gratiæ 627. res Anglorū procuraſſe didici.

Honorius non fuit pontifex Rom: quando hoc priuilegiū conceſſit Cantabrigiēſibus.

116 Cui ſupputationi conſentit Baronius, qui Honoriū primum (huiuſce ſcilicet diplomatis ſi placet autorem) anno Domini 626. creatum fuiſſe papam ſcribit: ex quo non ſolū efficitur, hoc pontificium diploma Cantabrigienſibus datū, biennio præceſſiſſe autorem ipſum (quod eſt abſurdiſſimū)

ſed

ſed etiam Cãtabrigiam nequaquam tunc ſub eo ſtatu fuiſſe quo Honorius deprædicat quoad fidem ac Chriſtianæ religionis profeſſionem, etiam dato ſed non conceſſo quod Cantabrigia tunc fuerat, quod certe non eſt admodum probabile.

Tertium.

117 Triplicem Orientalium Anglorum ad fidem Chriſti converſionem apud Bedam lib.1.cap.15.intelliges: quarũ prima ſub Redualdo ipſorum Rege, citò fruſtrabatur; licèt enim rex ipſe Redualdus ſacri fontis lavacrum in Cantio acceperat, quamprimùm tamen ad ſuos redijt, ad paganiſmũ revocatus eſt. Secunda ſub Carpualdo eius filio fuerat, qui anno domini 627. ab Edvino Northãhumbrorum Rege ad fidem Chriſti converſus eſt, quamobrem à quodam Pagano de medio ſublatus eſt, & exinde tribus annis (inquit Bedas) hoc eſt vſque ad annum ſexcenteſimum triceſimum, omnis provincia (ſcilicet Orientalium Anglorum cuius provinciæ eſt Cantabrigia ipſa) in errore verſata eſt, donec Sigebertus rerum potitus eſſet, qui primus in illa provincia receptæ publicitùs Chriſtianitatis author extitit. hęc ad ipſiſſimum Bedę ſenſum, quem conſules ipſe, ſi de mea fide quicquam dubites.

Triplex Orientalium Anglorum ad fidem converſio.

118 Iam verò ſi non ante annum 630. Orientaliũ Anglorum provincia ad fidem Chriſti vllo ſucceſſu converſa fuerit, ſi tam diu Orientales Angli in paganiſmo perdurarũt, quam egregiè mentitur Honorius, qui ſe in tenera etiam ætate multo ante omnem Orientalium ad cultum divinũ cõverſionem & ſacri fontis regenerationem, apud Cantabrigiam (hodiernam ſcilicet de qua quoque incertũ eſt an tunc necne extiterit) Orientalium Anglorum Academiam (ſi credimus) poculum ſalutaris ſcientiæ, hauſiſſe ſcribit, quaſi tanta illic tunc fuerat rei divinæ profeſſio, in medio paganiſmo mediaq; gentilitate vtloquitur Bedas. Nã Honorium primum Monotheletã fuiſſe & pro illa hæreſi Anathematizatum (etſi Lydgatus cecinit Cantabrigiam ſuam nunquam hæreticam extitiſſe) quis ignorat?

Honorius Cãtabrigiæ non ſtuduit.

119 At

119 At ſupponamus id quod nullo pacto concedendũ eſt, Honorij primi temporibus, Cãtabrigienſes quidẽ quoad maiorem partem fuiſſe orthodoxos, aliquantũ tamen paganiſmi erroribus vel potius furoribus obnoxios, adeoq; impeditos, vt nec liberè reſpirarent, nec privilegijs ſuis propter paganorum oppreſſionem vterẽtur, quæ vnica videtur cauſa cur Honorius Romanus Pontifex Cantabrigienſes ſuos à tantis iniuriis vindicare jam voluerat: & quomodo obſecro hoc facturus eſt Honorius? Non certè condendo nova, ſed vetera ipſorum (ſi diis placet) privilegia renovando, & confirmando.

Quartum.

120 Etenim quoad ea omnia privilegia confirmat quæ à ſuis prædeceſſoribus, Cantabrigienſibus indulta ſunt à ſede Apoſtolica, Arthuri quidem diploma confirmat, ſiquidẽ Arthurus ex licentia ſedis Apoſtolicæ, Regalia illa privilegia Cantabrigienſibus ſe dediſſe profeſſus eſt. Eleutherii quoque privilegia iiſdem conceſſa, vim ſuam obtinere iubet, ſimulque aperte innuit quid in Eleutherianis privilegiis continebatur, Cantabrigienſium nempe à iuriſdictione Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Archidiaconorum & cæterorum Officialium plena & abſoluta exemptio, vtcunque Eleutherius ſcribat in epiſtola, ſe nihil in ferendis legibus in alieno regno facturum.

Honorius dicit, Eleutherium Cantabrigienſes à poteſtate Archiepiſcoporum exemiſſe, cum Lucii & Eleutherij temporibus nulli eſſent in Brytãnia Archiepiſcopi & epiſcopi, ſed Archiflamines & Flamines.

121 Immò nec potuit quidem Cantabrigienſes à iuriſdictione Archiepiſcoporum aut Epiſcoporũ eximere, niſi ſatis liqueret, eoſdem à iuriſdictione Archiflaminum & Flaminum ante fidem ſuſceptam fuiſſe immunes: nam ſi Cantabrigienſes antea illis parebant, cur non & his qui in eorũ ius & locum ſucceſſerunt? Illud tamen certe vt videtur Honorius non reſpexit, ideoq; ſub Anathematis pœna mandat, vt Eleutherianum privilegium diligenter ab omnibus obſervetur, licet Eleutherius ipſe ſcripſerat, Brytannos leges Romanas recuſare potuiſſe: quin & Lucium regem ad conciliũ ſuorum celebrandum vbi leges condendæ fuerant, exhortatus eſt, vnde quis non videt pontificiũ ius nullius eſſe omnino

nino roboris: nam ex eo quod concilij tempore apud Oxoniam in Oſneyenſi cœnobio ab Archiepiſcopo Stephano Langton ſub Henrico 3. habiti, epiſtolæ Decretales quæ totum ius pontificium continent, editæ ab Innocentio nono & publicatæ ſunt, concludit Matheus Cantuarienſis, Eccleſiaſtica iura huius regni eſſe illis Pontificijs priora.

122 Quod vero ad Cantabrigienſium ab Archiepiſcopali & Epiſcopali iuriſdictione exemptionem, miror equidē antiquiſſimos illos patres tantæ Sanctitatis gloriâ floruiſſe, hic tamen impios vulpina facie indutos, factioſoſque ab Honorio vocari: nam ſi dicas Honorium non de Chriſtianis ſed Paganis fuiſſe locutum, perpende quæſo quid ſibi velit, cum huiuſmodi Cantabrigienſium moleſtatores, eccleſiarum præpoſitos fuiſſe dicat? Archiepiſcopos igitur & Epiſcopos aut ſaltem Rectores intelligit, non autem Paganos quos non exiſtimo Eccleſiarum fuiſſe præpoſitos. Quintum.

123 Præterea quid illi pontificis Romani inhibitionem curarent, qui & ſæpiſſimè eos morte mulctarent qui ipſos à paganiſmo ad verum Dei cultum revocarent: hos tamen ſub pœna ſi placet excommunicationis Honorius pontifex Romanus ab iniurijs Cantabrigienſibus inferēdis prohibet, quaſi excommunicationis aut cenſuræ Eccleſiaſticæ metus, quicquàm apud Paganos potuiſſet. Sextum.

124 Ac fuit ita certè, quod plures Eccleſiarum præpoſiti, Cantabrigienſes vexarent? Quorſùm igitùr Arthurus in ſuo diplomate dixit, ſe ad ornandos Cantabrigienſes, idquè privilegijs Regalibus, omnium & ſingulorum regni ſui pontificum, aſſenſum habuiſſe? & voluit igitùr Honorius, Cantabrigienſes ſuos, à iuriſdictione horum hominum, eſſe immunes? Immò certè: ac non ſolùm ab illorum, ſed etiàm ab illius quidèm propriâ: vetat enìm, etiàm ſpeciales à ſede Apoſtolica viſitatores, ac deputatos, (etſi inquam ſpeciales pontificis Rom. deputatos,) nè aliquem Cantabrigienſem, Eccleſiaſticâ cenſurâ feriant; quæcunquè in periculis Eccleſiæ nuper conſtitutæ, ſivè per hæreſin, ſivè per ſchiſma, ſivè Septimum. Octavum.

per paganiſmum, Eccleſiæ purgandæ, atquè corrigendæ, accidiſſet neceſſitas.

Nonum. 125 Deindè, ab Archiepiſcopali iuriſdictione, Honorium Cantabrigienſes non exemiſſe ad eum modum, *declarat quidèm vel recentiorum horum temporum memoria* (inquit Math. Cantuarienſis) *quandò illæ celebres Oxonienſis & Cantabrigienſis in Anglia Academiæ, quanquàm peculiaria iura, & exemptionis privilegia, ſibi quondam à papa concedi procuraſſent, illis tamèn autoritate poſteà regia irritis, ac reſciſſis, in Cantuarienſis Archiepiſcopi autoritatem ſeſe reddiderunt, & tàm viſitationes ſuas ſubire coguntur, quàm ad ſynodalia ſua concilia per Cancellarios accedunt.* hæc ille.

126 Ipſe hic quoquè Honorius primus, ad Honorium Antiſtitem olim Cantuarienſem, in litteris cófirmatorijs ſic ſcribit: *Tuæ ergo iuriſdictioni ſubijci præcipimus omnes Angliæ Eccleſias & regiones, &c.* ità apud Malmeſburienſem, Thomã Spot, Thomam Montacutium ſivè Graium, atq; Matheum Cantuarienſem. Si omnes Angliæ Eccleſias, exceptis aut exemptis nullis, quantùm in litteris illis apparet, Archiepiſcopi Cantuarienſis iuriſdictioni parere præcipiat Honorius, ergo non præcipit Archiepiſcopo Cantuarienſi, & alijs Epiſcopis diœceſanis, vt iuriſdictioni Cantabrigienſiũ pareant, in excommunicationis ſententia, à Cantabrigienſibus lata, obſervanda; quemadmodùm in diplomate ſuo Honorius ſe præcepiſſe dicit. Quin è contra, ex his Honorij ipſius iuſſis, Cantabrigienſes Cãtuarienſis iuriſdictioni parere tenentur: ergo per hoc Honorij diploma non eximebantur: falſum ergo inquit Honorius iſte tuus mi Londinenſis.

Valida' *ratio*.

127 Nam ego potiùs Malmeſburienſis & Bedæ Honorio credam, quam iſti tuo. Quem pudet certè videre, quã ſit in ferendis ſuis cenſuris ridiculus. Significat enìm, quod quemadmodùm ipſe omnes alienos excommunicaturus ſit, qui aliquam iuriſdictionem in Cantabrigienſes vſurparent, ità & ſuos & proprios in hac re delinquentes, aut negligentes, Cantabrigienſibus ipſis & Eccleſiaſticæ illorum cenſuræ

Decimum.

per-

permiſſurus. In fine, autèm vtroſquè ſub ſua cenſura ponit, voluntati ſuæ minùs obſequentes, adiecta in ſupèr omnipotentis Dei, non autèm & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum (hoc enim adulterator imprudentèr omiſit) indignatione.

128 Archidiaconos etiàm a Cantabrigienſibus arcet. Quaſi pervulgatum eſſet illis temporibus Archidiaconi nomen, & officium; profectò conuincam ex Londinenſi ipſo, qui libro antiquitatis Cantabrigiæ ſuæ ſecundo, ſic ſcribit. *Non antè Lanfrancum Cantuarienſem Archiepiſcopum qui conſecratus eſt anno ſalutis* 1070. *fuit Cantuarienſis eccleſiæ Archidiaconus. quod ſi in ſede Archiepiſcopali Cantuar. & primatu totius Angliæ Archidiaconus erat nullus antè Lanfrancum, an credendum eſt Archidiaconos in ſuffraganijs Epiſcopatibus extitiſſe?* hæc ille. quæ forſan ex Matheo Cantuarienſi in Lanfranco habuit. Immo mi Londinenſis, teque tibi ipſi contradicentem, refellam non modo ex Chronico incerti cuiuſdam autoris Sancti Edmundi monachi, quod Mariano Scoto Manuſcripto in Bibliotheca Oxon adiungitur & ex Florentio Wygornenſi vbi Almari Cantuarienſis Eccleſiæ anno 1033. Archidiaconi & ciuium ſuorum proditoris ſub Alphego Archiepiſcopo fit mentio verum etiàm ex Ingulpho hiſtorico probatiſſimo, vbi temporibus Edgari regis in Dunſtani Cantuar. Archiepiſcopi & quorundam aliorum ad Croylandenſes Anno Dom. 966. charta, talis occurrit ſubſcriptio. *Ego Agelnothus Archidiaconus ſaui.* Quanquam illud non occurrat cuius loci Archidiaconus fuerat. Quod ſi igitur tibi ipſi conſtiteris dum nullos apud nos antè Lanfrācum Archidiaconos extitiſſe doces, Honorium tuum refellis qui Archidiaconorum multò ante Lanfrancum meminit; ac eum dum refellis, ipſe quidem multo grauiùs impingis, ſiquidem anno D. 1072. Gulielmi vero regis primi ſeptimo, Archidiaconum in epiſcopatu Dunelmenſi extitiſſe, ſedente tunc epiſcopo Lanfranco qui Cantuariēſi par eſt Walchero ſeu Waltero, ex Turgoto Dunelmenſi, in illi-

Vndecimum. Egregia Londinenſis, de Archidiaconis contradictio.

us eccleſiæ Annalibus intelliges, qui de illo Archidiacono ſic ſcribit. *Deniq; Archidiaconus illius multa ex ornamentis & pecunia eccleſiæ conferens conſanguineis & amicis diſtribuerat.*

Duodecimum. 129 Diœceſanum quóq; epiſcopum, Cantabrigienſis Academiæ (ſi placet) Cancellarij iuriſdictioni atq; mandato ſubijcit; quo quid poteſt fingi ſtultius, quid ſtupidius? cũ idem Honorius quemadmodum ex eius litteris ſupradictũ eſt, omnes, & ſingulos gentis Anglorum epiſcopos, ſolius Honorij Cantuarienſis Archipræſulis iuriſdictioni parere voluerit, non autem iuriſdictioni Cancellarii Cantabrigienſis; quem hâc ratione, Metropolitanum facit, immò & Metropolitano ſuperiorem (nam Arthurus regem fecit) inquit enim ſe præcepiſſe, tam Diœceſano Epiſcopo, quàm alijs, (ſcilicet epiſcopis ac Archiepiſcopis) vt excommunicationis ſententiam à Cancellario Cantabrigienſi latam, diligentèr obſeruarent, quæ & ijs grauiſſimè repugnant quæ in eiuſdem ipſius Honorij Romani Pontificis, ad Honoriũ Cantuar: litteris continentur, & iniquiſſimo loco Cantabrigienſes ipſos conſtituunt, qui ſi à Cancellario ſuo (quod vſu venit) iniuſtis modis vexarentur, nullum ad declinandum eius furorem locum habituri eſſẽt; Cancellario iam extra omnem alienam iuriſdictionem conſtituto, & ab omni Eccleſiaſticâ cenſura, etiamſi ſpecialium viſitatorum à ſede Apoſtolica deputatorum (hoc enim vult Honorius) liberato.

Decimũ tertiũ 130 Vereor quoq; ne Diœceſani nomẽ, illis præſertim temporibus, vix natum fuerit. Honorium enim Archiepiſcopum Cant. Vniuerſam Angliam, anno ſalutis 636, in parochias primum diuiſiſſe, author eſt Math. Cant, Alfredum vero (qui & Aluredus dicitur) in prouincias, & Comitatus, Angliam diuiſiſſe, author eſt Malmeſburienſis, nec non Ingulphus, Florilegus, Lambertus, & Chytreus libro Saxoniȩ ſexto. Porrô, Lucius Rex, ſuſceptâ Chriſti fide, omnem Britanniam, in 28 epiſcopatus diviſiſſe fertur. Ac certè anno ſalutis 267. diœceſes apud Romanos extitiſſe, author eſt Polydorus de Inuentione libro 4. Quo verò tempore apud nos

Diœceſium origo & parochiarum

ex-

extiterint incertum omnino relinquit, hoc tamen ex Beda certiſſimum eſt; primum orientalium Anglorum epiſcopum poſt fidem Chriſti à Sigeberto receptum, anno Domini (vti dictum eſt) 630. Fœlicem Burgundionem fuiſſe, qui Dunovici ſedem Epiſcopalem conſtituit. Niſi igitur hic fuerit Cantabrigienſis agri Diœceſanus epiſcopus, neſcio quem alium Honorius intelligeret: at prima iſta apud Orientales Anglos Diœceſani inſtitutio, nimis ſera eſt per ſex vel octo annos, vt cum Honoriani diplomatis tempore conueniat: immò & multo longiùs aberit, ſi quemadmodùm parochiarum, ita Diœceſium originem, ad Honorium Cantuarienſem referas.

131 Sed quocunq; referas, præter illum Antichroniſmum, ſummam in reipſa abſurditatem deprehendes: quod ſcilicet Pontifex Romanus tam ſtrictè caueret, ne ij ſub interdicto ponerentur qui (ſi omninò tunc in rerum natura) fuerint, iampridem à ſede Apoſtolica ſuſpenſi, & ſacrificijs interdicti fuerunt, autore Florilego (ſub annum gratiæ 727) *Doctrinam & ſcholas Anglorum, à temporibus ſancti Auguſtini, per Romanos Pontifices fuiſſe interdictas, propter aſſiduas hæreſes, quæ in aduentu Anglorum in Britannia emerſerant, dum Pagani Chriſtianis permixti, ſanctæ conuerſationis gratiam corruperāt fidei Chriſtianæ.* Hæc Florilegus: cui conſentit alter Matheus Pariſienſis. Decimū. quartum.

132 Roſſus etiàm Warwicenſis: qui in libro de Regibus, ſcribit, *ſtudia literarum tempore Auguſtini vbiq; ferè obliuioni fuiſſe tradita; nàm vt habetur* (inquit) *in Chronica, quæ intitulatur Flores hiſtoriarum, fide Chriſtiana ſuſcepta, omnes vniverſitates Angliæ, autoritate papali & Regiâ, erant ſuſpēſa quouſquè iterùm per nobilem Aluredum, &c.* (probat enim illud interdictum Aluredo omnium primo fuiſſe relaxatum) & tum poſtea addit, *quod à tempore Aluredi Regis, quo per eum fuit Vniverſitas Oxonienſis fundata, fides Catholica per hoc regnum ſtetit ſana, & inconcuſſa, non obſtante Paganorū ex Dania cū Anglis frequenti commiſtione; divina hoc operante clementia, quæ lucem Oxoniæ ſolarem, nunquam paſſa eſt enormiter eclipſari,* hæc Roſſus;

Interdictum Gregorianum

Accedunt Roffenſes Annales, Harpeſfeildus, Lelandus, Baleus, David Powelus in annotationibus ſuis ad librum primum Itinerarij Cambrię Sylveſtris Gyraldi; multique alij autores probatiſſimi, qui omnes vna voce, huic interdicto Gregoriano conſentiunt.

133 Quin & ſcholæ illius, in qua gens Anglorum in rebus divinis & fide Catholica erudiretur, ab Ina Rege Romę inſtitutio, manifeſtum eſt huiuſce interdicti argumentum. De quâ ſchola, conſule Math. Florilegum, in loco paulò ſupra citato: huius etenim ſcholæ ortus, fuit ratione interdicti, Legionenſis & Stamfordienſis, nec non & Cantabrigienſis ſi quod fuerat (licet enim argumentandi cauſa ſupponere id quod revera eſt τὸ μὴ ὄν) ſtudij occaſus, exituſque planè fatalis, Vt Oxonienſe quoque non omittam, cui fatale quoqué fuit ſine dubio generale hoc interdictum, ſed non in tanto gradu; (vt in ſecundo libro declarabitur) durum enim eſt prælium, ex quo ne vnus quidem evadit incolumis.

134 Londinenſis quoqué huic interdicto conſentit; dū in libro primo antiquitatis Cantabrigiæ ſuæ, de hoc Gregoriano decreto locutus, Oxonienſem hominem reprehendit, quod ſcholas omnes per Gregorium apud Britannos ſublatas eſſe dixiſſet, quod ipſi non placuit. Ideoqué opportuniùs aliquid locutus, Oxonienſis hominis ſententiam corrigit, negans quidem ſcholas tunc fuiſſe ſublatas, ſed tantùm ſuſpenſas & ſacrificijs, omniquè actu ſcholaſtico interdictas.

135 Hæc & ſi ſententia illius in illo loco fuerit, libro tamen hiſtoriæ Cantabrigię primo, non dubitavit egregiè ſibi contradicere. Dum iucundæ rationis ſtudioſus, quâ Academiam ſuam exornaret, *Auguſtinum, concionem apud Saxones habentem dixiſſe aſſerit* (licet ex nullo autore ſeu veteri ſeu novo) *ſe de exeidio vrbis ſcholaſticorū Cantabrigiæ, vehementèr contriſtatum, atquè vt Saxones de reſtituenda Academia cogitarent*, hortatum fuiſſe: quinetiam Gregorium magnum ab Ethelberto Cantianorū Rege, vt illi rei ſedulò incumberet, petijſſe, atq; impetraſſe: quod quidem priori eius ſententiæ adeò

Inſignis contradictio Londinenſis.

deò repugnat,vt ab eodem pontifice & ſuſpenſam, & non ſuſpenſam,Academiam ſuam diceret.

136 Verùm ego priorem ipſius ſententiam & ſobriam accipiens,ex ea refutabo Soonum,qui ad Georgium Bruinum ſcripſit, *Academiam ſuam,ſecundam cladem à Saxonibus cum Pelagiana ſchola coniunctis accepiſſe,dum eam* [a] *rcere & profligare diſputationibus ſuis niterentur.* Quod ſi verũ fuiſſet, nũquam profectò Gregorius eam ſub interdicto poſuiſſet, vti ſuperiores noſtri autores nobis tradiderũt.Quibus iam Thomam Rudburne addo,monachum ſancti Swythuni Wintõ antiquarium certe peritiſſimum. Vt illud omninò prætereã, Cantabrigienſes,vel concionibus,vel editis libris,illis hæreſibus reſtitiſſe:ſi concionibus,quomodò illorum hâc in re ſedulitas,ſummum pontificem latuit,immo Auguſtinum ipſũ? ſi editis libris:proferantur igitur opera, vna cum nominibus authorum,de quibus profectò libentiſſimè audirem,efficeremq; vt doctis hominibus magis innoteſcerent.

Soonus refellitur.

137 Secunda Londinenſis ſententia,in duobus, Roſſo(quem centum Londinenſibus antefero)aduerſatur:dixit enim ſuperiùs Roſſus,non ſolum autoritate papali, ſed etiam Regiâ,de ſuſpendendis Anglorum gymnaſijs fuiſſe cautum:Londinenſis verò è contra,tum pontifici,tum Regi Ethelberto,Cantabrigię,ab interdicto(vt ille cenſet)relaxationem & reſtitutionem aſcribit. Deinde Roſſus dixit, gymnaſia Anglorũ, ſub interdicto illo vſq; ad nobilis Aluredi tempora perduraſſe;tum veró Oxonienſe gymnaſium, tanquam Luciferum,primum omnium,apud Anglos effulſiſſe:verùm Londinenſis, breuiſſimum tempus interdicto concedit,& Auguſtini,Gregorij atq; Ethelberti operâ,(licet vti dixi nullum ſententiæ ſuæ autorem proferat) Cantabrigiam ſuam h.e.veterem Grantam, à Saxonibus euerſam, ſtatim reſtitutam ſcribit;vt eo concilio veterem, & hodiernam vrbem ,vnam eandemq; faceret,quod fieri nullo modo poteſt.

Roſſi & Londinenſis diſſonantia

138 Nam ſi vetus Granta fuiſſet à Saxonibus reſtituta

provs

provt ſcribit Londinenſis,ac non potiùs nova,vnius milliſſe ris intervallo,(vt ait Stoveus à veteri diſiuncta, cōdita, profectò Bedas omnium fideliſſimus,non eſſet audiendus, qui Granteceſtriam,h.e,veterem vrbem Grantam,ſuo tempore(certe primis illis temporibus proximo) *civitatulam deſolatam* fuiſſe ſcribit : vt nihil dicam Ethelbertum Cantianorū Regem,in alieno regno,Orientalium ſcilicet Anglorū,nondum ad fidem Chriſti à paganiſmi lue converſo, (quod ex Beda quoquè ſuperiùs firmiſſimè demonſtratum eſt)in condendâ vrbe,& Academiâ,vel reſtituendâ,vbi inter medios Paganos ſumma eſſet Chriſtianæ religionis profeſſio, parū aut nihil omninò potuiſſe.

Ethelbertus non reſtituit Cantabrigiā.

139 Certè Eſtanglia, ſempèr fuit ab huiuſmodi inſtitutis averſiſſima. Quare enim apud antiquiores, & Maiores ſuos,literarum ſtudia minus floruerint, Aluredus in prologo Paſtorali,eam aſſignat cauſam,*quia ſævientibus Danis,quiſque magis vereretur capitis periculum,quam ſequeretur librorum exercitium:* & tamen humaniores artes,cum pietatis ſtudijs, tātoperè Cantabrigiæ floruerunt? Vbi ſcilicet capitales pietatis hoſtes,Dani & Pagani,ſemper ferè ſæviebant ; quorum conſuetudine,Orientalis Anglia,omnis crudelitatis,& barbariei officina,illis temporibus habebatur & eo nomine antiquis ſatis infamis. Si hæc vera ſint, vbi illis temporibus Academia Cantabrigienſis?Certè aut ſub mœnibus altiſſimis, (ſi illis dirutis,non fuiſſet deſolata)aut ſub Gygis annulo; aut ſub lapide inviſibilis virtutis, Oweni Glendovernenſis latitavit,vt cernere ne quis eam,neu quis contingere poſſit.

Decimū quintum.

Orientalis Anglia illiterata fuit.

140 Immò(iam vt redeam,)vbi Honorianum hoc privilegium de illis non ſuſpendendis, qui multò antè ſub interdicto poſiti erant,ſi omnino huiuſmodi Cantabrigienſes in Orientalium Anglorum regno extiterunt? In vrbe dico veteri ſive in vrbe nova : interdicto quoquè pontificio nūquàm antè Aluredi tempora relaxato, quemadmodùm ex veteribus didici in ſequenti libro confirmaturus. Nam ſi veteri Grantæ,hæc privilegia conceſſa fuiſſe dixeris, ego tibi viciſ-

Decimum Sextum.

viciſſim edico, quod ſi ex vllo antiquo atquè recepto autore, demonſtrare mihi potueris, veterē Grantam Brytannorū, anno domini. 624. ſuperſtitem fuiſſe, ſtatím tibi me omnia hæc conceſſurum, & errorem meum libentèr profeſſurum. Sin verò novæ & hodiernæ vrbi Cantabrigiæ ſcilicet (illud enim adhuc nomen recens in diplomatibus occurrit) cōceſſa fateare, neceſſe mihi quoquè fatendum eſt, Arthurum tuū & Honorium admodùm fuiſſe mendaces, qui in vrbe tam nova, & prædeceſſores ſuos ſtuduiſſe, & res Academiæ geſſiſſe, & procuraſſe, ſcribunt. Admiranda interim hic eſt, Adulteratoris & ipſius Londinenſis in principio diſſonantia, & occulta tamen in fine, ad antiquitatem omnem eludendā conſpiratio. Quorſùm enim non antiquæ Granteceſtriæ, ſed recentis & hodiernæ vrbis Cantabrigiæ nomen, in hiſce diplomatibus adulteratorem adhibuiſſe exiſtimas? Quia ſcilicet, homo aſtutus, & fraudulentis vſus conſilijs, verebatur, ne ſi antiquum Granteceſtriæ nomen adhibuiſſet, ſtatim illo Bedæ loco, vbi Granteceſtriam his ipſis temporibus, civitatulam deſolatam vocat, prorſus veluti quodam mucrone iugulatus occubuiſſet, & diplomatum ſuorum fidem amiſiſſet. Nec Londinenſis aliter ſe gerit. Quorſum enim exiſtimas, eū tam contentioſè egiſſe, vt Granteceſtriam illam veterem, & hodiernam Cantabrigiā, eandem vrbem eſſe probaret? Quia ſcilicet, intellexit, ne ſi id aſſecutus non eſſet, nulla quidem vrbis ſuæ mentio, in veterum vrbium Catalogis extitiſſet. Tanta eſt profectò vtriuſq; ad Oxonienſium oculorū aciem perſtringendam, prævaricatio. At inquis; eſto Granteceſtria Bedæ temporibus circa annum Dom. 679. quemadmodum tu contendis, deſolata: numquid exinde ſequitur, eandem vrbem, Arthurianæ quidem anno 531. & Honorianæ, anno 624. donationis ſiuè conceſſionis tempore, deſolatam iacuiſſe? Immò mihi crede mi Londinenſis; niſi tu, vel quiſpiam tuorum alius certum, & indubitatum inchoatæ illius deſolationis, & reſtitutionis quoq; tempus (ſi diplomata tua ſalua eſſe cupias) ex autore aliquo bono, & probato, ſi non

Decimum ſeptimum.

æqualis cum Beda fidei, in medium produxerit. Nam ſi Grãteceſtria, Arthuri & Honorij temporibus, ſalva & inconcuſſa floruiſſet, quamobrem te obſecro, non illius veteris Granteceſtriæ, ſed recentis & hodiernæ Cantabrigiæ nomen in diplomatibus tuis toties occurrit? Nam quod tu reſpondes, vnam eandemq; eſſe vrbem duobus illis nominibus inſignitam, illud quidem provt in ſuperiore controuerſia liquet, parùm fæliciter tibi ſucceſſiſſe, opinor.

141 Eccè prætereà præclaram Honorij ſummi pontificis & paſtoris in terris Vniverſalis (ſi placet) ἐυβȣλίαν, & inſignem in novâ Anglorũ Eccleſiâ adminiſtranda, Oeconomiam, quæ eſt in eximendis Cantabrigienſibus, ab omniũ quorũcunquè Archiepiſcoporũ & Epiſcoporũ iuriſdictione, quoniã aliqui eccleſiarũ prępoſiti ad minuendas Cantabrigienſium libertates, à Paganis (vti dicit) incitati ſunt; cum tamen ipſe probè cognouerit nec Honorium Archiepiſcopũ Cantuarienſem, nec Fœlicem Burgundionem Diœceſanum itemq, multos alios Eccleſiarum præpoſitos, cum Paganis communicaturos nec in rebus fidei, nec morum.

142 Nec potuit Honorius Paganos à ſuis Cantabrigienſibus arcere, niſi etiam Archiepiſcopos, & Epiſcopos, ab ijſdem arceret? Nec Arthurus de expellendis Paganis ſecũdum Monumetenſem, rationem aliquam inire potuit, niſi Cantabrigienſes cum ſuis omnibus familiaribus, ab omni ſecularium tributorum genere liberaret? quomodo igitur Arthurus Paganos expelleret, cum non niſi bello, cuius nerui ſunt vectigalia, eſſent arcendi? quomodo etiam ab eorum iniurijs Cantabrigienſes ſuos defenderet Honorius, niſi eoſdem in fidem ac tutelam optimorum, ac Chriſtianorum pontificum tradendo, qui eos ab hypocriticis Paganizantium artibus, vindicarent, atq; defenderent? hos tamen à ſuis Cantabrigienſibus arcendos putavit Honorius iſte adulterinus, & ad Paganiſmum à ſuis remouendum, Chriſtianos remouet pontifices, atq; ab eorum iuriſdictione, Cantabrigienſes diplomate ſuo munit: & cum fateatur, ac apertè in-

ſinuet, Paganos inter eos fuiſſe verſatos, qui ſub vulpina facie latuerunt, non minus Paganos ipſos illic ſtudentes, quam reliquos ſub priuilegio comprehendit; atq; ab Epiſcoporum iuriſdictione tutos eſſe cupit quaſi predeceſſor eius Gregorius, ad profligandum ab eccleſia Brytannica Pelagianiſmum, ab eccleſiaſtica legati ſui Auguſtini iuriſdictione Brytones exemiſſet, ac non potius quam maximè potuit, ſubieciſſet. Honorij ſumma impudentia.

143 Quemadmodum verò Richardus Cantuarienſis Archiepiſcopus (vt in epiſtolis Petri Bleſenſis Archidiaconi Bathō: cōtinetur) diplomata pontificia, ab Abbate Malmeſburienſi, pro ſuâ à iuriſdictione Sariſburienſis Epiſcopi exemptione, producta, ob id, quia Romanæ curiæ ſtilum non redolebant, penitus reiecit, ita nos, ob eandem cauſam hoc quoq; diploma reijcimus, non ſolum quoniam in exordio diplomatis aduerſus antiquam & penè perpetuam pontificum Romanorum in ſalutationibus Epiſtolicis conſuetudinē, qua ſua nomina, illorum quos ſalutāt nominibus, prępo- nunt peccatur, verum etiam in fine, vbi & Imperatoris Romani annus, & indictionis, & certus Calendarum dies omittitur, quæ vel omninò, vel maxima ex parte, in eiuſdē ipſius Honorij ad Honorium Cantuarienſem litteris, continentur. Decimum octauum.

144 Sunt quoq; alia huiuſmodi adulterationis argumenta. Vtpotè, cum ſub Arthuro (authore Londinenſi) ſummus Cantabrigienſis Academiæ Magiſtratus, Rector dici conſueuit, hic Cancellarius dicitur, quorum alteruter inanis eſt, & diploma ipſum inanius, cuius obſeruatio, hic, Cancellario, illic Rectori, non Cancellario (eſt enim fortaſſe nomen illis temporibus inauditum) præcipitur. Verùm ego hæc omnia prætereo, iamq; poſtremo ad Nicholsum Harpeſfeildum autorem grauiſſimum deueniam, cuius in Eccleſiaſtica hiſtoria ſua, de hoc Honorij diplomate iudjcium auditurus es. Decimum nonum.

Nich. Harpeſfeildi de Honorij reſcripto ad Cantabrigiam ſententia.

145 *Sunt qui tradunt* (inquit) *fuiſſe Cantabrigiæ Academiam antiquiſſimis Brytannorum temporibus, eàmq;*

etiam antè Sigeberti tempora floruiſſe, atq; à Romanis pontificibus, prærogatiuis, & priuilegijs quibuſdam munitam, extatq; diploma Academiæ indultum, ab Honorio (vt aiunt) Romano pontifice, quod Academiæ illius, multò antè Honorij tempora florentis, longiore repetitâ memoriâ, complectitur. Et hæc quidem cognitu (ſi tamen certa & ſolida ſint vt præ ſe ferunt) oppidò ſunt digna: qua in re vt certum mihi iudicium arrogare nolim, aut aliorum ſententiis maturioribus præiudicare, ita certè non poſſum me à ſcrupulis & multiplici hæſitatione quæ ex ratione temporũ occurrit, ſatis adhuc expedire: nunquàm enim aut ægrè ſanè iſta cũ narratione, ſpectatiſſimæ fidei, et eorum venè temporum æqualis autoris Bedæ, qui poſt iſta tempora, puerorum ſcholam ad Cantianorũ morem in Orientali Anglia inſtitutam per Sigibertum ſcribit, & ex Cantia pædagogos, & Magiſtros eò accerſitos, aut, idquè potiſſimùm cum temporũ ratione, Honoriiq; ætate cohærebat. Quis enim in animum inducat, Theologiæ ſtudia, tanto ſucceſſu, cùm Saxones Ethnici illius patriæ principatum tenebant, aut aliquam Archiepiſcoporum, aut Epiſcoporum autoritatem, ibi viguiſſe, aut Honorium ipſum, eundemquè Petronii viri conſularis filium, Cantabrigiæ illis temporibus, literis operam dediſſe? Mitto voces illas (Univerſitatem) (cum eſſem in minoribus) eo, ni fallor, ſæculo, in eum quidẽ ſenſum, inſolentes. Mitto alia; de quibus cum cogito, videor mihi in ſalebroſo aut lubrico valdè loco verſari; quæ tamen forſan alii aliquandò impedimenta (quod optarim) ſuſtulerint. Non ignoro, extare hiſtoriolam quandam, de huius Academiæ origine atque antiquitate, cui Honorii (de quo diximus) diplomatis exemplar adiungitur; ſed quod, vt ſi nihil aliud, illa ipſa hiſtoriola prorſus evertit, quæ & ipſa tot, tamquè manifeſtis & craſſis erroribus abundat, vt quælubens ad ornandam nobilem illam Academiam teſtimonia ab ea petita, aſpergere cupiebam, cum nihil fixum in illa ſed apertis magna ex parte mendacijs niti viderentur, prætermittere omnino cogerer: vt non ſine cauſâ Ioannes Roſſius, nè dùm centum annis adbuc elapſis eam infregerit, & everterit; quæ tamen illius impugnatio mihi adhuc non eſt viſa: ſed habet iſta nobilis Academia, hâc hiſtoriolâ remotâ, ſatis clara & illuſtria, quibus ad omnem memoriam.

Valida ſiſus.

Vniuerſitatis nomen Honorij tẽporibus incognitum.

Iudicium Harpelfeildi de nigro codice Cantabrig.

riam illuſtretur, ornamenta. Hæc graviſſimè Harpeſſeildus, Aulæ Albæ ac Laurentianæ quondam Oxoniæ principalis, Qui, non ſolum nobiſcum de hâc bullâ, verùm etiàm cū Lelando de nigri codicis hiſtoriola conſentit, tàm apertè, tamquè ſyncere, ut nemini obſcurum eſſe poſſit, quid is etiam de centenarijs illis fabulis iudicauerit.

146 Sed & ſummus Oxonienſis Academiæ Iuriſconſultus, in ſua diſertiſſima pro laudibus Academiæ Oxonienſis in publicis comitijs oratione habita, Albericus Gentilis L.L. Doctor, publicuſq; ac meritiſſimus è Cathedra profeſſor, ſuum quoque iudicium de his rebus ad hūc modum tulit: *Prima palma Oxonium eſt ornatiſſimi Cantabrigienſes, quæſo, ne veſtra illa diplomata, etiam vos, quæ à verbis, quæ ab hiſtorijs multò liquidiùs quàm factum cum Bononienſibus eſt, refellantur: etiam doctoris nomen inauditum primis illis Romæ pontificibus, quale auditur in privilegijs veſtris? & primi illi pontifices, veſtras immunitates & politica alia eiuſcemodi aut geſſerunt aut procurarunt?* hæc ille, re cum Harpeſſeildo conſentiens: adverſus Nicholaum Cantilepum huiuſce forſan adulterini diplomatis autorem, cuius plures adhuc impoſturas in ſequētibus percipiemus. Ac mox in Sergij Romani quoq; pontificis illius nominis primi, diplomate, Cantabrigiam (ſi placet) tranſmiſſo, & à Londinenſi ſuis ipſius Sergij verbis hoc modo recitato, aliqua ex parte patebit.

Alberici Gentilis de pontificijs Reſcriptis Cantabrigiam tranſmiſſis, iudicium.

147 *Sergius Epiſcopus ſeruus ſeruorum dei, dilectis filijs, Doctoribus, & ſcholaribus, Vniuerſitatis Cantabrigiæ, in Anglia ſtudentibus, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Quoniam fama bonæ opinionis, in doctrina fidei orthodoxæ, veſtræ Vniuerſitatis vbiq; terrarum diffunditur, & experti ſumus, vt vobis gratiam faciamus, inducimur iuſtitiâ ſuadente. Ea propter dilecti in Domino filij, veſtris pijs & honeſtis, iuſtiſq; poſtulationibus annuentes, paci & tranquillitati veſtræ Vniuerſitatis almæ, vbi odor devotionis cū labore ſanctitatis adeſſe ſolebat, ſollicitè volentes providere, præſentium autoritate decreuimus, vt nulli Archiepiſcopo ſeu Epiſcopo, alijue Eccleſiaſticæ perſonæ vel ſæculari, liceat, Vniuerſitatem veſtrā*

Sergij primi ad Cantabrigiam Reſcriptum.

Sergianæ Bullæ examen. Argumentum primum.

aut aliquem veſtrum ſuſpendere ſeu excommunicare, vel quolibet ſub interdicto ponere, abſq; ſummi pontificis aſſenſu, vel eius mandato ſpeciali: Prohibemus inſuper, ne quis priuilegia vobis à ſede Apoſtolica gratioſè conceſſa, vel indulta, auſu temerario infringere ſeu reſtringere præſumat, vel attemptet. Nulli igitur hominum omninò liceat, hanc paginam noſtræ conceſſionis, & exemptionis infringere, vel ei quovis modo contra ire. Si quis autem hoc attemptare præſumpſerit, indignationem omnipotentis dei, & beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli, ſe nouerit incurſurum. Scripta Romæ in Eccleſia Lateranenſi anno ab incarnatione verbi ſexcenteſimo Octuageſimo nono, tertio die menſis Maij. Hæc Sergius.

147 Cuius reſcriptum Londinenſis alibi indultum vocat: ſed minus propriè. Nam indultum propriè (vt inquit Rebuffus) eſt diſpenſatio quæ non contra ius commune datur, ſed contra ſtatuta fundationis aut regulas: in quo à privilegio diſtinguitur, quia priuilegium eſt proprium & priuatum ius alicui perſonæ, vel vniverſitati, contra iuris terminos cōceſſum, autore M. Ant. Cucchio, libro primo Inſtitut: Maiorum cap. 6. privilegia igitur de iure communi detrahunt, quod privato iuri addunt: indulta de iure ſtricto (cuiuſmodi ſunt ſtatuta) &, vt loquuntur in viridi obſervantia ſtante detrahunt, quod libertati concedunt.

Diſcrimen inter priuilegiū & indultum.

148 Cum ergo hic dicat Sergius, privilegia à ſede Rom: indulta, duo ſimul vnit, quæ ab omni iure abhorrent: ſunt igitur hæc pontificum Romanorū nō indulta, ſed privilegia: quoniàm exemptionem continent, ab omni illa Eccleſiaſtica iuriſdictione quæ à pontifice Rom: Archiepiſcopis & Epiſcopis Anglorum conceſſa, confirmata, ac ſtabilita eſt: quod & ab Honorio factum fuiſſe in illius diplomatis, ſeu privilegij examine ſupra diximus. Idem fecit eius ſucceſſor Vitalianus: idem hic noſter Sergius (vti apud Malmeſburienſem conſtat) qui in litteris ad Brithwaldū Cātuarienſem, non ſolum omnes Angliæ Epiſcopos ſed (vti ipſe ſcribit) Vniverſos ordinum gradus, illius autoritati ſubijcit: ſi vniverſos ordinum gradus, ergo etiam Cantabrigienſes ipſos (mi

Secundum.

Lon-

Londinenſis) Archiepiſcopi Cantuarienſis iuriſdictioni ſubiecit. Nàm quòd ſeculares quoq; perſonas, Sergius tuus prohibeat, quo minùs Cantabrigienſes tuos, ſub interdicto ponant, illud certè perridiculum exiſtimo; quaſi vllâ memoriâ conſtaret, ſæculares è gente laicâ homines, cenſuras Eccleſiaſticas (cuiuſmodi ſunt excommunicationes) in clerum præcipuè tuliſſe. Tertium.

149 Quod verò ad Eccleſiaſticos attinet; fateor quidẽ, non ſolùm hîc, Sergium tuum, Cantabrigienſes ab omni Archiepiſcopali iuriſdictione, ſed & Honorium tuũ alibi in ſuo privilegio, à pontificiorum quoquè legatorum & viſitatorũ etiamſi ſpecialiter conſtitutorum, cenſuris exemiſſe: quod ſinè dubio privilegium inter cætera Sergius hoc in loco confirmat, etiam ſub pœna excommunicationis: infringit tamẽ ipſe, atquè reſtringit (quod à nullo reſtringi voluit ſub pœnâ prædictâ) dùm ad ſpeciale pontificis ſummi mandatũ, h. e. ad ſpecialem ſedis Apoſtolicæ viſitationem, ac deputationem, (quod nullo modo voluit Honorius) Cantabrigienſes ſub interdicto, & Eccleſiaſtica cenſura, poni poſſe ſcribat. Sua lex quemque premit: excommunicandus ergo hic Sergius, quod Cantabrigienſium privilegiũ, à prædeceſſore ſuo Honorio conceſſum, imminuerit, infregerit, ac reſtrinxerit. Quartum.

150 Nequè ipſe quidèm pontifex Romanus Agatho, hac ratione, & Honorij exemptione, ab excõmunicationis cenſurâ immunis cẽſendus eſt, qui anno domini, 678. autore venerabili Beda libro 4. cap. 18. Ioannem Cantorem, tãquàm generalem totius Angliæ viſitatorem, huc miſerat; illud in mandatis habentem, vt cuius eſſet fidei Anglorũ Eccleſia, diligenter ediſceret, eique ſignificaret; *qui in omnibus, fidem Catholicam inviolatam invenit*, ſcribente Beda: (cuius ea verba ſunt) viſitavit igitur eccleſias, & omnes alios locos Catholicę fidei deſtinatos, Cantabrigiam imprimis vt veriſimile eſt, vbi res Theologica tantopere agebatur, (ſi hæc vera ſint) immò monaſteria ipſa, quæ licet anteà tanquàm loca deo conſecrata, concilium Herufordenſe, ſub Theodoro Ar-

chi-

chiepiſcopo Cantuarienſi, (quod notãdũ eſt, non pontificis Romani autoritate vt hîc Cãtabrigienſes) autore eodẽ Beda ab Epiſcoporum iuriſdictione exemiſſet; non tamen ab Archiepiſcoporum aut ſpecialium ſedis Apoſtolicæ legatorũ, exempta fuiſſe legimus, autoritate & iuriſdictione eccleſiaſticâ.

Sergianæ exemptionis abſurditas.

151 Quaſi in illis quemadmodùm hic apud Cantabrigienſes, laborante quâcunquè Eccleſiæ neceſſitate, (niſi Cãcellario Cantabrigienſium alitèr viſum eſſet) quotiès aliquis Eccleſiaſticâ cenſurâ apud eos feriendus eſſet, Romam priùs proficiſcendum eſſet Archiepiſcopo, aut diœceſano; vt ſpecialis ſummi pontificis mandati (ſi quid omninò faciendum eſſet) accederet autoritas: cùm nè conſecrationis quidèm obtinendæ cauſa, Archiepiſcopos, aut Epiſcopos Anglorum, tàm longè diuquè à grege ſibi commiſſo naſcentis Eccleſiæ temporibus, abeſſe aliàs voluit Honorius; ideóque ſtatuit Archiepiſcopis Anglorum mutuæ conſecrationis ineundam eſſe rationem.

152 Ac licet de Orientalium Anglorum ſtatu quoad fidem hoc ipſo tempore quo Sergij diploma iſtud datũ Cantabrigiæ, atqué conceſſum fuerat, nihil nobis occurrat, præterquàm quod tùm apud eos, Beorna quidem ferociſſimus Paganus regnaverit, (ex quo de rebus fidei Chriſtianę apud Orientales Anglos & Cantabrigienſes ipſos, ſi qui fuerint, facile conijcere poſſumus) tamén referente Io. Capgravo in Sancto Cedd, quòd, cùm inſtantia Regis Oſwij, Sabertus rex, anno domini, 653. & Orientales Saxones ad fidem eſſét converſi, Saberto Catholicos doctores aliquot, verbiquè divini miniſtros deſideranti, pius rex Oſwius ijs opus eſſe ſentiens qui nuper erant converſi, de provincia Mediterraneorum Sanctum Cedd, alioſq; doctores dederit, manifeſtiſſimè colligere poſſumus, nullos tunc omnino fuiſſe Cantabrigiæ Orthodoxos, de Chriſtiana fide bene ſentientes, quemadmodum hic Sergius falſò prædicat.

Quintum.

153 Nam ſi vſpiam in Orientali Anglia, admodùm ei

vicinâ: ſi inquã in Cantabrigia illis temporibus Theologiæ ac pietatis ſtudia tantopere floruiſſent, quamobrèm quæſo Sabertus, ab ijs potius præſidium non poſtulavit, quàm è locis tam remotis doctores ſibi accerſivit? Hæc ſunt profectò maiora quàm quæ aut Adulterator in fingendo, aut Io. Rykingale in tranſcribendo, aut Tho: Ryhalle Cantabrigienſis Cancellarius in publicando, aut Londinenſis in defendendo, cogitauit.

154 Ideoquè, quoniàm nequè hic Imperatoris Romani, nequè indictionis Romanæ annum, (quod in pontificijs ſcriptis ſolenne ſemper fuerat) adhibitum videam; & quia finitima eſt huiuſce Sergij ac Honorij diplomatis confutandi ratio, deſinam de chartis ipſis plura dicere, licet profectò pauciora ſint quàm quæ tot fabulis explodendis ſufficiũt, & ad horum diplomatum pontificiorũ confirmationẽ (multò poſteriùs cuiuſdam quæſtionis inter diœceſanum & Cantabrigienſes de iuriſdictione propria, occaſione, vti ſcribit Londinenſis ortam, cuius omnes circũſtantias in ipſo ſcripto faciliùs intelliges) iam deveniã, in hãc, quæ ſequitur, formam à Londinenſi recitatam.

Honorij & Sergij bullæ adulterinæ.

155 *Eugenius epiſcopus ſervus ſervorum dei, ad futuram rei memoriam: Dùm attentæ conſiderationis indagine, perſcrutamur, quòd per literarum ſtudia, favente chariſmatum cunctorum largitore Domino, viri ſucceſcunt ſcientijs eruditi, divini nominis fideiquè Catholicæ cultus protenditur, omniſq; proſperitas conditionis adaugetur humanæ, libentèr non ſolùm loca quibus huiuſmodi ſtudia vigent, illorumquè ſuppoſita, gratijs & libertatibus fulcire ſatagimus, ſed etiam illa quæ pro ſtudiorum ſubſiſtentia, nec non eorũ & ſuppoſitorum huiuſmodi favoribus proindè facta comperimus, vt illibata perſiſtant, cùm à nobis petitur, Apoſtolicæ cõfirmationis munimine roboramus. Dudùm ſiquidèm ex parte dilectorum filiorum Magiſtrorum, Doctorum et Scholarium Univerſitatis ſtudij Cantabrigiæ Elienſis Diœceſis, piæ memoriæ Martino papæ quinto prædeceſſori noſtro expoſito, quod olim fœlicis recordationis Honorius papa primus, & prædeceſſor noſter, pro incremento & in favorem*

Eugenij quarti bulla Cantabrigiã tranſmiſſa.

doctorum, & ſcholarium qui tunc erant, & pro tempore forent, Univerſitatis huiuſmodi per quaſdam litteras ſub Dat: Romæ apud Sanctum Petrum anno ab incarnatione Domini ſexcenteſimo viceſimo quarto, die ſeptima menſis Februarij, inter cætera diſtrictiùs inhibuerat ſub pœna excommunicationis, quam veniens in contrarium ipſo facto incurreret, ne quis Archiepiſcopus, Epiſcopus, Archidiaconus, aut eorum officiarij, in aliquem Doctorum & Scholarium eorundem, ſuſpenſionis, excommunicationis ſeu interdicti ſententias ferre, aut ipſos vel familiares ipſorum moleſtare præſumāt, ſed rector ipſorum doctorum & ſcholarium de conſilio ſeniorum & ſaniorum eiuſdem Univerſitatis ſecundum eorum ſtatuta charitate ſemper media corrigere & emendare ſtuderet, prout ſtudentium ſaluti magis videretur expedire: Ac piæ memoriæ Sergius etiam primus ſimilitèr prædeceſſor noſter, etiam pro incremento, & in favorem huiuſmodi per alias ſuas literas ſub Dat. in Eccleſia Lateranenſi, anno ab incarnatione verbi ſexcēteſimo Octuageſimo nono, die tertia Menſis Maij, inter alia decreverat, quod nulli Archiepiſcopo, vel Epiſcopo liceret, Univerſitatem prædictam, aut aliquem doctorum aut ſcholarium eorundem ſuſpendere, vel excommunicare, ſeu quomodolibet ſub interdicto ponere, abſque ſummi pontificis aſſenſu, vel eius ſpeciali mandato: quodq; ſuper inhibitione ac decreto, nec nō Honorij & Sergij prædeceſſorum ſuperindè confectis litteris huiuſmodi, quædam ipſius Univerſitatis antiqua ſtatuta cōmuni conſenſu, & deliberatione matura Magiſtrorum & Doctorum prædictorum, ad bonum regimen & ſtabilitatem eiuſdem Univerſitatis ordinata fundabantur; ipſorumq; inhibitionis & decreti & litterarum vigore Cancellarius dictæ Univerſitatis, pro tempore exiſtens, (qui ſubcancellarij denominatione mihi viſum Rectoris obtinuerat, & tunc obtinebat) omnimodam ſuper corrigendis, puniendiſq; exceſſibus ſuppoſitorum, ſeu perſonarū eiuſdem Univerſitatis, ac cognoſcendis ac decidendis cauſis & negotijs ſuppoſita & perſonas huiuſmodi contingentibus, iuriſdictionem Eccleſiaſticam & ſpiritualem exercere conſueverat. Quodq; de originalibus dictorum Honorij et Sergij prædeceſſorum litteris huiuſmodi, ex eo quòd propter diuturnitatem temporis, cùm tunc ſeptingenti anni & ultra ab

illa-

illarum conceſſione defluxerant, aut ex earum cuſtodum negligentia, aut aliàs caſualitèr deperdita vel amiſſa fuerant, licet plurimæ ipſarum copiæ de antiquiſſima ſcriptura in Archiuis eiuſdem Vniuerſitatis recondita, extare noſcerentur, doceri nequiret: Ipſe Martinus prædeceſſor noſter per ſuas litteras dilectis filijs Priori Monaſterij de Barnewelle, per priorem ſoliti gubernari, dictæ Diœceſeos eius proprio nomine non expreſſo, & Ioanni Deping Canonico Lincolnienſi in eadem Diœceſi reſidenti, cum clauſula, quod ſi non ambo his exequendis poſſent intereſſe, alter ipſorum ea nihilominus exequeretur, dedit in mandatis vt iis ſingularum litterarum Honorij & Sergij prædeceſſorum ſingulis copijs huiuſmodi in forma publica exhibitis, ſi & poſtquam ipſis legitime conſtaret, Magiſtros, Doctores & Scholares qui pro tempore fuerant, ac Vniuerſitatem prædictam in pacifica poſſeſſione, vel quaſi, vſus & exercitij Eccleſiaſticæ ſpiritualiſq; iuriſdictionis ac obſeruationis, inhibitionis & decreti huiuſmodi, à tanto tempore fuiſſe, & eſſe, quod memoria in contrarium non extiſteret, eiſdem Magiſtris, Doctoribus, & Scholaribus obſeruantiam inhibitionis, & decreti, nec non vſum & exercitium, iuriſdictionis Eccleſiaſticæ ac ſpiritualis huiuſmodi autoritate ſua approbarent, & etiam confirmarent, prout in prædictis ipſius Martini prædeceſſoris litteris plenius continetur. Poſtmodũ vero ſicut exhibita nobis nuper pro parte Magiſtrorum, Doctorum, & Scholarium prædictorum petitio continebat, ipſe prior (eodem Ioanne dictarum litterarum præfati Martini prædeceſſoris executioni intereſſe nequeunte, ſeq; ſuper hoc legitimè excuſante) quia per ipſarum copiarum exhibitionem, nec non alia acta actitata & deducta coram eo, ſibi dictos Magiſtros, Doctores ſcholares & Vniuerſitatem à ſupradicto tempore in poſſeſſionem huiuſmodi abſq; perturbatione, moleſtatione, vel inquietatione Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Archidiaconorum, aut aliorum officialium quorumlibet fuiſſe & eſſe legitimè conſtitit, ipſoſq; Archiepiſcopos, Epiſcopos, Archidiaconos, & officiales à præfata iuriſdictione ſe totalitèr abſtinuiſſe reperit, obſeruantiam inhibitionis & decreti, nec non vſum & exercitium iuriſdictionis huiuſmodi Magiſtros, Doctoribus & Scholaribus præfatis vigore dictarum litte-

rarum eiuſmodi Martini prædeceſſoris ſententialiter approbauit laudavit, ratificauit, pariter & confirmauit, prout in litteris authẽticis deſuper confectis latiùs cognoſcitur contineri. Quare pro parte dictorum Magiſtrorum, Doctorum & ſcholarium nobis fuit humilitèr ſupplicatum, vt approbationi, laudationi, ratificationi, & confirmationi prædictis, pro illarum ſubſiſtentia firmiori, robur Apoſtolicæ confirmationis adijcere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos itaq; huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, approbationem, laudationem, ratificationem, & confirmationem prædictas, ac quæcunq; inde ſecuta rata habentes & grata, illa Apoſtolica authoritate confirmamus & præſentis ſcripti patrocinio communimus, ſupplentes omnes defectus, ſi qui forſitan interuenerint in eiſdem. Nulli ergo omnino &c. Dat. Romæ apud. S. Laurent. anno. 1433. Octob. Pontif. 3.

Engenius quartus Hono. & Sergij bullas non confirmat.
Primum.

156 Hæc eſt Eugenij quarti pontificis Romani bulla, quam ad Honorij primi reſcripti, Sergijquè (vti accepimus) primi confirmationem, Londinenſis adduxit: oblitus iã forſitan illius ὅπερ ἔδει δεῖξαι Mathematicorum dicti. Probandũ enim Lõdinenſi fuit, hæc privilegia reverà ab Honorio, Sergioq; Cantabrigiæ fuiſſe conceſſa: ille autem Eugeniũ producit affirmantem, quod ſcilicèt de originalibus ipſis antiquiſſimorũ illorum pontificum bullis ac privilegijs tùm, vèl amiſſis (vel quod verius eſt nunquàm conceſſis,) nulla fides conſtare potuerit (vel vt illius verbis vtar,) nihil doceri nequiret (quod quantùm faciat adverſus Londinenſem nemo ignorat) ſe verò exemplaria tantùm eorum, quæ tum in Archivis illius Academiæ ſuperfuere, confirmare, (hunc Eugenium enim Academijs admodùm faviſſe dicunt) atquè ſtabilire.

Secundum.

157 Nam ſi in Cantabrigienſes durior extitiſſet Eugenius, profectò nunquàm exemplaribus Cantabrigienſium Archivorum conſtitiſſet, ſed in Cancellariâ ſedis Apoſtolicæ, (vbi omnia Romanæ curiæ Originalia inſtrumenta teſte Cucchio fideliſſimè conſervantur,) diligenter in re præſertìm tam gravi, quæſiviſſet, & ſecũdum originales bullas to-

tam

tam litem iudicaſſet: id enim quod hoc in loco Eugenius agit, nihil huiuſmodi præ ſe fert, ex quo veteres illos pontifices, privilegia huiuſcemodi Cantabrigienſibus dediſſe vllâ probabili ratione Londinenſis convincat potiùs, quàm ex eo quod circa annũ domini 1375. ſcribente Matheo Cant: in Simone Sudbury, oppidanorum ſcelere, Cantabrigienſiũ Archiva conflagrarunt (clamante Margaretâ Stars inforo, vbi ſemiuſta ſcripta Vulcano diſſipata vidiſſet, *abeat peritia clericorum, abeat peritia clericorum*) hæc quoquè originalia ſcilicèt Honorij & Sergij diplomata, eodem tempore inter cætera conflagraſſe, colligeret, quod profectò (licet infirmiſſimè) colligit, cum prius eſſet oſtendendum, originales bullas ibidèm præextitiſſe; quæ non præextiterunt ſi à Nicholao Cantilepo, vna cũ nigra hiſtoriola conficta ſunt, (licet Harpeſfeildus vnius tantum, ſcilicet Honorij diplomatis, illi hiſtoriolæ annexi meminit) qui illis temporibus multo recentior eſt: obijt enim Cantilepus anno 1441; & proinde vixit eo ipſo tempore, quo hæc inter diœceſanum & Cantabrigienſes de iuriſdictione quæſtio orta eſt, & ſuis fortaſſe in diplomatibus, & inſtrumentis adulterandis & ventitãdis artibus, conclvſa atquè decíſa. In qua ſi Cantabrigienſes, ſuperiores evaſerunt, non quidèm beneficio exemplariũ Honorij & Sergij diplomatum evaſerunt, ſed Oxonienſiũ privilegiorum beneficio, quæ multò anteà per Eduardum ſecundum Angliæ regem & Academiæ Oxonienſis olim alũnum, (quæ omnia fuſiùs in ſequentibus demonſtrabo) conſecuti ſunt.

Cantabrigiẽſes, Oxonienſium priuilegiorum beneficio à iuriſdictione alienorũ exempti.

158 Quanquàm non adeò liberè ijs vſi vel ſimilibus vi (ſi has fictitias bullas excipias) vlla ratione conſtet, Cantabrigienſes tantis proviſionibus, ab alienis iuriſdictionibus vnquàm fuiſſe exemptos. Heruſordenſe enim ſub Theodoro Archiepiſcopo Cant: concilium, etiàm multis poſt Honorij primi annis indultum Cantabrigiæ conceſſum, de iuriſdictione Epiſcoporum in Eccleſias ſuas multa ſtatuit; & monaſteriorum à iuriſdictione Epiſcopali exemptionem abſolu-

ſutam continet (vti clariſſimè apud Bedã) ſed de Cantabrigienſium exemptionibus, nè verbum quidèm, cùm tamèn de illis maximè omnium eſſet agendum.

Tertium. 159 Ac licet monaſteria, eo tùm decreto exempta fuerint; apud eundem tamen Bedam leges, quædam monaſteria ſuo tempore alienæ iuriſdictioni, & viſitationi (non obſtantibus quibuſcunq; exemptionibus) paruiſſe. Quo magis illud admiror, quod in hoc Eugeniano diplomate dicitur, compertum nempè fuiſſe delegatis hiſce, (de quibus in diplomate) Cantabrigiam ab omni tempore, huiuſmodi exemptionibus ſuis fuiſſe vſam, ſimulq; ab aliena Archiepiſcoporum ac Epiſcoporum iuriſdictione ſemper immunem extitiſſe, nec non ab interdictis, Eccleſiaſticiſq; cenſuris quibuſcunq;.

Quartum. 160 Quaſi verò cum ſub Rege Ioanne ab Innocentio papa, vniuerſa Anglia, per ſex annos, & 14. hebdomadas, ſub interdicto poneretur, anno domini 1208. Cantabrigia ſola ſub interdicto non poneretur: immo & omnes eccleſiæ Anglicanæ, quoad actus publicos, huic interdicto paruerunt exceptis ſolummodò Conventualibus, quibus ſolis indultũ eſt, vt ſemel in hebdomada, diuina celebrarent myſteria, ianuis tamẽ clauſis, vti ſcribit innominatus author monachus de Abendon, ſive Seukeſhã olim, in ſuo de rebus cœnobij ſui chronico: quod ex chronico Tho. Mercham, & ex libro cœnobij dicto Le-landboke, & albo libro Ioannis Gloſtinevyle illius loci Abbatis, ſe compilaſſe ſcribit; vndè cum an. domini 1361 floruiſſe conſtat.

Quintum. Cantabrigia non fuit immunis a viſitationibus Archiepiſcoporũ. 161 Aut quaſi illi ipſi delegati ignoraſſent, Robertum Kylwarby, Ioannem Peckam, Thomam Arundel, omnes Cantuarienſes, (ſed Oxonienſes) vtramq; Academiam, aut ſaltem illã iure Metropolitico viſitaſſe, autore Matheo Cãtuarienſi. Ioannem Rikinghall quoq; Cancellarium Academiæ Cantabrigienſis, qui, referente Londinenſi ipſo, magnam in hiſce bullis ſpem poſuit, tranſcribendaſq; ad publicandum curauit, ab Henrico Chichleyo Cantuarienſi Archiepiſcopo,

quod

quòd à ſynodo Londinenſi abſuerat, fuiſſe citatum, ac in ius vocatum: Thomam de Lyld Elienſem Epiſcopum, circa annum Domini 1340. autore Matheo Cant. ſtatuta Collegij Corporis Chriſti Cantabrigiæ, à doctis illius Academiæ viris edita, confirmaſſe: ac deniq; Hugonem Balſamum, Elienſem Epiſcopum, anno domini 1276. apud Downham in Octabis Michaelis, ſtatutum quoddam ſuper iuriſdictione Archidiaconi ſui Elienſis, ac Cancellarij Vniverſitatis ſuæ Cantabrigienſis edidiſſe, vbi ſic ſcribit. *Adhac (*inquit*) quia iuriſdictio dicti Archidiaconi, à iuriſdictione præfati Cancellarij, tam ratione contractuum, quam perſonarum, ac etiam cauſarum, liquide eſt diſtincta, ac conſtat vtrumquè eſſe nobis immediate ſubiectum, &c.* inquit Elienſis Epiſcopus diœceſanus, tã Cancellarium Cantabrigienſem quam Archidiaconum nobis. h. e. iuriſdictioni noſtræ eſſe ſubiectum. Negant tamen hic delegati, immò dicũt diœceſanos, & Archidiaconos, &c. ab exercendâ iuriſdictione, apud Cãtabrigienſes, ſe totalitèr abſtinuiſſe: iura, fides vbi nũc? Altera pars mentiatur neceſſe eſt. Valida mendacium. Sextum.

162 Equidèm delegatis minùs credendum puto, quòd & ipſorum iam factum, privilegijs ipſis de quorum integritate quærerent, tantoperè repugnat. Statuit enim Honorius, nè ſpeciales etiãm ſupervíſores, tametſi à ſede Apoſtolicâ deputati, ſe in rebus Cantabrigienſium interponerent: quid ergo ſibi vult ſpecialis hæc de privilegijs præſertim Cantabrigienſium examinandis delegatio? Nonnè quàm primùm Honorianum diploma illis occurrebat, ſeipſos excommunicatos ipſo facto videbant? Septimum. Octavum.

163 Agè; neq; enim Eugenius, ſatis fidelitèr Honoriani, ac Sergiani diplomatis capita atq; contenta, cæteraſq; circũſtantias repetit; quę omnia ſummæ adulterationis ſunt argumenta. Nàm Honorij charta dabatur anno 624. viceſimo die menſis Februarij, at hîc Eugenius ſeptimo eiuſdem menſis, datam fuiſſe ſcribit. Prætereà, Honorius non ſolum Archiepiſcopos, Epiſcopos, Archidiaconos aut eorum offi-

ciales,

ciales,ſed etiam viſitatores generales,aut ſpeciales à ſede A-poſtolicâ deputatos,à Cantabrigienſibus arcet: quorum ta-mèn Eugenius omninò non meminit. Non ergo illam clau-ſulam Honoriani diplomatis confirmat;reſtringit igitur:im-mò penitûs omittit;ac proindè Honorij ſententiâ,Eugenius eſt excommunicandus. Dixit quoquè Honorius in ſuo di-plomate,quòd Cancellarius cum Rectoribus omnia corrige-ret: Eugenius vero hic,quòd Rector ipſorum doctorum, il-lud munus obiret.

Pulchra inter Honorium, Sergium,& Eugenium re-pugnantia.

164 Sed neque cum Sergio candidè agit Eugenius, Nàm Sergius Cantabrigienſes ſuos,non ſolùm ab omni cē-ſura Eccleſiaſtica,ſed etiam ſæculari exemerat; quod hic a-pud Eugenium omittitur. Non igitur confirmatur illa clau-ſula: imminuitur itaquè Sergij privilegium, & proindè Eu-genius eſt excommunicandus. Inquit etiàm Eugenius,Can-tabrigienſium ſtatuta quædam antiqua, ſuper his pontificijs bullis eſſe fundata. Primò itaquè,hic iterum reſtringitur vo-luntas concedentis: ſtatuta enim non ſolent ſuper privile-giis fundari,quia ſtatuta ſunt iuris ſtricti, privilegia vero iu-ris privati: fiet igitur imminutio, ſi illa ſuper his fundentur, vel ſaltem reſtrictio;immò niſi fiat reſtrictio, nō fit ſtatutū. At pontifices,ſub pœna excommunicationis,voluntatū ſua-rum ac privilegiorum reſtrictionem fieri noluerunt;excom-municandi igitur illi, qui ſtatuta ea,ſuper bullis pontificijs, quorum ius mutare non debebant, condiderunt.

Nonum.

165 Deindè,ſi à tantâ antiquitate ſtatuta Cantabrigi-enſes habuerint, quid eſt quod ſinè Oxonienſibus ſtatutis, ac privilegijs ſub Eduardo ſecundo, (vti infrà dicetur) res ſuas non adminiſtrarunt?

Decimum.

166 Vltimò,quid aliud Eugenius hic agit? Quid cor-roborat? Quid confirmat? Præter exemplaria quædam Ho-norij,atquè Sergij diplomatum,quorum Originalia perijſſe vetuſtate feruntur: cùm hic de Originalibus ipſis, non autē de exemplaribus,quorū fides ſemper incerta eſſe ſolet,quæ-ratur,nihil autem proferatur,aut probatur: inſtrumentum e-nim

Vndecimum.

nim,cuius originale non extat,ſed in alio tantum ſive privilegio,ſive inſtrumento inſertum reperitur, nullam fidem facere Iuriſperiti aſſerunt. Sed ridiculum (inquis) eſt, ad ea quæ habemus nihil dicere, quærere quæ habere non poſſumus: & de hominum memoria tacere,litterarum memoriam flagitare. Eſt quidèm fateor, ſi modò eiuſmodi homines & teſtes,quos oculatos dicimus,producantur: hic enim originalium litterarum memôria flagitanda non eſt. Londinenſis autèm eos profert teſtes,qui tantùm exemplaria,non Originalia viderunt: cuiuſmodi teſtibus,quoniàm in re tanti momenti credendum non eſt,certior fides ab ipſis litteris Originalibus flagitanda eſt. Quæ cùm produci nõ potuerint, nec vnquàm ſunt producendæ,deſerta eſt cauſa, res lapſa, fides violata: atquè ideò ad Cadwalladri Regis Brytonum diploma deveniam.

Verus harum bullarum defectus.

167 *Cadwalladrus divinâ favente gratia Rex totius Britãniæ omnibus Chriſti fidelibus tam nobilibus quam plebeis ſalutem: Notifico vobis, me conceſſiſſe Almerico Rectori ſcholarium Cantabrigiæ, & ſingulis ſuis ſucceſſoribus legitimè ordinatis, libertates, iura,conſuetudines,& privilegia,ſuper omnes ſcholares moram ibi facientes. Sintq; doctores & ſcholares illius celeberrimæ matris philoſophiæ,civitatis Cantabrigiæ,à Cãtabro ædificatæ,nec nõ à Grãtino Comite honorabilitèr muratæ,ab omni calumnia,inquietatione & ſcandalo liberi,ſicut hæredes mei,mihi habentur. Eidem inſuper Almerico & eius vicem gerentibus,concedo poteſtatem cognoſcendi,tam in ignotis cauſis quam in notis,in modicis & in magnis. Et eandem autoritatem puniendi & dimittendi habeát,quam mea curia(tantummodò læſæ maieſtatis crimine excepto,)quemadmodùm anteceſſores mei Rectoribus eiuſdem civitatis conceſſerunt,& ſtatuendo confirmarunt,videlicèt Lucius, Aſclepiodorus, Conſtantinus,Vtherpendragon, Arthurus & pater meus Cadwallius Britanniæ patris gratiâ altiſſimi Reges: qui civitatis Cantabrigiæ habitatores,cauſâ doctrinæ & ſanctitatis vitæ honorantes,in reuerẽtia habuerunt & amore;cùm ex illa ciuitate præcipuè,proceſſerunt philoſophantes,& ſcientiæ amatores totius Europæ. Quocirca omni-*

Cadwalladri diploma Cantabrigiã tranſmiſſum

nipotentis Dei, patris, & filij, & ſpiritus Sancti authoritate, & perpetuæ virginis prohibeo, & vniuerſis regni mei, cæterarumq; gentium in circuitu perſiſtentium præpoſitis, & primatibus præcipio, vt nullus Rectorem ciuitatis prædictæ, ſeu ſcholarem cuiuſcũq; facultatis, in eadem perturbare, aut inquietare audeat; ſed omnes pariter et ſinguli Pontifices, Reguli, & principes, reſpectu ſcholarium ac iiſdem ſeruientium, tam in ſæcularibus, quàm eccleſiaſticis cauſis, prædicti Rectoris iudicium expectent, ſicuti prædeceſſores noſtri ſanxiuerunt. Si quis autem quouiſmodo deincèps ab aliqua occaſione interrumpere, ſeu irritum facere huiuſmodi priuilegii teſtimonium niſus fuerit, à conſortio pietatis, vltimi examinis ventilabro, diſpartitus ſit. Datum Cantabrigiæ anno ab Incarnatione Domini 685.

Cadwalladrini diplomatis examen.

168 De Cadwalladro, magna eſt inter Britonum & Anglorum chronica controuerſia; vti annotavit olim Caradocus Lancarnauenſis, in Regum Britannicorum ſucceſſione, & poſt eum Florilegus. Hi enim Cadwalladrum, Kiniberti Saxonis; illi Cadwalini Britonum regis, filium eſſe uolunt, quod & ipſe in diplomate ſuo profitetur. vbi Ceadwallam .i. Cadwalinum, patrem ſuum, Brytanniæ Regem agnoſcit. Vt hinc conſtaret, quot & quanta, pro Cantabrigienſibus ſcilicet Saxonibus, ſi omnino vllis, acturus iam eſſet, qui eum Cadwalini filium, ac proindè verum totius Brytanniæ hæredem, & regem eſſe negabant, nec illius quidem diploma tanquamà legitimo principe profectum accipiendum putabant. Etſi enim Weſtſaxonum regnum duobus annis, totamq; Vectam, & Cantiam, ex Florilego Cadwalladrum occupaſſe didicimus; quid tamen in Orientali Anglia cui tunc prefuit rex Alduulfus aut illius vrbe Cantabrigia, Cadwalladrus potuit, aut quantum illic loci valuerit eius authoritas, præſertim in vrbe paulo antea deſolata, anno ſcilicet 679. vti ex Beda colligo, nemo certe noſtrorũ Chronographorum vnquàm prodidit.

Argumentum primum.

169 Verum omiſſa Cadwalladri genealogiâ, quam ad concilianda vtriuſq; gentis chronica Bardis Cambrenſibus,

de quibus Sylv:Gyraldus in deſcript: Cambriæ cap.3. explicandam relinquo,ad illius diploma venio.Ceadwallus,ſive Cadwalladrus iuxta Londinenſem,libro hiſtoriæ Cantabrigiæ ſuæ primo,ſcholas Cantabrigienſes anno domini Secundum. 867.aut 876.reſtituiſſe dicitur.At Cadwalladrus illius filius,hoc diploma dedit Cantabrigiæ anno domini 685 (licet iuxta Londinenſem ipſum in libro prædicto,anno domini Inſignis huius diplomatis elenchus. 681)filius igitur antè patrem ſuum per 282 annos extitit, (niſi in numerorum notis aliqua fuerit tranſpoſitio) ſi vera ſit Londinenſis ex Fabio Quæſtore ſupputatio; de qua ſi dubitaſſet,profectò in præiudicium huiuſce diplomatis nũquàm produxiſſet.

170 Cadwalladro autèm Brytonum Rege, quis miſerior?Fuit hic vltimus Britannorum Regum pudor: Saxonibus tunc rerum potitis:quia ſic voluit πεπρωμένη: Eccleſiarũ, & Monaſteriorum everſionibus(quidquè apud Sewkeſham locum à Seveco Pagano ſic dictum, nunc vero Abendonia dicitur,vt Abendonenſis Chronici,author de quo ſupra, egerit,ſatis apertum eſt)eius ætas decurrebat; donec ipſe iam fortunæ ſuæ pertæſus,cum pera & baculo, (vti idem author loquitur) ad agendam commiſſorum ſuorum pænitentiam, Romam profectus, à Sergio primo ſuſcipitur (eodem ipſo anno,quo Sergius privilegium ſuum Cantabrigiæ ſi placet Tertium. dederat)atquè ab eo baptizatus,anno domini 689, Romæ moritur.Adeò vt hoc diploma Cantabrigiæ dederit,quadriennio antequàm fidem Chriſti ſuſcepiſſet, quod, quàm veriſimile fuerit,cuiuſvis iudicio ponderandum relinquo. Quartum.

171 Mitto illud, Cadwalladrum non omnino Cantabrigienſibus hoc dediſſe privilegium, qui tum Saxones erãt omnes,novamq; & hodiernam Cantabrigiam,quã ipſi condiderant, tenuerunt. Quos enim Cadwalladrus in exordio diplomatis ſalutat? Chriſti ſcilicet fideles: ergo non Cantabrigienſes; qui tum erant Saxones,quos Britanni nunquàm fideles iudicarunt,vti in Arthuriani diplomatis examine dictum eſt,Rurſùs,cui loco hoc privilegium tranſmittit, Civi-

tati ſcilicet à Cantabro ædificatæ, & à Grantino Comite honorabilitèr muratę (quę ſunt ferè ipſiſſima nigri codicis verba, & inſignem dolũ redolent, quaſi Cadwalladrus Nicholai Cantilepi veteris ſcilicet illius Ruani hiſtoriolam legiſſet, quæ hæc quoq; diplomata ſatis per ſe evertit, teſte Harpeſfeildo) ergo non Cantabrigiæ hodiernæ, quæ non à Cantabro, ſed à Saxonibus condebatur teſte Lelando, Stoveo, Cãdeno, &c. Quod verò Cadwalladrus iſte Cantabrigiam à Grantino Comite muratam fuiſſe ſcribit. quæro quos tandẽ muros intelligit, lutonè, an ſaxo conſtitutos? Si luto, quid honorifici in hiſce muris eſſe potuerit, nõ video: ſi ſaxo, certè & hos quoq; muros, vno ariete evertam: habeo enim Bedam, qui maiores lapides. i. ædificijs accommodatiores, illic circitèr loci reperiri negat, in loco ſupra citato: habeo quoq; Stoveum, qui in perluſtratione Londini, veteres Brytannos, muris, ædificijſq; è ſaxo caruiſſe, immo politioris, & ſolidioris Architecturæ, prorſùs extitiſſe rudes, Architecturam in ſaxo, à Romanis primo didiciſſe (quibus Grantinus iſte multò ſuperior eſt) & ante illorum adventum, Brytonũ oppida non alia, niſi ſylvas quaſdam & nemora, foſſis quibuſdã terræq; aggeribus, pręſidij cauſa circumdata fuiſſe, ex antiquiſſimis cùm Romanis, tùm noſtris quoq; ſcriptoribus, conſtãter affirmat. Et illis tamen diebus, tanta fuit murorum Grãtine tuorum gloria? Ex lignis verò muros eos extitiſſe non credo: Sylvas enim tanquam villas ipſas, & tecta, veteres vti ex hiſce liquet, incoluerunt. Secùs quidem quàm nos, qui ſylvis radicitùs evulſis, vacuâ vbiq; planitie nimium, gaudentes, Brytanniam cum Aegypto cõmutavimus: hinc illæ lachrymæ: & ſeris nepotibus deflenda vbiq; lignorum inopia; tu tamen mi Roſſe, in antiquo tuo rythmo falleris.

Octauum. Veterum Bryt. ædificia. Inopia lignorũ.

Water ſhall waxe, and wood ſhall wane,
No man ſhalbe meny, and meny ſhalbe vãne.
The hare ſhall kentle vpon the harthſtone,
My deere ſon then build thy houſe of lime and ſtone.

Nam ſi Oxonienſis Tameſis, in velivolum flumen, & navi-

ui-

culis ferendis accommodatum, aliquando augeretur; quod ſereniſſimi Regis Iacobi beneficio propè divino, (quo veluti plenilunio humiditatis parente, aquæ moles rarefacta, obicibus ruptis carceribusq; ſuis, ripas indignata, fluctuabit & intumeſcet) & Illuſtriſſimi Cancellarij, eiuſq; venerabilis Vicecancellarij ſtudio penè incredibili, & omnium bonorũ voto, brevi futurum ſperamus, profectò, nõ Cygnorum Lelande tuorum, ſed lignorum, & id generis commodorũ tantum eſſet, quantum Oxonienſibus tuis eſſet ſatis: nimiũ certè, niſi malorum, eſſe non poteſt. Sed hæc obiter. D. King, Decanus Aedis Chriſti Oxon.

172 Deindè, quid concedit hic Cadwalladrus? nempè vt Almericus Rector in cauſis notis & ignotis iudex haberetur. Dignum certè privilegium: quòd eandem authoritatẽ apud ſuos habeat, quam curia ſua Regalis: excepto tantùm læſæ maieſtatis crimine, quemadmodùm prædeceſſores ſuos decreviſſe ait; inter quos Arthurum producit, qui in ſuo diplomate; nec curiæ ſuæ Regalis, nec læſæ maieſtatis criminis omninò meminit: quòd Epiſcopi & primates eidem Cãcellario pareant, in quo cũ Honoriano privilegio antedicto conſentit. Quod verò dicit Cadwalladrus, ſe nihil aliud Cãtabrigienſibus conceſſiſſe quàm quod prædeceſſores eius, Lucius, Aſclepiadorus, Conſtantinus, Vtherpendracon, Arthurus, & Cedwallus pater, anteà iiſdem conceſſiſſent; imprimis quæro, quorſum Guthelinum, Octavium, Vortimeriũ & Vortigerium, Britanniæ Reges, & inſignes Cantabrigiæ reſtitutores (ſi qua lib. hiſtor: Cantabrigiæ. 1. Londinenſi fides) in eadem ſerie non numerat? De Lucio, ſatis ſupra dictum eſt. De Aſclepiadoro pauca admodum ſuperſunt, ex quibus de illius quidem geſtis quicquã, ſatis ſolidè dici poſſe videatur. Conſtantinum verò quẽ tandem intelligit? Magnum quidem illum Lõdonijs autore Stephanide natum, an illius filium Conſtantinum? Magnus Conſtantinus, non antè annum Dom. 318. baptizatus eſt: *tùm verò perfectus Chriſtianus factus, licentiam dedit liberè reſtaurare & fabricare in honorem Chriſti Eccleſias, ac iiſdem per totum ferè Rom. imperium pri-*

vilegia dedit,vt populus Chriſtianus ordinatis liberè Epiſcopis et Epiſcopatibus,viveret liber & indemnis. Hæc Florilegus. Iam verò cum non ſit credibile,Conſtantinum ante baptiſmũ ſuũ, aliquid huiuſmodi Cantabrigiæ geſſiſſe: animadverte quid author meus dixerit: inquit enim Conſtantinum ,pia illa opera *per totum fere Rom. imperium* præſtitiſſe. At Brytones eo tempore,Romanos Dominos non agnouerunt; Octauius enim Brytonum rex,qui Conſtantino Magno ſupervixit, *Romanis eiectis et diſſipatis,regnum Britanniæ occupauit et illud annis multis pacificè gubernauit,*inquit Florilegus. Et tamen Conſtantinus iſte, Cantabrigienſes, privilegijs, & immunitatibus donavit? Conſtantinus vero illius filius in Brytannia non regnavit,ac proinde Cadwalladri prædeceſſor non erat. Vtherpendraconis autem tempora quàm infauſta fuerunt,circa annum Dom, 511. Ex eodem Florilego intelliges; ſiquidem eo tempore,*Videntes Saxones qui Brytanniam incolebant,Vtherpendraconem Regem graui infirmitate laborare, convenerunt omnes in vnum,vt omnes Inſulanos à finibus ſuis patrijs expellerent et amouerent,iunctiſq; viribus fertilem patriam ſibi in perpetuum ſubiugarent,perluſtrantes itaq; prouincias quaſq; cum neminem ſibi obſuturum intellexiſſent,totam fere Inſulam à mari vſq; ad mare deuaſtare cæperunt,nec prælatis eccleſiarum, nec rebus diuinis parcentes,penè totam Inſulam deleverunt,* Inquit idem Florilegus. Nec multò aliter de Cedwallo audio,qui & Pagano ſævior,tanto adverſus ſanctos furore bella geſſerit, vt S. Edwinum,itemq; Oſwaldum ſanctum,Reges, crudeliſſimè de medio ſuſtulerit,& poſt obitum, equum æneum in ſignum illius crudelitatis,veluti ſtatuam quandam, ſibi adiunctum habuit. Hi tamen Cantabrigienſibus fauebant? horum tempora,literarum ac pietatis ſtudijs accommodata extiterunt?

173 Quaſi Theodorus, celebris ille Cantuarienſis Archiepiſcopus, quiquè primus omnium pontificalem vigorẽ apud noſtros exercuiſſe dicitur, autore Matheo Cant. nec non Egbertus Archiepiſcopus Eboracenſis,qui ſimul & eodem

dem tempore (ſi Londinenſi credimus) Cantabrigiæ etiàm, dùm Archiepiſcopi & primates eſſent, in Theologiæ curriculis verſati, ſtudebant, (quanquàm Honorius & Sergius, omnes Epiſcopos, & Archiepiſcopos, procùl illinc ſuis privilegijs & fulminibus abegiſſent) Cancellarij Cantabrigienſis iuriſdictioni obtemperabant: atquè ità Egbertus Eboracenſis, cùm eodem quoquè tempore, (loquor ex ipſo Londinenſi) Academiæ Cantabrigienſis eſſet Rector, Theodoro Cantuarienſi Archiepiſcopo, totius Angliæ primati præfuit, quoad Eccleſiaſticæ iuriſdictionis exercitiũ; quod profectò inauditum eſſet mi Londinenſis. Sed omnium ridiculoſiſſimum eſt illud, quo ſignificat, ſe Cantabrigiæ extitiſſe tùm, cùm hoc diploma conceſſerit & ediderit: quid enim acturus illic eſſet? an vt nigrum codicem legeret, vnde hiſtoriam ſuam deſumpſit, Cantilepo nondum nato? Ac poſtremò, oblitus ſe Regem eſſe Cadwaladrus, Romani pontificis Perſonam induens, hæc omnia, ſub pœna Anathematis æterni, obſervanda præcipit. Hactenùs de Cadwalladri Reſcripto.

Decimum.

Vndecimum.

Vltimum.

174 Iàm quod ad Eduardi Senioris Aluredi filij diploma attinet, quod Cantabrigiæ quoquè datum, ſub Frithſtono Rectore Londinenſis aſſerit, in quo de Cantabrigia ſic ſcribitur, *Vbi ſcilicet ab olìm viguit mater philoſophiæ, & reperitur in præſenti fons clerimoniæ, &c.* ideoq; veterùm privilegia confirmantur duratura, *quamdiù vertigo poli circa terras, æquora, & æthera ſyderum, iuſto moderamine voluet, &c:* imprimis certè, nihil tale in Hydenſibus Chronicis reperitur, è quibus ſe iſta accepiſſe ſcribit Londinenſis; deinde quid eſt quod de matre philoſophiæ aut fonte clerimoniæ hic audio, cum apertè apud Aſſerium legerim, non niſi paulò antea, Guthrunum Orientalium Anglorum regem, cum omnibus ſuis ab Aluredo noſtro fidem Chriſti ſuſcepiſſe?

Edwardini diplomatis examen.

175 Tertiò, ſi nihil aliud obſtaret, ſaltèm ineptæ illæ, ac pueriles locutiones, & regiâ maieſtate indignæ, quibus in eodem vtitur, vtpotè de *fonte clerimoniæ, & polorũ circa terras*

ver-

vertigine, ſyderum moderamine, (quaſi ad lunares incolas ſcripturus eſſet) ſatis profectò indicant, non multùm fidei huiuſmodi adulteratis ſcriptis eſſe adhibendum; & nova quoquè ingenia, veteribus ſcriptis corruptiora eſſe ſolere. Nunquàm etiàm, aut ægrè ſanè admodùm, Aſſerij Menevenſis ſcriptoris fideliſſimi, & illorum temporum æqualis, autoritatem reijciam, qui hodiernam vrbem ſemel atq; iterùm Grantbryg nominat, Cantabrigiam autèm nunquam: quo tamèn nomine, in Eduardino diplomate dictam fuiſſe, author eſt Lódinenſis.

Edward: Senioris diploma reijcitur.

176 Quamobrèm nec ego, quamdiù vertigo poli circa terras, æquora & æthera ſyderum, iuſto moderamine voluet, diplomati adeò ridiculo, & adulterato fidem vllam adhibiturus ſum: etſi quibus in rebus bonus Eduardus Cantabrigię profuiſſe falſò dicitur, ſtatim aperiam; poſtquàm peracta iã adulteratiſſimorum diplomatum refutatione, pauca de Sigeberto dixero, eumq; etiàm excuſſero, quo minùs aut ipſe conditor, aut (quod Londinenſi placet) Academiæ Cantabrigienſis reſtitutor tantùm, vllâ ratione habeatur.

177 Scio equidem incertum authorem non deeſſe, qui vt ſic incipit, *Anglia quatuor partes habet, &c.* definit verò in annum 1546. ità de origine vtriuſq; Acad: ſic ſcribit. *Oxonij gymnaſium inſtituit Aluredus, hortante Neoto viro Sanctiſſimo: vndè, à tempore quo Cantabrigia ſub Sigeberto, rege Orientalium, & Oxonium ſub Aluredo cõdita ſunt, ſemper fuere viri in Angliâ doctiſſimi, à quibus Lutetia Pariſiorum, Papia in Italia originem duxerunt. Cantabrigia gymnaſium præceſſit Oxonio annis* 265. *Nam Sigebertus anno Chriſti* 630. *Cantabrigiam erexit & Aluredus Oxonium anno Chriſti* 895. Hæc ille; in vtroq; certè conditore egregiè deceptus; præcipuè verò in Sigeberto; quem ſi quis Cantabrigiæ fundatorem primum tueri potius, quam Aluredum Oxoniæ tantùm reſtitutorem concedere maluerit, neceſſe eſt vt ſententiam ſuam corrigat, & me ſuadente in meliorem vertat.

Sigebertus an Cantabrig. ſtudij author;

178 Nam vt incerta ferè ſunt omnia, quę à recentiori-

bus

bus hæc de re dicuntur, ita nihil certius occurrit, quàm quod Bedas omnium fideliſſimus libro 3 hiſtoriæ ſuæ cap. 18, prodidit. *His temporibus*(id eſt circa annum ſexcenteſimum triceſimum, regni Orientalium Anglorum inquit Bedas) *poſt Eorpwaldum Redualdi ſucceſſorem, Sigebertus frater eius præfuit, homo bonus ac religioſus: qui dudum in Gallia, dum inimicitias Redwaldi fugiens exularet, lauacrum baptiſmi percepit, & in Patriam reverſus, vbi regno potitus eſt, mox ea quæ in Gallijs bene diſpoſita vidit, imitari cupiens, inſtituit ſcholam, in qua pueri literis erudirentur, iuvante ſe Epiſcopo Fœlice, quem de Cantia acceperat: eiſq; pædagogos ac Magiſtros, iuxta morem Cantuariorum præbente.* hactenùs Bedas: Ex quo loco (inquit Lelãdus) colligunt ſcriptores, Grantanam Academiam, originem, Sigeberti & Fœlicis pietate ſumpſiſſe.

179 Colligunt nè Lelande? quomodo? an ſicut Londinenſis Cantabri hiſtoriam ex Roſſo & Polydoro colligere videtur? ex quibus tandem Bedæ verbis? immò (inquis) Bedam dicere, Sigebertum in ſua patria, id eſt in regno Orientalium Anglorum, vbi Cantabrigia ſita eſt, hanc ſcholam inſtituiſſe: veriſſimè: ſed & multi alij in eo regno ſunt loci præter Cantabrigiam. Quamobrem itaq; nullum alium quẽvis locum, præter Cantabrigiam nominant, in quo loco Sigebertus ſcholam ſuam poſuit: Bedas enim, nullius certi loci mentionem facit, vbi huiuſmodi Sigebertina ſchola inſtituta fuerat: ſi fuerit ſchola, quid Florilegum & alios impulit, vt ſcholas dicerent, certè ego non intelligo. Nam, ſi quia ſcholam Sigebertus inſtituit, igitur Cantabrigienſem Academiam inſtituit, tùm profectò, ſi ſcholas inſtituit, èrgo plures Academias Cantabrigienſes, idem Sigebertus inſtituiſſe dicetur. Si in nullo certo loco apud Bedam inſtituta ea ſchola dicatur, quarè Polydorus, imprimis Cantabrigiæ poſitam, vel ſi plures, poſitas eas ſcholas fuiſſe traderet? ego enim hęc omnia ad Bedã reuoco; quem centum Stobeis, Polydoris &c. præferẽdũ exiſtimo, nihil amplius hâc in re cõceſſurus quàm quod apud Bedam meũ apertiſſimè proditũ legerim.

Commentum de Beda Cantabrigię conditore

180 Interim, quam egregiè hic refelluntur, qui Bedam ipſum ſtudium Cantabrigiæ poſuiſſe dixerunt. Etenim, ſi autores colligũt ex illo prędicto Bedæ loco, Sigebertum Regem ſcholam Cantabrigiæ inſtituiſſe, certe quo modo ipſe Bedas illius ſcholæ author haberetur, nondùm video. Sunt item, qui Fœlicem ipſum Burgundionem, illius ſcholæ Cantabrigienſis (ſi placet) autorem faciunt: inter quos, eſt Matheus Cantvarienſis in Honorio, cuius rei (inquit) in marginali nota, *citetur teſtis Gulielmus Malmeſburienſis*, agè igitur; citetur: is libro primo de Geſtis Regum Angliæ, de Sigeberto ſic dicit, *ſcholas etiam literarum per loca inſtituit, quod pro magno certe debet prædicari vt literarum dulcedinem per eum experirētur homines agreſtes antea & fanatici*, hæc Malmeſburienſis: quem eò libentiùs produxi, vt inde clariſſimè appareret, quod ſi Orientales Angli, antè Sigeberti Regis tempus, agreſtes & fanatici homines extiterunt (vti hic ſcribit Malmeſburiēſis) quid de iniquiſſimis illis diplomatibus prædictis quæſo ſentiendum eſt, quæ Academiam Cantabrigienſem, multò ante Sigebertum longiore repetitam memoria, florentiſſimam apud Orientalem Anglos, immo Brytannos ipſos, & omni literarum genere ornatiſſimam nobis obtrudunt? nam ſi tanta extitiſſet, antiquiſſimis temporibus Brytannorum noſtrorum, Cantabrigiæ iſtius virtus, & eruditio; profecto non video cur foret

Error Math. Cantuarienſis

Valida ratio.

Edicto veterum vocitata Britannia, brutis

Barbara quòd furit hæc gens vltrò moribus omnis

quemadmodum ſcribit Stephanus Africanus Preſbyter, poeta ſatis antiquus, ſi non bonus ſatis, qui rogatu Aunarij Altiſiodorenſis Epiſcopi, S. Germani vitam antiquo carmine conſcripſit.

Sigebertina ſchola non fuit Cãtabrigię poſita.

181 De Fœlice vero Burgundione libro de Geſtis Pōtificum ſecũdo, Malmeſburienſis ita ſcibit, *ſcholas quoq; literarum opportunis locis inſtituens barbariem gentis, ſenſim comitate Latinâ informabat*. hæc Malmeſburienſis. Sed non dicit Sigebertum aut Fœlicem has ſcholas Cantabrigiæ inſtituiſſe:

non

non ſic profectò Malmeſburienſis; non ita vlla ratione concluſurus es, mi Londinenſis: nec Fœlix Monachus (vt tibi quoq; Lelande reſpondeam) Sigeberti iuſſa ſecutus, artibus illuſtrem reddidit atq; ſcholis, Cantabrigiam, ſed illum tantum locum vbi Sigebertus ſcholam ſuam poſuit: quis vero locus is fuerit dicito ſi poſſis, & eris mihi magnus Apollo, non amplius Lelandus. Nam, de veteri Grantaceſtria nihil hic agendum omnino, ſiquidem illa Bedæ & Sigeberti temporibus fuerit deſolata:

182 Deinde de diſcipulis ipſis ac forma docendi, apud ſcholam Sigebertinam, quid eſt quod Cantebrigienſi Academiæ dedecori potiùs non ſit futurum, quàm gloriæ, ſi hæc de Cantabrigienſi ſtudio tantoperè intelligi velint. Nā, quòd Adrianus Romanus in Theatro vrbium, ſcholam illam Sigbertinā, perauguſtā fuiſſe ſcribit, libenter ab eo ſcirem quid de pædagogio ſentiret: pædagogiū enim, & ſcholam Abecedariam illam fuiſſe, ſi fas ſit dicere (cuiuſmodi D. Bernardus olim Pariſijs tenuit, puerulos verberibus caſtigando, & eorum in exercitijs furta increpando, referēte Ioanne Sariſburienſi, Metalogici ſexto) ex Vincentio in ſpeculo hiſtoriæ lib. 23. cap. 21. dicerem, qui originem harum ſcholarum deſcribens, ait *Walericum cum cognoviſſet quomodò pueri nobilium, in ſcholis ſolerent erudiri, tabellam ſibi feciſſe, & à Magiſtro infantum impetraſſe vt ſibi ſcriberet Alphabetum, &c.* quid de his exiſtimas? & tamen hæc imitatus eſt Sigebertus in ſuæ ſcholæ inſtitutione autore Beda, cū eo tempore Academiæ in Gallijs non eſſent.

Sigebertina ſchola fuit pędagogium.

Sigebertinæ ſcholæ origo.

183 Londinenſi tamen, magni hic aliquid ſubeſſe videtur, quòd ſcilicèt ad Cantianorum morem, vbi Theodori ac Adriani diſciplinis, plurima ſchola congregata eſſet teſte Beda, Capgravio, &c: Sigebertinæ ſcholæ forma inſtituta eſſe dicatur: in quo, & ipſe, & Stobęus eius egregiè fallitur: quaſi Sigebertinæ ſcholę ad morem Cantuarienſis ſcholæ inſtitui non potuerint, vti dixi, niſi illa forma à Theodoro, eiuſq; diſcipulis introducta fuiſſet, mi Londinenſis,

Sigebertina non eſt ad formam Cantuarienſis ſcholæ inſtituta.

quod eſt falſiſſimum profectò: Sigebertus enim, ſuam ſcholam circa annum domini 630. inſtituit: Theodorus verò antè annum domini 668. in Angliam non venit, quemadmodùm apud Bedam manifeſtiſſimè conſtat. Schola itaq; Theodori Cantuarienſis, Sigibertinę ſcholę prototypon, & exemplar eſſe nullo modo potuit.

184 Quod verò Londinenſis addit, præpoſitos nõ fuiſſe pædagogos (quales iam habemus) ſed vt in Saxonico exemplari dicitur (lareogas) h.e. doctores, illud quidẽ non impediet, quo minùs, ſi Saxonica verſio erret, ad ſuum quoquè prototypon Latinum, revocetur & corrigatur.

185 Quinetiam de qualitate diſcentium admodùm laborat: quos Bedas pueros dixit, Londinenſis verò puerorũ nomine, adoleſcentes ac iuvenes, qui nondum plenè virilẽ ętatem attigerunt, intelligendos aſſerit; multiſq; rationibus, ſed vaferrimis, & nihil ad propoſitũ ſpectantibus confirmaturum ſe ſperavit. Quaſi verò ea ętate provectis, pędagogis opus eſſet (niſi tales eſſent quales viginti quinque aut viginti ſex annorum diſcipulos ſe in ſcholis Hybernenſiũ vidiſſe, teſtatur Ed. Cãpianus libro deſcriptionis Hyb. 1.) pręſertim cum Vincentius non obſcurè ſignificet, infantum fuiſſe trivia quę Sigebertus in Gallijs viderat.

Sigebertini pueri.

186 Ego igitùr, per pueros in hoc Bedę loco, non alios intelligo, quàm Vincentius per infantes; aut cuiuſmodi in illo trito verſu, *Qui mihi diſcipulus puer es cupis atq; doceri*, intelliguntur. Per ſcholam verò, pędagogiũ: non Academiã quemadmodùm Londinenſis intelligit; qui & hic plurimus eſt, vt ſcholam aliquandò Academiam poſſe ſignificare demonſtret, quod ei facilè concedimus: omnes enim Vniverſitates, etiàm Athenas ipſas, communi nomine bonarum literarum ſcholas dici, quis ignorat? ſed quod pædagogij ratione, Academiam intelligeremus, illud profectò nimis eſſet alienum. Nam ſi quis ἐλευθέραν ἀγοράν, apud Perſas totam ſimul ſumptam, & omnes diſcentium ordines continentem, Academiæ formam obtinere dixerit, fortaſſe non aberraret:

at-

at ſi παιδοτρίβιον ſeparatim ſumptum & puerorum ſolūmodò inſtitutioni accommodatum, Academiam dixerit, (cuiuſmodi fuit illa ſchola Sigebertina) equidèm non facile crediderim. Illud quoquè mihi aliquis pro te expediat mi Londinenſis: qua ratione id accidit, quod ipſe Bedas horum tēporum æqualis, Sigebertum regem, pædagogiorum quorundam nomine, circa annum Dom. 630. Cantabrigię (vti dicis) inſtitutorum, tam officioſè laudaret, (Malmeſburienſis quoquè inquit illud factum *pro magno debere haberi,*) vbi tanta, tamquè præclara, Doctorum & ſcholarium Vniverſitas niſi ſex tantum antè id temporis annos (nā Honorij reſcriptum anno Dom. 624. datum erat) quemadmodum ex eodē reſcripto intelligo, (niſi adulterinum atquè cōfictum fuerit) floruiſſe, atq; enituiſſe legitur. Quid enim prędicatione dignum eſſe poteſt, ex eo, quòd in numeroſa, & celebri admodum, Doctorum & Academicorum Vniverſitate, pędagogium quiſpiam, aut puerorum ludum aperuerit? Quid etiam obſecro Sigebertum bonum regem, & pientiſſimū commovebat, vt pędagogos ac magiſtros de Cantia accerſendos curaret, ſi tot docti homines Cantabrigię (ſi placet) prę̄ſto ei adfuiſſent, qui & ipſi pręclaris imbuti dotibus, iuventutem quàm optimè inſtituerent?

Validæ aduerſus ſcholas Sigebertinas rationes.

187 Quamobrèm, cùm Sigeberto ipſi res iſthæc adeò malè adecq; ſiniſtrè ſucceſſerit, vt is nullo modo Cantabrigienſis ſtudij, aut primus author, aut reſtitutor (cùm ſecundū Malmeſburienſem antè illius tēpus Orientales Angli agreſtes ac fanatici extiterint) primus habeatur, accedamus ad tempora Sigeberto multò poſteriora, in quibus ſpes eſt, iam tandem ſi vnquam alibi, vt aliquod tantæ antiquitatis quātam Londinenſis vbiq; mirificè prædicat, veſtigium ac indicium ſi non manifeſtum, at certè aliquantò cæteris manifeſtius deprehendere poſſimus; idque ab Edwardo ſi placet Seniore Aluredi filio, de quo Ioannes Roſſus in libro de Regibus ita ſcriptum reliquit.

Edwardus Senior an Cantabrigienſis ſtudij fūdator aut reſtitutor.

188 *Edwardus dictus Senior, circa annū domini 900. patri*

ſuo Aluredo hæreditariè in regnum ſucceſſit: qui quamvis in literatura erat patri inæqualis, potentia tamen erat maior: proficientes etiam in ſcholis adamavit, & ad dignitates Eccleſiaſticas ſecundum merita ſua, moribus & vita ſublimavit: propterea ad clerimoniam augmentandam, ſicut pater ſuus Oxoniam, ſic ipſe ab antiquo cum cæteris ſtudijs generalibus ſuſpenſam, deſolatam, & deſtructam Cantabrigiam, iterùm ad primam gloriam erexit: nec non ibi aulas ſtudentium, & doctorum magiſtrorumq; cathedras, & ſedilia vt dilectiſſimus cleri nutritor, amator, & defenſor, ſuis ſumptibus erigi & fabricari præcepit. Ab Oxonia namq; Univerſitate, quam pater ſuus nobilis rex erexerat, magiſtros artium quas liberales vocamus, pariterq; in ſacra Theologia doctores, advocavit: ibiq; ad legendum formalitèr, & docendum invitavit: hæc Thomas Rudburne in Chronicâ ſuâ: ſed pleniùs hæc vidi Wyntoniæ in Abbatia de Hyda, in quadam antiqua tabula, cuius copiam inde habui & habeo: in dicta Abbatia ambo reges prædicti, Aluredus & Edwardus ſunt conſepulti: eſt etiàm idem proceſſus ibi in eâdem Abbatia in quadam bene indictatâ nobili Chronica, quæ de vetuſta & antiqua manu, iterum ne periret, novâ manu & placida ſcripta eſt, vt egomet vidi benevolâ licentiâ Abbatis eiuſdem loci, Hæc Roſſus: Thomæ Rudburni autoris ſatis recentis, tabellæ cuiuſdã penſilis in monaſterio de Hyda, cuius tabellæ tanquam ab Aluredo ipſo inſtitutæ, ad rerum ſuarum memoriam conſervandam, Bruti chronicon in Aluredo meminit, ac deniquè Hydenſium Chronicorum teſtimonio nixus.

189 Quæ illius ſentẽtia, quo magìs pro ſumma Oxonienſiũ gloria, imprimis facere videtur (quid enim Oxonienſibus glorioſius, quam prima artium ac literarum incunabula Cantabrigienſibus dediſſe?) eo multo magis me torquet, quod ijs impedimentis ipſa adeò torqueatur, atq; oneretur vt omnino vereor ne multis prorſus incredibilis ipſa videatur Primò enim, ipſis Cantabrigiẽſibus adverſatur, Soono ſcilicet ac Londinenſi. Soonus enim vti prædictum eſt, vltimã Cantabrigiæ reſtitutionem Aluredo ipſi, non autem Edwardo illius filio aſcribit: Londinenſis autèm hac in re iniquiſſi-

Sententia Roſſi examinatur.

mus

mus eſt: etenim libro hiſtoriæ Cantabrigiæ primo, in quo de everſionibus, ac reſtitutionibus Cantabrigiæ in ordine, ſecũdum iuſtam temporis rationem acturum ſe profitetur, de ſecunda Cantabrigiæ everſione, ac ſecunda reſtitutione locutus, in margine ſic annotavit, *Secunda everſio per Saxones*, & paulo poſt, *Secunda (inquit) reparatio per Edwardum cognomẽto Seniorem*: hæc ille in margine; in textu & oratione ipſa latè diſſerens.

Inſignis Londinenſis elenchus.

190 In quibus, vel putavit Londinenſis Edwardũ Seniorem, Lucium Regem, Ethelbertum, Arthurum, Honorium & Sergium (quos omnes poſt ſecundum, tertij, quarti, quinti ordinis, &c. reſtitutores ſtatuit ille) præceſſiſſe, quod eſt abſurdiſſimum: vel Cantabrigiam à primo Saxonũ ingreſſu, vſq; ad hunc Edwardum Seniorem deſolatam iacuiſſe: vndè omnia tollit diplomata Regia, ac pontificia, quę intermedio tempore conceſſa eſſe ab ipſo dicuntur. Vnicum profectò, & maximum omnium adverſus ſeipſum, ac diplomata ab ipſo producta, argumentum; à nobis in hunc potiſſimùm locum reſervatum.

191 Præthereà, Edwardum hũc, Cantabrigiæ (ſi placet) à Saxonibus, in primo ingreſſu, atq; etiam à Danis everſæ reſtitutorem, facit; Lelandus vero ſic ait, *ſcio hiſtoriographos aliquot, inter quos ſunt Ranulfus Higdenus Ceſtrenſis, & Ioannes Roſſus Warwicenſis, attribuiſſe huic (ſcilicet Edwardo Seniori) gloriam Grantanæ Academiæ, violentèr à Danis concuſſæ, & poſtea reparatæ* Hæc Lelandus; licet Roſſus, non everſionis Cãtabrigiæ per Danos, (quemadmodum ait Lelandus) ſed deſolationis per Saxones (multo ante Danorum hûc appulſũ atq; etiam per Gregorianum interdictum, reſtitutorem ſtatuit Edwardum: Atq; adeò per conſequens, Cantabrigiam à tempore Saxonicæ deſolationis, & Gregorianæ ſuſpenſionis, vſq; ad Edwardum Seniorem, h.e. vſq; ad annum domini 900, everſã atq; deſtructã iacuiſſe. Quo poſito, vbi iã diplomata (vti diximus) Regia, ac Põtificia, Cãtabrigiæ quaſi Academiæ florentiſſimæ, inter medio tempore conceſſa?

192 Hæc

Roſſi error & inconſtantia in reſtitutione Cantabrigiæ tradenda.

192 Hæc Roſſi ſententia eſt, Qui vt hic reſtitutorem tantum, ita alibi ſcilicet, in ſuo de Comitibus Warwici Rotulo, eundem Edwardum, Cantabrigienſis ſtudij fundatorē ſimplicitèr primum cōſtituit. Ea fuit illius, alioqui Antiquarij diligentiſſimi iuxtà ac peritiſſimi, hac de re (forſan in ſe obſcura) inconſtantia. Nam, cum alibi hunc Edwardum, fūdatorem Cantabrigienſis ſtudij ſimpliciter primum, & quo alius prior non extitit, conſtituat; operæpretium profectó eſſet, ipſos ſententiæ ſuæ authores (ſi quis produxiſſet) conſideraſſe: hi enim quos hic produxit, Edwardum Seniorem non fundatorem ſimpliciter primum, ſed tantum reſtitutorem faciunt.

193 Quod ſi idem velit Roſſus, atq; Edwardum reſtitutorem, ſuâ ſentētiâ ſtatuerit; neceſſe eſt vt de primo authore ipſo quoq;, aliquid certi apud ſe Roſſus ſtatuerit; quod nuſquā hic feciſſe comperio. Nàm in eo ipſo, quod adverſus hiſtoriolam Cantabrigienſem ſcripſerit, referēte Harpeſfeildo, atquè Baleo ex Lelando. Cantabrum authorem atq; etiā Gorbomannum reieciſſe putandus eſt: immò neque Cantabri fabulam recitat, niſi ſecundum Cantabrigienſes, vti ſuperiùs demonſtratum eſt? Quam, nec immeritò quidèm, explodendo reijcit: ſiquidèm, nemo Cantabri conditoris aſſertor, Cantilepo nigri codicis authore antiquior, vnquàm occurrit: aut occurret: nam quod Lydgatus, Bedā & Alphredum Beverlacenſem, illo figmento onerat, certè Lydgatum in eo mendaciſſimum comperimus: quod verò Cadwalladrus de Cantabro habet, ſciant omnes, illius diploma, ex nigri codicis fragmentis, totum eſſe factum atq; contextum. De Sigeberto verò, eiuſq; ſcholâ, nihil omninò Roſſus ſtatuit. Ac deniq; de nullo alio tanquàm autore primo, quicquam dixit. Hic tamèn, Edwardum Seniorem, Cantabrigiā ad priſtinam gloriam erexiſſe ſcribit: de reſtitutore acturus, antequàm de fundatore primo dixiſſet.

194 Similitèr, nec Ranulfus Higdenus, (quoniam Lelādo placuit Higdenum Roſſo adiungere) Cantabri meminit,

aut

aut Sigeberti tanquam fundatoris primi: & tamen Edwardū ſtatuit reſtitutorem? Qui, inter illas vrbes omnes, & ſingulas, vel ab ipſo Edwardo, vel Elfleda ſorore, Merciorum Rectrice (exceptis Londonia & Oxenfordia quas rex ſemper vt præcipuas ſibi reſervauit) conditas, vel reparatas, ne ſemel quidem Cantabrigiæ meminit: cui Gulielmum Malmeſbur. Henricum Huntindon. & Rog. Hovendenum adiungo.

195 Adde quod Roſſus, vel de veteri vrbe ſcilicèt Grātaceſtriâ hic agit, vel de nouâ & hodiernâ, cui Grantanus pons nomen eſt. Veterem vrbem, poſt Saxonicam deſolationem, nunqūam reſtitutam legimus, ideoq; etiam Bedæ temporibus deſolata iacuit. Nova vero, & hodierna vrbs, Auguſtini adventu non extitit: ac proinde Gregorianum interdictum nunquam experta eſt. Roſſus igitur, de vna eademq; vrbe intelligendus non eſt; niſi quis forſan novę vrbis in alio loco extructionem & poſitionem, veteris reparationem nimis abſurdè vocaret.

196 Quæ omnia profectò ſatis demonſtrant, nec Tho: Rudburno neq; Roſſo rem hanc ſatis innotuiſſe: quod ſanè ijs accidit, qui nimio antiquitatis amore capti, in coniecturas incertiſſimas ferri videntur. Equidem non video, quo pacto hæc per Edwardum Seniorem Cantabrigienſis ſtudij reſtitutio, aut inſtitutio, Londinenſi ſuiſq; vlla ratione prodeſſe potuerit; quâ poſitâ, antiquiſſima illa diplomata (vti ſupra diximus) ſua ſponte ruitura ſunt, non minùs quam ipſa Cantabrigia, quæ ſecundum Roſſum, ſic reſtituta vel inſtituta, anno domini (vt ipſe Roſſus ſcribit) milleſimo decimo, vſq; ad cineres redacta eſt, iniurijs Danorum & Ethelredi Regis infauſti temporibus.

197 A quibus iam, ad Gulielmi Neuſtriorum ducis perveniamus tempora; vt iam tādem ſi fieri poſſit, certa aliqua illius ſcholæ Cantabrigiēſis originis ratio nobis innoteſcat. Sciendum enim, hunc Gulielmum, vacante Abbatia Croylandiæ, ſive crudæ terræ, in agro Lincolnienſi, Ingulfū quēdam eius ſequacem, in Abbatem illi monaſterio ſuffeciſſe: Gulielmus primus.

ſed ita quidem accidit, vt illius præfecturæ tempore, Eccle- Eccleſiæ Crowlande incendium.
ſia de Crowelande conflagraverit: quam cum Ingulfus vir pius, ac doctus, reſtauraturus eſſet, antequam ſummam manum operi imponeret, ſummum diem ei fata indixerint. Cuius loco anno Dom. 1109, ſurrogatus eſt Henrici primi temporibus, homo Normannus Ieoffridus: qui è Normannia huc profectus, Magiſtrum Giſlebertum & alios quoſdam commonachos ſecum duxit, itineris & ſpei quoq; Comites, vt eſt apud Appendicem quæ Ingulfi hiſtoriæ adijcitur, à
Ingulphus. Petro Bleſenſi Archidiacono Bathon, quiq; rogatu poſteà Abbatis, & conventus Croylandiæ, hiſtoriam Ingulfi vſquè ad ſua tempora continuavit.

198 Hic Ieoffridus, eccleſiam illam ab Ingulfo Abbate ſuoquè prædeceſſore inchoatam, planè perficere & in actũ dare in animo habebat: ſed eo tempore res monaſterij adeò erat afflicta, bellis nimirùm Normannorum, vt de bonis reditibuſq; eiuſdem, ad tantum opus excitandum, & in lucem edendum, nõ eſſet ſatis. Quarè alia ratio ineunda erat; meſſis illa magna eleemoſynarum viſa eſt optima; emiſſi monachi Croylandenſes, à crudâ terrâ, ad terras opulentiores, ad docendum, operandum, deniq; ad rogandum: hi ad Scotiam, illi ad Walliam, Cornwalliam, Franciam, Flandriam, Daciam & Norwegiam, & à quibus ſe nihil conſequi poſſe putabant, eos ne ſequi quidèm dignabantur.

199 *Tranſmiſit autèm Abbas Ieoffridus, ad manerium, ſuum de Cotenham, iuxta Cantabrigiam, Giſlebertum commonachũ & S. Theologiæ profeſſorem cum alijs tribus monachis, qui ſecuti eum in Angliã, philoſophicis Theorematibus, & alijs ſcientijs primitivis inſtructiſſimi, quotidiè Cantabrigiam adeuntes, & conducto quodam horreo publico, ſcientias ſuas palam profitentes in brevi tẽporis excurſu, grandem diſcipulorum numerum contraxerunt. Anno vero ſecundo adventus illorum, in tantum accrevit diſcipulorum numerus, tàm ex totâ patriâ, quàm ex oppido, quod qualibet domus maxima, horreum, nec vlla Eccleſia ſufficeret eorum receptaculo; vnde diverſis in locis à ſe diviſi, & formam Aurelianenſis ſtudij*

Vera Cantabrigienſis ſtudij origo.

ſecuti

ſecuti, ſummo mane, frater Odo Grammaticus, & Satyricus ſingularis, pueris et iunioribus ſibi aſſignatis legebat grammaticam, iuxta Priſciani doctrinam & Remigij in eundem: Ad horam verò primam, Terricus acutiſſimus ſophiſta, Logicam Ariſtotelis, iuxta Porphyrij & Averrois Iſagogas, & commenta, adoleſcentioribus tradebat: ad horam verò tertiam, frater Willielmus, Rhetoricam Tullij, Quintilianiq; flores perorabat: Magiſter vero Giſlebertus, omnibus diebus Dominicis & Sanctorum feſtis, verbum Dei ad populum prædicabat. Averroes.

200 Ita habet Petri Bleſenſis appendix maior, qui de Aurelianenſi ſtudio atq; etiam Averroe ipſo, qui non ante annum D. 1140. inclaruit (quoàd nonnulli ſupputant) iuxta famam ſui temporis locutus eſt: is enim ſub Henrico 2. floruiſſe dicitur. Aureliæ quoquè ſtuduerat, vbi, circa ea tempora, Averrois nomen celeberrimum erat. Abbas quoq; Ieoffridus, Aureliæ in monaſterio educatus fuerat, quam ob cauſam, Aurelianenſis ſtudij (ſcilicet in monaſterijs) morem Croylandenſes hic obſervarunt; vt illud nihil obſtet, an Aurelianenſe ſtudiũ h. e. gymnaſium ipſum tunc floruerit necne quod aliqui exiſtimant, aliqui vero non. Porrò, maneriũ de Kotenham, primum illud Cantabrigienſis ſtudij ſeminarium, ab Edredo Rege, monaſterio Sancti Guthlaci Croylandię, anno dom. 948. datum eſt & confirmatum, quò monachi Croylandenſes poſt ſuas lectiones ſe receperunt, & intra biennij ſpatium, centum marcas docendo cõpararunt: concludit igitur huius appendicis author, quod *ex iſto fonte paruo qui crevit in fluvium magnum, videmus nunc lætificatã civitatem Dei, & totam Angliam factam frugiferam, per plurimos Magiſtros, doctoreſq; de Cantabrigia exeuntes, ad ſimilitudinem Sancti Paradiſi, &c.*

201 Iàm igitùr dic mihi Londinenſis: vbi Cantabri tui Academia? Vbi Sigebertina ſchola, ab omni tempore florẽtiſſima, atq; ità ad hunc vſque diem perducta teſte Soono tuo? Etenim ſi bonæ literæ, tantoperè tùm cùm hæc fiebant, Cantabrigiæ floruiſſent, profectò Croylandenſibus, quaſi no-

novum quiddã & anteà inauditum ibi ſonantibus,nullus fuiſſet locus,prę ſertim in horreis docentibus(quod ignominię loco non dico,cum ſciam Apoſtolos ipſos in Eccleſiæ infantia in horreis & cavernis quoque docuiſſe) Eccleſijs ac laycorum domibus,ſi ſcholæ,ſi auditoria gymnaſticis exercitijs deſtinata,Cantabrigiæ,à tanta antiquitate præextitiſſent.

202 Hic igitùr parvus ſons, pauci monachi à manerio de Kotenham tanquam à capite manans ad Cantabrigiã ipſam,in magnum ibi fluvium creſcebat; quem ſi Cantilepus, ſi Lydgatus animadvertiſſet,de altero illo fluvio Grant, tã inepta,tàm abſurda comminenti non fuiſſent.Granta fluvius, nomen;ſed iſte ex paruo fonte fluvius, ſcholam Grantebrigiæ dedit, idq; primò : neq; tamèn certè in fluviũ tam amplum creviſſet, niſi rivuli ab Oxonia vſquè deducti acceſſiſſent. *Nàm vt vidi*(inquit Roſſus)*in quadã Chronicã apud Oſney,prope Oxoniam,dum ibi eram ſcholaris,quidam nobilis Theologus Magiſter Robertus Pulleyn appellatus , ſcripturas divinas, quæ in Anglia diu obſoluerant, apud Oxoniam legere cæpit,publicè in ſcholis S.Theologiæ anno dom.*1134.*&c.cuius diſcipuli*(inquit) *tam Oxoniæ quàm Cantabrigiæ lecturã poſtea continuarunt.* Hæc Roſſus : cui innominatus author, qui falſò Bedæ nomen præ ſe fert,in publica bibliotheca Oxon: conſentit. Hic primus rivulus eſt,qui ab Oxonia Cantabrigiam manavit,eoq; Oxonięnſes mercaturas,abundè ſatis traduxit : atq; hic fuit fluvius doctrinæ.

Cantabrigia per Oxonienſes aucta,

203 Alter erat quaſi privilegiorum,ac libertatum fluvius,qui ab Oxonia quoq; manans, tanta ſecum commoda, ad Cantabrigiam deduxit,vt eorum amplitudine, & gratia, paulò poſt,Cantabrigienſis ſchola ſive ſtudium , Vniverſitas iam tandem fieret.De quibus ſingulis, né cui mea fides ſuſpecta ſit,res ipſas ac ſcripta,meo more proferam. Etenim Edwardus ſecundus,Angliæ poſt conqueſtum rex,de ſtatutorum ac privilegiorum Oxonienſium pro Cantabrigienſibus tranſcriptione, in ſuo ad illam Academiam diplomate, ita ſcribit, *Conceſſimus pro nobis & hæredibus noſtris,quod prædi-*

Oxoniæ priuilegia Cantabrigiæ conceſſa.

Eti.

ctis Cancellarius, Magiſtri & Scholares eiuſdem Univerſitatis & ſucceſſores ſui in perpetuum, habeant ibidem omnimoda talia, libertates & privilegia qualia per nos & progenitores noſtros Cancellario & Univerſitati Oxon ſunt conceſſa, in eadem Univerſitate Cãtabrigiæ perpetuis temporibus exercenda; & quod de dictis privilegijs, & libertatibus, fiant iiſdem Cancellario & Univerſitati Cantabrigiæ litteræ patentes, ſub magno ſigillo noſtro, de ſingulis huiuſmodi privilegijs, mentionem facientes. Hæc Edwardus rex qui etiàm ad Ioannem papam Viceſimum primũ, pontificẽ Rom. pro illius Academię confirmatione ſcripſit, quod & Ioannes pontificiæ bullæ autoritate ſub hâc formâ præſtitit.

204 *Ioannes Epiſcopus ſeruus ſeruorum dei, dilectis filijs Vniuerſitatis Cantabrigiæ Elienſis Diœceſis ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Inter ſingula, quæ grata nos oblectatione lætificant, grandi cor noſtrum reficitur gaudio, & lætitia exultat exoptata, cum eos qui cæleſti ſunt providentia præditi, ad populorum regimen & regnorum, ad communem ſubiectorum ſuorum profectũ intentos aſpicimus, ipſoſq; ad publicæ utilitatis bonum, ſolicitos intuemur: ſane chariſſimus in Chriſto filius noſter, Edwardus rex Angliæ illuſtris, prudentèr attendens, quòd multitudo ſapientum, ſalus eſt regnorum, quodq; non minus prudentum conſilio, quàm fortium ſtrenuitate virorum, regentium, & regnorum moderamina diſponantur, apud Cantabrigiam Elienſis Diœceſis locum, in regno ſuo multis commoditatibus præditum, & inſignem, deſiderat vigere ſtudium generale, & quod à doctoribus & docendis in poſterũ frequentetur, humiliter poſtulavit à nobis ut ſtudium ab olim ibi ordinatum, & privilegia à Rom. pontificibus prædeceſſoribus noſtris vel Regibus qui fuerint pro tempore eidem conceſſa, Apoſtolico curemus munimine roborare. Nos igitur ſuæ intentionis propoſitum, dignis in domino laudibus commendantes, eiuſq; ſupplicationibus inclinati, Apoſtolica autoritate ſtatuimus, ut in prædicto loco Cantabrigiæ, ſit de cætero ſtudium generale. Volentes autoritate prædictâ, et etiam decernentes, quòd Collegium Magiſtrorum, & ſcholarium eiuſdem ſtudij, Univerſitas ſit cenſenda, & omnibus iuribus gaudeat, quibus gaudere poteſt, & debet, Univerſitas quæcunq;*

Prima Cantabrigienſis Vniuerſitatis inſtitutio.

legitimè ordinata: Cæterum omnia priuilegia & indulta, prædicto ſtudio, rationabiliter à Pontificibus & Regibus prædictis conceſſa, autoritate prædicta confirmamus. Nulli igitur omninò liceat hanc paginam noſtri ſtatuti, voluntatis, conſtitutionis & confirmationis infringere, vel auſu temerario contraire: ſi quis autem hoc attemptare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum, nouerit ſe incurſurum, Dat. Auinionæ 5. Idus Iulij, pontificatus noſtri anno 2.

205 Hoc eſt anno Dom. 1318. aut 1319. Edwardi vero Regis Angliæ poſt conqueſtum ſecundi, vndecimo, aut duodecimo; quo tempore idem Pontifex Avinionæ fuit. Non autem regnante Edwardo primo, vti ſcribit Robertus Remingtonus aut Petrus de Ickham; ſiquidem nullus Ioannes Pontifex, antè hunc Io. Vicesimum primum, dictum viceſimum ſecundum, Avinionæ ſedebat. Itaq; accedit Petrus de Ickham, (cuiùs de geſtis Regum Angliæ opus, Londinenſis Roberto Remingtono vt Hookerus obſervavit falſò aſcribit) qui huiuſce rei ſic meminit, *Regnante Edwardo primo* (ſecũdo diceret) *de ſtudio, Grantebrydge facta eſt Vniuerſitas ſicut eſt Oxonium per curiam Romanam*: hæc ille: vbi vox illa (*ſicut*) non temporis, quaſi Oxonium non fuiſſet Vniverſitas anteà: (Oxoniẽſes enim, nullam ſive inſtitutionem, ſive reſtitutionẽ Academiæ ſuę huius Põtificis beneficio habẽt) ſed rei tantũ modo paritatẽ deſignat: qua in re cũ Edwardi diplomate optimè convenit; in quo præcipitur, quòd quoàd libertates ac privilegia, Cantabrigia ſit, ſicut eſt Oxonium. Præcipit quoq; Ioannes, vt Cantabrigia ijs iuribus gaudeat, quibus gaudere poteſt, aut debet, Vniverſitas alia quæcunq; legitimè ordinata: hæc autem erant iura, ac privilegia Oxonienſium, vt in Regio diplomate cernitur. Oxonium igitùr cùm fuerit Cantabrigiæ prototypon, multò anteà fuit Vniverſitas: τὸ γὰρ τοῖς ἄλλοις αἴτιον γινόμενον τῆς αὐτοτελείας, αὐτὸ ἐξ ἑαυτοῦ αὐτοτελὲς ἐστι.

R. Remingtoni error.

205 Neq; vero ſola ipſius Academiæ Cantabrigienſis Oeconomia publica, ab Oxonienſi Vtopia emanavit effluxitq;

Politia Acad. Cantabr. ab Oxonia deriuata.

xitq; , ſed etiàm ea quæ ſingulorum ferè collegiorũ eſt propria : etenim poſt Wickamum Oxonienſem, eiuſq; ſtatuta, quæ ille collegio ſuo dedit, Oxonij Cantabrigiæq; patroni omnes, quotquot collegia poſteà fundaverunt, eius ſenſum pauciſſimis verbis immutatis ſecuti ſunt, autore Matheo Cãtuar: Simon etiam de Monte acuto Elienſis Epiſcopus, Mertonenſis Collegij ſtatuta, Hugonis Balſami diſcipulis præſcripſit, autore Londinenſi.

207 Qui hæc omnia quoq; reſtitutionis, non inſtitutionis nomine, facilè admittenda cenſet: cum tamen iubeat Pontifex Ioannes, quòd in prædicto loco Cantabrigiæ, ſit de cętero ſtudium generale, & quod Vniverſitas cenſeretur, quæ eſſent admodum ridicula, ſi ante illud tempus Cantabrigia aut ſtudium generale, aut Vniverſitas habita fuiſſet aut privilegia ſub nomine Vniverſitatis, vnquã ante id tempus, à Rom: pontificibus obtinuiſſet. Nam quod hic Ioannes antiquioris memoriæ privilegia Cantabrigiæ conceſſa confirmare videtur, illud certè de nullis alijs poteſt intelligi, niſi de Oxonienſium privilegijs, quæ Cantabrigienſes tranſcribendo fecerunt ſua, iuxta ſenſum Edwardini diplomatis provt ſuperiùs eſt dictum. Quæro etiam, an ſi tum cũ hæc fiebant, Honorij Sergijq; diplomata apud Cantabrigienſes, vnà cum veteribus ſtatutis ſuper illis fundatis extiterint necne? nam ſi paulò anteà ſcilicet anno dom. 1311. autore Londinenſi (at circa annum domini 1375. ſecundum Mat. Cant. in Simone Sudbury) conflagrarunt ipſa originalia, quà ratione exemplaria illorum, tùm combuſtorũ multò poſteà comparari potuerunt ſub Richardo 2°? Cùm hæc multò anteà, ſub Edwardo primo geſta ſint. Quid igitur (ſi extiterunt) Oxonienſibus iam ſtatutis, ac privilegijs eſſet opus? Aut quamobrem eo tempore, cùm de privileganda Cantabrigia ageretur, aut Regi, aut Pontifici, aut Cancellario Oxonienſi, Euſtachio Normanuyle, producta non ſunt atq; oſtenſa? Si verò tùm non extiterunt, certè apparet ea multò poſt fuiſſe conficta, & ad aucupandã antiquitatis gloriam.

Inſigne Commentum de originalibus Honorij & Sergij incenſis.

riam, à ſtultiſſimis hominibus venditata.

208 Quarè quemadmodùm de ideis Platonicis Ariſtoteles, τὰ εἴδη χαιρέτω, τερέτισματα γάρ ἐστι, ſic ego de illis, valeant illa diplomata, ſunt enim monſtra, ſunt ſtupenda: ſicut enim erant illæ naturæ, ſic hæc artis & hiſtoriæ monſtra. Nos paulò (vti ſperamus) fæliciùs iſta conſecuti ſumus. Scholæ Cantabrigienſis incunabula prima, Croylãdenſibus ſub Hẽrico primo veriſſimè aſcripſimus. Vniverſitatis verò Cantabrigienſis initium, ad Edwardum ſecundum, Oxonienſem, & Ioannem viceſimum primum põtificem Rom. retulimus. nihil vlteriùs fecimus, niſi de quo fides veterum, fidem nobis fecerit: Cantabrigiamq; multò recentiorem invenimus, quã pro voto ſuo Londinenſis cupiebat: In hoc prima inſtituti noſtri pars iam verſata eſt: Ad ſecundam veniamus, Oxonienſenſem tùm ſcholam, tum Academiam, illâ Cantabrigienſi multò antiquiorem manifeſtiſſimè ac diſertiſſimè oſtenſuri.

Libri Primi Finis.

ANTIQVITATIS ACADEMIÆ Oxonienſis Apologia.

Liber Secundus.

QVod,tu mi Londinenſis, Iovem Optimum Maximum precatus, aut optando ſi potuiſſes, pro Cantabrigia tua efficere conatus es, (quanquàm non potuiſti) vt eam ab omni ætate antiquiſſimam demonſtrares, illud ego quia pro Oxonienſi Academia poſſum, mox tibi apertè quatuordecim argumentis demonſtraturus ſum. Non hiſtoriolæ alicuius fundamentis nixus, à quâ ipſe diſſentiendum putem, quemadmodùm tu; qui alios in nigri codicis defenſionem vocaſti, quem ipſe quoàd ratione͂ temporis deſeris, ſed illius potiùs hiſtoriolæ argumentis vſus, tuis profectò ſum reſponſurus, quibus tu adductus es, vt hiſtoriolam Oxonienſem in ſummum diſcrimen vocandam exiſtimares. Ea verò hiſtoriola ſic habet.

Argumentum huius libri.

1 *Conteſtantibus pleriſq; Chronicis, multa loca per orbis climata varijs temporibus variarum ſcientiarum ſtudijs floruiſſe leguntur. Omnium autem inter Latinos nunc extantium ſtudiorum Univerſitas Oxonienſis fundatione prior, quâdam ſcientiarum pluralitate generalior, in veritatis Catholicæ profeſſione firmior, et privilegiorum multiplicitate generalior ac præſtantior invenietur, prout ſuæ fundationis inſinuant hiſtoriæ Britannicæ perantiquæ. Fertur enim inter bellicoſos quondam Troianos, quandò cum duce ſuo Bruto Inſulam tunc Albion, poſtmodùm Britanniam ac demùm dictam Angliam triumphaliter occuparunt, quoſdã philoſophos adventantes locum habitationis ſibi congruæ in ipſa Inſula elegiſſe cui & nomen videlicet Greekelade hi philoſophi qui Græci fuerant vſq; in præſentem quaſi ſui veſtigium reliquerunt. A quo quidem loco*

Primum pro antiquitate Oxon, argumentum.

Brutus.

Greekelade.

non longè, muncipium Oxon noſcitur eſſe ſitum, quod propter amnium, pratorum & nemorum adiacentium amænitatem, Belloſitum olim antiquitas, poſtmodum Oxenfordia à quodam vado vicino ſic dictum populus Saxonicus nominauit & ad locum ſtudij prælegit. Scientiarum quippè exuberantior pluralitas ibidem euidentius eò cernitur, quo in alijs ſtudijs vni de pluribus ſcientiis ſic inſiſtitur, vt cum aut plures aut ſaltem maior pars earum videatur excludi; Oxoniæ verò ſingulæ ſic docentur, vt ſcientia quæ illic reſpuitur, nullatenùs licita cenſeatur: Catholicæ ſiquidem veritatis ſynceritas, ita in doctrinis diuinâ fauente gratia eſt ibidem hucuſq; ſeruata, vt hæreſis illic aliquoties pullulantis memoria non exiſtat, quam in ſui ortu non occiderit Catholicorum doctorum ſolertia & Præſidentium vigil cura. Hanc inſuper Univerſitatem Romanorum pontificum ac Diœceſanorum priuilegijs multimodis adornatam, ſic celſitudo Regia ſublimauit, vt ſcholaſticorum ditioni etiam loci Municipes obnoxii multipliciter videantur.

Prima hiſtoriolæ Oxonienſis confirmatio

2 Cui hiſtoriolæ, imprimis quod ad Græcoladenſium ſcholarum originem attinet, conſentit in libro de Regibus Io. Roſſus; Siquidem *vt Chronicæ docent* (inquit ille) *ipſi magnæ literaturæ viri à Gracia cum ipſo eorum Rege ſupradicto Bruto, nouæ aduenæ locum pro eorum habitatione congruum eligebant, cui & nomen ab ipſis Græcis Greeklade appellatum eſt: à quo quidem loco non multùm diſtante ſitu, medici qui erant inter eos periti locum iis appropriarunt congruum & ſitu ſalubrem, qui vſq; hodiè ab ipſis medicis Lechelade appellatur.* hæc Roſſus.

Lechelade.

3 Qui duarum ſcholarum tamen meminit cùm hiſtoriola Græcoladenſem tantùm nominet, de cuius origine cũ hiſtoriolâ conſentit Roſſus, Lelandus verò de vtraq; ſchola ſic ait, nempè, *veteres Britones duas ſcholas habuiſſe tam eloquẽtia quàm omni literaturâ florentes; quarum quidem vna Greekelade à greca linguæ profeſſione dicta eſt, altera verò Latinlade à linguæ latinæ profeſſione: verũ nunc corruptè Crekelade & Lechelade nomen eſt.* Hæc Lelandus apud Baleum in vita Regis Alphredi Magni: Idem in annotatione Marginali in Polydorum, in hunc modum: *fuere tempore Brytonum ad ripas Iſidis*

Secunda confirmatio.

Tertia

Græcæ

Græcæ ſchola & latinæ quarum nomina vel adhuc corruptè manent: quas, præceptores loci amænitate ducti Caleuam tranſtulerũt vbi pius Alfredus priſtinis ſedibus literas reſtituit. hæc Lelandus.

4 Qui Calevam pro Oxonia trito ac recepto tum errore dixit, quod & Onomaſticus Geſnerus & Baleus, Ioan. Stofflerinus, multiq; alij Geographi feciſſe videntur; licet Ptolomeus & Antoninus Caleuam in Attrebatijs non Dobunis (niſi duas Calevas fuiſſe dixeris) collocaverit, quẽadmodum veriſſimè obſervavit Camdenus qui ſatis diligenter totum hunc locum perpurgavit. Redeo igitur ad Græcoladenſes Scholas, quas idem Lelandus non ſolum iam tertiò in marginali nota ad Gulielmum Coventrienſem confirmvit, ſed etiam in Cygnea cantione verſiculos quoſdam producturus erat apud Græcoladenſes accolas ripæ Iſidis, in fano Sampſonis conſervatos, hanc originẽ continentes, quorum primus hic eſt, *Poſtquam Pallas humi furiens proſtravit Athenas, &c.* Caleua. Quarta.

5 Si hæc fuerit Lelandi ſententia inquit Londinenſis, quorſum idẽ in Cygnea cantione, *Crecoladã Græcanicis ſcholis olim fuiſſe inſignem, indoctum vulgi ſomnium eſſe ſcribit?* Dicã tibi Londinenſis: Non enim Crecoladam, ſed Græcoladam ſi bene apud te conſideres Græcis ſcholis inſignem extitiſſe ſcribit in ſuis annotationibus quas modo produximus, Lelãdus: non igitur ſibi ipſi contradicit Lelandus, dum de Græcolada affirmat, de Crecolada verò negat: nam ſi vnam eandemq; exiſtimet, fateor quidem eum per Αλλήτον καπα ἐδιον errare. Solutio dubitationis Londinenſis

6 Nec multò ſecùs quam ſi Græcoladã ſimpliciter Cricladam diceret, à lacu ſi placet Erudinum ſive Erudinenſiũ, Saxonicum conſtituens nomen, quod eſt in ſe Latino-Britãnicum. Ad cuius partem primam quod attinet, quamobrem eſſet abſurdiùs Greeke à Græco quam Britanniam à Bruto, aut Cantabrigiam à Cantabro dici? Præſertim ſi manuſcriptis credas vbi multò ſæpius Græco vel Greeke, quàm Cric

vel Crec, in prima illius vocis parte invenies: ad poſtremam vero partem, quis ignorat *Lade* deflexum eſſe à ley (I) lacus) vt Beverley (I) Caſtorum lacus, nec tamen hic ad Saxonicas rationes eſt confugiendum.

7 Quæ ſi minùs ſufficiant, ego de Lelando reſpondendum puto, quemadmodùm Londinenſis ipſe de Baleo in eo quod in prima Britannicorum ſcriptorum editione, Bedam Venerabilem Cantabrigiæ bonas literas profeſſum pronunciat, in ſecunda verò editione non item: nam ſi perſuaſum ei fuit, Bedam non egreſſum fuiſſe monaſterium, cur dicit eum Wermuthi & alibi docuiſſe? ſimiliter ſi perſuaſum fuerat Lelando, quod reverà perſuaſiſſimum habuit, ſcholas Græcoladenſes, temporibus Brytonum extitiſſe, quorſùm non ſemper idem diceret?

8 Poſtremò itaq; fuiſſe Græcoladenſes ſcholas præter ea quæ ex Roſſo dicta ſunt; ex innominato authore perantiquo apud Franciſcum Thynne (ex quo & Godwynus fortaſſe in Theodori vita idem affirmat) in vitis Cantuarienſium pontificum intelliges, qui ſic habet. *Theodorus Archiepiſcopus Cantuarienſis per omnes Chronicas commendatur luciferos radios rationis vna cum Adriano Abbate Orbi Britannico infulſiſſe, & inſulam quondam nutriculam tyrannorum, in familiare philoſophiæ domicilium contuliſſe: horum vtiq; rationis euidētia memoria reducitur modernorum, per illam villulam quæ Lacus Græcorum Anglicè Greekeſlade à Theodori diſciplina, vbi ſcholas primitùs tenuit, nuncupatur: in illa enim lacu refulſit quaſi ſol Theodorus, à ſole iuſtitiæ illuſtratus.* Hæc innominatus author, qui ex parte rei nobiſcum optimè convenit; perſonæ tamen ac temporis quoq; ratione, diſſentit, Greekeſladam à Theodori diſciplina ſic fuiſſe dictam aſſerens, cum reverà Theodorus reſtitutor tantùm acceſſerit ijs ſcholis, quæ multò anteà, Græcorum philoſophorum doctrinis, antiquiſſimis Brytonum temporibus Græcoladenſium ſcholarum appellationis rationem conſecutæ ſunt.

Quinta eſt Valida fides pro Scholis Gręcoladenſibus

Theodorus Græcoladenſes ſcholas reſtituit.

Richardi Diuiſienſis commentum.

9 Sed multò gravior eſt error Richardi Diviſienſis: qui

re-

referente lib.1, Antiquit. Cantabr. Londinenſi, celeberrimũ illum Merciorum tyrannum Pendam, ſtudium generale ex Cantabrigiẽſibus Græcoladæ inſtituiſſe ſcribit: primò enim iam ex Roſſo & alijs conſtitit, Græcos ſcilicet philoſophos de qu bus ſupra, Græcoladenſe ſtudium primitùs excitaſſe & ſuis Muſis coluiſſe.

10 Deinde de Penda ipſo, Bedæ verba libro 2. cap. 20. audiamus: *Penda* (inquit) *cum omni Merciorum gente idolis deditus & Chriſtiani erat nominis ignarus*, ſic Bedas: conſtat etiam, Gentilium Saxonum abominandum idolum cui diuinos cultus exhibebant in hac luctuoſa Brytanniæ terrâ, nomine Heil (vndè forſan Hayle ſalutandi forma ſi non ſit Saxonicum) fuiſſe dictum, quod cum in Durotrigibus inveniſſet Auguſtinus, illud idolum totum comminuit & monaſterium in illius rei memoriam dictum Cerne ædificauit; ſic Camdenus: vndè literas & literatos homines ſummo odio abſq; dubio proſecutus eſſet Penda: boni quoq; Sigeberti Philomonachi fundatoris (ſi placet) ſcholæ Cantabrigienſis percuſſor extitit, ſic Malmeſburienſis: atque ita in paganiſmo vſq; ad vitæ finem permanſit; ita frater Gotcelinus, in libro de vita & miraculis Hugonis Archipræſulis ad Herebertum Abbatem.

11 Hiccinè igitur Penda ſcholis pietatis ac bonarum artium condendis vacavit? præſertim in regno non ſuo, ſiquidem Penda Mercijs imperabat: Greekelade vero eſt in Occiduis Saxonibus quibus tum Rex pius Kinegilſus præfuit, qui Pendam Idololatram quicquam in regno ſuo moliri nõ permitteret. Non nego tamen etiam Paganos, & fidei Chriſtianæ inexpertes, ſuas quoq; ſcholas & Aſceteria habuiſſe, teſte Roſſo, *quòd quemadmodum Chriſtiani Toletum in gratiam ſcholæ & literaturæ frequentant, ſic faciunt* Saraceni *apud Hiſpalim quam Sybillam vulgariter vocant, vbi floret Necromantia per ſcholares diuinationibus & incantationibus ſtudentes.* inquit Roſſus: ſed nulla ibidem florent pietatis ac religionis ſtudia, cuiuſmodi Græcoladæ & Cantabrigiæ (ſi placet) etiam ſub Pẽ-

Penda Græcoladenſes ſcholas nõ reſtituit

da, ſuiſq; idololatris floruiſſe affirmat Londinenſis. Deniq; hiſtoria Iorenallenſis etiam fatente Londinenſi, Græcoladenſis ſcholæ meminit multò ante Aluredi tempora iuxta Oxonium conſtitutæ, idq; per Græcos quemadmodùm Oxonienſis hiſtoriola recitat.

12 Quæ omnia, ſatis abundè declarant, Græcoladenſes ſcholas extitiſſe etiam antiquiſſimis temporibus; quanquam in cæteris ferè circumſtantijs autores non ſatis ſibi cohæreant, ſi eos cōparare volueris; & ſeverioribus, calculis illorū dicta expendere. Mihi vero origo illa Græcoladenſiū ſcholarum ſatis eſt perſpicua, adeoq; iam de illarum tranſlatione ad Belleſitum agendum. Qua de re imprimis audiatur Io: Roſſus qui Oxonienſis vrbis originem Memprıtio Regi aſcribit.

Tranſlatio Græcoladenſium ſchol. ad Belloſitum.

13 *De quo* (inquit) *nihil boni commemoratur niſi quod probum filium & hæredem generavit nomine Ebrancum, & vnam nobilem vrbem condidit quam à nomine ſuo (aer Memprıc nominavit, ſed temporum poſtea decurſu Belleſitum, demum Caer boſſa, tādem Rydychen & vltimò Oxonia ſeu Oxenfordia à quodam eventu de quodam vado vicino per Saxones appellata eſt, quod nomē vſq; hodie retinet: crevit ibi poſteris diebus nobile ſtudium generale, ab inclyta Univerſitate de Greekelade derivatum: ſituatur inter flumina Thamiſiæ & Charwell ibi obviantia: vrbs hæc ſicut Ieruſalē vt apparet eſt alterata; nam mons Calvariæ Chriſto paſſo erat iuxta muros civitatis & nunc infra murorum ambitum continetur: ſic extra Oxoniam eſt modò quædam larga planities muris villæ contigua & Bellemount appellatur, quod ſonat pulcher mons: & hoc quodammodò cum vno de antiquioribus nominibus vrbis ipſius prænominatis & præcitatis videlicet Belleſitum convenit: vndè opinantur multi Univerſitatem à Greekelade ad ipſum Bellum montē vel Belleſitum tranſlatam ante adventum Saxonum Britonibus in Inſula regnantibus et Eccleſia Sancti Egidij tunc ſub nomine alterius cuiuſdam Sancti dedicata erat, locus creationis graduatorum ſicut modò eſt Eccleſia Sanctæ Mariæ infra muros.*

Oxoniæ conditor.

Deſcriptio Oxoniæ.

Beaumont extra portam Borealem

14 Hæc Roſſus antiquariorum diligentiſſimus, qui anno

no 1486. plùs minùs floruit. Quo tempore anno ætatis ſuæ, 42. librum illum de Regibus & contra deſtructores villarum apud Warwicū vti ipſe ſcribit (non autem è monaſterio Canonicorum beatæ Mariæ de Olney iuxta Oxonium vti dicit Londinenſis in ſuo ſcriptorum catalogo) *ad laudem Dei et omnium Sanctorum complacentiam* (ipſius hæc verba ſunt) & *proficuum Regis* (ſc. H. ſeptimi) *Regniq́ compilavit.*

Error. Londinenſis.

15 Hunc eſſe libellū quem de Academijs Britannicis Roſſus ſcripſiſſe dicitur, facilè adducor vt credam; non ſolū quia Baleus eius opera recenſens, diſtinctam faciens mentionem libelli Ioannis Roſſi quem adverſus hiſtoriolam Cantabrigienſem (de quo ſuperiùs ex Harpeſfeildo,) & vnius item de Academijs Britannicis libelli, iſtum qui de Regibus eſt planè omittit, quaſi idem eſſet cum libello de Academijs quemadmodum ego cenſeo, verumetiam quòd apertè colligatur in illo de Regibus libro, præcipuum ſibi fuiſſe de Academijs ſcribendi inſtitutum: ſic enim loquitur; *conſidera ſereniſſime princeps, civitates, Eccleſias, Cathedrales, Univerſitates ſtudentium, monaſteria collegia & huiuſmodi ſacra loca per præclaros prædeceſſores tuos fundata; attende nunc quot per eos habes pro tuo fœlici ſtatu die & nocte continuè orantes: his per te debitè conſideratis, inducam originem cleri & ſtudentium puta philoſophorum quorum ex peritiâ doctrina naturalis & virtutum ac etiam leges humanæ originem traxerunt.*

Idem eſt liber Roſſi de Regibus & Academijs.

16 Vndè manifeſtè liquet inſtituti ſui ratio præcipua, ſcilicet vt de origine cleri atq; etiam Academiarum origine tractaret: ſubiungit enim ſtatim, ſe non omiſſurum *iura & titulum coronæ Angliæ ad provincias ſingulas eius dominio ritè ſubditas*; ſcripturum quoquè adverſùs quædam enormia & *præcipuè contra modernos villarum dirutores*: hæc ille in præfatione illius de Regibus libelli, quo nos beneficio Magiſtri Thomæ Allani de antiquis hiſtorijs optimè meriti plurimū vſi ſumus; & quem ego de Academijs Britānicis eſſe cenſeo, quanquam non ignoro Io. Baleum retuliſſe, non pauca de Io. Blōdo & Guil. Sherwood apud Roſſū de Academijs Britan-

tan-

tannicis extare, quæ tamen in hoc de Regibus libro non occurrunt. Atq; hæc de libro ipſo: redeundum ad hiſtoriam ipſam à Roſſo recenſitam.

17 Cui quantum ad Oxoniæ conditorem Mempritiũ, conſentit Radulfus Aagaſus in typo Oxoniæ anno 1578. *conditor* (inquit) *vrbis Oxonienſis Mempritius Britannorum rex: reſtaurator Vortigerus.* Conſentit quoq; Daniel Rogerſius in epigrammate ſuo ad Acad. Oxonienſem,

Non ingrata ſuis quæ eis crevit Regibus olim,
Mempritio ſeſe, Vortigeroq; refert.

Quanquam non ignoro Io. Stoveũ idq; ex Roſſo ipſo quod falſiſſimum eſt, non ipſi Mempritio ſed Ebranco ſcilicet illius filio, Oxonienſis vrbis originem aſcripſiſſe. Cuius rei licet incerta ſit ratio, erit tamen ſatis accõmodata, ſi ſatis de Græcoladenſium ſcholarum tranſlatione ad Belleſitum conſtare potuerit.

18 Qua in re Roſſo conſentit Lelandus, qui ſuperiùs (inquit) præceptores Græcoladenſis & Lecheladenſis ſcholæ, amænitate loci ductos, ſuas ſcholas Caleuæ (1) Oxoniæ tranſtuliſſe: idem M. W. in ſuo de Academijs Europæi orbis libello: idem in ſuis Chronicis Graftonus Londinẽſis civis: idem ferè Samuel Leuknerus, in ſuo de Academicis vrbibus libello Anglicè conſcripto: inquit enim apud veteres hiſtorias conſtare, vrbem Oxonienſem á primis Brytannorum temporibus, Muſis fuiſſe conſecratam: quarum tamen poſtea, tam exilis erat memoria atquè fama, vt diu Frideſwidæ tantùm reliquijs innotuerit, vſq; ad Aluredi tẽpora qui Muſas Oxonienſes reſtituit. Hæc is

Confirmatio hiſtoriolæ Oxon.

19 In quibus tacitam huiuſce tranſlationis mentionem facit: ſed multò apertiorem Camdenus qui in Belgis ſic ait, *In ſeptentrionali Wiltoniæ parte qua Thameſis affunditur Crecklade eſt oppidum, alijs Greekelade, à philoſophis Græcis quos hiſtoria Oxonienſis ibi Academiam inſtituiſſe prodit, quæ poſteà Oxoniã tranſlata eſt:* idem in Dobunis de Oxonia ſic: *Prudens antiquitas (vt in annalibus noſtris legitur) hanc vrbẽ etiam Britanni-*

eo ſæculo Muſis conſecravit, quas Græcolada, huc tanquam in fœlicius plantarium tranſtulerunt: hæc ille: qui primo ex Oxonienſi hiſtoriâ, deinde ex alijs Annalibus confirmat: de quorum antiquitate non eſt dubitandum.

20 Ridiculum enim eſt exiſtimare, hiſtoriolam Oxonienſem è libris Procuratorijs deſumptam, antiquiorem ipſis libris non eſſe qui iam ſuperſunt, & quibus hodiè Domini Procuratores vtuntur; quorum is qui iam eſt Iunioris, ad Procuratorem borealem pertinebat, quem Richardus Flemminge anno Dom. 1407. Procurator Borealis, poſteà vero Epiſcopus Lyncoln & Collegij Lyncolnienſis fundator, trãſcribendum: eâ qua iam eſt formâ & ſucceſſoribus ſuis relinquendum curavit, alter vero qui Senioris eſt, ad Auſtralem Procuratorem pertinuit; eſt enim in Archivis Oxonienſibus alter liber Procuratorius vetuſtus admodùm, quo etiam Hẽrici tertij temporibus (prout ex ipſis rebus liquet) maiores vſi ſunt (ex dono Magiſtri Tho: Allani) in quo hæc eadem *de tranſlatione Vniverſitatis de loco in locum* hiſtoriola verbatim continetur. Author libri Procuratorij.

21 Quin & his recentibus Procuratorijs libris, Gualterus Burlæus Mertonenſis Collegij alumnus, qui & doctor Planus dici meruit, multò antiquior eſt: fuit enim Edwardi Regis tertij præceptor longè doctiſſimus, & S. Theologiæ doctor profundiſſimus: is in abreviatione problematum Ariſtotelis ſecundum ordinem Alphabeti, quem librum MS. in illuſtri Magdalenẽſis Coll. bibliotheca vidimus, in illud problema, *Complexio quare rara Sanior eſt compacta niſi peſtilentia contigerit* &c. *notanda* (inquit) *ſunt tria, quod civitas ſana eſt in Borea & in Oriente ſi plãtata eſt aperta, & in Auſtro & in Occidẽte ſi montuoſa, propter puritatem Boreæ & Orientis & putrefactionem Auſtri & Occidentis ſicut Oxonia, quæ per induſtriam philoſophorum, de Græcia fuerat ordinata* & c. hæc Burlæus. Gual. Burlæus

22 Inter quem & hiſtoriolam Oxonienſem Londinẽſis ſummam contradictionem ſe obſervaſſe ſcribit, dum hiſtoriola Oxonienſis, Græcos philoſophos non Oxonienſes,

ſed Græcoladenſes ſcholas inſtituiſſe, Burlæus autem hic Oxoniam per Græcorum induſtriam ordinatam fuiſſe ſcribit, ſed πολλοῦ γὲ καὶ δεῖ mi Londinenſis: hiſtoriola enim ibi loci de prima Græcoladenſis ſcholæ inſtitutione agit apud Græcoladam, Burlæus vero de earundem ad Oxoniam tranſlatione hic loquitur, quæ licet non fuerit per eoſdem Græcos qui primò Græcoladenſes ſcholas ipſas inſtituerunt, (immo nec illud dicit Burlæus) potuit tamen eſſe per eos qui illis ſucceſſerunt, & circa huiuſce tranſlationis tempus extiterũt, ſcilicet partim paulò ante tempora S. Germani, quem Oxoniæ ſtuduiſſe circa annum D. 440. bona fide poſtea demõſtrabimus, ſed multo plenius Theodori quidem ſuorumq; Græcorum temporibus, à quibus ob hanc ſcil. tranſlationem Oxonienſis ſcholæ iacta fuiſſe fundamenta credũtur inquit in vita Theodori Godwinus: adeo vt omnis iſta contradictio quam Londinenſis tãtoperè inſecutus eſt, excludatur.

Solutio contradictionis inter hiſtoriolam Oxon. & Burlæum.

23 Poſt hunc igitur Burlæum, accedunt Hydenſia Chronica, vbi de Oxonia ſic legitur: *Quæ Vniverſitas Oxoniæ quondam erat extra portam borealem eiuſdem vrbis, & erat principalis Eccleſia totius cleri, Eccleſia ſancti Egidij extra eandem portam: modò vero eſt infra muros vrbis Oxoniæ, & eſt Eccleſia principalis cleri Eccleſia Sanctæ Mariæ infra eandem vrbem &c.* ſic Hydenſe chronicon quod cùm Roſſo, tùm Burlæo multò antiquius eſt.

24 Porrò, dùm Vniverſitatem Oxonienſem olim extra muros portamq; borealem ſitam fuiſſe ſcribit, Belleſitenſem ſcholam intelligit, quæ à Græcoladenſi ſchola derivata eſt, per Græcoladenſis profectò ſcholæ ad Belleſitum tranſlationem; omitto hic verſiculos fani Sampſonis hanc originem continentes, qui ob id Aulam quandam Oxoniæ vulgò Sampſonis Aulã à nonnullis inſtituiſſe dicitur, qui nõ intelligunt quod in parochia Sancti Edwardi apud Oxoniam quidam Adamus Swyndon tenementum habuit, quod poſteà fani Fridefwidæ religioſis conſecravit, à quibus ſcholarium Aula Sampſonis appellatione inſtituta eſt; cum Sampſonis

Aula Sampſonis.

pſonis illius Aula qui Græcoladæ ſtuduerat, ſi alicubi certe ad Belleſitum conſidere debebat extra muros hos, cum parochia Sancti Edwardi intra muros hoſce fuerit, quo minus ibi, illius Sampſonis Aula ſtatuatur qui primo Græcoladæ (vt fertur) ſtuduiſſet, ac poſteà Archiepiſcopus Menevenſis evaſit, vel Eboracenſis, vt alij.

25 Sed non omittam Aulæ Græcoladenſis apud Maiores ſive Greekehall, ab illis primis Græcoladenſium penatibus in tranſlationis illius memoriam, appellationem deductam. Sanè diu erat antequàm hanc ſentētiam à me ipſo impetrarem: verebar enim ne (quod ſæpè vſu venit) ſolennis aliqua menda voci ſubeſſet, qua Greeke hal pro Greuehall alijàs Grouehall diceretur, quæ è regione Eccleſiæ Sāctæ Ebbæ Virginis Eboracenſis ſita erat. Verùm cum ſæpiſſimè in antiquis ſcriptis, Aulæ Græcæ ad Bellum montem mentio ocurriſſet, ſtatim huic veritatis voci obſecutus ſum, quâ Seruius in Vergilium me admonuit, eam olim novis advenis fuiſſe conſuetudinem vt extruenda noua mænia veterum penatum effigiem ſibi redderent, quod & in vrbe Pariſienſi fieri author eſt Stephanus Forcatulus in libro de imperio & philoſophia Gallorum ſexto: atq; ita in hac quoq; denominatione accidiſſe exiſtimo, vt in novâ hâc Aulæ Græcæ ratione, veteris Græcoladenſis ſcholæ veſtigium quoddam remaneret. Greekehall.

26 Quicquid porrò pro Belleſitenſi Academia facit, neceſſariò hanc ſcholarum à Græcolada tranſlationem cōfirmare exiſtimandum eſt: Belleſitum verò vulgò Beaumōt extra portam borealem Oxoniæ, quis noſtrum ignorat? circa quem locum & ab eo deinceps vſq; ad fontem Ariſtotelis qui olim Bromyerswell & Wlgarcoit well (1) Wlgari ſylvæ fons (eſt enim coit, ſylva) iuxta Walton, vetuſtiſſima ædificia fuiſſe, vel rudera ipſa quæ ibi viſūtur (erat enim olim vna platea, à caſtro & placeâ, ſic enim in antiquo ſcripto legi, Gloceſtrenſi ſeu Carmelitarum, ad illud prædictum meſuagium de Walton, & dicebatur Waltonſtreet) oſtendunt. Beaumont

27 Ex quibus Regia illa ab H. primo propè vicũ Stockwell olim excitata, vbi Richardus primus natus eſt. Quæ poſteà Carmelitani ordinis fratribus, ſivè albis Religioſis vt Radulfus Agaſus loquitur à Richardo Cornubię duce & Hẽrico tertio fratre, collegij loco data fuerat, atq; ita vſquè ad commune religioſorum præcipitiũ permanens, collegij Sancti Io: Baptiſtæ alumnis ceſſit, & illuſtrem ipſorũ bibliothecam non ita pridem A.C. 1596. mirificè auxit.

Aula Regia.

28 Eccleſiam quoquè ſicut & parochiam ipſam Egidianam, miræ antiquitatis indicia in ædificijs ipſis præ ſe ferre, nemo noſtrum ignorat: vt nemini mirum videatur ſi ex Roſſo & alijs intelligat, hunc locum olim Belleſiti iam Beaumõt ſeù pulchri montis nomine celeberrimum extitiſſe.

29 Hoc quoquè libenter ſciſcitarer, quì fiat, quòd cum Academiæ Oxonienſis limites, quoàd Auſtrũ ſylvâ de Bagley, quoàd occidentem Bottelega, quoàd Orientem Sancti Bartholomei Leproſorum boſco (cuius hoſpitalis Magiſter olim Thomas Staunton graviſſimas cum Frideſwidæ Canonicis lites de latifundijs inter illud boſcum & Foreſtam de Shotover, quæ in antiquis ſcriptis Schoit-ore & Coit-ore. i. ſylva Orientalis dicitur, interiacentibus, exercuit) terminẽtur; Septentrionales limites multò longiùs ſe ad Godſtoveium pagum vſq; extendunt, locum Roſamundæ ſepulchro eiuſq; ſupra pontem, cruce olim clarum.

Academiæ Oxonienſis limites.

30 Cuius certè ampliſſimæ extenſionis limitum Academiæ Oxon argumentũ non ita pridem ſatis illuſtre accepimus, Burgenſibus in accipienda Regia maieſtate à Woodſtoco veniente, anno dom. 1604, clero præire volentibus, à Cancellario tamen honoratiſſimo revocatis, quòd eorum limites ſeptentrionales, Academiæ limitibus ſeptentrionalibus multò anguſtiores eſſent atq; minores. Huius igitur rei ratio nulla alia aſſignanda mihi videtur, niſi quod cum Belliſitenſis Academia olim in ipſo meditullio reſpectu omniũ terminorum atq; limitũ conſtituta fuerit, hodierna vrbs paulatim illum locum deſerens, ad Auſtrum paulatim ædificijs

quoq;

quoq; ſerpſit vbi iam fęliciſſimè ſedet,atq; ita ſeptentriona-les limites multò ampliores effecit,non quidem nova aliqua vlterioris termini acceſſione , aut quaſi eadem ſemper vrbs non remaneret, ſed ad contrarium propenſione atq; motu quemadmodùm ſuprà diximus:atq; hæc ſit vltima illius prę-dictæ tranſlationis confirmatio.

31 Quæ ſi cui minùs iuſta videatur,conſideret is, quo-modò in primis Cantabrigienſis ſcholę incunabulis, tranſla-tio ab horreis ad ædes,ab illis ad Eccleſias,& ab Eccleſijs ad Scholas facta eſt: conſideret etiam in Eccleſijs ipſis, qua ra-tione vna ſedes Archiepiſcopalis vel epiſcopalis in aliam,de loco in locum,quod in libello de mutabilitate mundi cap.*6.* Simon de Boraſton ordinis fratrum Prædicatorum obſer-vavit,tranſlata fuerit.Inſunt quoq; huic noſtræ tranſlationi omnes illæ circumſtantiæ,locus ſcilicet à quo facta eſt tran-ſlatio,nempe à Græcolada,& loci ad quem ſcilicet ad Belle-ſitum:cauſę,ſoli amœnitas:temporis, ante Saxonum adven-tum,Brytannis in Inſula regnantibus,quod propter S. Ger-manum, quem non Gręcoladę ſed Oxonię ſtuduiſſe ſcribit Aſſerius,neceſſariò fatendum & concedendum eſt:at ſi ſub quo Rege quęris,quęro ſimiliter ego ſub quo Rege Canta-brigia tua eſt condita,niſi maior ſis Lelando , cui res iſthæc conſtare nullo modo potuit.

32 Verùm Londinenſis,vt totam huiuſce tranſlationis rationem evertat,in duobus diſſentit, ſcilicet in re ipſa quæ tranſlata eſſe dicitur: & in hominibus per quos rei tranſlatio facta eſt:ac deniq; de loco ipſo ſuo more calumniatur, quē-admodùm ſtatim audies,poſtquam ad ſuum propoſitum Io-annis Roſſi verba ſub hâc forma recenſuerit.

Londinenſis calumniæ.

33 *Magiſtri & Scholares qui ad fidem Chriſti converſi do-cuerunt in monaſterijs & locis devotis ſecundùm formam ſtudiorū antiquorum Creclade, Lecheladiæ, Stamfordiæ, Caerleoni, Canta-brigiæ & Belloſiti & aliorum quot prius in Inſula fuerunt huiuſ-modi ſtudia: & ſic forma Crecladenſium prima ad Malmeſburiam tranſlata eſt ,vbi olim floruit Sanctus Adelinus vir literatiſſimus et*

alia cænobia vicina: à qua & alijs Oxoniæ propinquis ipſi patres (vt ſuperiùs de regno Merciorum recitavi) formam antiquam docendi Oxoniæ ſtatuerunt: qua Oxonia Vniverſitas, poſt vniverſitatũ antiquarum ſuſceptionem, (hoc eſt inquit Londinenſis ſi vetuſtas Academias excipias) *velut Lucifer in aurora prima Anglorum Vniverſitas in Anglia effulſit.*

34 Atq; ità in recitata Roſſi verba, Londinenſis hoc modo gloſſatur. *Primam eſſe Cantabrigiam etiam Roſſus tuus confitetur: dicit enim non abſolutè primam Academiam eſſe Oxoniam, ſed poſt Vniverſitates antiquas primã, inter quas enumerat Cantabrigiam: Belleſitum quoq; Oxonium non fuiſſe (quicquid hiſtoriola veſtra dicat, aut ex hiſtoriola veſtra Lelandus tuus) idem exiſtimat: ſiquidem in hiſtoriâ ſuâ Belloſitum* (ſic enim vocat) *inter vetuſta ſtudia recenſet; Oxoniam vero recentem conferendo facit, & antiquorum ſtudiorum docendi formã tantùm ſuſcepiſſe ait:* hæc eſt illa Londinenſis in Roſſi verba gloſſa ſanè pereruditа: vereor tamen ne omninò ſit vana, ſi ad iuſtum examen revocetur.

Londinenſis nec bene recitat, nec ſanè verba Roſſi intelligit.

35 Imprimis enim quod ad verba ipſius Roſſi ſpectat, Londinenſis corrumpit τὸ ῥῆτον, & malè dum Roſſum recitat, ſuum facit: legit enim Creclade & Crecladenſium, cũ Roſſus Greekladenſium dixerit: deinde in illo exemplari quo ego vſus ſum, deeſt illa vox (*prima*) vbi dicit formam Greekeladenſium ad Malmeſburiam fuiſſe tranſlatam.

36 Nam ſi Roſſus diceret, primam Græcoladenſiũ trãſlationem ad Malmeſburiã fuiſſe (non ad Belleſitum) quãdoquidem hæc antiquorum ſtudiorum interdicti Gregoriani cauſa, ad monaſteria trãſlatio, temporibus Saxonum fuit, certè illud tolleret quod ſuperius ex multorũ ſententijs dixerat, hanc Græcoladenſis ſcholę ad Belleſitum tranſlationẽ antè Saxonum adventum, florente Britannici nominis gloria extitiſſe. Roſſus igitur hoc in loco non de tranſlatione Gręcoladenſium abſolutè prima loquitur, (ea enim fuit ad Belleſitum vti ſuperiùs oſtenſum eſt) ſed de ſecundâ tranſlatione Græcoladenſis ſcholæ ad monaſteria, quæ interdi-

Vera Roſſi ſẽtentia.

cti ratione acciderat;atq; ea fuit ad Malmeſburienſe monaſterium, non ad Belleſitum, quo multò anteà tranſlata fuerat.

37 Quinetiam cùm Roſſus dicat Belloſiti quoq; ſtudij formam, in docendo apud monaſteria viguiſſe, Gręcoladẽſem verò formam tum (interdicti ſcilicet tempore) ad Malmeſburiam fuiſſe tranſlatam, neceſſariò fateri debet, Gręcoladenſis ſcholæ ad Belleſitum (quod inter ſtudia multò præexiſtentia à Roſſo numeratur) tranſlationem, multò fuiſſe priorem: Tertiò, in eo exemplari quo ego vſus ſum ſic legitur, *Magiſtri & ſcholares qui ad fidem Christi converſi ſunt, docuerunt in monaſterijs*: & non vt Londinenſis legit omiſſo vocabulo (*ſunt*). Sed omnium inſigniſſima eſt illa in voce (*ſuſceptionem*) depravatio, quam Londinenſis per *exceptionẽ* interpretatur, quaſi Roſſus diceret, exceptis antiquis Academijs in quibus eſt Cantabrigia, primam eſſe Oxoniam: ſed aperietur mihi crede Londinenſis dolus. Inſignis Londinenſis dolus

38 Roſſus enim non ſuſceptionem, ſed ſuſpenſionem, dixit, adeòq; Oxoniam poſt illam antiquarum Vniverſitatum ſuſpenſionem Gregorianam, primam omnium Anglorum Vniverſitatem effulſiſſe: quod veriſſimum eſt: reſtitutionem enim Oxoniæ per Aluredum multò poſt interdictũ Gregorianum intelligit: qua quoq; ratione Oxonia ſi prima Vniverſitas Anglorum effulſerit, ergo Edwardus Senior Cantabrigienſis ſcholæ reſtitutor eſſe nequit.

39 Etenim ſi is reſtitutor habeatur, neceſſe eſt aliquem authorem primum exiſtere: is author primus Vniverſitatis Cantabrigiæ, vel fuit antè interdictum, vel poſt: antè interdictum nemo niſi Cantaber ponitur, quem Roſſus ipſe reijcit, ſcripto vno adverſus eius hiſtoriolam libello, quẽadmodùm ex nonnullorum teſtimonijs ſupra diximus: ſi poſt interdictum, ergo Cantabrigia poſt interdictum & antiquorũ ſtudiorum ſuſpenſionem prima effulſit vniverſitas Anglorũ, cuius contrarium paulo ſupra Roſſus aſſeruerat: inquiens *primam Anglorum poſt antiquarum ſuſpenſionem, Vniverſitatẽ Oxoniæ*

oniam effulſiſſe: ideoq; videat Londinenſis quam parum è re ſua futurum ſit, quod Roſſus hoc in loco inter antiqua ſtudia Cantabrigiam ſuam nominat, qui Cantabrum authorẽ tantoperè reiecit.

40 Ac profectò niſi Cantaber habeatur author, quod Roſſus ipſe nullo modo paſſurus eſt, aut Gorbomannus, quẽ Stoveus queq; reijcit, non intelligo quo alio authore, Cantabrigia interdicti temporibus, inter antiqua ſtudia haberi mereatur. Niſi Ioannem Roſſum ex ſententia Cantabrigienſium non ſuâ locutum dixeris, quod quidem alibi fecit, dum Cantabri fabulam recitavit: quâ ſuppoſitâ nihil impedit quo minùs etiam Cantabrigia inter antiqua ſtudia interdicti Gregoriani temporibus exiſtimetur: illâ vero negatâ & firmiſſimis antehac rationibus refutatâ, vbi eſt Cantabrigia illa tua quę inter antiquas Vniverſitates etiam primis Saxonum temporibus vllo iure habeatur?

41 Poſtremò, quòd arguit Belloſitum non fuiſſe Oxonium, hoc eſt Oxonium iam, dictum non fuiſſe olim Belloſitum, idq; ex ipſius Roſſi verbis, quoniam ſcilicet Oxonia recentior eſt Belleſito, quæſo vide quam enervata ratione adverſùs nos, at ſatis validâ adverſus ſeipſum vtatur: nam eodẽ modo Caergrant non eſt Cantabrigia hodierna (quod Londinenſis maximè cupit) quia Cantabrigia multò recentior eſt ipſâ Caergrant referente Lelando, Sed & Roſſum, Belleſitum & Oxonium, vnum re idemq; ſtatuiſſe, ex ſuperioribus liquet; dum vrbem à Mempritio conditam, primò Caer Memppric, poſteà Belleſitum, demum Caer Boſa tandẽ Rydychen, & vltimò Oxoniam ſeu Oxenfordiam dictam aſſerit: vbi non quatuor (mi Londinenſis) vrbes loco diſiunctas (quemadmodum Granteceſtria & hodierna Cantabrigia) aut Vniver-ſitates, ſed re & natura vnam eandemq; vrbem intelligo, quatuor nominibus & totidem temporibus pro diverſa ratione inſignitam.

Alia Londinẽſis calumnia.

42 De quorum primo ſcilicet Belleſiti nomine ſuperiùs diximus, de reliquis & alijs ſi quæ ſunt in ſequentibus dicturi; poſt quàm illud vnum expediuero, in quo totum errorem

rem

rem verſari ſcribit Londinenſis. Illud eſt, de græcoladenſis ſtudij ipſâ forma: non enim, inquit Londinenſis Lib. 2. Antiquitatis Cantabrigiæ, *Græcoladenſes ſcholæ Oxoniū tranſmigrarunt, ſed forma tantum docendi antiqua, quæ prima Malmeſburiam tranſlata fuerat, autore Roſſo in hiſtoria, ex qua re non intellectâ omnis error dimanarit*: ſic is qui de ſecunda tranſlatione, Roſſum, non de prima (vti dictum eſt) intelligit. Tertia Londinēſis calūnia.

43 Ad illud verò quod præcipuum totius erroris caput exiſtimat, ſcilicet non Græcoladenſes ſcholas ipſas (eas enim etiam ſub Theodoro Archiepiſcopo manſiſſe accepimus) ſed tantum docendi formam, Oxonium ſivè Belleſitū tranſmigraſſe, idem cum illo ſentimus: neq; dicimus ipſas ſcholas ſolo adhærentes, ſive Oxonium ſive Belleſitum ſive Malmeſburiam fuiſſe tranſlatas, profectò enim hic Archimedea vecte opus eſſet qua ille totum terrarum orbem cōcuteret, ſi veſtigium daretur, ſed doctrinæ ac ſtudij Græcoladenſis rationem ac formam, ad Belleſitum tranſmigraſſe dicimus quemadmodum & illa, ad monaſteria poſteà propter interdictum tranſmigravit, aut quemadmodum Croylandenſis cænobij ac ſtudij Aurelianenſis forma ac docendi ratio, in prima inſtitutione Cantabrigiæ adhibita eſt.

44 At verò per quos hæc tranſlatio facta eſt, etſi nobis ſit obſcurum, (nihil enim hac de re niſi ex Burlæo didici, qui per philoſophos de Grȩcia factam tacitè quidem ſubinnuit) Londinenſi tamen optimè innotuit, qui Cantabrigienſes ſuos primò à Penda, Græcoladā, deinde à Græcolada, Oxonium neſcio quo tempore tranſlatos ſcribit, *provt hiſtoriola Cantabrigienſis & Oxonienſis quoq; addocet teſte Lelando*, inquit Londinenſis. Sed in quo loco apud Lelandum hoc legerit, non dicit, quemadmodum nec ego illi dicere omninò poſſum: cuius Lelandi iudicium ſanè graviſſimum de hiſce fabulis ſuperiùs accepimus: qui licèt (fortè inter cōfutandū) illud in Cantabrigienſi hiſtoriola viderit quemadmodum & centum huiuſmodi fabulas ibi ſe deprehendiſſe ſcribit, certè in Oxonienſi hiſtoriola, nunquam tam inſigne menda- Londinenſis Oxonienſem hiſtoriolam & Lelandum falſò onerat.

dacium Lelandus deprehendit, immò neq; Roſſus, neq; quiſquam alius qui mihi vnquam occurrit.

45 Deq; his Cantabrigienſibus hominibus quos à Grę colada, Oxonium tranſmiſſos dicis, videor mihi me poſſe illud commodè vſurpare quod piſcatores de ſuis piſcibus *Quot cæpimus non habemus, & quot non cæpimus retinemus*. Nō eſt igitur Oxonia Cantabrigiæ colonia, ſed illa potius eſt Oxonię colonia; quia Oxonienſes illuc olim deducti ſunt, Cātabrigienſiumq; maiores Oxonienſium erant municipes, & eorum iuribus & libertatibus vtebantur vti ſupra fuſiùs oſtenſum eſt, & Cantabrigienſes profectò Oxonienſium parentes, eo ſenſu intelligo, quo Gulielmus Wickham ſuam rhetram Anglicanam (*This made Wickham*) turri Wintonieſi apud Windeſore inſcriptam intellexiſſe fertur: atq; hæc de Io. Roſſi hiſtoria eiuſq; defenſione ſint dicta.

Cantabrigia Oxoniæ colonia.

46 Nam quod Londinenſis exiſtimat ſe omnem fidem Roſſo detraxiſſe, dum Lelandi ſententiam produxerit, qua is Io. Roſſum diligentiæ potiùs quam iudicij nomine laudaverit, illud certe non impedit, quo minùs idem Lelandus ſicut apud Baleum cent. 10. cap. 3. videre eſt, eundem Io. Roſſum iudicij quoq; nomine ſatis commendaverit, dum eum tam *exactam Brytannicæ antiquitatis cognitionem ſibi comparaſſe dicit, vt multis ex noſtris longo præceſſerit intervallo*: quo quid à Lelando ad Roſſi iudicium prædicandum illuſtrius dici potuit? Quid igitur Lelandum Antiquarium ſanè bonum commovit, vt ſententiam tam ancipitem adverſus hiſtoriolam Oxonienſem & Io. Roſſum diceret? quanquam ſupra diximus, illius ſententiam vti iam accidit, nequaquam nobis obeſſe: certè aliorū invidia, quam magnā ſanè & immēſam ſibi conflaverat (quæ ad noſtros quoq; manes pertinebit?) eo quod tam liberè (at veriſſimè) adverſus nigrum codicem cenſuit, vt rectè ſcribit Antiquarius Oxonienſis: quam etiam cauſam (vti nonnulli ſciunt) in privatis annotationibus frequenter teſtatam Lelandus ipſe reliquit.

Defēſio Roſſi.

47 Atquè hoc ſit primū Antiquitatis Oxonienſis ſcho-

læ, à Grecoladenſium ſcholarum tranſlatione petitum argumentum. Ad alia deveniemus poſtquam de cæteris Oxoniæ nominibus ad vberiorem Io. Roſſi hiſtoriæ explicationē pauca addiderimus. Omittit enim Caer Vortigern; Vortigerum tamen anno dom. 474. Oxonienſem civitatem bellorum iniurijs quaſſatā priſtinæ dignitati reſtituiſſe, author eſt Symmachus Lābithenſis in Academiæ Oxonienſis typis à Thoma Orwyno Londinenſi anno dom. 1592. impreſſis; idq; ex alijs antiquioribus hiſtoricis ſe didiciſſe teſtatur.

De Varijs Oxoniæ nominibus.

48 Omittit etiam nomen Caerpenuelcoit, cuius in vrbium catalogo Nennius, ſed abſq; vlla interpretatione meminit. Camdenus in Danmonijs Pen-vchelcoit appellat; quam non Oxoniam, immò neq; Exoniam (vt omnes alij) ſed vetus oppidum Vzellam à Ptolomeo dictam ſignificare ex ipſo ſitu putat: audi tamen Florilegum, qui ſub annum gratiæ 52. ſic ait: *at Veſpaſianus retortis velis in Totoneſio littore applicuit & civitatem qua Britannicè Karpenhuelcoit, nunc autē Exonia appellatur, obſedit.* Sic Florilegus.

49 Cui accedit in ſuis collectionibus Gulielmus Worceſtrenſis, *Kaerpenhuelcoit* (inquit) *i. Exonia civitas vt inveni ſcriptum in quodam antiquo libro Chronicarū* (fortaſſe ipſum Florilegum intelligit) *in cuſtodia Ioannis Mulcæi de pater noſter Rewe, cuius authoris nomen ignoratur.* Omittit deniq; Cale vā errorem fortaſſe ſuis temporibus minimè receptum: quem & nos proindè reiecimus: de veris autem & antiquiſſimis Oxoniæ nominibus infra dicturi, poſtquam catalogos civitatū Britannicarum examinaverimus, in eum finem à Londinenſi productos, vt Cantabrigiam ſuam, etiam Britannico ſeculo vrbem fuiſſe oſtenderet, excluſâ (vti ſemper gloriatur) Oxoniâ.

Veterum ciuitatum catalogus nihil ad Londinenſem

50 Qui tamen catalogi in rem Londinenſis nihil omninò mihi facere videntur: dum in quibuſdam eorum videam, Caergrant quidem antiquam Brytonū fuiſſe vrbem, ſed non hodiernam Cantabrigiam, de qua in præſenti queritur. Profertur tamen Huntindonenſis catalogus imprimis, qui

ſiç ait, *Caer grant* (i) *Granteceſtria* (huc vſq; verè Huntindonenſis: illam enim vrbem quã Britones Caergrant, Saxones primo ipſorum adventu evertentes Granteceſtriam appellabant) ſed cum addit, *quæ modo dicitur Grantebrigia*, tollit rurſus omnia, novam & hodiernam vrbem cum veteri confundens quod eſt à ratione alieniſſimum: nec ità apud vllum veterum aut Bedam ipſum vnquam legit Huntindonẽſis: quid igitur Huntindonenſi dicendum?

Huntingdonẽſis error.

51 Profectò quemadmodùm Londinenſis, Iorenallẽſis hiſtoriæ authori reſpondendum cenſuit, eũ ſcilicet Granteceſtriam & Cantabrigiam vnam fuiſſe eandemq; vrbem ignoraſſe, ſic ego reſpondeo, Huntindonenſem ignoraſſe, eas civitates fuiſſe diverſas. Non mirum igitur ſi qui Huntindonenſem ſequitur Ranulſus Hygdenus, in ſuo quoq; catalogo, Caergrant per Cantebrigg interpretur. Vterq; vero Alphredum Beverlacenſem ſecutus eſt, ſi verum ſit quod ait Londinenſis, Alphredi catalogum hiſce per omnia convenire.

Alphredus Beuerlacenſis quas res tractat.

52 Mihi quidem Alphredi catalogus nondũ viſus eſt, quanquàm de illius operibus apud Ioannẽ de loco Frumenti legerim, eum ſcilicet *Chronicon à Bruto vſq; ad tempora Normannorum ſcripſiſſe: tractaſſe quoq; de civitatum nominibus hinc inde ſeorſim in hoc regno fundatis; ac retuliſſe quibus nominibus civitas Londonienſis, Cantuarienſis, Eboracenſis, aliæq; vrbes variæ vocatæ fuerunt temporibus illis, quibus Britannica geſſerunt vocabula per Britoneſq; inhabitatæ erant*: hæc Io. VVhethamſted.

Nennij Catalogus,

53 Pergo igitur ad Nennium. In cuius quidem catalogo, qui Britãnicarum civitatum nomina abſq; vlla interpretatione recenſet, *Caer Grauth* invenio (fortè pro *Caer Guarth* (i) Warwico, guarth enim præſidiũ ſonat) ſed nõ Caergrant niſi in ipſâ ſcriptione aliquis fuerit error, quod facilè exiſtimo: etenim Caergrant antiquam fuiſſe vrbem quis ignorat? quod idem tamen de hodierna Cantabrigia dici nequit, cũ non ſit eadem cum veteri civitate quemadmodùm ſatis ſuperq; libro primo demonſtratum eſt. Nihil igitur ex his ca-

ca-

talogis ornamenti accedit, niſi veteris nominis per recentius nomen explicatio, quaſi vna eademq; eſſet vrbs vtriſq; nominibus æquè inſignita, quod falſiſſimum eſt.

54 Quod ſi Caer Vortigern ſit Oxonia, quemadmodũ multi ſentiunt, certè tanta eſt Oxoniæ quanta veteris Caergrant in hiſce catalogis mentio: cuius ſcilicet Caergrant etſi milies fieret mentio, nihil tamẽ inſtituto Londinenſis prodeſſet, qui non veterem Caergrant, ſed hodiernã Cantabrigiam, vrbem antiquiſſimam fuiſſe, oſtenſurus erat: tot ac tãtarum abſurditatum ignarus quæ illam aſſertionem ſecutæ ſunt, dum tanquam πτολιπόρθος alter & veterum vrbium earumq; nominum everſor exiſteret; aut Iunonis more apud Homerum, quæ dilectas ſibi vrbes cæteras Iovis fatis exponeret, ſi modo vel ſolius antiquiſſimæ vrbis, Troiæ evertendæ poteſtatem, Iupiter ipſi concederet.

Non ſequitur, Granteceſtria eſt antiqua vrbs, ergo hodierna Cantabrigia.

55 Eo conſilio antiquiſſimum Oxonię nomen Rhydychen, quaſi Ridocen à Rid & den neſcio quibus particulis deludit. At Ortelius in locorum Geographicorum Synonymia, indice primo vbi antiqua nomina recentibus explicat, ſic ait, *Oxonium Angliæ vrbs: Oxenford Anglicè, Rydychen Brytannicè, Humphr, Lhuyd*: in altero verò indice vbi è cõtra, recẽtia nomina antiquioribus explicat, ſic ſcribit, *Oxenford Anglicè, Rhydychen Britannicè, Albionis Inſulæ vrbs, Oxonium, Hũphredus Lhuyd*: qui tamen in Fragmento Britannicæ hiſtoriæ planè aſſerit *ignotum eſſe quo nomine olim Oxonium* (propter ſummam antiquitatem) *appellaretur*: & tamen Monumetẽſis lib. 9. cap. 12. de feſto Arthuri ſic ait, *Venerunt nobilium ciuitatum Conſules, Moruid Conſul Claudioceſtriæ &c*, tum addit in fine, *Boſo Rydocenſis .i. inquit Oxenfordiæ*, & libro 10. cap 4. ſic, *Inuidit ergo Boſa de vado Boum quoniam tantam probitatem feciſſet Carnotenſis*; & poſtea ait Arthurum duos Conſules *Boſonem de vado Boum & Guerinum Carnotenſem Lucio Tiberio direxiſſe*. vbi non ſolum Rydychẽ habetur, ſed & apertè innuitur ratio quamobrem Caer Boſa diceretur, à Boſone ſcilicet Rhydychenſis civitatis Conſule.

Rydychen.

Vadum Boum.

56 Mauritius quoq; huc accedit qui à nativitate domini vſq, ad Cedwallam Brytonum Regem, Chronicon ſcripſit, qui cum Monumetenſi hac in re conſentit; ex quo iam cognovimus Rhydychenſem. 1. Oxenfordienſem civitatem etiam Brytonum temporibus & nobilem & conſularem extitiſſe; de iure autem civitatum Conſularium multa præclara apud autores occurrunt. Sed hinc non ſolum Cantabrigia tua, ſed etiam Caergrant ipſa excluditur; nec in illo Monumetenſis nobilium civitatum catalogo, vlla illius habetur mentio, vt iam non ſolùm antiquitatem ſed et dignitatem quoq; illius vrbis meritò ſuſpectam habere poſſimus.

57 Pergit tamen Londinenſis, & Oxeniam nec Brytonum nec Saxonum temporibus vrbem fuiſſe habitam, (licèt Monumetenſis iam nobilem civitatem vocaſſet) oſtendere conatur ſiquidem inquit *Brytones vrbes ſuas quibus muri eſſent Caeres nominaſſe, quemadmodum & poſtea Saxones ſuas vrbes Ceaſters nominaverunt. Ergo ſi Oxonia civitas apud Brytones fuiſſet, profectò Caer Oxon diceretur: ſi autem apud Saxones, Oxencheſter nominaretur, aut ſaltem Oxenforde (nam Saxones etiam à fluvijs & vadis ſuis vrbibus nomina ſæpiſſimè dederunt)* nō Oxonium, *quemadmodùm Oxonienſis hiſtoria innuit*, inquit Lōdinenſis.

58 Quaſi nobis eodem modo, ſed multò accomodatiùs, adverſùs Cantabrigiam tuam arguendum non eſſet: quæ ſi Brytannis fuiſſet civitas, Caer Cant profectò, vel Caer pont, diceretur: cuiuſmodi nomen vrbis in nullis vnquā catalogis me legiſſe memini: Caergrant tamen memini, ſed nihil illud ad hodiernam Cantabrigiam. Si autèm Saxonibus fuiſſet civitas, profectò Cantcheſter aut Brigcheſter diceretur: non tamen ita, ſed Grātbrigg verè ab illis dicebatur: etenim vocem Cheſter Saxones ſolum adhibuerunt in ijs nominibus, in quibus Britannicum Caer invenerunt: ideoq; veterem Brytannorum Caergrant, Saxones Granteceſtriam appellarunt ſivè Grantecheſtriam; hodiernā verò vrbem quam ipſi condiderunt, quià non fuit eadem cum veteri quā illi quoq;

Londinenſis ratio ſibi ipſi adverſatur.

de-

deſolaverunt, alio nomine Grantbrig h.e. Grantanum pontem vocarunt: ſi eadem fuiſſet vrbs, ſinè dubio Saxones primam impoſitionem non mutaſſent.

59 Sed vide quàm parùm in his philoſopharis mi Londinenſis: inquis enim quod *ſi Oxonia fuiſſet apud Brytones civitas, tum ab illis CaerOxon diceretur*: quæ quidem dictio eſt ex vna Britãnica, Saxonicâ vero altera compoſita: Brytones igitur ſecundum te Saxonicè locuti eſſent: quod ſi dicis, nõ poſſum profectò in te iudicium non deſiderare. Quin & illa dictio Caer, non rei ſubiectæ, quemadmodùm tu in tua Onomatopœia fingis, ſed authori, vel poſſeſſori adijcienda videretur; quo ſenſu ſi non CaerOxon, at Caer Mempric, & Caer Boſa (& Caer Vortigern fortaſſe) à Brytannis dicebatur, quemadmodùm ex Roſſo alijſq; ſuperiùs diximus. Ridicula Londinenſis ratio.

60 Quod verò addis Oxoniam dici debuiſſe Oxenfordiam (quod & nos antiquum eſſe illius nomen non diffitemur) ſi Saxonibus civitas fuiſſet, qui à vadis & fluvijs (addidiſſes etiam pontibus Cantabrigiæ tuæ cauſâ) ſuis vrbibus nomina dederunt: veriſſimũ quidem eſt in ijs vrbibus quas ipſi condiderunt vtpotè in Grantabrigia tuâ: in ijs vero quas ipſi non condiderunt, à Britannis verò extorſerunt, in ijs inquam priſci & antiqui nominis Brytannici rationẽ non mutarunt, ſed ſuâ linguâ, dictiones alias quibus Brytannici nominis vim exprimerent, ſæpiſſimè excogitando protulerunt. Saxonica denominandi ratio.

61 In Britannico igitur nomine Rhydychen, Ryd vadum, ychen verò Boum ſignificare intellexerunt: adeoq; ſua lingua aliud nomen excogitarunt, quo Brytannici nominis rationem non mutarent, ſed potiùs explicarent: non enim credo, Saxones ſolummodò ſitus rationem habuiſſe, quâ vt Verſteganus & alij ſentiunt vrbem hanc ad ſimilitudinem Ochenfurti ſui ad Oderam denominarent. Hoc autem nomẽ eſt Oxenfordia: res enim h.e. vadũ boum quod vtriuſq; nominis fundamentum eſt, ſemper præfuit ac ſuperfuit, quemadmodùm & eventus ille (de quo Roſſus) de vado boum vicino. Is enim eventus nullus alius eſt, niſi quòd juxta Oxo- Vnde Oxonia antiquitus Vadum Boum dicitur.

ni-

nium ſit locus vbi Thameſis vadum patitur & hodie Broadford dicitur, vbi boues & armenta facilè tranſire poſſunt: atq; hoc nomen partim implicitè in hiſtoria Oxonienſi continetur, dum Saxonicum populum, Oxonium à quodam vado vicino denominaſſe ait, vbi nomen Oxenfordiæ à vado intelligis, partim etiam h.e. in quibuſdam exemplaribus explicitè & apertè legitur,

62 Quo minùs ego Lelando accedendum arbitror, qui veteri Oxenfordiæ de vado boum antiquiſſimo nomine valedicto, atq; poſtpoſito, novam ſuam coniecturam, Humphredo Lhuyid etiam ſatis ſuſpectam & omnibus ſatis dubiã, de nomine Ouſeford à fluvio Iſidis (quem Saxones Ouſe Lelandi ſententiâ dixerunt) adeò vbiq; gloriando venditat, vt Oxenfordiæ corruptum eſſe, ſuum verò Ouſeford verum & antiquum nomen aſſerat,

63 Quaſi verò Ouſeford Britannico Rhydychen reſpondeat quod Saxones in ſua impoſitione voluerunt: niſi Ouſe vt fluvij, ita bovis quoq; aqud Saxones nomen fuerit, (quod de Tauro fluvio fertur cui animalis nomen eſt, atq; etiam de fluvijs alijs cui vel ab impetu quo feruntur, vel ab vndarum fragore, vel à rivulorum inſtar cornuum poſitione tauris comparantur) qvod ſi ſit, analogia tamen ad eorum Ochen in Ochenfurto, multò meliùs in voce Oxen quam in Ouſe ſervatur. mihi quoq; non minor videtur corruptio migrante Iſide in Ouſe, quam ſi in Ox migraret.

Lelandicum Ouſeford reijcitur.

64 In voce Vrovicus aliud ſpectari poteſt, vbi corrupta antiquitas, hâc ratione Ourovicum dixiſſet, præcipuè cũ à litera V inchoetur; & facilior ſit migratio ipſius V in Ou, quam I in Ou, vt cuilibet conſtat. At vel corruptiſſimi nũquàm ſic pronuntiarunt, quamobrem nec in altero nomine, vbi inter illas voces Iſis & Ouſe tanta eſt diſcrepantia, vt in vnicâ tantummodò litera inter ſe conveniant. Vt non facilè crediderim, Saxones huiuſmodi nominum mutationibus vnquam fuiſſe vſos tanquam veris ac proprijs.

65 Sin verò abvſiuè atq; corruptè, ipſum quoq; Ouſe-

fordiæ

ſordiæ(ſi placet)nomen,non minùs corruptum eſt altero illo Oxenfordiæ,quod Lelandus tanquam corruptæ antiquitatis Elenchum reijcit,inter θεὸς.i.antiquiores non inter ἄνδρας i.recentiores locutus,qui gygantem,Ægeum vocabant,Dij vero & antiquiores Briareum.Rhydychen igitur mi Lelande non Iſidis vadum tuum,ſed Boum vadū quod eſt eventus (vt loquitur Roſſus)in Iſide fluvio ſignificat:ideoq; ciuitatis de vado boum,non autem civitatis de vado Iſidis apud maiores noſtros antiquiſſimos homines Oxenfordiæ nomē innotuit,& futuris quoq;tēporibus innoteſcer.

66 At tametſi vadum hoc ſit fluvij Iſidis & non alterius,(licet Cherwellenſis quoq; vnda illinc cum Iſide cōcurrat,& partem quoq; in civitatis nomine iure obtinere debebat æquè atq;ipſa Iſis)tamen quia fluvius de Cherwell intra oppidi muros ſuum olim alueum,nonnullorum ſententiâ habuiſſe dicitur,potior certè ratio eſt, vrbem à fluvio Cherwell,quam ab Iſide denominari debere.neq; verò mihi quiſquam Oſneyæ(vbi quædam ipſius Ouſe ſimilitudo videtur) nomē obijciat, niſi idem quoquè oſtendat,quo nomine is locus apud antiquiſſimos Saxones (nōNormannos) olim dictus fuerit. Fluvius de Cherwel.

67 Ac licet Ouſe à voce Iſis ſatis corruptè deduci potuerit,tamen an ab *Iſe*,ſeu,*Ice* Anglico,quod glaciem ſignificat,derivari poſſit,incertum diù fuit:& tamen non deeſt, antiquæ hiſtoriæ artifex peritus M.W. ornatiſſimus Trilinguiū meorum alumnus,qui Iſidem ab Ice ſivè glacie hyberna præter morem cæterorum fluviorū circa Oxonium abūdante(quod ſuperior hæc Bruma,magno multorum incommodo nimiùm confirmavit) derivari poſſe coniectat: Qui & illud quoq; probè,novit, etiam Cherwellenſem fluvium, circa Oxonium,tantam glaciei copiam,quantam Iſidem fluviū emittere:eum quoq; fluvium, *Iſidem* etiam apud Britannos vocari(vti fortaſſe tibi dicet Lelandus) qui tamen Anglicum Ice non intellexerunt:ideoq; & Britanni *Iae* vel *yïa* vel *ya* pro glacie vſurpant. Iſis non ab Ice ſeu glacie.

S 68. Quod

Oxonienſes Iceni non ſunt.

68 Quod verò Oxonienſes, ab Antonino, Polydoro, Lelando, Icenos olim dictos fuiſſe exiſtimat vtinam certè, quod ille multò graviùs & eruditiùs potuit, illorum errorē, non tàm acutè, (tacitè tamen,) annotaſſet, quam funditùs deleviſſet, & refutaſſet. Nam quod ad Antoninum, facit quidem is Icenorum mentionem, itineriſq; à venta Icenorū ad Londinium rationē docet: meminit quoq; Ptolomeus ſub nomine Simenorum, autore Hyeronymo Surita Antonini Commentatore. Sed quos iſti Icenorum & Simenorū nomine intelligunt? non Oxonienſes, eos enim Dobunos illi ipſi vocarunt: verùm vti exponit Camdenus, Suffolcienſes, Norfolcienſes, Hūtindonenſes & Cantabrigienſes: hi ſunt Antonini & Ptolomei Iceni, non autem Oxonienſes, niſi turpe aliquod mendum in exemplari delituerit mi Lelāde: etſi non ignoro, Polydorum libro hiſtoriæ ſecundo, etiā Exonienſes & alios inter Icenos minùs tamen aptè numeraſſe.

69 Lelandus verò ipſe Oxonienſes non Icenos (illud enim coniecturæ ſuæ de Ouſeford plurimùm obeſſet) ſed Ouſenos ſivè Oucenos ſine dubio Oxonienſes diceret, licèt nec Ouſenos nec Oucenos ſed ſæpè novo ſuo nomine Iſiacos dicat, quo tamen nomine Oxonienſes nec Ptolomeo, nec Antonino, nec Polydoro, ſed Lelando tantum eiuſq; ſequacibus vnquam innotuerunt. Atq; hactenùs de vetuſtis Oxoniæ nominibus dictum ſit;

70 Iam quoniam Londinenſis de excluſa Oxonia è ſuis gloriatur catalogis, videamus vtrùm alibi fæliciùs occurrat hæc præclara, & per totum terrarum orbem notiſſima Muſarum ſedes Oxonia.

71 Solent quidem Geographi, ad particulariorem mūdi locorum deſcriptionem, locos certos in ſingulis orbis partibus inſigniores ad cæleſtis poli meridianorumq; ſingulorum rationem deſcribere; vt quemadmodùm Aſtronomi, Epicliſtæ ſcilicet & alij, ſuas hypotheſes apparentium anomaliarum periodis congruentes invenerunt in cælo, ita hi in terris per reales quaſdam inſigneſq; ſtationes, cæleſtium circu-

culorum exitum, veroſq; ſuperum corporũ aſpectus animadverterent.

72 Licèt vero à priſcis Aſtronomis Vniverſa ferè Britannia extra omne clima ponatur, propterea quod omnia climata ad quinquageſimum elevationis poli gradum terminabant, hoc tamen non fecerunt quaſi reverà ita in natura eſſet, ſed quia diviſionis climatũ tempore Britannia quaſi à toto orbe diviſa minùs illis innotuerat; quod etiam exiſtimat Robertus Anglicus (quem Baleus Kentenenſem vocat licet paulò antiquiorem faciat quàm oportet) qui circa annũ Dom. 1272. commentarios certè non indoctos in ſphæram communem Ioannis de Sacro Boſco edidit, P. Appianus in in 2ª. parte ſuæ Coſmographiæ in locorum maximè illuſtriũ deſcriptione, tres tantùm inſigniores Albionis Inſulæ civitates recenſet, Cantuariam, Oxonium (aliàs Ochenſurt) & Londinium: excluſa Cantabrigia, quia inter inſignes huius Albionis civitates nunquam eſt habita: Geographorum enim eſt tantùm inſigniorum meminiſſe. Oxonia Geographis notiſſima.

73 Cyprianus etiam Leovitius Ephemeridum ſcriptor, in ſuo precipuarum civitatum indice, omittit Cantabrigiam, Oxonium verò ſeu Oxfort recenſet, cuius poli altitudinem dicit eſſe grad. 52. minut. 44. ſecùs quam Oxonienſes Atlantici ſtatuerunt. Item in ſeptem Kalendarijs ex officina. L. Straubij anno dom. 1581. impreſſis, enumerantur illę omnes civitates quę ſunt ſub elevatione poli grad. 53, 52, 51. in Anglia verò duæ tantùm commemorantur, Oxonium & Londinium: cum tamen Cantabrigia, 52. aut 51. gradus in ſua poli elevatione & minuta 19. habeat; in longitudine vero 15. grad; minuta 45, autore Io. Holbroke in tabulis Cantabrigienſibus: Oxonia vero 15. gr: & aliquot fortaſſè minuta in longitudine, in latitudine vero 51. grad. & minuta 50. habet, autore Gulielmo Rede Mathematico Mertonenſi in ſuis quas pro meridie Oxon tabulis ſummo vti mihi videtur iudicio conſcripſit, quaſq; in bibliotheca Magiſtri Tho. Allani Oxonienſis Mathematici, vidi: cui accedit Gualterus

Odyngton monachus de Eveſham in libro de planetarũ domibus: & Io: Gualterus Oxonienſis item Mathematicus, cuius Canones æquationis domorum, in bibliotheca, venerabilis mei patris D. Thomæ Twini, Artium ac Medicinæ Doctoris vidiſſe me memini: itemq; alterius vetuſtiſſimi ſed innominati authoris Mathematici, æquationis planetarum tabulam, in qua idem aſſeritur.

74 Nec diſſentit Galfredus Chaucer Oxonienſis poeta laureatus, in ſuo ad Ludovicum filium Aſtrolabio, quod à Mathematicis Oxonienſibus ob ſummam perſpicuitatem, *Lac puerorum* dici conſuevit. Quin & Rabbi Abraham Zacutus Hebræus, qui anno 1413. floruit, in opere quod Almanach perpetuum vocat, Oxonij tanquam loci maximè illuſtris meminit: idem Ioannes Angelus in Aſtrolabio plano, vbi Oxonium inter civitates octavi climatis ponit, omiſſâ Cantabrigiâ: idem Io. Stoffl erinus qui vetus Romanum Calendarium edidit, ac in locorũ maximè nobilium Abaco, Cantuariam, Londonium, Oxonium, Briſtolliam, Eboracum (præteritâ quoq; Cantabrigia) recenſet, quod idem quoq; in libro de fabricâ Aſtrolabij fecit. Idem Martinus Everartus in Ephemeride, David Origanus in Ephemeride. P. de Aliaco in Io. de Sacro Boſco: & Io. Rawen in Abaco Coſmographico; idem ferè vniverſa gens Atlantica in ſuis tabulis & Abacis & Indicibus, vbi omiſſo Cantabrigiæ nomine, frequentiſſimam Oxonię mentionem deprehendes; quas quidem tabulas geographicas ego pro catalogis ſatis idoneis habeo.

75 Neq; verò eſt quod quiſquã has petitas à Geographia rationes minus probandas putet: inquit enim P. Gregorius Tholozanus lib. 18. cap. 6. ſe noſſe *oppidula in Germania et alibi, antè plantata ſtudia generalia privilegiata vſquè adeò fuiſſe obſcura, vt Geographi noluerint aliquo vel exiguo loco in ſuis tabulis honorare, quæ nunc & opibus & dignitate* (quæ omnia ex cõcurſu ſtudioſorum orta & propagata ſunt) *cum Regijs & principalibus civitatibus certare poſſint*: & Socrates Alcibiadi, auctore Æliano lib. 3. cap. 28. oſtende (inquit) in hac Græciæ

ta

tabula agros illos tuos: cùm autem is dixiſſet eos non apparere; *quid igitur* (inquit Socrates) *his tibi divitijs quarum nullam Geographus rationem duxit, tantopere places?*

76 Quæ omnia ſi minùs apud te poſſint pro Oxonienſis civitatis gloria, quid de Epiſcopali ſede quæ Oxoniæ eſt, cui iam vir ætate ac doctrina venerabilis D. Ioannes Bridgeius præſidet, dicendum exiſtimas? cùm nulla ſit omninò Cantabrigiæ, veriſſimè: ſtatuunt enim Gregoriana decreta, *Epiſcopalia gubernacula non niſi maioribus populis & frequentioribus civitatibus præſidere oportere, ne ſcilicet ob loci tenuitatem Epiſcopale nomen vileſceret*; vnde Alciatus, Panormitanus & Pōponius inquiunt *non videri vrbes (aut civitates) dici niſi quibus Epiſcopus eſt datus*: qua ratione Hollinſhedus lib. 1. civitatum Anglicarum numerum ex Epiſcopatibus venatur, ex cuius catalogo Cantabrigia excluditur. Oxonia verò ibidem inter præcipuas Angliæ civitates numeratur. Quemadmodū & ex definitione civitatis conſtat, quam Nicholaus Loſæus in tractatu de Iure Vniverſitatū, ſic definit. cap. 2. *Civitas eſt hominum multitudo, ſocietatis vinculo adunata, Epiſcopum habens, muris cincta, & quæ veterum auctoritate civitas eſt nuncupata.* In qua Oxonia, & Cantabrigia tua, genere tantum conveniunt; in cæteris verò longiſſimè à ſe inuicem removentur, ſiquidem ea quæ in prædicta definitione continentur, Oxoniæ optimè, nequaquam verò Cantabrigiæ tuæ conveniunt. Neq; enim Epiſcopum habet: neq; muris cingitur, neq; autoritate veterum civitas eſt dicta, ſed tantū *Burgus de Grentbrig*, quemadmodum ex libro Cenſuali ſupra diximus: eam vero quam Bedas & muris cinctam, & civitatē vocavit, Grāteceſtriam veterem fuiſſe ſat ſcio, non autem hodiernam Cantabrigiam de qua iam agitur, vnius M. P. ab illa Granteceſtria, intervallo diſtantem. Neq; tamen ego huic definitioni Civitatis tantum tribuo, vt ante ſacram inſtitutionem Epiſcoporum, civitates nullas in toto terrarum orbe extitiſſe credam (ita enim antè Chriſti & Apoſtolorum tempora nullibi fuiſſent civitates, nec Ethnici ſuas civitates haberēt)

Sedes Epiſcopalis Oxon.

ſed quod ita iam ratio obtinuit, vt quamvis plura oppida ſatis quidem illuſtria, vnius eiuſdemq; Diœceſeos eſſe poſſent, illud tamen ſolum in quo, Diœceſano ſedes conſtituta eſt, ſignanter quaſi & καθ' ἐξοχὴν, civitatis nomen, ius, & rationem conſequi ſoleat. Atq; hæc corollarij loco ad primum argumentum dicta ſint: venio iam ad argumentum meum ſecundum.

Secundū antiquitatis Oxon argumentum.

77 Poſt illam igitur de tranſlatione Græcoladenſium ad Oxonium, ſuccedit Chronicon incerti autoris de monaſterio Abendonenſi pervetuſtum: in quo inter cætera, antiquiſſima illa inter Oxonienſes atq; Abendonenſes de ſua origine quæſtio agitatur: ac licèt Oxoniæ primas ſimpliciter concedat, inquit tamen in fundatione monaſterij de Abendon, *vetuſtiſſimos nummos Dæmonum ac Satyrorum imaginibus inſcriptos inventos fuiſſe*, ex quibus concludit eum locum multò ante id tempus à Paganis ac Idololatris inhabitatum fuiſſe.

78 Attamen illud monaſterium primis Saxonum temporibus circa annū Dom. Sexcenteſimum, à Ciſſa Occidētalium Saxonum Rege fundatum eſt, ac ab eodē paulo poſt Abbatis Heani obitum, ſpoliatum, & rurſus ab eodem reſtitutum: vnde totam controuerſiam concludit, Oxoniæ ſimpliciter (vti dixi) concedens, non ita tamen quin ſi vlla fides huiuſmodi nummis ac cæteris antiquitatis retroactæ veſtigijs adhibenda ſit, ex his (ſi bene innoteſcerent) Abendoniam ſuam cum Oxonia de antiquitate ſua certare poſſe aſſerat, nullum interim certum Oxoniæ fundatorem authorēq; (quod vtinam feciſſet) ſtatuens. Ego igitur concludo hinc, quod ſi Abendonia etiam tum cùm Cantabrigia nova fuerit vrbs & nunquam anteà exiſtens, (Lelandus enim Cantabrigiam etiam ſub Sigeberto novam vrbem vocat) tantæ antiquitatis fuerit, quæ tamen Oxoniam agnovit priorem, neceſſe eſſe ipſam Oxoniam, etiam Cantabrigiâ, quæ Abendonia recentior eſt, antiquiorem haberi.

79 Poſt Chronicon Abendonenſe eſt Aſſerius Mene-

ven-

venſis, tantæ fidei atq; autoritatis ſcriptor, vt nemini vnquã ſuſpectus fuiſſe dignoſcatur: ex illo quid de Oxonienſis Academiæ antiquitate ſentiendum ſit, ipſius verbis referam: qui Regnante Aluredo (de quo poſtea) anno domini octingenteſimo octogeſimo ſexto, *exortam eſſe peſſimam ac deterrimam Oxoniæ diſcordiam* (ait) *inter Grymbaldum, doctiſſimoſq; illos viros quos ſecum illuc adduxit, & veteres illos ſcholaſticos quos ibidem inveniſſet: qui eius adventu, leges, modos, ac prælegendi formulas ab eodem Grymbaldo inſtitutas, omni ex parte amplecti recuſabant. Per tres annos haud magna fuerat inter eos diſſentio, occultum tamen fuit odium quod ſumma cum atrocitate poſtea erupit, ipſa erat luce clarius. Quod vt ſedaret Rex ille invictiſſimus Alfredus de diſſidio eo, nuntio & querimonia Grymbaldi certior factus, Oxoniam ſe contulit, vt finem modumq; huic controuerſiæ imponeret, qui & ipſe ſummos labores hauſit, cauſas & querelas vtrinq; illatas audiendo. Caput autem huius contentionis in hoc erat poſitum: veteres illi ſcholaſtici contendebant, antequam Grymbaldus Oxoniam deveniſſet literas illic paſſim floruiſſe, etiamſi ſcholares tunc temporis numero erant pauciores, quam priſcis temporibus, pleriſq; nimirum ſæuitia ac tyrannide Paganorũ expulſis. Quin etiam probabant & oſtendebant idq; indubitato veterum Annalium teſtimonio, illius loci ordines ac inſtituta à nonnullis pijs & eruditis hominibus fuiſſe ſancita, vt à diuo Gilda, Melkino, Nennio, Kentigerno, & alijs, qui omnes literis illic conſenuerunt, omnia ibidem fælici pace & concordia adminiſtrantes, ac Diuum quoq; Germanum Oxoniam adveniſſe anniq; dimidium illic eſſe moratũ, quo tempore per Britanniam iter fecit adverſus Pelagianorum hæreſes concionaturus, ordines & inſtituta ſupra dicta mirum in modum comprobavit: Rex ille inaudita humilitate vtramq; partẽ accuratiſſimè examinuit, eos pijs ac ſalutaribus monitis etiam atq; etiam hortatus vt mutuam inter ſe coniunctionem & concordiam tuerentur. Itaq; hoc animo diſceſſit rex, quoſq; ex vtraq; parte cõſilio ſuo eſſe obtemperaturos & inſtituta ſua amplexuros ſperans. At Grymbaldus hæc iniquo animo ferens, ſtatim ad monaſterium Wintonienſe, ab Alfredo recens fundatum proficiſcebatur. Deinde*

Tertium antiquitatis Oxon argumentum.

Controuerſia inter veteres & Aluredianos ſcholares de antiquitate ſua.

tumbam Wintoniam tranſferri curavit, in qua prepoſuerat poſt huius vitæ curriculum oſſa ſua reponenda in teſtudine quæ erat facta ſubter cancellum Eccleſiæ Divi Petri in Oxonia, quam quidē Eccleſiam idem Grymboldus extruxerat ab ipſo fundamento, de ſaxo ſummâ curâ perpolito.

80 Hæc Aſſerius Menevenſis, in optimo MS. exemplari inquit Camdenus; è cuius bibliotheca iam typis excuſus prodijt, toto hoc loco reſtituto quem Matheus Cantuariēſis omiſerat (veritatis an charitatis odio haud ſcio) dum Aſſerium ſuum Saxonicis ſcriptum litteris edidit, & tamen cum Ariſtotele non edidit. induſtria? neſcio: niſi eum imperfecto exemplari (quod fortaſſe in Domini Lumlæi bibliotheca rubrâ ocrâ manu propria notatum vidi, mancum tamen & plurimis in locis imperfectum & chartulis appenditijs recenter ſcriptis ſuffultum) vſum fuiſſe dicas, quod ſæpe in huius Aſſerij exemplaribus vſu veniſſe intelligo ſi illis credēdum ſit qui non pauca etiam de Eccleſiæ D. Petri Oxoniæ in Oriente ſitâ & à Grymbaldo excitatâ, per Dorceſtrenſem Epiſcopum conſecratione, ex vetuſtiſſimis eiuſdem Aſſerij Exemplaribus ſe accepiſſe prodiderunt.

Aſſeriana editio.

81 Nè vero fidem fallam, quære ab H. Savill Eboracēſi, iam admodum ſene (vel mortuo) ſed in his plurimum verſato, quem huiuſmodi Aſſerij vetuſtiſſimum exemplar cuidam Nereltono mutuo dediſſe, & cum eo poſtea de libro non reddito, magnas lites in iure exercuiſſe M. Tho. Alanus integerrimæ fidei teſtis mihi retulit; quodq; Neteltono interim extincto cum omnes libri eius in manus Domini. Savill Baronis ſcaccarij deveniſſent, ſolus ille liber deeſſe cōpertus eſt. porrò hunc Aſſerij locum, non ſolum in iuſto exemplari ſed etiam in principijs ac fine multorum veterum librorum nominatim vero Roſſi & Richardi Cluniacenſis, ſeorſim, antiquiſſima manu ſcriptum ſæpe legi, vt nullus mihi de hoc loco dubitandi locus reſtare videatur.

82 Quæſtionem hic inter veteres Oxoniæ ſcholares ac novos Aluredianos de ratione ſcholaſticæ iuriſdictionis in-

ter-

terceſſiſſe vides: inter Aluredianos, Aſſerius ipſe vnus ex profeſſoribus novis fuerat, ad quem huiuſce quæſtionis cognitio magnoperè pertinebat. Novi ſcholares Aluredianí atq; recentes, ſcholaſticam ſuam in veteres & Seniores autoritatem exercent: Aluredus ipſe ſit iudex: atq; vtinam iã talem etiam inter nos iudicem comparare potuerimus: veteres ſcholares (quemadmodum & nos iam eorum rationibus nixi) ſe antiquitatis ſuæ præſidio defendunt: maiores ſuos producunt quorum fæliciſſimis auſpicijs res Oxonienſis retroactis temporibus ſteterit idq; non ſuo, ſed veterum Annalium quos vtinam vetuſtas nobis non invidiſſet, teſtimonio (inquit Aſſerius) oſtendebant adverſùs Grymbaldũ atq; probabant.

83 Quorum antiquiſſimus eſt D. Germanus Brytonũ Apoſtolus, qui circa annum domini 440. floruiſſe dicitur: quem Oxoniæ quoq; affuiſſe, præterquam quod dicit Aſſerius, certè probabiliter hinc conſtat, quoniam autore, Nennio *Sanctus Germanus Vortigerum Regem quocunq; ierit inſecutus eſt*, (quem Oxoniæ ijs temporibus adeſſe potuiſſe probabile eſt) etiam ad Caervortigern: h, e, ad civitatem Vortigeri, quæ multorum ſententia eſt ipſa Oxonia: neq; vero cuiquã prorſus incredibile videri poteſt, Sanctum Germanum adverſus Pelagianiſmum in Angliam adventantem, Oxoniẽſium ſcholas adijſſe, ac de eorum fide & integritate in rebus divinis cognoviſſe, præſertim cum ob Pelagianiſmum, non ita multò poſt, interdicto pontificio penè ceſſauerint. accedit Conſtantius libro 1 de vita S. Germani, qui de ipſo & Collegis ſic ait: *erat in illis Apoſtolorum inſtar autoritas per conſcientiam, doctrina per literas, virtutes ex meritis, accedebat præterea tantis autoribus aſſertio veritatis, itaq; regionis illius Vniuerſitas in eorum ſententiam prompta tranſierat.* hęc Conſtantius Lugdunẽſis, qui 40. annis Germano fuit inferior, Vniverſitatiſq; Britannicæ regionis meminit) quanquam non auſim ab Harpeſſeildo prorſus diſſentire, qui Vniverſitatis nomen illis certè temporibus paulò rariùs in hoc ſenſu

S. Germanus Oxoniæ fuit.

ſu occurrere opinatur vti lib.1 diximus) cum Aſſerius eum Oxoniæ ſtuduiſſe dicat.

84 Secundus à Germano, eſt D. Gildas (quem & Gildaſium dici memini) cognomento Sapiens, qui anno Dom. 580. floruiſſe perhibetur. Cuius fratri Howëlo, ſivè vt ego ſentio, Coëlo, patri Cauno in regno ſuccedenti, Oxonienſis vrbis reſtitutionem (quam Caer-pen-Huëi-coit ab illius nomine indigitant) nonnulli ſuperiores antehàc, aſcripſerunt: ſi errore, ſatis ſit dixiſſe: ſin verè, quãobrem incredibile cuiquam videretur, D. Gildam, in fraternâ vrbe ſtuduiſſe? Præſertim quando id affirmat quoq; Aſſerius, cuius ego fidei tãtum tribuo, quantum authori antiquiſſimo, graviſſimo, optimoq; omnium. Accedit hûc, hiſtoriæ illius vitæ author, nominis quam fidei incertioris, in Bibliotheca Floriacenſi, per Ioannem à Boſco Cæleſtini, qui capite 6. de ipſo ſic ſcribit. *Sanctus igitur Gildas, cùm per aliquot annos in doctrina Beati Helduti commoratus fuiſſet, valedicens pio magiſtro, venerandiſq; condiſcipulis, Iren perrexit, vt & aliorum Doctorũ ſententias, in Philoſophicis, atq; in Divinis literis, inveſtigator curioſus exquireret.* Hactenus ille. Cui, in eum locum, talis apponitur (Authoris, an eius qui edidit haud ſcio) nota marginalis. *Iren olim Academia in maiore Britannia.* Ego igitur, Iren, eo in loco, pro vltimo in Ryd-ychen, Ichen, vel Icen (facilis enim eſt lapſus) poni exiſtimo, Oxoniumquè tacitè ſubintelligi; ſiquidem eo nomine vadum Boum antiquis Brytannis innotuiſſe ſat ſcio, & proinde hìc, idem inſinuari quod Aſſerius iam dixit, nempè D. Gildam Oxoniæ ſtuduiſſe.

Gildas ſapiens Oxoniæ ſtuduit.

85 Nonnulli forſan, vocis ſimilitudine decepti, per Irẽ, hoc in loco Hyberniam intelligi exiſtimabunt: ſed & illud cogitare quoq; debent, Hyberniam, in maiore Britannia Academiam non eſſe, quemadmodùm de Iren, in marginali nota dicitur. Eundem quoq; autorem capite decimo, de trãſitu D. Gildæ in Hyberniam his verbis feciſſe mentionem. *Eo tempore regnabat Ammericus Rex per totam Hyberniam, qui & ipſe miſit ad Beatum Gildam, rogans vt ad ſe veniret.* Tum ſequi-

Iren pro ychẽ ſeu Icen.

quitur; *Gildas petivit Hyberniam, Chriſtum prædicaturus*. Hybernia igitur per Iren, hoc in loco intelligi nequit, ſed potiùs Ichen, ſive Icen, quo denotatur Oxonij nomen antiquum, Ridychen. Scripſit hic Gildas quatuor Evangeliſtarũ librũ (inquit in illius vita Capgravus) in multa veneratione ab incolis habitum, *quem aperire non audent ad videndum: & niſi volumen imprimis fuerit appoſitum, pacem inter inimicos & concordiam non reputant reformatam*. Sequũtur tres alij, Melkinus qui anno 550. Nennius Bãnochorẽſis qui vno eodẽquè tempore, & Scotorum Sanctus qui anno dom. 560. floruit, Kentigernus.

86 Vt hinc ſi velis intelligas, ex his Oxonienſibus Brytannis, ſcholas Oxonienſes diu antè Aluredum extitiſſe, nec ab illo tanquam autore primo incæpiſſe, ſed quemadmodũ Ocellus Lucanus antiquiſſimus philoſophus, hiſtoriam Grę- cam ab Inacho Argiuo incæpiſſe interpretatur, non tanquã à principio primo, ſed ratione alicuius mutationis quæ Græciæ acciderat, anteà barbarizantis, ſub eo autẽ excultæ. Scribit enim Radulfus Agaſus in deſcriptione Oxonię, Academiam Oxonienſem priſcis maiorum noſtrorum temporibus ante 700. annos omni literaruum laude floruiſſe (in quo cum Aſſerio conſentit) & tandẽ divino regis optimi Aluredi beneficio, magnum amplificatæ dignitatis ornamentum accepiſſe: in quo cum cæteris hiſtoricis convenit & cum Fabiano, qui ſcholas Oxonienſes ab Offa Rege, qui multò prior fuit Aluredo, reſtitutas prodidit.

Aluredus non fuit primus Oxonienſis ſtudij inſtitutor.

Probatur literas extitiſſe Oxoniæ ante Aluredi tempora.

Nec indignum conſideratione tua fuiſſet mi Lõdinenſis, (ſi Oxonienſibus quoq; hac in re pepercíſſes) quamobrem Aluredus nõ apud ſuos Occidentales ſcilicet Saxones in propagandis literis quę autore Aluredo ipſo in ſua ad Gregorij paſtorale præfatione ibi loci rariſſimæ erant, ſed potiùs apud Mercios tantos labores hauſiſſe videretur; quod non aliâ de cauſa ſine dubio fecit, niſi quod ſatis ei innotuerat Merciorum Oxoniam ab antiquo, literarum ſtudijs floruiſſe.

88 Ideoq; etiam Aulam Paulinam in parochia Sanctæ

Ebbæ virginis apud Oxoniam (è regione Eccleſiæ) à Paulino primo Eboracenſi Archiepiſcopo fundatã in antiquis ſcriptis legiſſe me memini, multò antè Aluredum. Quem apud maiores noſtros fundatorem Oxoniæ primum non fuiſſe habitum, conſtat ex ijs quæ in negotijs Academiæ Oxonienſis anno Dom. 1312. adverſus fratres Prædicantes in curia Romana geſta ſũt; Magiſtro Ioanne Stratford Oxonienſis Acad. Syndico in ſchedula ſupplicationis ad pontificẽ ſic loquente. *Significat Sanctitati veſtræ Univerſitas Magiſtrorum & ſcholarium Oxon Lincoln, Diœceſ. quod Univerſitas ipſa*

Valida *teſtis*.

quæ à tempore cuius principij memoria non exiſtit, inſtituta extitit & fundata, nec non, tam à Romanis pontificibus, quàm principibus, & Regibus ſecularibus, approbata &c. hæc illæ totius cætus Oxonienſis nomine.

89 Cuius ſententia eſt, Oxonienſem Academiam adeò antiquam eſſe adeoq; vetuſtam, vt nullam illius principij & initij memoriam exiſtere fateatur, qui tamen ignorare non potuit quid Aluredus Oxoniæ olim geſſerit, ex Aſſerio, Malmeſburienſi, Ranulfo &c. quæ omnia demonſtrant non ſolum Aluredo ipſo, ſed & Cantabrigia ſive vrbe ſive Academiâ, Oxonienſes ſcholas ſimpliciter eſſe priores & antiquiores.

Quartum argumentum.

90 Quartum antiquitatis Oxonienſis ſcholæ argumentum à vaticinio Merlini Britannorum Apollinis ducitur. Cuiuſmodi verò vaticinium illud ſit, ex Alexandro Nechamo quem MS. in bibliotheca Magdalanenſis Collegij Oxon vidi, libro de Naturis Rerum ſecundo, repetam. *Iuris ciuilis* (inquit) *peritiam ſibi vendicat Italia: ſed cæleſtis ſcriptura & liberales artes ciuitatem Pariſienſem cæteris præferendam eſſe conuincunt: iuxta vaticinium etiam Merlini, viguit ad vada Boum ſapientia, tempore ſuo ad Hyberniæ partes tranſitura.* hæc Neckamus.

Vaticinium Merlini.

91 Cuius ſententiam alibi apud incertum vt ego exiſtimo autorem fuſiùs ſic explicatam legi: *Viguerunt* (inquit author ille) *ſtudia in Ægypto vt probat Alex. Neckam in libris*

de

de naturis rerum, Abraham docuit quadriuium i. quatuor artes ſcilicet Arithmeticam, Geometriam, Muſicam, & Aſtronomiam: demum cæpit nobilitari philoſophorum frequentia, & conſecratæ ſunt Athenæ deæ ſapientiæ Mineruæ vt dicit Auguſtinus 18. de ciuitate Dei cap. 9. Demum Carolo Magno regnante cæpit ſtudiū florere Pariſiis, cuius fundatores fuerunt Rabanus, Alcuinus, Claudius, & Io Scotus, poſteá Oxoniæ in Anglia ſtudia floruerunt; & ſicut ait Alex. Neckamus iuxta vaticinium Merlini ad vada Boum vigent ſtudia ad partes Hyberniæ ſuo tempore tranſitura: hæc ille. Memphis. Athenæ. Pariſij. Oxonium.

92 Quam ſententiam Oxonienſis Antiquarius in imperfectis ſuis annotationibus Sylveſtro Gyraldo aſcribit: ſed vereor ne Nechamus ipſe Sylveſtro paulò recentior inveniatur. Eſt igitur alicuius autoris ſatis quidem vetuſti (vt videtur) licet incerti, quem ſine dubio Oxonienſis Antiquarius ſub nomine Sylveſtri Gyraldi viderat. At S. Bonaventura in ſermone ſcholaſtico Theologicæ facultatis in ſtudio Pariſienſi, in illud thema, ſapientia ædificavit ſibi domū & exſcidit in ea columnas ſeptem proverb. 19. ex antiquioribus ſic dicit; *& vt ait ſcilicet Rabanus & vt habetur in vita Dionyſij Areopagitæ, ſecundùm vaticinium Merlini vigebant ſtudia in Anglia tempore ſuo ad partes Hyberniæ tranſitura ad vada ſaxa.* Hec Bonaventura vel incertus alius author, cuius ad clerum cōcio, quibuſdam S. Bonaventuræ ſermonibus adiungitur; qui tamen vadum Boum omittit, & proindè non benè recitat, quia duo vaticinia (de tranſitu literarum Oxonienſium ad Hyberniam & ad Stanfordiam) temporibus quoquè disiunctiſſima, non ſolùm locis, in vnum coniungit. Vaticinia de Oxonia.

93 Hinc tamen intelligis apud antiquiſſimos autores Rabanum ſcilicet ac alios, hoc Merlini de Oxonienſis ſapientiæ in Hyberniam tranſitu, vaticinium extare: cuius etiam meminit Caſſaneus & Card: Zabarella in Clement. tit. de magiſtris, apud nonnullos hoc vaticinium ſic leges: *vigent ad vada Boum ſtudia, exinde tempore ſuo ad partes Hyberniæ tranſitura:* Anonymus verò quidam, in Chronico Gulielmi Rede

Ciceſtrenſis, qui Merlini vaticinia repetit, de illa particula (*exinde*) ſic annotavit. *In prophetia* (inquit) *Merlini quotiens inter legendum occurrerit tibi dictio quadam dyſſyllaba (Exin) totiens de regni mutatione, vel de nimia regni concuſſione noveris cogitaſſe Merlinum, & vnam iam praeceſſiſſe cognoſcas, & alteram in proximo ſuperventuram expectes.* Hæc ille. Vt Hyberni iam huius vaticinij impletionem fruſtra expectent futuram, quæ tot annorum centurijs præteritis perfecta & conſummata eſt.

94 Præter illud vero, eſt & aliud, Merlini nomen præ ſe ferens vt vulgò exiſtimatur, de tranſlatione literarũ Oxonienſium, ab Oxonia, Stanfordiam, vſq; vaticinium; quod ſic habet

Aliud de Oxonia vaticinium

Doctrinæ ſtudium, quod nunc viget ad vada Boum
Tempore venturo (vel vt alij recitant)
Ante finem ſecli, celebrabitur ad vada Saxi.

de quo, in ſequenti libro fuſiùs dicturi ſumus; quippè quòd, huiuſce vaticinij impletio, recentiorum eſt temporum, quã de quibus nunc agitur. Sola temporis circumſtantia, hic obſervanda occurrit: inquit enim. *ſtudium quod nunc viget ad vada Boum, &c:* nunc i. antiquiſſimis ipſius Merlini temporibus; quibus Brytones, cum Saxonibus advenis de imperio dimicabant. *Ad vada Boum.* i. Oxenfordiæ: celebrabitur *ad vada Saxi.* i. Stanefordiæ: in agro ſcilicet Lyncolnienſi. Fueritnè hoc ipſius Merlini vaticinium, dubitare me ſolere fateor: nõ ſolum, quod in nullo vſpiam authore antiquo, aut idoneo, mihi occurrerit, ſed etiam, quod abſurdum nimis videretur, eundem Merlinum, de vtraq; ſimul, prima ad Hyberniã, ſecunda ad Stanefordiam, doctrinæ Oxonienſis tranſlatione fuiſſe locutum. Dicam tamen quod ſentio; poſtquàm vnũ, aut alterum dubium, circa primum illud vaticinium, de medio ſuſtulero.

Quæſtio.

95 Poteſt enim quæri, cur ſi Merlini fuerit illud vaticiniũ, nulla illius fiat mentio, in ijs vaticinijs quæ apud Galfr: Monumetenſem extant. Quaſi Merlinus plura vaticinia nõ

edidit

edidit, quam quæ illic reperiuntur: de quo ſi dubitas, Lelandum, atq; Baleum, in illius vita conſulas. Deinde, quod multò accommodatius eſt, reſpondeo; vaticinia ea, quæ in Monumetenſe ſunt, Ambroſium Merlinum agnoſcere authorem. Hoc autem, de quo iam agitur, Ambroſij non eſt, ſed illius alterius Merlini ſcilicet Caledonij, ſivè Sylveſtris. Solutio

96 Cuius quidem aſſertionis noſtræ ea ratio eſt, quippè quod in vaticinio dicit, ſapientiam Oxonienſem, *ſuo tempore ad Hyberniæ partes tranſituram.* Sed ante interdictum Gregorianum, tranſitura non erat; quod prius non cępit, quàm Auguſtinus à Gregorio miſſus, Brytannias anno Dom. 596. advenisſet; cui quidem ſatis propè accedit Merlini Caledonij tempus; ſiquidem eum anno Dom. 570. claruiſſe, apud Baleum legimus. Ambroſius verò, nimiùm ab interdicto abeſt, quo minus eius tempore, tranſlationem hanc cōtingere potuiſſe credas; anno enim Dom. 480. Ambroſiū floruiſſe conſtat; vt quamvis non huiuſce, alterius tamen vaticinij, de trāſlatione Stāfordienſi, idoneus ſatis author haberi mereatur. Eſt quoq; alia ratio, qua ego ſanè adducor, vt vaticiniū hoc Merlino Caledonio, potiùs quam Ambroſio aſcribi malim: quia ſcilicet quamvis ex vtriuſquè vaticinij collatione, nihil hic appareat, quod altervtrius authoris, fidem aut exiſtimationem elevet, (ſiquidem eventus ipſe vtriq; prędictioni veriſſimè reſpondebat) generaliter tamen, Caledonij prædictiones, Ambroſianis illis præferuntur, & veriores à doctis hominibus exiſtimantur: quod & avum noſtrum chariſſimū iuxta ac doctiſſimum, Ioannem Twinum Commentariorū Angliæ libro. 2. non latuit, qui de illo ſic ſcribit. *Nam cū Sylveſtro magis quidem veridico qui ſub Arthuro Vaticinatus eſt, mihi nunc negotij nihil eſt.* Ratio Solutionis. Merlinorum vter ſit veracior.

97 Vociferatur hic fortè aliquis, fraudem ac dolum video: ſiquidem Io. Hardingus lib. 1. Chronic. cap. 25. ad probandum, Bladudum Brytannorum Regem, gymnaſium ad vadū Saxi ſive Stanfordiæ poſuiſſe, Caledonij huiuſce Merlini, teſtimonio vſus eſt, quod et ex Baleo in illius vita liquet: 2. Obiectio.

Ox-

Oxonienſes verò, vadũ Boum pro vado Saxi accepiſſe, atq; hinc errorem totum emanaſſe. Sed faxo equidem, quãtopere ſe deceptum ſentiat, quicunq; hominum ſit qui tam malè de Oxonienſibus meis ſentit: quaſi vtrumq; Caledonius non habeat? aut quaſi, quod ipſe Divinationes illius non viderim, Rogero Bacono non crederem, qui in parte 4^a^. operis maioris ad Clem. 4^m^. eundem de adventu Antichriſti multa prædixiſſe, dicit. Eodem modo, nec Alexandro Neckamo, cæteriſq; authoribus meis credendum putarem, qui vaticinium hoc, nobile certe & antiquum valdè, non de vado Saxi, ſed de vado Boum, hoc eſt, de Oxenfordia mea, Merlinum enuntiaſſe, conſtantiſſimè affirmant: Merlinus enim tantum de Stanfordiæ conditore & Athenienſium eò philoſophorum tranſlatione, agit: ſed de doctrinæ Stanfordienſis in Hyberniam tranſlatione nihil omnino habet, quãtum ego ex Hardingo, Lelando atq; Baleo colligere poſſũ. Neq; igitur Merlinus, idem de vtroq; vado enuntiavit: neq; quod is de vno vado protulit, Oxonienſes ad alterum perfidè detorſerunt.

Solutio.

98 Iam verò Davidi Powelo, qui in ſua ad Gul. Fleetwooddum, pro hiſtoria Romana cum Britannica conciliandа Epiſtola, omnia Merlini vaticinia de medio tollenda cenſuit, neſcio quid rei reſponſurus ſim: quid enim? An Merlini vaticinia magis cum hiſtoria Romana, quam Arthuri & Cadwalladri, Honorij & Sergij diplomata cum Britannica pugnant atq; contendunt? Hiſtoria quoq; ſi propriam nominis vim reſpicias, præteritorum eſt tantùm: vaticina verò ſive Prophetiæ futurorum: quæ igitur inter hiſtoriam & prophetiam, repugnantia eſſe poteſt, equidem non video. Sybillarum quoq; oracula, quantumvis à vera rerum geſtarum fide, nonnunquam aliena reperiantur, quis ex Romana hiſtoria delenda cenſuit? Poſtremò, cuius tandem Merlini vaticinia intelligit, parum ex verbis cõſtat: ſi illa Ambroſij quę apud Monumetenſem extant, nihil nobis cum illis iam negotij eſt: ſin vero alia eiuſdem fortaſſe & Caledonii veriora, equi-

Solutio ex diſcrimine inter hiſtoriam & vaticinium.

equidem non' conſentiam donec fideles hiſtorias videro quæ eventus rerum multò aliter enuntiant, quam ab ipſis vatibus prædicti ſunt; quod quidem hic non video.

99 Cùm hoc ex civili providentia Merlinus proſpicere potuiſſet, literas Oxonienſes partim ad monaſteria Gregoriano ſcilicet interdicto, partim ad Hyberniam Saxonicis furoribus coactas, tranſituras; ac veteres ſuas ſedes relicturas quò antè adventum Saxonum à Græcolada (Germanus enim non Græcoladæ ſed Oxoniæ ſtuduiſſe dicitur) tranſlatæ fuerant: eodem modo & civili quadã ratione multiplices regni per Saxones mutationes proſpiciens, dignitatem Londoniæ, Doroberniam adornaturam Ambroſius prædixit; quod factum eſt vel ob Archiepiſcopalis ſedis tranſlationẽ ad Doroberniam vti Alanus de Inſulis exponit, vel quòd Londinenſis Epiſcopus de iure antiquo Cantuarienſem cõſecrare debet, vti in Thoma Becket Gulielmus Rede Ciceſtrenſis.

100 Nequè etiam hæc Oxonienſis ſapientię tranſlatio, vniverſâ doctrinæ ratione indignior videri debet, quod quidem orbicularis eruditionis curriculum, Damaſcenus atq; Budæus peregrinationi aſſimilant, & incertus author apud Godefridũ Sancti Swythuni Wynton Priorem in beatę virginis Epithalamij libro, *per orbis* (inquit) *ambitum & per ſpatia terrarum ſphæricam progredi ſapientiam firmamenti motum imitatam, ab Orientali regione trans Zephyrũ &c.* Vtcunquè Henricus Theoſophus Cænobita qui & Henricus Altiſiodorenſis dicitur quiquè Sancti Germani vitam ſupplet in ijs quæ Cõſtantius omiſit, hunc circularis eruditionis motum magnopere reprehendat.

Motus doctrinæ ſphæricus.

101 Oxonienſium autem literarum priſcis illis temporibus motum duplicem conſpicio; Vnum generalem, atquè cum cæterorum in hac Inſula ſtudiorum literis communem, quo pontificio illo interdicto ad monaſteria tranſlatæ ſunt, quod Io: Roſſus de antiquorum ſtudiorum (inter quæ Belleſitum recenſet) forma, ad monaſteria tranſlatâ ſuperiùs obſervavit, *Magiſtri* (inquit) *& ſcholares qui ad fidem Chriſti cõ-*

Duplex doctrinæ Oxonienſis motus.

verſi ſunt, docuerunt in monaſterijs locisq́; devotis, &c. quæ veterum Academicorũ refugia erant autore Io. Sariſburienſi 1. Metalogici cap. 4. & 5 qui ſcholas frequentantes non niſi vt avium pulli, qui vt ſtatim plumeſcunt, avolant, *docẽteſq́; illud quod ipſi tam male didiciſſent, maximis erroribus ſcientias omnes repleverunt, trivium circa ſermones & quadrivium circa opera naturæ corrumpentes, poſteà tamen pudefacti aut deſcenderunt in clauſtra monachorum, vt errores ſuos corrigerent, vel ad Salernum & Montem Peſſulanum vt medicinam diſcerent, vel deniq́; ad curiam vt lucrarentur.* Hæc Ioannes.

102 Paulus Langius etiam in Chronico Citizenſi hũc morẽ docendi in monaſterijs etiam alibi apud ſuos viguiſſe ſcribit, dum ſic ait, *tunc quidem gymnaſia erant in cœnobijs & potiſſimùm in celebrioribus &c. nuſquam enim* (inquit) *eo tempore per Germaniam inſtituta literarum fuerant gymnaſia, immò & aliquot poſt ſæculis Academia vel vt aiunt Vniverſitatis nomẽ illuſtre in omni penè occidentis imperio in compertum fuerat: præter enim Romanum vetuſtiſſimum & Pariſienſe tunc novum, vtpote Caroli Magni iuſſu, opitulamine & autoritate per noſtros doctores monachos fundatum, nullum in hiſtorijs aliud vniverſale legimus extitiſſe gymnaſium.* Hæc ille.

Literarum diſciplinæ in monaſterijs.

103 Quem hoc ſaltem de Oxonienſi ſapientia illis tẽporibus vaticinium latuiſſe miror, ex quo Oxonium quoq́; vetuſtiſſimis gymnaſijs addidiſſet. Sed monachi ab omni tempore ſecularium literarum ſcholis infenſiſſimi extiterũt, adeò vt ipſe Paulus Langius, artes illas quas Ethnici invenerunt, nec bonas, nec liberales eſſe aſſerat: & de Huſſitica fide ab Vxonia (vt ille vocat) derivata, philoſophiam hæreſiũ matrem & pàrentem apertè dicit: de Agnello etiam quodã narrat, qui cum Oxoniæ ſtudẽdi cauſa ſe contuliſſet, vbi Sophiſtas an hæc eſſet vera, *Deus eſt*, quærẽtes audiviſſet, vociferatus eſt, *heù me; ſimplices & illiterati ad deum rapiuntur, & iſti literati Deum ponunt in quæſtione*: ideoq́; iniquo animo ab Oxonia Benedictinus iſte monachus vt mihi videtur tanquã ſtultiſſimus diſceſſit, licèt ſapienter acceſſerit.

Franciſcanorum levitas.

104 Nec

104 Nec omittit etiam Langius, Ioannem quendam Franciſcani ordinis miniſtrum qui quod Bononiæ ſęcularibus literis operã dediſſet, à D. Franciſco, maledictione, etiã in cœlo cõfirmatâ, implicatus eſt & percuſſus, & paulò poſt extinctus: Franciſcum enim ſuos orare malle quam legere dicit; cùm ipſe Franciſcus oraſſet potius, quam maledixiſſet; quaſi in ſęcularibus gymnaſijs, orandi locus ſuis non fuiſſet.

105 Cauſam verò huiuſce Britannicarum ſcholarũ ad monaſteria tranſlationis, Baleus alibi pelagianiſmum aut ſaltem pelagianiſmi fucum & ſpeciem aſſerit, cent. 13. cap. 5. & ex eo Hoſpinianus, vt inde Lydgatus tuus egregiè refellatur mi Londinenſis: dum Cantabrigiam ſuam ac tuam, hæreſi nunquam laboraſſe ſcribit, quam tu tamen inter antiqua Brytonum ſtudia, pelagianiſmi labe contaminatam, eaq; de cauſâ, interdicto Gregoriano ſuſpenſam cum cæteris ſtudijs fateris, quam tamen cauſam non fucatam vt Baleus, (neq; enim cum noſtris rationibus ſtare poteſt) ſed veram & ipſiſſimam Roſſus ex alijs aſſeruerat: licèt ad Pelagianiſmũ extirpandum, iſta ad monachos literarum tranſlatio parùm vti mihi videtur iuvare potuerit, qui & ipſi dum hominem ſuis meritis iuſtificari poſſe aſſeruerint, autoribus Baleo ipſo, Sigeberto Gemblacenſi, Hoſpiniano, Magdeburgenſibus, catalogo teſtium veritatis, à Pelagianiſmo non longè abhorrebant.

Cauſa tranſlationis Literarum Brytan: ad monaſteria.

106 Alibi verò contrarijs Brytonum & Scotorum opinionibus aſcribit, cent. 14. cap. 26. nec tamen quænam illa fuerint animorum, opinionumq; divortia in cauſa tam gravi oſtendit: niſi fortè de reſurrectionis Dominicæ feſto, id temporis inter Hiſpanos & Gallos (quorum computum Ioannes VVoodeforth in ſua adverſus Io. VViclefum determinatione Hiſpanorum computo cum Sigeberto Gemblacenſi pręfert) accerrimè controverſo, & in Britanniam (multò tamen poſt Gregorianum interdictum) anno dom. 664. derivato & inter Scotos (quorum in hac re ſententiam Io. Maior lib. 2. tueri videtur) ac Northanhymbrenſes VVilfrido cum Col-

manno diſputatione agitato, quos tandem rectam & Catholicam illius feſti obſervationem accepiſſe, autor tandem eſt Bedus libro hiſtoriæ tertio. hæc igitur controverſia, vt tempore nimis ſera, & loco circumſcripta (ſolummodò enim ad Northanhumbrenſes pertinuit) ita & momento nimis profectò levis, vt tantis Brytannicarum rerum turbis excitandis cauſa videri potuerit. Huius itaq; communis ad monaſteria Brytannicarum literarum motus ac tranſlationis cauſam integram Baleo explicandam relinquo.

Oxonienſis ſapientiæ ad Hyberniam tranſitus.

107 Ad alteram ſapientiæ Oxonienſis motum, particularem ac proprium, in Hyberniam ſcilicet deveniam, à qua, non multò antea Merlinus vates, fatales illos apud Gygantum Choream (multorum eventuum omina certiſſima) lapides, in Brytanniam Stonehengias tranſtulit, ac talionis credo lege, pro lapidibus, Brytannorum, Oxonienſium ſcilicet ſapientiam, falſidicorum quorundam Magorum aliorum (vt credibile eſt) iniurijs læſus, de Brytannia in Hyberniam tranſtulit. χρύσεα quidem χαλκείων.

Vatum poteſtas & autoritas.

108 Sed hęc ſacra eſt vatum poteſtas, & quędam quaſi divinitatis prærogativa videtur; non ſolum res humanas vaticiniorum ſuorum vi atq; virtute tranſferre, ſed etiam lunam de cælo deducere &c. nonnè Olenus Calenus (is qui nonnullis etiam Oxoniæ fundator habetur) celeberrimus Hetruriæ vates, de augurio humani capitis in Tarpeij fundamentis inventi, à Romanis conſultus, præclarum & fortunatum eventũ cernens, interrogatione ſuâ, ad ſuos à Romanis tranſferre nitebatur? quem Plinij locum Ioannes Claymũdus cuius doctiſſimos commentarios in vnum ac viginti C. Plinii hiſtoriæ Nat. libros incipiendo à ſeptimo (reliquos enim vel præteriit volens, vel à morte eius ipſi commentarii perierunt) Collegij Corporis Chriſti florentiſſimi alumni, quibus ipſe olim magna laude præfuit, iam habent, ad illum ſenſum exponit.

109 Atq; ita Hybernia, quæ impetrante à Deo id Patritio, autore Gulielmo Boolde Monacho Cantuarienſi (qui

anno Dom. 1468. vitas Cantuarienſium & alia illius cœnobij ſcripſit) Antichriſti adventum nunquam expectabit (niſi fortè ibi ſepulchrum Ariſtotelis extet, à nemine niſi Antichriſto inveniendum, qui per recondita ibi ſecreta, miracula ſua facturus eſt, referente Ioanne Whethamſted) tū quidem Oxonienſium literarum adventum gratulata eſt.

110 De cuius culturâ ac literis eodem ferè tempore quo hæc geſta ſunt, ſi minus faciat id quod refert Camdenus de noſtris ſanctis, *Amandatus eſt ad diſciplinam in Hyberniam* & ex vita Sulgeni qui illo fere tempore vixit, *Exemplo patrum commotus amore legendi, Iuit ad Hybernos, ſophiâ mirabile claros:* certè Aldelmus Malmeſburienſis in Epiſtola ad Ethfridum in libro de laudibus virginitatis ſic ſcribit, *Cur inquam Hybernia quæ catervatim iſtinc lattitantes claſſibus advecta confluūt ineffabili quodam privilegio efferatur? ac ſi iſtic fæcundo Brytanniæ in ceſpite didaſculi Argiui Romanive Quirites reperiri minimè queant, qui cæleſtis tetrica enodantes bibliothecæ problemata ſciolis reſerare ſediſciſcitantibus valeant: quamvis enim prædictū Hyberniæ rus diſcentium opulans vernanſq́, vt ita dixerim paſcuoſâ numeroſitate lectorum quemadmodum Poli cardines aſtriferis micantium ornentur vibraminibus Syderum, aſt tamen &c.* hæc Aldelmus qui Anglicè vetus Galea dicitur, Inæ Weſtſaxonum Regis filius, Meldunenſis cœnobii Abbaſ, & Weſtſaxonicâ plaga in duos Epiſcopatus diviſâ, Shireburnenſis Epiſcopus, autore in eius vita Capgrauo.

Aldelmus.

Hybernenſis Inſulæ cultura

111 Etſi enim hic nec Oxoniæ nec vadi Boum mentionem fecerit, collatis tamen illius cum Merlini vaticinio rationibus, & circumſtantiis aliis minimè frivolis, apparet Aldelmum de hoc tranſitu fuiſſe locutum. Qui licèt de tantis Hybernici ruris paſcuis, Oxonienſium Muſarum floribus tū adornatis prædicat, Muſæ tamen Oxonienſes non adeò cupidè inter illa Hybernię paſcua, Lotum illam obliuionis herbam deguſtarunt, vt prorſùs quidem ſuarum ſedium immemores, nunquam iterùm ad priſtinas & avitas ſedes redire nolucrint: verùm tandem aliquantiſper in dulcem ſuam pa-

triam à tanto exilio inclinare ſunt viſæ, in Hybernia tanquã hoſpites ſolummodò quaſi pranſæ.

112 Certiſſimum enim eſt Alcuino tunc Anglo (& Oxonienſi vti in ſequentibus probabitur) à Rege Offa, honoraria legatione apud Carolum magnum fungente, quatuor doctiſſimos de Hybernia vbi tum Oxonienſis ſapientia cõſederat viros, Ioannem Mailroſium, Rabanum, Claudium, Altiſiodorenſem & Clementem, Galliæ finibus appulſos, Oxonienſes literas quaſi ſub hederâ venditantes, novas mercaturas Gallis vbiq; proclamaſſe, bona loca, animaſq; ingenioſas mercedis loco poſcentes.

Oxonienſis ſapientiæ ab Hybernia ad Galliam motus.

113 Quibus incredibili ſolennitate à Carolo Magno acceptis, autore atquè ſuaſore diviniſſimo homine Alcuino, Vniverſitatem illam origine Athenienſem quæ tunc Romæ conſederat Carolus Pariſijs tranſtulerit: hunc enim doctrinæ motum Sphæricũ obſervauit author meus de quo ſupra ex Godefrido Wynton Priore, qui literas à Iudæis incæpiſſe, à Iudæis ad Græcos tranſijſſe, *à quibus ad Italos; atq; ità gradatim* (inquit) *in Galliam tranſalpinaſſe*: idem & Oxonienſes in literis ad Humphredum Gloceſtriæ ducem, *ſtudium* (inquiunt) *literarum quod primùm apud Græcos, deinde apud Romanos, poſtremò apud Gallos fuiſſe teſtantur hiſtoriæ &c.* nec omiſit Gulielmus Budæus in libro de ſtudio literarum rectè inſtituẽdo, *orbis ipſe ſtudiorũ* (inquit) *in conventu ſcholaſtico Lutetiæ repentè conuerſus eſt, qui in prima inclinatione ſui magnum planè ſtridorem & tumultuoſum edidit.*

Carolus Magnus.

114 Ac certè ſemper ſtriduiſſet, niſi Oxonienſiũ literarũ delitiæ *ac emiſſiones illæ Paradiſi, exquiſitioris ſcilicet diſciplinæ libelli* (locus eſt apud Malmeſburienſem notiſſimus) autore diviniſſimo homine Alcuino è Britannia acceſſiſent. *Luget hoc* (inquit Henricus Altiſiodorenſis in Epiſtola ad Carolum Regem) *Græcia novis invidiæ aculeis laceſſita quod ſui quondam incolæ iamdudùm cum Aſianis operibus aſpernantur, veſtra potius magnanimitate delectati, ſtudijs allecti, liberalitate confiſi: dolet (inquam) ſe olim ſingulariter mirabilem & mi*

mirabiliter ſingularem à ſuis deſtitui: dolet certè ſua illa privilegia ad noſtra climata transſerri: quid Hyberniam memorem contēpto pelagi diſcrimine penè totam cum grege philoſophorum ad littora noſtra migrantem, &c. hæc Henricus.

115 Etenim quadruplex vt mihi videtur in conſtituendo Pariſienſi ſtudio ſapientiæ motus fuit: primus fuit literarum Athenienſium ad Romam: alter Oxonienſium ad Hyberniam: tertius Hybernenſium (quæ reverà Oxonienſes erant vti ex vaticinio Merlini ſuperius probatum eſt) ad Pariſienſes, de qua migratione diſertis verbis Henricus Altiſiodorenſis illorum temporum ſcriptor hoc in loco locutus; vltimus, Italicarū literarū ad eoſdem Pariſienſes motus: quos omnes hoc in loco Henricus Altiſiodorenſis ſupponit, cùm Carolum cunctarum ferè gentiū ſcholas & ſtudia ſuſtuliſſe, & Pariſijs collocaſſe ſcribat.

116 Quæ ſi profectò cuiquam antiquiſſimorum Oxonienſium (cum per hos iam conſtet in literarum ſuarum exilio nobiliſſimum Pariſienſe ſtudium fuiſſe excitatum) virtutibus maiora videantur, is mecum atq; etiam apud ſe conſideret (vt P. Ramum omittam qui ſępiſſimè Galliam Brytannię diſcipulam vocare non dubitavit) quæ & quanta, Recentiores etiam Oxonienſes Pariſijs geſſerunt.

117 Stephanus de Lexintona, ſcholam quandam Pariſijs Chardenai dictam fundavit, autore Matheo Pariſienſi in Henrico 3. Haymo Feverſhamus & Iacobus Ciſtercienſis, duas bonarum literarum ſcholas à Cadmo fortaſſe literarum autore (vnde & Academia) Cadmeias dictas, Pariſijs aperuerunt, autore Baleo: Alexander Hales profundiſſimus Theologus, Sancti Bonaventuræ Magiſter, apud Franciſcanos Pariſienſes ſcholam aperuit, *ex qua innumeri principes tanquam ex equo Troiano prodierūt, Ioannes Gerſon, Stephanus Bruleferus, & Angelicus Doctor Thomas de Aquinate,* autore Petro Gallacinio in vita S. Bonaventuræ cap. 8. & quoniam paruis quoque ſua gratia ineſſe dicitur, Sanctus Edmundus Pariſijs ſtudens vſq; adeò Pariſienſibus beneficus extitit, vt & libros Oxonienſium geſta apud Pariſios.

bros

bros ſuos vendiderit, eorumq; pretium ſcholaribus egenis Pariſienſibus erogarit, autore Ioanne Capgrauo in illius vita; dum ipſe Theologiæ dans operam Oxoniæ, libros ſibi à Waltero Eboracenſi liberaliter oblatos recuſaverit, ſcribente in illius quoq; vita Roberto Richio eius fratre, & Roberto Bacono diſcipulo.

118 Idem quod ſuperiores, Marſilius Ingelne Heydelburgæ fecit, teſte Lelando ex Tritemio: & Michael Tregorius Cadomi in Normannia, vbi Henricus Quintus invictiſſimus Angliæ Rex (& Oxonienſis vti poſteà probabitur alumnus) tranſlatis illuc Oxonienſibus literarum ſtudium inſtituit: de qua inſtitutione, Extractum breve de Chronico Thomæ Elmham Prioris de Lenton ſic loquitur.

Cadomenſis ſtudij origo.

Rex in Neuſtrali proprio ſtans iure ducatu
Villas, caſtellis obſidione capit.
Vt plebs proficiat ibi doctores locat Anglos
Quæ faciant, doceant, quæ iubet ipſe Deus
Hinc pro Iudicibus mittit legeſq; peritis
Vt ſua quæq; regant Anglica iura monet.

119 Quibus certè ad Oxonienſes ornandos plura addidiſſem teſtimonia (nam omittam D. Henricum Sydneyum Hyberniæ ſub Elizab. cuſtodem illuſtriſſimum, cuius opera (fuit enim is quoq; Oxonienſis) Dublinienſis Acad. in Hybernia (collatis 20 & annui reditus in numeratis vero pecunijs centum) fuiſſet reſtituta, ſi de loco & cæteris circumſtantijs ſatis inter Hybernenſes conveniſſet, vt ſcribit Ed: Campianus lib. hiſtor: Hybern. 2°) ſi quorundam importunitas non avocaſſet, meq; eos inſequi coegiſſet, qui Londinenſis more nobilitandæ nimis Pariſienſis Academiæ rationem ineuntes, ad Magos, Saronidas, Druydaſq; Pariſienſium (ſi placet) maiores, relicto iam Carolo, atq; authore quem diximus Alcuino, confugiendum cenſuerunt. In quibus eſt Io. le Mayre in illuſtrationibus Galliæ, Wolfangus Lazius libro de Celtis 5°. Goropius in Francicis, Io. Picardus in ſuo de priſca Celtopædia libro, Auguſtinus Dathus, oratione in

Pariſienſes de antiquitate ſua nimiũ ſoliciti.

lau-

laudem philoſophiæ prima præter Gonletum qui Iulium Cæſarem certè, alioſq; id generis autores Pariſijs ſtuduiſſe ſcribit.

120 Quibus omnibus ſi ex Boetio in lib. de ſcholaſtica diſciplina occurrerem, *flauos Brytones*, paulò ante hanc fundationem, nam Boetius Arthuro noſtro æqualis eſt, *Pariſiis artes mendicaſſe*, fortaſſe circa tempora interdicti, *nullis vero ijs philoſophiæ pocula adminiſtantibus* aſſerête; aut etiã ex Alcuini ad Carolum Panegyrica *Date mihi exquiſitioris diſciplinæ libellos quales in Britannia habui &c*: apud Malmeſburienſem, (quod evincit Gallos ante id temporis hiſce ſtudijs caruiſſe,) profectò haud ſcio, quam reſpondendi rationem inituri eſſent.

121 Multò minus ij, qui ad obſcurandum Brytannici nominis ſplendorem quem ex his neceſſariò eluceſcere vident, fundationem hanc per Carolum & Alcuinum Anglũ omnino negant, nobilem illam Academiam de ſua antiquitatis poſſeſſione deijcientes, in vacuam iam vt ipſi putant & mancam poſſeſſionem, alienos dominos intrudunt, ac recẽtiorem illius fundationem conſtituunt, quam reverà facere debebant: In his eſt Card. Zabarella titulo de Magiſtris, qui hanc ex Stephano hiſtoriam de Alcuino repetens, omninò veram eſſe negat: ſed præcipuus eſt Stephanus Paſquier lib. 3. des Reſcherches de la France & ex eo nuper Petrus Bellfonſus in Antiquites de Paris, qui hanc narrationem infringere conatur, quòd nec Eguinarthus, nec Aimoin, nec Rheginõ, nec Aidon, nec Sigebertus (quibus ego multos alios addere potuiſſem) huiuſce rei nõ meminerint: quòd ſub tota Carolorum ſucceſſione nullos doctos invenerit, quòd in Debonarianis de ſcholis vbiq; apud Gallos inſtituendis decretis, Pariſienſis ſcholæ mentio nulla occurrat; neq; etiã apud Sanctum Bernardum, diligentiſſimum alioqui autorẽ, inter tot turbas quæ ei cum Petro Abulardo interceſſerant.

Pariſiẽſes nullo modo ab Anglis oriũdi videri volunt.

122 Ipſe igitur Paſquier in ea ſententia cõſtitutus eſt, Academiã Pariſienſem non ante annũ dom. 1131. ſub Lu-

dovico ſeptimo incæpiſſe, quem an autorẽ quoq; eſſe velit non intelligo; hoc ſcio Ioannem Gerſonem Cancellarium Pariſienſem in quodã de S. Ludovico ſermone, eũ de Academia Pariſienſi optimè meritũ fuiſſe dixiſſe, quã & maximis privilegijs dotaſſe ſcribit, fundaſſe verò nõ ſcribit; immò potiùs in reſponſione ad Tholozanorum in materia ſchiſmatis epiſtolam, in ſuo Trilogo, *ſtudium Pariſienſe cæteris omnibus antiquius atq; ſolennius eſſe, tantũq; cæteris ſupereminere, quãtum inter virgulta cupreſſi*, apertè ſcripſiſſe.

123 Vt hinc conſtet Gerſonem exiſtimaſſe, Academię Pariſienſis originem ad S. Ludovicum non eſſe referendam; ſed multò antiquiorem atq; priorem videri, quanquam illud non ignoro Henricum Altiſiodorenſem in prefatione ad vitam S. Germani, ex illo Satyrici verſu, *vt Lugdunenſem Rhetor dicturus ad aram*, Lugdunenſe ſtudium omnium citra marini orbis antiquiſſimum ſtatuiſſe, illud verò quod Stephanũ Paſquier in hanc ſententiam adduxit, vt Pariſienſe ſtudium Ludouici temporibus incæpiſſe ſentiat, hoc potiſſimum fuit, quòd illo tempore Petrum Lombardum alioſq; doctiſſimos viros Pariſijs floruiſſe invenerit (quaſi de Grymbaldo Pariſienſi Cancellario, ac de Ioanne multò ante id tempus ab Aluredo Rege noſtro à Gallijs, Oxoniã tranſlato nũquam audire potuiſſet) quo tamen ferè tempore Daniel Merlac aliàs Morley Oxonienſis, ſummæ ignorantiæ Pariſienſes (vti poſteà ſuo loco dicetur) arguit.

Alcuinum Anglum Pariſiẽſis ſtudij fuiſſe autorem.

124 Noſtræ autem ſententiæ de fundatione per Carolum & Alcuinum autores ſunt, Alcuinus ipſe apud Malmeſburienſem, Henricus Altiſiodorenſis (de quo ſupra) Vincentius lib. 23. cap. 173. D. Antoninus Florentinus titulo 4. de Carolo Magno, Sect. XII. incertus author antiquus quẽ Oxonienſis Antiquarius Sylveſtrum Gyraldum vocavit; Ioannes Hanvyll ſive Architrenius S. Bonaventura in ſermone ſupradicto: Roſſus Warwicenſis ex Chronico Arelatenſi: Munſterus, Lelandus, Baleus, & noſtri ferè omnes Chronologi: Philippus Bergomenſis libro decimo: Platinas in vita

Leo-

Leonis primi. Bruinus in civitatum orbis terrarum theatro: Caſſancus: Antonius Florentius: P. Gallacinius in vita S. Bonaventuræ: Robertus Gaguinus in hiſtoria Francorum: Ægidius Corrazet in antiquitatibus de Paris: Siffridus presbyter: Faſciculus temporũ: Sangallenſis in hiſtoria Caroli Magni: Henricus Pantaleon in Chronographia Eccleſiæ: P. Ramus, vbiq;: Paulus Langius in Chronica Citizenſi: Rodolphus Hoſpinianus de origine Scholarum: Middendorpius de Academijs: Tuiſco filius Noe libro 9. de Germanis: Bernardus Gerardus in hiſtoria Gallico ſermone conſcripta in vita Caroli Magni: Nicholaus Giles in Annalibus Franciæ: Fabianus in temporum concordantia: M. Hieronymus Henninges Lunæburgenſis in theatro genealogico: & doctiſſimus noſter avus Io. Twinus; qui libro Commentariorum. 2. Alcuinum noſtrum hâc ipſâ de cauſâ, à Cæſare Carolo, honorificè detentum ſcribit, *vt Pariſiorũ Gymnaſiũ inſtitueret*: Londinenſis quoq; noſter libro Antiquitatis Cantabrigiæ ſuæ primo: multiq; alij integerrimę fidei autores, quos non omitterem ſi quis ſit, qui iſtis iam productis minùs adhærendum putaret. Atq; hęc de Sapientiæ Oxonienſis curſu, ad vaticinij rationem, ijſque quæ illi in hoc ſuo exilio contigerunt, dicta ſint.

125 A Gallijs verò omninò per Aluredum ad antiquas ſuas ſedes reverſa, cuius opera (inquit Roſſus) *quævis literatura Deo placita & hominibus Oxoniæ iterùm pullulavit*: qua de re fuſiùs in ſequentibus dicetur. Nec audiendus eſt poeta, *Gallia Cauſidicos docuit facunda Brytannos* (licet rectè dixerit Brytannos qui iuriſprudentiæ ſtudio delectati potiſſimùm quod ex Lhuydo Ortelius animadvertit, Oxoniam adire ſolent) niſi & alter quoq; poeta Nathan Chytræus in itinere Anglico audiatur, *Quid nõ Alcuino facunda Lutetia debes, &c.* neq; tamen Iuriſprudentiæ, ſed cæleſtis ſcripturæ peritiam Alex. Neckamus Pariſienſibus conceſſit: Dionyſium enim Areopagitam S. Pauli diſcipulum illic docuiſſe ferũt: ſed errant: nam Dionyſius Pariſienſis, hæreticus fuit, vti multi ex- Oxonienſis ſapientiæ in Britãniã reditus.

iſtimant,quod de Dionyſio Areopagita exiſtimandum non eſt.

116 Ab Hybernia verò,redijt ſapientia Oxonienſis, primò ad monaſterium Glaſconienſe, vbi autore Alfredo Abbate Rhievallenſi aut Oſburno Dorobornẽſi,multi atq; illuſtres viri divinis ac ſæcularibus literis nobiliter eruditi dũ relicta Hybernia,in terrâ Anglorum peregrinatum veniſſẽt, docuerunt,In vita Sancti Dunſtani: Hybernenſes enim illic tantopere convolarunt,vt ſuâ frequentiâ, locum quendam *Berkeri,*1.*paruam Hyberniam iuxta Glaſconiam, celeberrimum iam effecerint* autore Malmeſburienſi in Glaſconienſis cœno bij antiquitate:vt quemadmodùm anteà ratione vaticinij, Britannia in Hyberniam perOxonienſem ſapientiam tranſmigrauit,ita iam per eandem è converſo, Hybernia in Brytanniam redijſſe videatur.

Glaſconia.

127 Deinde ſtatim ad Oxoniam, cùm nullum aliud gymnaſium Hybernenſes agnoſcant autore Baleo: licet enim Io.xxi.pontifex Rom.Dublinienſem Acad.primus omnium privilegio ornaſſe dicitur autore Edmundo Campiano lib hiſtor:Hybern. 2.quam Acad Plantoli nomine inſignitam clariſſimus Hyberniæ Cuſtos & Oxonienſis Acad. olim alumnus D.Henricus Sydneyus non multis ab hinc annis renovaſſe decreverat,res tamen non ſucceſſit)vbi quẽadmodum ſuam Berkery Hyberniam ſcilicet parvam iuxta Glaſconiam olim,conſtituerunt,ita iam Oxoniam tranſtuliſſe videbãtur,dum in parochia.S.Mariæ Magdalenæ Oxon quæ Belleſito finitima eſt,plateam quandam ſuo nomine Yriſſmanſtret(ſic enim in antiquis ſcriptis lego)1.Hybernorvm hominum plateam,dictam,frequentia ſuâ denominarint.

Reditus literarum ad Oxoniam.

128 Quin & Sylveſter Gyraldus antè annos abhinc ferè iam quadringentos Hyberniæ opes ad Oxoniam reduxiſſe videtur,dum in publicis ſcholisOxon, Hyberniæ topographiam doctiſſimè expoſuerit:& qua ratione Hybernia ſit Oxoniæ tributaria in ſequentibus dicetur:hæc certè de

Ox:

Oxonienſis ſapientiæ reditu ad huiuſce quarti arguměti explicationem iam dicta ſint, vt inde ſi velis intelligas, quantis gradibus Oxonia Cantabrigiam excedat.

129 Oxoniam quoq; antiquam admodum eſſe vrbem præter ea quæ ſuperius allata ſunt, argumento eſt hiſtoria S. Frideſwidæ. fuit hæc (ex Baileolenſis bibliothecæ Polychronico & Ioanne Capgrauo loquor) filia Didaci ſubreguli & Safridæ in vrbe Oxoniæ (circa annum Dom. 700.) moram trahentis; parentumq; aſſenſu habitum Monialium ſuſcepit. cuius exemplo duodecim, nobilibus ortæ natalibus, puellæ relictis omnibus ſecutæ ſũt dominum; quibus ex Regis munificentia cænobium conſtruxit: tanta vero illius fama vbiq; increbuerat, vt cum nullus violandæ virginalis pudicitiæ locus iam relictus eſſet, aperta vi Algarus Comes, miſſis nuntijs qui ad ſe perducerent, rem gerendam exiſtimavit, at illa ſumptis ſecum aliquot itineris ſocijs, ad Thameſin ex cænobio ſe conferens, naviculam ingreſſa (angelo, vti ferunt, navarcho) vnius horæ ſpacio decem M. P. Bentonæ villæ cuidam appulit, vbi in nemore quodam porcorum haram cum ſocijs ingreſſa latitavit.

Quintum antiquitatis Oxon argumětũ.

Hiſtoria Frideſwidæ.

130 Oxonienſes verò cives aſcenſo bove (cui quòd Oxe-forth. I. bos perge, Frideſwida dixerit) vrbem ſuã Oxenfordiam dictam exiſtimant, interim non cogitantes Frideſwidam illis temporibus adeò antiquis, lingua Anglicana tam perfectè non eſſe locutam, (aut vrbem ſuam multò ante id tempus vadum Boum fuiſſe dictam vt ſuperius demõſtravimus) flumen traieciſſe hodierno die aſſerunt. Algarus verò ſubvertendæ vrbis Oxonienſis rationem initurus, quamprimùm ad portam Aquilonarem furibũdus acceſſiſſet (vnde colligimus eo tempore Oxonienſem vrbem quoàd communem ſitum eo modo quo nunc ſtetiſſe) oculis captus ſed non captâ Frideſwida aut vrbe ipſâ, diſceſſit: Frideſwida verò poſtquàm in prædicta ſolitudine per 3. annos divinis rebus vacaſſet, Oxoniam redijt: & nè Sororibus in cænobio dimiſſis oneroſa eſſet, in loco quodam iuxtà vrbem Oxonienſem

Oxenfordiæ ridicula denominatio.

ſem multis arboribus conſito Thorneby nuncupato (nunc vero Binſeya dicitur, inquit ſani Fridelwidæ Regeſtrum) oratorium ædificiaq; conſtruxit, fontemq; vſq; hodiè manãtem ſuis meritis ac precibus impetravit.

131 Hinc nata eſt illa ſuperſtitio, in qua Mathei Pariſienſis cõtinuator Gulielmus Riſhanger (vt creditur) hiſtoricus alioquin ſatis bonus tam graviter lapſus eſt, vt ob Fridiſwidæ numinis metum à tempore huius Algari, nullũ Regem Oxoniam ingredi auſũ fuiſſe ſcribat ante Henricũ tertium; Quem conciliũ ſuorũ apud Oxoniam celebraſſe ſcribit; Quaſi poſt illud tempus rex Oxenfordiæ Didacus Fridelwidæ pater hoc non auderet: idem & Burrhedus multò poſteà Merciorum rex: idem & inclytus Oxoniæ reſtitutor Aluredus qui ad ſedandas ſcholarium ſuorum controverſias illic (autore Aſſerio) acceſſit: idem & filius eius Edwardus qui Oxenfordiam penès ſe ſemper retinuit autore Florilego: idẽ Canutus rex qui concilium ſuorum Oxoniæ habuit vt in ſequentibus, fuſiòs: idem fortiſſimus Edmundus qui ferreum latus dicitur; Oxonię enim occubuit: idem infortunatus rex Ethelredus de quo poſteà; & omniũ infortunatiſſimus Haraldus: idem Henricus primus teſte Roſſo, vt fuſiùs poſteà.

Error Gulielmi Riſhanger.

Reges qui Oxoniæ interfuerunt.

132 Stephanus verò rex non ſolùm Oxoniam ingredi non verebatur, ſed tanquàm Algarus alter ſuam Fridelwidã ſcilicet Matildam in caſtro Oxonienſi obſedit: Henricus quoq; ſecũdus tranſlationi corporis, Fridelwidæ anno dom. 1180. perſonaliter interfuit apud Oxenfordiam, vbi & ſuorũ concilium habuit autore Philippo S. Fridelwidę Priore in libro de Fridelwidæ miraculis, vt Richardum primum omittã qui Oxoniæ natus eſt.

133 His igitur omiſſis, vt de ſani Fridelwidæ hiſtoriâ, quæ ſic incipit, *Notandum quod Didacus quidam rex Oxenfordiæ regnavit anno incarnationis* 727. *vt patet in Chronicis, &c.* nihil dicam: venio ad Roſſum, qui hâc de re ſic ſcribit, *Rex pagi Oxonienſis nomine Didacus apud Oxenfordiam condidit monaſterium Monialium in honorem Sãctæ et individuæ Trinitatis, vbi cũ*

ſua

ſua Regina Safrida nomine honorificè eſt ſepultus: quod monaſteriũ eorum filia Sanctimonialis Frideſwida nomine, Dei cauſa ad tempus fugiens quendam tyrannum Algarum Leyceſtrenſis prouinciæ ſubregulum, & hæreditatis ampla ipſius beatæ Virginis Frideſwidæ invaſorem, tandem ipſo ad Tartara directo rediit ipſa ad propria & vita comite Deo fideliter ſervivit; vbi vſquè hodiè glorioſis coruſcat miraculis, & obiit craſtino Sancti Lucæ Evangeliſtæ circa annum domini ſeptingenteſimum. Hæc Roſſus.

134 Qui non Frideſwidam ipſam, ſed Didacum patrem, cænobij illius quod Oxoniæ poſitum eſt, autorem fuiſſe ait, cum regeſtrum ipſius fani ad Frideſwidam ipſam originem referat; quemadmodum in præcedentibus eſt dictum: porrò poſt obitum Frideſwidæ amotis Sanctimonialibus, Canonicos Seculares Regeſtrum ipſius loci introductos fuiſſe tradit: Corpus verò S. Frideſwidæ ſub H. 2°. tranſlatũ fuiſſe diximus, in cuius ſepulchro poſteà Petri Martyris vxoris oſſa ſunt recondita, cum hac inſcriptione, *Hic iacet religio cum ſuperſtitione,*

Sepulchrum Frideſwidæ.

135 Res Oxonienſis, quo ſtatu Frideſwidæ temporibus antiquiſſimis ſteterit, præterquam quod de cænobij fundatione apud Oxoniam dictum eſt, Cenſualis Edwardi Cõfeſſoris vti quidam putant vel Gulielmi Conquiſitoris liber, manifeſtè declarat: *Hæc vrbs* (inquit, dùm de Oxonia loquitur) *reddebat pro theloneo, & gablo, & alijs conſuetudinibus per annum Regi quidem viginti libras, & ſex ſextarios mellis, Comiti verò Algaro decem libras*: hiccinè fuerit Algarus is qui Frideſwidam perſecutus eſt (quãquàm eum Leyceſtrenſis provinciæ ſubregulum vocet Roſſus, non Oxonienſem) fortaſſe enim liber Cẽſualis de antiquis cõſuetudinibus etiam loquitur, aut is cuius frequenter in ſua hiſtoria meminit Ingulphus, planè neſcirem, niſi certò ſcirem Edgarum Ethelingiũ Haroldi & Gulielmi Neuſtriorum ducis temporibus, fuiſſe Oxoniæ Comitem, non autem Algarũ hunc, cui & Regi ſcilicet Didaco, Oxonienſis vrbs tributaria fuerat, quemadmodùm ex libro Cenſuali qui Gulielmi primi temporibus, annis ab-

A Rege Edwardo, autore Florentio Wygornenſi exlegatus fuit anno. 1058.

abhinc vltra quingentis ſcriptus erat, manifeſtè liquet, veteremq; cenſus multo antè Gulielmum rationem comprehendit, autore Gervaſio Tylberienſi.

Vetus vrbis Oxon cenſus.

136 Quamobrem ſi ex cenſu iudicium ferendum ſit, Oxonienſem vrbem eo tempore admodum floruiſſe credibile eſt: plus enim pendebat quam Exonia, multæq; aliæ vrbes quæ eo tempore florentiſſimæ habebantur autore, libro Cenſuali, cùm eodem ipſo tempore Cantabrigia hodierna, ſi eadem fuerit cum veteri Granta civitas (quod etſi falſiſſimū Londinenſi tamen vbiq; maximè placere video) immò civitatula, deſolata quidem fuit autore Beda: nec quicquam Regi pendebat, quantùm ego ex Cenſuali libro colligo: vbi tamen *Burgus de Grentbridge* dicitur, cùm hic in libro Cenſuali, Oxonia vrbs dicatur: qui certè liber & Alphredo tuo, & Huntindonenſi & Ranulfo quorum catologos ſuperiùs vēditaſti multò antiquior eſt, vt omittam Huntindonenſem, qui Oxoniam, vrbem quoq; vocat mi Londinenſis.

137 Rei autē literariæ niſi aliqua in re Frideſwida profuiſſet, equidem non video cur maiores noſtri, ad Cantuarienſem Archiepiſcopum Thomam Arundelium ſic ſcriberent; *aſt ne adhuc tot eminentia pericula ſuper nos eveniant, in maiori præſertim veneratione, mandata tradatis beatam Frideſwidā advocatricem noſtram per veſtram totam quæſumus prouinciam ſpeciali memoria commendetis quo apud altiſſimum gratias vberiores integrum regnum conſequatur. &c.*

Frideſwida Oxonienſium patrona olim.

138 Quin & hiſtoria ipſius loci provt antè diximus, ſtatim poſt obitum Frideſwidæ, Sanctimonialium loco Canonicos ſeculares introductos fuiſſe narrat: qui cum Regis alicuius multo ante Normannos iniuria (loquor ex hiſtoria ipſius loci) monaſterio S. Frideſwidæ Abendoniæ cuidam Abbati dato, introductis monachis expellerentur, etiā iterū reſtituti ſunt: vt hinc intelligas Canonicos ſæculares in Academijs, Regularibus ipſis, multò vtiliores fuiſſe viſos, atquè hæc πίστις eodem modo incedit quo tertia, eſt enim ex ipſius loci teſtimonio, quod de tertia dixit Aſſerius & proindè for-

tiſ-

tiſſima eſt & validiſſima. cuiuſmodi si pro Cātabrigia tua mi Londinenſis à te, vel quopiam alio, ex proprio loci teſtimonio produci potuiſſet, mihi quidem facilę perſuaſiſſes, id quod ego tibi ac tuis iam ſuaſurus ſum.

139 Nam ſi certiorem adhuc fidem deſideres, & ſcire cupias quæ tandem Oxonienſium literarum ratio tum fuerit, ego certè libenter ſexto iam tibi loco, ex maioribus noſtris, Ioanne de Beverlaco, Beda, atq; Alcuino, qui omnes etiam his ipſis Frideſwidæ temporibus aut certè non multò poſt, Oxoniæ claruerunt, demonſtrabo; cùm in ſuperioribus ſatis oſtenſum fuerit, Aluredum non authorem Oxonienſis ſcholæ abſolutè primum, ſed reſtitutorem tantùm fuiſſe habitum. Ideoq; Ioānem de Beverlaco Oxoniæ ſtuduiſſe imprimis, inſcriptio hæc in feneſtra quadam Aluredianì Collegij (non ita pridem viſenda vna cum ipſius Ioannis imagine) confirmat: *Ioannes de Beverley huius Collegij Magiſter*. Non dico *huius Collegij* ab Aluredo tanquam authore abſolutè primo fundati, aut etiam à Gulielmo Dunelmenſi multò poſteà quaſi fundati, quibus vtriſq; Ioannes iſte de Beverley multò antiquior eſt, ſed *huius*, hoc eſt huius Aulæ quondam, vel huius loci ab Aluredo poſteà reſtituti (multò tamē vti dixi ante Aluredianam reſtitutionem) *Magiſter*: accedit quoq; altera in feneſtra bibliothecæ Sarenſis Eccleſiæ inſcriptio huiuſmodi, *Ioannes de Beverley Oxoniæ Magiſter*.

Sextū antiquitatis Oxon argumentum.

Io. de Beverley Oxonię ſtuduit.

140 Eccè fidem in vitreis monumentis minimè vitreā; quam Londinenſis derideat ſi velit, quaſi Fœciales noſtri Nobilium virorum, fundatorum & conditorum & reſtitutorum inſignia ex feneſtris (quarū inſcriptiones publicum & notorium inducunt vt Iuriſperiti loquuntur) præclarè ſe colligere poſſe non putent. Nec deſunt etiam, qui Ioannē hūc de Beverley, in Eccleſia Sarum ſepultum credunt; quibus ego minùs accedo, cum apud Capgrauum & alios in illius vita legerim, hunc Ioannem exactis in ſede Eboracenſi & Hagulſtadenſi, 33. annis, in monaſterio ſuo in ſylva Deirorum ſive Beverlaci, in omni Sanctitate permanentem obijſ-

Non erat Saliſburiæ ſepultus.

ſe nonas Maij anno dom. 721, & in Porticu S. Petri eiuſdē monaſterij tumulatum. De cuius tūba Thomas Gaſcoigne in opus quoddam Roberti Groſted ſic annotavit, *Henricus quartus rex Angliæ qui fuit filius Ioannis Ducis Lancaſtriæ nati in Galkut intravit in Angliam à ſuo exilio in craſtino Pentecoſtes, & tumba Marmorea Sancti Ioannis Beuerlacenſis emanavit oleū per 21. dies continue & noctes.* hæc in bibliotheca Collegij Lyncolnienſis cuius olim bibliothecæ Thomas Gaſcoigne fuerat cuſtos, & poſteà collegij beatæ Mariæ ſocius, vir doctrinâ & pietate iuxtà clarus.

141 Athelſtanus quoq; rex dū per partes boreales Scotiam profecturus erat, ad ſacram Ioannis Beverlacenſis tumbam viſitandam ſumma devotione divertiſſe, ibiq; rem divinam feciſſe dicitur; autore Simeone Dunelmenſi atq; Ranulfo: Eccleſia quoq; Sarum non antè Edwardum Seniorē ab Oſmundo Epiſcopo multò poſt Ioannem Beverlacenſē condita eſt, vt niſi illuc fuerit tranſlatus (quod mihi nondū liquet) vereor nè non omninò illic ſepultus inveniatur.

Eccleſia Sarū.

142 Londinenſis verò, quoniam Antiquarium Oxonienſem valdè pedetentim in hanc de Ioanne Beverlacenſi ſententiā deveniſſe; immò neſcio qua difficultate impeditum reieciſſe, & hæc omnia non huic Sancto, ſed alteri multò recentiori (ſub Henrico tertio) Beverlacenſi accomodaſſe (quod idem Ioanni Beverlacenſi, Collegij Dunelmenſis Oxoniæ quōdam Priori, æquè accommodaſſet) intellexit; ideò pro ſuo vendicat, atq; ex veteri ſuo Patrono, mendaciorum fæcundiſſimo parente Herriſono, Ioannem Beverlacenſem Cantabrigiæ (cuius vel nomen temporibus tam antiquis commemorare non poſſum) ſtuduiſſe contendit ἀλλ' ἔϖω μὲν τοῦτ' ἔπος τελέεσθαι οἴω.

Error Londinenſis.

143 Nam Hollinſhedus in cap. de Anglorum Academijs Ioannem Beverlacenſem Oxoniæ ſtuduiſſe apud vetuſtos autores ſe reperiſſe ſcribit: errat tamen, quod Ioannē hunc primum Oxoniæ Magiſtrum ſentiat, quo multo priores ſuprà commemoravimus, Gildam, Nennium &c: ex Aſ-

ſe-

ſerio, vt feneſtram bibliothecæ olim Collegij Dunelmenſis iam verò Sanctæ Trinitatis Oxon omittam, vbi inter reliquorum Oxonienſium Sanctorum imagines, *Ioannes de Beverley* occurrit.

144 Hollinſhedo multò antiquior eſt Gulielmus Worceſtrenſis quondam Aulæ Cervinæ in Oxonia ſcholaris, qui in ſuis collectionibus, doctiſſimorum Oxonienſium catalogum huiuſmodi recenſet. *Doctor, Lyncoln, Subtilis, Bacon, Holcot, Walterus Burley, Gorrhā frater, Whethamſted monachus, Sāctus Thomas Cantuarienſis in lege civili: Sanctus Edmundus de Pountney, Sanctus Richardus de Chicheſter Magiſter Artium, Sanctus Thomas de Herefordia Magiſter in artibus, Sanctus Ioannes de Beverley Magiſter artium in Oxonia, Magiſter Ioannes Shorn, Magiſter in Oxonia, Magiſter Richardus Hampole bacchalaureus in artibus, Doctor Rich. Scrope, doctor vtriuſq; iuris ibidem, Magiſter Rich. de Caſtro S. Theologiæ bacchalaureus, Magiſter Edmundus Lacy Doctor Theologiæ de collegio Vniverſitatis, Thomas Epiſcopus Herefordenſis, Magiſter Fenton Vicarius de Maudlyns bacchalaureus in artibus. Leyland, Kyiwarby, Gaufredus in poetria bacchalaureus.* Fortaſſè Gaufredum Vineſauf intelligit. Hactenùs Gulielmus Worceſtrenſis (in ſuo Oxonienſium polyandrio) quem Baleus Botonerum vocat: Ioannem autem de Beverley inter Oxonienſes Magiſtros recenſet. Oxonienſium antiquorum catalogus.

145 Cui conſentit Alphredus Beverlacenſis, qui in illius vita ſic ait: *anno Chriſti 686. Ioannes de Beverlaco conſecratus eſt Hagulſtadenſis Epiſcopus qui Oxoniæ Magiſter liberaliū artium fuerat creatus; poſteà Eboracenſis Archipræſul; trigeſimo quarto adminiſtrationis anno, officio ceſſit, ac Beverlacū ſe cōtulit, vbi poſt quatuor annos migravit ad dominū anno Chriſti 721. Nonis May, ſub Rege Oſrico.* Hæc Alphredus.

146 At Folchardus eum doctoratus gradum ſuſcepiſſe, his verbis ſcribit, *In prædicta Deira natus eſt glorioſus Chriſti cōfeſſor Ioannes Eboracenſis Archiepiſcopus in villa dicta Harpum oriundus, in monaſterio Sanctæ Hildæ primo literarum traditus eſt* *diſci-*

diſciplina,de Anglıgenis S. Theologiæ Doctoribus,doctor primus;erat autem Doctor eius Theodorus alienigena ,in Oxonia vero ſummum conſcendit apicem, hæc Folchardus; qui & Theodorum quoquè Oxonienſem fuiſſe non obſcurè ſignificat, ſed non premam,non extorquebo.

147 Miror tamen quod inter tot Oxonienſes ſanctos, antiquiores,dico Sanctum Germanum S.Gildam,S.Nennium,S.Melkinum,S.Kentigernum,S.Grymbaldum,S.Neotum,S.Io.Erigenam recentiores verò Sanctum Thomam de Becket,S.Rob.Lincoln,S.Edmundum de Pountney,S. Richardum Wygornenſem,S.Ioannem de Bridlyngton, S. Thomam Herefordenſem Cantilepum ſcilicet, S. Willielmum ac Sanctum Hybernorum Armachanum; vt,S.Frideſwidam omittam;ſolus vel certè præcipuus Ioannes de Beverlaco apud Oxonienſes ſemper eſt habitus : Academia Oxonienſis in ſtativis ſolennitatibus ſuis, huius nomen ab omni ætate commemorabat, vti in divinorum officiorũ Rationalibus apparet:idem & Aluredian alumni in ſuis: Henricus verò Quintus Oxonienſis Hannibal,cum de Gallis triũphaſſet Agincourtię, annuente Henr: Chichleyo item Oxonienſi, Archiepiſcopo Cant.vtrumq; huius Sanctiſſimi põtificis tum depoſitionis,tum tranſlationis feſtum,novis ſolẽnitatibus auxit quemadmodum in conſtitutionibus Chichleyanis apud Gulielmum Linwooddum Doctorem Oxonienſem apparet.

Io.de Beverley notiſſimus Oxoniæ Sanctus,

148 Quæ omnia,vel me tacente ſatis declarãt, Ioannẽ Beverlacenſem non eſſe tuum mi Londinenſis; verũm Oxonienſem,idq, primis Frideſwidæ temporibus. quibus non ſolùm vrbs ipſa Oxonienſis,ſed etiã res literaria florebat,quod ex Beda quoq; conijcies.Quem tu non minùs abſurdè , ſtudio,quam Sixtus Senenſis vna cum fratre Strabone (cuius in Bedæ Natalibus mentio nulla fit) & Acca quoq; Haguſtadẽſi.i.Exhamenſi (vt Thomas Gaſcoigne in Dictionario Theologico in bibliotheca Collegij Lyncoln interpretatur) Epiſcopo,patria:Cantabrigienſem fuiſſe ſcribis. Licèt quidam

Septimum antiquitatis Oxon argumẽtũ.

quoq;

quoq; Scotum, alij Italum vt Philippus Bergomenſis, ſupplement. 10. & Bernardus Saccus Ticinenſis libro hiſtoriæ 10. cap. 11. Bedam fuiſſe tradunt.

149 Romæ porrò docuiſſe Bedam Londinenſis contẽdit: quod præſtantiſſimi autores aut negãt, vt liber Eccleſiæ Dunelmenſis, de vita & converſatione Bedę: Ranulfus diſertiſſime, Baleus cent. 2. cap. 1. in appendice atq; Baronius: aut dubitãt vt Malmeſburienſis & Io. Anglicus in 2ª parte hiſtoriæ Aureæ in ipſius Bedæ vita: & Io. Capgrauus, licet eum à Sergio papa Romam accerſitum fuiſſe tradat: Extractus vero Chronicorum Ciſtercienſium in bibliotheca Collegij Magdalanenſis, Romæ Bedam nunquàm licèt accerſitum affuiſſe pronuntiat. Bedas non fuit Romæ.

150 Cantabrigiæ vero eundèm Bedam docuiſſe niſi ipſe meliùs quam ex Ioannis Elienſis Epiſcopi conſtitutione vbi dicitur *de Beda Cantabrigienſi, vt fertur*: aut Sigeberto Gẽblacenſi vbi nihil huiuſmodi invenio, aut Herriſono tuo qui raro aliquid verè affirmat aut ex mãſivnculâ Bedæ in Girwe non Cantabrigiæ (quę Bedæ temporibus ſi veterem Grantam intelligas deſolata, manſiunculis ſine dubio carebat) inventa docuiſſes, profectò non multùm pænitebit, me à te iſta non didiciſſe.

151 Siquidem ipſe Bedas, in hiſtoria ſua quam Eccleſiaſticæ Anglorum hiſtoriæ adiecit, ſic ſcribit. *Hæc de hiſtoria Britanniarum domino adiuvante digeſſi Bedas famulus Chriſti & præſbyter monaſterij beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli quod eſt ad Wiremundam, qui natus in territorio eiuſdem monaſterij cũ eſſem ſeptem annorum, cura propinquorum datus ſum educandus Reuerendiſſimo Abbati Benedicto, ac deindè Ceolfrido, cunctumq; ex eo tempus vitæ in eiuſdem monaſterij habitatione peragens, omnem meditandis ſcripturis operam dedi, atq; inter obſeruantiam diſciplinæ regularis & quotidianam cantandi in Eccleſia curam, ſemper aut diſcere, aut docere, aut ſcribere dulce habui: nono decimo autem vitæ meæ anno diaconatum, triceſimo, gradum preſbyteratus, vtrumq; per miniſterium reverendiſſimi Epiſcopi* Ioannis, *iubente* Valida fides qua probatur Bedam Cantabrigiæ non docuiſſe.

Ceolfrido Abbate ſuſcepi: ex quo tempore accepti preſbyteratus vſq; ad annum ætatis meæ quinquageſimum nonum, hac in ſcripturam ſacram mea, meorumq; neceſſitati & opuſculis venerabilium patrum breuiter adnotare, ſiue etiam ad formam ſenſus & interpretationis eorum ſuperadijcere curaui. Hactenus de ſeipſo Bedas.

152 Cui, liber Dunelmenſis de natiuitate & conuerſatione Bedæ imprimis conſentit, dum Bedam cellâ ſuâ nunquàm egreſſum fuiſſe, affirmat. Ideòq; iam de Herriſono tuo quid fiet, planè neſcio, tam aperti mendacij reo. Nam ſi ab anno ætatis ſeptimo vſq; ferè ad Sexageſimum, intra monaſterij ſui Wiremundenſis habitationem (quod ipſe Bedas narrat) vixerit, certè aut antè annum ſeptimũ, aut poſt ſexageſimum, Cantabrigiæ Theodori auditor (hoc enim quoq; vult Londiuenſis) Bedas extitit: quorum vtrumq; eſt abſurdiſſimum, nam ſexageſimus ætatis Bedæ annus, eſt annus Dom. 732. at vero Theodorus Cantuariẽſis obijt anno 690 autore Matheo Cantuarienſi in illius vita.

Bedas Theodorum Cantabrigiæ non audiuit.

153 Non igitur poſt quinquageſimum aut ſexageſimũ ætatis ſuæ annũ, Bedas Theodori auditor Cantabrigiæ eſſe potuit. Nec intermedio quoq; tempore, niſi eum morã notabilem è monaſterio ſuo feciſſe dicas, quod ipſe negat; & ſi fecerit, Græcoladæ hoc fuit vbi Theodorus docuit, vti antè diximus, non Cantabrigiæ hodiernæ, quæ ſi Caergrant fuerit certè Bedæ ipſius temporibus deſolata fuit quemadmodùm ſæpiſſimè eſt dictum: ſi verò noua fuerit Grantebrig vrbs, quamobrem etiam multò antè Sigebertum & Bedam Vniverſitatis vetuſtiſſimæ in vrbe recentiſſima in diplomatibus tuis nomen audio.

154 Neq; Bedas ad Theodorum audiendum monaſterio egreſſus Cantabrigiam venit, ſed potiùs Theodorus ad docendum ad monaſterium Bedæ acceſſit, præſertim cũ ipſe Bedas ſcribat Theodorum congregata vbiq; diſcipulorum caterva Britanniam totam peragraſſe; cui conſentit de natiuitate & cõuerſatione Bedæ liber; vt ea ratione Theodo-

rum

rum *Oxoniæ* quoquè docuiſſe convincam, vrbi eo tempore florentiſſimæ (vti ex hiſtoria Frideſwidæ & libro Cenſuali firmiſſimè demonſtravimus,) veteri Granta tunc quidem in cineribus; novâ & hodiernâ toto vnius M. P. ab illa diſiunctâ, in incunabulis ſuis ſqualente. Ex quibus efficitur nec Romæ, nec Cantabrigiæ Bedam docuiſſe.

155 At hodiè Bedæ domicilium Cantabrigiæ oſtēditur inquit Londinenſis: & certè Archaiam poetam, autore Cicerone, Gracchus Romanum civem eſſe negavit, quià Romæ domicilium non habuit.

156 Sed dic mihi Londinenſis? Eſtnè Cantabrigia tua hodierna, cum veteri Grantaceſtria eadem quod tu magnoperè contendis? Ac Granteceſtria vetus, fuitnè ipſius Bedæ temporibus deſolata quemadmodùm ipſe prodidit? Quomodò igitur accidit vt ſolius Bedæ (veluti Pindari de cuius domo in medijs incendijs imperator edixit *τὴν ϛεγὰν τοῦ Πινδάρου μὴ καίετε*) domicilium ex tanta deſolatione ſupereſſet? Hoc ſi quis mihi expediverit, certè & Homerum Smyrnęum dicam, quià Smyrnęi in ſuo oppido delubrũ ei dedicaverunt: dicam etiam Bedam in agro Richmondiæ ſtuduiſſe, vbi locus qui Bedall dicitur, hodiè oſtenditur.

Ridiculum de Bedæ domicilio commentũ.

157 Miſſo igitur domicilio (vnà cum Anaxagoræ ædibus & ſepulchro) ad Bedam ipſum redeo, non adeò vti mihi videtur longævum, vt centeſimum quintum ætatis ſuæ annum attigiſſe dixerim, quod Baronius ferè aſſeruit (liber vero Dunelmenſis circa ea tempora Riggulfum quendã monachum ducentos & decem annos vixiſſe tradit) niſi epiſtolam quandã Bedæ nomine de æquinoctio vernali iuxta Anatholium ad Wicthedam meritò quodammodò ſuſpectã habuiſſet.

158 Certũ enim eſt anno dominicæ incarnationis ſexcenteſimo ſeptuageſimo ſeptimo, Egfridi quoquè regis ſeptimo, adventus autem Theodori in Britanniam, nono, Bedã fuiſſe natum quemadmodùm ex libro Dunelmenſi conſtat; Non dico librum *de nativitate et converſatione Bedæ*, ſed, *de ex-*

Calculatio tẽporis Bedæ.

ordio

ordio atq; procurſu eccleſiæ Dunelmenſis, qui ſic incipit, *Glorioſi quondam regis Northanhymbrorum & pretioſi martyris Oſwaldi ferventiſſimâ in Chriſto fide, &c:* cuius author eſt ſine dubio Turgotus Dunelmenſis monaſterij Prior & Archidiaconus, qui illius Eccleſiæ Annales ab anno 635. inchoat, & ad annum D.1097.ſumma fide producit,anno autem ætatis ſeptimo,monaſterio fuiſſe traditū:nonodecimo verò ætatis ſuæ anno,diaconatum ſuſcepiſſe ; & demùm triceſimo(vti ipſe ſcribit)preſbyteratum.

159 Quo tempore provt idem liber Dunelmenſis tradit,*acceptopreſbiteratu, Bedas libros ſuos incæpit facere* (ſunt verba ipſius libri Dunelmenſis) *in quibus faciendis per viginti novem annos,id eſt,ad finem vitæ in lege domini meditans die ac nocte indeſinenter laboravit:* hactenùs liber Dunelmenſis.Qui tū ſtatim de obitu ipſius Bedę ſic addit. *Anno autem dominicæ incarnationis Septingenteſimo triceſimo quinto,imperij autē Ceolwolfi ſeptimo,Epiſcopatus vero Æthelwoldi anno vndecimo, illa Eccleſiæ Catholicæ lucerna ad eam quæ ſe illuminaverat lucem : illa vena aquæ ſalientis in vitam æternam ad fontem vivum dominum pervenit;ſacrorum ſcilicet librorum compoſitor venerabilis preſbyter & monachus Beda defunctus anno ætatis ſuæ quinquageſimo nono : ex quo autem rex Oſwaldus & Antiſtes Aidanus pontificalem cathedram & monachorum habitationem in Lindiſſarnenſi Inſula inſtituerant anno centeſimo primo: à conſtructione verò monaſterij Petri Apoſtoli in Wiramuthe ſexageſimo ſecundo: porrò à patris Cuthberti tranſitu quadrageſimo nono anno : qui videlicet Beda in extremo quidem mundi angulo vivens latuit;ſed poſt mortem per vniverſas mundi partes omnibus in libris ſuis vivens innotuit,in quibus terrarum,regionumq; diverſarum ſtatus, naturas, qualitates ſubtiliter ac ſi cuncta ipſe peragraſſet,plerunq; deſcribit; cùm ab infantia in monaſterio nutritus,totam ibidem vſque evocationis ſuæ diem,vitam tranſegerit.* Hæc Liber ille Eccleſiæ Dunelmenſis.

Bedas non egreſſus eſt monaſterium.

160 Ampliſſimum vt mihi videtur de Beda monaſterium non egreſſo,adverſùs Londinenſem & ſui ſimiles teſti-

mo-

monium: Nec non certiſſima & fideliſſima Bedę temporis ratio: qui ſi natus fuerit anno dom.677.& 59.annis tantum excluſivè vixit, certè anno domini 735.obijſſe neceſſe eſt. Epiſtola igitur illa ad Wicrhedam,in qua tanquam anni tum præſentis ſcilicet ſeptingenteſimi ſeptuageſimi ſexti fit mẽtio,(unde ſequitur Bedam centeſimum quintum ætatis ſuæ annũ attigiſſe) certè aut eſt corruptiſſima, aut alicuius alterius authoris,non ipſius Bedæ,licet inter ipſius opera recenſeatur,ſed falſiſſimè. Quaſi Bedas inter opera ſua, ab anno ætatis ſuæ triceſimo,vſq; annum ætatis quinquageſimum nonum, qui fuit,annus domini ſeptingenteſimus triceſimus quintus, ſcripta illã epiſtolam tãquam ſuam verè recitaret in qua an.dom. 776. tanquam tùm præſens commemoraretur Atq; hæc de vera Bedæ temporis ratione mihi viſa ſunt, licet in præcedentibus ex communi autorum ſupputatione minimè accuratè locutus fuerim,ſatis tamen(quomodò mihi perſuadeo)ad propoſitum,refellendæ illi ſententiæ quæ Bedã Cantabrigiæ Theodori auditorem facit, accõmodatũ.

Bedas non eſt authoi Epiſtolæ ad Wicrhedam.

161 Cæterum quià valdè finitima eſt ipſius Bedæ cùm Alcuino eius diſcipulo ratio,ideo prius de Alcuino diſſerendum eſt,quàm de vtroq; concludendum, non tamen adeò ſeparatim,vt vnus alterum non inferat: Fabianus enim (ni fallor)vel illius continuator Cooperus in parte concordantiæ temporum ſexta cap.162.poſtquam Athelwolfum reieciſſet,Offam Regem,ſcholas quaſdam bonarum artium Oxoniæ vbi paulò poſt,cum Mercenſibus ſuis adverſus Centenſes victor autore Rogero Houedeno anno775.pugnauerat,poſuiſſe ſcribit,nullam aliam huiuſce dicti ſui rationem afferens,niſi quià id temporis vir doctiſſimus Alcuinus floruit,ſeq; hâc in re veteres autores ſecutum fuiſſe teſtatur Fabianus:qui ob id Alcuinum Oxonienſem fuiſſe exiſtimauit.

Octauum antiquitatis Oxon argumẽtũ. De Alcuino.

Rex Offa ſcholas Oxon reſtituit vel inſtituit.

162 Poſt Fabianum,eſt Ioannes Baleus cent. 6.cap.1. vbi dicit:*ab adventu Anglorum in Britanniam, Spiritum Sanctũ ab excitandis viris doctiſſimis in Eccleſia dei nunquâm ceſſaſſe, in qua farragine cenſentur* (inquit) *in hiſtoriarum monumentis,*

 Be-

Beda, Alcuinus, Serlo, Ioannes Carnotenſis, Gyraldus, Nigellus, Neckamus, Lyncolnienſis, Seuallus, Baconthorpius, Ockamus, Hāpolus, & Armachanus cum quibuſdam eius ſcholæ alijs. hæc ille.

163 Qui ſuperius Ioannem Wicleuum Oxonienſem
Alcuinus fuit Oxonienſis fuiſſe aſſeruit; & tum ſtatim hos tanquàm eiuſdē ſcholæ cuius fuerat Wiclefus, recenſet alumnos. Poſt Baleum eſt Nicholaus Fierbertus in ſuo deſcriptionis Academiæ Oxonienſis libello rariſſimo: in cuius fine Brytannicum Polyandrion recenſet, & in eo Bedam, Alcuinum, Alexandrum Halenſem, Ockamum, præter multos alios, quorum omnium & ſingulorum antiquiſſimos atq; præcipuos, Oxonienſes fuiſſe ciues ex alijs hiſtorijs aſſerit. Nec omittā quod in Oxonienſi hiſtoriola dicitur, populum Saxonicum, Oxoniam ſtudij locum prælegiſſe (non Cantabrigiam) mi Londinēſis: Bedas autem & Alcuinus è Saxonibus erāt & tamen Alcuinus in Cantabrigienſi ſchola educatus eſt? quemadmodū tu aſſeris, & ex tuis forſitan, Lucas Oſiander, lib. epit. Hiſt. cent. 8. cap. 2.

164 Accedit vltimò Epiſtola Vniverſitatis Oxon ad Ioannem viceſimum ſecundum, pontificem Romanum, vbi ſic ſcribitur. *Intelleximus ſiquidem, quod nuper ad ſtudium Pariſienſe miſericordes oculos convertiſtis, & eiuſdem ſtudij Doctores tā philoſophos quàm Theologos ad Eccleſiaſtica beneficia promoviſtis; & alios quidem immenſis honoribus ſublimaſtis, alios verò dediſtis paſtores & doctores in opera miniſterij & in ædificationem Corporis Chriſti & modificationem Sanctorū. Nos autèm pater Sanctiſſime, divina inſtitutione formati, audemus dicere, quod noſtrum ſtudium Oxonienſe, illo Pariſienſi ſtudio quamvis excellenter nobili, eſt quidem antiquius tempore, prius origine, & provt credimus non poſte-*
Validâ πίστις. pro Alcuino Oxonienſi. *rius dignitate. Conſtat namquè Albinum philoſophum et Doctorem Catholicum natione Anglum, famoſiſſimi principis Caroli Magni magiſtrum, et per eundem Carolum de Anglia acceſſitum, fuiſſe Pariſijs ſtudij fundatorem: quod non Anglicæ, immò Gallicæ atq; Romanæ hiſtoriæ conteſtantur.* Hæc apertè in ſuis litteris ad ſedem Apoſtolicam vniverſitas Oxonienſis Anno Dom. 1322.

165 Idem quoquè tacitè rex Edwardus primus in ſuis ad Ioannem 21. litteris innuit; quas poſteà fuſiùs recenſebo; Oxonienſes enim ſuos in Academica cum Pariſienſibus ſocietate concurrere obnixè rogat, quia dubium non eſt (loquor ex ipſius litteris) *ſecundùm veterum teſtimonia ſcripturarum Gallicanum ab Anglicanis noſtris, originale traxiſſe principiū, &c.* Vbi hiſtoriam de Alcuini facto tacitè inſinuat, quē Oxonienſem quoq; fuiſſe ſignificat; illiuſq; cauſâ cæteros ſuos Oxonienſes honoribus augeri cupit. Pariſienſes enim ad dignitates admittuntur; certant cum illis Oxonienſes iure primogenituræ: Alcuinus antiquiſſimæ matris Academiæ Oxonienſis filius producitur: ex quo ſatis liquet maiores noſtros originem ſuam primam (quod antè diximus) Aluredo tanquam authori primo nō aſcripſiſſe; cùm hic ſtudiū ſuum Oxonienſe Pariſienſi antiquius affirment. Oxonienſes igitur paribus cum Pariſienſibus honoribus cumulari debent. Aluredus â maioribus noſtris primus Oxoniēſis ſtudij author habitus nō eſt

166 Licèt quomodò iſta Pariſienſibus ſucceſſerint, vix intelligo, cùm Ioannes Gerſon ſuo tempore in propoſitione ſua coram papa Benedicto 13. tantam Pariſienſium inopiā fuiſſe conqueratur, *vt vix pauci ex magiſtris et doctoribus etiam in Theologia, ſine aliquo quæſtu, valebant habere alimenta & quibus tegantur.* Alcuinum igitur ſivè Albinū mater Acad. Oxonienſis (*nam Cantabrigia eo tempore nuperrimè vniverſitatis titulum conſecuta fuerat*) filium ſuum eſſe clamat. Quarè vt prudens Solomon, veram pueri matrem ex affectu iudicavit; ita hic nos iudicemus: & ne filius eius dividatur, aut tanquàm Homerus â Smyrnæis, Colophonijs, Chijs & Salaminijs diripiatur iterùm, iterùmq; antiqua pietate mater ſupplicat.

167 Bedā quoque Oxonienſem fuiſſe probabiliter demonſtravimus, non tamen certò (quemadmodùm Alcuinū) ob graviſſimas rationes quæ impediunt, quibus ſi meam authoritatem præponderare putarem, certè non poſſum non eſſe vel ipſo Herriſono impudentior, qui ad nullum vnquam mendacium erubuit. Concludo igitur cum libro Dunelmēſi de nat. & converſat. Bedæ, vbi hac de re ſic lego; *Nec ſunt* Probabilius eſt Bedam Oxoniæ quāCātabrigiæ ſtuduiſſe.

 hio

hic(inquit)*admittendæ, ſed vt frivolæ refutandæ quorundam opiniones, aſſerentium ipſum Bedam in Univerſitate Oxoniæ vel Cantabrigiæ, ſtudio literarum vacaſſe, & gradum doctoratus ſuſcepiſſe; cùm in diebus ipſius Bedæ in dictis locis, non fuerunt ſtudia generalia fundata: nec in aliquo ſcripto authentico reperitur dictum Bedā, moram aliquam notabilem extra habitationem ſui monaſterij traxiſſe.* Hęc liber Dunelmenſis, cui ego etiam acquieſco: nequè exiſtimo Bedæ temporibus talia fuiſſe ſtudia generalia vbivis, qualia author hic vt videtur non admodùm antiquus, ſuis vidit temporibus, attamen literarum ſtudia (quæcunque fuerint in quibus maiores noſtri ſtuduerint) Oxoniæ certè viguiſſe & multò antè & paulò poſt Bedam, & ipſius quoque temporibus firmiſſimis rationibus ſuperiùs evincitur.

Interdictum Gregorianum nō eſt antiquitatis Oxon impedimentum.

168 Ac licèt Oxonia, eo tempore vti ſupra diximus, ſub interdicto papali fuerat; non tamen ea eſt interdicti vis atq; poteſtas, vt nullum liberè reſpirandi locum relinquat. Fuit Oxonia per legatum pontificiū Ottonem, vel Octobonum ſub Henrico 3. ſacris interdicta, non tamen omnis literarū ratio intermiſſa, etiam antè Gulielmum Shirewoddum, qui in revocādis poſt interdictum ſcholaribus inſignem vti poſteà dicemus operam impendit. Vniverſa quoq; Anglia ſub Ioanne Rege diu interdicta manebat, & tamen 3000. ſcholarium circa illud tempus Oxoniæ ſtudentium apud Mat. Pariſienſem invenimus. Nec ſecùs de antiquiſſimo illo interdicto iudicandum eſt ſuprà enim diximus etiam illis ipſis temporibus Didacum Regem aut filiam, monaſterium vbi cum vxore Safreda & filia Frideſwida etiam ſepultus eſt, Oxoniæ poſuiſſe: at nec ſacrorum locorum propagatio, nec ſepultura in cœmiterijs multò minùs in Eccleſijs, in locis omninò interdictis & ab omni actu religioſo ſuſpenſis, permitti ſolet; quod eo dico quo ſignificarem, non ſolum ſcholas ipſas, ſed & vrbes quoq; in quibus ſcholę Britonum conſtitutæ ſunt, Gregorium in terdicto ſuo ſubjcere voluiſſe: interdictum igitur non obſtat quo minùs res literaria apud Oxonienſes id temporis floreret, (nequè enim interdictum pōtificium, ſed

Pa-

Paganorum tyrannidem, infrequētiæ cauſam fuiſſe, veteres, adverſus Aluredianos ſcholares, cauſam fuiſſe dixerunt) licèt maxima pars ſapientię Oxonienſis in Hyberniam quoquè (vti antè probavimus) tranſierit, per Aluredū Regē optimū ad ſuos reverſura, quod mox Nono loco oſtendēdū eſt.

169 Si coronidis inſtar adiecero non eſſe dubitandum de his, quos Aſſerius omiſit; qui Britannos ſolummodò in antiquitatis Oxoniæ aſſertionem, nō autem Saxones recenſet, cuiuſmodi ſunt hi tres; de quibus in præcedentibus ſatis dictū eſſet, ſi illi fabulæ de Bedæ domicilio Cantabrigiæ (quod eſt maneriū cuſtodis ac ſociorū collegij ſivè Aulæ de Merton in Vniverſitate Oxon vbi & Mertonenſes curiam Baronicam, in prędicto manerio in parochia Sancti Petri in villa Cantabridge de terris illic ac veteri quoquè Granteceſtria ſic enim in curialibus rotularijs Mertonenſes ipſi diſtinguunt, quod confirmat id, quod ſupra diximus, hodiernā Cantabrigiam & Granteceſtriam, eandem nō eſſe, adiacentibus, exercent) Londinenſis libro hiſtoriæ Cant: primo, non addidiſſet, Bedā quoquè Cantabrigię obijſſe.

Quare Aſſerius Io. de Beverley Bedam & Alcuinum omiſit.

170 Qua in re ex libro Turgoti Prioris, de Dunelmenſis Eccleſiæ exordio: mendacij convincitur, qui de Bedæ tranſitu ſic habet. *Cum ergo hos libros pervigili ſtudio edidiſſet, obijt vii. Kalendas Iunii in Gyruue, ibiq; ſepultus eſt, ſed poſt multa annorum curricula oſſa illius inde tranſlata, & cum incorrupto ſanctiſſimi patris Cuthberti corpore ſunt collata, in cuius videlicet Bedæ honorem porticus ad Aquilonalem plagam Eccleſiæ ſancti Pauli in Gyruue conſecrata, venerandam fidelibus nominis eius ibidem præſtat memoriam: oſtenditur etiam hodiè locus vbi de lapide manſiunculam habens, ab omni inquietudine liber ſedere, meditari, legere, dictare conſueverat & ſcribere*: hæc liber Dunelmenſis.

171 Qui nō Cantabrigiæ (vt abſurdè Londinēſis) ſed in monaſterio ſuo obijſſe Bedam ſcibit, idq; vi. Kalendas Iunij, non autem vii Idus Maias (aut ſecundo Calend: Iunij anno dom. 729. vt habet Marianus Scotus lib. Chron. 2°.) vti

ti vitioſum exemplar habet quo Baronius vſus eſt: etenim cū aſcenſionis dominicæ feſtum (eo enim die Bedas obijt) bis tantùm in toto illo cētenario, in 7 Idus Maias cadat, anno ſcilicet 720. & anno 799. primo tempore Bedas in viuis fuit atq; etiam diu poſteà; obijt tamen multò antè ſecundū, anno ſcilicet 735. vti ſuperius diximus; ſi vii. Kalendas Iunij obiiſſe dicatur Bedas, hoc quidem cum ratione anni 735. optimè convenit, ac manifeſtè Baronij exemplar convincit, vbi etiam Saxonica Bedæ morientis ſententia omittitur, quæ in noſtro exemplari habetur: ſed & Bedam nonagenarium obijſſe, quod poſtremò affirmat Londinenſis, & rebus ipſis & ſcriptorum autoritati maximè repugnat: ideoque iam ad Nonum ab Aluredo petitum argumentum deveniam.

Baronius in Bedæ obitu verum exemplar ſecutus non eſt

Nonum antiquitatis Oxon Argumentum.

172 *Iſte Rex Aluredus* (inquit Roſſus in libro de Regibus) *literatos intimè dilexit quibus virtuoſam vitam nouit non deeſſe, vnde Plegmundum Cantuarienſem & Werefrithum Wygornenſem anteà præſulē Herefordenſem & Werenulfum Legeceſtrēſem viros literatos ad ſe vocauit de regno Merciorum: hi ipſū vt optabat, erudiebant. ſanctum etiam Grymbaldum Flandrenſem monachum de monaſterio ſancti Benedictini cum ſocys Ioanne & Aſſerio, & Ioannem Wallenſem à monaſterio Sancti Dauidis ſibi accerſiuit quorum doctrina edoctus librorum omnium notitiam habebat, illo tempore non erant Grammatici in toto regno Occidentalium Saxonum. Hic inter laudabilia magnificentiæ ſuæ opera anno Domini 874. Sancto Neoto inſtigante ſcholas publicas variarum artium apud Oxoniam inſtituit, quam vrbem ad ſcholarium præcipuum fauorem in multis priuilegiauit articulis, neminem illiteratū ad quācūq; dignitatē aſcēdere permittēs &c.* quę partim in hoc lib. partim in 1°. ſuperiùs recitauimus: deinde addit Roſſus *In prima dictæ vniuerſitatis fūdatione, ipſe nobilis Rex Aluredus infra vrbis Oxō mœnia Doctores in Grāmatica, Artibus & Theologia tribus locis in nomine S. Trinitatis ex ſuis ſūptibus inſtituit: in quarū vna in alto vico verſus portam Orientalem ſita, Viginti ſex Grammaticorū omnibus neceſſarys, ipſam Aulam dotavit; & eam propter ſcientiæ inferioritatem, parvam Aulam Univerſitatis appel-*

Reſtitutio Oxonienſis ſtudij per Aluredū.

pellari decrevit, & ſic in diebus meis appellata eſt. Aliam Aulam verſùs muros vrbis Boreales, vbi iam dicitur vicus ſcholarum, in ſumptibus neceſſarijs pro Dialecticis ſeù Philoſophis viginti ſex abundantèr conſtruxit. Et hanc aulam minorem Vniverſitatis appellari præcepit. Tertiam in alto vico verſùs portam Orientalē fundatam primæ Aulæ Occidentaliter contiguam Aulam magnā pro Viginti ſex Theologis appellans, ſacræ ſcripturæ ſtudium daturis ordinavit; quibus et expenſas ſufficientes abundātèr exhibuit: Multæ aliæ præter has in brevi Aulæ ſingularum facultatum à Burgē-ſibus vrbis & comprovincialium circum iacentium, deindè à remotioribus provincijs ſunt exortæ licet non de Regijs expenſis, ſed Regis gratioſo exemplo creverunt: Rex etiam optimates ſuos ad diſcēdum literaturam adeò provocavit, vt ipſi filios ſuos, et ſi nō filios haberent, ſaltem ſervos ſuos ſi ingenio pollerent conceſſâ libertate, literis commendarent: ſenes tunc per totum regnum lamentabantur ſe eruditione nudos; & beatos prædicabant quos ad ſortem diſcendi ætas illa promoverat; vnde non diu quin videres ex omni parte Regni illuc gratia diſcendi feſtinanter accedere; tàm nobilium quàm etiam pauperum innumera multitudo confluxit. Rex etiam Alfredus proprium filium omnibus iuniorem Athelwerdū literariæ diſciplinæ illuc tranſmiſit erudiendum, vbi crevit in magnæ probitatis philoſophum: Et ad ſuorum rex magnificus ſuſtentationem, ſecundum Marianum in Chronicâ ſua, aſſignavit octavam partem proventuum ſuorum annuatim: & vt ſcribit Thomas Rodban in maiore Chronicâ ſua Sanctus Grymbaldus Fiandrenſis & Prior: Cantor optimus, ſtudij Pariſienſis in Theologia Doctor, vir liberalibus ſcientijs ad plenum eruditus, perſæpè ad dictum Regem Anglorū Alfredum vocatus, egrediensq; dè terrâ ſuâ & cognatione, ſtudium Oxon adijt, & ibi lecturàm ſuam reincœpit; crevitq; per filios ſcholaſticos in gentem magnam, cuius matris gremio cū prælatis et magnatibus regni, vt tunc primus Cancellarius & Doctor ordinarius, primitùs lectionem ſcholaſticam legit, expoſuit, & declaravit: Et hic conſiderandum eſt, quòd ſtudium Pariſienſe per Anglicos vt ſupra ſcribitur traxit ortū; & iterū abundè redijt et refluxit omnibus ſcientiis divina & humana per Sanctū Grymbaldum antedictum.

Burgenſium Aulæ.

Athelwerdus Alfredi filius Oxoniæ ſtuduit.

Deindè

Deindè in ſua ſenili ætate ſtudio relicto adijt Wyntoniam; vbi novo conſtructo monaſterio primus fuit illius loci Abbas.& obiit Octano Idus Iulii anno domini 903, anno ætatis ſuæ 88. Hæc ex monaſterij Hidenſis(eſt autem Hyda corium bubulum ex cuius in tenues laminas ſectione antiqui terras ſuas dimetiebãtur)Archiuis,vbi veriſimile eſt Alurediana monumenta diligenter fuiſſe conſervata,Io.Roſſus.

173 Cui ſi Oxonienſes de reſtitutione Oxoniæ non inſtitutione prima,titulum præfixerint (quod ſceleris inſtar Londinenſis Oxonienſibus meis obijcit)nihil certè à veritate alienum fecerunt;cum ipſe Roſſus literas Oxoniæ multò antè Aluredum,quod & ſuperiùs ex Aſſerio quoq; comprobauimus,floruiſſe ſcribat.

174 Huic porrò per Aluredum reſtitutioni, Annales noui monaſterii Wintoniæ conſentiunt. *Anno Dominicæ incarnationis* 886, *anno ſecundo adventus ſancti Grymbaldi in Angliam,incæpta eſt Uniuerſitas Oxoniæ, primitùs in eadem Regẽtibus, ac in ſchola Theologiæ legentibus, Sancto Neoto Abbate nec non in Theologia doctore egregio,& S Grymbaldo ſacræ paginæ ſuauiſſimæ dulcedinis excellentiſſimo profeſſore;in Grammatica verò & Rhetorica regente Aſſerio monacho & in arte literatoria viro eruditiſſimo:* In *dialectica vero & Muſica & Arithmetica legẽte* Ioanne *monacho Meneuenſis eccleſiæ,in Geometria & Aſtronomia docente Ioanne Monacho & Collega Sancti Grymbaldi viro acutiſſimi ingenij & vndecunq; doctiſſimo, præſente glorioſiſſimo & invictiſſimo Rege Alfredo cuius in omni ore, quaſi mel indulcabitur memoria.* hæc Hydenſes commentarii:licèt in ratione temporis à Roſſo diſſentiant,atq; etiam vtriq; ab Aſſerio, qui contentionem illam inter veteres ſcholaſticos & Aluredianos anno domini 886. accidiſſe ſcribit, illudq; ſtatim ſubiungit *per tres annos haud magnam fuiſſe inter illos diſſentionem* vndè apertè liquet, Aluredum hanc Oxoniæ reſtitutionem anno domini 883. aut 882. inceпiſſe.

175 Sanctum quoq; Neotum vſq; ad annum 884. in

vi-

vivis extitiſſe, ex Aſſerio ſub anno dom. 884. manifeſtiſſimè colligitur; vt nō ſolùm in ſcholis Oxonienſibus legere, quod Hydenſes commentarij affirmarunt, ſed etiam Aluredo hãc reſtitutionem ſuadere, (quod Lōdinenſis ſtrenuè negat) & Annales Aluredi vſquè ad annum regni decimum quartum (licet Baleus illius operis Neoti non meminit, Dando verò Carmelita S. Neotum non Annales ſed vitam Aluredi ſcripſiſſe dicit autore Hookero) perſequi, & pro gymnaſij ſcilicet Oxonienſis confirmatione ad Martinũ pontificem Romanum, ſicut & exhortationem ea fortaſſè de re ad Aluredũ (ſive fratrem, ſivè conſanguineum) teſte Baleo, ſcripſiſſe potuerit.

Eiuſdem reſtitutionis confirmatio.

176 Conſentit etiàm Ranulfus Higdenus libro ſexto: *Aluredus* (inquit) *ſcholas variarũ artium apud Oxoniam primus inſtituit, quã vrbem etiam in multis privilegiavit.* Et Nicholaus Harpesfeildus, *omnium igitur bonarum diſciplinarum quaſi officinam quandam apud vadum Iſidis* (I) *Oxonienſe oppidum conſtituit.* Et antiquus Anonymus in Oxonienſi bibliotheca, cui titulus eſt *de Britannia olim dicta Britannia Maior,* qui Aluredum *ſcholas publicas apud Oxoniam inſtituiſſe, ac multis privilegiis communiviſſe* ſcribit: ac de Grymbaldo Anonymi cuiuſdam in Ranulfum Higdenum nota, *Iſte Grymbaldus vt primò Cãcellarius & doctor ordinarius praſente Rege Victorioſiſſimo Aluredo cæteriſq; regni Magnatibus in Vniverſitate Oxon legit primò lectionem ſcholaſticam, qui paulò antè fuit Parìſienſis Cãcellarius:* monachus tamen, vti ego ex Roſſo addam.

Londinenſis calumnia.

177 Nam quòd Londinenſis monachos indoctos fuiſſe aſſerat, idquè ob monachos Bangorenſes, quorum exemplo quicquid ruſticè ac parùm concinnè factum eſt, Anglicè Bũgarly fieri, dici ſolet; certè & ſuis meliùs cōſuluiſſet, qui à monachis Croylandenſibus ſunt oriundi, & his ipſis etiam Oxoniæ authoribus qui doctiſſimi ſunt habiti, (licet Bangorenſes exceptis ijs quos Aſſerius ſupra commemoravit inter veteres Oxonienſes, indocti) atque etiam rei ipſę, quam non adeò temerè aſſeruiſſet, ſi illud in mentem veniſſet, tres maio-

rum noſtrorũ memoria fuiſſe in Eccleſia Anglicana precan-
di ritus, Sariſburienſem, Eboracenſem, ac Bannochoren-
ſem.

Bangorenſis ritus.

178 Quorũ vltimus cùm à paucioribus reciperetur, pro
minùs probato habebatur: itaq; qui Bannochorenſem oran-
di conſuetudinem ſequebantur, cùm à legitimo precandi ri-
tu diſcederent, illi Bangorizare dicebantur. Etenim licèt de
iure communi, ſingulæ Eccleſiæ ad formam ſuæ Metropoli-
tanæ teneantur, Sariſburienſis tamen forma (quoniã in cho-
ro Epiſcoporum Sarenſis Epiſcopus de iure antiquo Præcẽ-
tor eſſe ſolet, ſicut Londinenſis Miſſidicus, & Roffenſis Cru-
cifer,) adeò placuit, vt & vſu communiſſima & diuturnitate
antiquiſſima fieret.

179 Poſtremò conſentit Gulielmus Malmeſburienſis,
qui ſic ait: *Rex Aluredus Dei ſervus Neotum ſæpiùs adijt, ſuiſq;
nonnunquàm vtebatur conſilijs: conſilio namq; Neoti Abbatis ſcho-
las publicas variarum artium apud Oxoniam primus inſtituit A-
luredus, Romamquè legatos miſit, obſecrans dominum Martinum
ſecundum, vt Anglorum ſcholis eandem libertatem, quã Romæ ha-
bent dignitatem, concederent, & quod à Sãctiſſimo patre petiit, abſq;
vlla cunctatione impetravit: & in multis articulis privilegiari pro-
curavit*: hæc Gulielmus Malmeſburienſis in ſuo de Glaſto-
nienſis cœnobij antiquitate libello, ad Henricum Bleſen-
ſem Winton: Epiſcopum, Theobaldi Comitis Bleſen-
ſis fratrem, Henrici primi & fratris Regis Stephani nepotem:
initium verò libelli eſt, *Poſt dominicæ reſurrectionis glori-
am, &c.*

Londinenſis artificium in Malmeſburiẽſi eleuando.

180 Quod libentiùs annotãdum putavi, ob inſigne ar-
tificium Londinenſis, qui libro Antiquit. Cantabr: ſecundo,
admodum in reſpondendo fluctuans, ac nullam aliam eva-
dendi rationem ſibi relictam cernens, nè nihil ficti, nihil lu-
dicri occurrere videretur, quod veritati tam apertæ oppone-
ret, hanc de Aluredi facto ſententiam non Gulielmo Mal-
meſburienſi, quem ipſe ſumma fide de rebus Glaſtonienſis
cœnobij ſcripſiſſe fatetur, (illud veritus nè accedente tanti

au-

autoris nomine ac teſtimonio, res nimis aperta foret) ſed incerto Hiſtorico Glaſtonienſi neſcio cui, qui Neoti Abbatis ſui nimiùm gloria affectus, omnia corrupit ex Simeone Dunelmenſi, Ranulfo, atq; Capgrauo ſententiam colligens, malitioſiſſimè profectò, ac vti mihi videtur imprudentiſſimè, aſcribit; dumq; veritati derogaret, in Malmeſburienſem iniurioſiſſimus exiſteret (atq; etiam in Oxonienſes) quaſi ille tā recentis memoriȩ ſcriptor eſſet, vt ex Ranulfo, Simeone Dunelmenſi atq; Capgravo ſuam illam ſententiā mutuatus fuiſſet, ac non illi potiùs ab ipſo, quibus addo Rogerum de Ceſtria, multoſq; alios eiuſdem ſententiæ autores.

181 Nequè verò Londinenſis adeò ſui diſſimilis reperiri voluit, vt eodem artificio quo Malmeſburienſem, omnē quoquè poſteritatem non falleret atq; egregiè deluderet, dū quæcunquè de Oxonienſibus, & Aluredianis ſcholis, ab autoribus optimis, memoriæ prodita ſunt, non ipſis Oxonienſibus profectò ſcholis, ſed Anglo-ſaxonū apud Romam ſcholæ, de cuius origine libro primo à nobis dictum eſt, abſurdiſſimè accommodat, atquè ita Oxonienſes ipſos lȩſæ antiquitatis reos arguit, illud ſibi vendicantes, quod non apud ipſos, ſed Romanos Aluredus geſſerit. Iſta verò Oxoniæ Aluredū geſſiſſe minimè potuiſſe Londinenſis arbitratur, quià Merciorum fuit Oxonia, Aluredus verò occidentalium Saxonum rex; faceret igitur in regno non ſuo Aluredus, quod Londinenſis nimis alienum exiſtimat, qui tamen Romæ hæc egiſſe Aluredum putat.

Alia inſignis calumnia Londinenſis.

182 Burghredum quidem olim Merciorum ſceptra tenuiſſe apud omnes in cōfeſſo eſt: verùm circa annum domini 870. *Dani* (loquor ex Ranulfo libro 6. cap. 1.) *expulſo Burdredo Rege Merciorum, regnum illud tradiderunt cuidam Ceolwulfo Burdredi miniſtro ex pacto, vt cum vellent, illud reacciperēt; triennio autem elapſo partem regni illius inter ſe diuiſerunt, partē Ceolwulfo reliquerūt, qui & vltimus Regum Merciorum fuit, poſt cuius mortē rex Aluredus primo Londen & poſteà partē Ceolwulfi ſuo anexuit regno:* hæc Ranulfus, ex Aſſerio vti videtur, cui

Merciorum Regnum.

conſentit Polydorus: vt hinc Oxoniam Merciorum in Aluredi ditione fuiſſe intelligas.

183 Quod verò ad Roman: ſcholas attinet, quis ignorat S: Neotum apud Io: Capgravum, Aluredum pro libertate Anglorum Romæ ſtudentium impetranda fuiſſe hortatum? Canutum quoq; Regem ex Mattheo Cāt: idem feciſſe non ignoro; quod ex Thoma Triuetho quoq; in Gallico ſuo Chronico, multiſq; alijs ſi opus eſſet, confirmarem: atq; etiā ex Ranulfo (Malmeſburienſem enim ſuperiùs hac de re loquentem audiuimus) qui libro 6. cap. 2. ſic ait, *Martinus papa poſt Ioannem ſedit anno vno, qui ſcholam Saxonum prece Regis Aluredi ab omni tributo relaxauit*: cui conſentit etiam Rogerus Hovendenus: & tamen idem Ranulfus Aluredum Oxonienſes ſcholas aut vrbem ſi vis (licèt in aliquibus exemplaribus non quam vrbem, ſed quamobrèm legatur) ſcholarum gratia in multis privilegiaſſe ſcripſit. Vt ſi Aluredus vtrūq; fecerit, & tam Oxonienſes quàm Romanos ſcholas (vt veteri verbo vtar) privilegiauerit, non video quo minùs Aluredus noſter de vniverſa Anglorum gente optimè mereri potuerit.

Aluredianarū Aularum numerus

184 Nam quòd poſſeſſionibus, ac annuis reditibus etiam ſuas Oxoniæ ſcholas dotauerit in ſequentibus oſtendā; poſtquam pauca de Aluredianarum ſcholarum ſiue Aularū quas Oxoniæ cōſtruxerat numero, dixerim. Fabianus enim, Aluredum ſcholas tantùm grammaticales Oxoniæ poſuiſſe ſcribit; cui conſentit etiam Lanquetus; qui tamen ſeipſum euertit, dùm eas Aluredum privilegijs Enfranchizaſſe (ſic enim loquitur) ſcribit; quaſi Aluredus ſolis grammaticalibus, tanta priuilegia procuraret. Ac Paulinam quidem Aulam multò ante Aluredum Oxoniæ extitiſſe ſuperiùs vidimus: Aluredianis quoq; Aulis, Burgenſes Oxoniæ alias de ſuis ſūptibus Aulas condidiſſe, Roſſus aſſerit, è quibus ni fallor vna fuerit, quæ à fundatorum nomine, vrbana (vti in vetuſtis ſcriptis legimùs) dici conſueverat.

Aula S. Neoti.

185 Aulam quoq; S. Neoti nomine inſignitam, haud pro-

procul à fano Divi Petri in Oriẽte, quod Grymbaldus extru-xerat (vbi ſolennes ex antiquiſſima inſtitutione & fortaſſè à Grymbaldo ipſo, ab Aluredianis alũnis, prętér quadrageſima les, quæ antiquitùs ſolẽni quoque more ſicut & hodiè in re-geſtris Vniverſitatis reponebantur, conciones habentur) in loco vbi iam eſt Collegij Wickamici hortus, apud veteres redituum Indices reperio: quæ occaſionẽ Ioanni Foxo præ-buit, vt Collegium Oxoniæ Wickamicum vulgò Novum, ſimilitudine vocis νεὸν deceptus, à Neoto primitùs incepiſſe exiſtimaret. Fieri quidem potuit, vt à Sancti Neoti mona-chis Oxoniæ ſtudentibus, à quibus etiam Collegij Regij Cã-tabrigiæ alumni rebus ſuis afflictis autore Stoveo ſuſtentati ſunt, Aula Neoti diceretur; qui ſiue vivus, ſive mortuus & per ſpectrum (quod Londinenſis ex Polydoro vbi nihil hu-iuſmodi eſt, probat) Aluredo hanc inſtitutionem ſuaſerit, ni-nihil refert, dum modò perſuaſiſſe conſtat.

186 Ac licèt Roſſus, tres Aluredum tantùm Aulas Ox-oniæ poſuiſſe ſcribat: Antiquarius tamen Oxonienſis, vni-us tantùm trium profeſſionum triplicem Collegij diſtinctio-nem fuiſſe aſſerit, idq; ex antiquis ipſius Collegij Vniverſi-ſitatis monumentis liquet. Nam, cùm temporibus Henrici ſexti inter Gulielmum Abbatem de Oſney, & Richardum Witton illius Collegij Magiſtrum, eſſet controverſia; & eo non comparente vt in antiquo ſcripto legitur, *prædictus Ri-chardus in propria ſua perſona proteſtando dicit, quòd vbi prædictus Abbas breue ſuum prædictum tulit, ipſum Richardum per idem breue per nomen Cuſtodis Magnæ Aulæ Vniuerſitatis Oxon no-minando, dicit quòd ipſe eſt Magiſter eiuſdem Aulæ & per nomen Magiſtri Aulæ prædictæ cognitus, ac non per nomẽ Cuſtodis Mag-næ Aulæ prædictæ: & quod ipſe & omnes prædicti ſui Magiſtri e-iuſdem Aulæ per nomen Magiſtrorum eiuſdem Aulæ cogniti, ac per nomen Magiſtrorum Magnæ Aulæ prædictæ implacitati ex-titerint: quia dicit quòd magna Aula prædicta, eſt quoddam antiquũ Collegium ex fundatione & patronatu prædicti Domini Regis nunc & progenitorum ſuorum quondam Regum Angliæ, videlicet ex fũ-*

datione quondam Domini Alfredi, quondam Regis progenitoris domini Regis nunc prædicti antè tempus à toto tempore, cuius contrarij memoria hominum non exiſtit; & ad Magiſtrum & ſeptuaginta ſcholares, videlicet ad viginti ſex ſcholares Philoſophos: & viginti ſex ſcholares Theologos ibidem erudiendos & edocendos & ad fidem domini noſtri Ieſu Chriſti Sanctæ quoq; Eccleſiæ, ac Iura, leges & conſuetudines regni ſupportandum, manutenendum & ſuſtentandum, ac per nomen Magiſtri & ſcholarium magnæ Aulæ prædictæ habiles facti & incorporati ad quæcunq; terras ſeu tenementa ſibi perquiſita & in poſterum perquirenda &c..

187 Habes iam ex Collegij monumentis fidem; cuius fortaſſè ea ratio eſt, quòd tres aulæ Aluredianæ unius tantùm Præfecti imperijs parebant: ſecùs enim, nullam huiuſce aſſertionis rationem comperio, cùm non ſolùm apud Roſſum (quod ille ex alijs habet) Baleum, qui Aluredum profeſſores ſuos in tria pulcherrima Collegia diſtribuiſſe ſcribit, aliosq; complures excepto Antiquario Oxonienſi, cum monumentis Collegij ac Graftono, qui eiuſdem eſt cum Antiquario Oxonienſi ſententiæ; ſed etiam in antiquiſſimis Oxonienſis Academiæ Regeſtris ac ſtatutis, vbi magnæ Aulæ Vniverſitatis alibi minoris, alibi vero illius quæ parua Vniverſitatis Aula dicebatur, grammaticorum ſcilicet iuxta Roſſum Collegium, in qua ſchola vtriuſq; linguæ libri latinæ ſcilicet ac Saxonicæ (loquor iam ex Aſſerio qui hiſce verbis tacitam facit ſcholæ grammaticalis apud vadum Iſidis fundatæ teſte Lelando mentionem) aſſiduè legebantur, ac vbi Ethelwerdus iunior Aluredi filius teſte Roſſo cum cæteris regni nobilibus infantibus ſtudebat autore Aſſerio, luce clarius eſt, Aluredum tria Collegia diſtincta apud Oxoniam fundaſſe & Aularum Vniverſitatis titulo nuncupaſſe, vt iam Vniverſitatis nomen ad Acad. denotandum frequentiùs vſurpatum fuiſſe crediderim: & quanquam Aſſerius vnius tantùm ſcholæ mentionem fecerit in qua grammaticæ præcepta tradebantur, tamē ex profeſſorū varietate quos vndiq; ſibi Aluredus comparaverat, certiſſimū eſt, plures ab eo ſcholas fuiſſe inſtitutas.

Aluredū tres Aulas numero diſtinctas condidiſſe.

Statuta Collegij Vniuerſitatis

188 Por-

188 Porrò illius quod iam Vniverſitatis Collegij nomine floret huiuſmodi inter alia ſtatutum eſt *quod omnes ſocij de illa domo audiant Theologiam continuè, ita quod aliam facultatem audiendo non admiſceant niſi in magna vacatione, et tunc liceat ijs audire Decretales ſi voluerint vel Decretalia*: hæc ſunt ipſius verba ſtatuti antiquiſſimi: non dico ab Aluredo lati, cuius temporibus Decretales aut Decretalia non extiterunt; ſed ab Vniverſo Magiſtrorum Vniverſitatis Oxon cœtu reverendiſſimo, circà Gulielmi Dunelmenſis optimi reſtitutoris illius Magnæ Aulæ (vti poſteà dicemus) tempora, aut paulò infrà, quandò (vti videtur) reformationis aliqua ratio ineunda erat: atq; hoc certè vnicū eſt antiquitatis illius Collegij quod Aluredus rex inclytus Theologicæ rei ſtudentibus poſuiſſe dicitur, veſtigium.

189 Etenim ſi de dotatione horum Collegiorum ſivè ex annuis provētibus, ſivè etiam quod malunt alij ex Regio Scaccario dubitandum cenſeas, Aſſerium Menevenſem imprimí; proferam, qui ſecundum annui cenſus partem, quadrifariàm Aluredum diviſiſſe ſcribit: prima pars pauperibus vniuſcuiuſque gentis qui ad eum veniebant, erogata eſt: ſecūda monaſterijs ab ipſo conſtructis: tertiam ſcholæ quam ex multis ſuæ propriæ gentis nobilibus & ignobilibus ſtudioſiſſimè congregaverat, dedit: monaſterijs verò finitimis quartam: hæc Aſſerius Menevenſis: quē nihil omninò cauſæ noſtræ prodeſſe Londinenſis exiſtimat, eo quòd Oxonienſes ſcholas expreſſè non nominat: quarum tamen ſuperiùs (vti Lelandus aſſeruit) tacitam feciſſet mentionem: quæ ſi minùs ſufficiat, ſi Londinenſi non placeat, nec monaſterio Wyntonienſi, nec Schaftonienſi, &c: immò nec Anglo-ſaxonum apud Romam ſcholæ, cui Londinēſis hæc omnia accommodari cupit, Aluredus de bonis aliquid diſtribuerit, quòd illorum expreſſè non meminerit Aſſerius.

Dotatio Aularum Aluredianarum.

190 At Marianus Scotus cuius (loquor ex Manuſcripto antiquiſſimo, impreſſum enim quis editum diceret? qui multo plura occultat quàm edit) eadem ſunt cū Aſſerianis verba

ba interprete vti vides Roſſo, Oxonienſes ſcholas ſubintelligit: licet in ipſa diſtributionis ratione ab Aſſerio nonnihil diſſentiat; nequè verò illud refert, ſi modò aliquam partem ſaltem Oxonienſibus ſcholaribus Aluredum diſtribuiſſe cõſtiterit: quod etiàm ex duobus incertis authoribus in Oxonienſi bibliotheca confirmo: primus ſic dicit, *Iſte rex devotus* (Aluredus) *monaſteriorum fundator, cenſus ſuos ſextifarie diviſit: ſcilicet primam partem pauperibus: ſecundam fundationibus Eccleſiarum, tertiam ſcholaribus apud Oxoniam: quartam luminaribus Eccleſiæ: quintam bellatoribus, ſextam operarijs & artificibus:* ſecundus ſic: *munera militibus ſuis, ſeruis, ſcholaſticis Oxonienſibus; ſacris ædibus reparandis reſtituendiſq; diſtribuit Aluredus.*

Aluredum fortunas ſuis ſcholaribus Oxon diſtribuiſſe.

191 Idē Nicholaus Montacutius ſive Tho. Graius de Regibus & Põtificibus Angliæ: idē Io. Rocheforth in floribus hiſtoriarũ author ſatis rarus, in biblioth: Col. omniũ animarũ fidelium defunctorum Oxoniæ. & Io. Anglicus hiſtoriæ aureæ lib. 18. c. 28, idem Hydenſes cõmẽtarij aqud quos ſic habes: *ſecundam partem principalem proventuum ſuorum in quatuor partes diviſit rex Alfredus: quarum primam pauperibus: ſecundam monaſterijs fundandis: tertiam ſcholaribus Oxoniæ congregatis, quartam eccleſiis reparandis aſſignabat.* Referente quoquè Baleo (quod ferè omiſeram) Aſſeriũ Menevenſem hortatum fuiſſe Regem Aluredum, vt ſcholas ſuas, quas? Non Romanas, ſed Oxonienſes, *proventibus ac ſtipendijs foveret*: vt hinc liquere potuerit, quã ſcholam Aſſerius in ſuperioribus intellexerat.

192 Idem Bailiolenſis bibliothecæ Polichronicõ, cuius principium eſt *Ab hiſtorico namq; contextu &c:* vbi de Aluredo ſic lego, *Univerſitatē Oxoniæ primus fundavit, vndè & ſcholaribus indigentibus multa aſſignavit*: nam Ranulfus in ſuo Polychronico lib. 6. ſcribit. *Secundam partem principalem proventuum ſuorum adhuc in quatuor partes diviſit: quarum primã pauperibus: ſecundam monaſterijs fundandis: tertiã ſcholaribus Oxon congregatis & congregandis, quartam Eccleſiis reparandis aſſignabat.* Hæc Ranulfus.

193 In

193 In quem tanquàm primum huiuſcè ſententiæ autorem,(quaſi aliquot illorum quos ſuprà commemoravimus autores,Ranulfo ſuperiores non eſſent,aut etiàm Gulielmus Malmeſburienſis,quē Ranulfus ſententiæ ſuæ præfixit)Lōdinenſis maximè invehitur. Nos tamen his Florilegum, incertum in Oxonienſi biblioth:Hiſtoricum,cuius initium eſt *Anglo-ſaxones Mariani Principis ductu,&c.* Polydorum libro 5.qui hoc ipſum etiam ex teſtamento ipſius Alfredi probat: Ingulphum Croylandenſem,hiſtoricū Normannorū primis temporibus florentem: Vincentium tomo.4.c.24. ex quodam Helinando,Volateranum libro Geograph.3.Carionē, ac Georgium Lilium in Chronico Regum Angliæ, addamus. Vindicatur Ranulfus à calumnia Londinenſis.

194 Quæri hic poteſt,an etiam veteribus illis ſcholaſticis quos Oxoniæ reperit Aluredus,autore Aſſerio, aliquid emolumenti,ex fortunarum Regiarum diſtributione acceſſerit. Hic enim Aluredum ſcholæ quam ex ſuis congregaverat, immò qui ſuos vix ferrent, quemadmodùm ex Aſſerio vidimus,& Britannos antiquitatis ſuæ teſtes adverſùs Aluredianos produxerint,cum tamen ipſi Saxones eſſent, & Ioannē de Beverlaco,ac Alcuinum item Saxones maioreſq; ſuos omiſerint. Credibile autem eſt vtroſquè Aluredum in vnum quaſi Vniverſitatis corpus,communis vitę conſuetudine cōiunxiſſe,atque ita pariter (quanquàm antiquioribus potiùs, præmia deferenda eſſent)Aluredianorum beneficiorū fuiſſe participes. Quæſtio. Solutio

195 Hæc inclytus rex quaſi de cœlo lapſus,immò quaſi divino munere ad Muſarum exulantium provt ſuprá accepimus adyta reſtituenda,(vt loquitur Camdenus)Oxonienſibus conceſſus Aluredus.

196 Etenim vt Roſſum quoquè diù iam ſilentem audiamus,*Iſte rex Aluredus longè antè* (1) *A.ch.855. fuit Romæ, vbi per Papam Sanctum Leonem illius nominis quartum (cuius feſtum celebratur xvii Calend. Auguſti) vnctus eſt in Regem annuente & præſente patre ſuo Rege Adulfo:& per omne ſcrutandum*

non legitur regem Angliæ vnctum antè eum, ſed ipſe erat omnium Regum Angliæ vnctorum primus, & ratione vnctionis ſuæ maior cum eo ſemper gratia erat annexa: vnde non ſolùm vicit finaliter ſuos hoſtes, ſed & condidit Deo placitas & Regno proficuas vtiliſſimaſq; leges. hæc Roſſus.

197 Cui quoàd vnctionem à Leone pontifice, conſentit Alredus Abbas Rhievallenſis in vita S. Eduardi Regis Angl: & in ſuo Chróico Rich: Cluniacenſis, & incertus author Marginalis in Ranulfum Higdenum, in hæc verba, *Atulfus Alfredi progenitor, cum nutritio ſuo olim extiterat Swythuno; & dum in ſede pontificali hoſpitaretur in ſopore audivit, Atulphe rex dilecte Dei quid moraris? Mitte filium poſt-genitum ad Rom. pontificem vt ab ipſo inungatur in Regem Anglorum, & ſic ab ipſo procedat vnctio Regalis ad cæteros reges ipſius regni in perpetuum duratura. Omnipotens dominus filium tuum elegit in principem ſupèr Anglos, quià regnum Angliæ eſt regnum Dei in illo: et dic Swythuno quod ipſe vadat cum filio tuo ad Rom. pontificem, quòd ipſe homo iuſtus eſt in conſpectu Domini. & hic angelus loquens diſparuit: Rex vt iuſſerat fecit; & veniens Swythunus cum aliis Regalibus nuntiis Romam Leonem adivit & gratuito animo recipiuntur, qui Swythunus in hanc vocem prorupit, Univerſalis Eccleſiæ ſanctiſſime pater quem altiſſimus ad profectuoſum cumulum in virtutum germen vt floreſcat in ſuæ ſponſæ horto incolumem contineat: Dominus meus Anglorum Rex, divino admonitus oraculo, filium ſuũ poſtgenitum, tibi celſiſſimo vngendum in primum Anglorum Monarcham repræſentat: at ſummus pontifex aſſenſum gratanter adhibuit; hæc in vita Sancti Alfredi quam ſcripſit Sanctus Neotus,* inquit Marginalis ille author.

Viſio Adulfi, ſi vera.

Aluredus puer Romam diuinitùs miſſus

198 Quin & Baleus cent. 2. cap. 26. cũ ex Capgravo ad ſenſum huius de Aluredi vnctione hiſtoriæ retuliſſet, ſtatim infert, *illi igitur primo ab eius Eccleſiæ patribus eſt permiſſum, vt literarum fundaret Academiam tanquam ei cui ex ipſa vnctione fiderent.* hæc Baleus: qui cum Aluredum primum fuiſſe Academiæ fundatorem ſcribit, Sigibertum manifeſtiſſimè excludit. Interdictum ei quoq; relaxatum fuiſſe, in quo cum

Roſ-

Roſſo convenit,ſatis apertè ſignificat:privilegiorum quoq; parationem non obſcurè innuit,dum à Romanæ Eccleſiæ patribus,Aluredo permiſſum hoc fuiſſe ſcribit; quæ omnia in præcedentibus vberiùs dicta ſunt.

199 Vt iam tandem iterum ad Hydenſes commentarios redeam,qui inter Oxonienſes ſub Aluredo profeſſores, duorum meminerunt qui Ioannis nomine dicebãtur.Vnius quidem monachi Menevenſis,alteriùs verò Collegę Sancti Grymbaldi,quemadmodum Ioannes Roſſus, atq; etiã Aſſerius Menevenſis.Vter autem horũ Io.Erigena fuerit,haud magna eſt controuerſia;Londinenſi tamen nonnulla, qui Ioannem hunc Erigenam,Ealdſaxonum genere & Ethelingenſis monaſterij primum Cœnobiarcham,ex Aſſerio,Malmeſburienſi atq; Ingulfo fuiſſe contendit: Hector tamẽ Boethius libro Scotorum hiſtoriæ x. Alex. Eſſebienſis in hiſtoriarum epitome,Thomas Abbas Vitiliacenſis in prologo ad commentationes in Dionyſij Hierarchiam,Scotũ fuiſſe cõtendunt,quod etiã ex litteris Nicholai pontificis apud Malmeſburienſem & Houẽdenum,vbi Ioannes natione Scotus dicitur,ſatis apertè colligitur.

Io.Scotus Erigena cuias, & vnde fuit.

200 Licet his omnibus Londinenſis ipſe reſpondeat, Ioannem noſtrum Erigenã non à natione Scotica,ſicut Hector Boethius & alij exiſtimarunt,ſed ab Hybernia vbi verſatus eſt,cum Hiberni olim dicti ſint Scoti(ideoq; Aluredum vbicunq; apud Oroſium occurrebat *Hybernus* quæ dictio apud Paulum Oroſium nuſquam occurrit, vertiſſe ait Scot, quem antiquiſſimi Saxones pro Vectigali vſi ſunt) Scotũ dictum fuiſſe aſſerens.

Error Londinenſis.

201 At quorſùm Scotus diceretur inquit,Londinenſis, ſi Scotus non eſſet?reſpondeo fuiſſe familiæ nomen, etiam hodiè apud Boreales florentis:Erigena quidem agnomen fuit quaſi ἠειγινόμενος mane genitus epitheti loco,quòd litterarum fulgore quaſi matutinus ſol coruſcaverit:*hoc enim viro tanquam geniali ſydere* vt loquitur Lelandus, *Aluredus Academiam ſuam adornauit*. VVallenſem porrò fuiſſe,idem Lelandus

Erigena vnde

dus apud Baleum confirmat, vt iam conſtet, quem Hydenſes commentarij ac Roſſus & Aſſerius, per Ioannem Wallēſem & Sancti Davidis monachum ſive Meneuenſem, intelligunt.

202 Meminit enim fateor Aſſerius Ioannis cuiuſdam genere Eildſaxonis, Ethelingenſiſq; monaſterij Cœnobiarchæ primi; ſed idem tamen Aſſerius nuſquam eundem Ioannem Scotum appellat: Malmeſburienſis verò in Alfredi vita hæc prodidit: *monaſteria, vbi opportunū videbatur, cōſtruxit, vnum in Athelingia vbi eum latuiſſe ſuperior relatio aſſeruit, ibiq; Abbatem Ioannem conſtituit ex antiqua Saxonia oriundū &c.* Hęc Malmeſburienſis, qui adhuc Scoti nomen non adiecit: verū proximo poſt capite, cū de ipſo loquitur hęc ſcribit, *hoc tempore creditur fuiſſe Io. Scotus vir perſpicacis ingenij & multæ facundiæ, qui dudum concrepantibus vndiq; bellorum fragoribus in Franciam ad Carolum Calvum tranſierat:* certè ſi his duobus in locis de vno eodemq; homine Malmeſburienſem locutū cenſes, non poſſum equidem in te mi Londinenſis iudicium non deſiderare. Hic igitur Ioannes Erigena Scotus, Sancti Grymbaldi collega fuerat: Alter verò Ioannes quem propriè Meneuenſem monachum vocant, an is Ealdſaxo tuus fuerit, aut deniquè quis fuerit, nondùm mihi liquet, cùm inter vtrumquè ioannem, hiſtoria ſatis ſit perplexa.

Io. Monachus Meneuenſis, idem nō eſt cū Io. Scoto.

203 Hunc Ioannem Scotum Erigenam, Cantabrigienſem ſi placet fuiſſe, ſuo more Londinenſis arguit; potiſſimū verò quòd Bedæ fuerit diſcipulus: quod non de hoc, ſed altero ſcilicet Ioanne Mailroſio natione Scoto, intelligendum eſſe, obſervavit in Ioanne Erigena, Baleus his verbis: *falluntur (inquit) hiſtoriarum ſcriptores ferè omnes, dum iſtum* (ſcilicet Io. Erigenam) *& Ioannem Scotum Mailroſium vnum faciunt: temporum affinitate fortaſſis ac doctrinarū vtriuſquè paritate occæcati: videbit vigilans Argus non ſatis congruere quòd legentem Bedam audiverit, & huc vſquè vixerit, niſi centum & ſeptuaginta annos ſaltem illi conceſſerint.*

Io. Erigena non fuit Cantabrigienſis.

204 De Ioanne item Mailroſio inquit eū Alcuini do-

ctiſ-

ctiſſimi olim ſocium & ſub præceptore Beda, dũ adhuc puer eſſet, condiſcipulum, dum Weremuthæ (non Cantabrigiæ) bonas artes profiteretur. Hæc Baleus. Erigenam verò Oxonienſem non fuiſſe quia Malmeſburiæ obijt (ſic enim Lõdinenſis pulcherrimè argumentatur) idem eſt, ac ſi ex Herrilono tuo Anaxagoram tuum Cantabrigiæ obijſſe diceres, & inde Anaxagoram Athenis non ſtuduiſſe concluderes, aut è contra, id quod ipſe ex Cantilepinis, Bowlianis & Lydgaticis neſcio quibus fabulis ac delirijs affirmas. Sanctũ quoquè Grymbaldum ab Oxonienſibus extorqueres, quia Wintoniæ obijt.

Pulchra Londinenſis argumentatio.

205 Neque verò vanum cenſeri debet, id quod de Ioanne Erigena fertur, eum vſquè adeò reconditiſſimarum rerum ſtudijs fuiſſe deditum, vt Ariſtotelis Secreta Secretorum ſivè de Regimine principum librum apud Ægyptios atquè Græcos perquireret (quemadmodùm & ipſe in ſua ad illum librum prefatione teſtatur Erigena) perquiſitum verò ad petitionem Regis illuſtriſſimi (hoc eſt Aluredi vt interpretatur Baleus) in linguam Latinã tranſtuliſſe de lingua Græca, tùm Chaldæa, tùm Arabica.

Io. Erigenæ eruditio.

206 In illo libro ita monet Alexandrum ſuum Ariſtoteles. *Præpara gymnaſia tua & ſtudia in civitatibus regni tui, permitte & præcipe hominibus tuis vt ſuos doceant filios ſcientias literarum; & faciant eos ſtudere in liberalibus & nobilibus ſcientijs, & tua debet eſſe providentia ijs in neceſſariis ſubvenire; fac aliquam prærogativam bene ſtudentibus & proficientibus, vt per hoc præſtes alijs ſcholaribus exemplum & materiam vigilandi: exaudi petitiones eorum Epiſtolas recipe & attende, collaudãda laudã dos & remunera remunerandos, &c.* Hæc ſive Ariſtoteles, ſive quis alius Philoſophus antiquiſſimus; nihil enim refert, modò ad rationem huius precepti autore Alfredo Rhievallenſi, Aluredus rex tale apud ſuos decretum promulgaſſe dicitur.

207 *Univerſis liberis hominibus totius regni noſtri prædicti, qui ad minus duas hidas terræ poſſident, firmiter præcipimus, vt liberos ſuos vſque ad ſpatium 15. annorum ætatis ſuæ habeant & teneant*

neant literarum eruditionem, ipſoſq; interim diligenter inſtruãt vt Deum agnoſcant & deinceps ſapientiores ſint, & meliùs ijs ſit: verùm liberùm hominem illiteratum pro bruto & cephalo & ſtulto reputamus. hæc ſunt Aluırediani decreti verba.

208 Cuius etiam in vita Edwardi Senioris Lelandus meminit, & ob id eum ex præſcripto patris ſtrenuam operã literis dediſſe ſcribit: vbi obſecro niſi in ſchola quam pater ſuus congregauerat? vt author eſt Aſſerius; hoc eſt Oxoniæ, vt interpretatur Roſſus & Lelandus; Saxones enim Oxoniam, ſtudij locum præeligerunt, vt meminit hiſtoriola Oxonienſis. Etenim de ſcientia politica qua inclytus Aluredus in ferendis legibus pollebat, nihil ampliùs dicã quàm quod Lambertus (qui tamen in Aluredianis edictis hoc decretũ omittit) in ſua Archaionomia exiſtimauit, mirabiles Aluredi conſilium reip. vtilitatis allaturum fructus, ſi ſolidas Aluredianarum legum imagines teneremus, nec ampliùs vmbrâ vteremur: vt eruditionem eius taceam, quæ certè multò maior eſt quàm vt meritò à Londinenſi contemnatur, quod luculentiſſimè ſi quicquam ad propoſitum ſpectaret, ex antiquiſſimis autoribus demonſtrare potui, & ſi opus ſit, demõſtrabo.

Edwardus Senior Oxoniæ ſtuduit quod ex Roſſo etiã ſupra liquere poteſt.

209 Hæc ſi vera ſunt: an credibile eſt Aluredum ſuos ad hæreticum audiendum invitaſſe? Ioannem enim Erigenam Oxonienſem hæreticum fuiſſe, Londinenſis vt aliquid ſemper Oxonienſibus obijciat, ex Gulielmo Malmeſburienſi probat, cuius hæc verba ſunt: *Ioannes cõpoſuit librum περὶ φυσικῶν διαιρέσεων, in quo plurima niſi diligenter diſcutiantur à fide catholicorum abhorrentia videantur: huius opinionis particeps fuiſſe cognoſcitur Nicholaus Papa qui in Epiſtola ad Carolum dicit, Ioannem olim non ſanè ſapere in frequenti rumore dicitur, propter hanc ergo infamiam credo taduit eum Franciæ, venitq; ad regem Alphredum, cuius munificentia & magiſterio vſus vt ex ſcriptis Regis intellexi, ſublimis Melduni reſedit vbi poſt aliquot annos, à pueris quos docebat graphijs perforatus, animam exuit:* hæc Malmeſburienſis libro de pontificibus quinto, quem alij quartũ in duas partes diviſum eſſe exiſtimant.

Iniqua Londinenſis calũnia.

210 Di-

210 Diſtinctum tamen eſſe à cæteris librum (extat enim in bibliotheca Collegij Bennet Cantabrigiæ, vtinamq; Domino Henrico Savill, viro omni literarum genere, hiſtoriâ imprimis florentiſſimo, dum cætera Malmeſburienſis in manibus habebat, occurriſſet) ex ſecundo de geſtis pontificum liquet, vbi cùm de Aldelmo Shireburnenſi Epiſcopo loquendum eſſet, Malmeſburienſis de eo pollicetur ſe tractaturum in extremo opuſculi ſui de pontificibus libro, hoc eſt, in quinto (nam in quarto illud non præſtat) qui à laude Aldelmi orditur. apparet quidem, Malmeſburienſem ex prologo in primum de Pontificibus librum; ſex de Pontificibus libros ſcripſiſſe: ſic enim ait, *primus liber continebit geſta Archiepiſcoporum Cant: & Epiſcoporum Roff. cæteri quinque ſuo ordine ſequentur*: ſi ita ſit, quod quomodo quintus eius liber, extremus opuſculi ſui liber, dicatur non video in ſecundo verò de Geſtis pontificum, non ſolù nilius περὶ φύσεων μεεισμ ȣ, ſed etiam Dionyſij hierarchię tranſlationis Latinæ meminit in qua hæreticũ ſe geſſit Erigena, quod idẽ affirmat Rog. Hovẽdenus Annalium parte priore, recitatâ etiam Nicholai pontificis ad Carolum epiſtolâ, atquè etiam Florilegus; licèt Abbas Vitiliacenſis Thomas, qui Ioannis Erigenæ verſioni paratheſes & ſcholia quædam adiecit, nihil tale commemoret. Nam quod ad alterum, ſcilicet περὶ φύσεων μερισμȣ librũ, Baleus quidem ex Boſtono Burienſi, non huic Ioanni Erigenæ, ſed Ioanni Mailroſio, eum librum aſcribit (vt omittam non Nicholaum, ſed Martinum eo tempore pontificem Romanum ſediſſe) vndè nihil eſt quod hæreſin hic metuas mi Londinenſis.

Sex libros de Angl. Pontificum Geſtis ſcripſit Malmeſburienſis.

Ioannes Erigena hæreticus non fuit.

211 Aluredus enim cui ex ipſa vnctione pontifices Romani fidebãt, nequaquã penes ſe hæreticos ſuſciperet: aut ijs faveret, nec quiſquam de eo auſus eſſet dicere, *Clauditur in tumulo Sanctus Joannes Sophiſta, Qui ditatus erat iam vivens dogmate miro; Martyrio tandem Chriſti conſcendere regnum, &c.* apud Malmeſburienſem (vbi & Sanctus & Martyr dicitur) ſi hæreticum eum ac temeratæ religionis piaculũ vulgò habuiſſent.

212 Ego

212 Ego verò hæc habui, quæ de Aluredi facto aduerſùs Londinenſem proferrē. Cætera quæ ad illus laudē præcipuè ſpectare videntur, ex Florentio Wygornenſi, Alfredo Abbate, Ethelwerdo, Ingulfo Croilandenſi omiſſurus, atq; etiam ex Tritemio; qui ſi diutius Oxonienſibus ſuis ſuperfuiſſet, neſcio quid magni ſine dubio præſtitiſſet Oxoniæ, ex cuius iam monumentis (licèt fortè pleraq; perierunt) Holinſhedus libro deſcriptionis Angliæ ſecundo, cap. 3°. multo certius argumentum pro antiquitate Oxonienſis Academię afferre potuiſſet, quàm quod ex ijs quæ iam ſuperſunt monumentorum reliquijs, planè aſſerat Oxoniam multo antiquiorem Cantabrigiâ viderit: ideoq; in principio illius capitis Cantabrigiam comparando planè recentiorem ſtatuit.

Hollinſhedi iudicium de Antiquitate Oxon.

213 At vnicū obſtat quo minus hæc omnia de Aluredi facto vera eſſe poſſint, quoniam in hiſtoria Oxonienſi (vti obſervauit Lelandus) nulla fit ipſius Aluredi mentio: quâ neq; opus eſt ſi benè conſideres; illic enim tantum de tranſlatione Vniverſitatis de loco in locum, & de primordijs à Græcolada derivatis agitur: licèt illud mihi dicendum videatur, tacitam Aluredi illic fieri mentionem, qui Academiam Oxonienſem ita inſtruxit, vt Saxonibus, accommodatiſſimus ſtudij locus eſſe potuerit: Collegij quoq; Vniverſitatis alumni, Aluredum vti in ſuperioribus ex Collegij ipſius monumentis diximus, fundatorem agnoſcunt: pro quo etiam anniverſaria celebrare antiquis ſtatutis ſuis tenētur, quēadmodum ex Rationalibus ſuis & benefactorum catalogo ſane magno & antiquo inſtar tabulæ penſilis cornuâ ſuperficie (vt antiquitùs) munitę, quem Magiſter Tho. Allanus ſæpè olim ſe vidiſſe meminit, luculenter conſtat.

Obiectio ex Lelando.

Solutio

Hiſtoria de Aluredìana reſtitutione Oxonienſibus receptiſſima.

214 Sacellum quoq; illius Collegij Sancto Cutberto dedicatur, quem ſummum fuiſſe Aluredi Patronum author eſt Turgotus de exordio Eccleſiæ Dunelmenſis.

215 Fundatoris quoq; Aluredi inſignia gerunt, & in illius quoq; Collegij Aula publicâ cum hac inſcriptione viſenda *Nobilis Alfredi ſunt hæc inſignia, cuius, Primum cōſtructa eſt hæc*

pie-

pietate domus: blazonantur autem(vtar enim verbo fæcialiū) in ſcuto cæruleo,in quo flava crux florida extenditur: vnicuiquè verò crucis extremo,Sancti Martini avis imago affigitur atq; adiungitur, quæ occidentalium Saxonum Regum inſignia fuiſſe,ex fæcialium libris atq; etiam ex Hieronymo Henninges in theatro genealogico conſtat; vt nihil hic reprehendat Londinenſis ſi & Edmundi,qui ferreum latus dicitur,atq; etiam Sancti Edwardi eadem fuerint inſignia. Aluredi Regis inſignia.

216 Honoraria verò ipſius Vniverſitatis Oxon inſignia,ſunt ſacra in ſcuto cæruleo Biblia, ſeptem ſigillis ornata, non tamen clauſa,ſed ad Evangelium Sancti Iohannis aperta,cum hac inſcriptione Evangelica,*In principio erat verbum, & verbum erat apud Deum*: tres verò coronæ aureæ vel S. Trinitatis maieſtatem vel triplicem. S.ſcripturæ ſenſum repreſentantes,quemadmodùm in antiquiſſimis armorum delineationibus memini, adiunguntur; quæ inſignia admodū antiqua eſſe vel illud convincit quod in turri in fano.S.Sāpſonis Greekladæ antiquiſſimo opere ſaxo inſculpta reperiātur, à tempore tranſlationis Græcladenſium ſchol. Oxoniæ vſurpata. Vniuerſitatis Oxō.inſignia

217 Cantabrigienſis autem Vniverſitatis inſignia, in quibus quendam codicem clauſum 4.Leonis hinc illinc defendunt H.6.temporibus excogitata,nec non illa alia, Chēbrigiæ vti opinor imago, quid ſibi velint, haud ſcio. Nā Eſtanglorum (quorū fuit Sigibertus Cātabrigiæ, ſi placet, ſuppoſitius author)Reges, campum rubrum vel nudum, vel tribus vt alij volunt coronis aureis,vel tribus potius gladiatorū ſicis, vt Verſteganus ait,vel etiam equo exultante adornatū in ſuis inſignibus geſſerunt. Vniuerſitatis Cantab. inſignia.

218 Præter hæc omnia, Academia Oxonienſis ſæpiſſimè hoc ſuum ſingulare beneficium Aluredo acceptū refert: illud in litteris Academiæ ad capitulum Benedictinorum apud Northamptoniam videbis,vbi nigris monachis reſtitutionem hanc ſub Aluredo(illius enim ordinis monachi fuere, quorum ope in ſua reſtitutione vſus eſt Aluredus) aſcribit. Oxonienſes Aluredum fūdatorem agnoſcunt.

Deindè in litteris ad Richardum ſecundum, hoc modo, *de illuſtriſſimo olim Aluredo reliquiſq; progenitoribus veſtris ſereniſſimis, licèt è vitâ hac miſerabili ad Sanctorum ædes exceſſerint, ſemper loqui compellimur tacereque nō poſſumus.* Et in litteris ad Hūphredum ducem Glroceſtriæ, dicitur, *quod citrà fœliciſſimæ memoriæ Aluredum Regem huius Almæ vniuerſitatis fundatorem, nemo vnquàm tantum beneficium contulerit.*

219 Tertiò, & in antiquis Bedellorum libris, vbi dicitur quod *ex antiqua conſuetudine huius Almæ Univerſitatis in Vigilia Sancti Martini orandum eſt in ſcholis pro benefactoribus tam viuis, quam defunctis, et pro animabus omnium benefactorum, præſertim pro anima Aluredi Regis huius Almæ Vniverſitatis primi fundatoris*: quod quo ſenſu intelligendum eſt, ex ſuperioribus liquere tibi poteſt.

Quo ſenſu Aluredus interdum primus fundator dicitur.

220 Tanta enim in Academiam Oxonienſem Aluredi beneficia extitêrunt, vt licèt alibi Maiores noſtri, ſtudium ſuum Oxonienſe Aluredo noſtro, immò & ipſo Pariſienſi ſtudio multò antiquius extitiſſe pronuntiarunt, etiam à tempore cuius principij memoria non extaret (nam de Græcoladenſibus ſcholis quoàd tempus & alias circumſtantias, non quoàd rem ipſam, incerti fuerant) hic tamē fundatoris primi titulum Aluredo ipſo retulerint, non ſecùs quam Humpredo Gloceſtriæ duci fundatoris bibliothecæ Oxonienſis primi titulum obtulerunt, quæ tamen fundationis ſuæ exordium multò anteà acceperat.

221 Poſtremo in fano D. Mariȩ ſemper Virginis Deiparæ, fuit olim ſpecioſiſſima ſita ad occidentem feneſtra, vbi Vniuerſa hæc de Aluredi facto hiſtoria, ac omnes Academicæ vrbanitatis antiquiſſimæ conſuetudines, pulcherrimis imaginibus ad formam rerum ipſarum effictis, latinis verſibus explicatæ viſebantur; nunc vel hominum (ſed peſſimorum) vel temporum (antiquiſſimorum) iniuria tanquam quercus multis ictibus ferè deiecta, hos tantùm picturis ſubſcriptos verſiculos ſuppeditat quos eccè.

Rex Danos pellit ſedibus Angligenum

An-

Angelus hic ſtudium iuſſit vt incipiat.
Vt ſtudium incipiat nuntius hic properat.
Lex ſacra nobilium dictaq; turba venit.
Rex iubet vt ſtudeant, ædificatq; domos.
Et ſchola iam leges libera Regis habet.
Educit doctos ſic pia villa viros.
Vt diſcant artes plurima turba venit.
Audit Grammaticam concio prima ſuam.
Imbuit hic iuuenes diſcipulos logica.
Demonſtratoris eſt ſchola dicta ſui.
Poſt ſchola ſic notis fulget Arithmeticis.
Menſuris rerum imbuit iſte ſuos.
His inſtitutis ſydera quaque ſcies.
Naturæ cauſas quæritis? Iſta docet.
Infirmi cauſas medicus ecce notat.
Ob tranſgreſſores hæc data pœna fuit.
Scripturam exponit hæc ſchola facta Dei.
Virtutes mittit deſuper omnipotens.
Dona Dei læto ſuſcipiunt animo.
Paſtorem ſtudij littera miſſa petit.
Scripturas princeps ſuſcipit in manibus.
Rex Cancellarium mittit ad Oxonium.
Iura petit ſummo litera pontifice.
Nuntius & miſſa littera ſuſcipitur.
Cuncta animo grato iure petita dedit.
Grammaticis gradum lictor hic eſſe notat.
Hæc ſchola Pariſijs nomine dicta fuit.
Arte Bachalaureis hæc data forma fuit.
Sic pro ſumendo depoſuere gradum.
Ordine quiſque ſuo vendicat ipſe locum.
Artibus inceptor diſputat in cathedra.

222 In quadam verò columna eminenti loco inſtar omnium, verſiculus ille collocatus eſt, *Oxonij flores Alured fert iſte priores.* Quem Oxonienſes illis apud Aſſerium & Henricum Huntindonenſem, *Nobilitas innata tibi probitatis hono-*

rem,&c. Londinenſis (licet falſiſſimè) adiunxiſſe ſcribit: Vniverſam nihilominùs in pictura, Aluredianę reſtitutionis rationem atq; hiſtoriam vides.

223 Primò ſcilicet Aluredum, Danos è Britannia immo & Oxoniâ ſecundum Reynulphum expuliſſe: monitum deindè à Neoto, ſiuè eius angelo (nihil enim refert) vt ſtudium Oxoniæ inciperet, quod certè nō potuit niſi pulſis prius hoſtibus, concilium ſuorum de propagandis literis convocaſſe: domos. i. Aulas & collegia excitaſſe, demùm privilegia procuraſſe; vndè multi præclari literis imbuti ex illa ſchola prodierunt: hæc & alia (vt ſcholas quoquè ſcientiarum ſingularum omittam) complura in illa feneſtra tanquam in hiſtoria quadam vivâ, olim viſenda erant: ea verò quibus vetuſtas pepercit, produximus, vt quid maiores noſtri hac de re cenſuerint, ad hiſtoriæ fidem illuſtrandam, palam faceremus.

Decimum antiquitatis Oxon. argumentum quod lōgi temporis ſucceſſionem complectitur.

224 Productâ igitur ad Aluredum Oxonienſis Academiæ antiquitate, ad poſteriora tempora veniamus, quibus poſt Aluredum, vrbs & Academia Oxonienſis, nonnullam ſtatus ſui rationem nobis aperire poſſet. Edwardum enim ſeniorem Aluredi filium, quod iterùm repetendum eſt, Edredo Merciorum duce defuncto, Londoniam & Oxenfordiam *in ſuas manus ſaiſiuiſſe* (Huntingdonenſis eſt) ſupra legimus; cui conſentit Ranulfus & Florilegus.

Alfwerdus Oxoniæ ſtuduit.

225 Alfwerdùm quoq; iuniorem ſuum filium ad bonas literas in ſchola Oxoniēſi vbi pater Aluredus omnes infantes nobiles congregauerat (nec tamen erat Sigebertinum ea ſchola pædagogium) addiſcendas, miſiſſe, qui Oxoniæ quoquè haud multò poſt patrem obijt, autore eodem Florilego, & Mariano, Scoto, & Caradoco Lācarnauenſi cuius hiſtoriam è Brit. in Anglicum vertit H. Lhwyd. Ealfledam porrò ſororem, eo tempore quo Edwardus frater Hartfordiam condidit, Oxoniam (fortaſſe nonnihil vetuſtate aut bellis collapſam) reſtituiſſe author eſt Raph. Hollinſhedus, Libro deſcriptionis Angliæ primo cap. 11, quanquam ſtatim

patris,ſuiq; delitias Oxoniam & Londoniam è muliebri ſororis ſuæ imperio vendicaſſe, propriæq; cuſtodiæ commiſiſſe, idem Edwardus dicitur, autore in ſuo Chronico Mariano.

Ealfleda Oxoniū reſtituit.

226 Atheldredus vero rex omnium infæliciſſimus, Anglorum ille Priamus, novæ vxoris ſuæ Emmæ Normannorum Conſulis Richardi filiæ nuptijs elatus, ſiue potius Hunę militiæ principis conſilijs vſus, anno domini milleſimo ſecūdo autore Huntingdonenſi, quem Roſſus ſecutus eſt, at anno milleſimo duodecimo (niſi aliquod in numeris mendum fuerit) ſecundum Florilegum, *miſſis ad ſingulas ſuas vrbes occultis litteris, omnes Danos Angliæ commorantes vno eodemq; die vel nocte potius, feſto ſcilicet Sancti Bricij, incautos, repentino impetu occidi iuſſit*; cuius edicti euentus cuiuſmodi Oxoniæ acciderit, ex antiquiſſimo ſini Frideſwidæ Regeſtro dicam.

Danorum cædes.

227 *Anno gratiæ milleſimo quarto* (inquit Regeſtrum cuius ego ſupputationi maxime adhęreo) *Athelredus rex cum omnes Danos interfici iuſſiſſet, iiq; in hoc aſylum confugerint, Eccleſia, & omnia ornamenta cum libris conflagrarunt propter odiū quo proſecuti ſunt Danos Urbani Oxonienſes.* hæc Regeſtrum Frideſwidę, ſed multò aliter Gul. Malmeſburienſis, & hiſtor. qui primo Ethelredum magnum Anglorum & Danorum concilium Oxoniæ coegiſſe ſcribit: quod vtcunq; veriſſimū eſſe poteſt, cum videam plurimas Ethelredi Regis leges, in illo fortè concilio latas apud Archaionomiā Gul. Lamberti Saxonico & Latino eloquio extare (amplum ſatis mihi crede cùm antiquitatis tùm dignitatis & eruditionis Oxonienſis Scholæ argumentum) tamen dum non illud regium de perimendis Danis edictum, ſed priuatam ſcilicet Eadrici Oxonienſis Satrapæ cum principibus Danorum Sigferdo & Morcardo & eorum clientibus qui aderant, cōtentionē, illius quidem euentus apud Oxoniam, cauſam & rationem aſſignat, certe ab ipſo regio ſcripto diſſentit: quod in Frideſwidę Eccleſiæ Archiuo ſe vidiſſe teſtatur: ipſum igitur Athelredum ſive Ethelredum in ſuo diplomate ad frideſwidæ Religioſos loquentem audiamus.

Frideſwidæ fanum incēſum.

Gulielmi Malmeſbur. lapſus.

Fani Frideſwidę reſtitutio

228 *Anno Dominicæ incarnationis milleſimo quarto indictione ſecunda, anno vero imperij mei viceſimo quinto Dei diſponente prouidentia, ego Adelredus totius Albionis monarchiam gubernans monaſterium quoddam ſitum in vrbe quæ Oxenford appellatur, vbi beata ſũma requieſcit Frideſwida libertate priuilegij autoritate ſcilicet regali pro cunctipatrantis amore ſtabiliui, & territoria quæ ipſi adiacent Chriſti Archiſterio noui reſtauratione libelli recuperaui; cunctiſq; hanc paginulã intuẽtibus qua ratione actũ ſit paucis verborũ ſignis retexã: omnibus enim in hac patria degẽtibus ſat conſtat fore notiſſimũ, quondã decretũ à me cũ cõſilio optimatũ ſapientumq; meorũ exiulit vt cuncti Dani qui in hac inſula velut inter triticum pullulando emerſerunt, iuſtiſſima examinatione necarentur: hocquè decretum morte tenùs ad effectum perduceretur ipſi qui in præfata vrbe morabantur Dani, mortem euadere nitentes hoc Chriſti ſacrarium fractis per vim valuis ac peſſulis intrantes, aſylum ſibi repugnaculumquè contra Vrbanos ſuburbanoſquè inibi fieri decreverant: ſed cùm populus omnis inſequens neceſſitate compulſus eos eijcere niteretur nec valeret, igne tabulis iniectis hãc eccleſiam vt liquet cum ornamentis ac libris combuſſerunt: poſtquè Dei adiutorio à me & amicis conſtat renovata. & vt præfatus ſum retentis privilegij dignitate cũ adiacentibus ſibi territorijs in Chriſti onomate roborata & omni libertate donata tàm in Regalibus exactionibus, quàm in Eccleſiaſticis omninò conſuetudinibus: ſi autem fortuitu aliquo contigerit tempore aliquem nefariæ mentis (quod abſit) irritum deſidia huiuſce donationis noſtræ munus defraudare ſatagentem, anathema Sancta Dei eccleſiæ accipiat æternum mortis, niſi antè exitum quæſtionem tam calumniferam ad ſatiſfactionẽ perducat exoptabilem.* Hæc Ethelredus, qui eo etiam tempore Oxenfordiam vrbem vocat.

Frideſwidæ Prioratus Abbati Abingdoniæ datur.

229 Poſt cuius monaſterij Frideſwidæ reſtitutionem, antè tamen quàm Deus Normannorũ aquilis Angliam ſubdidiſſet, *Abendoniæ cuidam Abbati* (loquor ex libro Frideſwidæ) *Eccleſia illa cum poſſeſſionibus ſuis à quodam Rege donata fuit: ſpoliati igitur bonis ſuis, & ſedibus expulſi Canonici ſeculares memorantur, & monachis res addicta per aliquot annos eorum diſpo-*

poſitioni ſervivit: poſteà ſicut ſe habent res mortales Regis cuiuſdam beneficio Canonicis præfatis ſua ſunt reſtituta & vſquè ad annum incarnationis dominicæ milleſimum cēteſimum viceſimum ſecundū eidem eccleſiæ præfuerunt: inquit ſani Frideſwidæ liber.

230 Cui quidem hiſtoriæ lucem aliquam affert in cēt. 2.cap.54.in appendice,& in votariorum Anglicorum actis, (ſi ſaluâ modeſtiâ eum librū nominare liceat) Baleus: inquit enim *anno domino milleſimo ſexageſimo ſanctum Edwardum Regem Nicholái pontificis rogatu, in peregrinationis ſuæ quam vouit non autem præſtitit, recompenſationem, expulſis ſecularibus quod vxores haberent, monaſterium S.Frideſwidæ monachis conceſſiſſe: ſecularibus tamen iterum reſtitutum ab Haraldo Edwardi ſucceſſore; quæ res eum de medio ſuſtulit, & monaſterium igne concrematum eſt*, inquit Baleus, cui hiſtoria ipſa Frideſwidæ adverſatur, quæ monaſterium illud, vſq; ad annum domini 1122. ſub Canonicis ſecularibus remanſiſſe dicit.

231 Sed redeo ad Ethelredum Danicæ cladis authorem, cuius vniverſa fere Anglia poſtea grauiſſimas pænas luebat. Siquidem anno gratiæ poſt milleſimum decimo, autore Huntingdonēſi, Hovendeno, & Forilego, Danorum exercitus, duce Vlfketello, per ſaltum qui Ciltern dicitur, Oxonienſem vrbem & agrum miſera depopulatione cōtriuit; nec non Eſt-Angliam vnà cū Grantebrigia tua, autore Florilego eodem anno, Gippeſwicum veniens, rapinis & incēdijs deuaſtauit.

Dani cædem ſuorum vindicant.

232 Maxime vero paulò poſt, anno ſcilicet domini milleſimo decimo tertio; quo tempore Swanus Danorum rex Vindictæ cupidus, poſtquam omnia in hoc miſero regno, crudeliſſimis ſuis imperijs ſubieciſſet, Oxoniam quæ in Hovendeno corruptè *Horneferdia* dicitur peruenit. Qua ciuitate, leui conamine multò citiùs quàm ſperauit ſubiugatâ vt ait Florilegus, & Bailiolenſis Polychronici author, combuſta vero vt ait Huntindonenſis, ac qui eum ſequitur Roſſus obſides accepit, ac eodē animo, Wyntoniam profectus eſt: ablatis igitur clericorum bonis, ſcholæ inquit Roſſus ceſſauerunt

Oxonia Danicis furoribus pene deleta.

uerunt durante Danorum furore: vndè vſq; ad id temporis Oxonienſes ſcholas floruiſſe credendum eſt.

233 Neq; interim vlla eſt inter Hiſtoricos, ſi bene animadvertas repugnantia. Qui enim hanc cladem anno domini 1032. contigiſſe ſcribunt, vt Marianus Scotus, & Florent. Wygornenſis, illi, Evangelij computum ſequuntur: qui vero citius, ſcilicet, anno 1010, de eadem locuti ſunt vt fere Huntingdonenſis, Hovendenus, & Florilegus, ij Dionyſij Abbatis computum, ſecuti ſunt. Inter quę computa, tantum fere intereſt, reſpectu annorum, quantum inter Calendariũ Gregorianum & noſtrum reſpectu dierũ: ex eo enim quod nos, tercentum, ſexaginta quinq; dies & ſex horas, vnius anni reuolutioni concedimus, quo fit vt ſingulis quaternis annis, dies vnus ſuperſit, Pontificij, nimium nos vnius anni ſpacio allocaſſe ſentientes, Calendarium ſuum correxerunt, & quod nimium anni veteris eſſe putaverant, detrahentes; novum annum ſive Gregorianum conſtituerunt, qui annum noſtrum, decem dierum intervallo ſuperat. Nec ſecus hic quidem: nam evangelium à Chriſti nativitate, ſive quod alij volunt à circumciſione, Dionyſius verò à conceptione principium annorum Chriſti exorditur, Atq; hinc illud inter vtrumq; computum diſcrimen.

Computum Euangelij & Dionyſij.

Calendarium Gregor. in quo differt à noſtro ſeu veteri.

234 Ethelredo ſucceſſit is, qui ferreum latus dicitur, Edmundus, qui ab Eadrici proditoris filio, miſerando fato (non naturali vt vult Simeon Dunelmenſis) anno domini milleſimo decimo ſexto, autore Forilego, Oxoniæ occubuit: cui Cnuto illius nominis Anglorum atq; Danorum rex primus, ſuæ tamen gentis ſecundus ſucceſſit eximius literatorũ Mecænas. Non ſolum enim Anglorum ſcholas, Romæ, omni tributo liberandas curavit, ſed etiam apud Oxoniam ſatis bonis literis id temporis florentem, concilium ſuorum ad Anglorum atq; Danorum concordiam anno domini milleſimo viceſimo ſecundo, iuxta Florilegum, at anno milleſimo viceſimo ſexto apud Baleum cent. 2. cap 45. convocavit: in quo, iubente Rege, Edwardi primi atq; etiam Edgari le-

leges quæ reverà Aluredianæ ſunt, ab Anglica lingua (autore ſine dubio aliquo Oxonienſi, nam Ingulphi Croylandenſis tēpus, qui Oxoniæ ſtuduit, huc vſq; penè extenditur, quod fuſiùs dicā) in Lat: linguā, ob ſummam earum æquitatem, tam Anglis quàm Danis commendandas trāſlatę ſunt, eaſq; ego eſſe opinor quæ in Lambarti Achaionomia extāt, quanquam in illarum initio illud non obſcurè ſignificatur illas videlicet in wintonienſi concilio, quod nuſquam alibi lego, fuiſſe latas.

235 *Defuncto autem Cnutone* inquit Florilegus, atq; etiā Ranulfus libro ſexto cap. 20. *conuenerunt apud Oxoniam ad colloquium, proceres regni, vt de nouo Rege creando tractarent: vbi Conſul Leofricus & omnes Danorum principes cum Londinenſibus, elegerunt Haraldum filium Cnutonis ex concubina Algiua generatum: ſed Godwinus Comes Cantiæ cum principibus Weſtſaxoniæ contradicentes, maluerunt Hardecnutum filium Cnutonis ex Emma Regina, vel vnum ex filijs Regis Æthelredi &c.*

Certamen de imperio apud Oxoniam.

236 Haraldus tamen obtinuit; qui quarto aut quinto regni anno, autore eodem Florilego, Oxonię defunctus eſt. quid verò Danieli Rogerſio in epigrammate ad Academiam Oxonienſem in mentem venerit, vt ab Haraldo Oxoniam everſam fuiſſe ſcriberet, inquit enim de Oxonia *Mœnibus vrbs quondam quorum veſtigia ſeruat, Firma ſed Haraldi diruta Marte Daci*; nondùm certè intelligo: Haraldianos enim illos qui in tumultu quodam apud Oxoniam interfecti fuiſſe à nonnullis perhibentur, pro illis qui ſub Ethelredo in fano Frideſwidæ perierunt accipi video. Sub Edwardo verò Confeſſore, hoc totum eſt quod de Oxonienſibus reperio, Oxonienſes nempè ad Honorem Swani Godwini Comitis primogeniti pertinuiſſe, autore Florilego: Toſtiumq; quendam Comitem anno 1087. Oxenfordiæ de iniurijs à Northumbrenſibus poſtulatum, exvlaſſe, autore incerto qui adiungitur Mariano Scoto Manuſcripto: & illius tempore, Ingulphum Oxoniæ ſtuduiſſe, vti mox infrà dicam.

Haraldus.

Edwardus cōfeſſor.

237 Atq; ita ad Gulielmum Neuſtriorum ducem de-

venio. Cuius tempore, quo ſtatu res Oxonienſis, vrbis dico, ſteterat, cenſualis illius liber individuus ſcaccarij comes autore Gervaſio Tylberienſi, pro me dicet: *Hæc vrbs* (inquit) *reddebat pro theloneo* (eſt autem Saxonicum Tol certa vectigalis pro libertate emendi ac vendendi erogatio, autore in legibus Edouardi Roſſo, ac Lamberto) *& gablo* (quod ex gleba fortaſſe vectigal erat) *& alijs conſuetudinibus per annum Regi quidem viginti libras, & ſex Sextarios mellis, Comiti vero Algaro decē libras*: vti ſuperiore libro diximus. Ex quo frequentē tū Oxoniæ vrbem, ac libertatibus vſam ſi negaveris, validam tibi texam rationem, & ex charta Telariorum Oxon: ab Edwardo tertio Inſtrumenti more (quod Inſpeximus dicitur,) profecta in hæc verba.

Charta Telariorum Oxon.

238 *Edwardus Dei gratia Rex Angliæ et Dominus Hyberniæ, omnibus ad quos præſentes literæ pervenient ſalutem. Conſtat nobis per inſpectionem Rotulorum Cancellariæ celebris memoriæ domini Edwardi nuper Regis Angliæ avi noſtri, quod idem avus noſter fecit litteras ſuas patentes in hæc verba; Edwardus Dei gratia Rex Angliæ, dominus Hyberniæ, dux Aquitaniæ, omnibus ad quos præſentes litteræ pervenient ſalutem. Cum celebris memoriæ dominus Ioannes quondam Rex Angliæ avus noſter per chartam ſuam quam inſpeximus conceſſiſſet Telarijs de Oxon gildam ſuam et omnes libertates & conſuetudines ſuas quas habuerunt tempore Henrici regis avi prædicti Regis Ioannis, & tempore patris ſui, ita quod ſingulis annis eidem Regi Ioanni inde donarent vnam marcam auri, & quod nemo operaretur de miniſterio eorum infra quinque leucas circa burgam Oxon de ſicut hanc conſuetudinem ſolebant habere tempore Henrici Regis avi dicti Regis Ioannis, et tempore patris ſui: & eo tempore quo promiſſionem dictæ Marcæ auri fecerant Telarij prædicti erant numero ſexaginta & plures in villa prædicta, qui iam ad tantam inopiam devenerūt, quod vix ſunt numero quindecim, ita quod de firmâ prædictæ Marcæ annuæ multo tempore minimè reſpondent, nec habent his diebus vnde reſpondeant; nos ipſorū egeſtati piè compatientes pardonavimus ijs reditum dictæ marcæ auri annuæ & omnia arreragia eiuſdem de gratia noſtra ſpeciali: & ijs*

Gilda Telariorum Oxon.

ijs conceſſimus quod reddant nobis de cætero per annum per manus Maiorum & Ballivorum noſtrorum Oxon qui pro tempore fuerint quadraginta duos ſolidos, videlicet vnam medietatem ad feſtum Sancti Michaelis & aliam medietatem ad feſtum Paſcæ quemadmodum nobis placuerit eodem modo & eadem occaſione quibus prædictam Marcam auri nobis reddere conſueverunt. In cuius rei teſtimonium has litteras noſtras fieri fecimus patentes teſte meipſo apud Wodſtocke, duodecimo die Auguſti, anno regni noſtri triceſimo: nos autem tenorem litterarum prædictarum ad requiſitionem nunc Telariorum de Oxon, tenore præſentium duximus exemplificandũ: in cuius rei teſtimonium has litteras noſtras fieri fecimus patentes, teſte meipſo apud Weſtmonaſterium decimo quinto die Octobris anno regni noſtri Angliæ viceſimo ſexto, regni vero noſtri Franciæ vndecimo. L. Grymſby.

239 Regnante verò Edwardo quinto non obſtante iſta conceſſione, duo tantum Telarij (ex eius charta loquor) Oxoniæ fuerunt; ideoq; etiam Telariorũ gildæ, fullones aſcripſit primus. Telariorum quoquè charta antiquiſſima eſt: ad patrem enim vti vides Henrici primi, hoc eſt ad Gulielmum primum pertinet. In qua vnam auri marcam multò maioris fuiſſe duobus & quadraginta ſolidis æſtimationis, id temporis apparet. Antiquitatis huius chartæ.

240 De his æſtimationibus Londinenſis libro Antiquitat. Cantab. 2. quædã affert, ſed nimis antiqua: & quod gravius eſt parùm ſibi cohærentia. Scribit enim apud Hidenſes commentarios Mancuſſam, marcam dici quę quatuordecim ſolidorum & denariorum quatuor valoris eſt: quorum commentariorum autorem Aelfricum Abbatem fuiſſe dicit, ex cuius Saxonica tamen grammaticâ paulò anteà, vnam mancuſſam triginta denariorum valoris fuiſſe dixerat. Pannorũ quoquè conficiendorum artificium, quod Oxonienſes etiã cives agnoſcunt, id temporis Oxonię admodùm floruiſſe, ex hac Telariorum charta colligitur. Marca auri.

241 Præter hæc omnia non eſt omittendum, id quod in libro monaſterij Oſneyenſis de caſtello Oxon: (quem li-

brum Gulielmus de Quittoni Abbas ſumma diligentia cõpoſuit) occurrit. *Memorandum ſiquidem,* (omnia enim verbatim quoàd poſſum nè vllus ſit errori locus repetam) *quod Robertus de Oleyo & Rogerus de Iuereyo fratres iurati & per fidem & ſacramentum confœderati venerunt ad conqueſtum Angliæ cum Rege Wilhelmo Baſtard, qui dicto Roberto duas Baronias dedit, quæ modò vocantur Baroniæ Doylivorum & Sancti Walerici: Anno autem ab Incarnatione domini milleſimo ſeptuageſimo primo ædificatum eſt caſtellum Oxon* (licèt, quo autore incertum, niſi aliqui hunc eundẽ Robertũ de Oyleyo probabiliter ſtatuiſſẽt) *tempore regis Gulielmi prædicti: iſte Robertus de Olleyo, dedit fratri ſuo Rogero, Baroniam quam modò vocant Sancti Wallerici: ſed anno domini milleſimo ſeptuageſimo quarto, fundata eſt Eccleſia Sancti Georgij in Caſtello Oxon, à Roberto de Olleyo primo & Rogero de Iuereyo tempore Regis Gulielmi Baſtard; qui in dicta eccleſia Canonicos ſeculares* (eos enim diximus Academijs aptiſſimos) *inſtituerunt & certos reditus de duabus Baronijs prædictis ijſdem aſſignaverunt ac Eccleſijs, terris, decimis & poſſeſſionibus & rebus alijs,* quemadmodum ex charta Roberti de Olleyo primi conſtat, hoc modo.

Caſtrum Oxoniæ conditũ

Fundatio Eccleſię S. Georgij in caſtro Oxon.

242 *Notum ſit fidelibus ſanctæ Eccleſiæ tàm præſentibus quã futuris: quod ego Robertus de Olleyo Volentibus & concedentibus Aldithâ vxore mea, & fratribus meis Nigello & Gilberto dedi et conceſſi & hac præſenti charta mea confirmavi in puram & perpetuam eleemoſynam Deo & Eccleſiæ Sancti Georgij in caſtello Oxenford & Canonicis in ea deo ſervientibus & eorum ſucceſſoribus* (*quam Eccleſiam ego fundavi*) *pro ſalute Regis Henrici & incolumitate totius regni, nec non & pro mea ac Vxoris & fratrum, parentum, & amicorum noſtrorum ſalute omnes res, tenementa, decimas & poſſeſſiones ſubſcriptas videlicet eccleſiam Sanctæ Mariæ Magdalenæ quæ ſita eſt in ſuburbio Oxenford, cũ tribus hidis terræ in Walton & pratis & decimis eidem Eccleſiæ pertinentibus, & c.* hæc Robertus.

Charta Roberti de Olleyo.

243 Eodem verò tempore, Scholares Oxoniæ fuiſſe, (quod Londinenſis ſtrenuè negat) ex ipſius capellæ ſive

Col.

Collegij Sancti Georgij in caſtro Oxon ſtatutis antiquiſſimis (quæ penès me in exemplaribus habeo) apertiſſimè conſtat: vbi & Sociorũ & Tutorum, & ſcholarium, Commenſalium, & Comminariorum frequentiſſima fit mentio, idquè ſub Gulielmi primi (quod oſtenſurus erã temporibus) quod hinc liquet, quoniam in ijſdem ſtatutis ipſis, Canonicorum fit mentio (ſtatuto enim cavetur quod *in præſentia Canonici, omnes clerici cœnare & potare debent*) qui Canonici illic erant, niſi ad Stephani Regis tempora, quandò vt in ſequenti libro dicetur, ad monaſterium Oſneyenſe (non antea) tranſlati fuerunt, ex ea Sancti Georgij capella, quæ in caſtro Oxon condita eſt, eodem fortaſſè tempore, quo ipſum caſtum, eodemq; autore, Roberto ſcilicet vt ferunt de Olleyo primo: quem etiam Oxoniæ muros reparaſſe author eſt Tilleyus.

244 Oxoniã enim multò antè id temporis vrbẽ fuiſſe muratam, non ſolum ex hiſtoria Frideſwidæ didici; Algarus enim Frideſwidæ hoſtis ad muros vrbis portamq; Aquilonarem veniſſe dicitur, ſed etiam ex Roſſo qui Aluredum Aulas ſuas intra muros Oxoniæ collocaſſe, & Daniele Rogerſio, qui Oxonienſem vrbem, Haraldi quoquè Levipedis tempore mœnibus (non tamen ab eo everſis) cinctam fuiſſe, nõ obſcurè ſignificat.

245 Eiuſdẽ quoquè cũ caſtro Oxonienſi temporis, eſt Cantabrigiæ hodiernæ caſtrum, autore in hæc verba libro Cenſuali: *Burgus de Grentbridge in decem cuſtodias dividitur & 387. manſiones habet* (Oxonia vero eodem tempore ædes plus minus 750. præter 24. manſiones murales, loquor etiã ex eodem libro ex quibus muralibus manſionibus, Oxoniã multò antè Gulielmum, muratam fuiſſe colligitur) *ſed pro caſtro deſtructæ fuerunt domus octodecem* quæ de hodierna inquã vrbe, non de veteri Granteceſtria intelligo, cuius nec tot cuſtodiæ nec manſiones erant, tametſi Anaxagoræ ac Bedæ quoquè manſiunculam ſi placet addideris.

246 Tibi verò ſi mea fides ſuſpecta fuerit, Ioannẽ Stoveum, virum olim in Londinenſis caſtris militantem conſu-

le;qui caſtrum Cantabrigienſe, eo quo diximus tempore in ſuis Annalibus conditum fuiſſe cõtendit. Nã quod à Cnoudis & Florentijs, Regibus neſcio quibus, Regiæ inſtar ſedis (quod Londinenſis libro hiſtoriæ Cantabrigiæ primo affirmat) conderetur, & ab illis inhabitaretur illi certè crediſſẽ niſi idem Stoveus aliter prodidiſſet, qui ſuis in Annalibus Edwardum poſt conqueſtum Angliæ primum (Oxonienſem quidem hominem, & Cantabrigienſis ſcholæ tum naſcentis egregium Męcenatem) anno regni ſui viceſimo primo in caſtro Cantabrigienſi, quod nũquàm de aliquo ante eum Rege, commemorari poteſt (inquit Stoveus) per biduum fuiſſe commoratum ſcribit.

Error Londinenſis in caſtro Cantabr.

247 Sed à caſtro & vrbe ipſa, ad ſcholares redeo Aluredianos, qui Gulielmi etiam primi temporibus quemadmodum partim paulò ſupra demonſtrauimus, Oxoniæ ſtuduerunt; licet apud Boſtonum Burienſem, Haraldum primũ Oxonienſes ſcholas ſubvertiſſe (erant ergo Haraldi etiam temporibus) non antè verò Robertum Pullenum ſub rege Stephano eaſdem reſtitutas, Londinenſis ſe legiſſe ſcribit: ex quo antiquarium Oxonienſem, qui vel quod civium partes adverſùs regem Oxoniam tunc (ſi placet) obſidentem ſecuti fuerint, vel Anglicanæ linguæ conſervatæ (quam rex extinctam cupiebat) cauſá, Gulielmum primum ſcholarium penſiones ac cẽſus grauiter imminuiſſe, immò eieciſſe, prodidit, ſe abundè refutaſſe exiſtimat.

Iniuſta Londinẽſis in Oxonienſem Antiquarium calumnia

248 A me verò non eſt vt rationem expectes omnium quæ Antiquarius Oxonienſis aut dixerit aut tacuerit. Illud ſcio (vt in illa obſidione Exoniã pro Oxonia trito errore accipi quod & Londinẽſis & Camdenus & alij obſervarunt, omittam, quemadmodùm & in Gorbomanno, Grantham, in agro Lincoln. pro Granta tua accipi Stoveus tradit) Ingulphum Croylandenſem prodidiſſe, Gulielmum primum, Anglicanæ linguæ vſum (quem poſtea tamen autore Roſſo Hẽricus primus reſtituit) interdixiſſe; tametſi non ignorem, nõ ſolùm apud Stoueum ſed & alibi Gulielmum primum, char-

tas ſuas Anglicanâ linguâ exaraſſe: *Normannorum porro guerris, ſcholarium poſſeſſiones ablatas fuiſſe* autòr eſt Ioannes Roſſus.

Aluredianorũ Scholarium cenſus a Gul. primo imminuti ſunt.

249 Ex monumentis quoq; Collegij Vniverſitatis Aluredianæ hominem convincam: vbi ſic lego: *Memorandum quod circà annum domini octingenteſimum, Rex Aluredus aliàs Alfredus, fundauit collegium iſtud: cuius exhibitio ſumebatur à ſcaccario Regio continuè vſq; ad conqueſtum ſaltem excluſiuè tũc Willielmus conqueſtor pro viribus nitens deſtruere linguam Anglicanam, dictam exhibitionem retraxit, nolens vlterius nutrire clericos ad prædicandum fidem in noſtro vulgari idiomate: & tum vixere ſcholares Collegij diu ex ſola devotione diligentium linguam noſtram quouſq; vt ſequitur indotabatur &c.*

250 Quis hæc crederet, qui monaſterij Cadomenſis hiſtoriæ fragmentum autore Gulielmo Pictavenſi Luxouiorum Archidiacono legeret? vbi, non ſolùm Aluredum ipſũ egregiè laudat, ſed etiam quæcunq; aut Sanctæ Eccleſiæ aut pietatis cauſa geſſerit, vnà cum cæterorum Regum geſtis ſe confirmaſſe Gulielmus dicit? hanc quoq;. inter Edvardi boni leges, quæ reverà Aluredianę ſunt, *Omnis clericus & etiam ſcholares, & omnes eorum res & poſſeſſiones vbicunq; fuerint, pacẽ dei & ſanctæ Eccleſiæ habeant*, autore in Archaionomia Lamberto, Gulielmus primus confirmavit & tamen hic Aluredianos ſcholares ſuis bonis ſpoliavit? non ſic Henricus quintus, Normãniæ ſubactor, qui bonarum literarum ſtudium ab Oxonienſibus vti diximus derivatum Cadomi primus inſtituit, vt quos Normannus ipſe in Anglia ſummis iniurijs vexavit, eoſdem ipſos ſuorum iam præceptores haberet. Atq; ita Oxonienſis antiquitas ad Gulielmum, interrupta tamen fortaſſis temporum iniquitate ſerie, perducta eſt.

Duodecim. antiquit. Oxon. argument. validiſſimum.

251 Cæterùm quoniam literariæ rei ſeries atq; ordo ex literatorum hominum ſucceſſione perquam optimè colligi poſſe videtur, duodecem iſtius ſucceſſionis tam ex parte Oxoniæ quàm Cantabrigiæ ab hiſce temporibus repetitos, teſtes religioſos proferamus: vt vel hoc vnico experimento

atq;

atq;argumento,quid de vtriuſq; antiquitate ac literis ſentiendum ſit,ſolidiſſimè conſtare nobis poſſet.

252 Etenim,vt antiquiſſimos illos nõ ſolũ Britãnos apud Aſſerium,ſed etiam Saxones de quibus diximus,propter interruptam inquam eorum ſeriem,nec perpetuâ ſatis memoriâ continuatam & confirmatam,omittam,& ad recentiores aliquantò deveniam,quorum ſeries multò clarior & illuſtrior exiſtit,Oxonienſes,primum antiquitatis ſuæ teſtẽ in hoc ordine,Croylandenſem Hiſtoricum habent Ingulphũ.Oxonienſem verò eum fuiſſe,ipſe in hiſtoria ſua author eſt, dùm ſic ſcribit.*Ego Ingulfus conſtitutus primùm Weſtmonaſterio,poſtmodùm Oxonienſi ſtudio traditus, cùm in Ariſtotele arripiendo ſuprà multos coætaneos profeciſſem,&c.*

Duodecem antiquitatis Oxon teſtes.

253 Illud verò prætereundum non eſt,hunc Ingulphũ Gulielmo Neuſtriorũ duci anno regni 8.Domini vero 1052 adeòcharum extitiſſe vt ad Edwardũ Confeſſorem in Angliam venienti, ſcriba ſtatim fieret ,ætatem tunc virilẽ agens, ex quo ſequitur eum primis ſaltem Eduardi confeſſoris aut fortaſſe Cnutonis temporibus Oxoniæ ſtuduiſſe: ſiquidem ipſe in dicta: hiſtoria ſua puerilium oppoſitionum ac velitationum,quæ ei optimæ indolis puero cũ Edgitha Edwardi Confeſſoris vxore,fæmina laudatiſſima interceſſerãt,meminerit.Quod vero multorum ſuorum coætaneorum ſimul Oxoniæ ſtudentium meminerit , illud quidem præclarum non antiquitatis eſt tantùm, ſed & celebritatis argumentum.

Ingulphus quo tempore Oxonię ſtuduit.

254 Secundus eiuſdem antiquitatis teſtis eſt,celeberrimi,iuxta'ac antiquiſſimi nominis Aſtronomus,qui tabulas Oxonienſes conſcripſit,& à quo vniverſa familia Oxonienſium Mathematicorum (ob ſummam calculandi peritiam, *Magiſtri probationum* à veteribus dicuntur)originis ſuæ rationem traxerunt,Ioannes Manduith.

255 Hunc Mertonenſium Regeſtra ſub Edwardo ſecũdo,illius Collegij ſocium commemoraſſe penè dixiſſem,niſi ex antiquitatibus eccleſiæ Dunelmenſis alium eiuſdem nomi-

Io. Manduith.

minis circa Edwardi ſecundi ac tertij, tempora, Mathematicum, & Richardi Burienſis poſteà Capellanum ibidem floruiſſe, didiciſſem.

256 Illius enim ſuperioris, Richardus Wallingford ſivè de Sancto Albano Mathematicus talis, *qualis à ſuo tempore vſquè in præſens apud Anglos non ſurrexit*, vt loquitur Ioannes de Granatio in parte operis ſui de hiſtorijs & hiſtoriographis prima, in verbo Invenire (Albeonā enim fecit quaſi *all by one.* i. omnium aliorum inſtrumentorum commoditates, ad vocabulum Albani quoquè alludens, Mertonenſis ſub Edwardo primo alumnus, in opere ſuo quod *Exafrenon prognoſticationis temporum vocat*, vereor tamen nè Exafrenon pro Exameron legatur quod de Lyncolnienſis Examero ſæpè apud veteres vſuvenit, quod ſic incipit, *Ad perfectam notitiam iudiciorū artis Aſtrologiæ quæ non regulata ex effectibus planetarum oriuntur, &c*: quod initium nō Exafreno, ſed libello de iudicijs Aſtronomicis, aſcribit Baleus) diſertam his verbis facit mentionē cap.2. *Verumtamen* (inquit) *ſi habueris tabulas calculatas pro aſcenſionibus villæ tuæ, cuiuſmodi ſunt tabulæ Manduith calculatæ ad latitudinem Oxon, certiſſimè poteris ſcire aſcenſionem hoc modo, &c:* hæc incertus ille author quicunque fuerit; non enim (vt iam quòd ſentio dicam) eum, Richardum Wallingford eſſe poſſe exiſtimo, ſi vel ſolam temporis rationem reſpicias.

Mathematicū inſtrumentum All-by-on.

Tabulæ Oxonienſes.

257 Autor enim Exafreni quo tempore floruerit, ex calculatione ſui temporis intelligitur: *quæſivi* (inquit) *locum planetarū anno Arabū 646. completo qui eſt annus Chriſti, 1249, menſe quarto, die eiuſdem menſis 15. hoc eſt decimo ſeptimo Cal. Maij &c.* Arabici anni completi menſis vltimus eſt Dilhaga; ex quo colligitur eum circa annum domini 1249. floruiſſe: At Richardus Wallingford, Rectangulum ſuum ſic inchoat, *Rectangulum in remedium tedioſi & difficilis operis armillarū eodem tempore quo compoſuimus Albion, hoc eſt, anno Chriſti 1326 concepimus, &c:* autor igitur Exafreni, Richardo Wallingford S. Albani Abbate, annis ferè octoginta antiquior eſt: vt illud omittam Mertonenſe collegium non ante annum domini,

Rich Wallingford non eſt author Exafreni.

1274(vt vulgo creditur)fuiſſe fundatum:

258 Ioannis Manduith quoq; meminit in loco prædicto Ioannes de Grannario:atq; ex eo,& Radulpho de Longo campo,Ptolomæum Aſtrolabium planum inveniſſe ſcribit.Ptolomæum enim & Arzachelem in ſuis,Ioannē Manduith fuiſſe ſecutum,author eſt Gualtherus Odyngton monachus de Eveſham in ſuo de planetarum domibus libello: *vbi* (inquit) *tabulam ſuam æquationis* 12. *domorum ad latitudinē* 50. *grad. &* 50. *min. ſicut* (inquit) *eſt Oxoniæ, non per ſe ſufficere abſq; prioribus tabulis Arzachelis & Ptolomæi qui tradunt modum calculandi tabulas aſcenſionum ſignorum certiſſimas fundatū de æquatione, per quorum doctrinam Magiſter Io. Manduith de arcu recto & arcubus verſis & eorum cardinibus tabulas ſubtiles & vtiles compilauit.*

259 Hæc ille de tabulis Oxonienſibus Ioannis Manduith, ad ſimilitudinem Toletanarum ſecundum Arzachelem,(non ſecundum Alfonſum,cuius poſteriores ſcilicet tabulas vt certiores & ſuis tunc temporibus aptiores quia recentiores,Thomas VVerkworth Mathematicus itē Oxonienſis in ſuo de ſphæra tractatu anno domini 1350. & recentiores Mathematici,Arzachelis præpoſuerūt,licet & hæ quoq; Alfonſinæ proceſſu temporis,indies obſoleſcent)vti enim ex tabulis Gulielmi Rede patet,Oxoniæ meridies pręcedit meridiem Toleti niſi per quatuor gr:æquinoctialis circuli,quibus 16 minuta vnius horæ correſpondent,ac proinde horæ cuniunctionis veræ ad meridiem Toleti,vertuntur in Horas civitatis Oxoniæ per additionem 16 minutorum, cùm Toletum diſtet ab Oxonia per 15.minuta,43 ſcrupulos & dimid:minuti horæ vnius.

Meridianus Oxon.

260 Quo autem tempore Ioannes Manduith Oxonienſis Mathematicus floruit,ex ratione Aſtronomicæ calculationis, & temporis in quo Arzachel Hiſpanus & Rogerus Herefordenſis Anglus,floruerit, conſtabit: ſcribit enim Eraſmus Reynholds, anno domini 980; Copernicus vero & Tycho Brahæ(quibus magis accedo) anno domini milleſimo-

Calculatio tēporis Ioannis. Manduith.

mo ſeptuageſimo, Arzachelem floruiſſe.

261 Augem verò ſolarem quo loco Arzachel ſuo tempore invenerit, ex eius in ſuas tabulas Canonibus, ſatis conſtat. *Cùm volueris* (inquit) *æquare ſolem, extrahe mediũ curſum eius ſicut prædictum eſt & ſcribe eum in duobus locis & ex vno eorum minue augem ſolis, ſc. duo ſigna & ſeptendecim Gr. & l. minuta, &c.* hæc ille: nam ſi duo ſigna, ſcilicet Arietem ac Taurũ, de curſu ſolis minueris, habebis eum in Geminis.

262 Herefordenſis verò quo in loco ſuo tempore augem deprehenderit, ipſe pro me dicet in cap. x. Theoricæ Planetarum. *Sit ergo circulus* (inquit) *ſignorum Q. B. K. in cuius centrum, C. ſit B, caput Arietis, & M. caput Libræ: & circinetur intra iſtum circulum Eccentricus ſolis cuius centrum ſit. E. & fiat diameter, Q. E. C. K. tranſiens per augem ſolis & per augis oppoſitum ſcilicet per decimum octavum gradum Geminorũ et Sagittarij, & c.* Herefordenſis igitur augem ſolis in xviii, Arzachel vero in xvii (interiectis aliquot minutis) gradu Geminorum, ſuo tempore invenit; adeò finitima eſt vtriuſque tẽporis ratio, quinquaginta enim minuta de decimo octavo gradu tẽpore Arzachelis confecta fuerunt: Herefordenſis igitur, annis non multò pluribus, quàm ſunt minuta inter vtramquè augem, Arzachele ipſo inferior eſſe poteſt.

Aux Solis.

263 Nam ſi vel integri gradus inter vtramquè augem diſcrimen eſſet, nulli certè Aſtronomi vnius gradus periodo vltra 60. aut 70. annos aſſignãdos cenſuerunt; excepto Ptolomæo; qui quoniam ſuo tempore, motũ Apogęi valdè tardum deprehendebat, ideò centum annos integræ vnius gradus revolutioni conceſſit, quã allocationem recentiores Mathematici meritò correxerunt.

Apogæi motus tempore Ptolomæi.

264 Cui profectò negotio (vti videtur) floruit quondã Oxoniæ, Mathematicorum quoddam quaſi collegium, qui iſta omnia obſervabant, & fideli calculatione in tabulas ad poſteritatis memoriam reponebant: nam Thomas Werkeworth Oxonienſis Mathematicus octavã ſphæram per motum verſus orientem, à tempore Ptolomæi vſq; ad præſentẽ

Mathematicũ Collegiũ Oxonæ.

annũ quo ipſe hæc obſervabat atq; ſcribebat, h.e. anno dom. 1350. ſexdecim gr: & 10. minuta, acquiſiviſſe dicit; *ſicut expertum erat*(inquit)*Oxoniæ per multos valentes*; quos ideò ait Almageſto Ptolomæi ſexdecim gradus & minuta decem addidiſſe, quia octava ſphæra à tempore Ptolomæi tantũ proceſſiſſet; cuius motum Simon Bredon Mertonenſis, ſumma diligentia illo tempore calculavit & æquavit; adeò vt Oxonienſes Mathematici cæteris omnibus id temporis fere Mathematicis lucem prætuliſſe videantur.

Oxonienſium Mathematicorum præſtãtia

265 Etenim Paulus de Middleburgo Epiſcopus Foroſemproniensis in ſua adverſùs ſuperſtitioſum quendam Sortilegum Invectiva, ſe ex Albumazar, Henrico, Meſchalâ, Alkindo, tabulis Alfonſi Toletanis, & Oxonienſibus, calculũ ſuum exaraſſe, probaſſe & confirmaſſe ſcribit: quod idem in judiciali de Accidentibus mundi tractatu fecit Ioannes de Eſchendon, Mertonenſis quoquè Mathematicus, qui inter ſummos Mathematicos, Ptolomæum, Dorotheũ, Meſchalam, Alkindum & Hermetem vtrumque, Lyncolnienſem, Oxonienſem certè Mathematicum enumerat, (quod & Iac: Chriſtmannus in Alfraganum fecit) & ex illorum dictis ſua ſe confirmaturum ſcribit. quin & ex antiquis Oxonienſium tabulis Camdenus noſter, Longitudinem & Latitud: civitatum Britannicarum exquirit, vt in Iſca ſeu Exonia & alijs nonnullis apud eum videre licet.

Lelandi error

266 Iam, ſi Herefordenſis (quem Lelãdus etſi nullo iure, Cantabrigienſem fuiſſe colligit quià fortè in illius opera Cantabrigiæ incidit, quæ Oxoniæ quoquè ſunt, quaſi id temporis Cantabrigia per Croylandenſes fuerat incæpta) tantæ antiquitatis fuerit, longè ante Henricum ſecũdum, ſub quo tamen floruiſſe author eſt ex Lelando Baleus, profectò Ioannes Manduith erit antiquior, immò & ipſi Arzacheli par, quem Herefordenſis autorem ſe ipſo ſuperiorem citat, dum caput decimum ſeptimum Theoricæ planetarum ſic inchochoat; *Tabulæ autem aſcenſionis ſignorum in circulis obliquis diverſæ ſunt in regionibus diverſarum latitudinum: ſi autem habue-*

ris

ris tabulam de aſcenſionibus factam ſecundum latitudinem tua regionis ſicut eſt tabula Magiſtri Ioannis Manduith facta Oxon de aſcenſionibus ſignorum per illam operaberis ſicut dicam tibi, &c.

267 Vndè perſpicuum eſt Ioannem Manduith eodem tempore quo Arzachel Toleti, Oxoniæ vna cum Ingulpho aut eius coætaneis circa annum Dom. 1070. floruiſſe, hoc eſt paulò antè conquiſitionem Angliæ, vel ipſo quidem cõquiſitionis tempore: vt hinc intelligas quo loco antiquiſſimis illis temporibus res literaria Oxoniæ ſteterit. Nequè deeſt huic ſupputationi Magiſtri Thomæ Allani viri de Mathematicis optimè meriti authoritas; ex cuius bibliothecâ hæc hauſimus.

Io. Manduith quando Oxoniæ floruit.

Gul. Herbert.

268 Gulielmus Herbertus, plurimarum vir literarum, Oxoniæ natus (autore ex Alexandri Nevilli perluſtratione Norwici, Godwino) & educatus, cognomento Loſenga (luſingare Italis eſt adulari) à Gulielmo Ruſo Cathedralis Eccleſiæ Norwicenſis Epiſcopus anno domini 1085. conſtitutus, de cuius moribus nihil hoc in loco dicẽdum, tertius eſſe poteſt eiuſdem antiquitatis teſtis.

269 Cui quartum adiungo Henricum primum, eruditionis nomine Belloclericum. Hunc Londinenſis ſuum eſſe vehementèr contendit; non ſolùm ex monacho Wyntonienſi Thoma Rudburn qui Henricum iſtum in liberalibus artibus in *Univerſitate Cantabrigienſi primum ſuum tyrociniũ protriviſſe* ſcribit, cũ autores eius quos teſte Baleo in ſua Chronicâ Rudburnus adhibuit, Rudburnum dico ſeniorem, Io. Langdenum, H. Huntindonenſem, Mat. Pariſienſem &c. nihil huiuſmodi habeant, & Henricus primus 12. aut 13. annos regnaverat, ante ſtudij Cantabrigienſis per Croylandẽſes monachos incæptionem (nam Ieoffridus ipſe qui monachos emiſit, vndecimo regni Henrici primi vt in appendice dicitur, factus eſt Abbas Croylandenſis) ſed etiàm ex Lelando ipſo qui in Cygnea cantione hæc habet

Quid? quod Granta novem dicata Muſis
Henrici pietate literati

Terſis prænitet erudita linguis.

Londinēſis iniuria in Lelandum.

270 Quæ verba licèt ad Henricum Bello clericum Londinenſis fraudulēter ſuo more detorqueat, ſunt tamē de Hērico octavo non primo, intelligenda; cuius opera adhibitis linguarum profeſſoribus Checum, Smithium & alios Lelādus nominat,(in Oxonia verò Sheprævum, Hocherū, Cheadſegum, Caium &c.) Granta terſis tùm linguis prænitebat autore Lelando, cui in ſuo in Henricum octavum Panegyrico conſentit Thomas Chalonerus.

Aula Regia H. primi Oxoniæ.

271 Ego verò ex Ioanne Roſſo Henricum Bellocler icum (ſi non in tyrocinio at ſaltem aliquandò) Oxoniȩ literis incubuiſſe convincam. *Rex* (inquit) *Henricus novam Aulam Regia manſioni congruam Oxonia incæpit, in qua anno domini* 1130 *Paſcha Regaliter tenuit, & ibi modò eſt domus fratrum Carmelitarum: & quoniam pro illo nobili palatio & reſpiratione cleri, & novo parco cum novo in Woodſtocke, ipſe nobilis rex & vir magnæ literatura in ipſo comitatu Oxon dulce habuit morari.* hæc Roſſus, qui cleri Oxonienſis meminit ſub Henrico primo, eumquè cleri cauſa, hoc eſt literarum cauſâ, Oxoniæ fuiſſe commoratum ſcribit.

H. primus Oxoniæ ſtuduit.

272 Quo tempore, Capella Sancti Georgij intra caſtrū Oxon à Roberto de Olleyo primo ſub Gulielmo primo fūdata, ab eodem dotata eſt. *Mortuo vero Roberto illo primo ſinè corporis ſui hærede, frater eius carnalis* (loquor ex libro Olneyenſi) *ei in hæreditatem ſucceſſit, ac Robertum de Olleyo ſecundum genuit, Henrici regis primi Conſtabularium,* qui ad Vxoris Edithæ, ſuper augurio quodam de Picarum (vt aiunt) cantu, admonitæ, petitionem, monaſterium quoddam in Inſula Oſney, Sanctæ Mariæ Deiparæ nomini conſecratum, anno domini 1120. regnante Henrico primo, condidit: cui Radulphum fani Frideſwidæ Canonicum & S. Theologiæ Bacchalaureum, illius operis ſuaſorem in primum Abbatem conſtituit: cui poſt nouem annos & ſex menſes, Magiſter Wigodus etiam eiuſdem fani Canonicus & S. Theologiæ bacchalaureus ſucceſſit. duos hic habemus S. Theologiæ

Cænobij Oſneyenſis fundatio.

Oxo-

Oxoniæ ſub H. primo bacchalaureos, Radulphum & VVygodum quos hic inter teſtes non commemorabo.

273 Sed ne de vera ac viſibili Academiæ Oxonienſis forma etiam primis Henrici primi temporibus dubitandum cenſeas, referam tibi profecto ac vt res geſta eſt ex Regeſtris enarrabo, quod cum niſi fallor anno D. 1558. inter D. White Academiæ Procancellarium ac Doctorem Treſham Ædis Chriſti Canonicum de iuriſdictione in monaſterij Oſneyenſis finibus exercenda, quam Procancellarius ad ſe ſpectare voluit, lis ingens oriretur. venerabilis vir Dominus Doctor Treſham Decani ac totius Capituli nomine, chartam quandam Roberti de Olleyo ſecundi, illius ſcilicet monaſterij fūdatoris, produxiſſe, oſtendiſſe, ex eaq; plenam & abſolutam à iuriſdictione Cancellarij exemptionem probaſſe atq; cōfirmaſſe dicitur, quo ſucceſſu haud ſcio. interim illud cōſtat, Cancellarium Academiæ tunc extitiſſe quemadmodum res ipſa loquitur, ac tantorum virorum iudicio liquet, ſiquidem ab eo quod non eſt, exemptio eſſe non poteſt: quod ſi tunc temporis Cancellarij nomen & autoritas non extitiſſet, illa certe exemptio quam Rob. de Olleyo pro ſuis comparauerat, nouæ & recēti Cācellarij iuriſdictioni nō præiudicaſſet.

274 Ad quintum teſtem deveniam Henrici primi Capellanum, Guymundum. *Hic enim anno domini* 1122. *Henrici vero Regis* 22°. *videns quod rex clericos ſuos fere illiteratos in Epiſcopos promoueret, alijs dignitates, alijs reditūs non modicos conferens ſibi (literatus cùm eſſet) & integræ opinionis, nihil præter victum & veſtitum à rege donari, indignans ſuper hoc, die Rogationum cùm Rex Miſſam audiret, ipſe lectionem propheticam in qua ſcriptum eſt non pluet ſuper terram annos* III, *& mēſes* VI. *ſic pronuntiando legit, non pluet ſuper terram* I. I. I. *annos & mēſes* V. I, *diſtinguēdo notas; clericis omnibus ſuper hoc admirantibus ipſumq; deridendo ſubſannantibus: increpatus igitur poſt miſſam à Rege & interrogatus quarè ſic feciſſet, ſubridendo reſpondit, quia vos ſic legentibus Epiſcopatus & Eccleſiaſtica beneficia confertis: ideoq; ſciatis me de cætero ſoli Chriſto Regi Regum ſummo ſeruiturum, qui* Guymundus.

ſibi

ſibi ſeruientibus non ſolum temporalia beneficia largiri nouit, ſed & æterna: ex qua confuſus reſponſione rex Eccleſiam Sanctæ Frideſwidæ Oxon ad capellam ſuam ſpectantem cum omnibus pertinētijs ſuis ei dedit, qui mox eiectis inde Canonicis ſecularibus qui vſq; ad id tempus eidem Eccleſiæ præfuerunt, Regulares ſibi Canonicos congregauit, quorum ipſe primus Prior extitit, dictam Eccleſiam feliciter regens annis decem & novem: hæc liber Frideſwidæ.

275 Poſt Gwymundum, ſextus teſtis eſt circa eadem tempora Theobaldus Stampenſis. Hic (vt videtur) Oxoniæ magnam cum Thurſtano (quem alij Thurſtinum & Truſtinum vocant) Eboracenſi poſteà Archiepiſcopo familiaritatem contraxit: incæpit per ea tempora Oxoniæ & Pariſijs teſte Baleo cent. 2. cap. 72. in appendice, graviſſima quæſtio inter Seculares & Religioſos de profeſſionis ſuæ præſtantia agitari: de qua Thurſtanum ad Magiſtrum Theobaldū Stāpenſem familiarem olim ſuum tumq; Oxoniæ agentē ſcripſiſſe conſtat, eius hac de re ſententiā implorantem, vel quod ipſe Fontanenſis monaſterij fundationem moliretur ab Eboracenſibus monachis incæptam, vel quòd depoſito Archiepiſcopatu, religionem ingreſſurus erat autore Gulielmo Neubricenſi libro primo cap. 14.

Theobaldus Stampenſis.

276 Theobaldus verò, vt ipſe Secularis, ita Secularium adverſus monachos partes ſecutus, Thurſtano, in quodam libello quem Improperiū in monachos vocat (eſtque in Oxonienſi bibliothecâ) reſpondit: libellus ſic incipit: *Thurſtano Dei gratia laudabili Eboracenſium Archiepiſcopo, Theobaldus Stampenſis Magiſter Oxenfordiæ, ſic Chriſti ſummi Pontificis vicem gerere, vt inter eiuſdem Vicarios ſedem mereatur obtinere, &c:* vbi cùm multa alia adverſùs monachos, tùm Clericorū paucitatem deplorat: cui alter qui adverſùs eum ſcripſit incertus quidem autor, hoc modo reſpondet, *Tu quoque neſcio quis nonnè Magiſtri vice Sexagenos aut Centenos pluſuè minuſvè clericos regere diceris?* Ex quo Theobaldum alicuius tum aulæ aut collegij Oxoniæ præfectum apparet.

277 Theobaldi Stampenſis ſivè Theobaldi Anglici

ex

ex Panvinio Grammaticaſtro qui ſub Henrico octavo floruit, meminit Baleus cent. 10. cap. 66. & cent. 13. cap. 85. ac Stampenſem ſuum, opus ad Robertum Capitonem compoſuiſſe dicit, ac anno 1250. claruiſſe: ſed omninò extra locũ: non enim ad Capitonem ſive Robertũ Groſted, ſed ad Thurſtinum ſcripſit, qui anno domini 1115. floruit autore Neubricenſi, ac magnas cum Cantuarienſi Archiepiſcopo de ſua profeſſione lites exercuit, autore Malmeſburienſi, Matheo Cant. & Gulielmo Rede in vitis Cantuarienſium, & Gulielmo Boolde.

278 Septimus eſt Gualterus Calenius Archidiaconus Oxon, qui ſub Henrico primo etiam apud Baleum anno domini 1120. floruiſſe legitur. Gualterus Calenius.

279 Robertus Pullenus ſivè Pullus, octavus eſt, de quo ſuprà in libro primo ex Roſſo diximus, teſtis: de eo hæc iam ſufficiant, quòd Oxonienſium ſtudia penè neglecta reſuſcitaverit: autore Boſtono Burienſi, Lelando atq; Baleo; de civitate Exoniæ, Oxoniam veniens, ibiquè per quinquennũ publicè legerit, autore incerto qui ſic incipit, *Angloſaxones Marciani principis, &c.* idquè in S. Theologiæ ſcholis, vt teſtatur Chronica Oſneyenſis; ac bonas literas ab interitu vindicavit; autore Ioanne Sariſburienſi primo Metalogici, capite quinto, qui diſcipulus eius fuerat: (inquit enim ſecundo Metalogici capite decimo ſe *Robertum Pullum & Simonem Pexiacenſem, in rebus Theologicis, per aliquot annos præceptores habuiſſe*) vt is iam Nonus accedat teſtis; floruiſſe vero ſub finẽ Henrici primi, ac initio Stephani Regis anno dom. 1134. vt author eſt ex Chronico Oſneyenſi, Ioannes Roſſus. Rob. Pullenus. Io. Sariſburiẽſis.

280 Eiuſdem temporis eſt teſtis Decimus qui autore Baleo anno dom. 1128. Oxoniæ floruit, vir vndiquaque doctiſſimus Celſus Armachanus.

281 Iam vero pro duobus vltimis, vndecimo quidem teſte ac Duodecimo, ego certè octo meorũ nominabo, quorum tu quelvis ſi velis accipias, ea tamen conditione, vt ſi minùs de vno perſuaderi potueris, alterum illius loco, certioris Octo teſtes pro duobus

fidei teſtem, ſumere non dedigneris.

282 Primus eſt Robertus de Bertune, de quo, in Chronico incerti authoris, ad finem Mariani Scoti, MS. in publica

Robertus Bertune

Bibliotheca Oxon ſic lego: *Anno* 1153. *Robertus Reverendus Prior Lantonienſis Eccleſiæ, ad Herefordenſem præſulatum electus, à Willielmo Dorobernia Archiepiſcopo, 3. Cal. July, Epiſcopus conſecratur Oxenfordiæ.* Quem ego etiam Oxenfordiæ ſtuduiſſe exiſtimabo, donec tu aliter docueris. Secundus eſt inſignis ille Hiſtoriographus Gul. Malmeſburienſis, qui anno Dom.

2. Gul. Malmeſ.

1142. obijt. Sane ipſius viri eruditio, ſatis indicat, vbi educatus edoctuſq; fuerit: & quanquam in neminem inciderim, qui eum Oxonienſem fuiſſe disertè affirmare velit, Oxoniæ tamen eum rei hiſtoricæ incumbentem affuiſſe, ex ipſius verbis auſim dicere; nam de reſtituta ab Ethelredo, Frideſwidæ Eccleſia, in Oxonia, ſic ſcribit. *Legi ego ſcriptum quod in Archivo eiuſdem Eccleſiæ continetur, index facti.* At Archiva illius eccleſiæ, niſi ipſe adfuiſſet, perluſtrare nullo modo potuit: hoc ergo mihi crede indicat, non minus Malmeſburienſem ipſũ Oxoniæ, rei antiquariæ operam dediſſe, quam illud ſcriptũ indicavit, Ethelredum, illius reſtitutionis fuiſſe authorem.

3. Gualt. de Conſtantijs.

Tertius eſt Gualterus de Conſtantijs: quem anno D. 1181. Oxoniæ Archidiaconum extitiſſe, & poſtea Lyncoln: Eccleſiæ Præſulem, teſtatur Florilegus, Lelandus, atq; Baleus. Quartus eſt eiuſdẽ pene temporis paulò tamẽ antea, Robertus ſcilicet Canutus, anno D. 1170. initio Henrici ſecundi, S. Frideſwidæ in Oxonia Prior, quemadmodum ex monumentis hodie liquet; idem affirmat Lelandus ac Baleus. Inter cætera ſcripſit hic libros tres de connubio Iacob, ad Laurentiũ fratrem, qui in bibliotheca Collegij Bailliolenſis. MS. extant: præfationem vero ſic orditur: *Dum adhuc ſcholaris, ſcholarum inſiſterem regimini &c.* vnde eum olim Oxonienſibus Rectorem, aut Lectorem extitiſſe credendum eſt.

4. Ro. Canutus

5. Rog. Houeden.

Quintus eſt præclarus hiſtoriæ author, Hovendenus, qui anno D. 1204. authore Baleo claruit. Quem ſi Oxonienſem fuiſſe neſcis, audi Robertum Parſons, authorem hac in re (vtinam quoq; in cæ-

teris) ſatis idoneum, qui in ſua ad D Franciſcum Haſtinge Admonitione, controuerſia, 2. cap. 10. ad hunc ſenſum, Anglicè verbatim, quem ego latinè reddam ſic ſcribit. *Sub Richardo primo, Henrici ſecundi filio, Rogerus Houendenus, Doctor & primarius Theologiæ lector in Oxonia, totam S. Thomæ vitã ſcripſit, quemadmodum in illius extat hiſtoria*, hæc ille. Sextus verò eſt ipſe Thomas Becket; Cantuarièſis ſub Henr. 2. Archiepiſcopus; quem Gul. Worceſtrenſis, ſuperius in catalogo Oxonienſium his verbis repetit. *Sanctus Thomas Cantuarienſis, in lege ciuili*, ſcilicet, *Oxonienſis Doctor*. Septimus eſt Rob. Foliot Archidiaconus olim Oxõ. & poſteà ſcilicet an. D. 1174. Herefordenſis Epiſcopus vt Baleus & Godwinus. Octavus eſt Io. Malborne Theologus Oxonienſis, provt incertus quidã author duas litteras *T. E.* nominis ſui præ ſe ferens, in Epiſtola ſua Anglicè ſcripta ad Reginaldum Scot. aſſerit; quam quidem Epiſtolam, in libro eiuſdem Reginaldi de *Veneficij Detectione*, in medium prolatam, leges. equidem aliquando putavi, Io. Malborne eo in loco, pro Io. Mylvertono occurriſſe. Sed illam hæſitationem, vtriuſq; authoris temporis collatio ſuſtulit: ſiquidem Ioannem Malborne ante annos tercentũ à ſuo tempore (circiter 20. abhinc annos) Oxoniæ floruiſſe, idem author T. E. affirmat: at Milvertonus, centum & aliquot annis (niſi valde fallor) eo recentior eſt, vti apud Baleum conſtat: librorum quoq; & operum ratio ſatis diſtinguit: ſcripſit enim Malbornus adverſus Magiam artificialẽ librum, vti idem author habet, eximium, cuius quidem inter opera Mylvertoni nulla mentio occurrit. Qui quidem liber, quoniam in veteri Saxonica lingua ſcribebatur, quẽadmodum *T. E.* aſſerit, ideo ego certè exiſtimo vel Malbornum noſtrum, Saxonica ætate, vel paulo poſt, & longè ante trecentos annos Oxoniæ floruiſſe: ſiquidem annis abhinc circiter 300. immo & multò ante id tẽporis, Saxonicũ idioma deſuetudine neglectũ & à pauciſſimis intellectũ iacuit: ille vero adverſus Magiã & Veneficia liber, ad cõmunẽ & vulgarem vſum ſcriptus fuiſſe videtur. Atq; ita octo pro duobus

6. Tho. Becket

7. Rob. Foliot.

8. I. Malborne.

teſtes habes,quorum tempora,eodem quo nob's occurrerũt modo, appoſuimus:ſed dubitandum non eſt,eos multo antea in minore ætate (quod præcipuè obſeruari velim) prima bonarum artium rudimenta, Oxoniæ imbibiſſe: ac poſteà, Henrici primi, Henrici ſecundi, & Stephani regis tẽporibus claruiſſe.

283 Iſte Stephanus,ius coronæ Angliæ invadens,concilium ſuorum Oxoniæ tenuit autore Polydoro libro xij: vbi multos ad vtilitatem cleri articulos ſtabilivit, ac confirmavit, quos tamen ipſe magno ſuo incommodo neglexit: non ſolũ enim Oxonienſes, ſed & Vniverſos penè Anglos malè in ſe animatos habuit, idq; alia quoq; de cauſa, quam hic non omittam.

284 Nam Edgarus Ethelingius Edwardi Exulis filius, Edwardo autem Confeſſori affinis & hæres deſtinatus, ab Haraldo de ſuo iure deiectus tamen: Oxonienſis prouinciæ Comes creatus eſt; quam dignitatem etiam Normannis ingreſſis tenuit: mortuus vero poſtea in Scotia ἄπαις, ſororem Margaretam (Malcolmo Scotorum Regi nuptam) hæredem reliquit: cuius filia Matilda Henrico primo poſtea deſponſata, in perſona Matildę Imperatricis Hẽrici Regis Angliæ ſecundi matris, Saxonicum ſanguinem coronæ Anglię iterùm reſtituit, eaq; de cauſa de Anglis optimè merebatur: nequè Stephanus regnum obtinuiſſet, niſi Hugo Bigotus octauus, Henricum primum morientem, Matildæ, Stephanum præpoſuiſſe iuramento ſuo confirmaſſet, quam ob cauſam Norwici Comes à Stephano creatus eſt.

Stephanus quomodo imperium adeptus eſt.

285 Matilda verò Imperatrix, cum in caſtro Oxon à feſto Michaelis, vſq; ad Natale Domini, à Stephano Rege fuiſſet obſeſſa, candidis induta veſtibus, noctu per nivem effugit, & Wallingfordiã ſe contulit: *Verum quia durante caſtri Oxonienſis à Stephano obſidione, Parochiani capellam Sancti Georgij in caſtro ipſo ingredi non potuerunt, ideo ſuper fœdum Sancti Wallerici* (loquor ex libro Oſneyenſi) *ſuper medietatem decem & ſeptem acrarum terræ quas Oſneyenſibus* [x] *Bernardus de ſancta Wal-*

[x] Alias dicitur Wernardus.

Wallerico dederat, capella Sancti Thomæ Apoſtoli haud procul à caſtro iuxta Northoſneyam conſtructa eſt, atq; ob id capella Sancti Georgij in caſtro Oxon. à Roberto de Olleyo ſecundo cum omnibus ſuis pertinentibus Canonicis Oſneyenſibus Regularibus, data, & à Galfredo Iuereyo confirmata fuit.

286 Quo tempore Rogerus Sarū Epiſcopus, poſſeſſiones quas antea per iniuriam, *Biſhopsmore ſcilicet molendinum, terras de Ara Frideſwidæ, pratum quod præſtoit dicitur, Binſeyam, ac quæcunq; ad Hydam de Walton pertinebant*, abſtulerat, Priori & conventui, S. Frideſwidæ reſtituit, *cum ipſa feria, rebus omnibus & dignitatibus, quæ ad prædictos Canonicos infra vniuerſitatem Oxenfordiæ* (loquor ex ipſius charta) *iure pertinebant*

287 Intereà rem eccè: eccè (inquam) antiquitatis Normannicę duodecim (hunc enim iudiciorum morem Normāni ipſi voluerunt) ex parte Oxoniæ fideliſſimos teſtes: tanta integritate & gravitate in vnum conſentientes, vt neminē eorum reijcias: accede igitur ad horū tribunal, animadverte quid loquūtur niſi in cauſa Cātabrigiæ tuæ, antiquiores tibi adſint ſine quæſtionibus atq; torturis in ſubſellia prodeuntes, quorum cum nominibus, tempora libenter ediſcerem.

288 Etenim poſt Cantabrigiæ per Croylandenſes incæptionem, ab Alfredo Beverlaci Theſaurario qui ſub Stephano floruit, ſeriem Cantabrigienſium incæpiſſem, niſi Lelandus dixiſſet eum Cantabrigienſem fuiſſe, vti fertur: non igitur certò affirmat, ſed quemadmodum Virgilius, Fama eſt Enceladi ſemiuſtum fulmine corpus, vrgeri hâc mole &c: Cui Rogerum Herefordenſem, Lelandi quoq; coniecturâ Cantabrigienſem, niſi id fieri non poſſe, ſuperiùs demonſtratum eſſet (floruit enim aliquanto ante Croylandenſes) adiunxiſſem.

289 Primus igitur Cantabrigienſis ſucceſſionis teſtis, erit, qui anno dom. 1251. floruit, Vincentius Coventrianus: ſecundus Humphredus Neckton, anno 1259. Tertius Elias Rubeus ſub Edwardo primo Cantabrigienſis (vti fertur) inquit Baleus, concedamus tamen, ne omnino omnia adverſa-

rio præſidia ſubduxiſſe videremur. Reliqui ſunt, Thomas de Illeya anno Dom. 1290. Thomas Langforde ſub Edwardo ſecundo: Hugo de Sancto Neoto ſub Edwardo 3°. Simon Burneſtonus Cantabrigienſis quoq; (vt fertur) inquit Baleus ſub Edwardo item 3. Rogerus Glactonus, anno dom. 1340. Galfredus Graundefeld, eiuſdem temporis, ac Ioannes Folſham: accedunt Io. Repingale, & Richardus Wetherſet aliàs Cantabrigienſis, qui eodem tempore anno videlicet 1350. ſub Edwardo 3. floruerunt.

Comparatio teſtium Oxon cum teſtibus Cantabrigiē-ſibus.

290 Hi ſunt apud Lelandum ac Baleum, Cantabrigienſis ſtudij poſt incæptionē per Croylandenſes, antiquiſſimi omnium teſtes: quibus ſi conſtiteris, neceſſe eſt vt Oxoniam longè antiquiorem fateare, quod ex horum temporum cōparatione facile intelliges. Nam Ingulphus in ſerie Oxoniēſium primus, quiq; puer Oxoniæ ſtuduerat, Gul. Neuſtriorū ducis, circa annum domini milleſimum quinquageſimū primum, anno vero Edwardi Confeſſoris octauo aut nono (eo enim tempore Gulielmus venit in Angliam primùm) factus eſt ſcriba.

291 Allocatis vero annis viginti aut circiter, quibus puer Oxonię ſtuduerat, annum milleſimum triceſimum habebimus, ſub Cnutone primo; atq; hactenus Ingulphi tempus protenditur: adeoq; inter primum Oxonienſem & primum Cantabrigienſem, in hac ſerie teſtem, iuxta computationem Florilegi, ſunt anni 221. inter vltimum vero Oxonienſem ac vltimum Cantabrigienſem ſunt anni centum & duodecim: & tamē vltimus in ſerie Oxonienſiū, demptis duodecim annis, penè par eſt cum primo in ſerie Cantabrigienſium. Atq; hæc de antiquitate Normannica.

292 Nam ſi de antiquitate Britannica agatur, multò maius diſcrimen inter vtriuſq; Academię originem futurum eſt. Licet enim maiores noſtri, Academiam ſuam Oxonienſem, adeò antiquam cenſuerint, *vt nullam certam illius originis ac principij memoriam exiſtere* dixerint (Pariſienſi enim multo antiquiorem, etiam apud ſummum pontificem Romanum

con-

contenderunt)nos tamen ex Aſſerio vſq; à temporibus ſã-ĉti Germanni(vtcunq; ante id tempus res ſe habuerit) Oxoniæ antiquitatem,licet interruptâ ſerie,iure optimo, repetere poſſumus.

293 A cuius tempore,vſq; ad Cantabrigiæ per Croylandenſes monachos inceptionem,circa annum domini 1113 aut 1114.ſub Henrico primo(cùm S. Germanus anno dom. autore Florilego 446.in Britanniã venit)ſunt anni fere Octingenti,ad noſtra vero tempora,hoc eſt ad annum domini 1608.ſunt anni mille ac ferè ducenti; ab Aluredıana vero Oxoniæ reſtitutione ad Croylandenſes Cantabrigiæ autores ſunt anni plus minuſuè trecenti; ad noſtrà vero tempora, circiter 730.à tempore autem incæptionis ſtudij Cantabrigienſis,per Croylandenſes,ad præſentem dominicæ incarnationis annum,ſunt anni circiterquingenti.à tempore verò quo Oxonia,Vniverſitatis privilegia ac iura accepit, ad tẽpus quo Cantabrigia de ſtudio facta eſt Vniverſitas ſicut Oxonium per curiam Rom:ſunt anni plus minùs 456.

Latum diſcrimen inter antiquitatem Oxon & Cantab.

294 S.enim Neotus anno dom.882.aut 883, Oxoniẽſis gymnaſij confirmationem obtinuit provt ſupra declaratum eſt,à pontifice Rom , Martino ſecundo. Cantabrigia vero,non idem obtinuit ante an, dom.1318.aut 1319,quemadmodum ex Bulla Ioannis Viceſimi primi dicti Viceſimi ſecundi in ſuperiori libro oſtenſum eſt.Sicut enim Aluredus non ſimpliciter Oxoniæ aut illius ſcholæ ,ſed Vniverſitatis Oxoniæ primus fundator extitit teſte autore etiam incerto qui ſic incipit, *Tractatus iſte compendioſè extractus de diverſorũ hiſtoriographorum libris* &c.Floruit vero anno dom.1462, ſic Edwardus eius nominis poſt conqueſtum ſecundus, Cantabrigiæ:eo enim autore,Cantabrigienſis Academia non ſolũ Oxonienſium privilegijs ornata,ſed etiam pontificijs immunitatibus primùm aucta,ac Vniverſitatis nomine inſignita publicè(cùm anteà privatæ tantùm inſtitutionis cenſeretur) ac declarata fuit.

295 Sed pergo ad Henricum ſecundum;cuius tempo-

ra

Decimum Tertium Antiquitatis Oxon. Argumentum

ra Thomam de Becket, Oxonienſem vti paulò ſuperiùs dictum eſt, in iure civili Doctorem, autore Gulielmo Worceſtrenſi, Archiepiſcopum Cant. ex Anglorum gente poſt conqueſtum primum, nobis ſuppeditant, licet dubium non ſit eum multò anteà, tenerâ ætate, ſtrenuam Oxoniæ literis ediſcendis operam navaſſe.

S. Thomas Cantuarięſis Oxonienſis.

Non fuit Archiepiſcopus Cant. ex Cantabrigienſibus ante Cranmerum.

296 Oxonienſis fuit hic primus poſt conqueſtum (vti diximus) Archiepiſcopus Cantuarienſis; illam ſedem Normannis (*ò domus antiqua, quàm diſparibus dominis diſpar* licet nec Anſelmum nec Lanfrancum iuſta laude privari vellem) vſq; id temporis obtinentibus: cui non pauci Oxonienſes in eadem dignitate ſucceſſerunt, Sanctus Edmundus, Stephanus Langtonus, Robertus de Kilwarby, Ioan. Peckham &c. etiam antequam Cantabrigia de ſtudio, facta Vniverſitas per curiam Rom. fuerat: vt illud taceam, non ante Tho. Crāmerum, quenquam alterius illius Academiæ alumnum, illā Metropoliticæ dignitatis ſedem obtinuiſſe: quanquam ab eo tempore, multos illius Academiæ, literis & pietate inſigniſſimos, maiores noſtri illic ſediſſe meminerint, iamq; hodie Reverendiſſimum & Ampliſſimum in Chriſto patrem, Oxonienſis Academiæ Cancellarium digniſſimum, illic fæliciter, ad maximum Eccleſiæ noſtræ profectum, *ἀρχιεπισκοπεῦντα* videmus. Sunt tamen qui Ioannem Vfforde anno Dom 1348. ad illam ſedem nominatum Cantabrigienſem fuiſſe ſcribunt: quod vtcunq; illis darem (quanquam paulo ante illud tempus quendam Ioannem Offorde in iure Canonico Oxoniæ incæpiſſe non ignorem) tamen Archiepiſcopum fuiſſe nego, ſiquidem quia Canonice electus non erat is, ſed Tho. Bradwardinus Oxonienſis, ideo nec pallium vnquam nec conſecrationem obtinuit.

Walterus de Conſtantijs.

297 Neq; verò Vnicum eſt Thomę Becketi, doctrinę Oxonienſis ſub Henrico ſecundo teſtimonium: eſt quoq; vti diximus Walterus de Cōſtantijs, Archidiaconus Oxonienſis, & poſtea anno dom: 1181. autore Florilego, Lyncolnienſis *Eccleſiæ* Præſul, qui idem loquitur ac profitetur. Adſūt

quoq;

quoq; Hæretici Gerardini, qui poſtquàm Galliam ac Germaniam, peſtiferis ſuis inſtitutis imbuiſſent, ac iam tum Eccleſiam Anglicanam, Thomæ Cantuarienſis iniurijs vexatā atq; iactatam vidiſſent, ſumma innovandi ſpe huc convolarunt, *duce quodam Gerardo, in quem omnes tanquam principē reſpiciebant.*.

298 Verum Angliæ ſcutum illud ſeptemplicis formæ Oxonium, hæreticorum machinas facile diſſipavit; vbi Rex Henricus diſcutiendæ hæreſeos cauſâ, Epiſcopale conciliū congregaverat; vbi à clero Oxonienſi convicti, non ſolum in cute, verberibus, ſed etiam ſtigmatibus in fronte notati, hæreticæ pravitatis infamiam ex vrbe & Academia reportabant, *edictoq; Regio cautum, vt quos clerus Oxonienſis hæreſeos damnaſſet, eos nemo hoſpitio aut ſolatio conſoueret.* hæc Neubrigenſis lib.2.cap.13.

Hæretici Gerardini ab Oxonienſibus cō-victi.

299 Nec diſſimile eſt quod apud Matheum Cant. legimus, à Stephano Cantuarienſi ſub H. 3. concilium Oxoniæ in Eccleſia de Oſney fuiſſe celebratum, *in quo iuvenis quidam hæreticus qui ſe Ieſum Chriſtum nominavit, duæq; cum eo mulieres vtriuſque Mariæ, Deiparæ, ac Magdalenæ nomina vſurpantes, damnabantur, & crucifigebantur*: Diaconus quoq; alter, in eodem concilio Apoſtaſiæ convictus, clericali gradu privatus, flammis conſumptus eſt; cuius rei meminit Io. Stoveus in H. 3. ſed paulò fuſiùs Math. Pariſienſis, Trivethus, Baleus, &c. ſed & Hæreticorum dux ſub H. quinto, Ioannes Sharpe, textor Abindonenſis, vt referunt Annales Londonenſes, Oxoniæ quoquè convictus, meritas luebat hæreſeos pænas.

Pſeudochriſtus Oxoniæ convictus.

Io. Sharpe.

300 Præter hæc, ad rem facit quod Henricus ſecundus rex ipſe, an. dom. 1180, tranſlationi corporis Sanctæ Frideſwidæ apud Oxoniam, perſonaliter adfuit, *quo tempore morabatur apud Oxenfordiam ſtudiorum cauſâ clericus quidam, Stephanus nomine, de Eboracenſi regione oriundus*, vt inquit Philippus S. Frideſwidæ Prior, in libro ſuo de miraculis, S. Frideſwidæ, qui ſic incipit, *Domini ſaluatoris noſtri virtus & ſapientia, &c.*

301 Richardum verò primum, Angliæ Regem, anno dom. 1157. Oxoniæ natum quid commemorem? Qui ad ornãdam Academiam Oxonienſem, cùm in exteras partes diſceſſurus, regnum ſuum firmo regimine ſtabiliret, nõ Londini ſolùm, ſed & Oxoniæ imprimis, vbi natale ſolum fuerat, nec non & alijs celeberrimis locis, Maioris & duorum, (nam Henricus tertius, duos alios addidit) Aldermannorum ſocietatem inſtituit; cives Oxonienſes in Londinenſium civium iura ac libertates aſcribi, & Maiorem civitatis Oxon, in feſto coronationis ſuæ, de Botelaria ſibi inſervire voluit, quas dignitates multi qui ſecuti ſunt eum Reges, confirmarunt.

Richardus primus quomodo Oxoniæ profuit.

302 Quàm verò res Academica ſub eo floruerit etſi ſatis conſtet ex eo quod H. tertius, Maiorem civitatis Oxon ad ſcholarium imprimis pacem inſtitutum fuiſſe ſæpè ſcribat, ex initio tamen regni Ioannis luculenter patebit; quis enim crederet illis præſertim temporibus, Seculares clericos quicquã in Religioſos potuiſſe, quibus omnes tùm ſtudebant, quos omnes tuebantur ac diligebant, niſi maxima autoritate, magniſq; privilegijs muniti fuiſſent? quod Frideſwidæ Religioſi ſatis tùm experti ſunt, qui Academiæ iugum non antè excutere potuerunt, quàm ſummis votis, precibuſq; talem chirographum Academiæ nomine à Cancellario, totoq; Oxonienſium Magiſtrorum cœtu, impetrarunt.

Chirographus Oxonienſium ſcholarium de Canonicis Frideſwidæ nõ vexandis.

303 *Sciant Vniverſi per præſentes nos Cancellarium Vniver-*
ſitatis Oxon cum toto cœtu Magiſtrorũ eiuſdem, teneri & per præ-
ſens ſcriptum firmiter obligari Priori & conventui Sanctæ Frideſ-
widæ Oxon & eorum ſucceſſoribus in ducentis libris moneta Angli-
canæ ſolvendis eiſdem, aut eorum certo Attornato, hoc præſens ſcrip-
tum obligatorium oſtendenti, cum conditionibus ſubſcriptis: Videli-
cet, quòd ſi contingat nos præfatum Cancellarium, ac cœtum Ma-
giſtrorum Vniverſitatis prædictæ, ſeu aliquem vel aliquos miniſtro-
rum noſtrorum per ſe, vel alios, præfatos Priorem & con[illegible], ſeu
aliquos vel aliquis infra ſepta monaſterij Sanctæ Fride[illegible] prædi-
ctæ inhabitantes vel habitantes, inquietare, moleſtare in aliquo ſeu
gravare per aliquam citationem, monitionem aut arreſtationem fa-
ctam

ctam ſeu in futurum vel perpetuo faciendã, tunc benè licebit dictis Priori & conventui & eorum ſucceſſoribus vel eorum certo Attornato præfatam ſummam ducentarum librarum de nobis & ſucceſſoribus noſtris recuperare, & in ſuos vſus proprios recipere, toties, quoties deliquerint vt prædictum eſt, ſine dilatione aliquali: et ad iſtã obligationem cum conditionibus ſupradictis bene & fideliter faciendis, obligamus nos & ſucceſſores noſtros & vnumquenquè noſtrum per ſe ſolùm & in ſolidum in omnibus bonis noſtris mobilibus & immobilibus vbicunquè fuerint inventa. In cuius rei teſtimonium, ſigillum noſtrum commune præſentibus eſt appoſitum. Datum Oxoniæ in domo noſtræ congregationis in feſto S. Iacobi Apoſtoli, anno domini milleſimo ducenteſimo primo. Hoc eſt ſecundum computationem Florilegi, anno Regis Ioannis. 3°.

304 Quod antiquiſſimum eſſe fateor ſcriptum, quod de Oxonienſium rebus, ſalvum, illæſum, & authentico Vniverſitatis Oxon ſigillo quo iã vtimur munitũ, vidi licèt fortè nõ eodem ſigillo numero; Nam Petrus Anglicus aliàs Payne; ſigillum commune Vniverſitatis Oxon, ſub quo Pragẽſibus ſuis ſcripſit, *Oxoniam & Vniverſam Angliam, Pragenſis fidei fuiſſe, furto ſurripuit* autore Tho: Gaſcoigne in Dictionario Theologico, in verbo Epiſcopus. Sigillum Vniuerſitatis Oxõ furto ſublatũ.

305 Præter hoc vberrimum teſtimoniũ, occurrit apud Florilegũ, Gulielmus de Oxonia, Prior de Southwerke: multiquè apud Lelandum id temporis, ſcriptores Oxonienſes, præclariq; literarum proceres. Accedi[illegible] [illegible]uium Regis Ioannis & Magnatũ ſuorum apud O[illegible], anno regni ſexto: & dominicę nativitatis celebratio apud Ox[illegible], anno regni ſeptimo: & contempta illa ſcholarium Vniverſitatis Oxoniæ reverentia, quâ ob duorum clericorum ſuſpenſionem minùs iuſtè à Rege commiſſam, tota Vniverſitas diſperſa eſt, qua de re ſuo loco fuſiùs dicemus.

306 Deſijſſet hic oratio, maximè cùm Vniverſitatis Oxon Archiva, ac Memorabilia ab Henrico tertio repetita, ſatis plenam huiuſmodi rerum memoriam contineant; niſi abſurda Londinenſis de re quâdam magni certè momenti Decimũ quartum & vltimũ antiquitatis Oxon argumentum.

 oratio

oratio,& communis error malè ſentientium, me ad refutandum propuliſſet. Scriptū reliquit Oxonienſis Antiquarius, Aluredianam Theologorum Aulam magnam, à tempore Gulielmi primi,vſq; ad Henrici iſtius tempora,minùs ſecunda fortuna olim fuiſſe vſam: tum verò Archidiaconum Dunelmenſem Gulielmum nomine, eximium literarum & literatorum Mecęnatem,virtutibus tamen quàm opibus ditiorem,manus in eo miſerabili Collegij ſtatu pro virili ſua parte adiutrices porrexiſſe: & certam pecuniarum ſummam ad Regij operis inſtaurationem ex teſtamento legaſſe;qua prædia empta ſunt,adeò tamē pauca,vt eorum reditus vix quatuor alendis collegis eſſent ſatis,&c.

Londinenſis error,& calūnia in Oxonienſem Antiquarium.

307 In quo Londinenſis, Oxonienſem gravitèr accuſat,quaſi veteratoris ſubdoli more,Ioannis Balei ſive Lelandi verba,cent.5.cap.*69*.de Richardo Aungeruyle,ſive Burienſi,Epiſcopo Dunelmenſi, ad Gulielmum hunc Dunelmi Archidiaconum & de Aluredianis alumnis optimè meritū, detorſiſſet.

308 Cauſa erroris fuit, eo quod Baleus Richardū hunc Epiſcopum Dunelmenſem,Oxoniæ olim ſtuduiſſe ex Roſſo (apud quem in libro de Regibus nihil huiuſmodi eſt) literarū ac literatorū Mecęnatē ſuâ ætate maximū fuiſſe,quod & de Gulielmo Archidiacono Dunelm: Antiquarius prodidit, & eximiam publico ſtudioſorum commodo,bibliothecam Oxoniæ inſtituiſſe ſcribit;quam bibliothecam, nec non & Aulā ab eodem,ſi Londinenſi credimus, Oxoniæ Vniverſitatis nomine dictam, inſtitutam, pro Magna Aula Vniverſitatis, ſivè Aluredianì Theologorum Collegij,per Gulielmum Archidiaconum Dunelmenſem reſtitutâ,vti prædictum eſt,iniquiſſima ratione accipit Londinenſis,ac blandiente ipſi tùm hominum,tùm fortaſſè rerum ipſarum ſimilitudine, omnia miſcet confunditquè, vt ſi poſſit omnem illius antiquiſſimæ reſtitutionis memoriam,ſi non tollere, at ſaltem de loco ſuo dejcere,ac multò quàm res patitur, recentiorem facere videretur.

309 Illud autem ſe facturum putavit, ſi antiquiſſimi reſtitutoris factum, Gulielmi ſcilicet Archidiaconi Dunelmenſis, ſub Henrico tertio, Richardo Aungeruyle, qui Edwardi tertij tempora non exceſſit, aſcriberet.

310 Imprimis enim ijs omnibus Antiquariolis adverſatur, qui collegium ſive Aulam Vniverſitatis in Oxonia per Gulielmum Archidiaconum Dunelmenſem vel ſub Aluredo Rege, vel ſaltem per Gulielmum Epiſcopum Dunelmenſem ſub Gulielmo primo, anno ſcilicet regni duodecimo cæpiſſe tradunt, quemadmodum in Epiſcoporum Dunelmenſium geſtis Io. Stoveus ſe legiſſe dicit. Quorum illos vt Londinenſis non aliter quam proprio ſuo errore refutavit, dum Gulielmi & Archidiaconi nomen illis tẽporibus inauditũ fuiſſe affirmat, de quo à nobis alibi dictum eſt, ita nos quidem paulo rectius Stoveũ, dum anno Gulielmi primi duodecimo, nullum Gulielmi profecto nomine Epiſcopum Dunelmi ſediſſe dicimus.

311 Quem enim Gulielmum intelligit? Sine dubio, Gulielmum de Kairlipho, à monaſterio Sancti Carilefi ſic dictũ de cuius ad ſedem Dunelm. electione, Turgotus eodem tempore Prior fideliſſimè ſic tradit; *Tranſactis poſt occiſionem Walcheri Epiſcopi ſex menſibus, & decem diebus, anno imperij Willielmi quinto decimo, Abbas monaſterij S. Martyris Vincentij, Willielmus ab ipſo rege electus, Epiſcopatum Dunhelmenſis Eccleſiæ, quinta Idus Novembris ſuſcepit regendum; ordinatio verò illius, aliquanto poſt, id eſt, tertia nonas Januarij, videlicet in octavis S. Ioannis Evangeliſtæ, die Dominica; præſente rege & Epiſcopis totius Angliæ aſtantibus, ab Archiepiſcopo Eboracenſi Thoma, ſolenniter eſt adimpleta, &c:* hæc ille, ex quo quis eſt qui Io. Stoveum, ab eo qui Gulielmum hunc anno Gulielmi regis primi duodecimo Epiſcopum Dunelmenſem ſediſſe prodidit, inſigniter deceptum fuiſſe non videt?

Gul Kairlipho Epiſcopus Dunelmenſis.

312 Londinenſem quoq; totam cauſam in tantas anguſtias, inani quadam gloriatione conieciſſe, vt poetam Oxoniẽſem, Hugonem ſcilicet Coriatum, Chronographicæ de-

ſcriptionis collegiorum Oxon autorem, Collegium Vniverſitatis ſub Aluredo per Dom. Gulielmum Archidiaconum anno 873. cæpiſſe affirmantem, non aliter refutaverit, quam totum ei concedendo, ea conditione, ſi is vel vnum Epiſcopum, Abbatem Archidiaconum, Ducem aut Equitem, Gulielmi nomine dictum ante S. Edwardum proferre potuerit; *Nam diligenter* (inquit) *obſervavi & in ſerie Epiſcoporum omniũ ſeu catalogis, in teſtimonijs Epiſcoporum, Abbatum, Ducum atq; Militum, in chartis regum antiquorum, nullum nominatum Gulielmum; Robertum, Thomam aut Ioannem ante Edwardum Sanctum, &c.* hæc Londinenſis lib. Antiquit. Cantabrig. 2.

313 Ego verò, quanquam non neceſſe habeo, Coriato noſtro in omnibus adhærere, quis tamen eſt qui tantum cõcedente libenter adverſario beneficium negligeret? pro Coriato igitur, varie illud nomẽ apud antiquos ſcribi ſolere, reſpondeo: interdum enim Gulielmus, interdum Willielmus, Wilhelmus, Wolſhelmus, & Quichelmus ſive Quicelmus dicitur, idq; ex vſu aliorum intelliges: ſiquidem pro Alfredo, hic Ælfredum, illic Alfricum, ſæpe Aluredum habes: & Piers deflexum eſſe à Petro nomen non dubito: Wulfhelmi igitur nomine duo occurrunt Epiſcopi; alter Bathonienſis, Herefordenſis alter; vterq; ni fallor circa annum Dom. 900. & ante Edwardum Sanctum: Quichelmus, vero ſive Quicelmus, à Theodoro anno Dom. 677. conſecratus eſt Epiſcopus Roffenſis vti ex Beda lib. 4. hiſtor: cap. 11. apertè conſtat. Quicelmum vero eſſe Willielmum ex impreſſis exemplaribus cognoſces, in quorum pulcherrimis & accuratiſſimis, ſic lego, *Theodorus in civitate Roffi Wilhelmum conſecravit Epiſcopum.* Cui lectioni favet Tho. Stapletonus qui in verſione Anglica Willielmum quoq; in eo loco legit, & Godwinus in ſuo catalogo, dicit Bedam Quichelmum, VVillielmum appellare; nec in Manuſcriptis & Impreſſis exemplaribus alicuius eſt momenti diſcrimen, ſi idem nomen ſit, vt iſti exiſtimant, Quicelmus & VVilhelmus.

Gulielmi nomen an in vſu fuerit apud maiores ante tempus Ed. S.

314 Iam vero, quoties de Ioanne Mailroſio, Ioanne

Scoto

Scoto Erigena, & Ioanne de Beverley Archiepiſcopo Eboracenſi & alio Ioanne apud Aſſerum multo ante Edwardū Sanctum cogito, toties profecto tanti me pudet erroris Lōdinenſis, quo is Ioannis nomen ſuum quoq; ac proprium, non ante Sanctum Edwardum maioribus noſtris innotuiſſe ſcribit: Concede igitur mi Londinenſis, poetæ noſtro quod affirmavit ille ac tu promiſeras, Gulielmum ſcilicet ſub Aluredo rege Archidiaconum Dunelmenſem, Collegium Univerſitatis fundaſſe, anno 873. ac profectò videbis quàm iniquum te geris arbitrum, qui Gulielmi illius antiquiſſimi factum, ad Richardum Aungervile, multis Sæculis recentiorē, detorquere conatus es.

Ioannis nomē Vſitatum apud Anglos ante tempus Eduardi. S.

315 Deindè ex Baleo ipſo hominem convincam. Baleus enim cum Lelando, hunc Gulielmum, à, ſivè de Dunelmo cum Gulielmo Shirwode eundem fuiſſe exiſtimat, aut quod idem eſt, Gulielmum Shirwode non alium ab illo Gulielmo fuiſſe: at Gulielmum Shirwode nō ſolùm tempore à Richarchardo Aungeruyle (toto enim centenario & magis abſunt) verùm etiam rebus geſtis ſeiungit: hunc enim inſtitutæ bibliothecæ, illum revocationis ſcholarium Oxonienſium nomine, poſt interdictum legati (idque ex Io. Roſſo) extollit: ſatis enim aptè Gulielmus Dunelmenſis (ſuppoſito quod ſit idē cum Gulielmo Shirewood) Oxonienſes ſcholares reduxiſſe dicetur, ſi collapſas eorum res ſuis beneficijs auxerit poſt tantas preſertim iniurias à Legato illatas. Ideò Roſſus ſic ſcribit: *Demùm ſupervenit quidam bonæ memoriæ Doctor Theologiæ, Magiſter Willielmus de Deorrham, quondam ſocius magnæ aulæ Theologorum Oxon; qui 300. libras pecuniæ Universitati Oxon contulit pro 13, 12, vel, 10. Theologis in eadem aula in futuro ſuſtinendis; & erat ipſe Archidiaconus Dunelmenſis, & ſecundùm Matheum Pariſienſem in Chronicâ ſuâ obijt anno domini* 1249. *rediens à Romana curiâ eminentiſſimè literatus*; hæc Roſſus.

Reſtitutio Aulæ Theologorum Oxon per Gul. Dunelm. aliàs Shirwode.

317 Infirmam tamen eſſe Lelandi atq; cum eo Balei exiſtimantis, Gulielmum de Dunelmo, eundem eſſe cum Gulielmo Shirewoddo coniecturam hinc apertè liquet, ſi qui-

quidem autore Matheo Pariſienſi, Gulielmus de Dunelmo anno Dom. 1249. diem obijt: at Gulielmum de Shirewoode anno 1267. in vivis extitiſſe, ex præfatione Rogeri Baconi, operi minori ad Clemẽtem quartũ, qui ex Onuphrio hiſtoriæ pontificiæ principe, anno Dom. 1265. ſedere cæpit, præfixa, luculenter patebit; vbi dùm tarditatis ſuæ in ſcribendo veniam deprecatur (nonagenarius enim tunc fuit) ſic ſcribit. *Quod adijcio probare poteſtis per ſapientes famoſiores inter Chriſtianos tempore præſenti, quorum vnus eſt frater Albertus de ordine prædicatorum, alius eſt Magiſter Gulielmus de Shirewoode Theſaurarius Lyncolnienſis Eccleſiæ, longe ſapientior Alberto, nam in philoſophia communi nullus maior eſt eo.* hæc Baconus.

318 Quem idem opus Anno 1267. ſcriptum ad Clementem pontificem tranſmiſiſſe, alibi ex eodem opere vbi de Kalendarij correctione agit, ſatis quoq; apparet dum ſic inquit. *Ab anno probationis Ptolomei ſunt nunc de annis Domini 1127. eo quod nunc ſit annus Domini 1267, à quibus ſi demantur, 140. qui fluxerant ab incarnatione vſq; ad probationem Ptolomei, remanebunt* 1127. hæc ille. ex quibus efficitur cũ quem Baconus Gulielmum Shirewooddum vocat, longe diverſum ab eo eſſe de quo nunc agitur Gulielmo Dunelmenſi, quod Lelandum prætterijſſe ſane nõ miror, cum & Matheum Pariſienſem & Roſſum ipſum in alijs huius argumenti circumſtantijs (ne quid tantis nominibus derogetur) non parùm aberraſſe video: id quod ex inſtrumento quod mentiri neſcit, in Archivis, in Aluurediani Collegij publico Vniverſitatis Oxon ſigillo corroborato iudicabis, cuius magnam quæ ad præſentem rem ſpectat, partem tranſcribam.

Lelãdi lapſus.

319 *Omnibus Chriſti fidelibus ad quos præſens ſcriptum pervenerit, Magiſter Lodovicus de Chaprrnay doctor. S. Theologiæ Cancellarius Vniverſitatis Oxon, Doctores S. Theologiæ, & Procuratores eiuſdem per Vniverſitatem deputati, ſalutem in domino ſẽpiternam: Cùm ad laudem dei & augmentum cleri, Magiſter Gulielmus Byrkley, Adomarus de Chewingham, Radulphus Senowne executores bonæ memoriæ Magiſtri Willielmi de Dunelme Archi-*

chidiaconi de Dunelme, nobis & Vniuerſitati deliberauerint quadringentas marcas bonæ monetæ Angliæ ad acquirendum & emendum certos reditus, terras & tenemēta, diſponenda pro exhibitione ſex Magiſtrorum in facultate artium magis propinquorum partibus Dunelm: in perpetuum, prout in teſtamento dicti Magiſtri Wilhelmi plenius continetur, Sciatur igitur, nos Magiſtrum Lodovicū de Chapyrnay, Doctorem, S. Theologiæ & Cancellarium Univerſitatis Oxon, doctores, S. Theologiæ & Procuratores eiuſdem habentes autoritatem totius Vniverſitatis nobis deputatam, ad honorem Dei ſtabilimentumquè noſtræ Vniverſitatis, dediſſe, conceſſiſſe, & hac præſenti charta noſtra confirmaſſe Magiſtro Rogero Caldwel, cuſtodi, ac ſocio ſeniori Magnæ Aulæ Univerſitatis Oxon, & ſcholaribus eiuſdem, octo meſſuagia cum gardinis, &c. (& in fine eiuſdem) *Et nos Magiſter Lodovicus de Chapyrnai Cancellarius de Oxon, Doctores. S. Theologiæ & Procuratores eiuſdem, habentes autoritatem à totâ Vniverſitate nobis deputatam & conceſſam, ad dand. tenementa, terras, prædictis cuſtodi ſeu ſeniori ſocio aulæ prædictæ & ſocijs eiuſdem & eorum ſucceſſoribus contra omnes gentes Warrantizabimus, acquietabimus, & defendemus in perpetuū. Pro quâ quidem Warrantizatione, acquietantia, & defenſione, dedimus ſoluimus & deliberavimus trecentas marcas bonæ monetæ Angliæ præmanibus, pro dictis octo meſſuagijs libero reditu & quatuor cottagijs, de pecunijs antedictis. In cuius rei teſtimonium, ſigillum noſtræ Vniverſitatis appoſuimus. Datum Oxoniæ x°. die menſis Iulij, Anno regni Regis Henrici tertij poſt conqueſtum Angliæ quarto.* Hoc eſt anno domini ſecundum Florilegum, 1219.

Validiſſima πίςις pro reſtitutione Aulæ Vniuerſitatis per Gu: Dunelm,

320 Lapſus igitur eſt ſinè dubio Matheus Pariſienſis, qui Gulielmum hunc Dunelmenſem, non antè annum domini 1249 (qui iuxta eum eſt regni Henriciani triceſimus) diem obijſſe ſcribit, cùm hîc teſtamenti & executorum eiuſdem multò anteà fiat mentio. Illis quoquè temporibus, quē iam Magiſtrum dicimus (dixitq; ſuperiùs Richardus Wittō) Cuſtodem magnæ Aulæ Vniverſitatis fuiſſe dictum; non ſecùs quàm nos Cancellarium dicimus, quem ſuperiores Cōmiſſarium dixere.

Mathei Pariſienſis lapſus.

 321 Ac-

321 Acceſſerunt ſtatim ſtatuta, quæ ſic incipiunt: *Hæc eſt copia ordinationum congregationis Regentium & non Regentiũ ex procuratione venerabilis Magiſtri Willielmi Dunelm: ad honeſtatem ſuorum ſcholarium, quæ fuerunt indentatæ inter Vniverſitatem & dictos ſcholares, & ex vtrâquè parte alteri eodem tempore ſigillata*, ex quibus liquet, ſocijs illius collegij, vnius tantùm marcæ dimidium (maioris erat marca valoris tunc dierum quam hodiè) Cuſtodi verò, Magiſtro ſeu ſocio maximè quidem ſeniori, dimidium vnius marcę pluſquam vlli è ſocijs annuatim allocationis loco ceſſiſſe; Quas ordinationes non ità multò poſt, anno ſcilicet domini 1311, non ſolùm totius Vniverſitatis Oxon, ſed & Decani Chriſtianitatis (cuiuſmodi officium illud fuerat nondùm nobis conſtat, niſi fortè Archidiaconus vel religionis cenſor aliquis ad arcendas hæreſes in gymnaſio conſtitutus) ſigillo communitas, & confirmatas vidimus.

Decanus Chriſtianitatis Oxoniæ.

322 Quis interim antiquitatis domus Sancti Petri in Cantabrigia tua, mi Londinenſis obſecro locus? Quam tu adeò magni facis, vt anno domini 1280. fundatam fuiſſe glorieris, ideoquè Mertonenſi Aula antiquiorem (quod poſteà videbimus) cùm Oxonienſes habeât, non dico collegium, ab Aluredi tempore fundatum, ſed multò antè primum Cantabrigiæ collegium, anno domini 1219. reſtitutum, idquè ab eo qui multo anteà (immò fortè antè natum domus, S. Petri fũdatorem) è ſocijs illius collegij fuerat vnus.

323 Hic igitur concede mi Londinenſis: & ſi quis adhuc veritati locus, tantæ tuæ fraudis in Oxonienſes iniuriæque pæniteat, doleat: redi quoque cũ Oxonienſibus meis in gratiam, quos læſiſti, quos violaſti, & à quibus tam charum, tãq; dignum antiquitatis ſuæ monumentum, extorquere omnino & vi eripere conatus es. Et quoniam de primo Collegij ſive Aulæ Dunelmenſis in Candytche fundatore, parùm certè aut nihil, quo pleniùs tibi ſatiſfieri poſſet; de reſtitutoribus vero pauca quædam nobis occurrerunt; crede potius illud Collegium, in illo loco, multò antè Richardum Aungervile

per

per monachos Dunelmẽſes, ad Neotericos optimarũ artium diſciplinis imbuendos extitiſſe, quam Gulielmi Dunelmẽſis opus, longè quidem eo antiquius, & prius, Richardo Aungeruile, multò recentiori ac poſteriori, aſcribendũ eſſe: quod vt facias, diligenter moneo vt attendas.

324 Nam de Richardo Aungeruyle antiquitates Eccleſiæ Dunelmenſis tradunt, eum in quadam villula propè Edmundi buriam patre Richardo Aungeruyle milite fuiſſe natum, poſteà Regis Coferarium (cum Oxoniam reliquiſſet) tum Theſaurarium de Warderobe; tum privati ſigilli clericũ ac vltimo Cancellarium Angliæ provt etiam refert Fr. Petrarcha qui in Gallijs de Inſula Thule cum eo diſputavit: *ita promotus fuit ab beneficia Eccleſiaſtica vt potuit expendere ad valorem* 500 *marcarum annuatim: factus fuit poſtea Epiſcopus Dunelmenſis anno* 1334 *in præſentia Regis Edwardi & Reginæ, & Edwardi Regis Scotiæ, duorum Archiepiſcoporum & quinq; Epiſcoporum, & ſeptem comitum, cum vxoribus ſuis, & omnium Magnatum citra Trentam: dictum erat de eo quòd haberet plures libros quam omnes pontifices Angliæ, obijt Aukelandiæ* (vbi Philobiblon inſigne illud opus perfecit) *anno* 1345, 14 *Aprilis*. hæc Dunelmenſes antiquitates. Rich. Aungervyle.

325 Sed ante obitum ſuum, apud Collegium Dunelmenſe in Candytch Oxoniæ, pulcherrimam bibliothecam publico totius Vniverſitatis commodo inſtituerat; de qua ipſum religioſum teſtem in Philobiblo ſuo ſic loquentem cap. 9. excitabo. *Imprimis enim, libros omnes & ſingulos, de quibus catalogum fecimus ſpecialem, concedimus & donavimus intuitu charitatis communitati ſcholarium in Aula Oxonienſi degentium in perpetuam eleemoſynam pro anima noſtra & parentum noſtrorum, nec non pro anima illuſtriſſimi Regis Angliæ Edwardi tertij poſt conqueſtum & devotiſſimæ dominæ reginæ Philippæ conſortis eiuſdem, vt ijdem libri, omnibus & ſingulis Vniverſitatis dictæ villæ ſcholaribus & Magiſtris, tam Regularibus quam ſecularibus commodentur pro tempore ad profectum & vſum ſtudentium iuxta modũ quẽ immediatè ſubiũgimus &c*: hæc Richardus ipſe. Bibliotheca Rich. Aungervyle Oxon. æ poſita..

Ridicula Londinenſis adverſus Aulam Vniverſitatis argumentatio.

326 Vaniſſimè verò argumentatur Londinenſis, dum non bibliothecam ſolùm ſed & Aulam ab eo Oxoniæ inſtitutam ſupponit primò, (quod non eſt ſupponendum, cum hic Aulæ Oxonienſis 1 Aulæ Dunelmenſis, non Aulæ Vniverſitatis ad depravatum Londinenſis ſenſum quæ Oxoniæ conſtituta erat, tanquam præexiſtentis meminerit) ac tum arguit, illam aulam quam Richardus Aungervyle poſuit, non fuiſſe Collegium Dunelmenſe, quoniam extra muros vrbis in Candytche Collegium illud ſitum fuerat; ergo fuit Aula Vniverſitatis ac proindè Aula illa ab Aluredo nec eſt condita, nec à Gulielmo Dunelmenſi antiquitùs reſtituta.

Reſponſio ad Argument. Londinenſis.

327 Cum tamen certò certius ſit, non Aulam ſed bibliothecam tantùm nec intra ſed extra civitatis Oxon muros in Canditche Richardum Aungervyle poſuiſſe, Magna vero Vniverſitatis Aula intra muros civitatis iuxta portam fere Orientalem autore Roſſo (atq; vt res ipſa loquitur) ab Aluredo fundatore poſita eſt, non in Canditche extra muros & ambientem foſſam, quæ à ſplendeſcentis aquę natura candida foſſa dicebatur, ſecùs quàm illa etſi Regia ſatis tamen ſordida, qua Henricus tertius Cantabrigiam murorũ loco cinxit (cùm autore Beda, rariores ſint in illa provincia lapides, adeò vt anguillas ſuas, pro lapidibus, Eligenſes monachi cõmutarent olim) quæ oppidi ipſius fæces nunquam planè digeret, donec vt quidam ait in Cantabrigiæ typo, amniculus de Trumpingtonia manans in illam profluat, & illius fæces diluat.

328 Atq; vt intelligatur quantum Londinenſis erraverit, Thomam de Hatfeilde anno domini 1345. privati ſigilli domini Regis Cuſtodem, Richardo Aungervyle, eiuſdẽ Eccleſiæ antiquitates, ſucceſſiſſe referunt; *Qui Collegium octo monachorum de monaſterio Dunelmenſi, & ſeptem puerorum in artibus ſtudentiũ Oxoniæ ſuper Canditche fundauit, & dedit vnicuiq; monacho decẽ libras annuatim, & cuilibet ſeptem puerorum quinq; marcas: obijt autem Londini anno 1381, octavo Maij, ſepultus ī adem Dunelmi in Eccleſia ſua*, hæc antiquitates Dunelmẽſes,

329 Apparet tamen ex inſtrumento publico ſub ſigillo dicti Epiſcopi, fuiſſe in illo loco Oxoniæ monachos ante id temporis ſtudẽtes: verba indentati ſtatuti de Tho. Hatfeilde ſunt hæc: *fundavit, ordinavit, & dotavit Collegium Dunelmenſe, in territorio noſtro extra muros Oxon ſuper Candytche, vbi monachi noſtri ſtudentes inhabitãt, & inhabitabant per anteà multis annis.* vt hinc conſtet, Dunelmenſe Collegiũ multò ante Richardum Aungeruyle extitiſſe; cui is tantum Bibliothecam adiecit.

330 Aulam enim Periculoſam olim dictam vbi iam ſũt ædes Cauſeildianæ, in loco qui Candytche dicitur, Adamus Browne rectiùs Broome Orialenſibus ſuis conceſſit ſub Edwardo ſecundo. Cuius Aulæ limites in charta donationis, ex parte occidentali, ad Collegium Dunelmenſe terminantur, ſuper Canditche extra muros: licet in Oſneyenſis cœnobij Rentali, Aulæ Delodelowenſis ſive Dunelmenſis alias Spicerhall in parochia omnium Sanctorum intra muros, fiat mentio: ſed nihil illa ad hoc Dunelmenſe Collegium, de quo iam quæritur. Situs Collegij Dunelm.

331 Non igitur Richardum Aungervyle, vllam Aulam, ſive intra, ſive extra muros Oxonię, ſed monachos Dunelmẽſes, primis ſine dubio Normannorum temporibus, Collegiũ Dunelmenſe in Candytche extra muros poſuiſſe, (quod collegium Richardus Aungervyle in Philobiblo Aulam Oxonienſem vocat) Richardum Aungervyle pulcherrimæ bibliothecæ acceſſione auxiſſe; poſt eum verò Thomam Hatfeild, honeſtiſſimis pẽſionibus dotaſſe, atq; ditaſſe planè exiſtimo: quæ illius erroris cauſa fuit, vt id Richardo quidem Aungervyll aſcriberetur, quod reverà non ipſi, ſed ſucceſſori ſuo aſcribendum eſt, Thomæ Hatfeild, vt rectè conijcit in catalogo Epiſcoporum R. Epiſcopus Aſaphenſis, Fr. Godwynus.

332 Vt nihil deſit huic noſtræ defenſioni quam antedicto Londinenſis argumento adhibuimus, quo minùs cæteris ſummæ antiquitatis Oxoniæ rationibus, iſtam addem, quòd Gulielmus Dunelmenſis Archidiaconus, Magnam Au-

lam Theologorum Vniverſitatis Oxon,ab illuſtriſſimo Rege Aluredo fundatam,etiam multò ante primum Cantabrigiæ Collegium,reſtituerit,auxerit atq; dotaverit . Nunc ad reliqua tranſeamus; & primùm à Privilegijs incipiamus.

Libri ſecundi Finis.

ANTIQVITATIS ACADEMIÆ Oxonienſis Liber Tertius.

VRbem & Academiam Oxonienſem, ab Aluredo rege(vt Lucios,Arthuros & Cadwalladros omittamus)ampliſſimis privilegijs olim cohoneſtatam fuiſſe atquè ornatam, compluriũ graviſſimorum autorum ſententiâ in ſuperioribus comprobavimus: Librum enim Ariſtotelis ad Alexandrum de Regimine Principum, in quo de privilegijs ac immunitatibus ſcholaribus concedendis diſcipulum ſuum monuit Philoſophus,ad facti imitationem,Aluredo ſuo Mecænati benigniſſimo,in Lat.linguam verſum tradidit,ac commendavit Ioannes Erigena qui vulgo dicitur Scotus.datum eſt Aluredianum decretum ſupradictum ex Alfredo Rhievallenſi,quo præcipitur,vt inſtituendorum liberorum in ſtudijs literarum diligens adhibeatur ratio;quod ego inſtar privilegij Oxoniæ conceſſi habeo, cum ſatis appareat,eum fuiſſe locum,quo ad diſcendum ac docendum, ſuos Aluredus invitaverat,aut vt cum Aſſerio loquar(ſecũdum ſenſum etiam Lelandi qui Oxonienſem ſcholam apud Aſſerium in illis verbis tacitè ſubintelligi exiſtimat)congregaverat.

Oxonienſis ſcholæ priuilegia.

Aluredianum decretum Oxonienſes ſcholas neceſſario ſupponit.

1 Quapropter vt de antiquiſſimo hoc Alurediano privilegio nihil vltra addam quàm quòd in ſuperiori libro de illo à nobis dictum eſt,venio ad Math.Cantuarienſem qui in Bonifacij Cantuarienſis vita,*illius primum forte prudentiâ factum eſſe ſcribit vt Oxonienſis Academia Regio diplomate con-*

firma

firmaretur.fuit hoc à Bonifacio factum circa annum domini 1244:id eſt anno regni Henrici tertij 28.cū Academia Cantabrigienſis ab Edwardo eius nominis poſt conqueſtum Angliæ ſecundo,non niſi multo poſtea inſtituta ac confirmata fuerit,

2 Henricum quidem tertium eo quo dictum eſt tempore Academiam Oxonienſem confirmaſſe, ex Archivis eiuſdem Vniverſitatis ſatis conſtat,mihi verò & multò antea idem confirmaſſe viſus eſt,dum Vniverſitatis Oxon nomine(quemadmodum & Nich:Tuſculanus legatus in ſuo de oppidanorum maleficijs coercendis anno dom. 1214. vt in ſtatutis Oxon dicitur)decreto,etiam ante id tempus,res geſſerit atq; adminiſtrarit:quod ne dubium tibi videatur antiquiſſimum eiuſdem Regis H.tertij in Roberti Hari Memorabilibus Vniverſitatis Oxon ſcriptum, proferam, quo ille Pariſienſes olim ſcholares ad Oxoniam invitavit.

Invitatio Pariſienſiū in Angliam.& Oxoniam.

3 *Henricus dei gratia Rex Angliæ Dominus Hyberniæ, Dux Normanniæ, Aquitaniæ Comes Andegauiæ Magiſtris & Vniverſitati ſcholarium Paris ſtudentium ſalutem:Tribulationibus & anguſtijs non modicis quas ſub iniqua lege Pariſius eſtis perpeſſi humiliter compatientes,ob reverentiam dei & Sanctorum Eccleſiæ vobis piè ſubveniendo ſtatum veſtrum cupimus ad debitam reduci libertatem vnde veſtræ duximus Vniverſitati ſignificandū quod ſi vobis placeat ad regnum noſtrum Angliæ vos transferre, & in eo cauſa ſtudij moram facere,ciuitates,burgos vel villas quaſcūque velitis eligere vobis ad hoc aſſignabimus , & omnimoda ſicut decet libertate & tranquillitate quæ deo placere & vobis ſufficere debeat,vos gaudere faciemus. In cuius rei teſtimonium has literas noſtras fieri fecimus patentes:teſte meipſo apud Rading decimoſexto die Julij:anno regni decimo tertio.*hoc eſt ſecundum Pariſienſem & Florilegum, anno domini 1228. Viginti ferè annos ante illam confirmationem de qua Math: Cant. locutus eſt.

4 Nam ſi huiuſce rei veritatem ſuſpectam habeas , eo quod nulla certa hoc in ſcripto Oxoniæ mētio occurrit,quorſum quæſo Robertus Harus inter Oxonienſis Academiæ

Memo-

Memorabilia reponeret? Quorſùm eundem Regem ad Burgenſes Oxon ad tranſmarinas gentes in ſuis domibus honeſto pretio recipiendas, quod in ijſdem Memorabilibus continetur, ſcripſiſſe exiſtimas?

5 Audi quoquè Matheum Pariſienſem illorum temporum æqualem; *Bonifacius* (inquit) *Oxoniam adivit, vt ibidèm cõvocatâ ſcholarium Univerſitate, quæ de diverſis mundi partibus illic ſtudiis congregata, factum tam nefarium ſeriatìm in publico propalaret: vt ſic non lateret per relationes earum, tanta culpa remotas etiam nationes: qui cùm illuc veniens civitati appropinquaret, perrexit ei obviàm in equis phaleratis & prælectis indumentis, innumerabilis cleri multitudo, & ei, vt decuit, tãquàm Archiepiſcopo & totius Angliæ primati ac genere præclariſſimo reverentèr occurrendo, applauſum fecit & honorem, & pranſurum in eſculentis & poculentis abundanter reſpexerunt, quorum facetiam, geſtus maturitatem, veſtium compoſitionem, morum ſeveritatem cùm Archiepiſcopus & eius vmbratiles clerici Provinciales conſideraſſent, confiteri cogebantur, quòd Oxonienſis Univerſitas æmula Pariſienſis cenſeri promeretur.* Hæc ille, qui tamen non ignoravit, Pariſienſes tunc Oxoniæ ſtuduiſſe.

Alienæ gentes Oxoniæ ſtuduerunt.

6 Quod etiam Paulus Aemilius in Ludovico 9. locum ipſum nominando, teſtatur: *Lutetiæ* (inquit) *florebant liberalia ſtudia, iuventutis concurſus vndiquè illùc fiebant: ſcholaſticorum ſuorum nonnullos à civibus pulſatos conqueſti, alij in alia cæterarũ vrbium Muſæa conceſſere: Anglus propoſita ingentium præmiorum honorum, vacationum, emolumentorum ſpe, aliquot eorũ milia Oxonium elicuit, ſolitudo exiliũq; iteris indictum Lutetiæ videbatur:* idem D. Antoninus parte 3. tit. 9. idem hiſtoria Magdeburgenſis cent. 13. cap. 8. idem Vincentius in ſpec. hiſtor. lib. 30. cap. 137. idem denique Tilletus in ſuis collectionibus quas Gallicè recuelleys vocat: inquit enim *eo tempore Pariſienſes ſcholares, ſtudii cauſa convolaſſe en la ville d' Ixonne que les Anglois appellent Hochſfort:* per Ixonne Oxoniam, per Hochſfort Oxenfordiam intelligens; licet non deſint qui hoc factum ſub rege Ioan. fuiſſe affirment, ſed ratio temporis nó patitur.

7 Neq;

7 Neq; vero ſolùm in Memorabilibus ſed & in libro Privilegiorum almæ Vniverſitatis Oxon, quem idem Rob. Harus ſumma diligentia ex Archivis Regis & aliorum compoſuit, eiuſdem Regis Henrici tertij de Rebellibus ſcholaribus coercēdis diploma extat de anno regni ſui decimo quinto, hoc eſt anno domini 1231. cui Rob. Harus ſubſcripſit, *Cōſimiles habere Cantabrigiam litteras de eadem Data mutatis mutandis.*

Cantabrigien' ſes chartæ 'nō ſunt eiuſdem cum Oxonienſibus temporis ac Datæ.

8 Quod eo ſenſu intelligendum non eſt, quaſi iſta eadē privilegia eodem tempore Cantabrigiæ quo Oxoniæ conceſſa fuerint (illud enim fieri non poteſt) ſed quoniam Edwardus Angliæ rex nomine ſecūdus Cantabrigienſibus permiſit, vt Oxonienſium iura, libertates àc privilegia ad Academiam ſuam ad prototypi formam rectè inſtituendam vſurparent, & exemplaria illorum ſibi confirmata obtinerent, ideò Cantabrigia conſimiles cū Oxonia litteras habuiſſe dicitur: de eadem etiam Data: quia eam datam quam in Oxonienſium chartis invenerunt, in Cantabrigienſium chartas, ſcriptores ad firmiorem fidem faciendam, tranſtulerunt, cū revera Cantabrigienſium chartæ non niſi ab Edwardo ſecūdo initium ſumant, quòd ſi antiquiores habeant (exceptis illis Arthuri, Honorij, Sergij, & Cadwalladri nugis) non ſunt illa quidem niſi Oxonienſium Privilegiorum exemplaria.

9 Henricianæ vero confirmationis rationem ſi ignoras, ex Annalibus Burtonenſibus intelliges: in quibus ſic habes. *Memorandum quod anno domini* 1257. *quarto Nonas Iunij in Eccleſia beatæ Mariæ Oxon pro bono pacis ordinatum fuit per Cancellariū & Vniverſitatem Magiſtrorum Oxon in hanc formam quòd quicunq; Magiſter Regens tranſgreſſor ſtatutorum Vniverſitatis inveniatur à ſuis lectionibus per tres dies amodo ſit ſuſpenſus iure & autoritate ſtatuti in quo priùs cōtinebatur, ſuſpendatur: et ſi venerit congregatione adhuc extante tam in inceptionibus Magiſtrorum quam in funerationibus Magiſtrorum & ſcholarium defunctorum, denuntient Procuratores ita, nos Procuratores denuntiamus te Magiſtrum ſuſpenſum autoritate ſtatuti niſi in fide quā teneris.*

Statut Acad: Ox. ex Annalibus Burton.

teneris Vniverſitati, dicas te credere habere rationabilem excuſationem & ſi non venerit in ipſa congregatione tunc idem fiet in proxima ſequenti, denuntiato ei prius ſpecialiter quòd interſit: & ſi in proxima non fuerit congregatione ad id ipſum faciendum, faciant Procuratores fieri congregationem quæ vltra triduum non differatur: Proteſtatus eſt ibi tum Dauid Archidiaconus Derby Canonicus Lyncoln coram prædictis Cancellario & Univerſitate, pro iuriſdictione, autoritate & officio domini ſui Epiſcopi Lincoln ſuorumq; ſucceſſorum & dignitate & conſuetudinibus Eccleſiæ Lyncoln, *nè quo adhuc ijs per dictam ordinationem aut alia ſtatuta Vniverſitatis in aliquo præiudicetur: Cancellario & Magiſtris prædictis proteſtantibus quòd in his per ſua ſtatuta vel ordinationem, in nullo volunt nec intendunt præiudicare dicto Epiſcopo aut ſuis ſucceſſoribus ſeu eccleſiæ Lyncoln in cuius rei teſtimonium &c.* hæc Annales Burtonenſes.

10 Fuit eo tempore Lyncolnienſis Epiſcopus Henricus Lexintonus, qui iniquo animo tulit, quæ à Cancellario & Vniverſitate Oxon de ſuſpenſionibus & interdictis quæ ſui iuris eſſe voluit, agebantur: Oxonienſes, vt diœceſani iniurias declinarent, Regiam æquitatem appellarunt: *venerunt enim ad Regem apud Sanctum Albanum novem circiter Artiſtæ* (vt ait Math. Pariſ.) *qui querulâ voce coram rege in capella Sancti Oſwini repoſuerunt querimoniam de Epiſcopo Lyncolnienſi qui contra ſtatuta Univerſitatis antiqua & approbata nitebatur libertates ſcholarium enervare; & ſtatutus eſt dies reſponſionis ad inſtans magnum Parliamentum, vt auditis partium rationibus, pacificarentur: eodémque die ſecretiùs dixit frater qui & hoc ſcripſit, domino Regi: Domine, pro domino curam habe iam vacillãte, Univerſitas enim Pariſienſis tot altrix & Magiſtra Sanctorum Prælatorum non mediocriter perturbatur; ſi ſimiliter vno tempore perturbetur Oxonienſis Vniverſitas, cum ſit ſchola ſecunda Eccleſiæ, immo Eccleſiæ fundamentum, timendum eſt vehementèr ne Eccleſia tota ruinam patiatur: & Rex, abſit quòd hoc contingat maximè meo tempore.* hęc Matheus.

Lis inter Oxonięſes & Lyncolnienſem de iuriſdictione.

Oxonienſis ſchola Eccleſiæ fũdamẽtũ

11 Qui & ſuo tempore, antiqua & approbata Vniver-

tatis Oxon privilegia fuiſſe commemorat: & Oxonienſes in parliamento in hac litè, ſuperiores evaſiſſe paulò poſt traditur; nam & Regiam quoq; confirmationem (excuſſa iam Dioceſani autoritate) Innocētij pontificis Romani illius nominis quarti bulla de conſervandis atq; tuendis Oxonienſibus, ſtatim ſecuta eſt, in hæc verba.

Innocentij quarti Bulla.

12 *Innocentius Epiſcopus ſervus ſervorum dei, dilectis filijs Univerſis Magiſtrorum & ſcholarium Oxon Lyncolnienſis diœceſis ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Quærentes in agro ſcholaſticæ diſciplinæ ſcientiæ Margaritam, non immerito Apoſtolico favore proſequimur, & ijſdem ea concedimus per quæ materia ſemota gravaminis, ipſorum ſtatus tranquillitas procuretur: hinc eſt quod nos veſtris devotis precibus inclinati, perſonas veſtras cum omnibus bonis ad vos communitèr pertinentibus quæ in præſentiarū rationabiliter poſſidetis aut in futurum iuſtis modis præſtante domino poteritis adipiſci, ſub beati Petri & noſtra protectione ſuſcipimus: ſpecialiter autem libertates & immunitates ab Epiſcopis, Regibus, Magnatibus & alijs Chriſti fidelibus vobis ritè conceſſas, ſicut ea omnia iuſtè ac rationabiliter obtinetis, vobis & per vos veſtris ſucceſſoribus authoritate Apoſtolicâ confirmamus & præſentis ſcripti patrocinio communimus. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam noſtræ protectionis & confirmationis infringere vel ei auſu temerario contraire, ſi quis autem hoc attemptare præſumſerit, indignationem Omnipotentis dei & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe noverit incurſurum. Dat. Anag. 5, Calend. Octob. pontificatus noſtri anno Duodecimo,* id eſt circa annum D. 1257.

13 Idem Epiſcopis Londinenſi & Sariſburienſi per ſuas bullas mandavit, vt antiquiſſimę Vniverſitatis Oxon ſummam curam adhiberent, nec ab aliquo vexari paterentur: moleſtatores autem quoſcunque cenſurâ Eccleſiaſticâ ferirent, non obſtante quocunque privilegio etiam papali.

14 Succeſſit tamèn Lyncolnienſis Epiſcopus Oliverus Sutton, qui anno dom. 1280. de Oxonienſis Cancellarij admiſſione, graves cum Oxonienſibus inimicitias geſſit: cùm enim conſuetudo obtineret, vt Cancellarius Oxonienſis re-

cèns

cèns electus non in perſonâ ſuâ, ſed per nuntios & procuratores admiſſionem ſuam à Lyncolnienſi peteret, nè ea conſuetudo in ius tandem evaderet, ac vt ex merâ ſuâ gratiâ rem pendere declararet; Cancellarium quem Oxonienſis cœtus elegerat, niſi in propria perſona illud peteret, ad magiſtratū gerendum admittere omnino recuſabat, Lyncolnienſis; decreto verò parliamēti cautum eſt vt pro illâ primâ vice, Lyncolnienſis adeò propè Oxoniam veniret, vt Magiſtri ad eum facilè accedere, electumque ſuum ei præſentare poſſent, in poſterum ſi longiùs abeſſet, per procuratores confirmandum.

Lis inter Oxonienſes & Lyncolnienſem Epiſcopum de confirmatione Cācellarij.

15 Nec defuit interim Lyncolnienſis, quo minùs ea quę propriè Cancellarij Oxonienſis iuris erant, ac retroacti temporis vſu longiſſimo confirmata, penes ſe faceret, ac ſcholares quotiès ſibi videbatur ad tribunal ſuum ſiſteret: de quâ Ioannes Peckam Cantuarienſis Archiepiſcopus, Acad: Oxonienſis alumnus longè doctiſſimus cùm ſcholarium tùm cauſam vacillare nec iure poſſe ſtare intellexerat, (ſi Matheo Cant: credendum ſit) ſcholaribus reſcripſit, ſi in iure contenderent vinci eos ac ſuperari neceſſe eſſe, præſertìm cùm his quibus niterentur privilegijs à iuriſdictione Epiſcopali, *iure communi ſtabilita*, eximi nequaquam potuiſſent.

16 Sed Londinenſis paulò ſecùs lib. antiquit. Cantabr. 2. Ioannem Peckam Lyncolnienſi reſcripſiſſe refert, vt ſententiam ſuam adverſus ſcholares Oxon conceptam aut diſſimularet aut mitigaret: Oxonienſibus vero ipſis per litteras ſignificaſſe, vt quoniam nullius ſuperioris privilegij patrocinio niterentur, quo magis à iuriſdictione dioceſani communi iure ſtabilita eximerentur, ab omni contentione ceſſarent. hæc ille: qui non minùs quàm Matheus Cant. ex litteris Ioannis Peckam, iſta ſe hauſiſſe ſcribit.

17 Quaſi Io. Peckam ignoraſſet conſuetudinē ex cauſa perpetua & continua non autem diſcontinua, neq; contra ius commune introductam, privilegio eſſe potentiorem, ac ius tali conſuetudine quæſitum, difficiliùs tolli quā ius quęſitum

tum privilegio, vti Petrus Rebuffus in ſuo de ſcholariū privilegijs tractatu; Aymo Cravetta, parte prima de antiquitate temporum, alijq; iuriſperiti obſervarunt: privilegium quoquè eſſe ius quod contra communem civilium ordinationū tenorem, propter aliquam naturalis æquitatis rationem, certa conſtituentium autoritate introductum eſt: nec privilegia iuſta privare legem (vti Accurſius putavit quod etiam Ioanni Peckam imponit Londinenſis) ſed ſupplere potiùs in ea parte ad quam communis regula, ſalva iuſtitiria & æquitate, porrigi non poteſt: Scholares quoq; vbi ſtudent, eſſe quaſi externos & peregrinos: proindè quoad ſacramenta & neceſſaria, Ordinario loci; quoàd non neceſſaria Epiſcopo; quoàd crimina vero & delicta, de iure communi, gymnaſij Rectori ac nemini prætereà ſubijci, vti annotavit. Io. Azorius libro. 5. Inſtitut. Mor. cap. XI.

18 Sed quid ego de conſuetudine loquor? Annon Henricus Lexintonus Epiſcopus Lyncolnienſis, huiuſmodi contra Oxonienſes molitus, in antiqua & approbata privilegia à Matheo Pariſienſi peccaſſe dicitur? Non defuerunt igitur Oxonienſibus privilegia quibus à diœceſani iuriſdictione eximerentur: adde quòd ipſe Io. Peckam de confirmanda Cancellarij Oxonienſis iuriſdictione per totam ſuam provinciam (quoad capiendos) ampliſſimo edicto cautum eſſe voluit, ſed Bonifacius Romanus pontifex illius nominis octavus, miſſâ hac de re bullâ, rem totam citò tranſegit. Bulla hæc eſt quæ ſequitur.

Exēptio ſcholar. Oxon. á iuriſdictione Archiepiſc. & Epiſ. per Bonifacium Octavum.

19 *Bonifacius ſervus ſervorum dei ad perpetuam rei memoriam: Dignum cenſemus vt perſonis literarum ſtudijs inſiſtentibus per quas divini nominis & fidei catholicæ cultus protenditur iuſtitia colitur, tam publica quàm privata res geritur vtiliter omniſq; proſperitas humanæ conditionis augetur, favores gratioſos & opportuna commoditatis & libertatis auxilia liberaliter impendamus: Exhibito ſiquidem nobis proparte dilectorum filiorum Cancellarij Magiſtrorum doctorum & ſcholarium Vniverſitatis ſtudij Oxon Lyncoln. diœceſis petitio continebat quod olim nonnulli claræ memo-*

ria

*ria reges Angliæ qui fuerunt pro tẽpore pro maiori pace, quiete, &
tranquillitate ſtudentium in eodem ſtudio ipſi Magiſtris doctoribus
& ſcholaribus nonnulla privilegia per clariſſimum in Chriſto filium
noſtrum regem Angliæ illuſtrem poſt modum confirmata, & inter
alia cõceſſerunt quòd Cancellarius dicti ſtudij pro tempore exiſtens
haberet omnimodam cognitionem quorumcunq; contractuum vel
quaſi factorum nec non punitionem ſeù correctionem delictorum cõ-
miſſorum pro tempore infra limites univerſitatis prædictæ vbi ſaltẽ
altera partium ſcholaris vel ſerviens eius aut aliàs iuriſdictioni di-
cti Cancellarij ſubiectus eſt: ita quod nullus ſcholaris præfati ſtudij
vel ſerviens ipſius ſeù de huiuſmodi iuriſdictione dicti cancellarij
exiſtens occaſione præmiſſorum vel alicuius eorundem etiam per
brevia regia extra univerſitatem præfatam trahi poſſet tribus caſi-
bus videlicet homicidio, mutilatione & libero tenemento duntaxàt
exceptis: quodq; ipſi magiſtri doctores & ſcholares vigore conceſſio-
num huiuſmodi in pacificâ poſſeſſione vel quaſi privelegiorum fue-
rint à tempore cuius contrarij memoria non exiſtit: quarè pro parte
magiſtrorum doctorum & ſcholarium præmiſſorum nobis humiliter
fuit ſupplicatum vt ijs ſimilem conceſſionem facere, eoſq; ob omni iu-
riſdictione dominio & poteſtate quorumcunq; archiepiſcoporum E-
piſcoporum & aliorum iudicum ordinariorum eximere de dignitate
apoſtolicâ dignaremur: Nos ergo huiuſmodi ſupplicationibus inclina-
ti, ſcholares & alias perſonas iuriſdictioni cancellarij dicti ſtudij pro
tempore exiſtentis ſubiectos in ipſo ſtudio pro tempore degentes etiã-
ſi fuerint in ſacris ordinibus conſtituti ſeù beneficia eccleſiaſtica ob-
tineant, aut quorumcumq; ordinum etiam mendicãtium, vel aliás
ſede apoſtolicâ exempti fuerint quamdiù in dicto ſtudio degerint, ab
omni iuriſdictione dominio vel poteſtate quorumcunq; archiepiſco-
porum etiam legatorum natorum dictæ ſedis nec non Epiſcoporum
et aliorum ordinariorum iudicum quoad contractuum initorum vel
quaſi nec non exceſſuum criminum & delictorum infra huiuſmodi
limites præfatæ univerſitatis commiſſorum cognitionem & ipſorum
exceſſuum ac delictorum & contractuum vel quaſi correctionem et
punitionem unà cum ipſo Cancellario quoàd præmiſſos duntaxàt nõ
vt præfertur exceptos caſus, & omnes actus ſcholaſticos autoritate*

apoſto-

apoſtolicâ tenore præſentium eximimus & totaliter liberamus ipſos ſcholares & perſonas alias quamdiu in præfato ſtudio vt præfertur degerint prædicto Cancellario ſubijcimus: ita quod idem Cancellarius de contractibus initis, ac de exceſſibus delictorum & criminibus commiſſis per ſcholares & alias perſonas huiuſmodi cognoſcere ac exceſſus, crimina & delicta huiuſmodi corrigere, & punire, & omnimodam iuriſdictionem etiam Eccleſiaſticam & ſpiritualem in eoſdem ſcholares, & perſonas alias exercere libere & licite valeat ſecũdum ſtatuta & privilegia & conſuetudines prælibati ſtudij fœlicis recordationis Innocentij papæ quarti prædeceſſoris noſtri circa exemptos edicta quæ incipit, Volentes, & alijs conſtitutionibus apoſtolicis contrarijs non obſtantibus quibuſcunq;. Nos enim excommunicationem & interdicti ſententias & quoſcunq; proceſſus quas & quos contra præfatum Cancellarium & ſcholares & alias perſonas dicti ſtudij contra tenorem & formam exemptionis & liberationis promulgari & haberi contigerit, decrevimus irritos & inanes iuriſdictione tamen & poteſtate Cancellarij & Vniverſitatis ac Collegiorum eiuſdem ſtatutis & conſuetudinibus privilegijs & libertatibus illis præſertim quibus caveri dicitur, quòd in præmiſſis procuratores & congregatio Magiſtrorum dictæ Vniverſitatis in huiuſmodi Cancellarium iuriſdictionem habeat in omnibus ſemper ſalvis: nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ exemptionis liberationis ſubiectionis & conſtitutionis infringere vel ei auſu temerario contraire, ſi quis autem hoc attemptare præſumſerit, indignationem omnipotentis dei & beatorum Petri et Pauli Apoſtolorũ eius ſe noverit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum ſecundo Idus Iunij pontificatus noſtri anno ſexto.

20 Fuit hic Bonifacius qui ſextum Decretalium ad ſtudia generalia & nominatim Oxoniam multò antè quàm Cantabrigia generalis ſtudij rationem conſecuta eſt, legendum tranſmiſit circa annum domini 1298. At Galhardus de Mota ſanctæ Luciæ in Cicilia diaconus Cardinalis, Oxonię vero Archidiaconus, de iure Archidiaconali grandem quæſtionem renovauit: omnia tunc innovare cæptum eſt: at tandem in Camera Gulielmi Ayermini Nowicenſis Epiſcopi in ho-

hoſpitjo ſuo apud Charinge Londonijs per ſuum procurato-rē Io: de Bonaura, itemq; Io: Northwood Oxon: Cancellarium, Legum Doctorem inita eſt compoſitio: per quam (ſicùt in prædictâ bullâ) Oxon: Academiæ Cancellarius in omnes ſcholares ſimpliciter tàm ſeculares quàm religioſos ius ſuum obtinuiſſe dicitur, præterquàm in eos quibus infra Vniverſitatem Oxon curæ eſſent paſtorales (etſi & hos etiã Bonifacius Cãcellario ſubiecerit) quos ad Archidiaconalem iuriſdictionem pertinere voluit, quã compoſitionem obtinuit à Clemente Sexto confirmari. Hugo Elienſis Epiſcopus, in metris quàm legibus librandis peritior (ſcribit enim de illo Michael Cornubienſis poeta Oxonienſis, *Hugo Præſul Ely metra librans lance fideli*) Cancellario Cantabrigienſi, multò fuit iniquior: plurima enim non ſolum illi detraxit, & Archidiacono ſuo Elienſi conceſſit: ſed etiam Magiſtrum Glomeriæ interpoſuit, ad cuius audientiam omnes Glomorellorum cauſas poſtpoſito Cancellario pertinere voluit: Eſt autē Magiſter Glomeriæ barbarũ licet nomen, Senior tamen Regēntium in Academia Cantabrigienſi, qui quoniam illius imperijs parent, Glomorelli ratione neſcio quâ, dici ſolent.

Archidiaconi iuriſdictio in Cantabrigienſes

21 Anno domini 1350 ſedente Epiſcopo Lyncolnienſi Ioanne Bokinghamo, Oxonienſis cœtus venerabilis Gulielmum de Palmorna S. paginæ profeſſorem in Cancellariũ ſuum elegit, ac eidem confirmandum preſentavit; is vero vſque adeò confirmationem diſtulit, vt ad Oxonienſium petitionē Simon Iſlep Cãtuarienſis tunc Archiepiſcopus Lyncolnienſi reſcripſerit, vt vel infra ſex dies confirmationem præſtaret, vel coram Archiepiſcopo compareret: quorum alterutrum cum Lyncolnienſis privilegio ſuo nixus recuſaſſet, Archiepiſcopus rem ſibi devolutam exiſtimans, Ioannem de Carleton legum Doctorem & Canonicum, ad Oxonienſem Cancellarium confirmandum, Londinum miſit; deinde in Lyncolnienſem iam contumaciæ reum, reſciſſis quibuſcunq; privilegijs quibus ab Archiepiſcopali iuriſdictione eximeretur, ſeverè animadvertit, referente Matheo Cant. & Frãciſ-

Lis altera inter Oxonienſes & Epiſcopum Lyncoln.

Lyncolnienſis victus. co Godwyno, niſi quod ille hæc de Ioanne Synwall referat Ioannis Bokinghami prædeceſſore, non de Ioanne Bokinghamo ipſo quemadmodum Math. Cãtuarienſis: cuius Godwyni ſententiæ magis accedo, quippè quòd non ignorem Ioannem Bokinghamum profundiſſimum Theologum ex Oxonienſium cœtu olim prodijſſe (vt omnes fere id temporis Antiſtites) quo minùs credam, Oxonienſem hominem tam iniquo animo in ſuos fuiſſe vnquam.

22 His geſtis Academia Oxonienſis nihil incommodi paſſa eſt: vidit adverſarium à pio ſuo filio Cantuarienſi inferiore loco poſitum: atquè vt ab iniurijs Lyncolnienſium poſtea tutior eſſet, interceſſione Gulielmi Wittleſei filij etiam ſui itemq; Cantuarienſis Archiepiſcopi, exemptio Oxonienſium per Vrbanum quintum ſummum Rom. ſedis pontificem renovavit, adeoque obtinuit, vt Cancellarius Oxonienſis ſimul atque electus fuerit, abſquè vllâ aliâ admiſſione, magiſtratum gerere poſſit, autore Matheo Cant: & Londinenſi libr: de Antiquit. Cant. Acad. ſecundo: fuit verò antiquioris tantùm privilegij confirmatio, prout ex papali diplomate manifeſtè liquet, atq; etiam ex litteris Simonis Cantuarienſis ad Acad: Oxonienſem hâc de re conſcriptis, vbi à priſcis maiorum temporibus eam apud Oxonienſes conſuetudinẽ viguiſſe, dicitur.

Alia Oxonienſium exemptio

23 Sed & altiùs rem repetam, niſi enim antiquiſſimis quoque temporibus Oxonienſes à diœceſani iuriſdictione fuiſſent immunes, quamobrem obſecro in cauſa cõtroverſiæ ac iuriſdictionis inter veteres Oxoniæ ſcholares ac novas apud Aſſeriũ à quo provocare non licet, non Epiſcopus Dorceſtriæ qui tunc diœceſanus fuerat, ſed Aluredus ipſe Rex Angliæ, Regio iure viſitaſſe dicitur Academiam Oxonienſem, finemq; ac modum controverſiæ impoſuiſſe? & cũm decreto Oecumenico de ſedibus Epiſcopalibus ab exilioribus locis ad frequentiores civitates transferendis (nè nomen Epiſcopale vileſceret) cautum eſſet, Remigio Dorceſtrenſi Epiſcopo quid ſuberat, quid illum (inquam) impulit, vt ſedem ſuam

Valida fides pro antiquitate exemptionis Acad. Oxõ

quæ

quæ primò apud Bucklesworth, vti ait Simon de Boraſton ſivè Burneſton in lib. de mutabilitate Mundi, in bibliotheca Lyncolnienſis Collegij Oxon, deindè Dorceſtriæ iuxta Oxoniam olim conſtituta fuit; Lyncolniam tranſferret, non Oxoniam, civitatem tum profectò celeberrimam, & ipſius decreti rationi ac ſenſui accommodatiſſimam, niſi Oxonia ab illius Epiſcopi iuriſdictione tum fuiſſet exempta? quanquam illud nō ignoro, poſt factam Epiſcopatus Oxonienſis à Lyncolnienſi diœceſi diviſionem, vnum aut alterum Epiſcopum etiam in ipſa Oxonia, ſcilicet in Oſneya, ſedem ſuam poſuiſſe.

24 Cantabrigienſes verò ne ſub Henrico quidem Octavo exempti ex dioceſani iuriſdictione fuerunt, quod ex Richardi Croci ad Nicholaum Elienſem Epiſcopum epiſtolâ anno dom. 1519. liquet: inquit enim *ſe orationes ſuas Cantabrigiæ habitas illi potiſſimum dedicaturum, quod gymnaſium Cātabrigienſe illius διοικήσεως & adminiſtrationis fuerat*; cū Ioannes Epiſcopus Roffenſis eſſet tum Cantabrigiæ (vti ferūt) Cancellarius. Certe igitur non iniuria & Hiſtoriola Oxonienſis, privilegiorum amplitudinis & multitudinis meminit, & Gregorius Pontifex Rom. ſub Richardo Anglorum rege ſecundo, gratias & privilegia ab Apoſtolica ſede Oxonienſi ſtudio conceſſa commemorat apud Tho. VValſynghamum, quorū amplitudinem cum admiratus fuiſſet, Oxonienſes monet, vt illa in memoriam revocantes, de VVicklevijſmo exterminando imprimis curarent.

Cantabrigienſes ſub Henrico octavo exempti non erant.

Antiquitas & multitudo privilegiorū Oxon.

25 Meminiſſe quoq; potuiſſet rei memoriæ antiquioris, quòd ſcilicet, Romani patres, antiquiſſimis temporibus, Aluredo permiſerant primo omnium vt inquit Lelandus, Vniverſitatem apud ſuos inſtituere (cum præ Chriſtianæ religionis, vti fertur, apud Anglos tuendæ zelo, interdictis Anglorum gymnaſijs, quod in primis Eccleſiæ incunabulis, impuris hæreſeos piaculis aliquantū contaminata fuerint, ſcholas penes ſeipſos vbi Angli imbuerentur, retinerent) inſtitutam verò confirmavit Martinus ſecūdus pontifex Rom. cu-

ius ob id confirmatio Academiæ Aluredianæ, omnium eſt abſolutè antiquiſſima, pro quâ. S. Neotus ad Apoſtolicam ſedem ſcripſiſſe dicitur autore Lelando in illius vita, anno Academiæ ab Aluredo reſtitutæ primo vel ſaltem ſecundo.

26 Vt hinc intelligas, ea eſſe Vniverſitatis Oxon antiquiſſima omnium privilegia, quæ per AluredumRegē à Pontifice Martino ſecundo impetrata ſunt: nec Honorijs & Sergijs eſt opus quos ego profectò nunquam adeo abſurdos fuiſſe credidiſſem, vt de Cantabrigienſibus ab Archiepiſcopali iuriſdictione eximendis ante cogitarent, quam illis naſcentis Eccleſiæ Anglicanæ temporibus, vllam penè iuriſdictionē ſpiritualem & Eccleſiaſticam apud Anglos ſatis ſolidè confirmaſſent, niſi ex ipſis illorum bullis intellexiſſem: quibus ob id ego plus fidei detrahendum exiſtimo, quam Londinenſis vnquam adhibendum cenſuit. Quanto parciùs & credibilius Oxonienſes à Martino ſecundo incipiūt, poſt quem, longo ſatis intervallo habent Innocentium quartum, deinde Bonifacium octavum, qui Oxonienſem Academiam multò prius confirmavit & ab alienorum epiſcoporum iuriſdictione exemit, quàm Cantabrigienſis Vniverſitatis nomen publicè innotuerat.

27 At Matheus Cantuarienſis, Thomam Arundelium ſynodum ait Londini habuiſſe *in qua ſcholares Oxonīeſes querelam contra Tho. Hyndman Univerſitatis Cancellarium & Nicholaum Faux eius commiſſarium propoſuerant, quòd exemptionis iura quibus ab Archiepiſcopali & Epiſcopali iuriſdictione Univerſitas fiat immunis à papa impetraſſent, non modò in Metropolitani & Ordinarij, ſed in ipſius Univerſitatis præiudicium atq; gravamē, quod privilegium ſervitutis potiùs quàm libertatis eſſe dicebant: cum enim antea ſi iniquis Cancellarij aut Procancellarij imperijs opprimerentur, appellationibus & Archiepiſcopali æquitate ſubventum ijs fuit, nec in unius poteſtatē redacti à quo nec permiſſa eſſet provocatio, nec ſuperioris iuriſdictione poſſit coerceri quaſi perpetuæ ſervituti ſubiacerent, itaq; ab Archiepiſcopo petierunt, ut quoniam ſuam in eos iuriſdictionem agnoſcerent, & anteceſſoris ſui Guliel-*

Mathei Cant. Relatio.

mi Courtney moderationem atq; prudentiam, cũ Academiam Oxonienſem tam in capite quàm in membris viſitaſſet, experti eſſent, vt ea à Cancellario eiuſq; Commiſſario procurata privilegia reſcinderet: quibus ipſi interpoſito ad id Michaele Sergeaux iuris vtriuſq; doctoris, legitimo Procuratore expreſſè atq; publicè in ſynodo renuntiarunt: eam renuntiationem Archiepiſcopus ratam habuit & exemptionis Oxonienſis privilegia irrita & inania iudicavit: tum Cãcellarius quaſi furore actus petulanter & immodeſte ſe abdicavit magiſtratu, ſynodóq; ſine venia diſceſſit: ſed Archiepiſcopus eum edicto revocavit, eiuſq; proterviam atq; audaciam repreſſit. hæc Math Cantuarienſis.

28 Quam verè tamen, tali de homine, certè affirmare non poſſum: cum illud probe cognoverim, nõ ſolùm adverſus dioceſanum ſuum Henricum Lexintonum, quòd antiquas huiuſmodi exemptiones & approbatas violaverit, Oxonienſes fuiſſe apud Henricum tertium conqueſtos, ſed eoſdem etiam iuris iurandi religione, ad omnium ſtatutorum, conſuetudinum & privilegiorum almæ Acad. Oxoniẽſis obſervationem firmiter ab initio teneri, cuius certè violati iuramenti poſtulandi ſine dubio fuiſſent, quicunq; adverſùs impetrata Academiæ ſuæ privilegia quicquam tentandum cẽſuiſſent,

Refutatio Relationis Mathæi Cant.

29 Præterea non video qua de cauſa Oxonienſibus ingrata fuiſſet illorum ab Aliena iuriſdictione exemptio, cũ Richardus Angliæ rex ſecundus in ſuis de illis privilegijs caſſandis ad Acad. Oxonienſem litteris, apertè fateatur, Cãcellarium, Doctores, Magiſtros ac ſcholares Oxon, illa exemptionis privilegia à pontifice Rom, impetraſſe; licet vti dixi in cauſa religionis irrita tunc eſſe voluerit, ac viſitationem Academiæ Oxonienſis ad Cantuarienſem pertinere pronuntiaverit, ac violenta quaſi coactione non libera ceſſione, Academia Oxonienſis tunc in Regias manus exemptionis ſuæ privilegia reſignaverit, miſſo à Rege Magiſtro Richardo Rõhall, qui cauſam Regis Oxoniæ egit, & inſtrumenta reſignationis confecta Regi detulit. Cum autem ſub Henrico quar-

Exemptionis reſignatio per Oxonienſes.

to A.Ch.1411.vt Tho. VValſinghamus habet, Tho: Arũdelius Cantuarienſis, Academiam Oxonienſem viſitaſſe decreviſſet, à Richardo Courtnay Cãcellario, Benedicto Brent & Ioanne Birch Procuratoribus impeditus eſt: at rex in conventu ſuorum (vbi magna inter vtrumq; Archiepiſcopum de iure viſitandi Reginenſe Collegium quod Oxoniæ eſt, controverſia interceſſit) Archiepiſcopo rem totam adiudicavit.

30 Quod vero dicit Matheus Cantuariẽſis, Gulielmũ Courtnay Tho. Arũdelij prædeceſſorẽ Academiã Oxoniẽſẽ tã in capite quã in mẽbris viſitaſſe, difficulter adducor vt credã illi potiùs quã T. walſinghamo, autori hac in re ſatis idoneo, quiq; tradit quidem Gulielmũ Courtnay Archiepiſcopum Cantuarienſem huiuſmodi aliquid aggreſſum, deſtitiſſe tamen à propoſito, cum de inſequentibus malis atquè periculis (ſi in viſitatione pergeret) à prudentiſſimo patre Thoma, S. Albani Abbate fuiſſet admonitus, quod in prædicto autore fuſiùs tibi occurret.

Alius error Mathei Cant:

31 Ioannes Synwall quoquè vel Bokinghamus Lyncolnienſis Epiſcopus, cum fratrum infirmorũ Hoſpitale Sancti Ioannis Baptiſtæ extra portam Orientalem Oxon viſitare decreviſſet, non alia de cauſâ à Rege Rich: ſecundo prohibitus eſt, quàm quod non illud ſolum ſed & cætera Religioſa loca Cancellario Oxon eiuſquè iuriſdictioni ſubijcerentur, quod fuſiùs intellexi ex Regijs litteris in libro illius Hoſpitalis quem in Archivis Magdalenenſium, diligentiſſima Magiſtri Summers cuſtodia, ſalvum retinet.

Viſitatio Hoſpitalis, S. Ioannis.

32 Admiranda quoquè fuiſſet Oxonienſium imprudẽtia, ſi maiorem curam habituri fuiſſent eorum quæ in Archiepiſcopi & aliorum præiudicium, quàm quę directè & ex propoſito in ſuarum libertatum præiudicium ac læſionem facere videbantur (quod Matheus Cant: tradit) quanquam Bonifacius quidem Cantuarienſis item multò antè archiepiſcopus & Gulielmus Wittleſeus eiuſdem ſedis pontifex, in impetrandis pro Academia Oxonienſi gratijs ac privilegijs & exemptionibus, nihil ſibi præiudicij acceſſiſſe, arbitratus eſt: modo

modo ad conſervationem atquè ſalutem totius Academiæ Oxonienſis, magnitudo & amplitudo privilegiorum quicquam conducere videretur.

33 Quæ certe nulla non ætate apud Oxonienſes adeò magna & multiplicia fuerunt & ſunt, vt præ illorum amplitudine non ſolum coercenda, ſed & rarò aut nunquam vtenda, πολιτικῶτεροι noſtri temporis, novi ſcilicet homines cenſuerunt: qui ſi Academiæ ſuæ honori atque ſaluti proſpicere malluiſſent quam ſuæ, facile agnoviſſent quid ſibi velit illa fides quam religioſè olim Academiæ ſuæ præſtiterũt; quod vt faciant, recenſebo illis hiſtoriam (nõ commendabo exemplum) quam ex libro Epiſtolarum Academiæ Oxonienſis collegi.

34 Robertus Stillingtonus (exiſtimo enim hunc fuiſſe) circa annum dom. 1465. Epiſcopus Bathonienſis, in regem Henricum illius nominis Sextum, aut Edwardum quartum res novas moliri cæpit: quamobrem criminis læſæ maieſtatis à Rege poſtulatus cuius erat Theſaurarius vel Cancellarius, Academiam Oxonienſem latitandi cauſa ſe contulit: Rex audito eum Oxoniæ commoratũ, per Edwardum Willoughby Sacellanum ſuum ſcholaribus reſcripſit, vt EpiſcopumBathõ: poteſtati ſuæ permitterent, præſertim cum ſatis conſtaret, eum non vt ſcholarem Oxoniæ agere, ſed tantùm rebus novis & incendijs in rep. excitandis vacare. Relatio de Epiſcopo Bathon.

35 Oxonienſes verò litteris ad Regiam maieſtatem miſſis reſponderunt, ſe abſquè vi ſuis iuramentis ac privilegijs inferenda, nihil in Epiſcopum apud eos ſtudij cauſa commorantem poſſe agere, multo minùs permiſſuros aliquem è ſuis ad iudicium extra Vniverſitatem trahi, reclamantibus privilegijs quorum obſervationi iuramentis ipſorum eſſet cautum: adijcientes eum ſub religione eſſe poſitum, cui Eccleſiaſticę cenſurę metu nullam vim facere auderent: Rex, infinita præmiorum ac privilegiorum ſpe illis propoſita contra niti tamen, vt Oxonienſium animos ad ſuam ſententiam pertraheret, nec ſubticuit, ſe Oxonienſium privilegia

per-

pervolviſſe, quæ etſi magna & multiplicia inveniſſet, in nullum tamen incidiſſe quod ijs patrocinaretur qui læſæ Maieſtatis rei haberentur.

36 Tandem poſt multas hinc illinc altercationes, viſū eſt ſcholaribus Epiſcopum ſuum regi tradere, non tamen capiendo, ſed regijs miniſtris ſi eum cuperent permittēdo: rex igitur miſſo Willoughbyo Sacellano ſuo, vnà cum Edmūdo Hamden & Iacobo Parkero, corpori ſuo à cuſtodijs, Epiſcopum, Oxoniæ captum, VVindeſoriæ cuſtodiendum miſit, vbi paulò poſt (teſte Godwyno) diem obijt; hæc ex Regijs & Vniverſitatis Oxon Epiſtolis quæ in dicto libro continentur, quem librum diu ſub alienis dominis cuſtoditū, & Wyntoniæ tandem inventum, venerabilis vir Dominus Doctor Abbas, Collegij Aluredıani Magiſter, & VVintoniēſis Eccleſiæ Decanus, tertio vice Cancellariatus ſui anno, Archivis Vniverſitatis reſtituit.

37 Ex hoc vberrimo priuilegiorum fonte, ampliſſimæ prærogativæ promanarunt: exemptiones, Regalitates, & incorporandi ius: nam Academiam Oxonienſem multò ante Reginam Elizabetham, fuiſſe corpus politicum, legitimè cōſtitutum & approbatum, conſtat ex eo quod nequaquā potviſſet alias incorporationes vt Braciatorū & Piſtorum, Sciſſorum, Tonſorum, Coquorum, Chirurgorum, Cordwainariorum, Corſariorum &c: infra civitatem Oxon conſtituere eaſdemq; ad libitum evertere, niſi ipſa fuiſſet res incorporata & politica.

Academiæ Oxon: Incorporatio

38 Sed ab Edwardo quidem Angliæ Rege 3°. fori ac nundinationis præfecturam, nec multò antea poſſeſſiones & meſſuagia pro ſuſtentatione indigentiorum Scholaſticorum quos antiquitas Chamberdkyns vocavit, à Gualtero Exonienſi (ſub Edwardo 2.) Epiſcopo, & Reginaldo le Bedell ſub Edwardo primo, idq; ſub manu mortuā, nec Rectorias à multis alijs ipſi conceſſas iure accipere aut retinere potuiſſet, niſi corpus politicum haberetur immò & animatum (quod eſt adverſus nonnullorum iuriſperitorum ſententiam) & proinde

inde talium indulgentiarum capax: quanquam nunc etiam ſereniſſimi regis Iacobi beneficio Burgenſes quoq; habeat qui in Parliamentis, Academiæ rebus proſpiciant. Burgenſes Vniverſitatis Oxon.

39 Commemorant quoq; Vniverſitatis Oxon Archiva, *Quod cum Vniverſitas Oxon per venerabilem Præſulem dominum Oliuerum Dei gratia Lyncolnienſem Epiſcopum* (qui ſedere cæpit An. Ch. 1280.) *ac per Dominum Archidiaconum Oxon Officialem ſuper quibuſdam conſuetudinis Vniverſitatis incorporatæ inſcriptis, quas dictus venerabilis pater non eſſe conſuetudines nec eſſe poſſe de plano aſſeruit pertractabatur ac inquirebatur, cōgregata in Eccleſia beatæ Mariæ Virginis Oxon tota Vniverſitas Magiſtrorum & non Regentium ſicut, & Regentium ac expoſitis ijſdem articulis in communi, Magiſtri non Regentes in partem ſe trahentes per ſe ac omnes Magiſtri ſimiliter per ſe ſuper ijſdem deliberarunt, ac deliberatione ad plenum habita, compertum eſt, ac declaratum ex vnanimi conſenſu omnium Magiſtrorum tam Regētium quam non Regentium, quod à tempore cuius contrarij memoria nō extat, Vniverſitas incorporata ſit in plena poſſeſſione vel quaſi iuris, conſuetudinis &c.* Ex quo ſequitur, Oxonienſes etiam illo tempore ſub Edwardo primo (ni fallor) in ſuis libertatibus ac iuribus incorporatos extitiſſe: hoc enim argumento adverſus Lyncolnienſem vſi ſunt. Oliveri Lyncolnienſis cū Oxonienſibus contentio.

40 Nec illud ſatis quiſquam adhuc expedire viſus eſt, qua ratione ſocietas vna communis ex multis conflata incorporationibus, poſſit eſſe ipſa non incorporata: regnum enim eſt ideò vnum, & politicum corpus quoniam multa huiuſmodi in ſe eminenter continet, ſicut Vniverſitas Collegia, quorum ſingula, politica ſūt corpora, & incorporationis politicæ vi, ab optimis ac diviniſſimis hominibus fundatoribus ſuis, prædia poſſeſſioneſq; acceperunt & hodiè retinent fæliciſſimè.

41 *Manifeſtum enim eſt* (inquit Roſſus contra deſtructores villarum) *quod proſperitas Eccleſiæ multum conſiſtit in ſcientia literatorum fidem Chriſti prædicantium & contra hæreticos diſputantium, & ſervitio devoto Eccleſiaſticorum tam ſecularium*

quam religioſorum devotè deo ſeruientium; ſcientia fontaliter erũ. pit ab Univerſitatibus & generalibus ſtudijs quæ manutenentur per Collegia indotata, per beneficia annexa & temporalia ijs conceſſa; quare deſtructis beneficijs deſtruuntur collegia, & villis deſtructis deſtruuntur beneficia, & in Aulis ſcholarium, eorum beneficiorum, per villas deſtructas depauperatio Scholarium exhibitorum ad ſcholas adnibilatur expeditio, ſequitur tunc pro doctrina & prædicationis carentia, errorum per hæreticos aſſidua ſeminatio, & tunc ſubvertetur Chriſti Eccleſia. &c hæc Roſſus.

Scholariũ ratio vnde pendeat.

42 Siquidem per beneficia Collegijs annexa, ſcholares ad Eccleſiaſticas dignitates promoventur: cuius promotionis gratiam, Oxonienſes primo â Ioanne pontifice Romano viceſimo primo dicto viceſimo ſecundo, qui Vniverſitatis privilegium nec non ſtudij generalis, Cantabrigiæ omnium primus conceſſit, petierunt (Pariſienſium exemplo invitati quibus longè antiquiores ſe ventitabãt) & obtinuerunt.

43 Nec multò poſtea Henricus Chichleyus Cantuarienſis (authore Math. Cant.) anno Dom. 1417. ſynodum Londini habuit, vbi Robertus Gylbert. S. Theologiæ profeſſor Mertonenſis Collegij Oxon non Præſes (vti ſcribit Cãtuarienſis) ſed Guardianus ſive Cuſtos, *longa & diſerta oratione egit vt ſcholaribus Oxon neceſſaria & præmia deferantur:* tum ſecutus Tho. Kington advocatus curiæ de Arcubus pari facũdia pro Cantabrigiẽſibus interceſſit; quibus ſuadentibus decretum eſt vt beneficia vacantia graduatis Academicis deferantur (licet huiuſmodi decretum in conſtitutionibus Lynwooddi non occurrat) quod decretum ab Artium Magiſtris, qui ſua multitudine reliquos in Vniverſitatibus Regentes ſuperabant, in congregatione cum eſſet approbandum, reiectum eſt, non alia de cauſa quàm quod in beneficijs adipiſcendis (vt ille quidem refert) doctoribus pares eſſe nõ potuerãt; poſteà tamẽ in alia ſynodo Io. Caſtel Oxonienſis Cãcellarius & Io. Rikinghall Cantabr: Canc. illud decretum renovari impetrarunt, cui tùm renovando fratres & Religioſi ſummè reſtiterunt, ſed Henricus quintus eorum petulantiam facilè repreſſit.

Decretum de præmiis Oxonienſibus deferendis.

49 Quin

49 Quin & ſigillum publicum Academię Oxonienſis ſatis antiquum eſt & apertum illius incorporationis monumentum, quod quidam Magiſter Ioannes in cauſa Academiæ Oxonienſis adverſus Fratres & Religioſos coram ſummo pontifice produxit in curia Romana, *in cera ſcilicet viridi formæ oblongæ pendente in chartula; in quo quidem ſigillo* (loquor ex antiquo ſcripto quod rem totam continet) *in medio quaſi ipſius, erat imago cuiuſdam hominis ſedentis in ſede ſivè cathedra ſubtus quoddam tabernaculum, & in manu ſiniſtra videbatur geſtare librum, à dextris verò, ſiniſtris, & ſubtùs pedes ipſius imaginis, erant imagines plurium perſonarum quæ ad ipſum videbantur attendere; in circumferentia verò dicti ſigilli erant litteræ ſic dicentes, Sigillum Cancellarij Vniverſitatis Oxon*; hoc fuit ſub Edwardo ſecundo.

Deſcriptio Sigilli Vniverſitatis Oxon.

50 Nam ſub Edwardo tertio, cùm in electione Cancellarij Ioannis Wiliot, factionibus & partium ſtudio à Magiſtris in congregatione tumultuatum eſſet, ſigillum idem effractis vi ciſtis & Archivis direptum eſt, & Ioanni Wiliot traditum, qui accepto ſigillo, procuratores ſibi adverſarios Th. de Stratford & Robertum Ingram mox banniebat, & ſigillum quoque perijſſet, niſi ſtatim procuratoribus à rege reſtitutis coactus fuiſſet Cancellarius, ſigillum illis tradere, interdicto quoque, nè is vllas congregationes celebraret: Ærariũ verò publicum Academiæ Oxonienſis erat olim apud, S. Frideſwidæ monaſterium: iam verò apud Collegium Corporis Chriſti vti Vniverſus Oxonienſium ſenatus, retroactis temporibus non ſine ratione decrevit.

Turbulenta Cancellarij electio.

51 Verum hæc omnia quæ ad ſalutem Academiæ Oxonienſis comparata ſunt, aliquando in ſummam perniciem converterunt loci Municipes, quos vt multipliciter ſcholarium privilegijs obnoxios teſtatur hiſtoriola Oxonienſis, ita cæteræ hiſtoriæ non tacent quibus odijs quantiſque, Oxonienſes olim è laica gente cives, rem Academicam proſecuti ſunt. Longa eſt hæc iniuria; immò longæ (ſi hiſtoricos hîc conſulas) ambages: licèt non tantæ admirationis atque ſtuporis,

De diſcordijs inter Scholares & Laicos Oxon.

quantæ ſunt illæ quidem vndecim antiquiſſimi temporis eversiones admodùm profectò perridiculæ, quas in ſua de Cãtabrigia hiſtoria adeò officioſè recenſet Londinenſis, vt niſi in illis everſionibus ſeipſum ſæpiſſimè evertiſſet (quod nos in primo libro probavimus) tu certè Granta nunc ſtares, & arx alta Cantabri maneres.

52 Nunc verò cùm ſemetipſum tantopere everterit, deſinat Oxonienſium incommoda & calamitates obijcere, præſertim ea quorum aut cauſæ adeo graves ſunt aut fuerint vt Cantabrigiæ reperiri nunquam potuerint, aut quibus res Cantabrigienſis non mediocriter eſt aucta, quemadmodùm ex Matheo Parienſi in hac hiſtoria cognoſces: *Clericus quidã apud Oxoniam mulierem quandam caſu interfecit & per fugam ſibi conſuluit: vnde præfectus vrbis & alij quærebant homicidam in hoſpitio ſuo quod cum tribus ſocijs clericis locaverat: ceperuntquè tres illos clericos homicidij penitus neſcios & in carcerem retruſerũt & iubente Rege extra villam ſuſpenderunt: vndè receſſerunt ab Oxonia ad tria milia clericorũ tã magiſtri quàm diſcipuli, ita quod nec vnus ex omni Univerſitate remanſit: quorum quidam Cantabridgiam, quidam vero apud Radyngum, quidã quoque apud Maydenſton liberalibus artibus vacantes, villam Oxoniam vacuam reliquerunt.* hæc Matheus.

Suſpenſio triũ clericorũ Oxon.

53 Qui paulò ſupra tradidit, regem Ioannem ob interdictum papale, clericis admodum fuiſſe iniquum: homicida poſteà cognito, compertum eſt Oxonienſes cives adverſus clericos valdè malitioſe ſe geſſiſſe: ideoq; Weſtmonaſteriũ non ita multò poſt, anno ſcilicet 1213 eodem Matheo autore, ad Nicholaum Tuſculanum Apoſtolicæ ſedis Legatũ venerunt, veniam admiſſi criminis poſtulantes quod ſcilicet ſuo inſtinctu & præſumptione, iniquo ſupplicio clerici ſuſpenderentur.

Pæna Burgenſiũ pro ſuſpenſione clericorum.

54 Iniuncta eſt illis tamen pæna vt ad ſingulas civitatis eccleſias, depoſitis indumentis, pedibuſque nudis flagella (quorum vtinam ſtimulos ſatis ſenſiſſent) in manibus geſtantes, à preſbyteris parochianis abſolutionis beneficiũ cũ

pſal.

pſalmo quinquageſimo impetrarent (hæc quoque Matheus, cui Archiva conſentiunt) vt vnam annui reditus argenti marcam ſcholaribus perſolverent, quod Burgenſes poſteà ægrè ferentes, portionem terræ dictam Middeneyam prope Oxoniam, monaſterio de Oſney ea conditione dederunt, vt per illius cænobij Abbatem, vna marca quotannis Sanctæ Frideſwidæ Priori ad vſum Academiæ perſolveretur, pro pęna ijs iniuncta (loquor ex ipſa donationis charta) pro morte clericorum quondam ſuſpenſorum ab ijſdē: vltimo vt quotānis 100. pauperes ſcholares, die S. Nicholai honeſtis refectionibus acciperēt, Abbate Einſhamēſi 16. ſolidos annui reditus in illius feſtivitatis expenſas perſolvente; qui cum poſtea ſoluere recuſaſſet, ad tribunal Cancellarij Oxon. citatus eſt, vbi victus cauſam deſeruit, & penſionem debitam reddidit: addenda quoquè fuiſſet pœna quæ olim Pariſienſium ſcholarium Pręfecto inflicta eſt; qui referente Stephano Paſquier & F. Forreſto, quòd ſcholares duos ob huiuſmodi factum noctu nè à cæteris impediretur, ſuſpendiſſet, poſteaquā quatriduani eſſent, fætida eorum cadavera, ſuis manibus de patibulo demiſſa atq; etiam oſculata, magna ſolennitate inhumare coactus eſt. Hic primus eſt Oxonienſis cleri cum laicis diſcordiæ locus. Pœna Præfecti Pariſienſis.

55 Iam, quòd hic dicatur Oxonienſes, Cantabrigiam fugiſſe, vt non ignoro Matheum Cantuarienſem, hiſtoriam Mathei Pariſienſis edidiſſe (quæ quidem editio mihi certis de cauſis ſuſpecta ſemper fuit) ita Manuſcriptus liber iudicabit: ſunt enim è doctis quidam, qui Cantabrigiam eo tempore, aut nullo aut humili admodū loco, immo literarū nomine vix cognitam, vtcunque de magno illo fluvio Cantabrigiam exeunte apud Bleſenſem deprędicant, exiſtimāt; quibus ego nō invitus accedo, fraudem veritus, quā de induſtriâ hiſtoriæ turpiſſima detorquentium libidine, corumpantur: conſulas enim obſecro omnes illas inſignes Cantabrigiæ clades tam antiquas quam recentiores, de quibus ſupra ex Londinenſi: Cantabrigienſes quidem in nulla calamitate Oxonium, at Cantabrigia antēpore Ioannis Regis ſtudium fuerit quò Oxonienſeſ conſulerint.

Oxonienſes quavis ferè diſcordia commotos Cantabrigiā ſe contuliſſe leges in illis(quod obſervandum eſt) hiſtorijs quæ à tempore naſcentis huiuſce de qua nunc agitur quæſtionis,à Matheo Cantuarienſi ſunt editæ, cuiuſmodi eſt vtriuſq; Mathei & Tho. Walſinghami hiſtoria(quaſi affectatę antiquitatis & dignitatis quoq; ſubeſſet ſtudium)cùm tamē omnis hiſtoria & illuſtriùs & copioſiùs de Oxonia quàm de Cantabrigia loquatur;de quo ego ad Antiquariorum,& illorum omnium qui in hiſtoria antiqua quicquam poſſunt,tribunal provoco.

56 Quid enim Oxonienſes(mi Londinenſis)Cantabrigiæ tunc agerent?An Arthuriano privilegio muniti,iniquam Ioannis Regis omnia clericorum bona invadentis vexationem declinare,aut Honoriano & Sergiano privilegio,ab interdicto(cui tum vniverſa Anglia ſuberat)pontificio tuti eſſe potuerant?nam ſi tum quidem Cantabrigia tot Regum ac pontificum Romanorum privilegijs fuiſſet ornata, equidem non video(niſi quis doceat) quamobrem Cantabrigię quā Oxoniæ fuiſſent tutiores,cùm ſatis conſtet,Burgenſes Oxon tantorum privilegiorum quæ ſcholaribus conceſſa ſunt odio atq; invidia, ad iſta maleficia fuiſſe excitatos: quæ ne hic quidem ceſſarunt.

Vanū eſt Oxonienſes ſtuduiſſe Cantabrigiæ.

57 Sed anno Henrici Regis tertij 16. & rurſus viceſimo,cruentas cum ſcholaribus lites inierunt,pulſantes,vexātes,vulnerantes,nihilq, ad ſummam crudelitatem relinquētes;quos clericidas à Ballivis ſub ſpecie tantum iuſtitiæ captos & ab ijſdem poſtea dolo malo dimiſſos, Oxonienſis Vicecomes mandato Regio iuſſus,arctiſſimis cuſtodijs commiſit:Regii Iuſtitiarii qui de Burgenſium maleficiis quęrebant, erant Simon Normannus,& Io.Guband Mareſcallus. Thomas Textor oppidanus,perturbatæ Academiæ pacis author ea conditione evaſit,vt ſi poſt quindecim dierum exilium ab Academia,eum clerici redire voluerint,tutò rediret, ſin minùs,vrbem & penates ſuos penitus abiuraret: Secundus ab illo Io.Curoy,viginti quatuor virorum fide dignorum teſti-

Alia Clericorū & Laicorū diſcordia.

ſti-

ſtimonio & iuramento cavebat, nè poſtea pacem Vniverſitatis læderet. hæc ex Archivis. Hiſce malis acceſſit grandis illa inter ſcholares Oxoniæ (anno 1238 regni vero Henrici à conqueſtu tertii viceſimo ſecundo) & Romanæ ſedis legatũ Othonem Sancti Nicholai in carcere Tulliano Diaconum Cardinalem, de qua Matheus Pariſienſis ſic tradit.

Pugna inter Scholares Oxon. & Othonẽ Legatum.

58 *Tunc verò temporis, dominus Legatus cum Oxoniam adventaſſet, & honore ſummo provt decuit, reciperetur, hoſpitatus eſt in domo Canonicorum, ſcilicet Abbatia de Oſney. Clerici vero ſcholares eidem xenium honorabile in poculentis & eſculentis tranſmiſerunt ante prandij tempus: & poſt prandium vt eum ſalutarent & reverenter viſitarent, ad hoſpitium ſuum venerunt. Quibus advenientibus, ianitor quidam tranſalpinus, minùs quàm deceret aut expediret facetus & more Romanorum vocem exaltans et ianuam aliquantùm patefactã tenens, ait, quid quæritis? Quibus clerici, Dominum Legatum vt eum ſalutemus. Credebant enim confidenter vt eſſent honorem pro honore recepturi: ſed ianitor convitiando loquens, in ſuperbia & abuſione introitum omnibus procaciter denegavit. Quod videntes Clerici, impetuoſè irruentes intrarunt, quos volens Romani reprimere, pugnis & virgis cædebant: & dum obiurgantes ictus & convitia geminarent, accidit quod quidam pauper Capellanus Hybernenſis ad oſtium coquinæ ſtaret, & vt quippiam boni pro deo acciperet, inſtanter more pauperis & famelici, poſtulaverat: Quem cum Magiſter coquorum Legati (frater Legati erat ille & ne procuraretur aliquid venenoſum quod nimis timebat Legatus, ipſum ipſi officio præfecerat, quaſi hominum ſpecialiſſimo) audivit, nec exaudivit, iratus in pauperem, proiecit ei in faciem aquã ferventem, hauſtam de lebete vbi carnes pingues coquebantur. Ad hanc iniuriam exclamavit quidam clericus de confinio Walliæ oriundus, proh pudor, vt quid hoc ſuſtinemus? Et arcum quem portavit tetendit (dùm enim tumultus accreverat excitatus, clericorum aliqui arma quæ ad manus venerant, arripuerunt) & ipſe miſſâ ſagittâ corpus coci quem clerici ſatyricè Nabuzardan (1) principem coquorum, vocabant tranſverberavit. Corruente igitur mortuo, clamor excitatur: Ad quem ſtupefactus Legatus & nimis perterritus*

Provocatio ſcholariũ.

Superbia Romanorũ.

Legati frater occiſus.

timore, qui poſſet in conſtantiſſimum virum cadere, in turrim Eccleſiæ, indutus capa Canonicali ſe recepit, ſeratis poſt terga oſtijs. Ubi cum noctis opacæ conticinium tumultum pugnæ dirimiſſet, Legatus veſtimentis Canonicalibus exutus, equum ſuum optimum aſcendit expeditus, & ducatu eorum qui vada ſecretiora noverunt, amnem qui proximus erat, licet cum periculo, tranſivit, vt ad protectionem alarum Regis ociùs avolaret: clerici enim furia invecti, Legatum etiam in abditis ſecretorum latebris quærere nō ceſſabant, clamantes & dicentes: vbi eſt ille Vſurarius, Simonialis, raptor redituum, & ſititor pecuniæ, qui Regem pervertens, de ſpolijs noſtris ditat alienos? Inſequentium autem adhuc clamores cùm fugiens Legatus audiret, dixit intra ſe

Legati fuga.

Cum furor in curſu eſt, currenti cede furori

& patienter omnia tolerans factus eſt ſicut homo non audiens, & nō habens in ore ſuo redargutiones: cum autem vt prædictum eſt amnē vix pertranſiſſet, paucis pro difficultate tranſitus, comitantibus, cæteris in Abbatia latitantibus, ad Regem anhelus & turbidus vſquè pervenit & lachrymabiliter, ſingultibus ſermones ſuos interrūpentes, rei geſtæ ordinem, gravem ſuper hoc reponens quærimoniam, tam Regi quam ſuis collateralibus explicavit. Cuius querulis ſermonibus cum Rex attonitus nimis compateretur, miſit properanter Comitem Warenniæ cum armata manu Oxoniam, eos qui latuerant Romanos eripere, & ſcholares arripere. Inter quos captus eſt truculenter Magiſter Odo Legiſta & ipſe cum alijs 30. vinculis et carceribus in caſtro de Walingforde quod non multum diſtat ab Oxonia (licet rex Abēdoniæ tūc fuerat vti ex Archivis coſtat) ignominioſe mancipatus. Legatus vero contrito laqueo liberatus, Epiſcopis convocatis nonnullis, Oxoniam ſuppoſuit interdicto, & omnes illi enormi facto conſentaneos excommunicavit. Poſtea in bigis more latronum, ad arbitrium Legati Londinum ſunt tranſvecti, & ibidem carceri & vinculis arctaquè cuſtodiæ, reditibus ſpoliati & anathemate innodati, mancipantur. Legatus vero qui verſus partes Angliæ Aquilonares tetenderat, flexo loro, Londinum reverſus eſt. Et vix auſus in Regali hoſpitio Epiſcopi Dunelmenſis, vbi ſolitò hoſpitabatur, commorari, ſignificavit rex civitati Londinenſi vt eundem

Legatum diligentibus excubijs cum armatâ manu, vt pupillam oculi cuſtodirent Maior ciuitatis cum ciuium Vniverſitate. Legatus igitur Archiepiſcopum Eboracenſem & omnes Epiſcopos Angliæ, autoritate quâ fungebatur vt Londinum convenirent diſtrictè convocavit, de ſtatu Eccleſiæ & cleri periclitantis decimo ſexto Calend. Junij communiter tractaturi: Quò cùm die præfixo perveniſſent, tractatum eſt diligenter per Epiſcopos, vt ſalvaretur ſtatus clericalis Vniverſitatis, veluti ſecundæ Eccleſiæ: quibus & Legatus condeſcendit, ſalvo tamen honore Eccleſiæ Rom. ne improperando diceretur, vt qui venerat clerum cum Eccleſiâ reformare, potius deformaret. Tandem ſuggeſtum eſt Legato ab Epiſcopis & Vniverſitate cleri, quæ ibidem in præſenti fuit, quòd certaminis diſcrimen à familiâ ſuâ ſumpſit exordium, & in fine certaminis clerus deteriorem calculum reportavit: inſuper tam de clero pars magna ad nutum ſuum carceri mancipatur, & pars reliqua mandato ſuo parens parata fuit humiliter ſubire in loco ab Oxonia circiter tribus diſtante diætis, ad petitionem tot & tantorum virorum ad miſericordiam inclinare debere. Tandem elaboratum eſt, quod hanc faceret Legatus miſerecordiam quod comitantibus Epiſcopis pedes euntibus ſcholares omnes ibidem congregati, ab Eccleſia Sancti Pauli, quæ ferè per vnum miliare ab hoſpitio Legati diſtabat pedes irent, ita tamen, quod cùm venirent ad hoſpitium Epiſcopi Carleolenſis, illinc ſine capis & mantellis diſcincti & diſcalciati vſque ad hoſpitium Legati procederent, humiliter veniam poſtulantes, miſerecordiam & veniã conſequendo conciliarentur: quod & factum eſt. Videns autem dominus Legatus hanc humiliationem, recepit eos in gratiam ſuam, reſtituens Vniverſitatem loco ſui ipſius municipij, Interdictum cum ſentẽtia miſerecorditer ac benignè relaxando, litteraſq; ijs cõficiendo, ne illis proinde nota infamiæ aliquãdo procaciter obijceretur. hęc Matheus.

Epiſcopi agunt cauſas clericorum Oxon.

Relaxatio interdicti.

59 Cui Archiva Vniverſitatis conſentiunt, & in ijs Othonis Legati litteræ ſatis amicæ, quæ Londinenſẽ noſtrum eo quod Oxonienſibus iſta procaciter obiecerit, excommunicatum pronuntiant. Meminit huius diſcordiæ præter Mat. Paris, Ranulphus Ciſtrenſis, lib. vltimo cap. 34. & Thomas

Walſynghamus in hypodigmate Neuſtriæ, qui illud addit quod nuſquam alibi reperio, Oxonienſes nempè, huius interdicti cauſa, Northamptoniā & novā civitatē Sarum, ſtudendi cauſa ſe contuliſſe.

Error Walſynghami.

60 Quod (tanti autoris pace niſi clam elapſi fuerint) mihi non ſit veriſimile, cùm ex Vniverſitatis Oxon Archivis intellexerim, Regem diſtrictè admodum prohibuiſſe immò Maiori atque Ballivis Oxon per brevia ſua mandaſſe, ne vlli clerici villam Oxon exirent niſi ſub ſpeciali Regis præcepto, immò omnibus ferè totius regni Vicecomitibus, Ballivis & miniſtris ſuis præcepiſſe, vt ſi quos intra ſuum præcinctū clericos fugitivos cognoſcerent, (tantùm abeſt, vt eos publica ſtudia alibi inſtituiſſe crederem) eos caperent, & cuſtodijs detinerent, vſquè dùm coram Legato ſiſterentur.

61 Cauſam huius inſultus, Matheus Paris, Legati ſuperbiam fuiſſe dixit, cui cæteri accedunt, & innominati autoris Chronicon quod ſupra dixi, falſò aſcribi Bedæ; niſi quod Matheus Cant. in Edmundi vita (cui nūquàm defuit aliquid quod Oxonienſibus obijceret) ex Fabiano recenſere videtur, eam nempè fuiſſe, quod Octobonus, quem Othonē rectiùs dixiſſet, conſtitutiones in presbyteros coniugatos atq; concubinarios, aliaſquè iuvenili clero parùm gratas ſanxiſſet: quas ego in eius cōſtitutionibus (in bibliotheca collegij Balliolenſis Manuſcriptæ extant) nuſquam, ſaltem quæ ad Oxonienſem magis quam Cantabrigienſem, ſi tum fuerit, clerum pertinerent, reperio.

Mathei Cantuar. in Oxonienſes calumnia.

62 Ranulphus addit, Abbatem & conventum de Oſney (cur non etiam Priorem & conventum Frideſwidæ?) eaſdem cum Magiſtris Regentibus dediſſe pœnas; ſed nec in vlla antè eum hiſtoria, nec in Archivis illud occurrit, immò per Regia brevia ſoli Regentes & Vniverſitas clericorum Oxon, vnà cum Beneficiatis ad comparendum coram Legato citantur, nec vllus religioſus abſolutioni interfuit (quod ſciam) niſi Odo de Kilkenny Canonicus Lyncoln. & Prior Prædicatorum, Miniſter Minorum, Simon de Bovil eo tempore

Ranulphi error.

pore Cancellarius Oxon, vti ex Archivis patet.

63 Ex quo (quod ad clericos etiam attinet) apparet, quòd convocato concilio apud London, cui interfuerunt ipſe Legatus & Archiepiſcopus Eboracenſis & dominus rex & Epiſcopi Angliæ: *Epiſcopus Lyncolniæ Robertus Groſſum caput, viriliter ſe habuit pro clericis Oxon, excommunicans ſolenniter in præſentia ipſius Legati & Domini Regis, omnes qui in clericos Oxon manus miſerunt violentas; tandemq́; obtinuit ſibi tradi clericos, negantibus ipſo Legato & domino Rege illatam vim fuiſſe clericis per ipſos.* hæc ſunt illius libri verba, quę ſano modo ſunt intelligenda: etenim non ſolum ille Robertus Groſſum caput Lyncolnienſis, ſed & Rogerus Niger Epiſcopus Londinēſis (intercedentibus quoq; ſingulis alijs) & adiuvante quoquè Gulielmo Shirwood ſi Lelando in illius apud Baleum vita credimus, cauſam clericorum egit, ſi non omnium, at ſaltem aliquorum (ex quorum numero fuit quidam Richardus cognomento Groſſum caput, an ex Copleyorum familia vnde Robertus Lyncolnienſis originem & Natales ſuos duxit haud ſcio) pro quibus apud Regem cavebat, quemadmodū ex Archivis conſtat, quæ etiam de clericis à Rege & Legato violenter captis, & in vincula coniectis, abunde ſatis teſtantur, quanquam hoc in loco, clericis Oxonienſibus violentas manus ſe inieciſſe negaverint. Error Lelandi & Balæi.

64 Succeſſit quadriennio poſt A.Ch. 1242. gravis alia inter ſcholares & Burgēſes Oxon diſſentio, *vnde multi eorum ab illa civitate vſq; ad Cantabrigiam manſionem tranſtulerunt* (inquit iterum Matheus Pariſienſis) *vbi ſcholares quaſdam libertates à Rege contra Burgenſes ſunt adepti, & inde chartam Regis obtinuerunt.* hæc ille. quanquam iſta cum Archivis non conſētiunt. Ex quibus apparet, ſcholares Oxoniæ tum fuiſſe commoratos, rebus quoq; ſatis tranquillis atq; pacatis, vſq; ad annum regni Henrici tertij viceſimum Octavum (1) A. Ch. 1244. tum vero Iudæos rei fæneratoriæ principes Oxoniæ commorantes invaſerunt; capti vero clerici & in vincula coniecti, iterum per Robertum Groſſum caput Epiſcopum Alia Oxonienſium diſcordia Pugna cū Iudæis.

pum Lyncolnienſem vt refert Gulielmus VVorceſtrenſis liberati ſunt (quod ex Archivis quoq; apparet) ne à Rege in iudicium læſæ pacis vocarentur, vti ait innominatus author de quo ſupra.

65 Cancellarius enim ſcholarium Vniverſitatis Oxon, omnia penes ſe terminare volens, à Conſtabulario Caſtri Oxonienſis impeditus eſt; quem rex facilè repreſſit, miſſis ſuis miniſtris ſeu Iuſtitiarijs Nicholao de Turri, Laurentio de Brooks &c. qui de hac controverſia cognoſcerent; quiq; ex iuramento viginti quatuor hominum proborum, omnium placitorum cognitionem de contractibus inter ſcholares & Iudæos à tempore cuius contrarij memoria non extabat, ad Cancellarium pertinere, nihilq; inde Regi incommodi accidere potuiſſe didicerũt: quæ omnia vt in poſterum firma atq; rata manerent, Aldermanni quatuor & octo Burgenſes Conſtabulario Caſtri Oxon, vice ipſius Regis iuramentum præſtare coacti ſunt, ſe pacem & concordiam perennem cũ ſcholaribus futuros: quod vtinam feciſſent.

Cancellarius iudex in cauſis ſcholarium & Iudæorum.

66 Interea duo ſcholares de mahennio (vt author loquitur) immerito poſtulati, à Ballivis incarcerantur; Cancellarius vero Ballivos, clericos ſibi reddere recuſantes, excõmunicationis ſententiâ, cẽſuriſq; Eccleſiaſticis implicat; Rex æquitati conſulens, per breve ſuum clericos reſtitui mandat, Id volens vt Cancellarius excommunicationis ſententiam revocaret: revocatis item ſcholaribus, quos iuramentum Cãcellario ſuo præſtare voluit, vt vna cum Burgenſibus vrbem Oxonienſem Regijs vſibus cuſtodirent: Hydenſes Commẽtarij alterius tum quoq; diſcordiæ meminerunt inter oppidanos & clericos, qui laceratis ac ſpoliatis oppidanorũ vexillis, ijſq; in fugam verſis, in illa pugna ſuperiores evaſerunt.

Ballivi à Cancellario excõmunicati.

67 At Londinenſis noſter libro antiquitatis Cantabrigiæ ſuæ primo, Oxonienſes clericos, quorum fidei Rex vrbẽ Oxonienſem commendaſſet, eo tempore in crimen læſæ maieſtatis deveniſſe ſcribit, ideoq; à Rege, *vrbe & Academia eiectos Northamptonia exulaſſe*, eo quod ſcilicet contra regem

Londinenſis calũnia de clericis ab Oxon. eiectis.

gem à Baronum partibus ſtetiſſent: Ranulfus eſt obſcurior: nam cum retuliſſet quomodo Barones, Regis amicos cepiſſent, & alienigenarum bona occupaſſent, Regem Henricum his de cauſis *Univerſitatem ab Oxonia eieciſſe ſcribit*: quod idem refert Mathei Pariſiẽſis continuator Gulielmus Riſhãger & Florilegus, qui hanc eiectionem, evacuationem vocat: accedit quoq; Ioannes Stoveus in ſuis Annalibus; ſed in cauſa & ratione eiectionis, quid de illius fiet ſententiâ planè neſcio.

Error Ranulfi & aliorum.

68 Etenim Burgenſes Oxonię Edwardo Regis primogenito, illic cum copijs ſuis venienti, portas occluſiſſe, ſcribit, eumq; ſic excluſum extra vrbem in Aula Regia ad Beaumont commoratum: clericis vero qui intra vrbem erant, portam Borealem Edwardo aperire conantibus, Maiorẽ & Burgenſes reſtitiſſe, quos in eo certamine à ſcholaribus victos & ſpoliatos, ſatis verè commemorat: nam ſcholares ſicut & Burgenſes Cancellario Oxon de Oxonienſi vrbe Regijs vſibus reſervanda iuramentis, ſuis ſuperiùs caviſſe diximus: tum addit, ob id factum ſcholares à Rege Oxonia fuiſſe pulſos & eiectos, cum antea dixiſſet non ſcholares, ſed Burgenſes Edwardo venienti reſtitiſſe.

Stovæi levitas.

69 Quibus omnibus ex Hydenſibus Chronicis reſpõdeo, quæ ſic referunt: *poſt finitam inter ſcholares & oppidanos pugnam, acceptis obſidibus, pacem inter eos fuiſſe initam; verùm ſub præcepto regis* (inquiunt) *ſub pœna captionis Univerſitas diſperſa eſt, non huius occaſione diſſidij, ſed quia rex ibidẽ parliamẽtũ diſpoſuit*: quibus cõſẽtit liber monaſterij de Burtõ in agro Sũmerſetẽſi, & Chronicõ cui titulus eſt ſcala mundi, cuius author eſt Tho. Graius. verũ vt de hac re certiorẽ mi Lõdinẽſis te facerẽ, nuſquã alibi quod ſciã, niſi ex Northãptonię monumentis, & Univerſitatis Oxon Archivis, Henricum Regem à cõqueſtu tertium anno regni ſui quinto & quadrageſimo (1) A. Ch. 1261. ſcholaribus Oxonienſibus, neſcio qua certâ de cauſa niſi quietis & otij literarij, licentiam inchoandi ſtudium apud Northamptoniam conceſſiſſe, & de recipiendis illis ad

Vera cauſa eiectionis Clericorũ ex Oxonia.

Maiorem & Burgenſes Northamptoniæ ſcripſiſſe intelliges vt hinc conſtet Regem ſcholares ex Oxonia non eieciſſe.

70 Ex quo factum eſt quod cum triennio poſteà, anno ſcilicet regni 48. Henricus conventum ſuorum apud Oxoniam habiturus, Vniverſitatē & ſcholares propter turbationes quas illic futuras metuebat, amoviſſet (non eieciſſet) & ad propria (loquor ex ipſius litteris) relegaſſet, ſcholares, vbi anteà rex licentiam inchoandi ſtudium conceſſiſſet, Northāptoniā ſe contulerunt, quo Barones etiam ſtatim convolarūt, & finito parliamento apud Oxoniam, rex ipſe, celeriter ſuis copijs ad Barones in Northamptonia obſidendos & capiendos feſtinavit: muro verò everſo, fortiter vtrinquè dimicatum eſt.

Rex Barones Northamptoniæ obſedit

71 Henricianis autem ingredientibus & inſultantibus, *clerici Vniverſitatis Oxon* (loquor iam ex innominati authoris Chronico quod falsò aſcribitur Bedę, cui etiam conſentit Holinſhedus & Foxus) *maiora inferebant mala cum fundis, arcubus & baliſtis quàm cæteri Barones; habebant enim vexillum per ſe & in ſublime contra regem erectum, &c.* captâ vrbe & ſuperata, cæptum eſt à Rege in clericos ſęvire, ſed conſilio optimatum & amicorum ſuorum ſubiectorum, quorum erant filij qui Regiæ autoritati reſtiterunt, ſuorum defectionem veritus ſi graviùs in clericos animadvertiſſet, à propoſito deſiſtebat; revocatis ad Oxoniam ſcholaribus eodem anno, & ſequenti, hoc eſt anno regni ſui 49: penitus interrupto & caſſato ſtudio Northamptonenſi, quod ex hiſce litteris conſtabit.

Clerici Oxonienſes Northamptoniæ oppidum defendunt.

72 *Rex Maiori & civibus Northamptoniæ ſalutem: cum occaſione cuiuſdam magnæ contentionis in villa Oxon triennio iam elapſo ſubortæ, nonnulli clericorum tunc ibidem ſtudentium, vnanimiter ab ipſa villa receſſiſſent, ſe vſque ad villam noſtram Northāpton tranſferentes & ibidem ſtudijs inhærendo, novam conſtruere Vniverſitatem cupientes, nos illo tempore credentes villam illam ex hoc poſſe meliorari, & nobis vtilitatem non modicam inde pervenire votis dictorum clericorum ad eorum requiſitionem annuebamus in hac parte; Nunc autem cum ex relatu multorum fide dignorum vera-*

Charta *H. 3.* ad Northamptonenſes.

raciter intellexerimus quod ex huiuſmodi univerſitate (ſi permaneret ibidem) municipium noſtrum Oxon quod ab antiquo creatum eſt, & à progenitoribus noſtris Regibus Angliæ confirmatum, ac ad commoditatem ſtudentium communiter approbatum non mediocriter læderetur, quod nulla ratione vellemus, maxime cum vniverſis Epiſcopis terræ noſtræ ad honorem Dei & vtilitatem Eccleſiæ Anglicanæ & profectum ſtudentium, videatur expedire quod univerſitas amoueatur à villa prædicta, ſicut per litteras ſuas patentes accepimus, vobis de conſilio magnatum noſtrorum firmiter inhibemus ne in villa noſtra Northampton aliquam Univerſitatem eſſe nec aliquos ibidem ſtudentes manere permittatis, &c. anno regni noſtri 49.

73 Hæc Henricus in Oxonienſis Academiæ Memorabilibus & privilegijs: qui hæc legit, an crediturus eſt, Cantabrigiam etiam tunc fuiſſe Vniverſitatē aut approbatū ſcholarium ſtudium? Nam ſi fuiſſet, ſine dubio nova illa Northāptonenſis vniverſitas, non minùs Cantabrigiæ quam Oxoniæ certè, præiudicio futura erat: ſed nihil huiuſmodi in Regijs litteris videmus; ſola nominatur hic Oxōnia quaſi ſola huiuſce regni vniverſitas, cùm nominanda quoquè & proculdubio nominata fuiſſet Cantabrigia, (æquè enim & multò magis Nova vniverſitas Northamptonenſis veteri ſtudio Cantabrigiæ, quā veteri ſtudio Oxoniæ obfuiſſet) ſi tua Cantabrigia, antiquum fuiſſet ſtudium mi Londinenſis.

Cantabrigiēſe ſtudium H. 3. temporibus valde fuiſſe obſcurum ſi vllū

74 Quid eſt quoq; quod alijs temporibus (ſi illis ſtandum ſit hiſtorijs quas Matheus Parker Cant. Arch. edidit) Oxonienſes, ſuas ſedes deſerentes Cantabrigiam cōvolarūt ſi placet nunc autem non civilibus diſcordijs ſed mandato Regio amovendi, Cantabrigiam non petierunt, potiùs quam novuum ſtudium in vtriuſq, veteris præiudicium Norhamptoniæ inchoarent? immo quamobrem exiſtimas maluiſſe regem vt ſcholares Oxonienſes ad propria remearent (ſic enim rex præcipit) quam vt Cantabrigiā ſe conferrent, celeberrimam, nec nó antiquiſſimā (ſi Londinenſi ac ſuis credēdum ſit) omnium bonarum artium mercaturam?

75 Nam

75 Nam ſi Cantabrigiam omnes continere non potuiſſe negaveris, certè & Londinenſi adverſaris, qui Oxonienſium paucitatem vbiq; nobis objicit, & Matheo Pariſienſi, apud quem leges (ſi vera ſit Mathei Cant. editio) Oxonienſes ſub rege Ioanne anteà, Cantabrigiā commigraſſe; addo quoque quod cum ſcholaribus Oxonienſibus vbiq; per totā Angliam propter inſultum in Legatum Othonem diſperſis, Vicecomitibus fere totius Angliæ rex per ſua brevia nominatim, de ſcholaribus in ſuis Ballivis capiendis præcepiſſet atq; mandaſſet prout in Archivis Vniverſitatis Oxon legimus, Vicecomiti Cantabrigienſi de fugitivis illic capiendis nihil omnino præcipitur; & tamen non eſt putandum, Cantabrigienſe ſtudium adeò ignobile tunc fuiſſe, vt eo perfugij ſaltem loco, Oxonienſes commigrare noluerint, ſi modo illic ſtudium omnino tum viguiſſet, quod ego non iniquis rerū æſtimatoribus relinquo.

Valida fides.

76 Non ignoro tamen in Memorabilibus Vniverſitatis Oxon à Roberto Haro collectis, vndè hanc chartam deſumpſi, in exordio diplomatis, Cantabrigiæ mentionem fieri, quaſi & illa contentio triennio tū elapſo Cantabrigię nō Oxoniæ accidiſſet, & nova Vniverſitas ea Northamptonenſis à Cantabrigienſibus nō Oxonienſibus fuiſſet inchoata. Eam tamen lectionem ſi nihil aliud, certè adulterata ipſius vocis Cantabrigiæ loco Oxoniæ ſcriptura, & charactere à cæteris diſſimillimo, & toto exarādi genere diverſo, corruptiſſimam prodit: vbi enim occurrit anno dom. 1246. apud bonos & vetuſtæ fidei autores tantas fuiſſe Cantabrigiæ diſcordias, quæ ſtudentes Northamptoniam arcerent? Cum nè in quibuſvis quidem malis (quod in Cantabrigienſium incommodis obſervavi) Oxoniam pervenerint.

Mendum in tranſcripto Roberti Hari.

Cantabrigienſes non ſtudebant Northāptoniæ cū Oxonienſibus

77 Prætereà licentia inchoandi ſtudium apud Northampton non Cantabrigiæ ſed Oxoniæ conceſſa & tranſmiſſa eſt, ideoq; Rob Harus inter Oxoniæ Memorabilia repoſuit, nec tamen addit (quod ſolet) *Conſimiles habere Cantabrigiam litteras de eadem datâ mutatis mutandis*. Sed & conſultis

Nor

Northamptonenſium Archivis, veram & genuinam lectionem eam eſſe invenimus quam ſupra in regio diplomate recitavimus: quis enim regem dicturum crederet, novam Vniverſitatem Northamptonenſem Oxoniæ incommodo futuram, nō Cantabrigiæ, ſi veteri illo ſtudio relicto & poſtpoſito, Cantabrigienſes novam Vniverſitatem alibi inchoaturi fuiſſent? Sed pergo.

78 Oxonienſibus igitur à Northamptonia reverſis, rex Henricus multas gratias fecit, privilegia amplificavit, civiles inimicitias ſedavit, non ſolum inter ſcholares & Burgenſes, ſed etiam inter ſcholares & Iudæos, quibus præceptum eſt, nè in ſingulis libris vltra duos denarios ſeptimanatim à ſcholaribus acciperent in poſterum, nec nō pro eorū ſacrilegio Vniverſitati ſatiſfacerent: quod hoc modo evenit vti ex Io. Roſſo Warwicenſi in ſuo de Regibus libro, & Archivis Vniverſitatis Oxon, recitabitur. Fuit enim id temporis in more poſitum, vt aſcenſionis Dominicæ feſto, Cancellarius vna cū tota ſcholarium Vniverſitate, ſolenni proceſſione ad fanum Sanctæ Frideſwidæ, illic rem divinam Cancellario concionante facturi, commearent: Iudæi igitur qui ad illam feſtivitatem convolarunt, crucem ligneam quam coram Cancellario geſtatam viderunt, è lictoris manibus vi extorquentes, in odium Crucifixi fregerunt, & humi pedibus conculcarunt.

79 At Edwardus Regis primogenitus tunc Oxoniæ cōmoratus (vbi in iuvenili ætate à Roſſo ſtuduiſſe dicitur) indignè hoc ferens, Henrico patri Woodſtoco tunc agenti cōqueſtus eſt: Iudæi læſæ pacis humanæ atque divinæ poſtulati, ſe illius maleficij autorem producturos apud Regem cavebant: quod cum neglexiſſent tamen, viſum eſt Regi (qui etiam id Vicecomiti in mandatis dederat) vt Iudæi Oxonienſes duas alias cruces, vnam marmoream, pulchram, & altā, benè & decenter inciſam, & politam, cum imagine Crucifixi in capite ex parte vna, & cum imagine beatæ Virginis cum filio ſuo ex parte altera, convenienter ſitis, & auro depictis, vna cum cauſa prædicta manifeſtè ſubſcripta, vbi ſce-

Iudæorū Oxō. furor in crucē & Crucifixum

Edwardus .1. Oxoniæ ſtuduit.

lus prædictum extitit perpetratum : Aliam portatilem argẽteam, benè ſubtiliter & decenter fabricatam, & deauratam, cum haſta ſivè baculo eiuſdem magnitudinis cum crucibus honorificis, quas Archiepiſcopi faciunt coram ſe deportari, antè Vniverſitatem Magiſtrorum & ſcholarium Oxon: in ſuis proceſſionibus deferendam, ſuis ſumptibus effici curarent.

80 Refert Io. Roſſus crucem marmoream in eodem loco vbi ſcelus perpetratum eſt, fuiſſe conſtitutam, quod & rex ipſe cupiebat : ſed poſteaquàm intellexiſſet illud ſine quorundam Burgenſium damno fieri non potuiſſe, cùm cõſilium Burgenſium minus probaſſet qui crucem illam ex oppoſito ſynagogæ Iudæorum erigi optarunt, edixit vt (in placea ſcholarium de Merton) iuxta Eccleſiam, S. Ioannis Baptiſtæ poneretur, anno regni 53. Cuius crucis partem ſuperiorem, eo tempore quo ipſe Oxoniæ ſtudebat, cecidiſſe dicit Roſſus, *in qua erat defixa tabula aurea, habens in ea ſcriptos* (inquit is) *hos verſus*

Quis meus author erat? Iudæi: quomodo? ſumptu.
Quis iuſſit? regnans: quo procurante? Magiſtris.
Cur? Cruce pro fractâ ligni: quo tempore? feſto
Aſcenſus domini: quis erat locus? hic vbi ſiſto.

S. Frideſwidæ crux.

81 Ex quibus certè apparet (quæ Roſſi fuit ſententia) crucem marmoream vtcunque rex aliter præceperat, quemadmodùm ex Archivis conſtat, in loco perpetrati ſceleris fuiſſe conſtitutam; vbi Cancellarius Oxonienſis ex officio vel per ſe vel per alium, ſingulis aſcenſionis dominicæ feſtis *ſolennem ſermonem facere tenetur*, inquit Roſſus; & Richardus Foxus Coll. Corporis Chri fundator optimus, ingenioſis alvearij ſui apibus præcepit, vt ad eandem, S. Frideſwidæ crucem tanquàm ad quandam officinam, certo tempore convolantes, favos ſuos fragrantia diſtillantes mella, omnibus deguſtandos proponerent.

82 Decimo antè hanc de Iudæis victoriam anno. 1. anno domini 1259. regni vero Henrici tertij 42, *in quadrageſima*

quod

(quod tempus vt Maiores noſtri obſervarunt Oxoniæ ſemper infauſtum fuerat) *graviſſima Oxoniæ diſcordia* (atquè etiã Cantabrigiæ eodem tempore & eadem de cauſa, quod certe mirum eſt ſi editio Mathæi Paris per Math: Cantuarienſem vera dicat) *orta eſt, eo quod vnum reum mortis & carceri addictũ vinculis ruptis, & effracto carcere, clerici violenter rapuerunt, & in Eccleſiam traxerunt protegendum in eadem: Univerſitas inſuper Pariſiaca per Prædicatores & Minores non mediocriter eſt perturbata* (inquit Pariſienſis) *quia ſecundum Vniverſitatis conſuetudinem, ſcholarium noluerunt communitati adhærere.* inquit Florilegus: ſed neuter eorum, fueritnè clericus an Laicus qui mortis reus dicitur, prodidit: nos ſupra ex Archivis Oxon diximus, graves diſcordias inter ſcholares & Ballivos de clericis per eos incarceratis nec ſibi redditis, interceſſiſſe.

Vna & eadem Oxoniæ ſimul & Cantabrigiæ diſcordia.

83 An verò apud Cantabrigiam tuam mi Londinenſis tale aliquid, eodem quoq; tempore & eadem de cauſa quẽadmodum apud Oxoniam contingere potuiſſet, planè neſcio quid ante ſtatuendum ſit, quàm locum hunc mihi vnà cũ alijs aliquot in hiſtoria Mathæi Pariſienſis per Matheum Cantuarienſem edita, plurimum ſuſpectum, ſecundum optimorum fidem M S. exemplarium examinaverim, aut alibi didicerim, Cantabrigiam tuam iuxta ſenſum horum locorũ, eo tempore literarum nomine increbuiſſe, aut à doctis hominibus communiter frequentatam, aut pro ſtudio approbatam fuiſſe, cui profecto ſententiæ, nondum ego accedere poſſum.

Suſpecta Mathei Pariſienſis & Florilegi editio.

84 Eodem modo de illo loco ſentio, quem apud Florilegum iuxta Mathei Cant. editionem ſub annum domini 1260 regni vero Henrici tertij 44. invenio, in hæc verba. *Sub eodem vero tempore, orta eſt diſcordia intolerabilis in Vniverſitate Cantabrigiæ, facta enim prius contumelia inter duos garciones, vnum Auſtralem, & alterum Aquilonarem: mox ijs ſuccurrunt compatriota, ita quod alijs in alios inſurgentibus quamplures verberati redduntur & vulnerati vtrobiq;. Sicque tandem tota villa perturbatur, quòd omnes tam clerici quàm Laici, evacuatis*

Diſcordia Cantabrigiæ.

domibus, glomeratim ad pugnam convolarunt. Abſentibus itaq; clericis quidam de laicis domus eorum clam intrarunt & bona diverſimoda abinde aſportauerunt. Cancellarius enim villæ laicos advocauerat in auxilium ad perturbatorum rabiem mitigandam: vnde & raptores alij, rapiendi habuerunt fiduciam: Depoſita igitur ſuper hoc querela coram Rege, Laurentius de Brooke mox illuc iubetur adire, habitoq; ſuper hoc diſtrictiori examine, datâ ſententia, ſpoliatores vſq; ad ſexdecim de eadem villa ſuſpendebantur vna die: Alij etiam quam plures, tam clerici quam laici, vel ad Eccleſias fugiebant, vel carceri diſtricto mancipati permanebant. hæc ſecundum editionem Mathei Cantuarienſis, Florilegus.

85 Vereor tamen nè hæc eadem ſit diſcordia (adeò re & eventu conveniunt) quam anno Dom. 1297. regnante Edwardo primo Oxoniæ contigiſſe Tho. Walſynghamus commemorat in hypodig. Neuſtriæ, quam nos ſuo loco in ſequentibus recitabimus: Etenim Auſtralium & Borealium cōtentio Oxoniæ orta eſt & propagata vti omnes norunt: Accedit quod Laurentius de Brooks (quem hic in cauſa Cantabrigienſium iudicem invenio) eodem ferè tempore anno ſc. regni Henrici tertij 45. in Memorabilibus Vniverſitatis Oxon, in cauſa Oxonienſium iudex occurrat: verba Regię commiſſionis ſunt hæc: *Ioannes de Waall & Laurentius del Brooks conſtituuntur ad inquirendum per ſacramentum proborum & legalium hominum per quos rei veritas melius ſciri poterit, &c.*

86 At ſi tantam ſpem in illo Florilegi loco Londinēſis collocandam duxerit, dum in illa diſcordia, antiqua ſua diplomata (Arthuriana ſcilicet & pontificia illa de quibus ſupra) libro hiſtoriæ Cantabrigiæ 2, conſumpta fuiſſe tradat, videat quantùm ſibi contradicat, cùm alibi libro ſc: antiquitatis Cantabr. 1. incenſis ſub Richardo Anglorum Rege ſecundo Cantabrigiæ Archivis circa annum dom. 1375. diplomata ſua perijſſe aſſerat, multò tamen poſteà (vt quod verū eſt fatear) conficta.

Contradictio Londinenſis.

87 Inteſtina hæc Burgenſiū cum ſcholaribus bella, defuncto Henrico tertio, novis odijs ſub Edwardo primo exer-

cebantur: nam Edwardus primus homo literis admodū propitius (Oxoniæ enim illud didicerat teſte Roſſo) anno regni ſui octavo cum in Iudæos de pravis excambijs & monetæ tonſura per totam Angliam graviter animadvertiſſet (vti ait incertus quidam author in biblioth: Oxon, qui tamē videtur eſſe Ranulfus Ceſtrēſis) tria novę monetę librarum millia ad excambiendum, per ſuos mercatores, ad ſcholares Oxonienſes tranſmiſerat. oppidani vero videntes eorū cōmodis haud ſatis pro votis à Rege conſultum eſſe, quamprimum Edwardus graviſſimis de cauſis in tranſmarinas partes ſe cōtuliſſet, ad priſtina maleficia redierunt, quæ tamen poſteaquam ad ſuos reverſus eſſet, miſſis Nicholao de Stapleton Henrico de Shotbroke & Elya de Sutton qui de his malefitijs Oxoniæ inquirerent, acerrimis ſupplicijs vindicavit, anno regni ſui 14°. domini vero 1286.

88 Quo anno (referam enim id quod apud Annales monaſterij de Briton ſive Bruton, qui ſic incipiunt, *Willielmus conqueſtor dux Normāniæ venit in Angliam* antiquo autore quodam illius cænobij monacho occurrit) *ipſe dominus Edwardus Rex & Alienora Regina Angliæ fuerunt apud Oxoniam & ibidem perendinauerunt per quindecim dies, & Alfridum Maiorē illius civitatis & alios quatuor fecit pendere, & Ioannem Pykot incarceravit propter mortem magiſtri Walteri de Lechelade.* hæc Annales de Bruton: quanquam Ioannes Stoveus ex libro Keinſham (neſcio quo) hoc eodem ipſo tempore Exoniæ, nō Oxoniæ (trito errore quem ipſe poſtea fatebatur) contigiſſe commemorat: fama eſt Maiorē ante ſuas ædes vbi nunc eſt Collegium Regale vulgo Orialenſe, laqueo fuiſſe ſuſpenſum vna cum quatuor Aldermannis, hincq; obtinuiſſe morem, vt Maior civitatis Oxon quotannis certo die, collū laqueo circumdatus, cui nunc filum ſericū honeſtatis & pudoris cauſa, vti aiunt, conceditur (quanquam Londinenſis libro hiſt. Cantabrig 1. hoc gerendi funis ſupplicium Burgenſibus Oxon ob cædem clericorum ſub Edwardo 3. Maiori iniunctū fuiſſe dicat) in Eccleſia beatæ Mariæ virginis, Cācellario Oxoni-

Maior & Aldermāni Oxō ſuſpenſi.

onienſi de pace Vniuerſitatis ſervanda, iuramentum cum homagio præſtaret.

89 Ego verò vt non multùm huiuſmodi Relationibus tribuendum exiſtimo, ita niſi ex Academiæ vel urbis Oxonienſis Archivis, de iſto Alfredo (ſiue Alfordo potiùs) aliquando fiam certior, quomodo alios certiores reddam hac de re, plane incertum habeo.

90 Hoc ſolùm tutò aſſerere poſſum, quod ex Vniverſitatis Archivis didici; Robertum de Wells eodē tempore municipij Oxon Ballivum, eo quòd non ſolum Cancellariū Oxonienſē Robertum de Wynchelſey, quo minus iuriſdictionē ſuam extra portam Borealem in ſuburbio Oxon exerceret, prohibuiſſet, ſed etiam quod Procuratores & Vniverſū Magiſtrorum cœtum per venerabilem, iniquis ſuggeſtionibus (de quibus manifeſtè coram Regis conſiliarijs convictus eſt) apud Regem traduxiſſet, officio ſuo fuiſſe privatum in perpetuum, cautumq; ſtatuto à Magiſtris Vniverſitatis fuiſſe, vt niſi poſt officij ſui reſumptionem (ſi iterum contingeret) regiâ autoritate ſtatim amoveretur, ipſi lectiones ſuas & omnes Vniverſitatis actus dimitterent quouſq; fuerit amotus. Ecce eo tempore literarum raritatem, tantamq, maiorū noſtrorum fortitudinem, vt niſi benè cum illis ageretur, nullam omnino Academiam habituri erant.

Maleficia Roberti Wells civis Oxon.

91 Cui certè cautioni rex ipſe non ſolum annuit, ſed etiam vt Cancellarius Vniverſitatis ſcholarium Oxon, tam in ſuburbijs quàm in ipſo municipio, plenam obtineret in omnes alios iuriſdictionem, ſicut antea habere cōſueverat, edixit: quo factum eſt, vt oppidani in parliamēto quod poſt Paſcha fuit anno Edwardi 16. graviter de ſuis vexationibus apud Regem conqueſti, nihil tamen potuerint (fictæ enim erant querelæ) quin quod in commodum Academiæ abundè ceſſerit: rex enim ipſe ſingulis eorum articulis reſpondens, adeo refellebat, vt ad vniuſcuiuſq; refutationem in gratiam ſcholarium preſente tunc Vniverſo Senatu & populo Anglicano, vel antiqua confirmaſſe, vel nova privilegia conceſſiſſe vide-

videretur: hortabatur inſuper ad concordiã, inita inter Cancellarium & Burgenſes compoſitione, ſe Vniverſitatis ordinationibus obtemperaturos; & præterea Ioannem de Coleſhall & Thomam de H. Ballivos, eo quòd perturbatæ togatorum pacis autores extitiſſent, ab officijs ſuis amoturos.

92 Credebant ſcholares rem ita futuram, ſed longè ſecùs quàm pro votis, evenit: nam Robertus Wells cum eſſet piſtor, omnes eiuſdem artificij ſocios, nec non & braciatores (cum aliàs non potuiſſet) in eſculentis, in victualibus, ad nocendum concitavit; ſimiliter in ſubvrbijs Oxon tantos vbiq; ex fimo, luto & reliqua idgenus immunditie fætores excitabat vt ex ſaluberrimo atq; ſauiſſimo; quali olim. S. Frideſwida obeunte, vniverſa vrbs, vt refert Io. Anglicus lib. 17. partis 2. hiſtoriæ aureæ, repleta dicitur, craſſiſſimus & tabidiſſimis aër efficeretur. Rob: Wells Piſtor,

93 Edwardus igitur de his ab Vniverſitate ſcholarium certior factus, Vicecomiti Oxon mandavit, vt per totam vrbem Piſtoribus & Braciatoribus, Thameſinæ aquæ vſum duobus in locis ſcilicet propè molendinum dictum Tryllemyll iuxta pontem Auſtralem, & propè pontem fratrũ Prędicatorum, ad parvam portam Auſtralem, quo omnis immũditiei ſentina confluebat (erat enim ibi propè laniorum Angiportus qui dicebatur Slayengelane) interdiceret; ſimulq; cogeret Burgẽſes, vt omnes oſtiatim tam in ſubvrbio quàm in municipio, ante ſuas ędes, pavimenta ſatis decenter ſtruẽda curarẽt: Victualia verò quęcũq aut qualitate aut mẽſurâ debitâ offendentia, à Cancellario depræhenſa, infirmis Sancti Ioannis Hoſpitalis extra portam Orientalem fratribus (quod Henricus pater extruxerat vt oppidanorũ amerciamẽtis ac forisfacturis diteſceret) in poſterum rex Edwardus deferenda curavit. Cura Edwardi Primi de ſalubritate victus ſcholar: Oxõ.

94 His malis accenſi Burgenſes, meſſuagium vnum in Oxonia quadraginta ſolidorum annui reditus valoris, quod Reginaldus le Bedel moriturus, certis pauperibus ſcholaribus alendis teſtamẽto ſuo legaſſet, anno Edwardi eiuſdẽ 22

per

per duodecim iuratorum coram Ballivis Oxon teſtimoniū, in læſionem ac præiudicium regiæ dignitatis (propter exēptionem à communibus tallagijs,atq; tributis, & quia paulò ante ab omnibus ordinibus Angliæ & à rege cautum eſſet, ne terræ vel tenementa apud Religioſos,aut alios, abſque ſpeciali Regis licentia ad manum mortuam devenirēt)conceſſum fuiſſe invenerunt,ideoq;quo caſu anno ſequenti vel altero ad arma devenerunt,nunc ex VValſinghami hiſtoriâ hoc loco referam.

Burgenſiū calumnia adverſus clericorum dona.

Diſcordia Oxoniæ.

95 *Hoc anno*(ſc.anno dom. 1297)*ſuborta eſt diſcordia grādis Oxoniæ inter clericos & laicos,propter duos garciones diverſarum patriarum,qui pro leui cauſa ad pugnandum ſunt accenſi.Nā dum quidam ratione patriæ vnum iuvare laborarent, quidam aliū nituntur manutere & fauere,tranſlata eſt pugna ad fautores partium diuerſarum. In tantumq; crevit ſeditio,vt tā Clerici quā Laici evacuatis domibus,ad pugnam accurrerent glomeratim.Dum autē Clerici de ſuis hoſpitijs egreſſi fuiſſent,cognoſcentes Veſpiliones Laici nullos vel ſaltem paucos remanſiſſe domi apud hoſpitia clericorū intrant habitacula,& bona diverſimoda aſportant,damnum clericis irrecuperabile ingerentes.In hac pugna peremptus eſt dominus Fulco de Neyrmeth rector Eccleſiæ de Pycheleſtorn, & plures alij de vtraq; ſecta. Audita huius facti querela,dominus rex iuſſit Iuſtitiarijs villam adire,pacem reformare,homicidas iudicialiter condemnare. Qui venientes Oxonias, Burgenſes compulerunt ſoluere pro damnis factis clericis ducentas libras.* hæc ille anno regni Ed. poſt conqueſtum primi. 24.

96 Iſta eſt diſcordia ,quam ego apud Florilegum iuxta editionem Mathei Cant.in Hen.3.anno dom. 1260 , quaſi extra locum de Cantabrigienſibus recitatatam arbitratus ſū. Archiva Oxonienſis Acad.tradunt in eo diſcrimine,oppidanos ſcholariū ędes invadentes,fortunas ſcholarium ampliſſimas ad valorem mille librarum diripuiſſe,& tamen Burgēſes(ſecundum VValſinghamum) reſarciendi damni cauſa 200(niſi potius legendum ſit 2000)tantùm libras ſcholaribus reddiderunt?præcipuè cùm VVillielmo de Berford &

H.

H. de Thiſtledon, quos de iniquirendis maleficijs Oxoniã miſſos fuiſſe conſtat, rex in mandatis dederat, vt ſecùndum leges & conſuetudines regni iniurias vindicarent.

97 Illo tempore Edwardus Rex etiam invitis oppidanis, donum Reginaldi le Bedell Vniuerſitati Scholariũ Oxon confirmavit: & ne vlla occaſione Oppidani mali quidpiã Scholaribus crearent, anno regni. 33. haſtiludia Oxoniæ habenda, ſed nocendi fortè cauſa ab Oppidanis expetita, ab Academia longiſſimè arcebat.

98 Atq; ita aliquantùm ab odijs ceſſatum eſt vſq; dum regnante Edwardo. 2. quem Oxoniæ quoq; ſtuduiſſe Archiua referũt, à Religioſis Fratribus ſc: Prædicatoribus, ob interdictum Manus mortuæ (quam tamen Vniuerſitati conceſſã videbant) cæptum eſſet cum Scholaribus, grauiſſimas inimicitias exercere. Vt quorum aquæ vſus (ut ſupra diximus) Piſtoribus eſſet interdictus, eorũ fluctibus tota Vniverſitas obrueretur, non minus quam paulò ante Pariſienſis Vniverſitas iiſdem incommodis penè exhauſta fuerat: *eo quod* (referã enim hiſtoriam ex Annalibus Burtonenſibus) *iidem fratres inſtitutis ac cæremoniis Vniverſitatis parere contempſerint, quinetiã quæ Cancellarij ac totius Univerſitatis conſilio geri conſueverant, iuriſdictionem ſibi incautius ſuper Univerſitatem & contra eiuſdem Univerſitatis libertatem vendicantes ſuo potius gerenda arbitrio proponebãt, videlicet vt pro voluntate ſuâ ipſi inciperent de Theologia abſq; licentia Cancellarij vel Univerſitatis & quod nullus Magiſtrorum lecturus Theologiam, examinaretur ab aliis quam ab ipſis, vel incipiendi licentiam obtineret: ſuper his igitur & aliis, vtriſq; ad ſedem Apoſtolicam appellantibus, tandem poſt multas altercationes hinc & inde factas, auditis vtrinq; allegationibus, dicti fratres in præiudicium, opprobrium & ſcandalum totius Vniverſitatis obtinuerunt, & ſoluti ab omni lege Vniverſitatis cum privilegio papali hoc ſibi à ſede Apoſtolica indulto Pariſiis redierũt: Magiſtri Pariſienſes ſtudia ſuſpenderunt, ipſamq; legendi formam deſerentes, Pariſiis adhuc commorantur, ſcribente Alexandro pontifice, vt inter eos, fratres predicatores admitterentur; illi ſuſpenſo*

Edwardus Secundus.

Diſcordia inter Prædicatores & Scholares Paris.

ab ipſis iam Pariſienſi ſtudio, aſſerentes ſe iã de Vniverſitate Pariſienſi non eſſe, ad parendum adduci non poterant, ſimul & illud vouẽtes ſe nunquam Prædicantes in ſocietatem ſuam recepturos niſi illud prius eſſet à generali concilio definitum, nec eorum lectionibus interfuturos etſi Thomas de Aquinate tum apud Prædicatores legebat: lata igitur eſt adverſus ſcholares ſententia: Willielmus de Sãcto Amore & Otto Dacco Theologiæ doctores, Nicholaus Decanus de Barro ſuper Albam, & Chriſtianus Canonicus Belvacenſis de gradu ſuo dejecti, & reliqui omnes ſcholares à Francia pellendi niſi infra quindecim dies ſe ſubmiſerint quam ſententiam perquam iniquam ægrè ferentes Pariſienſes Regentes ac cæteri Magiſtri, videnteſq; libertates ſuas quas ab antiquo per ſummorum pontificũ privilegia obtinuerant, iam pro nihilo haberi, interdictis quibuſcũq; Actibus ſcholaſticis & communi ſigillo Vniverſitatis ſublato atq; confracto, relictis penitus Pariſiis, quò viſum diſceſſerunt ad vnum omnes.

99 Fuit tum annus dom. 1254. aut 1253, Henrici vero tertij 33, vel 34. qui anno regni ſui 13, Pariſienſes ſcholares ſimili de cauſa in Angliam ad Oxoniam invitaſſet. At nõ ante annum domini 1311. circa annum vero Edwardi ſecundi quintum aut ſextum, hæc contentio Oxoniæ pullulavit: Nam quadraginta annos antè illud temporis, ab Vniverſo Oxonienſium ſenatu decretum fuerat, neminem in ſacra pagina magiſtrandum, niſi prius in facultate artium rexerit, & à Cancellario & Magiſtris gratiam obtinuerit, quam quilibet Magiſter actu Regens rationibus in medium productis, impedire poterat.

Diſcordia inter Prædicatores & Scholares Oxon.

100 Cui ſtatuto acceſſit aliud novenne quo cautum erat de examinatorijs omnium tam ſecularium quam religioſorum in Theologia bacchalaureorum ſermonibus, nec non etiam de diſputationibus quæ veſperiæ nuncupantur cæteriſq; actibus ſcholaſticis olim vti fratres dicebãt in ſuis ſcholis & domibus celebratis, ad Eccleſiam beatæ Mariæ Virginis transferendis: quæ fratres prædicatores ægrè admodùm tulerunt, propter eos qui immatura ætate ordinem ſuum ingreſſi

Veſperiæ ad Eccleſiam B. Mariæ Virginis.

greſſi fuerant, antequàm idoneam in artibus regendi faculta-
tem conſequi potuerant, nec in dicto ordine magiſtrari lice-
ret, quanquam magnos in literis profectus feciſſent.

101 Prætereà, ex ſepulturis apud ipſorum eccleſiã non mediocre ornamentum meruerunt, id quod iam tranſlatis ſolennitatibus, amiſſuri fuerunt. De quibus omnibus gravaminibus maximè verò quòd Regentes, fratrem Hugonem de Sutton, fratrem Rogerum de Baketon & Richardũ Huntley item fratrem à ſuis congregationibus arcentes à gradibus quoque prohibuiſſent, prædicatores Edwardo Regi cõqueſti ſunt, qui ſuſceptâ Prædicantium cauſâ (inolevit enim mos apud veteres reges, vt illius ordinis doctores in confeſſores ſibi eligerent: non Epiſcopos, nam Henricus ſextus, primus dicitur qui Gulielmum Haclyffe Epiſcopum Sarum à ſuis diocefanis poſteà occiſum vti meminit Tho. Gaſcoigne in libro de veritatibus collectis in forma tabulæ ſivè in dictionario Theologico in verbo *Caſtuas* in confeſſorem ſuum admiſit) Oxonienſibus Magiſtris reſcripſit, nè Prædicantes quavis in re vexarent aut lęderẽt, ſed eorum iuribus & conſuetudinibus concederent.

102 At cum nihil profuiſſet, ad ſedem Apoſtolicã, cui tum Clemens quintus præfuit, à Prædicantibus appellatũ eſt: quam appellationem anno prædicto, menſis vero Februarij viceſimo ſexto, Laurentius de Warwicke Prædicatorũ procurator, teſtibus Ioanne de Lee & Richardo de Hyde, Cancellario Vniverſitatis Oxon Henrico Mareſelde, procuratoribus verò Thoma de Abyngton & Roberto Bridlington provt in Ioannis Walteri de Ergham Notarij publici Eboracenſis dioceſ: inſtrumento ea de re confecto patet, obtulit, quam Cancellarius accipere nolebat: immò Cancellario in Theologia poſtridiè in publicis ſcholis perlegenti cùm Laurentius obtuliſſet, à miniſtro Cancellarij Hugone de Candicote foribus excluſus eſt, ſcripto quoquè in lutum proiecto quamprimùm Cancellario de ſcholis deſcendẽti tradidiſſet.

Appellatio Prædicatorũ ad ſedem Apoſtolicã.

103 Poſtridiè in choro Eccleſiæ beatæ Virginis Mariæ ſo-

ſolennis Magiſtrorum convocatio eſt habita, quò ad renovandam appellationem idem Laurentius acceſſit: ſed antequam eam legere potuiſſet, Magiſtri Regentes, teſtes ex Eccleſia arcebant, ipſo Laurentio ſtatim poſt exeunte, & aſſerente ſe illas provocationes cum effectu proſecuturum: quo egreſſo, Magiſtri oſtium vna cum valuis clauſerunt, vectibuſq; munierunt; quo facto excluſus Laurentius aſſumptis ſecum teſtibus, acceſſit ex parte Auſtrali templi, vbi Cancellarius & Magiſtri interiùs congregati ſunt & ibidem ex oppoſito feneſtræ ſuper tumbam quandam lapideam conſtitutus, poſt quàm appellationis ſuæ ſcriptum legiſſet, in peroratione Magiſtros in Eccleſia congregatos ſic affatus eſt, *Reverendi Magiſtri, iſtum proceſſum vobis notificaſſem interiùs ſi fuiſſem permiſſus; ſed quia cum violentiâ ſum expulſus, ideò hic coram Notario publico & teſtibus iſta perlegi & omnes circumſtantes, teſtes mitto præmiſſorum: copiam etiam huiuſmodi proceſſus oſtio iſtius Eccleſiæ affixam vobis relinquo* & accedens ad oſtium Eccleſiæ quod adhuc clauſum fuerat, exemplar completum provocationum & appellationum prædictarum cùm affixiſſet receſſit, ſcholarium famulis & fratribus interim apud oſtium acerrimè contendentibus: ratâ tamen appellatione, itur Romam aut Avinionem.

104 Miſſi ex vtraquè parte procuratores ac ſyndici; Academiæ, Ioannes de Stratforde, Prædicantium verò Thomas Prior, cuius prædeceſſor Simon de Bovill paulo anteà Vniverſitatis ſcholarium Oxon fuerat Cancellarius: is pro ſuis ſupplicavit vt Pariſienſiū Prædicantiū privilegio quod incipit, *Quaſi lignum vitæ, &c.* ab Alex. 4. paulò antè illis indulto, Prædicantes Oxoniæ commorantes, gauderent; reſpõdente ſcholarium procuratore, nec idem ius omnibus ſtudẽtibus expedire, vt varietate quadam ſtudia venuſtentur; porro Hugonem de Muſterby olim Priorem, ſubſcriptione ſua omnium Prædicantium nomine ſtatuta Vniverſitatis cõfirmaſſe ac approbaſſe: Eccleſiam quoque beatæ Mariæ Virginis, cùm in ſacrâ ad illam via, iuriſconſultis datę eſſent ędes

Procuratores Vtriuſq; partis.

quo faciliùs conſulerentur antequàm Magiſtri ad ſtatuendũ accederent, omnibus ſcholaſticis actibus, Prædicantium Eccleſijs & ædibus multò accommodatiorem; nequè verũ eſſe quod Prædicantes aſſeruerunt, veſperias Magiſtrorum in ſuis ædibus antè à teneri ſolitas fuiſſe, ſed quemlibet Magiſtrũ in ſcholâ ſuâ veſperias ſuas tenuiſſe.

105 Supplicabat quoquè, vt quoniam tenues eſſent Vniverſitatis reditus (quos tamen id temporis circiter quadraginta libras annui valoris ex veteribus reditũ indicibus fuiſſe conſtat) quiquè movendæ liti in loco tã remoto vix ſufficerent, lis integra certis in Anglia delegatis componenda traderetur: vbi profectò Cantuarienſis Archiepiſcopus Gualterus Raynoldes, Prædicantes ipſos fautoreſq; illorũ, quòd Vniverſitatis ordinationibus non paruerint, excommunicavit; vnum verò ex indigentioribus ſcholaſticis (quos illa ætas Chamberdkyns appellabat) benevolentiæ in Prædicantes reum, Magiſtri Oxonienſes ſeveris ſatis pœnis affecerunt.

Annuus Vniverſitatis Oxon. cẽſus olim.

106 Veruntamèn pontifici Romano & ſuis, omnem iudicandæ litis rationem delegatis in Anglia committere viſũ eſt; datis igitur procuratoribus ex parte Vniverſitatis Edmũdo de Mepham & Antonio de Beck, ex parte prædicantium Luca de Woodforde & Radulpho de Seton, Delegatis verò Ioanne Epiſcopo Landavenſi & eo abſente Magiſtro Ioanne de Clothale Eccleſiæ Cathedralis, S. Pauli Londonijs Cãcellario, & Gilberto de Middleton Canonico Eccleſiæ Cathedralis Lyncoln, & eo abſente Magiſtro Adamo de Orleton iuris Canonici doctore, ex parte Vniverſitatis: ex parte autem altera Petro de Kennington & eo abſente Luca de Woodeforde, S. Theologiæ doctore, & Thoma Everarde & eo abſente Ioanne de Wrothim Priore de London; & Notario publico vtriuſquè partis, Gilberto de Lutegarſhale, cautione adhibita vt vtraque pars ſub pœna ducentarum librarum à Frideſwidæ religioſis ſeruandarum, prædictorum arbitrio quodcunquè demùm fuerit, ſtaret atquè pareret, anno domini 1313 regni vero Edwardi poſt conqueſtum ſecundi

Delegati in cauſa Prædicantium & Academia Oxõ.

ſeptimo, lata eſt adverſùs prædicantes ſententia in ſingulis ferè articulis, niſi quod indultum illis fuerat, non obſtante Magiſtrorum ſtatuto diſputationes ordinarias in ſuis domibus retinere, à quibus tamen Magiſtrorum Veſperias ad Eccleſiam beatæ Mariȩ Virginis tranſferendas iure optimo cenſuerunt, quod & de ſermonibus examinatorijs factum eſt.

Prædicatorũ Fratrum cauſa victa.

107 Cautum tamē eſt, quod quilibet Theologiæ bacchalaureus in Acad. Oxonienſi deinceps ad ſententias legendas admiſſus, concionem vnam Latinam apud Prædicantes habiturus, iuramento ſuo aſtringeretur ſe nihil illis daturum. Quibus conſtitutis Gualterus Cantuarienſis futuris malis proſpiciens, ne Academia Oxonienſis ſimili fortuna vteretur, in ſynodo Oxonienſi ſecunda, nullam in poſterum à gravaminibus & interlocutorijs, ſed à definitiva tantùm ſētentia appellationem interponendam eſſe decrevit, quam conſtitutionem illius διάδοχος vt iniquam ſuſtulit, Simon Mepham Cantuarienſis.

108 Edwardus interim rex in Scotiam profecturus, poſtquam ſe abſente pacem Vniverſitatis Oxon à Burgenſibus violatam fuiſſe intellexiſſet, anno regni ſeptimo à Berwico reſcripſit, mādavitq; Henrico Spigurnel, Henrico de Scroop & Ioanni Foxeley vt de Burgenſium maleficijs inquirerent & ſecundum leges ac conſuetudines regni iudicarent: Maiori vero ac Ballivis, vt omnes malefactores ad perturbandam Vniverſitatis ſcholarium Oxon pacem accedentes, caperēt ac in vincula conijcerent, mandavit.

Edwardo abſēte Cives ad maleficia redeunt.

109 Et vt maiorem gratiam cum ſcholaribus Oxon iniret, duo meſſuagia quæ ad duodecim indigentiores ſcholaſticos in Oxonia alendos, Gulaterus Stappledon Exonienſis Epiſcopus moriturus, teſtamēto legaverat, per manum mortuam gratioſè tenenda conceſſit.

Meſſuagia Oxoniēſibus conceſſa.

110 Illud omnis religioſorum ordo ægrè tulit: tam enim Abbatis de Oſney quam Abbatis de Rewley ſervi noctu prædonum more ſcholares aggreſſi ſunt; quos tamen poſtea ſcholarium Cancellarius etiam invitis & ſummoopere nitētibus

tibus dominis iuxta ſtatuta & conſuetudines Vniverſitatis acriter caſtigavit,& vtrumq; Abbatem ad tribunal ſuum ad reſpondendum ſiſtebat: & in parliamento apud Eboracum anno Edwardi ſecundi 12. ad prædicantes qui illius iuriſdictionem propter exemptionem papalem agnoſcere noluerunt coercendos, ſicut in cæteris cauſis,non obſtante quocunq; privilegio etiam papali,Oxonienſis provinciæ Vicecomitem ad mandatum ſuum ſibi aſiſtentem haberet, obtinuit.

Vicecomes Cancellario Oxon.parere tenetur.

111 Fuit tum Cancellarius Ioannes Lutterell, qui de quibuſdam diſcordijs inter ipſum & ſcholares ortis ad papam profectus eſt:rex verò non ignarus quantum incommodum ac ſcandalum ex huiuſmodi cõtentionibus apud exteros crearetur,eum edicto revocavit, iuſſitquè vt querelas ſuas Regijs conſiliarijs apud Eboracum exponeret, vbi Cancellario ſatiſfactum eſt. In quo rex tantam ſpem collocavit vt civilibus odijs haud ita multo poſt per Vniverſam Angliam ferventibus,Maiori atque Ballivis Oxon mandaverit,vt neminem Magnatum aut aliorum in vrbe Oxon perendinare ſinerent,niſi prius apud Cancellarium iuramento ſuo caviſſet, ſe benè erga regem eſſe affectum.

112 Nam Vniverſitatem Oxonienſem nobile regni ſui iocale,Regiam magnificentiam multipliciter honorare, eaq; de cauſa in Regia benevolentia ſpecialiter recumbere, idem ad Io. Pontificem Rom.eius nominis xxii, ſcripſit Edwardus:Rogero vero de Mortuo mari qui capitalis hoſtis Regis fuerat,vrbem Oxonienſem per portam Smithgate occupare cupienti,Cancellarius cũ ſuis,fortiſſimè reſiſtebat,vrbemq; & Academiam conſilio ſuo atq; prudentia, ex omni periculo eripuit;quod cum rex vidiſſet,querelas ſuas adverſus Gallum,quod ſcilicet vxorem ac filium vna cum ducatu ſuo iniuſtè detinuiſſet,inimicos ſuſcepiſſet,mercatores ſuos occidiſſet,cum Oxonienſibus(quorum etiam vota ac preces optabat)communicare non dubitavit.

Oxonienſis Academia in ſpeciali Regũ benevolentia recũbit.

Cancellarius Oxon.Regijs hoſtibus reſiſtit.

113 Oppidani verò defuncto Edwardo ſecundo,cuius

veluti

veluti Phæbæâ dextrâ Oxonienſes ſcholares tutiſſimi ſéper extiterunt, novas in ſcholares inſidias meditati, ab Edwardo tertio qui anno regni ſui primo Vicecomitē Oxon, & Berk Cancellarij Vniverſitatis Oxon mandato ad capiendos maleſactores parere voluit, quanquam & illud privilegium Cācellarius multo antea habuerat, facilè repreſſi ſunt.

Edwardus tertius.

114 Cuſtodiam etiam aſſiſæ panis & potus, tam in municipio quàm in ſuburbijs Oxon ea conditione vt Vniverſitas centum ſolidos annui reditus ſcaccario Regis perſolveret, ſoli Cancellario Rex conceſſerat: poſtea vero quàm intellexiſſet, Cācellario excluſo, ratione Viſus Franci Plegij Aldermannos idem ius vſurpaſſe, Maiorem in huiuſmodi curis Cancellarij collegam eſſe uoluit, quanquam illud adeo ægrè Maior tulerit, vt ſoli Cancellario omnia permittere quā huiuſmodi officijs vna cum Cancellario intereſſe maluerit: ex quo peſtifera odia vtrinq; nata ſunt; Galfredus le Scroope Capitalis Regis Iuſtitiarius Regio mandato de maleficijs inquirendis Oxoniam pervenit: accerſitis tamen poſtea Cancellario & Maiore cum Burgenſibus à Rege, vt apud Eboracū inſpectis vtriuſq; partis privilegijs de æquitate ageretur, revocatus eſt.

115 At nihil iſta profecerunt, donec ortâ iam novâ inter Auſtrales & Boreales diſcordia, nec non alijs coloribus conquiſitis, & vt ferūt iuxta vaticinium etiam antiquiſſimi Brytonum Apolinis Merlini

Doctrina ſtudium quod nunc viget ad vada Boum
Ante finem ſacli celebrabitur ad vada ſaxi

Diſceſſus Scholariū Oxon ad Stanfordiā.

Scholares Oxonienſes ſcilicet Boreales ab Auſtralibus victi & Academia Oxonienſi pulſi, Stanfordiā in agro Lyncolnienſi ſtudendi cauſâ ſe contulerunt, non impetrata ad id Regis licentiâ.

116 Ioannes Whitus Baſingſtochius, in aſſignanda huiuſce migrationis cauſâ egregiè lapſus eſt; Lōdinenſis enim noſtri ignorantiam ſecutus, Vniverſitatem Cantabrigienſem olim poſt acceptam à Pelagianis cladem, *Ceſtriam ducentorū philo-*

Error Ioānis Whiti.

philoſophorum gymnaſio, & deinde à ceſtria Stanfordiam tranſlatã fuiſſe ſcribit, *& hæreſi illic pullulante, Oxonienſes eius novitate captos* (quo tamẽ tempore haud ſcio) *eo ſe contuliſſe*: ſed quis dubitat Archivis potius Vniverſitatis Oxon eſſe credendum? quanquam illud negare non auſim antiquũ Stanfordiæ ſtudium de quo in libro primo dictum eſt, interdicto Gregoriano penitus fuiſſe ſublatum. Auſtrales autem ſcholares Oxòniæ commorantes in revocandis Borealibus & Stanfordiẽſi ſtudio caſſando multas rationes inierunt: non defuit enim Benedictus duodecimus, qui etiam 10. dici ſolet & ſedere cæpit A. D. 1334. Romanus pontifex, qui ad petionem Roberti de Stratford Vniverſitatis Oxon tùm Cancellarij, tum Archidiaconi Cantuarienſis, concurſum ſcholarium ad Stanfordiam modis omnibus prohibuit.

117 Sed & Rex ipſe Edwardus illius nominis poſt conqueſtũ Angliæ Tertius, qui olim ſub præceptis Doctoris Gualteri Burley Oxoniæ ſtuduerat, autore Io: Anglico in Rythmicis ſuis, anno regni octavo, ad Oxoniẽſes retinendos, maleficos illius diſperſionis autores graviſſimis ſupplicijs affecit Epiſcopo & Vicecomiti Lyncoln: mandavit, vt aduerſus Stanfordiæ ſtudentes publicè denuntiarent, libros & fortunas eriperent: quod cum illi novo ſtudio benè cupiẽtes, neglexiſſent, non ſolùm Gulielmo Truſſell illã curã demandavit qui inquiſitione diligenter habita, circiter quadraginta Artium Magiſtros præter neceſſarios & famulos, poſt edictum Regium Stanfordiæ, ſupereſſe intellexit, ſed etiam anno ſequente ipſe rex eò accedens, dimiſſis vndiq; ſtudentibus, Stanfordienſe ſtudium (quod Henricus tertius Northamptoniæ fecerat) caſſavit, vacuumq; reliquit.

Edwardus tertius Oxoniæ ſtuduit.

Revocatio Scholariũ à Stanfordia.

118. Reverſis verò Oxoniam ſcholaribus, puniti ſunt diſperſionis autores: vrbs multo decore ornata, plateæ pavimẽtis ſtratæ ac fimis & ſordibus purgatæ, reſarcitæ ruinæ. rex quadraginta marcas ad reſtitutionem pontium caſtri Oxonienſis expẽdit, Auſtrales cum Borealibus mutua fædera iũxerunt: nova crucis ſtatua in parochia beatæ Mariæ Magda-

lenæ, ex calce ſaxoq; polito ab Vniverſitate ſcholarium Oxon, ex oppoſito portæ Borealis, conſtituta eſt, ſempiternum illius concordiæ monumentum.

119 Procuratorum alter ſemper fuit Auſtralis, Borealis alter, & abſentibus ipſis qui ex vtraq; parte ſeniores erant, Procuratores nati vocabantur. Auſtrali ſemper ſenioritatis prærogativa delata eſt; Borealis verò loco amplitudineq; officij minor & inferior quod etiamnum hodiè ex vtriuſq; libris procuratorijs conſtat: quem enim Auſtralis antehæc, eum hodierno die, ſenior, quem Borealis, eum iunior ad hunc vſq; diem obtinet Procurator, quod ex inſcriptione innoteſcit: Eorum vero qui ad gradus promovendi eſſent in Academia Oxonienſi, iuramenro cautum eſt, ne Stanfordiæ tanquam in ſtudio vel Vniverſitate generali (etſi nunquā antehæc pro approbato ſtudio haberetur) lectiones ſuas in facultate artium reſumerent.

Procurator Auſtralis Borealis.

120 Ad malefactores vero longiùs ab Oxonienſibus arcendos, ad petitionem Roberti de Stratford tunc Ciceſtrenſis Epiſcopi Vniverſitatisq; Oxon Cancellarij, cum Vicecomiti, Maiori ac Ballivis nec nō Conſtabulario caſtri Oxon & omnibus in comitatu Oxon & Berk Iuſtitiarijs mandatum eſſet, vt Cancellarij ſcholarium Vniverſitatis Oxon mandato ad ſceleratos comprimendos præſto eſſent, omnē facultatem ad curiam Rom. appellandi in læſionem ac præiudicium Oxonienſium privilegiorum rex Edwardus ademit, & ad Magiſtrum Willielmum de ABurgevenye poſtea Cancellarium ſcripſit, vt à Cancellario Angliæ brevia in quinquennium duratura ad capiendos illos qui excommunicati, ſe à iuriſdictione Cancellarii Oxonienſis ſubduxiſſēt, obtineret.

Excōmunicati per totā Angliā Cancellarij poteſtati reddūtur.

21 Ex quo tot diſcordiarū faces accenſæ ſunt, vt à Chronographis ipſis (qui neſcio quo genio in Oxonienſium diſcordiis commemorandis, ſicuti in ſuis ad Richardum ſecundum Angliæ Regem Vniverſitas Oxonienſis obſervavit, ſatis copioſi extiterunt) vix enumerari ſine maximo dolore queant.

122 Quid

122 Quid enim ego miſeras & nefandas illas Cannas Oxonienſes, quæ anno dom. 1355. Edwardi vero tertij 29. inter ſcholares & Burgenſes Cancellario Humphredo de Cherleton, Maiore verò Ioanne de S. Frideſwida, acciderũt, ad ornandam hiſtoriam, recenſerem? illius contagionis cauſa mihi nondum occurrit, niſi perridiculæ quorundam narrationi aſſentire velim: primo congreſſu oppidani à ſcholaribus victi ſunt, & in fugam verſi: vocatis vero ſpe prædæ in auxilium vicinijs, aperta acie, vexillis explicatis, pulſatâ communi campanâ, more guerino, incautos iterùm ſcholares aggreſſi ſunt, ac per duos dies integros naturales vti ex Archivis didici, pugnatum eſt, compluribus vtrinquè cæſis; durante Burgenſium ac ſceleratorum ſuorum furore, Oxonia Eccleſiaſtico interdicto ſuppoſita eſt.

Inſignis clades Clericorũ Oxon.

123 Non erant hæc ab Oxonienſium civium & carnificum moribus admodum aliena, vtpotè qui anno domini, 1327. ſub Edwardo Anglorum Rege 2, eodem prorſùs modo in caſtrino, S. Marci Evangeliſtæ in ſumma noctis quiete, vnà cum Maiore, ac tota communitate Oxon, vi armata luminibuſq; accenſis, duce Edmundo de la Deche, Abendonenſibus ſeſe adiungentes, manerium de Northcote quod Abendonenſis monaſterij fuerat combuſſerunt; & poſteà horribiliter vociferantes Abendonenſe monaſterium ipſum aggreſſi (quid enim tum de 30. militibus fieret quos 60. hidis terræ de Abbatiæ poſſeſſionibus datis, ad conſervandũ monaſterium, Athetelinus Abbas in perpetuum multò antè cõduxerat, non intelligo) res & bona monaſterij, partim occiſis, partim fugatis monachis non abſquè ſacrilegio diripuerunt, & apud Walengfordiam poſteà laqueis perierunt, vti teſtatur hiſtoria monaſterij Abendonenſis de qua in libro primo diximus.

Abingdoniæ monaſterũ ab Oxonienſibus civibus direptum.

Triginta Milites Abingdoniæ.

124 Illo verò Burgenſium Oxon furore, Vniverſitas adeò diſperſa eſt, vt niſi Mertonenſes remanſiſſent, quod Io. Stoveus, & carmina quædam incerti autoris de revocandis ſcholaribus, quæ in bibliotheca Mertonenſi Magiſtri Dum-

bletoni quæſtionibus præfixa vidimus,atteſtantur,pauci admodùm fuiſſent,qui Academię negotia procuraſſent. Edwardus rex Vniverſitatem Oxon, quam ſupra aurum & Topazion ſe in litteris ſuis dilexiſſe profitetur, in ſuam protectionem ſuſcepit; & cum oppidani vehementiùs ſcholares comminati fuiſſent, quòd & à divinis officijs ratione interdicti, ceſſaviſſent, Richardo de Stafford, H. Greene, Roberto de Thorpe, Willielmo de Nottõ, & Hugoni de Sadelingſtones Iuſtitiarijs ſuis, vt de tantis Burgenſium maleficijs diligentiſſimè inquirerent, mandavit.

125 Quia tamen vtraq; pars omnia ſua privilegia & libertates in manus Regias tradidiſſet, à communi procedendi ratione ceſſatum eſt; permiſſumquè vt compoſitio ab vtraque parte (provt meliùs expedire videretur) iniretur: interdictum interim relaxatum eſt, in quo relaxando, nova alia inter Cancellarium & Archidiaconum de iuriſdictione cõtroverſia orta eſt, ſtatimque ſatis pacificè ſedata: ſcholares verò metuentes nè de ſecuritate ipſorum à Rege ſatis cautum non eſſet, tantas pecuniarũ ſummas pro reſarciendis dãnis ab oppidanis petierunt, vt ipſi vix lectiones ſuas reſumpſerint, nec oppidani tantis mulctis ſatiſfacere potuerint.

Scholares & Burgenſes privilegia ſua in Regias manus reſignant.

126 Quapropter reſtitutis ſcholarium bonis, viſum eſt Regi vt 250 libras in pecunijs numeratis, ſcholaribus perſolverent; 100. marcas vero annuatim in perpetuum (quemadmodum ex Burgenſium ipſorum Chirographis indè confectis ſatis luculenter conſtat) quotieſcunque ſingulis annis in feſto, S. Scholaſticæ, quo die facinus aggreſſi ſunt, ſexaginta duo Burgenſes vna cum Maiore ad Eccleſiam beatæ Mariæ Virginis Deiparæ non venerint, ſolennes miſſas vniverſo clero præſente pro animabus occiſorum, ſuis ſumptibus habituri, ac ſigillatim atque viritim vnum denarium in pænitudinis ſignum oblaturi in perpetuam rei memoriam.

Pœna Burgẽſiũ æternum dedecoris ſui monumẽtũ.

127 Credunt quidam hinc eſſe, quòd Maior & Ballivi Oxon, ſtatim à magiſtratu ſuſcepto, de fidelitate & homa-

gio

gio,iuramentis ſuis apud Cancellarium quotannis cavere teneantur;cum tamen multò antea ſcilicet Henrici regis tertij 32. *Conceſſum eſt à Domino rege quod quotieſcunque & quando Maior & Ballivi Oxon*(loquor iã ex libro Rob. Hari de privilegijs Oxon)*debent iurare fidelitatem ſuam in loco ſuo communi,quod communitas Oxon debet denuntiare Cancellario, quod per ſe & aliquas electas perſonas interſit præſtationi iuramenti Maioris & Ballivorũ ſi voluerit, quod ipſi conſervabunt libertates & conſuetudines Univerſitatis Oxon, &c.* quod & Aldermanni quoque qui primo ex duobus, ad pacem & tranquillitatem & ſcholarium vtilitatem,quatuor facti & anno Henrici tertij 39.inſtituti ſunt,vt idem Henricus in ſuis ad Acad. Oxon privilegijs habet,iuramenti religione præſtare omninò deberent.

Iuramentum Maioris,Aldermãnorum,& Ballivorũ Oxon,Academiæ præſtandum.

128 Addunt Hydenſia Chronica quod & Thom. Walſingham adfirmat A.D.1354.*Regimen totius civitatis Oxon ſoli Cancellario ita tunc fuiſſe commiſſum,vt nullus alius (ſaltem laicus)vnquam in poſterum obtineret*;quod veriſſimum eſt;Edwardum enim quædam Burgenſium privilegia præcipuè ea quæ de Armis portandis erant,revocaſſe,& cãcellãda penitus curaſſe,Archiva Univerſitatis teſtãtur; commemorant quoquè prædicta Chronica,illam partem Academiæ quæ anteà extra portam Borealem cõſederat , huiuſce diſſidij occaſione intra muros Oxon incluſam fuiſſe, & Eccleſiam, S. Mariæ Virginis Deiparæ, factam fuiſſe cleri Oxonienſis principalem.

129 Quod vt veriſimile eſſe poſſit,modo in memoriam revocetur id quod Roſſus hac de re ſuperiùs tradidit, ita certè non eſt dubitandum,eandem Eccleſiam etiam ſub Edwardo ſecũdo cleri Oxonienſis fuiſſe principalem, quemadmodum ex controverſijs inter Prædicantes & Academicos de Veſperiarum tranſlatione ſupra conſtabat,& ex hiſce eiuldẽ Edwardi ſecundi ad clerum Oxonienſem pro Capellano Univerſitatis litteris conſtabit , *Cum igitur dilecti & fideles noſtri Cancellarius & Univerſitas villæ noſtræ Oxon, vbi ſuum poſuerunt trivium & quadrivium fundamenta , vbi fons ſcaturit Theologicæ*

Eccleſia B. Mariæ eſt principalis eccleſia cleri Oxõ.

facultatis, ac vbi nudæ animæ filiorum hominum venientium de longinquis, philoſophiæ veſtibus induuntur in Eccleſia beatæ Mariæ, &c: hæc ille.

130 Quin & ex domo congregationis vti ego exiſtimo in eadem Eccleſia, datum eſt illud ſcriptum quod ſupra ſub Rege Ioanne anno dom. 1021. inter Cancellarium Vniverſitatis Oxon & Frideſwidæ Religioſos recitavimus: ſub Hērico vero 3°. multa frequenter legimus in eadem Eccleſia, à Magiſtris acta atque ſtatuta.

Magiſtri Platearū.

131 Præter verò id quod Hydenſia Chronica commemorant, creati ſunt & inſtituti Magiſtri platearū vulgo dicti, qui non ſolum de pavimētis reſtituendis, truncis ac ſordibus & quibuſcunque liber tranſitus impediri poſſit, amovendis, ſed etiam convocatis ad id bis in ſeptimana inhabitatoribus de pace Vniverſitatis cuſtodienda, ſummam curam gererēt: non in municipio tantum vbi Cancellarius plenum ius obtinuit (quod ex colliſtrigio quoquè patet, quod cùm Maior civitatis Gulielmus de Burceſtre, à loco ſolito in locum obſcuriorem amovere auſus eſſet, Cancellarius Vniverſitatis Gulielmus de Alburwycke, S. Theologiæ profeſſor, Eccleſiæ Cath. Eboracenſis Præcentor aſſiſtentibus ipſi Commiſſario ſuo Richardo de Kamſhale, procuratoribus vero Magiſtro Willielmo de Harrington & Thoma de Bradwardyn, excōmunicato Maiore & ad venerabilem Magiſtrorum congregationem appellante, anno domini 1325. ſub Ed. 2. priſtino loco aliquātū à porta Boreali diſtanti reſtituit) ſed & in ſubvrbio extra portam Borealem, vbi dominus fœodi vir ſatis potens Rich. Damory iuriſdictionem ſibi omnem arrogavit, ſed à Cancellario victus Vniverſitati conceſſit, & Edwardus rex confirmavit.

Controverſia de Colliſtrigio

Io: Norton.

132 Communem illam & publicam Academiæ Oxonienſis calamitatem, aliæ ſatis triſtes acceperunt. Etenim Io: Norton, ordinis beatæ Mariæ de monte Carmeli frater, perturbatæ Vniverſitatis pacis reus & eiectus, Nicholaum de Aſton Cancellarium Oxon, ad Curiam Chriſtianitatis citaſſet,

taſſet, niſi Edwardus rex ad impediendum illius proceſſum, Provincialem ordinis Carmelitici ſolicitaſſet: quanquàm antea ſatis seriò prohibuiſſet, ne quis prætextu aliquarum à curia Rom. commiſſionum, aliquid in præiudicium privilegiorũ Oxonienſis Vniverſitatis tentaret.

133 Eo tempore mendicantium ordo in vtriſq; Academijs latiſſimè propagatus eſt; teneros enim pueros, & quod illius ætatis eſt, incautos; blanditijs & munuſculis ſuis victos & ad monaſterium accedentes, poſt poſitâ parentum ac tutorum ſuorum veniâ, ſuis adeo carceribus Regularis diſcipliuæ cauſa includebant vt (quod Ric. Fitzrauf Arch: Ardmachanus Cancellarius paulò antea Oxonienſis, in ſua ad Papã & Cardinales propoſitione ſatis graviter deplorabat) nullorum quidem colloquijs permitterent. Cõtroverſia cum Méd. cãtibus.

134 Cui malo per ſtatutum Magiſtrorum vtriuſq; Vniverſitatis Oxonienſis & Cantabrigienſis, ne mendicantes infra octodecim annorum pueros in ordinem ſuum ſuſciperent, facile ſubventum fuiſſet niſi Edwardus rex, omnem illius ſtatuti vim enervaſſet: maximè verò, quod eodem ipſo tempore crębris graduatorum in Artibus & Theologia cum graduatis in vtroq; iure diſcordiis, Cancellario Magiſtro Ioanne Turk. S. Theologiæ profeſſore, Academia Oxonienſis vehementer afflicta eſſet. Cõtroverſia inter Artiſtas, Theologos, & vtriuſq; iuris Profeſſ...res

135 Ioannes Wolferton verò, qui in quadrageſima adverſus iuniores Academiæ Sophiſtas acrem concionem habuiſſet, palinodiam canere, multiſq; rationibus illorum ſtudium collaudare coactus eſt; cum ob contumaciam ſuam eiectus eſſet è cœtu Oxonienſium, & Regia interceſſione cui Ioannes Bokingham præcipuè reſiſtebat, iterum reſtitutus: fuit tamen illorum vous, qui cùm cuidã congregationi Magiſtrorum in craſtino purificationis beatæ Mariæ non interfuiſſent, gratias omnes ac diſpenſationes in illa congregatione conceſſas impedire, irritaſq; facere voluerũt, niſi Cancellarius ac Decanus Vniverſitatis Oxon ſuis ſigillis confirmaſſent. Palinodia Io: Wolferton.

136 Tum

Cõtroverſia inter Medicos & iuriſconſultos Oxõ.

136 Tum vero Medicis cum Iuriſconſultis res fuit, nõ ſolum de loci, ſed etiam facultatis ſuæ dignitate; Richardus vero rex illius nominis ſecundus, à metu Gallorum liberatus qua in re Oxonienſium ſuffragia optabat, egit cum Oxonienſibus, vt anno dom. 1384. in vigilia purificationis beatæ Mariæ, in plena convocatione Regentium & non Regentium, per fidem convocatorum ſtatueretur, *quod Doctor in Medicina dexteram partem Cancellarij in congregationibus & convocationibus retineret, & non ſiniſtram doctor vero in iure ciuili par tem ſiniſtram & non dextram.*

137 Quod Oxonienſium decretum, libro Antiquitat. Cantabr. 1. tanti fecit Londinenſis, vt & Cantabrigiẽſes quoquè medicos eodem privilegio gaudere debere iudicaverit, quoniam Oxonienſes quorum exemplis Cantabrigienſes (quemadmodum etiam in veſtibus ſuis per vetera ſtatuta Oxonienſibus ſe confirmare tenentur) ſemper diligenter inhærebant, ita ſtatuendum cenſuerunt,

Alia inter Artiſtas Controverſia.

138 Sed & eodem tempore in quadrageſima inter Artiſtas Oxoniæ dimicatum eſt: nuntios verò à sereniſſimo Rege ad ſedandas diſcordias tranſmiſſos, monachi ſcholaribus admixti, modis tam indignis acceperunt, vt rex non ſine ſuſpenſione privilegiorum, Cancellarium & Procuratores, ad tribunal ſuum vocaverit, quos tamen poſtridiè ſaluis privilegijs ac libertatibus ad ſuos redire voluit: ſubſidiumque quatuor denariorum de ſingulis clericis in Vniverſitate Oxon ſtudentibus, non beneficiatis, quod parliamentum conceſſerat, ſubſidium item vnius groſſi per clerum Cantuarienſem conceſſũ, omneſq; illas iniurias ac diſcordias inter ſcholares ac Prædicantes, gratioſè remiſit.

Collegiũ Reginenſe direptum.

139 In recuperandis verò Collegij Reginenſis bonis ac fortunis, quas Henricus Whitfeild Præpoſitus vna cum ſuis excluſus, electo Thoma Carleill, diripuiſſet, adeò diligens fuit, vt futuris quoquè controverſijs æquiſſimus arbiter accederet. Henricus enim primus qui Frideſwidæ monaſterium Guymundo confirmavit, inter cætera illius loci religioſis cõ-

ceſſit,

ceſſit, vt intra fines monaſterij, quaſdam Nūdinas ad feſtum Sancti Benedicti quotannis, quas H. tertius Frideſwidæ feſto tranſtulit, duodecim dierum ſpatio in prato quod monaſterio Frideſwidæ ſubiacet, celebrandas curarent.

140 Cum vero conſuetudo obtinuiſſet, vt *in ſignum cuſtodiæ totius villæ Oxon*(loquor ex libro Frideſwidæ) *Maior ac Ballius Oxon in principio illarum nundinarum omnium portarū claves Priori traderent*(quod aperte tamen recuſaſſet niſi Edwardus tertius eos in officio continuiſſet) & vt *durantibus illis nundinis religioſi Frideſwidæ cuſtodiam aſſiſæ panis ac cerviſiæ, ponderum item & menſurarum haberent*, quod Ioanni Woodford qui abſq; regia licentia olim in illum ſe prioratum intruſit, conceſſum fuerat; factum eſt, vt ſcholares Oxonienſes, Edwardo tertio de ſumma negligentiâ Canonicorum Frideſwidæ conqueſti, illos adeo ſecuros invenerint, vt regnáte Richardo ſecundo, Cancellarius ſcholarium Vniverſitatis Oxon edicto ſuo caveret, ne confluentibus mercatoribus prædictæ nundinæ diutius celebrarentur, quas fugatis certè mercatoribus, proſtratis eorū pavilionibus, chordiſq; ruptis, ſcholares omninò impedijſſent, niſi Regius Armorū miniſter Oxoniā deveniſſet & Canonicos à ſcholaribus protexiſſet.

Nundinæ S. Frideſwidæ.

Scholares Nūdinas impediunt.

141 Satis tamen apparet ſcholares per delegatos aſſiſæ panis, cerviſiæ, ac victualium cuſtodiam obtinuiſſe, ea conditione vt viginti ſolidos annuatim regi perſolverent, quam ſummam in levamen Vniverſitatis delegati converterunt; licet Edwardus tertius hoc privilegium centum ſolidorum penſione, Scaccario ſuo ſolvendorum conceſſerat; quam pēſionem vnius denarij ſolutione, Edwardus quartus poſtea anno regni duodecimo Vniverſitati remiſit.

142 Eo tempore exortus eſt in Vniverſitate Oxonieſi vir ſummo ingenio Ioannes Wicklefus ſæcularis in Theologia doctor, patria Borealis, Eccleſiæ de Luttleworth in agro Leyceſtrenſi Lyncolnienſis diœceſis Rector; in Mertonenſi Collegio eum ſtuduiſſe author eſt ex Lelando & Mertonēſium Regeſtris Baleus.

Ioā. Wicklefus, quis fuerit.

143 Quanquam illud non tacebo, Balliolenſes alumnos quendam Ioannem VVicklefum id temporis etiam agnoviſſe Prefectum provt ex antiquo ſcripto didici, de anno Edwardi 3. poſt triceſimum quarto, hoc eſt anno dom: 1360 qui ſi hic fuerit, non video cur ſeptennio poſt, Collegij Cātuarienſis præfecturam ambiens repulſam autore Nicholao Harpesſeildo hiſtoriæ Wycklefianæ parte ſecunda, pateretur.

144 *Illo enim tempore* (quod erat certe diſcordijs plenū) *Orta fuit inter Simonem Langham Archiepiſcopum Cantuarienſem & ſcholares Collegij Cantuarienſis à Simone Iſlepp Oxoniæ extructi controverſia eo quod Archiepiſcopus, fructus Rectoriæ de Pagham à fundatore conceſſa, à Collegio ſequeſtrare voluerat; à qua ſequeſtratione à ſcholaribus ad papam appellatum eſt: ſed Archiepiſcopus appellationi non concedens, Ioannem Radingal monachū Cantuarienſem ſcholaribus durante beneplacito præpoſuit, quē etiā cito ad domū revocavit, aliūq; monachū Cantuarienſem Henricum Woodhill Collegio præfecit: hic rem ſtrenue ex animo & ſententiâ Simonis Langham Archiepiſcopi geſſit: cuius hic fuit conatus, vt ſecularibus eiectis clericis, introducerentur monachi: in eorum Collegio educatus eſt Ioannes Wycklefus, is ſumma ope monachis reſtitit: ſed Archiepiſcopi potentia & papæ ad quem appellatum erat gratiâ, monachi ſuperiores in cauſa fuerunt quibus ſeculares clerici cedere coacti ſunt*, inquit Matthæus Cantuarienſis in vita Simonis Langham ex quo Io. VVicklefum tunc Cantuarienſis Collegij alumnum fuiſſe cōſtat., ſed ingreſſu monachorum eiectum, quod adverſus eoſdem eum multo acriorem reddidit.

Collegiū Cantuarienſe.

145 Quod vero hic dicat Math. Cant. Henricū Woodhill fuiſſe monachum Cantuarienſem, in eo lapſus eſt: fuit enim monachus Abendonenſis qui antequàm illi collegio ab Archiepiſcopo præficeretur, Oxoniæ in Theologia incæpit, idque ſub ſeculari parcendi ſumptus cauſâ, etiam invito Abbate ſuo Rogero de Tame, qui quanquàm ad Cancellarium Oxonienſem Ludovicum de Cherleton vel Nicholaum

Lapſus Mathæi Cantuarienſis.

Aſton

Aſton de impedienda monachi ſui incæptione ſcripſerat, Cancellarius tamen adeò ei adhæſit vt vtrumque procuratorem, ſtatuto quodam (cuius tamen procuratores ipſi ſpeciales ſunt executores)) è domo Regentium eijceret, quibus eiectis Henricus Woodhill gratiam à Regentibus obtinuit.

Cōtroverſia inter Cancellariū & Procuratores.

146 At cùm poſteà ad Cancellarium in venerabili Regentium cætu præſentandus acceſſiſſet, à Richardo Toulworth & Roberto Derby procuratoribus qui anteà fuerant eiecti, eo quod alteri ipſorum robam ſubduxiſſet, (ſolebant enim incæptores, Regentes à quibus gratiam conſecuti ſunt robis ornare) impeditus eſt, donec *poſita manu ad pectus, iuraſſet verbo dignitatis ſuæ, ſe dictam robam animo vindicandi non ſubtraxiſſe*, vti in Archivis Academiæ patet.

147 Sed cuiuſcunquè fuerat collegij Wyckleſus, tantā certè vbiquè excitavit ſui admirationem, vt non ſolū Edwardum regem (cui ob id nō bene ſucceſſit inquit falſo Capgravius) ſed etiam Ioannem de Gaunt Lancaſtriæ ducē alioſq; viros patritios, præter Robertum Rugge Cancellarium Oxon & Thomam Brightwell, S. Theologiæ profeſſorem (quos tamen Gulielmus Courtnay Archiep. Cant. palinodiam canere coegit) in ſententiam ſuam pertraheret; qua de cauſa quāta incendia non ſolum in Academia Oxonienſi ſed etiam in vniverſa Eccleſia, excitata fuerint, Ioannes Foxus in ſuis cōmentarijs rerum in Eccleſia geſtarum ſatis locuples eſt teſtis, quem ego de tota hâc hiſtoriâ diligenter conſulendum exiſtimo, mihi verò ad cætera tranſeundum quæ ab illo intacta ſunt.

148 Nam Henricus Crompe Ciſtercienſis ordinis monachus ab Archiepiſcopo Cantuarienſi ad extirpādum Wycleviſmum accerſitus, cùm perturbatę vniverſitatis pacis, antè ſuam profectionem in ſcholis Oxon poſtulatus, corā Cancellario eum legitimè citante non comparuiſſet, atquè ob id tanquam contumaciæ reus à cœtu Oxonienſiū excluſus fuerat, etſi à Rege ipſo Richardo ſecundo ſufficienter ſatis excuſatus,

H. Crompe.

ſatus, immò & reſtitutus haberetur, eo tamē devenit, vt haud ita multò poſt vnà cum Roberto Lychlade, Wycleviſmi reus ab Academia exvlaret.

149 At Mendicantium ordinis frater Ioannes, cùm in vno articulo de Decimis à rectoribus Eccleſiarum ad mendicantes tranſferendis, Wycleſum ſecutus eſſet (quanquā non legimus ipſum Wicleſum decimas rectoriæ de Lutterworth recuſaſſe) in alijs verò adeò fuiſſet averſus, vt Ioannis Wickleſi cauſâ, Oxonienſem Academiam hæreticorum matrē pro concione dixiſſet, ſententiam ſuam non invitus revocavit, & Oxonienſes doctores orthodoxos ac Catholicos ſemper extitiſſe pronuntiavit.

150 Quanquam enim Ioannem Wickleſum, quē Londinenſis vbiquè inſtar opprobrij Oxonienſibus objiciendū putavit, execrandum vulgus hæreticum exiſtimavit, nec nō Oxonienſes omnes illius cauſa, præcipuè quod procuratores papalem bullam de Wyckleſo capiendo recuſaſſēt, vti apud Tho. Walſynghamum conſtat, hæreticæ pravitatis reos; ex teſtimonio tamen totius Vniverſitatis apud Commentarios Foxi apparet, Oxonienſes nunquā de Wyckleſo malè ſenſiſſe, immò eum tāquam Orthodoxum ſemper habuiſſe, nec oſſa illius concremaſſe, quod vulgus ſcriptorum tradit.

Teſtimoniū Vniverſitatis Oxon. de Wyckleſo.

151 Quod Oxonienſium teſtimoniū anno dom. 1406. vt non mediocriter profectò venerando admiror, ita non ignoro quid in libro de veritatibus collectis in modum tabulæ ſivè in dictionario Theologico Thomas Gaſcoigne prodidit, nempe Petrū Payne, litteras olim de hiſce rebus fictas & ſigillo Vniverſitatis, quod clam ſubduxerat, munitas Pragenſibus ſuis dediſſe, eodem ferè tempore, niſi in Chronologia erratum ſit, quo Reginaldus Pecocke Orialenſis Collegij ſocius Epiſcopus Aſſavenſis & poſteà Ciceſtrenſis poſt ſuā in Oxonia, per diſpenſationem, id eſt per diſſipationem vti Thomas Gaſcoigne interpretatur in verbo Regnum, favore Willielmi ducis Southfolciæ & Walteri Hart Epiſcopi Norwicenſis illius quoque Collegij alumni, incæptionem, non

Reginaldus Peacocke.

modo

modo Originalia Sanctorum ac veterum patrum reijciebat, quia dicta ſua naturali ratione non probabant, ſed etiam ſententiam ſuam eandem coram Archiepiſcopo & Magnatibus Angliæ revocabat; quam abiurationem ſententiæ ſuæ, Anglico hoc rythmo confirmavit.

Wit hath wonder that reaſon cannot ſcan
How a moder is meide and God is man,

cui non minùs piè author reſpondebat

Leue reſon, beleife the wonder,
Beleiſe hath maſtrie and reſon is vnder.

hæc Thomas Gaſcoigne in loco paulò ſuperiùs commemorato.

152 His controverſijs aliquantum ſedatis, iterum cœptum eſt à Burgenſibus cum clericis cõtendere; at Richardus rex accerſito Ioanne Bloxham Mertonẽſis collegij cuſtode, & Ioanne Gybbes Maiore Oxon, vna cum Cancellario Roberto Rugge, pacem & concordiam inter ipſos ſub pœna 200. librarum confirmavit: ſecuti ſunt Legiſtæ: qui cũ multa mala cæteris facultatibus ex eo quod rex ipſis proſequendi cauſas & negotia ſua in curijs Regiis per vniverſam Angliam licentiam concesſerat, intuliſſent, regia certè autoritate adeò compulſi ſunt, vt nihil in poſterum in Vniverſitatem auderent.

Legiſtarũ controverſia.

153 Nec defuit vetus illa Auſtralium cum Septentrionalibus diſcordia, in qua cæſis aliquot ſcholaribus, Cancellarius ob rem male adminiſtratam, ab officio ſuo deturbatus eſt; cui ſucceſſit Doctor Nicholaus Brightwell, Newerkiæ in Leyceſtria Decanus: referente quoq; Stoveo in epitome Chronicorum, Walli cum Auſtralibus coniuncti, Boreales adorti ſunt: cruenta fuiſſet Pharſalia, apertâ acie deſignata, niſi Thomas Gloceſtriæ dux exercitum diſſipaſſet, ac neſcio an hæc velitatio habenda ſit pro ea, qua idem Thomas Gloceſtriæ dux, Oxoniæ Comitem cum ſuis copijs iuxta Oxoniã ipſi occurrentem, vulpina cauda haſtæ ſuæ affixa in fugam vertiſſe dicitur autore in Chronico Quadripartito Gowero

Diſcordia Auſtralium & Borealium.

Tunc aper Oxonia recidit à ſede ſophiæ, &c.

154 Collegium Orialenſe illo tempore inteſtinis factionibus laborabat; eo quòd alij Ioannem Middleton. S. theologiæ doctorem, alij Thomam Kyrton Artium Magiſtrum in Præpoſitum eligerunt; res Archiepiſcopo Cant. Epiſcopo Wynton, Io. Bloxham cuſtodi domus de Merton, & Roberto Rugge Cancellario commiſſa, tranquillum exitum habuit.

Schiſma inter 2. Papas.

155 Fuit id temporis ingens in vniverſa Eccleſia ſchiſma, inter duos papas Gregorium duodecimum aut ſaltē Bonifacium nonum & Petrum de Luna qui & Benedictus xi vocabatur: *Angli vero miſſis ad curiam Romanam Legatis Domino Scroope Epiſcopo Wynton & vtriuſq; Academiæ Cancellarijs,* (autore Matheo Cantuarienſi) *colluctantibus papis denuntiabant, niſi alteruter papatum deponeret, neutri ſe quicquam præſtituros*: Gallus & Pariſienſes Magiſtri ad Richardum Angliæ regem ſcripſerunt, rogantes vt laboranti Eccleſiæ cauſæ quàm citiſſimè ſuccurreret, duaſq; ſibi vias tollendi ſchiſmatis, aut negatione obedientiæ, aut violēta alterutrius papæ depoſitione, videri ipſis ſignificabant.

Richardus Oxonienſes conſulit.

156 At Richardus ſecundus (hic enim ſi bene memini tum regnavit) Oxonienſiū ſuorum oracula ſtatim cōſuluit, rogavitq; vt de materia illius ſchiſmatis maturè admodum deliberantes (aſſiſtentibus aliquot è doctoribus, Epiſcopis aliiſq; prælatis) ſententias ſuas etiam publico Vniverſitatis ſigillo confirmatas ad ſe tranſmittere non dubitarent: quod & ab illis factum eſt, nullamq; aliam tollendi ſchiſmatis rationem præter concilium vniverſale placere ſibi fatebantur: quam ipſorum ſententiam tribus graviſſimis concluſionibus propoſitis explicabant. Pariſienſibus vero ſocijs ac amicis, contrarium tamen in ea re ſentientibus, obtulerunt, vt ſi rem argumentis ac diſputationibus agi placeret, duodecim è ſuis tyronibus Pariſijs tranſmitterent, qui in aſſertionis ſuæ veritate omnibus contradictionis iaculis, clypeos defenſionis opponerent.

Oxonienſes provocant Pariſienſes ad diſputandū de ſchiſmate.

157 Victi

157 Victi igitur Pariſienſes, in ſententiam Oxonienſiū de neceſſitate concilij vniverſalis, avidiſſimè devenerūt. proficiſcentibus vero vnà cum Pariſienſibus doctoribus ad cōcilium Piſanum, Ioannes Gerſon Cancellarius, totius Vniverſitatis Pariſienſis nomine, orationem ſive concionē certe eruditam habuit.

158 In qua, *Ecce* (inquit) *quid præclara Vniverſitas Oxonienſis vnde ſibi meruit congratulari? Pridem ad hoc concilium petendum determinavit ſe & miſit in Franciam: ſcio qui praſens interfui dum proponeretur hæc concluſio compendij ſub hoc Themate Ioelis primo, vocate cœtum, coadunate ſenes; ſed pridem antea Pariſienſis Vniverſitas ab exordio naſcentis diviſionis deliberavit ſolenniter & concordi ſententia concluſionem hanc petendam & proſequendā eſſe &c.* & infra: *hæc eſt non parva congratulationis materia quod in vnam conventum eſt ſententiam per duas Vniverſitates toto orbe celeberrimas, & ipſis nonne fides dari debet, cum illinc ſint viri ſpirituales ſecundum qualia iudicia, medium virtutis accipere iubet philoſophus? illi præterea ſunt idonei conditores legum doctrinaliter & inſtructiuè quibus ſimilis interpretatio per Epieikeiam debita eſt: illic ſunt qui mentiri neſciunt de quibus noverunt, & mentientes redarguere poſſunt dum à vero falſum, à licito illicitum ſciunt ſecernere.* Vniverſitatis Oxon. laus.

159 Hortabatur quoq; ad concordiam, quia verebatur nè Oxonienſes in illo certamine ſuperiores, primatum Pariſienſibus eriperent: itur ad concilium Piſanum, à Cardinalibus abſente Gregorio duodecimo celebratum: vbi occidētali Eccleſiâ tum primum in quaſdam partes diviſâ vniverſo omnium conſenſu, electus eſt in ſummum pontificem Petrus de Candia, dictus Alexander papa quintus (A.Ch. 1409 Ian. 26) *Bacchalaureus S. Theologiæ Oxoniæ, & doctor Theologiæ Pariſiis vti ipſe papa in concilio Piſano dixit domino Thomæ* Spoſ*forth Abbati Eccleſiæ beatiſſimæ Mariæ Eboraci,* inquit Tho. Gaſcoigne in libro antedicto in verbo Papa. Concilium Piſanum. Alex: quintus Papa Rom: Oxoniæ ſtuduit.

160 Conſtantiæ non ita multò poſt (A.ch. 1414. Novemb. 16.) aliud ſub Ioanne 23. concilium convocatum eſt, in Concilium Conſtantienſe

quo

quo Eccleſia occidentalis in Italicam, Germanicam, Gallicanam, Anglicanam, & Hiſpanicam diviſa eſt, & vnicuique Eccleſię ſivè nationi par in ſuffragando autoritas conceſſa fuit; cùm anteà non per maiorem partem conſenſus quinque nationum, ſed iuxta aſſenſum multitudinis Prælatorum ſummus pontifex ſemper proceſſiſſet vti obſervavit in opere ſuo de hiſtorijs & hiſtoriographis Ioannes VVhethamſted ſive Granarius.

161 Vndè populus Anglicanus primò omnium (ſcilicet nominatim ac ſignanter) pro vna ex quinque nationibus in obedientiâ pontificiæ ſedis conſtitutis habebatur, quod nunquàm anteà concedi poterat autore Thoma Elmhã Priore de Lenton. Adfuerunt illi concilio Legati domini Regis Angliæ Robertus Halam Epiſcopus Sarum: Nicholaus Bubwith Epiſcopus Bathon: Io. Keterich Epiſcopus Lichfeildéſis, & Thomas Guillermus, S. Mariæ extra muros Eboraci Abbas. Legati quoque Vniverſitatis Paris, Oxon, Salamant: Aurel. Andegau. Viennenſ. Cracovienſ. Pragenſ. Cantabrigienſes vero illic non invenio.

Geſta Oxonienſium in concilio Conſtãt.

162 Orta verò in concilio quæſtione inter Anglos & Hiſpanos, cùm de loci prioritate, tùm gentis, vtra ſcilicet ipſorum natio, ſententiam totius concilij in verbo *Placet, vel nõ Placet*, ei qui pro tempore concilio præeſſet, redderet, Henricus de Abingdon Mertonenſis collegij Cuſtos, ac Vniverſitatis Oxonienſis tum Syndicus, aſſiſtentibus ſibi cæteris Anglis in medium prodiiſſe dicitur, copioſéque & gravitèr pro inclitæ nationis ſuæ prærogativa peroraſſe; oſtendiſſe quoquè quantis privilegiis ſedes Apoſtolica, antiquiſſimum Oxonienſe ſtudium ſupra Salamant. exornaſſet, in Clementinarum conſtitutionibus ac alibi præpoſuiſſet, ex quo etiã totius Conſtantienſis concilij definitione, Anglicę nationis primatum ab Hiſpanis obtinuit, quod & Rich. Flemminge de Oxonienſibus optimè meritus in concilio Senenſi in Hetruria feciſſe dicitur, cuius orationis de Angliæ Etymologia, nec non proteſtationis contra Hiſpanos, Scotos, & Gallos meminit Baleus.

163 Ba-

163 Baſilienſe verò concilium quod inchoatū eſt ſub Eugenio quarto, qui Philippū Norrys Oxonienſem excommunicavit, morem hunc celebrandi concilia per nationes, ad tollendas lites inter alienas gentes omnino reiecit,& cōſtitutis tribus domibus,quarum vna domus fidei, altera domus pacis,tertia domus reformationis ſecundum triplicem rationem earum rerum quæ in concilijs tractari ſolebant,dicebatur,omnia concilia in poſterum per deputationes celebranda,ſtatuit vti idem Ioannes Granarius meminit nec ita multò poſt Ferrarium tranſlatum eſt;quo ad Orientalis & Occidentalis Ecclesiæ vnitatem confirmandam,inſigniores doctores ac Magiſtri Oxonienſes (quēadmodum ex litteris Vniverſitatis ad H.Chichleyum Arch. Cant. conſtat) accerſiti ſunt.Sed ad reliqua feſtinat oratio. Baſilienſe Concilium. Ferrarienſe Concilium.

164 Burgenſes enim Oxon novarum rerum cupidi,in Parliamento apud Gloceſtriam inchoato ab Henrico 4.vna cum Berrocenſibus petierunt,vt charta domini regis in qua ſcholares Oxon in quibuſcunq; proditionis feloniæ & mahennij quæſtionibus nulli alieno iudici niſi ſeneſcallo ſuo ſubijciebantur,revocaretur;quæ certè petitio adeo valuit,vt anno regni vndecimo An: Ch.1410.in Parliamento apud Weſtmonaſterium, de mitigandis Oxonienſium chartis ac libertatibus minuendis conſultum fuerit,nihil tamen effectum;immo à Rege conceſſum vt Cancellarius Oxonienſis nomina illorum qui infra ſuam iuriſdictionem, pacem Academiæ perturbaverint,Cancellario Angliæ ad terminum viginti annorum ſignificare poſſet. Burgenſes de minuendis Clericorum Oxon privilegijs cogitant.

165 Quoniā vero quovſq; iuriſdictio Cācellarij ſcholarium Oxon extenderetur,noſtris quidem non ſatis vt videtur innotuerat,ad petitionem Philippi Repingdon Abbatis Leyceſtrenſis & Cancellarij Oxon conceſſum eſt, vt Auſtrales Academiæ limites ad Boſcum cui nomen Bagley, Orientalès ad Boſcum Leproſorum S.Bartholomei;Occidentales ad villam Botteley,Boreales vero vſq; ad pontem dictum Godſtowbridge qui ſunt omniū ampliſſimi, quod Oxoni- Confirmatio limitum Oxō.

onienſes cives non ignorant, extenderentur.

166 Quin & collatis in graduatos beneficijs Oxonienſes adeo recreavit, vt Burgenſium diſcordias facilè declinare potuerunt: à quibus tamen ſupplicatum fuit non ſolum vt nō reſidentium ſed etiam incumbentium reditus in duas partes dividerentur, quarum vna ſibi ipſis, altera publicis regni vſibus inſerviret, ſimulq; vt religioſi ac ſcholares Oxoniæ commorantes ratione quarundam poſſeſſionum quas ab anno viceſimo Edwardi primi (1) A.Ch.1292. Vniverſitas comparaſſet ac tenuiſſet, ſubſidia, taxaſq; communes, decimas & decimas quintas, vna cum laicis Regi perſolverent, quod vtcunquè certè conceſſum, erat tamen cito poſtea revocatum.

Novæ Burgenſium machinæ.

167 Thomas Arundel eo tempore Arch. Cantuarienſis cum vnam controverſiam inter Thomam Preſbury Cancellarium Oxon & Ioannem Poſſel Collegij Orialēſis præfectum de domo congregationis ab Antiquo quodam ſcholare condita, multo antequam Eccleſia beatæ Mariæ Collegio Orialenſi vnita, & appropriata fuerat, ſedaſſet (quinquaginta enim marcas Orialenſibus ad ius eorum reſignandum contulerat, effecitq; vt penſione vnius denarij annuâ legitimè petitâ, domus illa in perpetuum Vniverſitati cederet) aliam multo infeſtiorem excitavit. Ea fuit quod videlicet à viſitatione Vniverſitatis Oxon, per Rich. Courtnay Cancellarium, Benedictum Brent, & Ioannem Birch Procuratores impeditus fuerat, ſemperq; fuiſſet, niſi ſub pœna 1000. librarum ac forisfacturæ omnium privilegiorum rex præcepiſſet, vt Archiepiſcopo viſitanti Oxonienſes ſuccumberent, non obſtantibus quibuſcunq; exemptionibus ſive pontificijs ſive alijs, quarū obſervationi per iuramenta ipſorū eſſet cautū: Coacti verò à ſuo iure diſcedere, Cantuarienſis iuriſdictioni parebant.

Controverſia inter Tho: Arūdelium & Oxonienſes de viſitatione.

168 Poſteà tamen Archiepiſcopus Eboracenſis Georgius Nevil magni quidem vir ingenij. Oxonienſis antea Cancellarius, violatas à Cantuarienſibus Academiæ Oxonien-

enſis libertates ægrè ferens, in viſitandis Reginenſibus magnas illorum vni creavit moleſtias, quibus Cantuarienſis coactus eſt ab incæpta quam inſtituerat viſitatione ceſſare: non tamen Oxonienſium incommoda ceſſaverunt.

Conſilium Archiepiſcopi Eboracen. de retardanda viſitatione Cantuarienſis.

169 Quas enim in feſto S. Petri anniverſarias ſolennitates in templo beatæ Mariæ Virginis Deiparę Devonienſes cum Cornubienſibus celebrare antea conſueverant, Frideſwidenſes ad ſuam Eccleſiam quò arrepta ex fano D. Mariæ, Petri imagine, cæteriſq; ſacris Devonienſes convolarunt, ſtudioſiſſimè invitarunt: Cancellario autem ad antiquum locũ revocanti adeò reſtiterunt vt carceres & exilium minitanti vix paruerint, Regem enim Henricum quintum appellarunt.

Devonienſiũ & Cornubienſium ſcholariũ geſta.

170 Hic (referente Roſſo Warwicẽſi in lib. de Regibus) *ante regnum Angliæ adeptum, Oxoniæ in collegio Reginæ ſtuduit, cuius tunc camera erat ſuprà portam in introitu dicti Collegÿ, vbi erat ſub tutela patrui ſui venerabilis patris, Magiſtri Hẽrici Beauford, tunc Cancellarÿ Oxon, poſteà Lyncolniæ, deinde Wyntoniæ Epiſcopi, tandem Preſbyteri Cardinalis titulo S. Euſebÿ: hanc deinde Vniverſitatem Oxon videlicet, ipſe glorioſus rex ſemper in magno honore habuit & favore & intimè dilexit: & quos tunc virtuoſos & nobiles ſcientia & moribus novit ad ſummos poſteà honores promovit: & dum ageret in extraneis, certos venerabiles viros nominavit qui eius precibus & potiùs præcepto ad alta aſcenderunt, & inter multos mihi nunc ignotos, illorum duos nomino Magiſtrũ Tho. Rodban de Collegio Merton Oxon, & Magiſtrum Ioannem Carpenter de Collegio Regali de Orell: primus ad Eccleſiam Meneven ſem ſivè S. Davidis in Wallia profundatus erat Aſtronomus; ſecundus ad Eccleſiam Wygornenſem, doctor S. Theologiæ apud Weſtbury iuxta Briſtolliam ſepultus & poſt ſuam ibi humationem miraculis coruſcans: iſte rex Henricus ſi vixerat propoſuit in caſtro Oxon nobile fundaſſe collegium in quo ſeptem ſcientiæ profundè elaborarentur & aliorum doctrina abundè docerentur: hanc ordinationem dum puer eram in ſcriptis Oxoniæ vidi, ſed quod tum eram minoris ætatis quæ vidi non diu memoriter tenui;* inquit Roſſus

Henricus quintus Oxonienſis.

Collegiũ in Caſtro Oxonię à Henrico Quinto cogitatum.

171 Cui accedit teſtis locuples Thomas Gaſcoigne in verbo Rex; *Henricus quintus* (inquit) *propoſuit firmiter reformaſſe Univerſitatem Oxoniæ & eorũ ſtatuta edita per iuvenes, ita quod Regentes nunquam diſpenſarent cum aliquo ſtatuto Univerſitatis, & idem rex dixit ſe facturum collegium Theologorum & Artiſtarum in caſtro Oxoniæ & annectere iis omnes prioratus in Anglia qui pertinebant ad Alienigenas extra regnum, & hoc voluit ex licentia papæ ſed morte præventus eſt, & filius ſuus Henricus Sextus in iuventute ſua dedit dictos prioratus collegio de Eton iuxta Wyndeſor & Collegio, S. Nicholas in Cantabridgia*(1) *collegio Regali.* Hæc Tho. Gaſcoigne (Roſſo paulo antiquior) de Henrico quinto.

172 Qui tametſi ſuis votis (quod maxime ab Oxonienſibus dolendum eſt) minime ſatiſfacere potuerit, in hoc tamen optimè meruit, quod liberioris ac facilioris ad Academiam tranſitus cauſâ, pontem Abendonenſem è ſaxo condidit, anno regni quarto, prout ex tabula Abyndonenſis Eccleſiæ intellexi (1) A. Ch. 1416. quanquam Camdenus noſter, Ioannem à S. Helena eundem extruxiſſe pontem commemorat: idem enim hic Henricus in doctos adeò propendebat, vt non ſolum Gallorum Academias confirmaverit autore Roſſo, ac Edwardo Haulo, ſed etiam Cadomenſem Academiam in Normãnia vti ſupra dictum eſt inſtituerit; ac cùm per vniverſum regnũ edixiſſet vt omnes in Hybernia ac Wallia oriundi in ſuas patrias redirent, eos tantũ n excuſari voluit, qui in ſtudio Oxonienſi literis ſedulò incumbebant.

Pons Abyndonenſis.

173 Clerum quoquè Oxonienſem à tempore ſtatuti de proviſione ac proviſoribus lati, penè deſpectum ac minus honeſto ob id loco habitum, adeò recreavit & erexit, vt Henricus Sextus & à Magnatibus ſuis & Cancellario Oxonienſi (cui Cantabrigienſis quoquè Cancellarius ſe cõformare iuſſus eſt) ſecuritatem de pace regis conſervanda capere nõ dubitaret: cui vt meliùs in Vniverſitate Oxon poſpiceretur, ne quid res literaria per iniquos pacis Academicæ perturbatores, detrimenti caperet, venellam quandam in vrbe Oxonienſi,

Henricus ſextus.

Harca

Harehal ceu Nightingale lane,vnicum malefactorum aſylū, non ſine regia gratia intercedente,Burgenſes civitatis, Magiſtro & conventui fratrum infirmorum hoſpitalis,S.Ioannis Baptiſtæ,extra portam Orientalem, annuo duorum ſolidorū reditu in perpetuum conceſſerunt.

174 Quantùm verò in literas propendebat Henricus ſextus,exemplo patris commotus,Collegium Etonenſe prope Wyndeſor quod ipſe vna cum ſchola cōdiderat, ac honeſtiſſimis ſtipendijs alendum curavit, argumento nobis eſſe poteſt;cui certè collegio Ioannem Stambery à lecturâ Oxonienſi accerſitum primum omnium præpoſuit, vt omnia recto ordine diſponeret,autore in illius vita Baleo.

Collegiū Etonenſe.

175 Cui in eâdem præfectura ſucceſſit Henricus Seaverus Mertonenſis Collegij Oxon cuſtos, illi verò Gulielmus Wainfletus Wickamenſis collegij alumnus,quem cum quinque ſocijs & 35.eiuſdem Collegij eminentioribus diſcipulis, H.Sextus Etonam traduxit,*vt Regij pueri Etonenſes, à Wickamicâ Wyntonia ſchola,tanquam à matre primum lac ſuxiſſe videātur*, autore Thoma Martino in vita Gulielmi VVickami; quaſi illa Wickamenſis ſchola ab Oxonienſi alumno Wyntoniæ poſita,non minùs Cantabrigiæ quàm Oxoniæ ſeminariū videri potuerit.

176 Non enim hìc illius Regis de bonis omnibus optimè meriti,pietas ceſſavit,ſed quēadmodùm Sigebertus quæ in Gallijs benè diſpoſita vidit imitari cupiens, ſcholas in ſuo regno poſuit,ita Henricus ea quæ Oxoniæ benè diſpoſita vidit(duas enim in regno ſuo Academias ſæpè ſe florere velle dixit)imitaturus,hortatu Ioannis Summerſet Medici ſui quē olim Oxonienſis Academia aluerat, nobile collegium ac verè regium Cantabrigiæ extruxit,(quod beatæ Mariæ Virgini Deiparæ Sanctoque Nicholao dicavit) ad eam formam quam pro ſuo in caſtro Oxonienſi Collegio conſtituendo, pater ipſius ſummâ curâ excogitaverat;quam ordinationem Roſſus ſe vidiſſe ſupra meminit,ijſdemq; reditibus dotavit quibus pater Henricus quintus ſuū in Caſtro Oxoniæ Col-

Collegium Regium Cantabrigiæ.

legium dotaſſet autore Thoma Gaſcoigne: acceſſerunt quoque 2000. libræ quas Henricus Beauford Epiſcopus Wynton, Oxonienſis alumnus, ad collegia illa dotanda Henrico ſexto conceſſerat: Collegium quoq; Regium Cantabrigiæ, à Richardo tertio, tyranno, quingentis marcis annui reditus dotatum ſcribit Roſſus.

Henricus Sextus Oxoniæ quid egerit.

177 Quapropter Henricus ſextus, ne Oxonienſiū quoquè omnino immemor videretur, *novum Collegium Oxon intra muros, Collegiumq; Regale de Oriell* (vti dicit idem Roſſus) *& Collegium etiam omnium animarum fidelium defunctorū* (quēadmodum Io. Stoveus) *certis poſſeſſionibus ampliavit, qui rex bis fuit coronatus ſemel Weſtmonaſterij in Regem Angliæ; iterū Pariſijs in Regem Franciæ, bis ſepultus, & iterum tertio creditur à pluribus* (teſte Roſſo) *ſepeliendus.*

178 Prædium quoq; ſive manerium de Ponyngton, fratribus Hoſpitalis. S. Antonij London, cui tum præfuit Cuſtos Io. Carpenter. S. Theologiæ profeſſor, ea conditione cōceſſit, vt quinq; ſcholares prius in Etonenſi ſchola eruditos, decem denariorum ſtipendio ſeptimanatim in notabili, & famoſa (ſic enim rex appellat) Vniverſitate Oxon, vſq; ad ipſorum in facultate artium determinationem, perpetuò alendos curarent: Oxonienſibus porrò conceſſit, vt ad certos vſus, poſſeſſiones ad valorem 40. Solid. annuatim, compararent.

Quinque Etonenſes pueri Oxoniæ deſtinati.

179 At Ioanmes Summerſet, de quo paulo ante, qui tanti operis ſuaſor Henrico ſexto fuerat, cùm afflictis rebus ſuis, opem à Cantabrigienſibus peteret, ab illis neglectus omnino ac deſertus eſt, quemadmodū ex ipſius querimonia de ingratitudine quorundam Cantabrigienſium, apud Gulielmum Worceſtrenſem, apertè conſtat, quæ ſic incipit,

Querela Ioannis Summerſet de ingratitudine Cantabrigienſium quorundam.

Quid tibi Cantabrigia dudum dulciſſima feci
Vultum divertis ô mihi dura nimis &c.

vltra enim octoginta verſus admodum Satyrice ſcriptos cōtinet, in quibus poſtquam beneficia ſua, in Academiam Cātabrigienſem, vbi Procuratorium munus magna laude, idq; bis,

bis, geſſerat, commemoraſſet, & illam Academiam *non matrem ſed novercam ſibi* neſcio qua ratione dixiſſet, de Oxonienſi Academia ſic ſcribit

Nobilis Oxonia lac præbens pavit amanè
Me ſatis in cunis quando puſillus eram:
Embrio ſive ſophiſta fui, primo ſpecialis
Lactens in fine, poſt Generalis ibi:
Effugi diſcontinuans me peſte fugante.
Heu quondam liqui qua mihi grata fuit:
Credo equidem quod adhuc mihimet miſerabitur ipſa
Eius cum vultum movero prece pia
Saltem ſolamen faciet ſuccurrere captans
Oppreſſo ſenio cum mihi fine dees:
Tu mihi fine dees: res ingratiſſima, finem
Omnis ingrati concipe, viue, vale.

180 Qua vero in re Oxoniēſibus profuerit, ſuo loco explicabitur: ſed hæc ingratitudo quam male illis Cantabrigienſibus ceſſerit, in ſempiternam benefactorum memoriam, profecto prætereundum non eſt. Acceſſit enim Edwardus quartus, qui ad nouum ſuum Collegium quod tunc extruxerat dotandum, apud Wyndeſore, mille libras annui reditus ab Henricianis alumnis autore Thomà Smytho, ademit; quā iacturam, Grantam ſuam ſemper ſenſuram Lelandus tradit. Edwardus Quartus.

181 Addit Londinenſis libro hiſtor: Cantabrigiæ ſuæ primo, eundem Edwardum, manerij Cheſtertoniæ & Cantabrigiæ fœodi firma, & reditum annuum Aulæ Mertonenſis, quam Pythagoræ vel ipſius Bedæ ædes nominant (quanquam Pythagoram Cantabrigiæ docuiſſe, in Diogene Laertio, in illius quidem certè vita non legerim) Regijs alumnis ademiſſe: vndè factum eſt vt vno die, præter cōductos clericos & ſacelli miniſtros, Choriſtaſquè, quadraginta ex ſocijs & ſcholaribus excluſi fuerint: quod veriſſimū eſt. Aulæ enim Mertonenſis ac Cheſtertoniæ manerium, Mertonenſibus à fundatore ipſorū cōceſſū, Henricus Sextus nec fundatoris nec Pythagoræ ipſius rationem gerens, violē- Pythagoræ Ædes Cantabrigiæ.

ter

ter ademit, ſuiſq; dederat alumnis; Edwardus verò quartus veris dominis reſtituit.

182 Illud tamen miror, quî fieri potuerit vt Edwardus quartus tot ab Henricianis prædia auferret, cùm ſatis conſtet, quod in ſtatuto de anno illius regis 12. in parliamento apud Weſtmonaſt. inchoato, De Reſumendis terris in manum domini Regis, Eccleſiæ, collegia, eorumquè ſocietates apertiſſime excipiuntur.

183 Quāquàm igitur neutri Academiæ Edwardus iſte multùm profuerit, placuit tamen in Collegio ſuo de Windeſore, perpetuam duorum ſacerdotum Cantariam inſtituere, cuius nominationem, ac præſentationem, ad vtramq; Acad. perpetuo pertinere voluit: cui quidem Cantariæ, Robertum Pewſey, Thomam Ravies, Ioannē Frenſhip, ac Io. Stratford, alumnos ſuos, Oxonienſis Academia antehæc pręſentavit quod ex Archivis ſatis conſtat; Anno autē 1568. reiecto Chriſtophero Younge quem Cancellarius & cœtus Magiſtrorum Oxon eidem Cantariæ præſentaverat ac nominaverat, Decanus & capitulum Eccleſiæ VVyndſorienſis, ad ipſos pertinere contenderunt, donec prolatis hinc inde monumentis tam Academiæ quam Eccleſiæ plane certe contrarijs & repugnātibus, lis Oxonienſibus adiudicata eſt.

Cantaria de Wyndeſore Oxonienſibus conceſſa.

184 Sixtus Quartus Romanus pontifex in ſuo de Oxonienſiū privilegijs, iuriſdictionibus, exemptionibuſque (quas ſupra Cantuarienſes Archiepiſcopos enervaſſe diximus anno dom, 1479, Edwardi verò quarti 19) confirmandis diplomate, multorum privilegiorū quoquè Oxonienſibus ab Edwardo iſto conceſſorum meminit, quæ tamen in Vniverſitatis Archivis nobis nunquàm occurrerunt.

185 Sed ne hæc quidem tempora illis vacabant controverſijs quibus Oxonienſis reſpublica cruciari atquè vexari ſolebat. Quid enim ea commemorem quæ turbulentum illud de non Reſidentibus edictum ſubſecuta ſunt? vt Simonē Alcocke rectorem de Weſtelbery, lectorem eximium, non ſine inſigni difficultate, impetrata à Ioanne Epiſcopo Londō veniâ

Oxonienſium diſcordiæ variæ.

veniâ, Oxonienſes vix apud ſe retinere potuerant? Quid acerrimas Gulielmi Melton ordinis minorum cum matre Academiâ lites; niſi eiuſdem optimatibus parere tandem didiciſſet? Quid acerbas illas Cancellarij Thomæ Chace, cū Thoma Coventre Maiore Oxon de iuriſdictione in parochiâ, S. Thomæ, & fori procuratione velitationes?

186 Nec defuit Gulielmus Muſeluycke Auguſtinenſiū Prior, qui Oxonienſem hominē Philippum Norrys eò quòd eum in lecturâ ſuâ laceſſiſſet, hæreſeos poſtulavit, & inconſulto Cancellario ab Eugenio quarto excommunicari fecit: ex quo tantæ profectæ ſunt iræ, vt Philippus Romam acceraſeretur vna cum Edmundo Kyrton, qui & Eugenio infeſtus fuerat; Gulielmus vero Prior ad Cancellarij tribunal citatus non comparuit, qua de cauſa Vniverſum Auguſtinenſium clauſtrum ſuſpenſum eſt à Cancellario, & Philippus ope Humphredi Gloceſtriæ ducis, ex omni periculo ereptus.

187 His malis acceſſit illa domeſtica inter Magiſtros facultatis artium & Magiſtros grammaticæ, ratione cuiuſdam penſionis quam Artiſtę à Grammaticis exigebant contentio: Henricus Sextus Grammaticorum cauſæ propitius, iuſſit, vt Artiſtæ ſententiam ſuam expectarent.

Contentio inter Artiſtas & Grammaticos de penſione.

188 At Magiſtri facultatis Artium, Regi per litteras reſponderunt, multiſq; modis litem ſuam conteſtati ſunt; nec non Ioannem Braſyl in grammatica licentiatum, periurij reum, ex cœtu ſuo eiecerunt; porrò Vniverſitatem Oxon, ſuper facultate artium potiſſimùm fundatam, illamq; facultatem maximis & ampliſſimis omnium privilegijs ſtabilitam fuiſſe, regi aſſerere nō dubitarunt: quæ illorum aſſertio adeo rata atq; firma habebatur, vt adverſus Civiliſtas eodem quoquè tempore valuerit, non ſolum cum de Artiſtarum & Civiliſtarum primatu ageretur, ſed etiam cum vnanimi totius Academiæ aſſenſu decretum eſſet, vt in defectu doctoris iuris civilis, Procuratores haberent poteſtatem deputandi aliquē Magiſtrum artium qui iuris civilis ſcholares ſi opus eſſet ad gradus præſentaret.

Contentio inter Artiſtas & Civiliſtas.

189 Iamq; Edwardus quartus Oxonienſibus paulò anteà infeſtiſſimus, poſt victoriam adeptam gratia Roberti Bathonienſis ac Wellenſis Epiſcopi qui ei tum ex intimis fuerat, adeo totus Oxonienſis evaſit, vt litteris ad Academiam ſua manu ſcriptis, apertè ſignificaverit, ſe peculiari quadam ratione, *Protectoris Vniverſitatis Oxon nomen ſibi aſſumpturum.*

Edwardus Quartus peculiaris Oxonienſiū Mæcenas.

190 Quas litteras poſtquam Oxonienſes ſuis privilegijs inſeruiſſent, id quod regi gratiſſimum fuit, religioni vindicandæ ſe accingentes, omnes Wicklefi & Pecocke libros ſolenni conventu, pulſatiſq; campanis in quadrivio (ecce ſummum illorum temporum furorem) Vulcano tradiderūt: Tho. Smyth hęreſeos aliquantum ſuſpectum apud regem purgarunt: Oxonienſibus ad omnem dignitatem adytus patebat: Cancellarius, novis & inauditis è ſcaccario mandatis, pro decimis colligendis à regimine Vniverſitatis impeditus, liberatus eſt.

191 Gulielmus Hey Burgenſis, qui dum in oppido ab Oxonia valde remoto ageret, magicis artibus Iacobi Graunt ſcholaris Oxoniam raptum, plagis cæſum & incarceratum ſe finxit, à Thoma Epiſcopo Lyncoln inſignis commenti poſtulatus & convictus, ſatis graves ſceleris ſui pœnas dedit: Iſacus Cuſake ordinis Minorum & Dionyſius Tully ordinis Prædicatorum qui Ieſum Chriſtum mendicaſſe, in Hybernia prædicarunt, ab Archiepiſcopo Dublinienſi capti, Oxoniam tranſmiſſi ſunt.

192 Rex lectionem Theologicam, ſine audientium ſtipendijs Oxoniæ inſtituit. Ad quam audiendam non ſolum nobilem ſuum nepotem, vnà cum Magiſtro Stanley quoq; nobili, Edmundum Polum, legente tunc in Cathedra Epiſcopo Sarum, *ſed etiam exemplo dei, qui non ad quoſuis populos, ſed ad primogenitum populum Iudæum filium ſuum incarnandum tranſmiſit*, vtrumq; filium, Edwardum poſtea quintum fratremq; ſuum (quod in litteris Academiæ ad regem gratulatorijs apparet) Oxoniam ſummâ diligentiâ miſit.

Edwardus Quintus & frater Oxoniæ ſtuduerunt.

193 Quod-

193 Quod & Richardum tertium, fœdum illud monſtrum, ſpecie ſaltem Oxonienſibus propitium reddidit, qui & nova addidiſſe, & vetera privilegia ſine pretio confirmaſſe, ac diſceptationes philoſophicas Oxoniæ audiviſſe (inaudito Regum exemplo vt ex epiſtola Vniverſitatis ad eum conſtat) ac dum apud Magdalanenſes ad campum fatalem de Boſworth profecturus, commoraretur, quibus nonnulla amoris ſui pignora reliquit, de multis alijs ſpem feciſſe dicitur. Rich: Tertius.

194 Secuta eſt tanta laicæ gentis in Oxonia diſcordia, vt pro impetranda vi in electione Maioris ſui ad alienos cōfugerent, quæ res ſcholaribus non infæliciter ceſſit, quan quā primâ facie aliquid fraudis ſubeſſe putabatur: oppidani enim ea occaſione depoſitis armis, tam immenſis conditionibus ad tuendam fovendamq; pacem ſeſe coram optimatibus initio regni Henrici ſeptimi, obligabant, vt nunquam ab eo tēpore in ſtudium ſuarum partium alienos vocarent, quātumvis animo in ſcholares ſatis ſi non nimiùm infeſto. Diſcordia Opidanorū Oxon. in Maioris ſui electione. Henricus Septimus.

194 Non defuit enim Ioannes Roys, ſtrenuiſſimus veneris filius, tantus muliercularum quæ ex corpore quæſtum fecerunt propugnator, vt continuas de illis liberādis ac manumittendis apud Procuratores, lites ageret, quæ ex turpiſſima ſua libidine natæ atq; profectæ ſunt: Quibus cum cedendum ſibi vidiſſet, non tam cito copias perditorum hominum in finitimis villulis adverſus ſcholares congregavit, quā ope clariſſimi Oxonienſium Mecænatis quem honoris cauſa nomino Richardi Foxi Præſulis Wintonienſis, victus atq; profligatus eſt, qui ad omne maleficium paratiſſimus fuit. Rich: Foxus ſceleratorum copias profligavit.

195 Non ſolum enim Abbatis de Abingdon ſervo Thomæ de Sellar, ſuaſit, vt vaſa ac theſauros cum iocalibus monaſterij diriperet, ac Oxoniam deferenda curaret, vbi à Cancellario captus eſt, & Tho. Twats Auguſtinenſium Prior, eo quod bona recepiſſet, in uincula coniectus, ſed etiam cum magiſter Greeke ſcholaris conſcitâ nece perijſſet, ſtatim cū regijs miniſtris egit, ne defuncti bona ad pias largitiones Cā-

Controverſia inter Cancellarium Oxon. & Eleemoſynariũ Regium de cuiuſdam defuncti bonis.

cellario ſcholarium pro more adminiſtrãnda permitterẽtur, ex quo rex Thomæ Bankes hoſpitij Rectori edixit, vt aut bona defuncti Eleemoſynario ſuo traderet, aut ad tribunal ſuum veniret, rationem facti ſui redditurus.

196 At Cancellarius ea de re privilegijs ſuis nixus, cũ Eleemoſynario Regio Doctore Meyo certamẽ inijt, in quo Arthuri Principis & Epiſcopi Roffenſis ope ſuperior evaſit. Immo nec Archiepiſcopo Cantuarienſi ceſſit qui cum prærogativæ ratione probationem teſtamenti Tho. Sow Burgenſis Oxon Londini in carceribus extincti ſibi vendicaſſet Cancellarius aſſiſtentibus ipſi Regentibus cum prædictum Thomam ſcholaris cuiuſdam famulum intellexiſſet, ita rem geſſit, vt non ſolum ius ſuum ſed & defuncti teſtamentum ſatis ratum atq; probatum Cantuarienſi oſtenderet.

Oxonienſis ſudor.

Rich:Foxus Oxonienſibus opem fert.

197 Fuit tanta eo tempore ex ſtagnis & aquarum obicibus, Oxoniæ propagata colluvies, vt tabificus aer, peſtiferum ſudorem in corporibus humanis procrearet, ex quo innumeri occubuerunt; deſerta eſt vrbs & Academia, donec à Magnatibus Angliæ, præcipuè verò à digniſſimo Præſule Richardo Foxo, tantis Oxonienſium incommodis conſultum eſſet.

198 Reverſis verò ſcholaribus, clariſſimæ memoriæ fœmina Margareta Richmondiæ ac Derbiæ Comitiſſa H. 7. mater, lectionem Theologicã in Oxonia, cui tredecim librarum, ſex ſolidorum & octo denariorum annui reditus ſtipendium ab Abbate Weſtmonaſterij ſolvendum allocavit, Sanctæ & individuæ trinitatis nomine inſtituit: cuius primus lector fuiſſet vir diviniſſimus Edmundus Wilford: eo verò recuſante electus eſt Ioannes Roper Theologus nemini ſecundus, illi verò ſucceſſit Hugo VVeſtonus, S. Theologiæ Doctor.

Gulielmus Warrhamus Oxonienſium Rebus conſulit.

199 Quin & Gulielmo VVarrhamo Archiepiſcopo Cant. Oxonienſiſq; Academiæ Cãcellario digniſſimo in mẽtem venit, vt quam optimè totius Vniverſitatis Oeconomię conſuleret: quapropter miſſo domino Ioanne Younge, S. The-

Theologiæ Doctore, Archiva inſpecta ſunt, ciſtarum & ſcriniorum cuſtodes ad rationes reddendas evocati, ſtatuta Academiæ varijs modis confuſiſſima, ac in privatorum hominum manibus neſcio quo modo detenta, opera Gulielmi Lychfeild legum doctoris & præbendarij in regia capella Sancti Stephani VVeſtmonaſter: in vnum corpus redacta; renovata ſunt ab Edmundo Audley Epiſcopo Sarum, Archiva, ferratiſq; feneſtris munita; pulchrumque tectum Senatoriæ congregationis domui iniectum.

200 Interim Thomas VVolſæus Oxonienſis ille Camillus, exemplo antiquorum, venerabilis ſcilicet Prioris de Leyceſter & Roberti Stratford, iniurias ab Oxonieſibus propulſabat. Etenim cum Burgenſes non ſolùm privilegiatos vt Bedellos & alios Vniverſitatis ſervientes, ſed etiam idiotas & rerum penitùs ignaros in ſua coram Cancellario annua inquiſitione, vti dicitur, impanellarēt in ſummum Vniverſitatis præiudicium, cum octodecim de legalioribus ſuis hominibus non ſub privilegio exiſtentibus eidem negotio præficere teneantur, excommunicatis à Cancellario propter audaciam Ballivis, regiæ maieſtati conqueſti eſſent, apertè declarabant ſe ſcholaribus inſidiaturos.

Thomas Wolſæus.

Ballivi Oxon. à Cancellario excōmunicati

201 At Dominus Doctor Veſcy, capellæ regiæ, nec nō Dominus Doctor Chābers capellæ, S. Stephani VVeſtmonaſter. Decanus, omnia illorum conſilia ſcholaribus prodiderunt: victâq; Burgenſium cauſâ, Ballivi culpam agnoſcentes, in domo congregationis abſolutionem à ſententia Cancellarij humillimè petierunt, quam tandem cum clauſulâ reincidentię vt ſeveriùs cum illis in poſterum ageretur, conſecuti ſunt; Abbati quoque Oſneyenſi ſatiſfacere cogebantur, qui ad congregationem Regentium appellaſſet eo quod Ballivi cum piſtoribus pepigiſſent, ſe ſolis molendinis caſtri in poſterum vſuros.

Abbas Oſneyē ſis ad congregationē Regentiū Oxon. appellat.

202 Neque verò hic fuit iniuriarum modus aut finis: taxabant vna cum laicis, ſcholares: Thomam Pantry Vniverſitatis Bedellum Caliſijs natum, è bonis ſuis ac fortunis eiecerunt

runt regij edicti prætextu de ſeiſandis Gallorum bonis, vigilias & excubias eodẽ quoque prætextu in vicis ac plateis noctu agebant, in quibus procuratores pacis ſunt cuſtodes, ad lurcones ac noctivagos capiendos: Gulielmus Baker & Thomas Buclande qui in vrbe & Academia incendij autores fuerant, illorũ operâ ex vinculis & carcere Bocardo elapſi ſunt, quanquam illius cuſtos, quoties aliquis è cuſtodia ſua elabitur, toties duos ſolidos Cancellario ſoluere teneatur.

Oxonienſium incõmoda.

203 Heù quantis incommodis vno eodemquè tempore res Oxonienſis afflicta eſt: hinc vexabant oppidani: incendebant fures: illinc Abbas Readingiæ pecunias ac bona, à ſuo prædeceſſore Ioanne Thorn Academiæ conceſſa, eripere nitebatur, niſi Thomas Bentley in medicinis Doctor, etiam invito Abbate Vniverſitati tradidiſſet.

204 Ex altera verò parte, Auguſtinenſes fratres, fucato inopiæ, & egeſtatis colore, non mediocrem quæſtum compararunt, edictoquè regio cavebatur, nè vlli prætereà illam regulam in Oxonia exercerent, quo immoderatiùs lucrarentur. Nam quòd ad diſputationes quæ in eorum ædibus habebantur, vbi ordine primo in logica veteri; ordine ſecundo in logica nova; & ordine tertio in Philoſophia ab Vniverſitatis Baccalaureis diſputari ſolebat, eas quidem occaſione cuiuſdã peſtis apud Auguſtinenſes graſſantis, ad Eccleſiã beatæ Mariæ tranſlatas fuiſſe conſtat.

Diſputationes Auguſtinẽſes.

205 Acceſſit Quadrageſimale tempus Oxonienſibus ſemper fatale, quo inter religioſos etiam ordines, tanta exarſerunt odia, vt Benedictini, vi & armis Ciſtercienſes, ignaviſſimum monachorum genus oppugnarent: procuratores Vniverſitatis diligenter ipſis intendebant, Thomas Hinckes civis ſeditioſus, ad omne maleficium natus atque factus, cum quibuſdam Canonicis Oſneyenſibus alijſque clàm egit, vt regulam ſuam exirent, quippe iam ad omne nefas aditum facilimum patefactum eſſe.

Benedictinorum & Ciſtercienſiũ Oxon. diſcordia.

206 Tũ Ioannes Hayns ſceleris nefarij ſocius, ad interficiendos Procuratores quatuor Benedictinos, tres ſeculares,

mul-

multoſq; alios ex ſuis ædibus veluti ex equo Troiano emiſit: noctu in quadrivio acerrimè pugnatum eſt: Victis fugatiſquè malefactoribus procuratores ſuperiores evaſerunt; Thomas Hayns peſſimè meritus, in exilium eiectus, & non ſine inſigni difficultate vrbi ſuæ reſtitutus, cùm omnium bonorum odium diutiùs ferre non potuiſſet, ſponte ſua ſolum mutavit.

207 Iam Henricus rex illius nominis octavus Abyngdoniam venit; quò ad eum ſalutandum venerabilis doctorū & provectiorum cœtus profectus eſt; Regina verò & Thomas VVolſæus Archiepiſcopus Eboracenſis, titulo, S. Cæciliæ presbyter Cardinalis Oxoniam venientes, à reliquis honorifice ſuſcipiebantur. Cardinalis eloquentiſſimam habuit orationem, in qua ſe omni officio pro Oxonienſibus acturū dixit; cumquè in animo haberet quotidianas bonarum literarum lectiones Oxoniæ in perpetuum conſtituere, petijt vt in omnia ſtatuta bonas literas ſpectantia poteſtatem haberet. Henricus octavus. Cardinalis Wolſæus Oxoniam venit.

208 Qua de re Oxonienſes Warrhamum Cancellariū conſuluerunt, qui ſuis reſcripſit vt Wolſæo quidem quæ de novo condere velit, permitterent; nec non ſi vtilia futura eſſent, vnanimi aſſenſu confirmanda curarent; at quod omnis authoritas reformandi ſtatuta bonas literas ſpectantia in Cardinalem transferatur, ne nulla eſſet interim Cancellarij atq; Regentium autoritas, illud quidem nimis amplum habendum iudicavit.

209 Sed hoc illius cōſilium Oxonienſes non probabāt; quapropter miſſis quibuſdam è ſuis, delata ſunt Cardinali apud Eveſham ſtatuta ſuo arbitrio reformāda, quod ipſi adeo gratum fuit, vt eorum latores ac nuntios, opimis beneficijs continuo donatos dimiſerit; ſtatim poſt, dum reformandis ſtatutis vacaret meliùs ad Oxonienſes ſcripſit, vt duos Artium Magiſtros in ſtatutis ac antiquis Academiæ moribus peritos quos in illo negotio conſuleret, ſibi deſtinarent; miſſi igitur ſunt Rogerus Dingley & Gul. Griſe, qui à Cardinale Oxonienſes omnia Wolſæo permittūt.

plu-

plurimum aucti, ad ſuos reverſi ſunt. Cardinalis ſuis ſumptibus ſeptem optimarum artium lectiones vtiliſſimas Oxoniæ inſtituit.

Lectiones Wolſæi Oxoniæ inſtitutæ.

210 Theologiam legebat Thomas Brynknellus divinorum oraculorum peritiſſimus: Lupſetus Procli globum in Latinum ſermonem à Thoma Linacro tum converſum, ſuis auditoribus expoſuit: Lodovicus Vives prçclarus eloquentię Magiſter, Cardinalis rogatu relictis ſuis Oxoniam venit; vbi in iure civili doctor incorporatus, in Collegio Corporis Chriſti commoratus eſt; cuius eruditio adeo late patebat, vt non ſolum omnis Academica ſed etiam Aulicorum turba vna cum Rege Henrico & Regina ad eum in aula eiuſdem Collegij legentem audiendum, avidiſſimè conflueret.

Ludovicus Vives.

Tho: Linacer.

211 Thomas Linacer eodem tempore duas medicinæ lectiones Oxoniæ inſtituit; & meritò, vbi ex decreto Univerſitatis medicina iuriſprudentiæ, ſicut Magiſtri facultatis Artium Iuriſprudentiæ Bacchalaureis præponuntur: Cãtabrigiæ verò unam idem lectionem in eadẽ facultate inſtituit, nec mirum profectò; antequã enim ſubintravit Procerum thalamos medicina, Cantabrigiam valdè humili loco fuiſſe habitam, ſcribit in ſua querimonia M. Io: Summerſet.

212 Fuit id temporis Cardinali admodum charus Ioãnes Voiſey Epiſcopus Exonienſis, qui cum novos Cardinalis lectores varijs locis diſiunctos ac ſemotos vidiſſet quo in vnam communem ſocietatem convenirent, nunquam deſiſtebat, donec Cardinali perſuaſerit, vt Collegium lectorum ſuorum inſtitueret; quapropter Cardinalis per Ioan. Longlande oratorem ſuum Epiſcopum Lyncolnienſem, Oxonieñſibus ſignificavit, ſe vnum in Oxonia ducentorum ſtudentium ſeptemq; Lectorũ honeſtiſſimis ſalarijs collegium omni ævo victurum, quàm ſplendidiſſimè inſtituturum; cui negotio vt fæliciùs proſpiceretur, ipſum brevi acceſſurum.

Cardinalis collegiũ Oxoniæ molitur.

213 Decreti ſunt igitur illi honores: comitia & feſtivitates inſtituuntur; alumni ad matrem Academiam exornandam tantarum rerum cauſâ vndiq; accerſetur, & Cardinalis tan-

tanquam numen aliquod expectatur:quem omnem apparatum,fatalis ſubitò exorta peſtis inanem reddidit:ſtructura tamen adeò impedita non fuit,vt continuò Io:Longlande ab veteres Frideſwidæ colonos abigẽdos,& Cardinalitios alumnos introducendos Oxoniam mitteretur.

214 Interim Lutheri libri emanarunt;in quibus refutãdis,Ioannes Kintonus,Io.Rogerus,Tho Brynknellus, Io. de Coleribus,Abbas Wenchcombenſis,Oxonienſes,magnã apud Cardinalem laudem meruerunt,ſed maximam Edwardus Powelus Canonicus Sarum cuius ſcripta, cæteris omnibus Oxonienſes præpoſuerunt:quæ omnia in vnum corpus redactaCardinalis in lucem emanaſſe vehementer cupiebat; cui Oxonienſes reſponderunt ſe non ſolum propter ſtili varietatem illud facere nonpotuiſſe,ſed etiam quia communis omnium Vniverſitas contra hæreticum ſcribere nunquam ſolebat. Lutherus.

215 Tum Thomas Garrat ſectæ Lutherianæ princeps, Londino Oxoniam latitandi cauſa devenit;verum Cardinalis indicijs à CommiſſarioCotiſfordo captus,ex cubiculo illius vbi ad tempus cuſtodiebatur elapſus,ad Aulam Gloceſtrẽſem ſe contulit,vbi mentitis veſtibus ope cuiuſdam ſcholaris nomine Dolaber fugâ ſibi conſuluit.

216 Scholaris in aperto periculo conſtitutus,non ſeipſum ſolùm,ſed etiam viginti duos alios in ſtudio literarum tyrones,eiuſdem ſectæ reos prodidit;Cardinalis metuens,ne novum ipſius Collegium Lutheraniſmi labe poluceretur,arctiſſimis cuſtodijs detentos ac poſtea cęſos eijci cupiebat,niſi ætatis ac pænitentiæ qua ſententias ſuas abiurarunt, ratio prohibuiſſet:Garratus vero Londini iterum captus , firmis Cardinalis præſidijs Oxoniã miſſus eſt,vbi miſeris modis pęnas luebat,vna cum Io.Clarke qui exercendæ religionis cauſâ à Cantabrigia Oxoniam deveniſſet. Archidiaconus Leyceſtrenſis dum de eorum condemnatione ageretur, ſumma vehementia adverſùs Lutheranos pro concione multa in medium produxit,& Holimannus monachus Readingenſis, Lutheranorũ detectio Oxoniæ.

accerrimus Lutheraniſmi vindex, ad Paulinam crucem emiſſus eſt, eam ibi concionem habiturus quam ſuſcepti gradus ratione aliàs in Academia habiturus eſſet.

217 Rex miſſo Edwardo Leighton qui ei à Sacellis fuerat, Oxonienſes rogavit, vt ſi quid ipſis religionis curæ eſſet, quibus de cauſis Io. Wickleſus olim ab Oxonienſibus cõdemnatus, eiuſq; condemnatio à Conſtantienſi concilio cõfirmata fuerat, ſub autentico Vniverſitatis ſigillo diligenter ei ſignificarent: illi vero publico inſtrumento inde confecto, Io. Wicklefum, malè de religione (vt aiebãt) ſentientem, ab Vniverſa Academia Oxonienſi in feſto Ioannis & Pauli, anno dom. 1410. condemnatum fuiſſe aſſeruerunt, quod non repugnat teſtimonio à Ioanne Foxo in Commentarijs rerum in Eccleſia geſtarum teſtimonio anno domini 1406. producto, in quo dicitur, Wickleſũ illo temporere non fuiſſe ab Vniverſitate condemnatum: ex his enim apparet, illius condẽnationem quadriennio poſt fuiſſe ſubſecutam.

Io. Wicklefus quare & quãdo Oxoniæ condemnatus.

218 Gulielmus Warrhamus Archiepiſcopus Cant. qui tunc vti diximus ad gubernacula reip. Oxonienſis ſedebat, cum Oxonienſes homines in cauſa religionis tantos propugnatores conſpexiſſet, Magiſtri Gulielmi Tracy Armigeri de Todington in comitatu Glóceſtr. teſtamentũ, in ſua de Arcubus curia inſinuandum atq; probandum, eo quod multa de fide ac bonis operibus, ſanæ doctrinæ parum congrua cõtinere videbatur, ad Oxonienſes ſuos tranſmiſit diſcutiendũ; qui ſub autentico Vniverſitatis ſigillo teſtamentum illud in multis articulis hæreticum, reprobarunt & condemnarunt, quanquam iuſtâ atq; piâ Frithi ac Tyndalli defenſione poſteà non carebat.

Teſtam: Gul: Tracy.

219 Acceſſerunt ſtatim cenſores regij, qui in vſus Bellicos non mediocrem pecuniæ ſummam ab Oxonienſes exegiſſent, niſi Wolſæus ac Warrhamus rem ſtrenuè egiſſent, eoq; redigiſſent vt decimæ quoq; ac primitiæ omnium Collegiorum Regi à parliamento conceſſæ, haud ita multò poſt remitterentur, ac in ſalarium Theologici lectoris, Regij, an

cenſores Regij.

Do-

Dominæ Margaretæ (cuius penſionis idem fuit cum iſtâ valor) haud ſcio, cederent: Oxonienſes verò ex tanta ſolicitudine erepti, vt aliquas ſaltem Cardinali gratias referrent, perturbatam tunc procuratorum electionem, integram ei permiſerunt; quod Warrhamus Cancellarius adeò ægrè tulit, vt multæ ſimultates inter eum & Cardinalem indies orirentur, quæ niſi celerem exitum habuiſſent, non pauca Academiæ incommoda creaſſent.

Perturbata Procuratorũ electio Cardinali cõmittitur.

220 Præcipuè, quòd ita fortè eo tempore acciderit, vt & Academiæ ac vrbis privilegia in manus regias ſurſum redderentur, pontificalia quidem ſcholares non reddiderunt ſed tantùm regia, quia regia tantum fuerant oppidanorum privilegia, non epiſcopalia aut pontificalia: quibus ſurſùm redditis ac reſignatis, Magiſtris ſe ad electionem inferioris in artibus bedelli tunc vacantis comparantibus, mandavit rex, vt quoniam reſignatis iam quibus niterentur privilegijs, nihil geri ab illis potuerit, eandem electionem ipſi integram permitterent, quâ permiſſâ, rex Io. Glin bedellum nominavit.

Callidum H: Octavi factũ.

221 Burgenſes quoquè abſentibus privilegijs, non ſolùm per inauditam rerum venalium caritatem, complures ſcholares abigere, ſed etiam calidiſſimè egerunt, vt vel de tollendis vel vehementer minuendis ſcholariũ privilegijs quæ iam in regijs manibus erant, aliqua ratio iniretur; cui quidem ineundæ aditus per pecunias ac largitiones pateret: id eorum conſilium, prudentiſſimum virum Thomam Morum, non latuit, qui ad compenſandas illorum extortiones, quibus nuper adverſus ſcholares vti diximus vſi fuerant, cum Primarijs ſenatoribus clam egit quos & conſilij ſui participes fecit, vt pecunias Burgẽſium acceptas, ſibi traderent, quas ille ſtatim eluſis civibus, ad levandam ſcholarium inopiam, Oxoniam tranſmittendas curavit.

Tho: Morus quomodo Burgenſiũ largitiones vindicavit.

222 Cardinalis quoquè aſſignatis Cõmiſſionarijs, ampliſſima illa privilegia ſumma autoritate confirmata, ac in omne ævum victura, ad ſcholares tranſmiſit; quibus Burgenſes adeò territi ſunt, vt Commiſſario Doctore Lindſey ac pro

Burgenſes privilegia à Wolſæo impetrata reformidant.

exeratoribus cum ſuis ad Guildhall pro more ſuæ curiæ illic habendæ accedentibus, occluſis oſtijs reſiſterent; quam eorũ audaciam Commiſſionarij, qui cum venerabili viro doctore Hygden Collegij Cardinalitij Decano Privilegiorum latore, citò ſatis vindicabant; non ſolum Ballivis excommunicatis ſed & Michaele Heth Maiore; quo ipſo pręſente Bedellus Vniverſitatis, litteras illius excommunicationis, Rectori, S. Ebbæ tradidit: Maior vero quanquam reſiſtebat pulſato Bedello ſed ad reliquas Eccleſias feſtinanti, poſtea tamen ſedẽte pro tribunali Commiſſario, venit cũ duobus Aldermannis, Henrico Morgan & Io. Pie, & ſuppliciter abſolutionem petens, gratiam conſecutus eſt. Wolſęi verò, Warrhami, Mori, Thomæ Bulleni Vicecomitis Rochefordiæ, & Thomæ Northfolciæ ducis ope (Oxonienſes olim proceres erant iſti) ſcholares tuto loco conſtituti ſunt; vſquè adeò vt niſi turbulenta illa de Regis cum Catharina nuptijs quæſtio accidiſſet, omnis profectò diſcordia procul abfuiſſet.

Quæſtio de Nuptijs Henricianis.

223 Conſultis enim Cantabrigienſibus, qui in regis ipſius ſententiam ſtatim devenerunt, Warrhamus Cancellarius officioſè admodùm cũ Oxonienſibus egit, vt de eâ re iuxta veritatem ſtatuerent: miſſo à rege cõfeſſore ſuo Epiſcopo Lyncoln, qui apud præfectos ac Regentes cauſam ſuam ageret, non ſolum comminationibus ſed etiam promiſſis: ſeniores igitur & præmijs maturiores facilè aſſenſerũt, iuniores vero & præmijs capeſcendis ętate immaturiores, qui fortunæ ſuæ periculum nondum fecerant, ſummis viribus renitebantur.

Regentes Oxon. divortio Regis non conſentiũt.

224 Rex à Windeſoro ſatis minaciter ad Regẽtes ſcripſit, dixitque ſe iratum illis crabronem futurum, niſi quamprimùm ſenioribus ſeſe accõmodarent; quibus in ſententia permanentibus, cum nec Edwardi Foxi gravitas, nec eloquentia doctoris Bell quicquam apud illos potuiſſet, excluſis Artiſtis (quanquam quod in ſtatutis ſæpè dicitur, reclamante facultate artium nihil fieri ſolet) res Theologis ſolis commiſſa eſt, & ad illorum arbitrium definita, ac publico Vniverſitatis ſi-

ſigillo, Regei tranſmiſſa, qui & multas illis gratias egit, & adverſarios Regentes, aſiſtente Southfolciæ duce à Commiſſario puniendos curavit.

225 Orta eſt alia continuò de Papali iuriſdictione quęſtio, in qua cum certam Oxonienſium definitionem rex expectaſſet, poſtquàm per triginta, S. Theologiæ Doctores ac bacchalaureos de ea ſolenniter deliberatum eſſet, vnanimi omnium aſſenſu de pontificia iuriſdictione excludenda, ſub ſigillo Vniverſitatis concluſum eſt, Anno 1534. quanquam alia ſtatim de Lyncolnienſis iuriſdictione orta eſſet, qui Gulielmum Cooke in legibus bacchalaureum in cauſis fornicationis per comitatum Oxon commiſſarium inſtituerat, qui in huiuſmodi cauſis, maximas Cancellario moleſtias creaverat.

Alia de Iuriſdictione Pontificia quæſtio.

226 Iſta vero omnia, cuius ponderis aut momenti eſſe poſſunt, ſi cum Cantabrigienſium incommodis comparare velimus? nam vt cætera omittam, quis ignorat quid de Cantabrigienſibus ſuis ad Georgium Bruinum Theatri civitatum autorem, ſcripſit olim Gulielmus Soonus: *perpetuas* (inquit) *cum civibus) rixas & pugnas habent, quod maximè perſpicitur in certaminibus ludicris quæ æſtate in plateis, clypeis ictus declinantes & caſtibus vulnera inferentes, exercent: periclitandæ virtutis ſuæ causâ noctu egreſſi clavis prægrandibus, quales Herculeas fuiſſe dicas ferro tranſverſo, quo vim à capite arceant armatis rem gerentes, vigilias ſæpè cadunt: In plateis ambulantes, decedi ſibi de via non à civibus ſolum ſed etiam à peregrino quovis niſi dignitate excellat, poſtulant: vt iam in proverbij locum venerit equum Roiſtonum (eſt autem pagus Roiſton vnde Londinum hordeum coctum equis impoſitum pervehitur) & Magiſtrum Cantabrigenſem eſſe duo animalium genera quæ nemini de via cedãt:* hæc Soonus.

De Pugnis & diſcordijs Cantabrigienſiũ.

227 Nam Io. Maior quoq; ante eum, cum iſta apud Cãtabrigienſes vidiſſet, per errorem de Oxonienſibus & illis, dicit *vtriuſq; Academiæ ſcholares, Enſes & Arcus ferre*: lib. 1. de Geſtis Scot: cap. 5. χόλω profecto hic video, non χόλως:

Viennæ hæc fieri ſolent vbi propter quotidianas rixas ac pugnas, ſtudentes pauci emergunt docti, inquit Caſſaneus in Catalogo gloriæ mundi parte x. concluſ. 32. non Oxoniæ, vbi ſcholarium diſcordia maximi ominis olim cenſebatur, quod Io. Talbottus Oxonienſis olim poeta ſuo more obſervauit

Chronica ſi penſes cum pugnant Oxonienſes
Poſt paucos menſes, volat ira per Angligenenſes.

Antiqua Oxonienſis tranquillitas.

228 Ideoq; à priſcis patribus (vt mirabile ſpectaculum quoq; Vniverſitatis Oxonienſis tranquillitas habebatur, quod proceſſiſſe videtur ex illo Platonis dicto, per iocos pueriles ſciuntur regni proſpera vel adverſa: quid igitur armati tui Soone ſibi velint? an ignorant quod Thomas Walſynghamus de parliamento Cantabrigiæ ſub Rich. 2. habito ſcribit, vbi nova ſit ſtatuta fuiſſe ordinata de ſtipendijs famulorum, de mendicis, de armis nō portandis, de ludis non exercendis præter ad arcum? &c.

229 Verum his omiſſis veniamus ad reliqua controverſiæ capita quæ inter nos & Londinenſem diſcutienda ſũt: quorum primum eſt de vtriuſq; Academiæ doctrina ac literis: alterum de ſcholaſticorum numero.

De literis vtriuſq; Academiæ in genere.

230 Ac mihi quidem, adeo magnifice de vtriuſq; Academiæ literis, ſentiendum video, vt illam Pauli Iovij de vtraque Academia ſententiã, vndequaq; amplectar. *Vigent* (inquit) *in Anglia duo gymnaſia alterum apud Oxoniũ ſupra Thameſin alterum Cantabrigiæ non longè ab Eligenſis vrbis paludibus: in hæc ingenuorum adoleſcentium ingens numerus ad perdiſcendas liberales diſciplinas concurrit, profeſſoribus enim ſtipendia alimẽtaq; diſcipulis antiqua Regum liberalitate & optimorum Antiſtitum teſtamentis perſolvuntur: condidere ſiquidem multis ante ſeculis ſupra 27 Collegia conſtructis è lapide peramplis ædibus, quibus ad ſempiternam beneficentiæ laudem, conditores cognomenta & inſignia reliquerunt: nihil autem ea iuventutis educatione inſtitutioneq; modeſtius religioſius atq; frugalius: vt non mirum ſit inde proveniſſe ingenia, quæ in dialectica philoſophiaq; & in ſacris demum literis,*

Europam

Europam omnem ſubtilitatis admiratione cõpleuerunt,& tum maxime cum maiores noſtri repudiatis optimarum ſcientiarum authoribus, nihil potius quam difficiles captionum nodos & convoluta diſputantium ſophiſmata mirarentur. hæc ille: cui ego Nicholaum Herbertum quanquam Oxonienſem adiungerem, cuius in hacre ea fuit cenſura, vt licet perquam pauca obſtarẽt quo minus huius & illius ornamenta conferantur, *utramq; tamen ſimul ſumptam vel cæteris totius mundi Academijs præferendam vel comparandam* iudicaverit.

231 Londinenſis tamen hac æquitate minime contentus, non ſolùm experimento quodam, verumetiam grauiſſimorum ſcriptorum autoritate, Polydori, Eraſmi, & aliorum, adeo de alumnis ſuis gloriatur, vt non ſolum cum Oxonienſibus comparandos, ſed & facilè præponendos cenſuerit.

233 Experimẽtum eſt, quod anno domini 1533. Georgius Throgmortonus, de illa quæſtione quâ de iuris civilis præſtantia ſupra medicinam & Ioannes Aſchwellus, (vterq; iuvenis Oxonienſis) de illâ, quâ, *An mulier morti condemnata & bis ſuſpenſa ruptis laqueis tertio ſuſpendi debeat*, quæſitum eſt Cantabrigiæ diſputatum venere: vbi Throgmortonus in ſua quæſtione, à Io. Redmanno alijſq; Cantabrigienſibus adeo miſere afflictus eſt, vt Aſchwellus quoq; de ſua defendenda, ſummopere deſperans, ægritudine ſimulata ſe clam ſubduxerit. Quaſi neceſſe eſſet illic ægritudinem ſimulare, vbi graſſante olim peſtilentiâ (autore Walſinghamo in Rich. 2.) homines ſoſpites ſubita correpti mentis freneſi ſine ſenſu aut viatico moriebantur. Aut quaſi iſti duo Oxonienſes tyrones illud minus ſimul aggredi auderent, quod multò ante Ioan. Argentin ex eodem cœtu, Cantabrigiæ facere ſolus auſus erat; qui quid rei illic geſſerit, ex titulo quorundam eiuſdem Argentini exercitiorum apud Gul Worceſtrenſem, facile intelligi poteſt: ſic enim ſcribit. *Actus Magiſtri Ioannis Argentin publicè habitus in Univerſitate Cantabrigiæ, contra omnes Regentes huius Vniverſitatis quoad oppoſitiones in anno Chriſti* 1407. tum ipſius Cantiones ſubiungit cum hoc exordio

Experimentũ Londinenſis.

Ioannes Argentyn.

Nos.

Nec ſis turba Regens noſtros tacitura per annos.

& hoc quoq; Epilogo

Et velit huc conferre pedem ſacra turba Regentum

Vt ferat an motis ſociem benè carmina nervis.

hæc Gul. Worceſtrenſis.

234 Sed audaces mihi crede Oxonienſes, qui eodē autore Walſinghamo, non ſolum dubia & inextricabilia toti mundo declarare, ſed & ipſos Pariſienſes ſubtilitatis Magiſtros vti ſupra oſtendimus, (vt omittam hic Rogeri Bacon octodecim annorum puerum Ioannem Londinenſem, quem Oxoniæ ab ipſo edoctum, is omnibus mūdi ſapientibus præferendum cenſuit) & hic rurſus Cantabrigienſes, ad doctum certamen provocare auſi fuerint.

235 Nam, quòd ad Throgmortonum attinet, fuit is admodum iuvenis, nec ætatis adhuc ſatis confirmatæ, vti ex fideliſſimis teſtimonijs didici: qui tamen ob id ſummam laudē meruit, quod cum non pro doctiſſimo ab Oxonienſibus haberetur, vnus tamen auſus eſſet Vniverſam Cantabrigiam ad certamen provocare: quod neminem Cantabrigienſem Oxoniæ feciſſe vnquam conſtat: eos enim Cantabrigienſes qui in cauſa religionis cum P. Martyre aut Crāmero & Ridleyo diſputatum Oxoniam deveniſſe memini, alio certe loco habendos cenſeo.

Reſponſio ad experimentū ſeu inſtantiam Londinenſis.

236 Ac ſi Antiquario Oxoniēſi credendū ſit (quod quidem faciam ego niſi quis dedoceat) is in quibuſdam ſuis annotationibus quas ipſi vidimus, ſcriptum reliquit, ſuo tempore duos artium Magiſtros Cantabrigienſes, Bancum ſcilicet ac Bernardum in ædibus Chriſti Oxoniæ commorantes ſuperfuiſſe, & oculatos & auritos illarum diſputationum Cātabrigiæ habitarum teſtes: qui Throgmortonum illum Oxonienſem tyronem, tanta laude certamen illud inijſſe tantoq; pectore adverſus omnes Academiæ illius Antagoniſtas, partes ſuas egiſſe, aſſerebant, vt illorum iudicio, victoris non victi nomen meruerit; Aſhwellus autem vt Throgmortono aliquantum ætate ſuperior fuerat, ita Oxonienſis Antiquarius

illius

illius Contubernalis, eum non diſputandi, ſed tantùm concomitandi atq; ſpectandi cauſa, Cantabrigiam cum Throgmortono profectum fuiſſe affirmat: quare quod Londinenſis addit, vtrumq; Oxoniæ infamiæ cauſa exulaſſe, eſt profectò ab omni veritate alienum.

237 Pergit tamen Londinēſis, ac de experimentis literarum comparandis, *hiſtoricos (inquit) excute omnes, Faſtos omnes & tempora evolvito mundi, & ſuperiores aut ſaltem pares ſemper invenies Cantabrigienſes &c.* quaſi tanta eſſet vel Oxonienſis vel Cantabrigienſis eruditionis canities, vt in vetuſtiſſimis mūdi faſtis ſingulis tēporibuſq; occurreret? Equidē (abſit arrogantiæ nomen) quoſdam faſtos evolvi, antiquiſſima mundi tempora conſului, ac vt plura nō recenſeam, Henrici Pātaleontis, Eccleſiæ chronologiam à primis incunabulis repetitam legi: in qua ſub Patrum & luminum Eccleſiæ titulo, multos Oxonienſes, Cantabrigienſem vero neminem reperiſſe me memini.

Inanis Londinenſis gloriatio.

238 Idem in Michaele Neandro, parte ſecunda orbis terræ, & in Cardano lib. 16. de ſcientijs obſervavi, cui certè duos Oxonienſium meorum principes Scotū dico atq; Swicetum cum Euclide ſpectatiſſimo ſubtilitatis artifice comparanti & inter duodecim ſubtilitatis Magiſtros quorum primus eſt Archimedes recenſenti, graviter ſuccenſuit Scaliger exercitat. 324 Sect. 1. non ſolum quod Archimedem illis iniquè præpoſuerit, ſed etiā quod alios duos eiuſdem quoque paleſtræ Athletas, Occhamum, & ad ſenſum ipſius Cardani in reſponſione ad illam obiectionem, Hentiſbarū prætermiſerit, Oxonienſem vtrumq;; de nullo autem Cantabrigienſi aut poſtpoſito aut omiſſo ex illo illuſtrium virorum ordine atq; catalogo eum Cardano ſuccenſuiſſe lego. Quis enim Tritemio, Lelando atq; Baleo merito ſuccenſeret eo quod Oxonienſes vltra tercentum, Cantabrigienſes vero nō plures vno ſupra centum & viginti ſcriptores, in ſuis catalogis commemorarunt? quanquam & nobis multo plures quotidie fere occurrerunt, quos illi inter Oxonienſes meos non nu-

Plures ſcriptores Oxonienſes quàm Cantabrigienſes.

numerarunt, quod idem de vtriuſq; Academiæ prælatis dico quorum Oxonienſes quidem ſexaginta duos, Cantabrigienſes vero tantum vnum & viginti in ſuo Epiſcoporum catalogo Godwynus recenſet, & tu tamen mi Londinenſis, Hiſtoricos omnes atq; ſi placet faſtos pro antiquis Cantabrigienſibus tuis appellas?

Argumentũ Londinenſis ex Polydoro petitum.

239 Perge igitur ad Polydorum Vergilium, *illi enim homini Italo & in neutram partem inclinato notum & confeſſũ quoq; eſſe dicis, Cantabrigienſem Academiam cum Oxonienſi & potuiſſe ſemper & nunc quoq; poſſe de virtutis, literarum, ingeniorum, fœtuſq; ſui gloriâ certare, fortaſſe etiam ſuperare.*

240 A me vero exorandus es, vt Polydori verba diligẽtèr attẽdas *μήτε δίκην δικάσῃς πρὶν ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσῃς*. is enim libro hiſtoriæ 5. ſic ſcribit; *Oxonia ſtatim à principio tum divinarum humanarumq; literarum ſtudijs, tum mira hominum doctrinis incumbentium frequentia multo celeberrima eſſe capit, deinceps vſque eo floruit, vt iam facile cum quovis alio totius orbis gymnaſio de nominis gloria certare poſſit &c:* tũ addit: *certat nominis celebritate cũ hoc Oxonienſi gymnaſio, Academia quæ Cantabrigiæ apprimè floret quæ tametſi diſcipulorum numero minus vincit, bonarum tamen artium Vbertate nequaquam impar eſt.* hæc Polydorus.

Polydorus non ſuffragatur Londinenſi.

241 Dic mihi iam te obſecro, an Polydorus, Cantabrigiam cum Oxonia certare ſemper potuiſſe, fortaſſe etiam ſuperare, ſcripſerit? ego enim ex his nihil aliud intelligo, niſi Cantabrigiam Oxoniæ eſſe æmulam, quæ nunquam eſt æqualis cum Archetypo præſtantiæ.

242 Quanquam enim Polydorus Cantabrigiam bonarum artium vbertate nequaquam imparem Oxonia ſcribat, tamen Io. Maior etiam Cantabrigienſis trimeſtris lib. 1. de Geſtis Scot. cap. 5. poſtquam de Oxonia locutus, doctiſſimos illius proceres, Io. Duns Doctorem Subtilem, Alexã Halenſem, Rich. Middletonum Ockamum, Adamum Hybernicum, Rob. Holkettum, Bokinghamum, Eliphatum, Climitonem Langley, Io Roditon, Swiſet Calculatorem acutiſſimum, Hentiſbarum dialecticum exercitatiſſimum, Strodũ,

Brad-

Bradwardinũ (quẽ Lodovicus Vives lib.3. de cauſis corruptarum artium, in geometria, & Cuthbertum Tonſtallum Balliolenſis Collegij alumnum in arithmetica legendum præcipit) enumeraſſet, in hunc modum ſtatim addit, *eſt & alia Vniverſitas Cantabrigia; Oxonia paulò inferior tam in ſcholaſticorũ numero quàm in literis &c.* hæc Io. Maior, quem ego cum Polydoro facilè conferendum exiſtimo, cuius miror ſententiã de origine Cantabrigiæ reieciſſe (Sigeberto enim tribuit) de literis vero & eruditione Londinenſem admiſiſſe.

Sententia Io: Maioris de doctrina Cantabrig.

243 Accedit huc Lelandus qui in Cygnea cantione nõ ſolum vtriuſq; Academiæ profeſſores ſui temporis enumerat ſed etiam ita enumerat, vt nemo adeo deſipiat, qui eum Oxonienſibus primas conceſſiſſe non intelligat; non enim credo eum ignoraſſe quid alibi de Gulielmo Stapylhart retulerit, quem talem fuiſſe prædicat *qualem nec ſua ætas quantumcunq; aurea ſit, inter doctos collocare dedignaretur, niſi fortè elegantulus aliquis, parvum eſſe exiſtimet, Philoſophiæ & Theologiæ penetralia vaſtiſſima quidem illa perluſtraſſe; & niſi ſciolus aliquis humile quidpiam eſſe ducat, principem locum interpretandi ſacras literas Oxoniæ habuiſſe.*

Sententia Lelandi de literis Oxonienſ.

244 Quo in loco ſatis magnificũ Profeſſoris munus apud Oxonienſes inſinuat, quod & multò luculentiùs temporibus retroactis elucet; nã ſub Henr: 3°. Io: Blondus bonas artes publico ſtipendio Oxoniæ docuit, & poſt eũ Io: Baſingus vir in trivio & quadrivio eruditiſſimus.

245 Henrico autem Sexto imperante, nõ amplius pro vili pretio & privatim, *ſed gratis, integrè, atq; publicè omnes artes ac diſciplinæ legebantur, quo quidem commodo (ſi Oxoniam accipias) cætera in toto orbe ſtudia* in litteris Vniverſitatis Oxon ad Henricum ſextum, *eo tempore caruiſſe dicuntur*. Quare vt non omittam in Lelando locum, vbi de Tyſſingtono ſic ſcribit, *quanto Oxonium fructuoſa vrbs bonarum artium exercitatione cæteris præſtat vrbibus, tanto clarior mihi quidem videtur Tyſſingtoni eruditio*, in quo quis non videt eum Oxoniam Cantabrigiæ præpoſuiſſe? venio ad Eraſmum, qui in ſua ad Dom: Montioyum

Egregium Academ. Oxon. argumentum.

Alterum ex Lelando argumentum.

ioyum epiſtola ſic ſcribit.

246 *Unicè Mæcenas antehac gratulatus ſum Angliæ tuæ, quæ tot haberet viros egregia doctrinâ præditos: nunc propemodum invidere incipio, quæ ſic efflorefcat omni genere ſtudiorum, vt omnibus regionibus laudem præripiat, ac penè tenebras offundat: quanquam iſta laus haud ita nova eſt veſtræ Inſulæ, in qua conſtat iam olim eximios viros extitiſſe, declarant id vel Academiæ veſtræ quæ vetuſtate nobilitateq; cum vetuſtiſſimis ac celeberrimis certant: Deamo Richardum Epiſcopum Wynton, qui magnificentiſſimum Collegium ſuo ſumptu proprio dicavit bonis literis: magis autem exoſculor egregium ac prorſus Heroicum animum Reverendiſſimi Thomæ Cardinalis Eboracenſis, cuius prudentia ſchola Oxonienſis, non ſolum omni linguarum ac ſtudiorum genere, verum & moribus qui deceant optima ſtudia, condecorabitur: nam Cantabrigienſis Academia iampridem omnibus floret ornamentis, Præſide Ioanne Epiſcopo Roffenſi qui nulla in parte egregium non agit Præſidem.* hæc Eraſmus; qui Cantabrigienſem Academiam iam in præſenti, Oxonienſē vero poſthæc in futuro omnibus ornamentis condecoratam iri ſignificat, inquit Londinenſis.

Londinenſis Argumentū ex Eraſmo.

247 Ac nobis quidem gloriæ potius quam ignominiæ futurum eſt, quod Oxonienſis eruditio adeo latè propagata eſt, vt exteris quoq; hominibus Cantabrigienſis ſcholæ quæ ab Oxonienſi emanavit, literæ atq; ſtudia innoteſcerēt; quæ fortè ne nimium extollenda cenſeas, revoca in memoriam id quod idem Eraſmus ad H. Bovillum ſcribit, *Ante annos ferme triginta nihil tradebatur* (inquit) *in ſchola Cantabrigienſi, præter Alexandrum, parva Logicalia vt vocant, & vetera illa Ariſtotelis dictata, Scoticasq; quæſtiones &c.* hæc Eraſmus,

Reſponſio ad Eraſmum & Londinenſē.

248 Quod ſi tum primum elegantiores literæ acceſſerint (quanquam ſatis conſtat Cantabrigienſes etiam eo ipſo tempore adeo ab elegantioribus ſtudijs abhorruiſſe, vt ipſius Eraſmi eruditam ac verè Latinam novi teſtamenti verſionē, edictis ſuo iugulaverint) quis ob id ex Eraſmo Cantabrigiam Oxoniæ anteponendam cenſebit?

249 At nulla vnquam ætate tam barbaris ſtudijs dedi-

tam

tam fuiſſe Oxoniam comperies;quin tanquam fæcundiſſima meliorum diſciplinarum linguarumq; parens viros ſemper (vt cætera taceam)Latinè,Græcè, & Hebraicè doctiſſimos aluerit:argumento ſunt præter alios benè multos Robertus Groſtedus ſive Capito,Oxonienſis, &Gregorius Huntingdonus individuus eiuſdem Achates qui regnante Henrico eius nominis 3.linguarum ſtudioſiſſimi perhibentur; quorū ille moriens bibliothecam ſuam quam habuit Græcis & Hebraicis voluminibus inſtructiſſimam huius hortatu ſive potius ob affectionem qua Adamum de Mariſco complexus eſt, Franciſcanorum Oxonienſium bibliothecæ legavit anno domini 1255. ſedente tunc Cancellario Magiſtro Radulfo de Sempringham. Oxonienſis eruditio. Rob. Groſted.

250 Eo tēpore floruit Oxoniæ Nicholaus Græcus Abbas poſteà monaſterij D.Albani,cuius ope, Robertus Groſtedus teſtamenta duodecim patriarcharum quæ Iudæi & hæretici diù anteà occultaverant, è Græco in Latinum tranſtulit autore Math.Pariſ.in maiori Chronica,anno 1242.porro Nicholaum hunc Oxoniæ primum & deinde Lutetię ſtuduiſſe author eſt Lelandus,qui eius etiam in illis ſtudijs diligentiam mirificè laudat:floruit quoquè Rogerus Bacon,qui præter exquiſitam Matheſeos ac aliarum etiamnum diſciplinarum peritiam,Græcæ & Hebraicæ linguæ fuit peritiſſimus quemadmodum Græca & Hebraica volumina quæ extant adhuc eius olim manu annotata palam teſtantur;quid reliquos? Rog. Bacon.

251 Fuiſſe tamen Oxoniæ fateor poſtea cum ſcholaſtica doctrina in pretio haberetur quibus Latini ſermonis mūdities non vſquequaquè exculta eſt,vt ex Scoti,Baconthorpij,Holcotti, Burlæi & ſimilium ſcriptis deprehendere licet: ſed quicquid eloquentiæ diminutum eſt in illis,abſtruſiſſimarum diſciplinarum cognitione abundè penſatū videbis: quāquam dubitari quidem poteſt num re ipſâ compti politique ſermonis ignari eſſent iſti, an potius ad altiora ſummo ſtudio nitentes,eloquendi rationem diſſimulaſſent, contenti quali-

licunq; ſermonis apparatu & recepto magis quam eleganti ſcribendi genere mentis cogitata expreſſiſſe.

252 Ex quibus eſt Rogerus Swicetus primus artis calculatoriæ autor, cuius olim ſcripta in omnibus exterorum ferè gymnaſijs nec non domi Oxoniæ è cathedra, accuratæ philoſophiæ ſtudentibus, legi atq; exponi cõſuevere[!]: quem vna cum Ioanne Duns aliàs Scoto ordinis Seraphici minorum, in comitatu Northumbriæ in villicula parochiæ de Emyldõ vocatâ Dunſtan nato, Mertonenſis collegij ſocio, vna cum Ockamo & Hentilbaro, Hieronymus Cardanus itemq; Scaliger, inter duodecim ſubtilitatis Magiſtros (vbi nullus eſt Cantabrigienſis) enumerat.

Rog. Swicetus.

253 Non defuerũt politioris literaturæ magiſtri Lodovicus Vives & I. Picus qui in illius ſcripta ꝙ nihil ipſi in ſubtilitate potuiſſent, acerrimè invecti fuerint; non ſecùs q̃ Petrarcha in ſenẽ Dialecticũ Oxonienſem ſcilicet Strodũ, qui ſi Petrarchã cõtra ſubtilitatis ſtudia ſcribentẽ vnquã conveniſſet, profectò eum vno ſophiſmate vel altero penitus excuſſiſſet.

254 At Iulius Scaliger magnus ſubtilitatis artifex hunc Swicetum Calculatorem, ſtudiorum ſuorum facile principẽ agnoſcere non veretur: *humani enim ingenij modum penè omnem eum exceſſiſſe*, Ockamum quoque alterum Oxonienſem *omnia vetera ingenia ſubvertiſſe, & nova ob invictas & incomprehenſibiles ſubtilitates fabricaſſe atquè confirmaſſe*, ſcribit, exercitat: 324. ſect. 1. nec mirum tibi videatur quod in vnius argumenti Calculatoris de reactione etiam contra experimentum, ſolutione, tota laboraret poſteritas, autore Cardano lib. 16. de ſcientijs: & tu tamen ex Polydoro, Cantabrigiam tuam cum Oxonia de fœtus ſui gloria certare poſſe contendis?

255 Porrò, Ars Calculatoria dicitur, ob accuratam proportionum trutinam in qua penſitanda quaſi calculis eſſet opus, quod in ſophiſticis olim diſputationibus vſu venit, in quibus ob iteratas & multiplicatas negationes & affirmationes vt certius deprehenderetur, pari an impari loco negatio vel affirmatio verſaretur, pendẽte adhuc lite, fabæ, piſæ, vel calculi

Ars Calculatoria unde dicitur.

culi deferebantur, autore Io. Sariſburienſi, 1. Metalogici, cap 3. quibus cum præ ſenectute diutiùs vti non potuiſſet, quæ non calculis ſicut ætate florenti ſolebat, ea ſuis lachrymis tāquam calculis penſitabat, ſivè quod veteri diligentiâ recenter frueretur, ſive (quod paulò iniquiùs alij ſunt interpretati) quæ olim iuvenis in ſcripta retuliſſet, effæta tunc ætate, intelligendo minùs aſſequeretur, quod in memoriam mihi revocat illam in ſophiſtriâ ſuâ obligationem, *pono tibi iſtam, omnis homo diſputans eſt Oxonij, &c. dignus tamen quem neque ſenium ſenem faceret, neque natura lex vita privaret, niſi meliorem vitam apparaſſet*, inquit de Swiceto Iul. Scaliger. exercitat. 340. ſect. 1. qui in illius campis non mediocriter verſatus, non ſolum *ab Oxonio*(1) ſecundum huiuſce & aliorum Oxonienſiū morem, ſolidè ſcilicet & quaſi calculo rem premens ſe cum Cardano adverſario diſputaturum dixit exercitat. 16. ſect. 2. ſed etiam in Oxonio (quemadmodū ex ipſius verbis colligo exercitat. xcix. ſect. 1. *Lutetia*, inquit, *aut Oxonij modicâ induti togulâ, hyemes non ſolum ferre ſed etiam frangere didicimus*) egregijs his artibus excolendis perquàm liberaliter operam poſuerit. Iul: Scaliger Oxoniæ ſtuduit.

256 Nè verò omninò indignè in iſtis verſari videamur proferamus tibi teſtimonia de Oxonienſium eruditione ac literis non ſolùm in vniverſum, ſed & preſſiùs reſpectu Pariſiorum & Cantabrigiæ potiſſimum tuæ, vt provinciam tuam omninò difficillimam intelligas, niſi illis quæ ſuperiùs dicta ſunt acquieſcendum duxeris.

257 Ac principiò quidem cum Henrici Regis Angliæ poſt conqueſtum tertij temporibus, Magnates Angliȩ vnanimi aſſenſu, de periculis Reip. civilibuſq; diſcordijs, maximè verò de inopia & imminutione cleri Anglicani, apud Alexandrum 4. Anagninum Pontificem Rom. conqueſti eſſent, is anno dom. 1259. quemadmodum apud Annales Burtonēſes qui ab anno domini M°. iiij°. indictione 2ª. incipiunt, reperio, reſcriptis ad Magnates Angliȩ litteris ſic reſpondet. Illuſtria Oxonienſis eruditionis teſtimonia.

258 *Illud quod de modica ſapientum paucitate Anglica nationis*

tionis quorum antiquitùs multitudo inveniri conſueverat, non videmus: cum per Dei gratiam vix reperiatur regnum aliquod ſeu provincia in orbe terrarum, quod vel quæ maiorem vel adeò magnam ſicut regnum Angliæ habeat virorum copiam peritorum: in hoc etenim regno invenitur his temporibus fons amœniſſimus Heliconis, de cuius liquore dulciſſimo, non ſolum incolæ regni eiuſdem verum alienigenæ ſua ſuavia ſumunt & hauriunt pocula per quæ arida eorum fœcundantur corda & ſitibũda reficiuntur pectora copioſe: hic liberales philoſophiæ artes quibus rudia hominum erudiantur ingenia, reſident hinc procedit inclyta multorum doctorum & ſanctorum proſapia de quorum conſortio ſupremus gaudet exercitus, & coronatur in cælis acies bonorum; & per quos Chriſtianus illuſtratur populus & fides Catholica roboratur, & de quorum etiam pectoribus alti eruperunt, iam & erumpunt putei ſcripturæ qui documentorum fluentis rigant provincias convicinas. Hæc Alex. Anagninus.

Oxonienſis Helicon.

259 Qui non ſolum Anglorum literas ac eruditionem laudat, propter amœniſſimum Heliconis fontẽ in regno Angliæ ſcaturientem, ſed etiam eundem ab Oxonia fontem erupiſſe, non obſcure quidem ſignificat; tum quod Oxoniæ complures vt Lyncolnienſem, Baconum, Adamum de Mariſco &c. Cantabrigiæ vero nullos vel pauciſſimos ea tempora produxerunt melioris notæ alumnos, tum quòd Cantabrigia pontificibus Romanis adeo ignota tum fuerat, vt non niſi multò poſtea regnante ſcilicet Edwardo Angliæ Rege 2. Vniverſitas primum vt ante diximus fieret: Oxonienſis vero ſtudij nomen, totum terrarum orbem ſua gloria impleverit, ac poſtremò quod hæc verba de fonte literarum præcipuo in Angliæ regno intelligenda videntur.

Varij Oxonienſis Acad: tituli à literis petiti,

260 Oxonia veró eſt *fons & alveus Anglici ſtudij præcipuus* (quanquam Cantabrigiam quoq; fontem parvũ & fluvium P. Bleſenſis ſuperius dixit) autore in ſua charta Edwardo tertio, immo non fons, ſed *ipſum circularis eruditionis mare in plures facultatum rivulos derivatum*, teſte Lelando, *& regni Angliæ iocale nobile, ubi fons Theologicæ facultatis ſcaturit & ubi*

trivium

trivium & quadrivium ſua fũdamenta poſuerunt, autore Edwardo 2°. in ſua ad Papam Io: 22. anno regni x1, & ad Oxoniẽſes pro capellano Vniverſitatis charta;; *Eccleſiæ fundamentum* autore Math. Paris *& approbatum ab antiquo ſtudium*, teſte H. 3. in ſua ad eoſdem charta: *tanquam vitis abundans, multos in vinea domini palmites producens fructuoſos*, & *peculiaris regni Anglici Theſaurus & ſuper aurum & topazion pretioſus*, autore iterũ Edwardo tertio in ſuis ad Oxonienſes chartis; *ſapientiæ quondã culmen & mirabilia toti mundo proponens*, vbi fælix Theologiæ remigium authore Thoma Walſinghamo, & Gregorio papa x11 apud eundem, Thoma Arundelio, & Gul. Lynwooddo in conſtitutionibus provincial.

261 *Eſt quoq; mater fœcundiſſima clericorum, virtutis ſpeculum, cœlum ſtellatum illuminans mundum, & originalis fons ſapientiæ indeſinenter emittens rivulos ſcientiæ ſeptiformis*, autore Gul: Rimſton ſeu Remyngton, in ſua concione quam anno dom. 1372. in ſynodo Eboracenſi habuit: Dicam quoquè ex poeta Aſtronomico, qui dum in typo ſuo ſic ſcribit

Falciger ignivomis percelſa Draconibus aſtra,
Vectus ad imbriferi Capricorni ſydera tendens
Qua ferus obliquâ ſubſedit Aquarius vrnâ
Poſſidet expoſitum quicquid ſub ſole cadente eſt.
Submerſamq; helicen, Ruſcos Bavaroſq; Getaſq;
Oxoniam Auguſtam & Macidum campeſtria rura;
Hic artes ſtudiumq; trahit, terraque fodinas
Materiamq; manu certâ duplicarier arte.

262 Saturnum ad ingenij culturam maximam vim obtinere oſtendit: in Anglia verò id prę̃ſtare propter Oxoniam Auguſtã, cui etſi Capricornus immineat vt Oxonienſes Mathematici & Chriſtoph. Pezelius in præceptis Genethliacis affirmant, Saturnus tamen quia dominus eſt Capricorni domus, præeſſe dicitur. Saturnus quare Oxoniæ imminet.

263 Accedit deniquè Rogerus Baconus eiuſdem temporis ſcriptor, qui licet tantos labores in comparandis vndiquè doctiſſimorum hominum monumentis hauſiſſet, tantos

in ſapientum amicitijs acquirendis Oxonię & Pariſijs feciſſet ſumptus, nihil tamen habeat ex quo quicquam vel de literis vel de hominibus ipſis Cantabrigienſibus, extorquere quis poſſit; cùm tamen Pariſienſes, & Oxonienſes, ac alios exteros ſapientiæ nomine celebres, inveniet; nec credibile eſt eũ ipſum Cantabrigienſes ſapientes omiſſurum, ſi quos vel omninò, vel ſcitu dignos illis ſuis temporibus antiquis fateor, Cãtabrigiæ inveniſſet.

264 Quæ omnia ad Alexandri litteras refero, quas de ſolâ Oxonia intelligendas eſſe non dubito, cùm de Cantabrigia provt ex hiſce liquet omninò intelligi nequeant. Cuius rei ſi quis ſit qui certiorem fidem deſiderat, is mecum diligenter recenſeat, ex quibus tandem ſtudiorum ac laborum curriculis, Oxonienſes heroes tam inſignem laudem meruerunt.

265 Nam vt à ſacrarum literarum ſtudijs exordiar, quis ignorat Alexandrum Neckhamum lib. de Nat. Rerum 2. Theologiæ lauream Pariſienſibus conceſſiſſe? ad quorum certè imitationem Robertus Lyncolnienſis circa annum Dom. 1240. Oxonienſes ſuos hâc epiſtolâ hortatus eſt, quam etſi forte longam, tamẽ propter antiquitatem (ſcribebatur enim annno Domini 1238) & autoritatem, ſubiungere non verebor.

Epiſtola Roberti Lyncoln ad Oxonienſes pro textu S. Scripturæ exponendo.

266 *Robertus D. gratia Lyncolnienſis Epiſcopus dilectis in Christo filijs Magiſtris Oxon in Theologia Regentibus, ſalutem, gratiam, ac benedictionem: Periti ædificiorum conſtructores omni proſpiciunt diligentia, quod lapides omnes in fundamento ponendi vere ſint fundamentales; omnis videlicet ædificij ſupererigendi ſupportationi ſua ſoliditate convenientes & apti: vos autem eſtis domus dei conſtructores ſuperædificantes eam ſuper fundamentum Apoſtolorum & Prophetarum, ipſo angulari lapide Chriſto Ieſu: lapides igitur fundamentales ædificij cuius vos eſtis architectonici, præter quos nemo poteſt alios invenire, aut in fundamento ponere, libri ſunt prophetarum, inter quos legiſlator Moyſes non immerito eſt annumerandus: libri quoq; Apoſtolorum & Evangelij quos lapides fundamentales vos in fundamento ponitis & diſponitis, cum eoſdem libros*

bros per donum diſcretionis ſpirituum ſecundum mentem editorum, auditoribus exponitis: Omni igitur circumſpectione vobis cavendū eſt, ne inter fundamentales lapides vel pro fundamentalibus non fundamentales ponantur; ne fortè minor non fundamentalium ſoliditas ſuperædificata prius pareat rimoſum, & demum ruinoſum. Tempus autem maximè proprium ponendi & diſponendi prædictos lapides in fundamento (eſt enim tempus fundandi ſicut eſt tempus ædificandi) hora eſt matutina qua ordinariè legitis: decet igitur veſtras lectiones omnes (maxime tali tempore legendas) eſſe de libris novi teſtamenti vel veteris, ne ſi ſecùs fiat, inter fundamentales, vel pro fundamentalibus lapidibus, minime tales ponantur: tempus quoq; unicuiq; negotio congruum contra ſcripturæ doctrinam & rerum naturalem ordinem, non tribuatur, ne à patrum atq; maiorum veſtrorū veſtigijs, & conformitate Regentium Pariſius Theologorum, manifeſtè recedatur. Quia igitur totis affectauimus charitatis viſceribus quod omnia inter vos etiam honeſte & ſecundum ordinem fiant (ſicut præcipit Apoſtolus) veſtram diſcretionem omni qua poſſumus affectione & devotione rogamus, monemus, & exhortamur in domino noſtro Ieſu Chriſto, quatenus omnes lectiones veſtræ ordinariæ horâ legendæ matutina, de novo ſint teſtamento vel veteri, vt ſitis ſimiles patrifamilias, immo potius ipſi patreſfamilias proferentes de theſauris veſtris nova atq; vetera, non alia quædam velut horum media, aut ab ἀγιογραφοῖς pluribus ſuperædificata, quorum doctrinæ eſt aliud tempus convenientius accommodandum &c. hæc Lyncolnienſis integerrimus atq; amãtiſſimus Oxonienſium pater; *cuius comparatio ad omnes doctores modernos* (inquit Io. Tyſſyngtonus in ſua adverſus Wicklefum confeſſione) *eſt veluti comparatio ſolis ad lunam quando eclipſatur.*

Pariſienſiū & Oxon Theologorum conformitas,

267 Oxoniæ vero cum tantos cognitionis flores delibaſſe, autor eſt provt ſupra diximus in Oxonienſium catalogo Gulielmus Worceſtrenſis; quanquam Baleus huiuſce rei non meminit: cui accedit Thomas Gaſcoigne præclarus Lyncolnienſis admirator, qui in fine operis Lyncolnienſis de cura Paſtorali hæc addit. *Explicit tractatus S. memoriæ doctoris Roberti Groſted quondam Lyncolnienſis Epiſcopi de poteſtate & cu-*

Rob. Groſted fuit Oxonienſis.

ra paſtorali: & idem doctor fecit alium libellum de conſimili materia qui incipit, Natis & educatis &c. Iſte dominus Lyncolnienſis fuit doctor S. Theologiæ Oxonienſis vt patet in littera teſtimoniali quam poſt mortem eius ſcripſit clerus Oxoniæ Clementi 4. papæ pro eius Canonizatione facienda: & in illa littera teſtatur Univerſitas Oxoniæ quod propter magna & plura miracula & propter emanationẽ olei ab eius tumba, Sanctus Robertus in Anglia dicebatur, & eſt copia huius litteræ in monaſterio Canonicorum de Oſney: Idem in ſermone D. Lyncolnienſis de Levitis: & in Speculo laicorum ſatis quidem innoteſcit, nec non ex hac ipſius epiſtola evincitur in qua ad biblici textus lectionem Oxonienſes Theologos depoſitis ſummulis, vehementer hortatur, eumq; & Pariſienſium & maiorum ſuorum fuiſſe morem (antiquitatis hoc eſt argumentum) integerrimus pater aſſerit.

268 Illa verò Pariſienſium Theologorum cultura parum fuit diuturna, creſcentibus inter eos & Prædicatores odijs, qui purioris Theologiæ loco (autore Matheo Paris) Ioachimi Abbatis deliramenta ſub Evangelij æterni titulo in impuris ſuis vmbraculis tractabant, latiuſq; propagaſſent, ſi nõ reſtitiſſet quorundam Pariſienſium pietas, qui Evangelio illi Anathema de Roma accerſebant: nam quod Baleus cent: 4. cap. 24. in appendice quaſi ex Matheo Paris, novum illud Evangelium etiam in Oxonienſibus ſcholis tractatum commemorat, vehementer errat, nec erroris ſui Matheum habet autorem.

Error Balæi.

269 Poſtea ius civile apud Gallos & alibi in magno pretio eſſe cæpit; quod cum Pariſienſes Theologi animadvertiſſent in tantas vt vocant vtrumnoſitates ſe coniecerunt, ne propter rerum ſuarum exilitatem ab alijs contemnerentur, vt omnino immemores ſui, ipſum S. Scripturæ textum deſerentes ſummulis atq; ſententijs totos ſe traderent: illam legendi rationem, Rogerus Baconus Oxonienſis, cap. de 4. Theologorum peccato in opere maiore ad Clementem quartũ graviſſimè reprehendit.

Pariſienſiũ defectus.

270 *Bacchalaureus* (inquit) *qui legit textum ſuccumbit le-*

ctori ſententiarum Pariſiis & vbicunq; in omnibus honoratur & præfertur: nam Pariſiis, ille qui legit ſententias habet principalem horam legendi ſecundum ſuam voluntatem, habet & ſocium & cameram apud religioſos: ſed qui legit bibliam caret his & mendicat horam legendi ſecundum quod placet lectori ſententiarum: & qui legit ſummas diſputat vbiq; & pro Magiſtro habetur, reliquus qui textum legit non poteſt diſputare, ſicut fuit hoc anno Bononiæ & in multis alijs locis quod eſt abſurdum: manifeſtum eſt igitur quod textus illius facultatis ſubijcitur vni ſummæ Magiſtrali: ſed propter hoc eſt ſtatutum cuiuſlibet facultatis, nam omnis alia facultas vtitur textu ſuo ſolo, & legitur textus in ſcholis, quod ſcito textu ſciũtur omnia quæ pertinent ad facultatem propter quam textus ſunt facti, & longè maius eſt quod textus hic de ore domini & ſanctorum allatus mundo, eſt ita magnus quod vix ſufficeret aliquis lector ad perlegendum eum in tota vita ſua: alibi Magiſtri textum legunt, demùm facti doctores non vſi ſunt niſi hoc textu; nèq; ſapientes antiqui quorum aliquos vidimus vt fuit dominus Robertus Epiſcopus Lyncoln & frater Adamus de Mariſco & alij maximi viri &c. hæc de lectionibus Rogerus. Rog: Bacon ad legendum S. Scripturæ textum hortatur.

271 In opinionibus, idem ſi opus eſſet demonſtrarem: ac Thomam Bradwardynum noſtrum proferrem; cũ quo, falſâ de prædeſtinatione dei Pariſijs opinione imbuto, Oxoniamq; reverſo, Ioannes Baconus ſive Baconthorpius Doctoris Reſoluti nomine notiſſimus tanto pectore, tamque acerrime diſputavit; vt eum tandem excuteret renitentem, ac ad ſuam opinionẽ perduceret fatente ipſó Bacono lib. 4. ſententiarum, diſtinct. 1. quæſt. 4. De erroribus, quoq; ampliſſimus eſſet dicendi locus, niſi Thomas Walleis alias Gualẽſis, Oxonienſis alumnus nobiliſſimus, de beatifica Viſione, Ioannis pontificis R. 23. fœdiſſimo errori, viriliter ſeſe oppoſuiſſet, vt Ockhamum iam nullo loco commemorem.

272 De concionibus ac diſputationibus Oxonienſium Theologorum, ex Thoma Gaſcoigne in verbo, Prædicator, accipies: *Sancti doctores antiqui, puta beatus Auguſtinus, & beatus Bernardus qui prædicabant clero vel populo, non ſumebant in*

Diſputationes Theologicæ Oxon.

principio ſui ſermonis aliquod thema vel textum, ſed propoſuerunt in principio ſui ſermonis certam materiam vel diverſas materias neceſſarias de quibus loqui intendebant in illa die &c. & conſimiliter (inquit) *ſolebant doctores Theologiæ Oxoniæ nullam quæſtionem diſputandam in ſcholis Oxoniæ proponere niſi textum aliquē, S. ſcriptura, puta, Vtrùm Deus noſter refugium et virtus ſit adiutor in tribulationibus, quod non, arguitur ſic & ſic: Item quæro in 2ª materia, An Deus videat cogitationes hominum et hic quæro talia vel talia; & iſte modus antiquus diſputandi fuit ſervatus Oxoniæ inter Theologos, vſquè ad bonæ memoriæ doctorem Richardum Flemminge Eboracenſis diœceſis, Epiſcopum Lyncoln qui circa annum D. 1420. induxit Oxoniæ modum vſitatum iam inter Theologos Oxoniæ in quæſtione proponenda & in 4. quæſtionibus proponendis concernentibus primum & ſecundum, & tertium & quartum librum ſententiarum, &c.* hæc Tho. Gaſcoigne.

273 De pietate verò ac religione Oxonienſium, ex tēporali ipſorum fælicitate iudicium ferendum eſt: quemadmodùm enim tres temporalis Academiæ Oxonienſis fælici-
1 tatis cauſas invenio, quod plurimos in Eccleſia dei ſanctita-
2 tis nomine celeberrimos produxerit, quod Orthodoxæ fidei
3 tuendæ ac propagandæ ſemper incubuerit, quod in patronos
ac benefactores gratiſſima ſemper extiterit, ita ſex illius fælicitatis gradus potiſſimum deprehendere licet.

Sex temporalis Oxonienſium fælicitatis gradus.

1
274 Primum (vt antiquiores prætercam) ſub Aluredo ipſo ſummo omnium reſtitutore, quaſi divinitus nobis dato atq; conceſſo, vt de Oxonienſibus ſuis quam optimè mereri poſſet: ſecundùm ſub Henrico primo qui Anglicanæ linguę
2 conſervatæ cauſa, incredibili amore Oxonienſes proſecutus
eſt: tertium ſub Edwardo tertio cuius auſpicijs triginta millia
3 ſcholarium Oxoniæ floruiſſe dicuntur; Richardus Burienſis
φιλοβίβλος literas plurimum auxit. Anglia Scotia & Hybernia factæ ſunt Oxoniæ tributariæ vti poſtea dicam: cives Oxonienſes in libertatem Londonenſium (quod multo antea Rich. 1. conceſſerat) aſciti, & Oxonienſis clerus in religioſos
4 & laicam gentem ius & imperium exercuit: quartū ſub Henri-

rico 5. & 6. quo tempore vnum gradum temporalis fælicitatis totius regni Angliæ Bozius conſtituit, quem & Oxoniæ ob id conſtituo, non ſolum Henrici quinti cauſa qui in Oxonienſes incredibiliter propendebat, ſed etiam Humphredi Gloceſtriæ ducis, cuius in eoſdem benignitas æternis nobis monumentis conſignanda eſt.

275 Ac ne quicquam prætercam quod iure vendicandum eſt, quis ignorat eo primùm tempore, præclaris Oxonienſium meritis in concilio Conſtantienſi, Anglos inter 5. nationes tunc habitos, ac primatum ab Hiſpanis reportaſſe? qua de re ſupra fuſiùs dictum eſt. Quintum ſub Henrico octavo, 5 quo tempore fortiſſimus ille Oxonienſiũ Camillus, & magnificentiſſimus Mæcenas Wolſæus, tanto ac tam elato animo ad ornandos Oxonienſes acceſſit, vt ſi vita propoſito ſuo reſpondiſſet, neſcio quid magni atq; ſtupendi effeciſſet: illud tamen effecit, vt meritò inter ſummos Oxonienſium temporalis fælicitatis autores habeatur: Sextus gradus eſt quo iam 6 floret Academia Oxonienſis ſub ſereniſſimo illius nominis Rege Iacobo primo, qui non ita pridem Academiam Oxonienſem & præſentia ſua illuſtravit, & ingenio ſuo ornavit verè heroico, beneficijs quoquè maximis cumulavit vt Bodleyanam bibliothecam omittam, quæ illuſtrem in hoc gradu locum iure optimo vendicare debet.

276 Nequè verò deſunt certiſſimi effectus, quibus temporalis Oxoniæ fælicitas iſta de qua diximus facilè ſi obſerventur, dignoſci queat, non ſolùm quòd aliquando extinctas penè in ipſa Anglia, Gallia, Scotia, Hybernia & paſſim alibi per Europam Vniverſam literas (& frequenter Cantabrigię) reſulcitaverit, ac refocillaverit, verumetiam ipſius imperij ratione ſemper obſervabis, totius reipublicæ fortunam neſcio quo pacto, Oxonienſium fatis ſemper accommodatam, & ex ijs modo quodam pendere; cum ex huiuſmodi geſtis literatorum (quod ſentit Plato) noſcũtur regni proſpera vel adverſa; & Chronica ſi penſes &c: dixit ſuperiùs poeta fatidicus Talbottus.

Temporalis fælicitatis Oxon. effectus.

277 Addo

277 Addo etiàm illos reges, pontifices atquè Magnates, florētiſſimos fuiſſe omnium in hoc regno à tempore quo divinitus apud Anglos Oxonienſis ſchola tanquam Lucifer vt ait Roſſus exorta primùm eſt, qui aut ipſi Oxoniæ ſtuduerunt, aut in Oxonienſe Lycæum antiquiſſimum ac ſapientiæ ſtudijs deditiſſimum, benigniſſimi Męcenates extiterunt; exemplo ſint ſuperiores illi de quibus modò diximus, quibus etiam ſi fas eſſet aut opus, plures id generis adiungerem; At peſſimè ſemper ijs ſucceſſit qui præclarum hoc virtutis ac literarum ſtudium enervare conati ſunt.

Algarus.

278 Annon AlgarusComes qui de Oxonienſibus delēdis cogitavit, pænas cæcitatis dedit, ac poſtea in latrina perijt? Frideſwidæ numen (hoc eſt) religioſus metus, reges illos deterruit qui malè aliquid in Oxonienſes auderent: Gulielmus Neuſtriorum dux ſublata Aluredianorum penſione, barbarie atque ruditate omnem pene Angliam inquinavit, vt Oxonienſibus Muſis paulatim tamen iterum divinitùs renaſcētibus (illa enim ætas Cantabrigiæ ſtudium non vidit) nihil difficilius eſſet, quam tantam barbariem ex ſuis finibus eijcere, atq; omnia priſtino nitori reſtituere.

Gulielmus Anglię Conquiſitor.

279 Richardus ſecundus Oxonienſibus parum propitius, quiquè multifariàm vim literatorum privilegijs malo animo intulit, non immunis evaſit eo tempore quo Thomas Gloceſtriæ dux illi rebellis, regias copias iuxta Oxoniam fugavit ac miſere diſſipavit, Thoma Arūdelio Archiepiſcopo Cant: in exilium miſſo, qui reſcindendis Oxonienſium privilegijs, Regi author extitiſſet. Hæc de Theologia.

280 In Mathematicis diſciplinis quanquam ſolum Rogerum Baconum nominaſſe ſatis eſſet, is tamen quoniam duos Oxonienſes Mathematicos in opere maiore ad Clem. 4. profert, Robertum noſtrum Lyncolnienſem, fratremque Adamum de Mariſco quos per Mathematicæ poteſtatem, omnium rerum cauſas explicare potuiſſe affirmat, ideò ex eodē addo in opere minore in præfatione ad Clem. 4. *Perſpectivā ſuo tēpore nec Pariſijs nec alibi apud Latinos niſi bis Oxoniæ in Anglia fuiſſe lectam.*

281 Fuit

281 Fuit igitũr alter hic Pariſienſium & Cantabrigiẽſium defectus; Oxoniẽſiũ verò ſumma, vti videtur, perfectio, quòd omnium Latinorum primi,(nã Lyncolnienſis illã Matheſeos partem Arabicis antea ſymbolis involutam, Latino eloquio expoſuit, quem Io: Peckham Cantuariẽſis poſtea ſecutus eſt) perſpectiuæ communis præcepta in ſuis trivijs tradi derunt. Defectus Pariſiẽſiũ & Cantabrigienſ. in Mathematicis.

282 Quod in cauſa fuit, quòd Pariſienſes vt vſu poſteriores, ita in doctrinæ præceptis Oxoniẽſibus inferiores, à viris doctis nonnunquam reperiri ſoleant, quod à P. Cervelo Darocenſi in quæſtione de ſana radiorum viſualium intelligentia obſervatum eſt; vbi cum Platonicorum & Pariſienſium de radio viſuali ſententias recenſuiſſet, Oxonienſes inquit non ſolum contra antiquos philoſophos, radios viſuales ab oculis emicantes, & contra Pariſiẽſes, ſimilitudines aut intentiones colorum quibus illi viſionem fieri aſſeruerunt, negare, ſed etiam affirmare, ſolam præſentiam obiecti erga potentiam ad viſionem ſufficere (*mentiri enim in ſuis determinationibus Oxonienſes neſciunt*, autore Ioanne Gerſone in concione ad Piſas euntes) quod ille Auguſtini autoritate confirmat, *ex obiecto & potentia paritur notitia*. Oxonienſis Perſpectiva.

283 Quæ & Baconi quoq; ſententia eſt in eximio illo de perſpectiva communi libro, ſatiſq; ipſius Cæſaris experimento confirmata, qui dum expeditionem in Britanniam pararet eodem Bacono referente, maximorum ope ſpeculorum à gallicano littore, totius Britannicæ regionis civitatũ & caſtrorum ſitum atq; tractum intuebatur, hæc Baconus ſummus ille aureæ illius ætatis ſignifer, in Mathematicis adeo verſatus, vt quadraturam circuli Ariſtoteli incognitam, ſibi ſuiſq; veraciter notam in parte prima operis maioris, non obſcurè ſignificet: nempe hæc fuit illorum Oxonienſiũ laus, vt quæ toti mundo dubia atq; inextricabilia cenſerentur, ea & proponerent autore Walſinghamo & ſolverent. Baconus τετραγωνισμὸν novit.

284 Cum vero Oxoniæ non deeſſent ex Religioſorũ ſecta, qui minùs bene de pluralitate formarum ſentientes, v-

Religioſorum error de plura litate formarũ Oxoniæ con demnatus.

nam tantum homini formam intellectivam[ſcilicet, corrupta in illius infuſione ſenſitiua & vegetativa cõcederent, ne ſi plures eſſent, inde forte ſequeretur, Chriſti corpus vivum & mortuum idem numero non eſſe, Robertus Kylwarby Cathedralis Theologiæ Oxoniæ profeſſor ſub quo .S. Thomas Cantilupus Veſperias ſuas autore Capgrauo in Theologia tenebat, tum vero Archiepiſcopus Cantuarienſis, vnanimi cæterorum Regentium & non Regentium aſſenſu circa annum domini 1276. illam opinionem tanquàm erroneam & orthodoxæ fidei parum congruam Oxoniæ condemnauit, quod in libro de erroribus in Anglia & Pariſijs condemnatis, cuius meminit M. Tho. Iames in Caij & Gonelli bibliothecæ manuſcriptis, manifeſtiùs proculdubio patebit], quanquam nec Matheus Cantuarienſis præterierit in vita R. Kylwarby, nec Io. Viguerius in tractatu de anima ſenſitiva, nec Alphonſus à Vera cruce lib. 3. de Anima.

285 Qua ſententia ex Oxonienſibus ſcholis, vel potius ex Religioſorum vmbraculis exploſâ, cæptum eſt verè atquè ſolidè philoſophari vſq; ad tempora Richardi Knapwell ordinis prędicatorum, qui eo vſq; antiquum ſuorum dogma renovavit, ac adverſus Ioannem Peckam Cantuarienſẽ Archiepiſcopum Oxoniæ ſtrenuè defendit, vt Archiepiſcopi quoquè iuriſdictionem plurimùm læderet, ex quo variæ vtrinque lites natæ atquè profectæ ſunt, autore Matheo Cantuarienſi.

Pariſienſiũ error de generatione miſti.

286 Hic ego ſi in philoſophicum pulverem cum Pariſienſibus deſcenderem, permultos certe ipſorum in philoſophia defectus merito obijcerem, quorum opinionem qua ad ad generandum mixtum, quodlibet elementum iuxta vires ſuas integras localiter concurrere olim aſſeruerint, Anglicos hoc eſt Oxonienſes meos, vt *ieiunam & impoſſibilem* deſeruiſſe autor eſt Rogerus Baconus in lib. de Rerum Generationibus cap. 1. quòd ſi quinq; ſcientiarum præcipuarum vſu Pariſienſes id temporis caruiſſe dixero ex eodẽ Bacono in cap. de 3. Theologiæ peccato, cui foret incredibile, eos & Phyſica

&

& Metaphyſica Ariſtotelis damnaſſe atq; exploſiſſe, quod de ijſdem refert Baconus in opere minore ad Clem. 4? Non ita Oxonienſes Theophraſti, qui ab omni ætate, Ariſtotelis ſe totos diſciplinis imbuendos tradiderunt; eiuſq; inſtitutionẽ, eſſe veluti Appiam quandam viam ad omnes ſcientias cenſuerunt.

Pariſienſes olim Phyſica & Metaphyſ: Ariſtotelis damnarunt.

287 Teſtis eſt Ioannes Monachus qui in Alurediana reſtitutione Dialecticam illius ſuis auditoribus expoſuit: teſtis eſt Ingulphus Croylandenſis qui nonnihil ante Angliæ cõqueſtum, Oxoniæ vti ipſe ſcribit in hiſtoria ſua, prima Ariſtotelea rudimenta delibavit diſciplinæ: hinc argutiæ ſubtilitatis fabricæ, hinc accuratæ proportionum calculationes, hinc denſum illud Britannicorum Dialecticorum agmen & Oxonienſe, Ergo, præpotentis apodictici vocula, quã Franciſcus Petrarcha lib. 12. Rerum ſenilium epiſtola 2. tantopere formidavit: *Vrbane* (inquit) *facis & graviter, quòd non inferſ ſtomachoſum illud, Ergo, Pariſienſe & Oxonienſe, quod mille iam deſtruxit ingenia*; ſcilicet, creando nova; vt recte de Ockamo noſtro alibi Scaliger. Neq; enim ego veteres illos multò ante Oxonienſium Dialecticorum ætatem, magis excuſandos cẽſeo, quòd Dialecticæ ignari extiterunt; (cuius rei Rog. Baconus, parte primâ operis Maioris cap. 13. hanc rationẽ affert, *Platonis libros Doctores omnes aſſumebant in manus quoniam tranſlati fuerunt: ſed libri Ariſtotelis tunc non fuerunt tranſlati: nam Auguſtinus fuit primus tranſlator Ariſtotelis & expoſitor*;) quàm Oxonienſes meos laudandos, eo quòd Ariſtoteli, Peripateticæ philoſophiæ principi iam in Lat. linguam a nonnullis ſatis aptè tranſlato, ſed imprimis Græco, ſiquidem *dulcius ex ipſo fõte bibũtur aquæ*, eiuſq; optimis interpretibus, tam diligenter, ſemper ſe tradiderunt; id quod ex iſta cuiuſdam ſupplicatione patebit. *Decimo quarto die Iunij, petita eſt gratia ſub hac forma: ſupplicat venerabili congregationi Regentium, Dominus Willielmus Okeborne, Baccalaureus facultatis artium nuper licentiatus vti pellura; quatenus lectura librorum Ariſtotelis Prædicamentorum, Priorum, Poſteriorum, Peryermeniarum: libro-*

Oxonienſes ſemper Ariſtotelici fuerunt.

Primus Ariſtotelis interpres Lat.

Supplicatio in domo Regentium Oxon.

rum de Anima:nouem librorum Metaphyſicorum cum commentis Doctoris ſubtilis & Auerrois:librorum de Cælo & Mundo:Partium de libris Phyſicis:ſex librorum Ethicorum;& lectura ad vnũ Politicorum,poſſit ſibi ſtare pro completa forma,ad effectum, quod poſſit admitti ad incipiendum in facultate Artium. Iſta gratia eſt conceſſa ſub iſtis conditionibus, quod ſoluat 20. ad fabricam novarũ ſcholarum,& quod ſemel reſpondeat ante gradum,& ſub iſtis conditionibus ab altero Procuratorum legitime pronuntiatur. Hæc in Regiſtro. . Anno Dom. 1448. Cancellario Magiſtro Gilberto Kymer, Procuratoribus Ioanne Gygur,& Gul. Bate.

288 Teſtis deniq; eſt ipſa Cantabrigia cuius inter cætera vnum eſt de Logica Ariſtotelis(non Rami) tyronibus prælegenda ſtatutũ ab Oxonia(vti ſupra diximus) mutuatũ: nam Ariſtotelis dictata Scoticaſq; quæſtiones, Cantabrigienſes ſuo tempore tractaſſe, author eſt, quemadmodum ſupradiximus, Eraſmus, vt nõ immerito Io. Anglicus in Scoticarum queſtionum expoſitionibus,illam de vniverſalis accidentis in ſubiecto inexiſtentia quæſtionem *non ſecundum Logichetam M. Pauli Veneti*,quem in hac re erraſſe cenſet, *ſed ſecundum veram Logicam Oxonienſem*, vti ipſe ſcribit, definiuerit.

Oxonienſis Logica Vera.

289 Eloquentiã quoq; defuiſſe Gallis etiam eo ipſo tẽpore quo Pariſienſe ſtudium maximè floruiſſe dicitur, hoc eſt circa annum Dom. 1431. vt in Conflatum Fr. Mayronis incertus author, antiquus tamen in bibliotheca Mertonenſi Oxoniæ annotavit, author eſt in ſermone de S. Ludovico, Pariſienſis Canc: Io. Gerſon *vtinam*(inquit)*ingẽtibus & maximis regum noſtrorum virtutibus pares in eloquentia ſcriptores acceſſiſſent: Gallia ſane quanquam Dei nutu abunde aucta formataq; ſit,apud omnes tamen & maxime poſteros clarior & quodammodo immortalior effulſiſſet*:& in ſermone in feſto. S. Ludovici, de exilitate Pariſienſis ſtudij vehementer conqueritur, quod eo iam redactum videbatur, vt in adoleſcentibus *non niſi in primitivis & grammaticalibus erudiendis verſaretur, qui antea, non niſi talibus prius imbuti illuc accedere conſueverant.*

Defectus Pariſiẽſiũ in eloquentia.

290 Taceo præpoſteram olim Pariſienſium in legendo ac docendo methodum, à Iacobo Spielegio in Guntherum Poetam de geſtis Frederici non omiſſam: perfunctorium prælegendi munus, à Daniele de Merlac aliàs Morley Oxon: homine, qui quovis Cãtabrig: ſcriptore antiquior eſt, floruit enim circa an: D. 1180, in ſua ad librum de naturis inferiorũ & ſuperiorum quem, ſi Baleo credimus, Ioan. Oxenfordẽſi dedicavit præfatione, obſervauit: *Cum dudum* (inquit) *ab Anglia me cauſa ſtudij accepiſſem & Pariſiis aliquandiu moram feciſſem, videbam quoſdam beſtiales in ſcholis gravi autoritate ſedes occupare &c*: Prælectorum aliquot ignorantiam, ſi non invidia P. Ramus in ſcholis Mathematicis, publico cuidam Pariſijs profeſſori exprobaverit quod cum in definitionem trianguli apud Ariſtotelem incidiſſet, eam nullo modo auditoribus exponere potuerit, quòd æqualitatem trium angulorũ in triangulo, duobus rectis, ignoraverit: mores deniq; olim minus forte ſanctiores, ſi vera illa fuerint quæ de meretricijs illis nõ in lupanaribus ſed in ipſis Pariſienſium ſcholis ac auditorijs, proſtibulis, Petrus de Caſa qui & Petrus Hieroſolomytanus dicitur in libro de Imagine mundi cap. 107 (floruit vero circa annum Dom. 1327) ſatis dolenter prodidit. Alij Pariſienſium defectus.

291 Et quanquam Polydorus, ſummam Oxonienſis ſcholæ etiam à primo vt ille vocat initio perfectionem agnoſcat, non ignoro tamen tuliſſe tempora, quibus Titius atq; Seius, veteres Academicos Platonem, Ariſtotelemq; cum reliquis ingenuarum artium autoribus, ex Oxonienſium ſubſellijs penitus eieciſſent, niſi is de quo modò diximus Daniel Morleyus quaſi ab exilio revocaſſet, & nullius criminis compertos, priſtinæ dignitati reſtituiſſet. Oxonienſiũ olim defectus.

292 Pariſijs vero ius civile omninò non legitur, vel propter impedimentum Theologiæ, autore Io. Sturmio in ſua ad Laurentium Tuppium epiſtola, aut ipſarum rerum tenuitatem, ſi artes liberales propter ſe, leges vero propter ſalaria expeti Math. Pariſienſis ſub An. 1254. recte dixerit. Canonicum tamen ius legitur, vt idem Sturmius ad Hugonẽ Blo-

tium Steph.Paſquier lib.3. des Reſcherches de la France, Eraſmus Rot.Pariſijs Quercus loquitur & Beta ſapit.P. Bleſenſis Epiſt.62.ad R.Blond, *nunc agere cauſas Pariſiis, nunc reverti Bononiam, nunc Lyncolniam proficiſci, nunc moram Oxenfordiæ ordinas ac diſponis*, vt nullus ſit interim illi verſiculo locus quo Cauſidici Brytanni ſuam à Gallis facundiam derivaſſe dicuntur, cum anteà ex Io.Gerſone Gallos olim eloquentiæ atque facundiæ inopes extitiſſe docuerimus.

293 Quod ſi ego hic Lugdunenſium patrum conſilium atq; prudentiam meritiſſimis laudibus extollerem, qui ſicut Iuſtinianus iuris civilis à ſe ipſo conſcriptum corpus, Romam Conſtantinopolin, Berytumq; tanquam ad Academias Cæſarea ſua autoritate fundatas ac ſtabilitas perlegendum trãſmiſit, ita illi ad reformandum regulandumq; Canonici iuris ſtudium Bonifacij octavi autoritate ad Oxonienſis Univerſitatis ſtudium librum Decretalium ſextum, in Eccleſia fratrũ prædicatorum anno.Dom.1298.indictione 12, die Mercurij qui fuit 19 Novembris, Oxoniæ publicatum, tractandum ac perlegendum tranſmiſerunt, vereor ne quis hinc cenſeat, Cantabrigiam tuam fuiſſe omiſſam, vel quòd eo tempore Vniverſitas nondum eſſet conſtituta per curiam Rom.ſicut Oxonium, vel quòd tantarum rerum amplitudini minùs accommodata cenſeretur, quod de aliquibus locis ac ſtudijs Petrus Anacharanus in verbo Bononiæ tradit: *Dirigitur* (inquit) *liber iſte ſcholaribus ſtudentibus Bononiæ; per quod datur intelligi quod non in villis vel caſtris, ſed in Regijs civitatibus iura Canonica & iura civilia ſunt docenda: & ſtudentes alibi privilegium non habent: adverte tamen quod licet civitas ſit Regia & inſignis tamen ſi non habeat hoc ex privilegio vt eſt illa, vel ex antiqua conſuetudine vt eſt Padua non poſſunt ibi iura doceri*, hæc ille.

Iuris Canonici ſtudium in Vniverſit: Oxon.

Decretalium & Clementinarum liber quare Cantabrigiã miſſus non eſt

294 At Bonifacius ſummus pontifex Rom. pro Decretalium Sexto, ad Oxoniam vt ad vniverſitatem ſcripſit, quẽadmodum ex illius bulla libro præfixa patet: quærunt autem legis periti, an ſi ſummus pontifex ſub Vniverſitatis nomine ad locum aliquem ſcribat, pro Vniverſitate approbare videatur

Oxonia approbata Vniverſitas ratione libri Decretalium Oxoniam tranſmiſſi.

atur, *Dic*(inquit Antonius Abutrio parte 1. Decret.1.) *ſi exigatur conſenſus vt approbatio, approbare videtur ex certâ ſcientia, requiritur enim eius conſenſus vt diſpenſatio.*

295 A toto vero concilio Lugdunenſi exigebatur ſummi pontificis conſenſus; erat igitur hinc Oxonia vna cum cęteris 4 ſtudijs Paris, Salamant. Bonon. Aurel. ad quæ pariter Sextus liber Decretalium dirigebatur, Vniverſitatis nomine ac privilegio inſignita excluſâ Cantabrigiâ, non ſolùm hîc ſed etiam apud Bartholomeum Caſſanæum qui parte decima, concluſione 32. catalogi gloriæ mundi, hanc ſtudiorum diviſionem inſtituit, quędam nempe tum generalia tum actu privilegiata eſſe, vt Pariſios, Paduã, Aureliã, Pictaviã, Caturcenẽ, Papia, Mediolanũ, Conſtantinop. Romanum; Alexandr. Berytum, Oxon, Salamant. Bonon; quędam actu privilegiata non generalia, vt Montis peſſulan. Andegavenſ. Dolonenſ. Viennam: quædam denique generalia ſed non actu privilegiata. In diſtributione ſtudiorum nulla fit Cantabrigiæ mentio.

296 In huius primo diviſionis membro, Oxoniam inter præcipua, Cantabrigiam verò nullo comprehendit, non tam privilegiorum inopiâ quã loci ipſius aptitudine gerendis hiſce rebus minùs accommodatam; cùm è contra in verbo (*Oxoniæ*) ſummam loci aptitudinem ad diſcendũ, & in verbo (*doctoribus & magiſtris*) eandem in perſonis ad docendum aptitudinem, incertus author in ſalutationem ipſam annotavit, quod Io. Picardus Bononiæ, verbatim accommodat in ſuis in Clementinas commentarijs, de quibus mox dicturi ſumus.

297 Nam vt de linguis ipſis doctrinarum inſtrumentis certa ratione dicatur, quis ignorat Clementẽ pontificẽ Rom. illius nominis quintum cum prudenter animadvertiſſet, quibus hortamentis ad linguarum ſtudia procuranda Rogerus Baconus primarius Oxoniæ vir, Clementem quartum prædeceſſorem eius excitaſſet, Clementinam quandam titulo de Magiſtris hoc eſt de linguarum non item artium liberalium (quod lib. Academiarũ 2, Iacobus Middẽdorpius fingit) profeſ- De linguis. Iac: Middendorpij figmentum.

feſſoribus) in concilio Viennenſi edidiſſe, cum cæteris conſtitutionibus quas in vnũ corpus redactas & à ſuo nomine Clementinas dictas (gloſſatores verò ſeptimum Decretaliũ vocant) Ioannes 21. dictus 22. confirmavit; quanquàm aliquantum innovavit, & publicorum gymnaſiorum doctoribus mãdavit vt librum ipſum publicè legerent, quod Clemens ipſe ſi vita ſuperfuiſſet, vti ſcribit Ioannes papa in ſua prefixa Clementinarum libro bulla, & Gulielmus Rede in ſuo chronico, facere decreviſſet.

Clementinarum Liber.

298 Ea verò de linguarum profeſſoribus in Catholicis ſtudijs conſtitutio, in libro Clementinarum qui anno D. 1317. aut 1318 (quo tempore ab eodem Ioanne Cantabrigia Vniverſitas primùm ſicut Oxoniũ facta eſt licet nihil iſta ad Cãtabrigiam pertineant) in feſto converſionis, S. Pauli Oxoniæ publicatus eſt, ſic habet.

Conſtitutio Clementis quinti de linguarum profeſſoribus apud Oxon.

299 *Vt igitur peritia linguarum huiuſmodi poſſit habiliter per inſtructionis efficaciam obtineri, hoc ſacro approbante concilio ſcholas in ſubſcriptarum linguarum generibus, vbicunque Romanam curiam reſidere contigerit, nec non in Pariſienſi, Oxonienſi, Bononienſi, & Salamantino ſtudijs providimus erigendas: ſtatuentes vt in quolibet locorum ipſorum teneantur viri Catholici ſufficientem habentes Hebraicæ, Græcæ, Arabicæ & Chaldeæ linguæ notitiam, duo videlicet vniuſcuiuſquè linguæ periti, qui ſcholas regant inibi, & libros de linguis ipſis in Latinum fideliter transferentes, alios linguas ipſas ſolicite doceant earumq; peritiam ſtudioſa in illos inſtructione tranſfundant, vt inſtructi & docti ſufficienter in linguis huiuſmodi, fructum ſperatum poſſint (deo autore) producere fidem propagaturi ſalubriter in ipſos populos infideles: quibus equidem in Rom. curia legentibus, per ſedem Apoſtolicam: in ſtudijs verò Paris per regẽ Frãciæ: in Oxon, Angliæ, Scotiæ, Hyberniæ ac Walliæ, in Bononia per Italiæ, in Salamant. per Hiſpaniæ prælatos, monaſteria, capitula, conventus, collegia exempta & non exempta & Eccleſiarum rectores in ſtipendijs competentibus & ſumptibus volumus provideri, &c.*

Inepta Londinenſis calũnia.

300 Quam Clementinam, defectus & imperfectionis argumentum Londinenſis obijcit; quaſi ſi Cantabrigia tua fuiſſet

iſſet prius Oxoniâ perfectior, concilium ſine ratione relicta præſtantiore Academia in Angliâ, minus præſtantem eligiſſet; & cum variæ ſint in Gallia Academię, relictis ijs, ſolam eligeret Pariſienſem: quam ego nec non Oxonienſem, etiam multò ante hanc Clementinam editam, Cantabrigienſi prę-ponere auſim.

301 Quod ſi quem Londinenſis, defectum, Gregorius Tholozanus lib. de Rep. 18. incrementum vocat, & Callanęus (ſicut eſt revera) privilegium, quo Rodolphus Hoſpinianus Oxoniam cum præcipuis totius orbis ſtudijs comparandam cenſuit in lib. de origine ſcholarum, profecto non video cur iſta de Magiſtris Clemētina non multo magis inter Oxonienſis Academiæ privilegia ac Memorabilia reponi mereatur, quàm illa Thomæ Arundelij de Wycleviſtis apud Lynwooddum conſtitutio tantum provincialis, quam omiſſa hac œcumenicâ, Rob. Harus in Oxonienſis Acad. Memorab. libus tranſcripſit.

362 Et quanquam ſint qui in hac Clementina, non ſtudiorum ipſorum ordinem, ſed gratificationem provinciarū ſpectari debere aſſerant, meritò tamen inſigniſſimus Iuriſconſultus D. Gentilis, Oxonienſis ſcholæ præcedentiam (eſt enim ſecunda Eccleſiæ ſchola, immo prima, quia fundamentum autore Math Pariſienſi) ex iſta ſtudiorum Catholicorū enumeratione, in oratione pro laudibus eiuſdem, probavit & confirmavit: quemadmodum è contra ex Oxonienſis ſtudij in hac conſtitutione præcedentia, H. Abyngdon in concilio Conſtantienſi, vti ſupra diximus, Vniverſæ Anglicæ nationis primatum adverſus Hiſpanos tuebatur. Oxoniēſis ſcholæ præcedentia.

303 Qua propter ſi in hac Clementina, Oxonienſe ſtudium (cuius appellatione generalem intelligit Vniverſitatē vt ait gloſſator) cæteris provinciarum ſtudijs generalibus præponatur, quanto magis Cantabrigienſi eiuſdē provinciæ ſcholæ, anteponendum? *habet hinc Eccleſia Univerſitates, in quibus ad S. Biblia tranſferēda, peregrina lingua docentur*, inquit in ſua adverſus tranſlationem Anglicanam determinatione Senſus & dignitas illius conſtitutionis.

Gulielmus Butler in Bibliotheca Mertonēſi, & ſi vis ad Talmudicos quoq; libros interpretandos præſidia, de quibus maximè hanc conſtitutionem intelligi author eſt de Arcanis Catholicæ Veritatis lib.2.cap.7.Petrus Gallatinus quem ob eam ſententiam Sixtus Senenſis,bibliothecæ S.ſecundo iure quidem reprehendit; & Eugenius quartus Pontifex Rō in conſilio Baſilienſi,Iudæorum & Neophytorum ſaluti nihil vtilius iudicavit,quam ſi Viennenſem hanc conſtitutionem renovaret,debita ſtipendiorum ratione habita;cui ſtudiorum ipſorum Rectores in aſſumptione Rectoratus ſui iuramento tenerentur.

Error Petri Galatini.

304 Illa enim Græcæ linguæ in quibuſdam corruptioribus exēplaribus omiſſio,nonnullis gloſſatoribus occaſionē prębuit,vt in Originali quidē extitiſſe,cancellatā tamen faterētur quod hanc conſtitutionē de illis tantū linguis quibus vtuntur infideles, propriè intelligi cenſeant, Græcos autem in fide conſtitutos eſſe,nec ab Eccleſia Catholica niſi in vno tantum de ſpiritus ſancti productione articulo diſſentire:nō igitur de Græcis ipſis tantum laborandum,quantum de alijs populis convertendis qui longius à fide abeſſe dignoſcuntur: atque hanc deletæ illius vocis rationem fuiſſe exiſtimant.

Græcæ linguæ in Clementinâ illâ omiſſio

305 Audiant tamen Honoratiſſimum Trilinguium meorum patrem Richardum Foxum etiam horum Decretalium doctorem autore Roſſo in ſuo de Regibus libro, Epiſcopum Wyntonienſem, qui in ſuis Collegij Corporis Chriſti Oxon ſtatutis, *ideo in præclaro illo ſuo alueario eximium Græcitatis profeſſorem ſemper exiſtere voluit, quod ſacro Sancti Canones* (Clemētinas intelligit) *pro bonis literis & imprimis Chriſtianis inſtituerunt ac iuſſerunt, eum in hac Univerſitate Oxonienſi perinde ac paucis alijs celeberrimis gymnaſiis nunquam deſiderari*; nec tamē ſe eos (hoc eſt cæteros Angliæ, Scotię & Hyberniæ prælatos) hac ratione excuſari velle qui Græcam lectionem in eo ſuis impenſis ſuſtentare debeant, hæc ille: cuius exemplo, non ita pridem Io. Spencerus S.Theologiæ doctor, pietatis ac doctrinæ nomine clariſſimus illius Collegij Præſes, ad magnum

Valida fides.

ſuo-

ſuorūm profectum & ornamentum, Hebraicam prælectionē in eodem Collegio ſuis ſumptibus inſtituit.

316 Ego vero ſic exiſtimo, illis tribus linguis quas Chriſtus in cruce Sanctificavit atq; etiam alijs potiſſimum conſultum fuiſſe, quòd has linguas maxima detrimenta olim acce-piſſe crediderim, Chaldæam ſcilicet tranſlato ad Perſas imperio, Hebraicam, Iudæis ob cædem Chriſti vbiq; terrarum diſſipatis, Græcam, Græcis priùs à Romanis tum à Turcis miſere afflictis, in quorum gratiam Gregorius 13. linguæque conſervandæ cauſa Collegium ijs Romæ inſtituiſſe dicitur.

307 Qui vero quaſi de executore nunquam proviſum eſſet, aut quòd in Anglia vnus Prelatus (vt fingunt) alteri nō ſubijcitur, hancconſtitutionem nunquam in vſum deveniſſe affirmant, Gul. Harpeſſeildum legant, qui circa annum Dom. 1318, *Hebraicam linguam in Oxonia per quendam Iudæum ad fidem Chriſti converſum legi cæpiſſe, tradit, cuius ſalario atq; ſtipendio, & aliorum quorundam cleri negotiorum procurationi ex pecunia qua quiſq; ex clero ſui ſacerdotij ratione, vnum videlicet denarium in ſingulas marcas contribuendo ſatiſfactum eſt*· hæc ille. cui accedit Math Cantuarienſis in vita Gualteri Reynoldes, niſi quòd, cùm Harpeſſeildus dicat vnum denarium in ſingulas marcas, *hic vnum quadrantem in ſingulis libris Eccleſiaſticorum proventuum ad illius lectoris ſalarium erogatum fuiſſe*, ſcribit.

Conſtitutio Clementina aliquâ ex parte Oxoniæ in uſum devenit.

308 Atq; ita Scotia quæ gemmas, Hybernia quæ ceras, Wallia quæ lupos Anglorum Regibus tributi loco pendere ſolebat, tum cum vniuerſa Anglia atq; etiam Cantabrigiâ ipſâ (Collegia enim exempta & non exempta in hac Clementina continentur) Oxonienſi Academiæ, facta fuit tributaria, certa ſtipendiorum ratione conſtituta, licet incerta pro ratione meritorum, quod in Italiæ gymnaſijs fieri, author eſt Andreas Fricius in libro de ſcholis, & Simon Maricius in libro de origine ſcholarum.

Cantabrigia quomodo Oxoniæ tributaria.

309 Quod ſi tantam Oxonienſis ſcholæ perfectionem Londinenſis cum defectu coniunctam eſſe dicat, in ſuam tādem oculos niſi cæcus fuerit cōijciat; ſuoſq; vſq; adeo à græ-

Cantabrigia olim à Græcis literis averſa.

citatis ſtudijs averſos profectò videbit, vt imperante Henrico illius nominis octavo, de græcis literis propè actum fuiſſet niſi Ioannes Roffenſis, & Richardus Crocus habitis duabus orationibus, in quibus Cantabrigienſes ad græcas tandem literas capeſſendas vehementer hortatus eſt, cauſam literarum ſuſcepiſſet, & ab exemplo Oxonienſium quos ad græcas ſe literas convertiſſe, vigilaſſe, ieiunaſſe, ſudaſſe, prælectores Græcos ſibi comparaſſe, (Cantabrigienſes autem eieciſſe ſcribit) aliquantulum eos commoviſſet.

Rich: Crocus fuit Oxonienſis.

Græcitatis ſtudia Oxoniæ impedita.

310 Eum porrò Crocum quicquid Londinenſis obſtrepit, Oxonienſem fuiſſe, non obſcurum eſt, cum ipſe ſe Linacri & Grocini Oxonienſium diſcipulum fuiſſe in 2. oratione apertè fateatur. Qui vero capitales græcitatis hoſtes Cantabrigiæ fuerant, cùm tanti oratoris aculeos diutiùs ferre nõ potuiſſent, Oxoniã minimè rogati hoſpites ſe contulerunt vbi nova indies machinati, ſeipſos Troianos, Priami & Hectoris nominibus inſignitos, reliquos vero græcitatis ſtudijs deditos arrogantes & perfidos Græcos appellabant: ex quibus fortiſſimus fuit tunc Oxonienſis Achilles Thomas Morus, qui non ſolum hac de re ad Commiſſarium & Procuratores Oxonienſes ab Abyngdonia pereruditè ſcripſit (quarum litterarum bonam partem Thomas Stapletonus de tribus Thomis recenſet, ego vero ni longior æquo eſſem integras recenſuiſſem) ſed etiam omnem operam adhibuit, vt infælix Iliũ ab Oxoniæ finibus pelleretur, Phrygeſq; ſerò ſapientes aliò ſe conferrent.

Thomæ Mori geſta apud Lovanienſes.

311 Martinum porrò Dorpium Lovanienſem profeſſorem, quem Eraſmus quanta potuit facundia ; ad græcitatis ſtudia flectere nunquàm potuerat, Thomas Morus vſque adeò flectit, vti iam à ſuis Lovanienſibus ob ſententiam mutatam de cathedra deturbatus fuiſſet, niſi idem opem attuliſſet, & Lovanienſes ipſos ad idem ſtudium quoque mirificè accendiſſet, autore in loco prædicto Stapletono : hæc ſunt præclara Thomæ Mori geſta, Oxonienſis quondam alumni vti ipſe in Epiſtola ſua fatetur, in Aula S. Mariæ cui circa idẽ

tem-

tempus præfuit Card. Alanus autore Nich. Fierberto in deſcript. Oxon Acad: educati, autore Io. Ropero in illius vita, & Sapletono; & poſt Thomã Lovellum Academię Oxonienſis Seneſcalli, quam dignitatem à Cantabrigienſibus magnis muneribus ipſi oblatam, vt in libro Epiſtolarum Academiæ Oxon liquet, recuſavit atq; neglexit: quanquã non ignorem Londinenſem ſuo more, & aſſeclam eius Middendorpium hunc eundem, Cantabrigienſium albo, ſed ignorantiſſimè, aſcripſiſſe. — Thomas Morus Oxoniẽſis.

312 Ita igitur illius auſpicijs græcitatis ſtudia Oxoniæ floruerunt, Græcique vndiq; libri paſſim abundabant, vt Simon Grinæus homo exterus qui ad Gręcos autores, pręcipue Procli commentarios comparandos tam Europam penè omnem quam Angliam peragraſſet, ab Oxonienſibus maxime omnium adiutum, ex quorum bibliothecis ſplendidiſſimis & inſtructiſſimis, non paucos commẽtationum Procli libros ſe in Epiſtola ad Ioannem Thomæ Mori filium, aſportaſſe fateatur.

313 Nec Cantabrigia ſinè dubio poſteà græcarum literarũ minùs ferax extitiſſet, ſi nõ Io. Checus, is cuius Hyeronymus Cardanus geniturã in mediũ affert ſatis ſiniſtram, omnia ſuſq; deq; miſcuiſſet, dumq; ſonos litterarum vſu receptos & antiquos immutaret, υ vt ε & β non proprio & genuino more vt u Latinum, ſed vt b efferens, ſuam pronuntiandi formã, antiquiſſimam, alteram verò illam nuperrimam, recentiſſimamq; contendiſſet: quam & obtinuiſſet quidem niſi primo Epiſtolis humaniſſimis in quibus Oxonienſem pronuntiandi conſuetudinem à qua Cantabrigienſes ſuos temere diſcedere noluit, ſatis laudat, deinde acerrimis edictis, Stephanus Wyntonienſis Præſul, illius Academiæ Cancellarius tantę temeritati occurrendum cenſuiſſet. — Io: Chekus.

314 Londinenſis quoquè, quanquam nulli ſuorum errori defendendo vnquam defuit, hìc tamen in libello ſuo de Græcæ Latinæq; linguæ pronuntiatione Chekum ſuum deſerit, nec ſolùm ex Calphurnio homine græco qui Cardinalis — Londinenſis Cheki pronuntiationem deſeruit.

Wolſæi auſpicijs Oxoniæ docuit,ſed etiam ex conſuetudine atque vſu exterarum gentium,in ſuo de libris proprijs libello veram & Oxonienſem pronuntiandi formam confirmavit, valedicta Cheki pronũtiatione,qua ille, Babyloniam vt rectè Wyntonienſis,immo remp. Cyclopum vbi autore Euripide ἀκούει οὐδεὶς οὐδὲν οὐδενὸς in Cantabrigiam induxiſſe atquè propagaſſe voluerat.

315 Quid igitur Londinenſi in mentem venerit, vt novam illam pronuntiationem, à Cheko excogitatam ,publico totius Vniverſitatis Cantabrigienſis decreto, libro hiſtoriæ Cantabrigiæ 2 ſtabilitam ſcribat,cum è contra Wyntonienſis Cancellarius vnanimi Senatus Cantabrigienſis aſſenſu,novam pronuntiationem ſuſtuliſſet,ac veterem edicto promulgato confirmaſſet,an,D.1542.18.Calend,Iunias, ego certè divinare nequeo.

316 Quòd ſi de Oxonienſium hominum virtute ac literis plura adhuc ſcire deſideras,non primis ſolum temporibus,quibus Ioannes Sariſburienſis Oxonienſis vti ſupra probavimus alumnus, ſempiternum nomen adeptus eſt, quòd bonas artes in Anglia paſſim obſoletas ab interitu vindicaverit, & Cornificium quendam qui monachorum nomine in illas debacchatus eſſet,aduerſus quem Metalogicum ſuum inſtituit,tandem ſapere docuiſſet,ſed etiam cum multo poſtea ſub Edwardo 3 Robertus de Leyceſtria idem ab Oxonia præſtiterit,ad Eraſmum redeo qui ex Gulielmo Latimero & Grocino præceptoribus ſuis Oxonienſibus quidem facile quid Oxoniæ literarum ſupereſſet cognoſcere potuerat.

Eraſmus de literis Oxonienſibus optimè cenſuit.

317 Quod & noviſſe ſatis conſtat dum Robertum Piſcatorem Italiæ tunc agentem in Angliam his lenocinijs invitavit: *cælum*(inquit)*tum amaniſſimum tum ſaluberrimum hic offendi,tantum autem humanitatis atq; eruditionis non illius protritæ ac trivialis,ſed recondita,exacta,Latina, Græcaq;, vt iam Italiam niſi viſendi gratia haud multum deſiderarem: Coletum meũ cum audio; Platonem ipſum mihi videor audire:In Grocino quis illum abſolutum diſciplinarum orbem non miretur ? Linacri iudicio*

quid

quid acutius, quid altius, quid emunctius? Thomæ Mori ingenio quid vnquam finxit natura vel mollius vel dulcius, vel fælicius? iã quid ego reliquum catalogum recenſeam? mirum eſt dictu, quam hic paſſim, quam denſè veterum literarum ſeges efflore ſcat. hæc Eraſmus;

318 Cuius iſte ſolos Oxonienſes continet catalogus; vt eiuſdem ad Claymundum Epiſtolam omittam, in qua de vno in Oxonia Trilinguium Collegio, multo magnificentius, quam de vniverſa Cantabrigia in Epiſtola ad Montioyum locutus eſt: & ad Lodovicum Vivem, Oxoniam vetuſtiſſimã & clariſſimam ſcholam nominare non dubitavit; quod certè honoroficentius elogium eſſe quis non videt, quam dixiſſe Cantabrigiam poſtquam barbaris ſtudijs valedicto, linguas ac meliores diſciplinas amplecti cæperat, cum primis potuiſſe Chriſtiani orbis gymnaſijs (ſcilicet fortaſſe cum Oxonia vt ſcribit Polydorus) certare.

319 Iam vero quoties illud Ioannis Sturmij in libro de ludis literarum recte aperiendis in mentem mihi venit, Academias ſcilicet eas quæ plus poſſunt, profeſſores artium de ſuis comparare debere, magnarum vero dignitatem poſtulare vt maiorum artium profeſſores conſtituant, illiſq; quæ minus poſſunt ſuppeditent, toties clariſſimi viri Davidis Boys Oxonienſis memoriam apud me recolo; qui ad Oxonienſes literas propagandas Cantabrigiam ſe contulit, vbi Ioannis Barnynghami Oxonienſis item profundiſſimi, ſentẽtias publicè, expoſuiſſe dicitur, quas poſtea 4 voluminibus pulcherrimè ſcriptis, Cantabrigienſi bibliothecæ dono dedit autore Baleo.

Oxonienſium merita de Cantabrigienſibus

320 Idem fecerunt Roberti Pulleni Oxonienſis diſcipuli, qui lectiones ſuas Cantabrigiæ à Roſſo continuaſſe dicuntur: idem Io. Bromyerde & Lodovicus Caerleon Oxonienſes à Cantabrigienſibus illuc invitati, vt iure optimo illorũ ſtudijs præeſſent: Idem revera Tho. Morus ex cuius ſchola prodijt Gulielmus Gonellus, Ioannis Clementis celeberrimi Oxonienſis Æſculapij & linguarum peritiſſimi, in eadem

ſchola ſucceſſor, qui Cantabrigienſes ipſos hortatu Mori, cū Oxonienſis eſſet, græcis literis imbuebat. qua in re, maiorem ego in Cantabrigienſium olim ſtudijs defectum merito obſervare poſſem ſi velim, quam in Oxonienſium meorum ſtudijs, Londinenſis: ſecus enim non video, quare Cantabrigienſes illis quidem temporibus aures ſuas animoſq; Oxonienſium præceptis tam libenter accommodarent: & ſophiſmata quoq; cum conſequentijs Roberti Allyngtoni Oxonienſis alumni doctiſſimi in vſum ſum edenda curarent, Anno 1510. ſic enim in illorum fine lego: *Explicit libellus Sophiſtarum ad vſum Cantibrigien: Londonijs pervigili cura impreſſus per me Wynandum de Worde &c.* & tamen Robertus Allyngtonus Oxonienſis fuit, quemadmodum ex Lelando atq; Baleo in illius vita conſtat, floruitq; anno D. poſt milleſimum quadringenteſimo.

Cātabrigiéſes olim Oxoniéſium ingenijs nixi.

321 Taceo reliquos: Etonenſes aliquot ſcilicet diſcipulos Oxoniæ deſtinatos vti ſupra diximus, iam vti videtur, Cātabrigienſibus, ad remp. ſuam amplificandam conceſſos: triginta quoq; alios, quos apud Oxoniam Richardi Foxi Wintonienſis honoratiſſimi rogatu, Ioannes Morton Oxonienſis, & Cantuarienſis Archipræſul, per 30 annos teſtamento ſuo Oxoniæ curavit alendos, quorum aliquot poſtea pia nōnullorum ſollicitatione Cantabrigiæ relegantur. & duodecim illos Diſcipulos quos Gulielmus Lyhart, Collegij Orialenſis quondam præfectus, Norwicēſis poſtea Epiſcopus, per totam ſuam vitam Cantabrigiæ aluit.

322 Thomas Linacer vero Oxonienſis vt ex Lelando & Archivis inter epiſtolas patet, quem Io. Claymundus Cōment. in librum C. Plinij 7. cap. 51. *Anglorum præcipuum lumen ac ſingulare decus* vocat, vnam in medicina lectionem Cantabrigiæ ſicuti duas Oxoniæ & medicorum Collegium Londini poſuit; quem Londinenſis ipſe tanti fecit, vt ei tanquam Diuo marmoreum ſumptuoſi operis locellum in eccleſia Paulina Lōdini dedicaverit: fortaſſe quod Middendorpij errore, Linacrum pro Cantabrigienſi habendum cenſue-

Io: Claymūdus

Error Middendorpij.

rit

rit, quem Collegij omnium animarum Socium fuiſſe Oxoniæ Archiva teſtantur.

323 Ego vero Londinenſis pietatem in Oxonienſi Linacro adornando, æque laudo, ac in comparandis Ioannis Clementis & Ioannis Claymundi Oxonienſium quoq; libris, iiſq; procurandis, quod ipſe in libello de libris proprijs fatetur, induſtriam ac diligentiam certe mirificam.

324 His addam illos qui magna proficiendi ſpe, relictâ olim Cantabrigiâ, ad Caſtaleas aquas in Oxoniæ non vado, ſed mari & pelago vt ait Lelandus imbibendas tranſierunt. quod profecto amænitati & commoditati loci, poſſe aſcribi non ignoro: quicquid enim Gulielmus Stephanides, in vrbis ſuæ Lōdon: laudē ſcribat, tamen certum eſt Oxoniā aliquando iudicio & opinione quorūdā principū olim fuiſſe præpoſitam; in quorum numero eſt H. primus, tertius & quintus, Richardus & Edwardus primus &c. Maria quoq; Regina valedicta Londonia, Parliamentum ac terminum, Oxoniā quā terris magis omnibus vnam dilexit tranſtuliſſe decreverat, niſi fæni ac pabuli illic comparandi inopia, vti ſcribit incertus Author in ſua pro civitate London Apologia, conſilium eius retardaſſet: quod profecto non ſatis admiror, cum maximâ rerum copiâ & affluentiâ tot omnium ordinum congreſſus, tot Parliamenta, & Epiſcoporum ſynodos. H. 3. temporibus Oxoniæ olim celebrata fuiſſe in hiſtorijs noſtris legerim. Aut quicquid temperamenti cæli, aut naturalis patriæ regioniſque commoditatis, Ægyptios, Scythis priores & antiquiores autore Iuſtino lib. hiſtoriæ 2. comprobabat, id Oxonienſes; Cantabrigienſibus ipſis & priores, & ingenijs olim fortaſſe fæliciores ſine dubio comprobabit.

Oxoniæ temperies, & ſalubritas, & commoditas ſitûs.

325 Oxoniæ enim tria illa ſtudentium commoda quæ Hybernici profeſſores à Carolo Magno olim petijſſe dicuntur, *bonos locos, animas ingenioſas, & alimenta*, invenies: hic amęniſſimum cælum Eraſmus, ſub quo divini habitabant Platones: iucundiſſima ambulacra beatus Edmundus, in quibus bonum illum genium conveniſſe dicitur, qui autore Capgra-

Tria ſtudentium cōmoda.

uio in ſcholis quoq; ei ſemper aſſidebat, ὄλβιοι γὰρ κείνην πόλιν ἄνερες οἰκήσουσι, quod de Byzantio, Stephanus περὶ πολέων. multo igitur magis id de Oxonia dicam, quod de vrbe Ceſtria author ſatis rarus & antiquus Lucianus monachus, *itaq; mi domine frater, aut Philoſophia fuit, aut philoſophiam conſuluit, qui ſitum delegit, qui nomen aptavit*: & meritiſſimè de Oxonia, quæ induſtria philoſophorum qui de Græcia venerunt, autore Gualtero Burley, ſic fuit ordinata.

Cantabrigienſes proficiendi ſpe Oxoniã devenerunt.

326 Verum hic non locum ſed locatum (hoc enim eſt *Oxonium quare veniſti præmeditare*) Gulielmus Encourt Cantabrigienſis potiſſimum ſpectabat, qui vberioris ſciẽtiæ cauſa, Oxonium petijt, vbi brevi tantum profecit, vt autore Lelando Magiſter evaſerit: idem Baleus de Roberto Leyceſtrẽſi & de Ioanne Godwycke, qui vt ſtudiorum ſuorum curſum fælicius abſolverent (vt ait de Rob. Leyceſtrenſi) Oxonienſe gymnaſium alacres, & (quod ait de Ioanne Goodwycke) diſcendi ardore flagrantes petierunt.

327 In horum numero ipſe eſt Lelandus qui ad Tho. Wolſæi Collegium feſtinavit, cygnumq; ſuum ſibi hâc de re gratulantem inducit, *Noſtræ gloria crevit inde ſtirpis &c.* acceſſiſſet quoq; Ioannes Maior, niſi à Cantabrigienſibus, invitus prohibitus fuiſſet, cuius rei cauſas ſatis frivolas in Epiſtola ſua ad Thomam Wolſæum cui remunerandi loco Ethica dedicavit, proferre coactus eſt: Cranmerus vero ob coniugium Cantabrigiæ neglectus, ad Cardinalis Collegium feſtinanter acceſſurus, amicis ſuis in via occurrit, qui eum à ſuo propoſito dehortati ſunt, vel eo nomine quod cum ſe Theologiæ aſcripſerit, non magnificentiam (quam Oxoniæ obtinuiſſet) ſed humilitatẽ ſequeretur, autore in illius vita Matheo Cantuarienſi.

Literæ Oxonienſes ad exteros uſq; propagatæ.

328 Tum vero exteras quoq; aures Oxonienſis cultura demulcebat: Richardus Crocus græcas literas ab Oxonia ad Lypſienſe ſtudium derivavit: Thomas Morus Lovanienſes ad græcitatis ſtudia convertit; Coletus qui non Londini vt ait Polydorus, ſed Oxoniæ vt ait Matheus Cantuarienſis

Pau-

Paulinas Epiſtolas doctiſſimè interpretatus eſt,primo literas ab Oxonia in Italiam,deinde ab Italia in Londinum tranſtulit,ſuorumq; civium ingenia,Gulielmi Lilij Oxonienſis item hominis qui Regiam grammaticam edidit(nempè Ioannem Sulpitium ac Pomponium Sabinum præclaros grammatices magiſtros Romæ audiverat)induſtria ac literis excolebat.

329 Idem fecit Io.Gunthorp Oxonienſis,qui poſt reditum ab Italia Cantabrigiā ſe contulit,vbi doctrinam ſuam, fæliciſſimis ingenij monumentis teſtatiſſimam reliquit: Io. Phreas Balliolenſis Collegij ſocius,medicinam Ferrariæ vel Paduæ docuit;hic Diodorum Siculum de græco in Latinum tranſtulit, quod Poggio Florentino falſo aſcribitur; extat enim adhuc archetypon eiuſdem in bibliotheca Collegij Balliolenſis ipſius manu ſcriptum ,multo ante quam Poggij nomine divulgaretur:Cornelius quoq; Vitellius autore Polydoro Italiæ literas Oxoniā tranſtulit,quanquam Ioannem Chandelerum literatiſſimum virum & novi Collegij Cuſtodem,qui adverſus eundem autore Baleo quaſdam orationes compoſuit,acerrimum adverſarium habuit. Diodori Siculi verſio Poggio falſó aſcripta.

330 Gulielmus Gray Balliolenſis quoquè collegij ſocius,poſtquàm Guarinum Verronenſem diſertiſſimum hominem in Italia audiviſſet, adq; ſuos inſtructus Italicis delitijs redijſſet,in Epiſcopum Elienſem cooptatus eſt. At certè Ioannes Tipitoftus nobilis ille Wygorniæ Comes, Hyberniæ prorex, Balliolenſis verò alumnus,omnes Italiæ bibliothecas ſpoliavit vt Angliam,vt Oxoniam exornaret ſuam;quarū tamen delitiarum guſtum aliquem appoſuit,in Vaticana enim orationem habuit tam diſertam,tamq; divinam, vt à Pio ſecundo Pontifice Romano & purpuratis patribus multas lachrymas(quibus vocum pondera tribuit Ovidius) excuſſiſſe dicatur. Io: Tipitoftus

331 Ac mihi quidem quoniam tot ac tanta Oxonienſium benemerita,paribus honorū præmijs compenſanda videntur,ideò ea à maioribus noſtris ratio excogitata eſt, qua

 non

non delicatis balneorũ ablutionibus quod Athenis fieri ſolebat authore Gr. Nazianzeno in orat: in laudem, S. Baſilij, non accuratis ſonorum & cantilenarum more cicadarum modulationibus vt apud barbaros, vndè adoleſcentem ab ᾄδειν quod eſt canere & λέσχαι quod eſt ſcholæ, deduci, Ioannes Goropius Hermathenarum quarto exiſtimat; non obſcuris Dupondiorum, Edictaliũ, Papinianiſtarum λύτων atque προλύτων, veterum Iuriſconſultorum cognominibus, ſed per bullatarum veſtium & præſertim pilei impoſitionem, antiqua cõſuetudine, doctiſſimi Oxonienſes, ſtudiorum ſuorum premia graduſque conſecuti ſunt; tam in ſynodalibus convocationis vbi autore Roſſo in ſuo de Regibus libro, *per pilei in capite appoſitionem Archipræſulis vel Epiſcopi manu, in doctores & prædicatores ſunt admiſſi* quàm in ipſo gymnaſio Oxonienſi, qua de re Thomas Gaſcoigne libro prædicto in verbo (Pileum) ſic refert.

Origo graduũ Academicorũ

332 *Pileum quartũ genus veſtimenti dati à domino Deo Doctoribus ſuæ legis Moſayca fuit rotundum, quale pictum in Vlyſſe conſpicimus quaſi ſupera ſit media diviſa, & pars vna ponatur in capite: hoc græci ac noſtri tiaram, nonnulli galerum vocant: non habet acumen in ſummo, nec totum vſque ad comas caput tegit, ſed tertiã partem à fronte inopertam relinquit & in occipitio vitta conſtrictum eſt vt non facile labatur ex capite: eſt autem byſſinum, hæc Hieronymus in Epiſtola ad Fabiolam de veſte ſacerdotali. Oxoniæ enim ex antiquo ſtatuto & ex antiqua conſuetudine non habent vti pileis rotundis niſi doctores, S. Theologiæ, & iuris Canonici doctores, et in medicinis & legibus doctores & ſic Univerſitas ſtudij Oxonienſis à principio fundationis ſuæ per regem Alfredum qui etiam Aluredus vocatur, facere conſuevit, & ſic vſitatum fuit Oxoniæ anno Chriſti 1456. tempore meo,* inquit Thomas Gaſcoigne.

Pileum Oxonienſe.

333 Hodiernæ verò graduandi conſuetudinis ac formę iam vbique receptæ originem ſi quęras, quoniam Valentinus Erythræus in ſua de honoribus & gradibus Academicis oratione invenire non potuit, reſpondebit tibi Io. Whethaſted ſeu Frumentarius, titulo de hiſtorijs & hiſtoriographis parte pri-

primâ: ritum ſcilicet incipiendi ſivè graduandi in ſcholis, *ortũ & initium habuiſſe iuxta autorem dialogi inter Orthodoxum et Catechumenum, circa annum Dominicæ incarnationis* 1151. *tum ſiquidem Petrus Lombardus compilavit ſententias quibus collectis & compilatis, ad ſtatim poſterius tam apud Pariſios in Francia quàm etiam apud Bononiam in Italia cæperunt viri eruditione expediti in ſuis facultatibus graduari; anteà licet varij, multifarij perdocti fuerint, non tamen in ea forma qua nunc graduati erant: nam continuè antè eius canonizationem, S. Thomas non Doctor Thomas, immo verius frater Thomas ab allegantibus fuerat in ſcholis nominatus*: Cui cõſẽtit B. Rhenanus, in ſua de quibuſdã Tertulliani dogmatibus admonitione, *quod videlicet circa an. ſalutis* 1140 *apud Pariſios multi fuerunt qui ſummulas ex antiquis Theologis conſarcinarunt, vt P. Longobardus, P. Abulardus, Io. Belethus, &c. ſed ſummulæ Longobardi ab alijs recipi cæperunt & ita probari vt qui has edidiciſſent & alijs prælegiſſent, Doctoris titulum accepêre qui per exhibitionem baculi concedebatur, à bacillo bacularij dicti, vt fuerit velut quoddam mancipationis ſignum in huiuſmodi aliquod ſtudium baculi traditio quo ſic ab alienis diſtinguerentur, imitatione antiquitatis ſi non Romanorum, certe vel Francorum in Gallia, vel Gothorum atque Longobardorum in Italia: quod de promotione loquor, ſub idem tempus in iure apud Bononiã aiunt accidiſſe poſt editam à Gratiano Decretorum Rapſodiam: mox cum Doctorum numerus augeretur edita ſunt conſtitutiones de promotione, & de numero annorũ, & ſancitum eſt, vt de divinis differentes, non modò recepta ſchola decreta ſequerentur, ſed & vocabulis vterentur, & loquendi formulis in eà ſchola natis ad ſervandam ſcilicet doctrinæ concordiam*, cuius de veterum verborum vſu ſententiæ, conſentit 2. Metalogici cap. 4. Io. Sariſburienſis. Ex his refellitur Iunius qui in Academia ſua hos eoſdẽ vti diximus hodiernos gradus, vſquè adeò antiquos fuiſſè dicit, vt à Caroli Magni temporibus & primis illis ſcholæ Pariſienſis initijs repetendos cenſuerit.

Moderna grà duandi conſuetudo vnde.

Bacularij.

Error Fr: Iunij.

334 Ad Cantabrigienſem vero ſcholam, modernã hanc graduandi cõſuetudinem, adeò ſerò, tardeque deveniſſe exiſtimo, vt antè nullos illic noſtro more graduatos, quàm Oxo-

nienſium ſtatutis ac priuilegijs adornata ac inſtituta, ſub Edwardo ſecundo per curiam Rom. Vniverſitas primùm conſtitueretur, extitiſſe credidiſſem, niſi in Baleo, primum omniũ, gradum doctoratus, Humphredũ Neckton circa annũ 1259. ſuſcepiſſe Cantabrigiæ, legiſſem.

335 Quod ego certè de ſuâ ſectâ non intelligo, quaſi primus ſuæ ſectæ Carmeliticæ gradum illum ſuſcepiſſet, ſed quaſi ſimpliciter & abſolutè primus quemadmodùm de eo cecinit Lelandus

Primus graduatus Cantabrigienſis.

Laudibus Humphredum Neckton celebremus opimis
Cui data Grantanæ, laurea prima ſcholæ.

prima ſcilicet & dignitate atq; tempore, ſi Arthurianos, Honorianos Sergianos, immo Lucianos & Cadwalladrinos illos de quibus ſupra Doctores, Cantabrigiæ quondam, multis nominibus florentes, excipiendos forte memineris.

336 Illa vero pilei conferendi ſolennitas qua Venerabiles literatique viri in doctoratus & prælationes antiquitus admitti conſueverunt autore Roſſo, ab Aluredianis ipſis tẽporibus antiquiſſimis, ad moderna certe tempora Oxoniæ autore Thoma Gaſcoigne permanſit, novis ſolennitatibus adventantibus, minime extincta, quæ à Pariſijs, ſtatim ab ipſo ortu Oxonium commigrarunt.

Oxonienſes graduati antiquiores.

337 Nam Robertum Pullum ſiuè Pullenum quem de doctore Scholaſtico, ſedes Apoſtolica Cancellarium fecit autore Io. Sariſburienſi in Metalogico (quanquam Rog Waltham in compendio Morali non Cancellarium qui eodem tempore ceſſavit in curia Rom: quo Dapifer in curia Regis Gallorum, ſed Vicecancellarium eo tempore ſicut & multo antea in Apoſtolica ſede extitiſſe dicat) & Theobaldũ Stampẽſem qui ſe Magiſtrum Oxẽfordiæ vocat quemadmodum ſuperius dictum eſt, vt complures alios omittam, Oxoniæ circiter ea tempora floruiſſe ex Baleo atq; Lelando, ijſq; quæ ſupra in medium allata ſunt, ſatis conſtat; qui tamen multo ante primum Cantabrigienſem graduatum Humphredum Neckton, & vixerunt & claruerunt, & illis philoſophiæ veſti-

ſtibus induti de quibus Edwardus ſecundus in ſua ad Oxonienſes charta pro Capellano Vniverſitatis, cunctis ętatibus futuris illuxerunt & illuceſcent.

338 Atq; his quidem initijs modernus graduandi ritus ab Oxonia, ad Cantabrigienſem vſq; Academiã fælici imitatione emanavit effluxitq; quod ſi cui dubium aut incredibile videatur, is apud me reputet, non ſolum privatam ſingulorum penè Collegiorum Cantabrigiæ à tempore Oxonienſis Wickami œconomiam quod alibi diximus, ſed etiam publicam Academiæ adminiſtrandæ gerendæq; formam ab Oxonia illuc derivatam; iubente Edwardo ni fallor ſecundo, cum de ornamentis ac veſtibus Academicis apud Cantabrigienſes olim litigari cæptum eſſet, vt ſe in hac re Oxonienſium inſtitutis diligenter inhærendo accommodarent, ſtatutis quoq; ac privilegijs Oxonienſium illuc, vt ante diximus, quo primum tempore, Cantabrigia Vniverſitas facta eſt, propagatis, quod ex conſuetudinibus ipſis facile deprehendere licet. Creationes, ſtatuta & conſuetudines Cantabrigiæ ab Oxonia derivantur.

339 Extat enim in bibliotheca Magdalanenſi Oxon liber ſatis vetus MS, qui Oxonienſem creandorum magiſtrorum in veſperijs vſum, moremq; continet, in quibus reſponſurus, cucullo faciei atq; capiti obducto inter ſuos tanquam verecundiæ litans, aut quod diſputantes ignorare videatur, ſedere ſolebat, quæriq; ab illo tria, *ſub quo ſcilicet, in quo loco, & quo in tempore inciperet,* quibus reſponderi *ſub meipſo licet indigno in Eccleſia S. Mariæ Virginis & craſtina die ante Nonam.*

340 Quæ Oxonienſis conſuetudo valde antiqua (ſicut ex illo libro didici) neſcio quomodo domi iam deſueta, Cantabrigiæ inter cæteras ſolennitates ſatis religioſè obſervatur in magiſtrorum creationibus ac inceptionibus quas illi forte à comitijs Oxonienſibus, Commencements (niſi Aurelianẽſe fuiſſe ante hęc prodidiſſẽ) vulgo dici voluerũt, & quod de illa conſuetudine dixi de cõmendationibus etiam ac benedictionibus quæ in veſperijs Oxon antiquitus teſte Tho. Walſinghamo in Edwardo primo vbi de inceptionibus, S. Tho-

mæ

mæ Herefordenſis loquitur,& Ioanne Lawerne, Wygornenſi monacho. S. Theologiæ in Collegio Glouceſtrẽſi Doctore, in lecturis ſuis Theologicis Oxoniæ habitis circa annũ 1430. atq, etiam de antiqua Oxoniæ per diſtinctiones legendi forma qua Syluester Gyraldus antiquorum more Romanorum, Topographiam Hyberniæ, tribus diebus iuxta triplicem rerũ diſtinctionem in Oxonienſibus ſcholis circiter annos abhinc quadringentos autore Camdeno in ſua ad illam Topographiam præfatione exponebat, abunde ſatis confirmari poteſt.

Antiqua legẽdi forma apud Oxoniam.

341 Quid eſt igitur mi Londinenſis, quod tu vnicum tantum reſpicias Academiæ tuæ ſtatutum, quo à tuis in ſalutem & gratiam Oxonienſiũ cautum eſſe dicis libro antiquitatis Cantabrigiæ 2. ne quis extra Academiam tuam, alibi in Anglia præterquam Oxoniæ in aliqua facultate incipiat, aut lectiones ſuas ſolenniter reſumat?

Londinenſis calumnia.

342 Quaſi in tuorum gratiam quamprimum ſicut Oxonium Vniverſitas tua fieret, idem non eſſet Oxoniæ in iuramentis Magiſtrorum de non reſumendis (non dico Henrici Simeonis grad.bus quem in artibus Oxoniæ Regentem imperante Ioanne, vt apud exteros in monaſterium coaptaretur vbi nulla in ſęcularibus artibus regendi facultas conceditur, baccalaureum ſe finxiſſe ferunt) lectionibus alibi in hoc regno, quàm hic Oxoniæ & Cantabrigiæ quoq;, ſtatutũ: illã veró multiplicem ſtatutorum ac priuilegiorũ Oxonienſiũ tuis indultorum, vim atq; virtutem, quâ Academia tua hactenus floruit atq; florebit, omnino non reſpicias, immo negligas, & quod ingrati hominis eſt; tanti beneficij memoriam penitus obliterare conaris.

Simeonis gradus.

343 Certe vt prima illa graduandi forma apud Oxoniam & ſimpliciſſima, ab Aluredianis temporibus repetita & cum cæteris quæ ſerius acceſſerunt cærimonijs hactenus adhibita antiquiſſima eſt & ſolẽniſſima, ita moderna hæc ſplẽdoris Academici bene merentibus conceſſio & vſurpatio, ſive antiquitatis ſive ſolennitatis, ſive alterius neſcio cuius

mo-

momẽti ratione, omnibus ſemper viſa eſt titulis præſtare, qui in Cantabrigienſium creationibus conferuntur.

344 Illud ſi placet cõfirmabo, non ſolùm quòd cùm regnante Edwardo .4., quatuor Mendicantium ordines, de difficultate aſſequendi gradus atq; etiam ſumptibus, ſiquidẽ Cãtabrgiæ pro ſex Marcis, Oxoniæ verò non minoris quàm decem librarum expenſis, doctoratus apicem obtinerent, conqueſti fuiſſent; cùm tamen multo magis Oxoniæ quam alibi iuxta veterem illorum conſuetudinem inſignia ſui gradus ſuſcipere cuperent, vt ſcribit Gulielmus. S. Edmundi Abbas in Epiſtola ad Priorem monachorum ſtudentium Oxoniæ in libro Lecturarum Ioannis Lawerne; reſponſum illis eſſet, quod in ſumptibus exceſſiſſet, id in exercitiorum genere, & magnificentia & ſolennitate gradus facile compenſari; quãquam in paſcendis Cantabrigienſis Academiæ Regentibus non minùs illic quam Oxoniæ profuſum eſſet, quæ ex Archivis Academiæ ſatis conſtãt; ſed etiam quòd ea fuerit Oxonienſium graduum dignitas & amplitudo, vt etiam Pariſienſibus ipſis ſi non præponendos at æquandos certè Edwardus ſecundus iudicaverit, ac proinde ad Io. Viceſimum primum ſeu viceſimum ſecundum Pontificem Rom: ſic ſcribit. Graduum Oxonienſium amplitudo & dignitas.

345 *Sanctiſſimo in Chriſto patri Ioanni diuina providẽtia ſacroſanctæ Romanæ ac vniuerſalis Eccleſiæ ſummo pontifici, Edwardus eadem gratia rex Angliæ, Dominus Hyberniæ & dux Aquitaniæ de vota pedum oſcula beatorum. ſane intelleximus hanc dudũ à fælicis memoriæ Domino Boniſacio papa octavo prædeceſſore veſtro, Univerſitatibus regni Franciæ gratiam fuiſſe conceſſam, vt omnes qui gradum Magiſtralis honoris in quacunq; facultate aſſecuti fuerint, in iiſdem poſſint vbiq; terrarum lectiones reſumere, & eaſdem continuare pro ſuæ libito voluntatis abſq; novæ examinationis vel approbationis præludiis ſeu debito iterandi principii aut petendæ gratiæ cuiuſcunq;: verum quia dubium non eſt (ſecundum veterum teſtimonia ſcripturarum) Gallicanum ſtudium ab Anglicanis noſtris originale traxiſſe principium, conſtatq; talem Apoſtolicæ diſpenſationis gratiam, in Anglicani ſtudii redundare diſpen-* Charta Edwardi ſecundi Pro mutua Oxonienſis ſtudij & Pariſienſis ſocietate.

dium ſi vniverſitas noſtra Oxon cum prædictis Vniverſitatibus regni Franciæ in libertatibus & ſcholaſticis actibus non concurrat, ſanctitati veſtræ affectuoſa inſtantia ſupplicamus, quatenus ad pacem mutuam inter viros ſcholaſticos nutriendam, Univerſitatem prædictam Oxon conſimili velutis privilegio decorare: nos ſiquidem plurimum gauderemus ſi in noſtri & Vniverſitatis noſtræ prædictæ favorem quod à providentia veſtra depoſcimus exaudiretis gratioſè: quia valde nobis moleſtum foret, ſi tanta Univerſitas, aliqua noſtris adverſa temporibus pateretur, aut ad inſolitam ſervitutem redigeretur. &c. hæc Edwardus anno regni ſui vndecimo vel duodecimo.

346 Quo vti diximus tempore, Cantabrigia primùm Vniverſitas ſicut Oxonium facta eſt ab eodem pontifice Rom: qui Thomam Aquinatem doctorem Pariſienſem, & Thomam Herefordenſem eiuſdem ordinis Oxonienſem Sanctorum Albo aſcripſit; quis vero huiuſce petitionis fuerit exitus, Gulielmus Rede in ſuo Chronico commemorat.

Gratia Oxonienſibus conceſſa.

347 Eo enim tempore *regem Angliæ quoſdam ex optimatibus cum multis donis, iocalibus, & vaſis aureis ad papam miſiſſe ſcribit, quibus* (inquit) *papa fecit multas gratias & Magiſtris Regentibus in Vniverſitate Oxon.* hinc iura hinc antiqua Pariſiēſis & Oxonienſis Academiæ fœdera atq; commercia, de quibus apud autores ſæpiſſimè, & Michael Cornubienſis ſive Blaunpayn (apud Baleum) de Henrico Abricenſi Normanno,

Et procul & propius iam Francus & Anglicus æquè
Norunt Pariſiis quid feceris Oxoniaq;.

quanquam etiam in Chronico innominati autoris quæ incipit ab anno Domini 1259. multo ante hanc conceſſionem, Ioannem Peckam Pariſijs in Theologia & Oxoniæ lectiones ſuas reſumpſiſſe, legerim.

348 Tu vero hanc Edwardi epiſtolam diligenter recolas, & quæ Oxonienſes olim in ſuis ad eundem pontificem de Alcuino ſuo Pariſienſis gymnaſij autore litteris aſſeruerunt prout ante diximus, ſatis ſolide confirmata videbis: erraſſe quoq; Ioannem Gerſonem, qui in propoſitione coram pa-

Error Io: Gerſonis.

papa Benedicto, Academiam ſuam omnium primogenitam appellat, quæ ſi fuiſſet, Britonibus profecto artes illic mendicantibus, autore Boetio in libro prædicto, philoſophiæ pocula propinaſſet potiùs quam Arthuri mortem ijs obieciſſet, autore Petro de Caſa in libro de imagine mũdi, cap. de corruptione civitatis Pariſienſis.

345 Quemadmodum enim antea circa annum Domini 1279. diſſentientibus nationibus de primatu apud Pariſios, Prærogativa Anglis ſolis à pontificio Legato Simone adiudicata eſt propter Bedam Anglum, qui primus (mediante ſcilicet Alcuino) Gallos eruduiſſe dicitur, autore Gul. Worceſtrenſi & continuatore Hovedeni vſq; ad Edwardum tertiũ, ita hic Edwardus ſecundus, Alcuini nomine (cum enim tacite ſubinnuit) pari quo Pariſienſes honore afficiẽdos eſſe Oxonienſes ſuos contendit.

Angli primatum Pariſienſis ſtudij obtinent.

350 Atquè vt illic oratio noſtra exeat, vbi Londinenſis incæpit, venio nunc à literis Oxonienſiũ & gradibus ad numerum ipſum: *nam ſi à fœtus numero ordiamur* (inquit is lib. Cant. Antiquit. primo) *Ioannes Maior homo Scotus & recens Hiſtoricus ſcribit, ætate ſua annis abhinc plus minus* 50. *retroactis, extitiſſe Cãtabrigiæ quatuor aut quinque millia ſcholaſticorum: quo tempore plures Oxonij non fuiſſe idem Maior author eſt, quamvis innumerum ab ipſo initio Oxonienſis profiteatur: immò verò quo propiùs ad initia Oxonienſis ſcholæ accedes eò pauciores invenies: anno enim verbi incarnati* 1209. *autoribus Radulfo Nigro & Matheo Pariſio tria tantum millia erant: eorũ verba hæc ſunt. Clericus quidam apud Oxoniam mulierem quandã caſu interfecit, &c. vndè receſſerunt ab Oxonia ad tria millia clericorum tam magiſtri quã diſcipuli, ita quod nec vnus ex omni vniverſitate remanſit, &c.*

De numero fœtus vtriuſq; Academiæ.

351 Reſpondeo, totam Angliam illo tempore quẽadmodum ex ijſdem autoribus conſtat, bellis civilibus & interdicto laboraſſe; non mirum igitur eſſe præſertim in longa vacatione, ſi tria tantum ſcholaſticorum millia Oxoniæ remanſiſſe conſtaret: quod vero dicat Matheus ne vnum quidem ex tanto numero Oxoniæ fuiſſe relictum, neſcio quid Lelan-

Reſponſio ad argumentũ Londinenſis.

Incerta Mathæi Pariſiẽ- latio.

do atque Baleo reſponderem, qui illo ſcilicet anno nempe 1209. quanquam fortaſſe non eodem tempore, ſylveſtrũ Gyraldum topographiam ſuam in Oxonienſibus ſcholis (tametſi in vacatione non dico) expoſuiſſe, Gualterum Mapũ, Mauritium Morganium & alios Oxoniæ floruiſſe prodiderunt.

352 Cantabrigiæ verò iiſdem cauſis vigentibus tria vel duo ſcholaſticorum millia eo tempore ſtuduiſſe, doceat aliquis ſi poſſet: quanquã hic ex Ariſtotele ὀλιγανθρωπίαν Lacædemoniorum remp. evertiſſe, illic verò ex Io. Gerſone in Sermone de S. Ludovico, Pariſienſem πολυανθρωπίαν, infauſtũ admodùm auguriũ (nam in morituro animali omnes ſpiritus ad cor confluunt) fuiſſe didicerim.

Londinenſis dolus.

353 De numero igitur non magnoperè contendendum eſſet, niſi Londinenſis magni aliquid ex eo ſe lucratum fuiſſe exiſtimaſſet, qui vtinam Ioannem Maiorem paulò fideliùs in hac contentione produxiſſet: inquit enim Io. Maiorem *plures Oxoniæ quam Cantabrigiæ ſuo tempore ſtudentes non agnoviſſe:* cũ tamen vno in loco ſcilicet capite de Geſtis Scot. 5. Cantabrigiam, tam in ſcholaſticorum numero quàm in literis Oxoniâ paulò inferiorem (cui quòd ad numerum conſentit Polydorus) in alio vero loco circiter finem illius capitis in vtraque Vniverſitate ſimul & coniunctim, non ſeparatim vt interpretatur Londinenſis, quatuor aut quinque millia ſcholaſticorum inveniri, Ioannes Maior ſcribat.

354 Quod ſi à primis Academiæ Oxonienſis incunabulis, quod libenter obſervari Londinenſis cupit, res repetenda fuerit, fateor equidem cum Aluredus ad reſtituendam Oxonienſem Academiam acceſſiſſet, quæ prima omnium in hoc regno poſt veterum tranſlationem, tanquàm Attica tellus è diluvijs effulſit, pauciores fuiſſe ſcholares quàm priſcis tẽporibus ob tyrannidem Paganorum, autore Aſſerio.

Oxonienſis fœtus numerus.

355 At ſi veteres illos ſcholares quorum incertus nobis eſt numerus, quos Aluredus Oxoniæ ſuperſtites invenit, illis addideris 78. quos ipſe autore Roſſo in tribus ſuis collegijs

ſtã-

inſtar ſociorum collocavit, & quos ex omni gente ſua congregavit, autore Aſſerio, cùm edixiſſet vt omnes quibus eſſent filij eos literis imbuendos curarent, autore Alredo Rhievallenſi, idquè Oxoniæ, vbi grammaticalis ludus ijs aperiebatur autore Lelando, profectò non dubito quin multò plures cogitabis quàm qui, non dicam ex parvo illo fonte de quo P. Bleſenſis in Appendice notiſſimo, emanare, ſed in paruis horreis & domibus(vbi Monachi Croylandenſes primo docuerunt)contineri potuerunt.

356 Nequè verò deſunt alia huiuſce aſſertionis argumẽta: nam Theobaldus Stampenſis de quo ſupra diximus, aulæ neſcio cuius Oxonię olim vt videtur Principalis, centum clericis præfuiſſe dicitur: ex quo quid de cæteris ſentiendum fuerit aliqua ex parte conſtat ſi vnius Principalis regimini atquè curæ tot clerici demandati fuerint: quod idem quoq; ex ſcriptoribus vtriuſq; Acad. ſtatuendũ eſt; nam ſi multo plures Oxonienſes quã Cantabrigienſes ſcriptores extiterunt quod ſupra affirmavimus, quis profectò Oxonienſes meos aut numeroſiores, aut priores, aut illis doctiores olim fuiſſe negabit?

357 Præter aulas etiam circiter 200. vt alibi receenſebimus, locellos, introitus, cameras de quibus Gulielmus Lynwoddus in conſtitutionem Thomæ Arundelij de Wicleſianis libris abolendis, cùm nõ vltra viginti veteres aulas in Cãtabrigia Londinenſis recenſeat, complura fuerunt ſcholariũ Oxoniæ hoſpitia, quæ revera ædes erant Burgenſium certo pretio conductæ, quarum numerum hinc conijcere liquet, quod in Oxonia ſeptingenta & quinquaginta, in Cãtabrigia vero tercentum & octoginta ſeptem tantum manſiònes, Liber Cenſualis apud Camdenum commemorat.

Aulæ Antiquæ Oxon.

Oxonienſis urbs multò amplior eſt & erat Cantabrigiã.

358 Quatuor vero ſcholares in vno hoſpitio, hoc eſt in vna camera(ſic enim interdum hoſpitium pro camera ſumitur)ſtuduiſſe, author eſt Math: Paris. in loco prædicto de ſuſpenſis clericis: & tres ſcholares in camera beati Richardi Oxoniæ in hoſpitio quodam ſtuduiſſe refert Io. Capgravus in illius vita, quia copia ſcholarium & frequentia, loci anguſtias

Innumerabilis olim Oxonienſum multitudo.

Inanis conjectura Londinenſis.

peperit:innumerabilem enim ſcholariū Oxonienſium multitudinem Bonifacio Cantuarienſi occurriſſe, in Henrico 3. idem Pariſienſis refert, etiam ante Scholarium Pariſienſium adventum, cuius nullam Londinenſis excogitare potuit rationem niſi quod Oxonia Galliæ vicinior & proximior Cātabrigiâ fuerit, quod de omiſſa quoq. Cantabrigiæ mentione apud varios autores quoties de Oxonia & ſtud*ij*s huius regni loquendum eſſet, reſpondere potuiſſet.

Franciſcanorū & Prædicatorum adventus Oxon.

359 Quid igitur (vt Franciſcanos omittam qui è Gallia in Angliam anno Domini 1227. devenientes, ſtatim Oxoniam convolarunt, & ſcholam illic aperuerunt teſte Baleo in vita Rich. Kyngeſthorpe) fratres prædicatores induxit, vt poſt primum in Anglia appulſum circiter idem tempus anno ni fallor 1231. à Cantuaria celerrimè Londinum venientes, Cantabrigiam non adierunt, ſed ſumma feſtinatione Oxoniam contenderunt, vbi ſtatim officinas ſuas eruditionis & cognitionis pleniſſimas aperuerunt autore in hiſtoria ſua Nicholao Triveto?

Triginta millia ſtudentium Oxon.

360 Loci proculdubio celebritas atq; frequentia: ea enim ea inquam fuit cauſa, quæ hanc vocem à Richardo Fitzrauf Armachano in propoſitione coram papa extorquebat, *In ſtudio Oxon meo tempore* (id eſt temporibus Edwardi ſecundi & tertij) *erant triginta millia ſtudentium, his diebus vix reperiuntur ſex millia &c* quod Londinēſi miraculi inſtar videatur ſi velit, modo quod iam fecit (cum tam illuſtre teſtimonium in ſuorum numerum nequaquam quærere ne dum invenire poterit) victum ſe ſuperatumq; fateatur.

Quæſtio de numero ſtudentium in viſitatione Oxon.

362 A Reginaldo Polo autem qui ſummum Academicæ dignitatis apicem in Oxonia poſt Dominum Io. Maſon obtinuit, tuendo atq; augendo ſtudentium numero optimè conſultum eſt, dum inter articulos in Academiæ Oxonienſis viſitatione inquirēdos, *an ſolitus eſſet in Univerſitate Oxon ſtudentium numerus & ſi diminutus eſſet cauſa diceretur*, imprimis inquirendum ſtatuit atq; decrevit.

362 Hæc Reginaldus Polus, S. Mariæ non Siciliæ vt falſo

ſò Lódinenſis,in Coſmedin diaconus Cardinalis bis ni fallor ad papatum electus, Archiepiſcopus Cant. & ab anno Domini 1556.vſquè ad annum 1560.vt Archiva teſtãtur, ſupremus Academiæ, non Cantabrigienſis, quod libro hiſtoriæ Cantabr.2.Londinenſis falſò affirmat, ſed Oxonienſis Cancellarius.

Error Londinenſis.

363 Oxonienſem enim fuiſſe (quicquid crepat Londinenſis) author eſt in illius vita Andreas Duditius & Matheus Cantuarienſis;porrò,anno Domini 1523.indictione vndecima,pontificatus Adriani ſexti primo, Februarij decimo quarto,vna cum Domino Ioanne Foxo,per Io.Claymundũ Prçſidentem, in verum & perpetuum collegij Corporis Chriſti in Vniverſitate Oxon ſocium,fuiſſe admiſſum,illius Collegij Regeſtrum fideliſſimè teſtatur.Hodiernus autem ſcholarium Oxonienſium numerus quemadmodum anno Domini 1607. ex diligenti luſtratione(ni fallor)compertum habeo, circiter tria millia plus minùs,continet: Cantabrigiæ an tot fuerint,illud,certe dubito:ſiquidem anno D.1574, ſcholares Cantabrigiæ fuerunt numero tantum 1767,quemadmodum ex ipſius Londinenſis computo liquet;lib.hiſt.Cantabrig.1. Homerus Iliados ſecundo,Græcos numeroſiores Troianis hoc experimento probat,quia ſi Græcis in convivio conſidentibus Troiani miniſtrarent, πολλαὶ μὲν δεκάδες δεῦοιατο οἰνοχόοιο.

Cardinalis Polus,Collegij Corp.Chriſti Oxon.alũnus.

364 Hæc de hiſtoria,rebuſq; veſtris Doctiſſimi Oxonienſes ad omnem poſteritatem tranſmittenda cenſui: in quibus quantum ego operæ,fidei,ac diligẽtiæ,tantum vos amoris ac benevolentię ponite:ſi quid præſtiti(quod ſentio quam ſit exiguum)id totum Veſtrum eſſe nec ſine cõmunis cauſæ periculo cui ſubvenire religione quadam ſinguli tenemur aut à vobis deſeri aut ab alijs convelli aut labefactari poſſe, dico & édico.Mihi vero pro mercede abunde ſatiſfiet,ſi lectorem cùm diligentem,tùm correctorem meorum,peritum atq; modeſtum invenero:quemadmodum enim nec lectorem mihi,ita nec correctorem,nimium ſibi deditum eſſe cupio:ſi quid veri ex antiquis hiſtoriarum oraculis in medium

Concluſio totius operis.

allatum viderit,ſciat quidem id in exiſtendo eſſe ſuum, in amando vero & proſequendo eſſe tum eius,tum meum: ſin vero falſi nonnihil deprehēderit id agnoſco in condēdo eſſe non tam meum,quam eorū qui me deceperunt:in cavendo autem(vti ſpero)& eius eſſe quidem,& meum. Quod autē magnitudine operis,& monumentorum comparandorum difficultate deſideratur,illud votis expleo.

365 Paci interim atq; concordiæ ſtudeamus ὄρνεα φίλα mi Londinenſis,& ſancta fœdera inter vtramq; Academiam ſtabiliantur:ne ſi ſecus fiat,ſi aſſiduis vtrinq; factionibus ac ſimultatibus res agatur,illud aliquando eveniat, vt vel tranſlatis Academijs vel imminutis vehemēter privilegijs quod olim cogitatum eſt,autore in Epiſtola ad Oxonienſes Gulielmo Warrhamo,omnis literarum ſpendor & amplitudo in ſqualorem convertatur;atque ita dum vna alteram antiquitate cæteriſq; ornamentis (ac certe vtinam ambæ eſſent quemadmodum illę duæ vrbes Anchiala & Tharſus à Sardanapalo, vno die conditæ,autore Stephano περὶ πόλεων)ſuperare contendit,aut in certiſſimum diſcrimen vtraq; deventura,aut penitus interitura fuerit.Quod Deus Opt:Max: avertat.

Libri Tertij finis.

Τῷ θεῷ καὶ ἀνθρώποις χάρις.

INDEX RERVM ET VERBOrum quæ in hiſce tribus Apologiæ *noſtræ libris continentur.*

A

Abendoniæ antiquitas, 142 Monaſterium eius ab Oxonienſibus ciuibus direptum 299 eius pōs 316.
Acca Hagulſtadenſis nō ſtuduit Cātabrigiæ, 172.
Academicarū vrbium dignitas, 140.
Academiæ vtriuſq; antiquitatis teſtes. 229. 230. & antiquitatis vtriuſq; diſcrimen. 231.
Adulteratoris conſilium in diplomatibus fingendis 73.
Ædificia veterum. 92.
Almarus Archidiaconus 76
Almericus Cantabrigiæ Rector 93.
Aldelmus Malmeſbur. 125
Alcuinus Pariſiorum author. 158. 162 fuit Oxonienſis 178. 378.
Alexandr. Hales Oxonienſis, 159
Algarus Comes. S. Frideſwidæ procus, 165.
Alfwerdus Oxoniæ ſtuduit. 204.
Aluredus reſtituit Oxoniam, 115. 118, non eſt primus Oxoniæ conditor 147. 179. tres aulas Oxoniæ poſuit 188, 189. 190, 230. 231. illius reſtitutionis hiſtoria, 182. 185 Aulas ſuas reditibus dotavit. 191. fortunas ſuas ſcholaribus Oxon diſtribuit, 192, 193 eius edictum 197 eius vnctio 199. 194 cum Oxonienſes reſtitutorem agnoſcunt, 200. 201 eius inſignia ibid. illius reſtitutionis explicatio 204.
Alfredi Beuerlacenſis opera, 132.
Ambrones, 4, 42.
Antiquarius Cantabrigienſis, 2 Oxonienſis 3
Anaxagoras / Anaximander } 13 an Cantabrigiæ docuerint: 22 23. 24. Anaxagoras non ſepelitur Cantabrigiæ 25 hæreticus 52.
Anglorum & Britonum olim fides, 49. 91.
Antichriſtum Hyberni neſciunt 159
Anonymorum fides 19
Anglicanæ linguæ iactura, 214.
Apologiæ ratio & inſtitutio 5
Archidiaconorum antiquitas 67. 68.
Archiepiſcopalis iuriſdictio. 66
Archiepiſcopatus London tranſlatio, 153
Archiepiſcopi Cantuarienſes 232
Archiflamines, 64
Ariſtotelis fons Oxoniæ, 123 eius ſecreta 157 197.
Arthurus magnus 42 eius diploma ad Cantabrigiam examinatum, 45. 46. 47. 48 &c. eius ſigillum, 46 nō fuit monarcha, 48 eius obitus, 50. 51. 58 non reſtituit Cantabrigiam, 51 eius crudelitas 52 fuit infeſtus Romanis 53 eius leges 54 eius Magi ibid. eius coronatio duplex 57
Aſclepiadorus Britanniæ rex 93.
Aſſerij Meneuenſis exemplaria varia, 144.
Athenæ, 149.
Atrebatij, 115.
Athelſtanus rex 44.
Averroes quo tempore claruit 107.
Aurelianenſe ſtudium, 107. 129.

Auguſtini concio,70.
Aurelianus Conanus 48
Aula { Sampſonis Oxoniæ,112. 123 / Paulina,147 / S Neoti,188. / Vrbana.ibid. }
Auguſtinenſes diſputationes Oxon 326.

B

Baronij lapſus in obitu Bedæ,182
Ballivi Oxon: à Cancellario ex communicati,276.325.
Bangorenſes Monachi,185
Bartholomeus 32
Baſclenſes,10
Baſilienſe concilium 313
Bagley ſylua prope Oxon 124.
Bedas,33 eius exemplaria ibid. eius opera 177 non poſuit ſtudium Granteceſtriæ, 37.38.116 non fuit Cantabrigiæ 172.173 aut Romæ ibid. vbi natus,173 quando claruit 177.vbi probabilius eſt eum ſtuduiſſe,179 eius obitus 181.
Beorna Orientaliũ Anglorũ rex 80
Beaumont 123
Belleſitenſis ſcholę forma,125
Belloſitum,114.118.
Bernardus 99
Beverlacum,169
Binſeya,166
Britonum ſcholæ.7
Britanniæ excidium 51 Britannorũ chirographa 59 eorum cum Scotis diſcordiæ 155.
Britones artes Pariſijs mendicant, 161
Britannia vnde 98 eius clima 193.
Brithwaldus Cantuarienſis,78.
Brutus 113.114
Broadford prope Oxon 136
Bulla quid ſig.62
Burgrhedus Merciorum rex 187
Burgenſes Parlamentarij Vniverſitatis Oxon 265
Burgenſium Oxon pæna 300

C

Cadomenſis ſtudij origo 160
Cadwalladrus 42 diplomatis eius ad Cantabrigiam examen, 89, 90.91:92 &c.104
Caergrant 41.36 à Saxonibus everſa 32. non eſt eadem vrbs cum hodierna Cantabrigia 31.34
Caerleonenſe gymnaſium 54 125.
Caer Boſa 118.128.133
Caer Vortigern 131 133.145
Caerpenhuelcoit 131.
Caer Oxon 134.135
Caleva 115
Calendarium Gregorianum 208
Camboritum 37.
Cambrigia 37
Cantabri fabuloſa hiſtoria 9.10.reijcitur 127.128 Cantabrum graviſſimi autores ſiluerunt 27
Cantabrigia non habet Cantabrũ authorem 10.11.12.13 &c.eius ficta origo 18.35 eius nomen & etymologia examinatur 21.22 eius laus 39 eſt Burgus 39 40 eius caſtrum 41 eius excidium,70.105,eius origo vera 106,109,eius fluvius 108 quando Vniverſitas facta 109,110.eius politia ab Oxonia derivata 110.111. eſt Oxonię colonia 130. eius Altitudo 139.eius exilitas ſub Io.Rege 269.& ſub Hen 3°.279 280.eius nouitas 345.346.
Cantabrigienſes non ſunt Romam tran-

tranſlati à Caſſibelano,22. An Brytanni fuerint ſub Arthuro 48.49. An baptizati ſub Lucio,55. Nō ſtudebant Northamptoniæ cum Oxonienſibus,279,280. diſcendi cauſa aliquando Oxoniam convolarunt, 370.
Cancellarij nomen,75. Cancellarius Cātabrig:ſub Honorio.10 68.75. Cācellarij Oxō iuriſdictio,257.258 Reſiſtit Rogero de Mortuo mari. 295 præeſt foro Oxonienſi, 296. præeſt toti ciuitati Oxon.301 Romam citatur,302.
Cancellaria Rom curiæ,84.
Cantuarienſis ſchola,99. Collegium Oxon,306,
Candytche Oxoniæ,244.
Cantaria de Wyndeſore.320.
Carmelitarum Domus Oxon,123.
Corolus Magnus,158.
Caſtrum Oxon,212.Cantabrig.213
Cedda Sanctus.80.
Cenſualis Liber,39 210.
Cerdicus Rex,48,
Chirographa,47,
Chronicorum Brytan & Anglicorū diſſonantia,90.
Cherwell fluvius ad Oxon,118 137
Chartarum Cantabrigienſium antiquitas,250.
Chembrigia,10,21.
Civitatis definitio,141.
Clementinarum liber,360.361.362
Cnutonis Regis concilium Oxonię 208.
Conſecratio Epiſcoporum Angliæ antiquitus 80.
Conſtantinus Magnus,93.
Cotenham Manerium ad Cantabrig.106.
Contentiones cum Oxonienſibus de antiquitate 1.2.
conciones Quadrageſimales Oxon,189.
Computum Evangelij & Dionyſij. 208.
conſuetudinis vis.254.
colliſtrigium Oxon.302.
conſtantienſe concilium.311.312.
collegium { In caſtro Oxon: 315. / Etonenſe,317. / Regium cantabr.317.
Croylandiæ Abbatia incenſa, 105. reſtituta,106.
cuneglaſus 48,
Cymbri 43.

D

Daci,42,43 ijdem cum Danis. 44 Danorum furor,72. Cantabrigiam evertūt,105. Oxoniam & Cātabrigiam capiunt, 207.208, eorum cæde sin Oxonia.205.
David Sanctus: aliâs Dewy.58
Decanus chriſtianitatis Oxon,242
Decretalium liber Oxoniam tranſmiſſus,256,358
Decretales Epiſtolæ,65
Diocletianus, 41,42
Diplomata,45,112, eorum conflagratio,85
Diœceſanus Epiſcopus, 68
Didacus Oxonię Rex,166
Diodori Siculi editio Lat: 371
Dionyſius Areopagita,163
Diſputationes in Theologia Oxon, 349,350
Diſcordia { In electione Cancellarij Oxon,267 / Inter Cancellarium & ſcholares Oxon,260,295 / Inter clericos & laicos Oxon, 268,270,275,276,285,286,287

Diſcordia
287,288,299,300,325,326,327
Inter clericos Oxon & Legati ſeruos, 271
Inter clericos Oxon & Iudęos, 275
Inter Prędicātes & ſcholares Oxon, 291, 292
Inter clericos Oxō & ſeruos Abbatis de Oſney & Rewley, 294
Auſtralium cū Borealibus Oxon, 296, 309
Scholarium cum Mendicantibus, 303
Artiſtarum cum alijs Profeſſoribus, ibid.
Medicorū cū Iuriſcōſultis, 304
Artiſtarum inter ſe, 304
Scholarium cum Frideſwidenſibus, 305
Cancellarij cum Procuratoribus Oxon, 307
Mertonenſiū cum Maiore Oxon, 309
Legiſtarum cum alijs facultatibus, ibid
Anglorum ſivè Oxonienſiū de primatu cum Hiſpanis, Parifijs, 312
Oxonienſium cū Archiepiſcopo Cantuar. 314
Devonienſium & Cornubienſium cum cæteris, 415
Oxonienſiū inter ſe varia, 320
Artiſtarum cum Grammaticis Oxon, 321
Artiſtarum cum Civiliſtis, ibid.
Burgēſium Oxon inter ſe, 323
Abbatis de Oſney cum præfecto collegij Vniverſitatis Oxon, 189
Cancellarij Oxon cum Eleemoſynario Regis, 324
Religioſorū Oxon cum Archiepiſcopo Cantuar. 354
Archiepiſcopi Cantuar. cū Epiſcopo Lyncolnienſi. 257, Cācellarii Oxon cum Epiſcopo Lyncoln. 253. 265. 262, cum eius Archidiacono, 256
Oxoniæ & Cantabrigiæ eadē, 283
Alia Cantabrigiæ, 283
Varia Cantabrigienſium inter ſe 333.
Dobuni, 115
Doctrina in monaſterijs, 154
Doctrina vtriuſq; Academiæ, 334, 335, 337, &c.
Dorceſtrenſis Epiſcopatus. 258, 259
Druydes an Cantabrigiæ docuerunt, 5, 6
Dubritius Sanctus, 57
Durotriges, 117

E

Ebrancus: 118
Eccleſia
S. Egidij Oxon, 118, 122
S. Mariæ Virg. Oxon. 118, 122, 301, &c.
S. Frideſwidæ Oxon, 120
D. Petri Oxon, 144
Sarum, 170
S. Georgij in caſtro Oxon, 212, 228, 229
Edwardus
Senior, 42, 43, an Cantabrigiā reſtituerit, 95, 96, 101, 102, 103, 104
Oxoniæ ſtuduit, 198
Primus, Oxonienſis, 281
Secundus, 108
Tertius Oxoniæ ſtuduit, 297
Quartus, 319, 322
Quintus Oxoniæ ſtuduit, 322
Sanctus, 44

Ed-

Edgarus Rex, 44
Editio Hiſtoriæ vtriuſq; Matthei, 283, 284
Edmundus Rex, 44
Edwynus Rex, 44
Edmundus ferreum latus, 208
Egbertus Archiepiſcopus Eborac. 94, 95
Eldredus Rex, 44
Eleutherij conceſſio Cantabrigiæ, 56, 57
Elfleda Aluredi filia, 105
Erigena vnde, 195
Eſtangliæ vaſtatio, 50
Ethelbertus Rex, 43
Ethelredus Rex, 105
Everſiones Cantabrigiæ, 41, 42, 43
Eugenij quarti bulla ad Cantabrigiam 81, eius examen, 84, ab Honorio excommunicatur, 88
Excommunicatio, 65
Exemptio Cantabrigienſium, 65, 66 74, 85, 259, 260 Oxonienſium, 254, 257, 258, Oxonieſes ſuam reſignāt, 261
Exham, 172

F

Feneſtra in templo, B. Mariȩ Oxon, 202
Fœlix Burgundio, 69, 74, non poſuit ſtudium Cantabrigiȩ, 98, 99
Ferrarienſe concilium, 313
Flamines, 64
Fluvij Tauris aſſimulati, 166
Folcmote, 54
Franciſcanorum adventus Oxoniam, 382
Franciſcus Sanctus, 155
Frideſwidæ hiſtoria, 165, monaſterium incenſum, ibid. 205, reſtitutum, 206, varia eius ſors, ibid. 207, eius crux, 281, 282, eius Canonicorū privilegium, 234

G

Gallorum Academię, 99
S. Germanus Oxoniæ ſtuduit, 122, 125, 145
Geographis Oxonia notiſſima, 138
Gildas fictus, 26, eius caſtigatio, 51, Sapiens Oxonię ſtuduit, 146
Giſlebertus monachus, 106
Glaſconia, 164
Gorbomannus, 30
Grāteceſtria civitatula deſolata, 32 33, 34, 30, 31, 181, eius pons, 35, muraſa 38. eius excidium, 50
Granta, 37
Greeklade, 113, 115, 120, 116, eius ſcholę Oxonium tranſlatio, 125, 126 129
Greekehall Oxoniæ, 123
Græca lingua in conſtitut. Clement 362, eius ſors varia in vtraq; Acad. 364, 365, 366, 370
Graduum Academicorum ratio & origo, 372, 373, &c.
Graduati Antiquiores vtriuſq; Acad. 374. eorum in creationibus ſuis conſuetudines, 375
Gradus Simeonis, 376
Graduum Oxon: amplitudo, 377
Gulielmi nomen vſitatū apud Saxones, 238
Gulielm. Dunelm. Vniverſitatis Aulam magnam in Oxonia reſtituit, 191, 236, 237
Gul. Malmeſburienſis opera, 198, 199, 226
Gul. Neuſtriorum dux 105, Oxonienſibus infeſtus 213, 214, 215

Gul. Kairlipho Epiſcopus Dunelm. 237
Gul. Shirewoode non eſt Gul. Dunelmenſis, 239, 241.
Gul. Warrhamus, 324, 325
Gualterus Calenius, 225
Gualterus de cõſtantijs, 226
Gurguntius 8. 21
Guthrunus baptizatus, 95
Gygantes non ſtuduerunt cantabrigiæ, 6

H

Haraldus Levipes, 209
Harehall Oxoniæ, 317
Hayle vnde, 117
Hæretici Gerardini Oxoniæ convicti, 233
Henricus { Primus Oxonienſis 47, 48
Quintus Oxonienſis, 315
Sextus, 316, 318
Septimus 323
Octavus, 327 eius divortiũ, 332 }
Henricus Woodhill, 306
Henricus Crompe eiectus, 307
Hebraicę linguę in Oxonia profeſſio, 363
Heruſordenſe concilium, 85
Hiſtoria Bedæ ſaxonica, 26 Anglicana, 34
Hiſtorię & vaticinij diſcrimen, 152
Hiſpanorum & Gallorum cõtroverſię, 155
Hoelus Gildę frater, 52
Honorius pontifex Rom 42. eius ad Cantabrigiam Reſcriptum, 60. examen, 61, &c: non ſtuduit Cantabrigię 63. fuit hęreticus, 63
Hoſpitale, S. Bartholomei propè Oxon. 124
Hybernenſium doctrina olim. 157. eorum pueri, 100. eorum gymnaſiũ Plantolum, 164
Hybernia Oxonię tributaria, 164
Hybernia parua, 164
Hugo Bigotus. 228

I

Iacobi Regis Oxoniã adventus. 124
Iceni qui. 138
Ieoffridus Abbas. 106
Ieruſalem vrbs. 118
Inguar & vbba. 43
Interdictum Gregorianum. 71. 69. 70. 127. 180.
Indultum quid 78
Ingulphus Croylandenſis. 105. Oxonienſis. 216. 230
Inſcriptiones publicę. 169
Inſignia vtriuſq; Academię. 201
Innocentij quarti ad Oxonienſes Reſcriptum. 252
Incorporatio Vniverſitatis Oxon. 265
Ioannis nomen vſitatum apud antiquos Saxones 239
Io. Roſſi ſententia de origine Cantabrig: ex nigro codice. 7. 8.
Ioannes { Papa Rom. dictus, 21. 109.
De Beverley Oxonienſis. 169. 170. 171. 172
Erigena cuias, 195. non eſt idem cum Io: Scoto. 196 non fuit Cantabrigienſis ſed Oxonienſis. 196. 197. non fuit hæreticus. 198
Manduith antiquus Mathematicus Oxon 216
Sariſburienſis. 225
Malborne. 227
Sharpe textor. 233
Summerſet. 318 }

Irea

Iren pro ychen.146
Iſis fluvius.136.137
Iudæi Oxon Cancellario parebant. 276. eorum in crucifixũ furor. 281 282.

K

Kynotus Cantabrigię Rector ſub Arthuro. 57
Kincus. 58

L

Lanfrancus cantuar. Archiep.70
Lechelade. 114
Legendi antiqua forma in oxonia. 376
Lelandus 11.12. odio habitus eſt. 130
Lignum 92.
Linguarum profeſſio in Oxonia. 359 360
Literarum origo & motus. 158.159
Londinenſis diſſimulatio. 3. 4. eius errores 3 dolus.186.9. eius nigrum Evangelium,13 eius autores. 14. erroris origo.31
Lydgatus 13. eius carmen de Cantabrigia 14. fuit hęreticus ex ſententia Londinenſis. 20
Lucius Rex.55 an à Cantabrigienſibus baptizatus.56.nihil ijs indulſit. 56
Ludovicus Sanctus. 162
Lugdunenſis ſtudij antiquitas. 162
Lutherus.329

M

Maioris & Aldermannorũ Oxoninſtitutio. 234. eorum ſupplicium & ſuſpenſio.285.
Maior & Balliui Oxon á Cancellario excommunicati,33 2.
Malmeſburia,125.
Mancuſſa,211.
Marca auri,211.
Matilda Imperatrix Oxoniæ obſeſſa,228.
Mathematica Oxoniæ lectitata, 252.353.
Maximinianus,41.
Mendacium Herriſoni,25.
Memprittius Brytonũ Rex,118.120.
Merlinus Ambroſ,Caledonius,151. vtriuſq; vaticinia,153. 148.149 150.
Mertonenſium fundi,40.181:
Mertij,117.187.
Monaſteriorum exemptio.86. eorũ ſcholæ.172.
Monachi Secularibus infenſi,154. 155.
Motbell,54.

N

Neotus Sanctus,96.185. 186. nõ eſt author collegij noui in Oxonia 189.
Niger codex cantabrigienſis, 11. 130 eius author 14.
Nich. Tuſculanus Legatus Rom.269
Northamptonenſe ſtudium inchoatur 277. caſſatur 278.
Northamptonenſium clericorum virtus & fortitudo,277.278.
Nundinæ S.Frideſwidæ.305.

O

Octauius Rex. Bryt. 41.
Octa cantionorum Rex,48.
Ochenfurt.135.

Octo.

Octobonus pōtificius Legatus 180.
Offa rex Oxonienſes ſcholas reſtituit. 177.
Oliverus Sutton Epiſcopus Lyncoln. 252.
Oroſij tranſlatio Aluredi ana. 195.
Orientalium Anglorum triplex cōverſio, 63. eorum ruditas & inſcitia. 72. 98.
Originaliū diplomatum Cantabrig. incenſa. 111.
Originalia præſtantia 84. 85. 88. 89.
Orialenſe coll 310. 314.
Oppida Britannorū qualia olim 92.
Oxenfordiæ nomen vnde 114. 135. 165. non eſt Ouſeford 136. 137. eius antiqua nomina. 131. eſt eadem cū Belleſito. 128. eius altitudo. 139. ſitus. 118. 121, flumen. 92. 93. conſul olim 133. 134. amęnitas. 287. 369. 370 murata fuit ante cōqueſtum Anglię 209. non eſt Regibus intercluſa. 166 antiquior Abyngdonia, 142. & Cantabrigia 110. 148. &c. eam Edward. senior tenuit. 204. &c. eius gymnaſium. 70. & gymnaſij illius laus & antiquitas. 77. 251. 344. 345. 178 eius hiſtoriola. 113. 121. 129. eius origo à Græcis philoſophis. 113. 114. 118. 121. eius limites. 124. 313, prima Vniverſitas Anglorum. 126. 127. eius antiquitatis teſtes. 215. 216. &c. eius privilegia 247. 248. ſacris interdicta. 180 273, 274 eius varia eruditio, 339 340. &c. & 366. eius præcedentia, 361. eius doctrinæ motus. 153. 156. exilium 157. 158. reditus per Gallias. 158. 163. ad Glaſconiā. 164. ad Oxoniam 164. eſt maior & amplior Cantabrigia. 381.
Oxonienſes Iceni nō ſunt 138. eorum ſtatuta Cantabrigienſibus conceſſa. 85. 88. Cantabrigiæ docent. 102. eorum geſta Pariſijs 159. 160. eorum Catalogus. 171. linguam Anglicanam conſervant. 214. ijs præmia deferuntur publice 266. non tranſmigrarunt Cantabrigiam ſub rege Ioanne 269. 270. non ſtudebāt Sariſburiæ. 274. non erant vrbe ſua eiecti ab Henr. 3. 277. Stanfordiā olim aliqua ex parte ſe contulerunt 296 de ſchiſmate deliberant. 310. Pariſienſes ad certamen prouocarunt ibid. nec non & Cantabrigiēſes. 335. 336. orthodoxi fuerunt. 349 eorū fælicitas. 50. 51 Ariſtotelici fuerunt ſēper. 355. defecerūt tamē aliquando. 357. eorum in Cantabrigienſes bene merita. 367. 368. Cantabrigienſium ſtudijs valde profuerūt 371. eorum cum Pariſienſibus ſocietas. 377. 378. eorum de primatu cum Pariſienſibus contentio. 379. eorum alumnorum numerus. 379. 380. 381 382. 383.

P

Pagani. 65. eorum gymnaſia. 117.
Pædagogium. 100.
Partholayn Hyberniæ Dux. 8 10.
Pariſij. 149.
Pariſienſium origo. 158. 159. Magi & Druydes. 160. antiquitas. 161. inopia 179. invitatio ad Oxoniam. 248 249. corruptela. 348. 349. errores. 354 defectus. 356. 357.
Parochiarum origo. 68. 69.
Paſcha veterum 155.
Pelagiani. 42. 71. 72 75. eorum errores apud Anglos. 155.
Petrus Payne. 308.
Penda tyrannus non reſtituit, aut

Inſtituit Cantabrigiam. 117, 129
Picti. 42
Pileum graduatorũ ornamẽtũ. 372
Piſanum concilium. 311
Polydorus an nigro codici Cantabrigienſi conſentiat. 28. 29
Pontifex Rom. ſeipſum excommunicat. 79
Primatus Pontificius. 60
Privilegium quid. 78. 254
Privilegia Oxon. 114. 259, 264. 286 diminuta 331 conceſſa ab Henrico Octavo. 332. Cantabrigienſibus conceſſa. 108. 109
Procurator Borealis, Auſtralis, 298
Procuratorum turbulenta electio. 331. eorũ libri ſtatutorũ Oxon. 121
Prædicantes Oxoniam veniant. 382
Pſeudochriſtus Oxoniæ convictus. 233
Pueri nomen quid ſibi velit 100
Pullenus & diſcipuli eius. 108 225
Pythagoras Gualteri Mape. 6. 7. eius ædes cantabrigiæ. 319

R

Reditus antiqui Vniverſitatis Oxon. 293
Reginenſe collegium direptũ. 304
Religioſorum Oxon errores. 354
Reginaldus Polus Oxonienſis. 383
Reginaldus Peacock 308 309.
Rich. Aungeruile Oxoniæ quid rei geſſit. 244. 243
Rich. Tertius. Oxonienſibus propitius. 323
Rich. Foxus Oxoniſiẽbus fauet 323. 324
Rob. Bertune 226
Rob. Canutus 226
Rob. Folioth 227
Rob. de Olleyo. 229
Rob. Stillington Epiſcopus Bath. & Wells. 263. 264
Rob. Wells civis Oxon. 286
Rob. Groſted Oxonienſis, 347. 348
Rogeri Bacon laus 353
Rog Hovendenus. 226
Rog. Swicetus Oxonienſis, 342, 343
Roſſi inconſtantia. 104. eius liber de Academijs Britan. 119
Rydychen. 118. 133.

S

Sabertus Rex. 80.
Salutationes Pontificiæ in Bullis 75
Sapientia ad vadum Boum. 148.
Sariſburienſis Eccleſiæ ritus in divinis Officijs celebrandis. 186.
Saxones. 42.
Schiſma Vniverſale in Eccleſia. 310.
Schola Anglorum Romæ. 187. 188.
Scriptores vtriuſq; Academiæ 337.
Scripturæ textus Oxoniẽſibus publice legendus, 346.
Sedes Epiſcopalis Oxon. 141.
Sententiarum lectio. 373.
Sergius primus P. Rom. & eius ad Cantabrigienſes Reſcriptum, 77.
Sigibertus Orient. Anglorum Rex 30, 35. 63. an Cantabrigienſis ſtudij author. 96, 97. 101, eius ſcholæ origo 99.
Sigillorum origo & vſus 47.
Sigillum Vniverſitatis Oxon. 235. 267.
Sophiſta Oxonienſis. 154.
Stanfordia. 129 296. eius ſtudium caſſatur. 297
Statutum quid 78. 88.
Statuta Oxon. 250. Collegij Vniverſitatis Oxon. 190. 191. 242.

Stephanus Rex.228. Stockwell in Oxonia 124.
Strabo Bedæ frater.172.
Studia generalia.180.
Studentium commoda.369
Sudor contagioſus Oxoniæ.324.
Swanus Danorum Dux.44.
Sylvæ.92.

T

TEſtium quos Londinenſis producit, diſſonantia inter ſe.p.18.
Theodorus Cantuar. 85. 94. 100.
Troiani, 113.116.
Telariorum Gilda Oxon:210.
Theobaldus Stampenſis.225
Tho. Becket.227.
Tho Wolſæus 325. Oxonienſes reficit.327 & 328.eius collegiũ ibid.
Tho.Morus Oxonienſibus fauet.331 fuit Oxonienſis.365.
Tho.Linacer Oxonienſis.368.
Tranſlatio vrbium, domorum. &c. 155.& literarum Oxon:ad monaſteria.155.

V

VAdum Boum.135.148.149.Saxi. 150.151. 152.
Vatum poteſtas.156.
Vicecomes Oxon & Berk: cancellario Oxon parit ſi opus fuerit.295. 296.
Viſitationes Oxonienſium 262.cantabrigienſium 86.87.
Vitalianus Pontifex Rom 78
Vniverſitas,111.145.eius nomẽ antiquis ignotum.76.
Vniverſitatum diſtributio.359.
Vortimerius 42.
Vortigerus.42.93.
Vrbium quarundam commoda 39 veterum catalogus.41.131.132.fata earum qua ratione explorantur.44
Vtherpendracon.51.93.94.
Vzella.131.

W

WAlcherus Dunelm:Epiſcopus 76.
Walton propè Oxon.123.
Walwainus Pugil.57.58.
Whithill.26.36.
Wickhamus.130.eius Collegiũ Oxõ & ſtatuta 111.
Wicklefus.305,306.307.308, 330.

Y

YRiſſemanſtret in Oxonia.164.

FINIS.

CATALOGVS AVTHORVM VEterum & Recentiorum quibus Author ipſe in his tribus libris & ſequentibus Miſcellaneis vſus eſt.

A

Petrus Abulardus
Anonymus Abingdonenſis.
Tabella Eccleſię Abingdonenſis.
Chronicō Abingdonenſe.
Accurſius.
Rad: Agaſus.
Aimonis } Chronica.
Aidonis } Chronica.
Ælianus.
S. Albani Chronicon.
Aluredi Regis Paſtorale.
Petrus de Aliaco.
Alciatus.
Hen: Altiſiodorenſis.
Aldelmus Malmeſburienſis.
Alphonſus à vera Cruce.
P. Æmilius Veronenſis.
Io: Anglicus in Hiſtoria Aurea.
Io: Anglicus in Rythmicis
Io: Anglicus in Scoti queſtiones.
Antoninus Imperator.
Io: Angelus.
Anonymus in Ranulf: Hygden.
Anonymi plures MS. in Bibliothecâ Oxon.
D. Antoninus Hiſtoricus.
P. Anacharanus.
P. Appianus.
Ariſtot: de Regimine Principum.
Arzachel Toletanus.
Aſſerius Menevenſis.
Io: Azorius.
Antonius Abutrio.
Azpilcueta.
Ariſtoteles.
Anonymus quidam, S. Edmundi monachus, qui Mariano Scoto Manuſcripto optimo exemplari Broomiano adiungitur.
Steph: Africanus Preſbyt.

B

Rog. Baconus.
Rob. Baconus.
Io: Balæus.
Hiſtoria Barnewellenſis.
Baronius.
Archiva Collegij de Balliolo.
Concilium Baſilienſe.
Bedas Venerab.
Alfredus Beverlacenſis.
Philippus Bergomas.
Petrus Belſonius.
P. Bellforreſt.
Tabella Benefactorũ Collegij Vniverſitatis Oxon.
Liber Bedellorum Oxon.
S. Bernardus.
Michael Blaunpayn ſeu Cornubienſis.
Petrus Bleſenſis.
Boetius Philoſophus.
Hector Boethius.
S. Bonaventura.
Io. à Boſco Cæleſtino.
Simon de Boraſton.
Gul: Boolde Monachus Cantuar.
Georgius Bruinus.
Bruti Chronicon.
Iocelinus Bracklandius.
Simon Bredon.
Tycho Brahe.
Lib: Monaſterij de Brinton
Boſtonus Burienſis.
Io: Burgenſis ſive de Bury.
Rich: de Bury, φιλοβίβλος.
Gualterus Burley.
Gul: Budæus.
Gul: Butler.
Galfr: le Baker.
Abrahamus Bucholcerus.
Io: Buddenus.

C

Tho. Caius Oxonienſ: Antiquarius.
Io: Caius Cantabrigienſ: Antiquarius.
Gul: Camdenus.
Caradocus Lancarnavenſis.
Nich: Cãtilepus Nigri codicis author.
Gul: Caxtonus.
Io: Capgraue.
Hieronymus Cardanus.

Math.

Math: Cantuarienſis.
Edmundus Campianus.
Barthol: Caſſaneus.
Rob: Canutus Frideſwidę Prior.
Cantabrigienſis quidā typus.
Petrus de Caſa ſive P. Hieroſolomytanus.
Catalogus teſtium veritatis.
Calendarium feſtorū Collegij Vniverſitatis Oxon.
Liber Cenſualis.
Carionis Chron.
Chronica Chronicarum.
Galfredus Chaucerus.
Nathan Chytræus.
Extractus Chronicorū Ciſtercienſium.
Thomas Chalonerus.
Io: Checus.
P: Cirvelus Darocenſis.
Io: Claymundus.
Rich: Cluniacenſis.
Liber Clementinarum.
Cooperus, continuator Lanqueti.
Ægidius Corrazet.
Conciliū Conſtantienſe.
Conſtantius Lugdunenſis
Copernicus Mathemat.
Hugo Coriatus.
Rich: Crocus.
Aymo Crauetta de antiquit: temporum.
Antonius Cucchius.
M.T.Cicero.
Jac: Chriſtmannus in Alfraganum.

D

Auguſtinus Dathus:
Dando Carmelita.
Ioſeph: Damnonius.
Liber ſeptimus Decretaliū
Ranulfus de Diceto.
Geruaſius Dorobornenſis
Eadmerus Dorobornenſis
Damaſcenus.
Oſbernus Dorobornenſis.
Simeon Dunelmenſis.
Antiquitates Dunelm.
Lib. de Eccleſiæ Dunelm. exordio & procurſu.
Alius liber Dunelm: de Nativitate & Cōuerſatione Bedæ.
Decretalia.

E

Hiſtoria Elienſis.
Eguinarthus.
Oxonienſis Acad: Epiſtolæ.
Io Erigena in epiſtola ad lib. de Reg Princ.
Eraſmus Roterodamus.
Tho. Elmham.
Alex. Eſſebienſis.
Io. Eſchendon Mathemat. Oxon.
Ethelwerdus Hiſtoricus.
Euſebius.
Martinus Everartus.
Io. Eureſdenus.
Euripides.
Valentinus Erythræus.

F

Fabianus in Chron. Concord:
Faſciculus Temporũ.
Nich. Fierbertus de deſcriptione. Academiæ & vrbis Oxon.
Ric. Fitzrauf Armachanus
Rich Flẽming in libro Procuratorio.
Antonius Florentius.
Io. Foxus Martyrolog.
Steph. Forcatulus.
Fr. Forreſt.
Andreas Fricius.
Frideſwidæ chronicon.
Frideſwidę miracula autore Philippo Priore.
Io. Funccius.
Folchardus Dorobornenſis. Ex quo annotauit mihi quidam illud de Io Beuerlacenſi teſtimonium quo libro Apologiæ 2. pag, 171 Sectio. 146. vſus ſum: verum poſtea comperi, ea non eſſe Folchardi, ſed alterius incerti authoris Hiſtorici verba, Folchardo lõge recentioris: ſiquidem Folchardus anno D. 1060. floruiſſe dicitur autore Lelando: hic vero de quo dixi incertus author, anno Dõ. 1373. floruit, quemadmodum ex ipſius hiſtoria liquet: ſic vero incipit. *Antiquioribus Brytonum* &c.

Pe-

G

PEtrus Galatinus.
Petrus Gallacinius
Rob.Gaguinus.
Tho.Gaſcoigne.
Steph.Gardinerus.
Albericus Gentilis.
Geſnerus.
Sigibertus Gemblacenſis.
Io Gerſon.
Bernardus Gerardus.
S.Germānus.
Gildas { Sapiens. Albanius. Badonicus. Cambrius.
Nic.Giles.
Sylueſter Gyraldus.
Io.Goropius.
Rob.de Gloceſtria.
Gotcelinus.
Io.Gowerus.
Gontletus author Gallus.
Franciſcus Godwynus.
Tho.Graius ſiue Montacutius.
Saxo Grammaticus.
Annales Græcoladenſes.
Graftonus.
Io.Gualterus.
Godefridus Prior.S.Swythuni Wynton.
Simon Grynæus.

H

RIch. Hagulſtadenſis.
Io.Hatcherus.
Rob.Harus in Memorabilibus & Privilegijs Vniuerſitatis Oxon.
Io.Hanuyll ſeu Architrenius.
Io.Hardingus.
Jo.Harpeſfeildus.
Jo.Hawlus.
Rog.Herefordenſis.
Hieronym.Henninges.
Gualterus Hemingforde.
Ranulphus Higdē, ſeu Ciceſtrenſis.
Hydenſe Chronicō
Hookerus.
Jo.Holbrooke.
Rod.Hoſpinianus.
Hollinſhedus.
Rog.Houēdenus.
Continuator Hovēdeni.

Li-

Liber Hoſpitalis. S. Joannis extra portam Orient. Oxon.
Homerus.

J

Tho. Iames in Ecloga MS. & catalogo librorum in pub. biblioth. Oxon.
Iuſtinianus Jmp.
Alanus de Jnſulis.
Paulus Iovius.
Hiſtoria Jorenalenſis.
Ioſephus Iſcanus.
Jo. Juellus.
Fr. Junius.
Jngulphus Croylandenſis
Jmproperiũ in Monachos

K

Kalendarium ex officina L. Straubij
Rob. Kentenenſis; ſive Robert. Anglicus Ioannis de S. Boſco commentator.
Nich. Kratzerus.

L

Gvl. Lambertus.
Symmachus Lambithenſis.
Io. Lanquetus.
Diog. Laertius
Paulus Langius.
Io. Langdenus.
Wolfangus Lazius.
Ioan. Lawerne in lecturis Theologic. Oxon.
Io. Lelandus.
Cyprianus Leovitius.
Samuel Leuknerus.
Humphredus Lhuyd.
Georgius Lilius.
Io. Lydgatus.
Rob Lyncolnienſis.
Gul. Lynwoddus.
Annales Londinenſes.
Annæus Lucanus Poeta.
Ocellus Lucanus philoſophus antiquiſſimus.
Lucianus Monachus de laude vrbis Ceſtriæ.
Concilium Lugdunenſe.
Incertus quidam author in Apologia Vrbis London:

Nich.

Nich. Loſæus de iure Vniverſitatum.

M

IO. le Mayre Gallicè.
Archiva Magdalanenſium Oxon.
Liber Magdalenſis Bibliothecę de Creationibus Magiſtrorum ſecundum vſum Oxon.
Io: Maior.
Gualterus Mape, Archidiac: Oxon.
Radulphus Marrham.
Hiſtoria Magdeburgenſis
Mauritij Chronicon.
Simon Maricius.
Gul: Malmeſburienſis.
Memoriale hiſtoriarum.
Merlinus vates.
Io: Manduith Mathemat. Oxon.
Thomas Martinus.
Daniel Merlac aliàs Morley.
Middendorpius de Acad.
Adamus Muremutenſis.
Galfredus Monumetenſis & eius Deflorator.
Nich: Montacutius.
Paulus de Middleburgo.
Thomas Morus.
Thomas de la Moore.
Sebaſtianus Munſterus.

N

GRegorius Nazianzenus.
Nennius Bannochorenſis.
Alex. Neckham.
Gul: Neoburgenſis.
Vita, S. Neoti.
Annales, S. Neoti.
Niger codex Cantabrigienſis.
Radulfus Niger.
Alex: Neuyll.
Archiua vrbis Northampton.
Michael Neander.

O

Rheginon Ottho.
Abrahamus Ortelius.
Gualterus Odyngton.

Dauid Origanus.
Paulus Oroſius.
Thomas Orwinus.
Archiva Collegij Orialenſis.
Archiua vrbis Oxon.
Hiſtoriola Oxonienſis.
Rentale Oſneyenſe.
Chronicon Oſneyenſe autore Gulielmo de Quittona Abbate.
Ovidius.
Lucas Oſiander.

P

Henricus Pantaleon.
Matheus Pariſienſis.
Franciſcus Petrarcha.
Stephanus Paſquier.
Panormitanus.
Dauid Pencayer antiquiſſ. Brit. Chron.
Jo: Picus.
Jo: Phreas.
Plautus.
Plinius.
Jo: Pichardus.
Gul: Pictauienſis Luxouiorum archidiaconus.
Platina.
Aſtronomicus Poeta quidam incertus.
Polychronicon magnum Collegij Balliolenſ.
David Powelus.
Jo. Priſæus.
Ptolomeus.
Chriſtopherus Pezelius.
Robertus Parſons.

Q

Fabius Quæſtor.

R

Petrus Ramus.
Gul. Rameſeganus.
Jo. Rawen.
Tabulę Gulielmi Rede mathemat. Oxon.
Eraſmus Reynoldes.
Chronicon Gul: Rede.
Hiſtoria Regia.
Rob. de Remington ſiue P. Yckam.
P. Rebuffus de priuilegijs ſcholarium.

Rege-

Regeſtrũ negotiorũ inter Prædicatores & Scholares Oxon.
Regeſtrum Mertonenſe.
Regeſtrum Collegij Corp. Chriſti Oxon.
Regeſtra varia Vniverſitatis Oxon.
Regeſtrũ Vniuerſitatis Paris.
Regeſtrum Balliolenſe.
Regeſtrũ Vniuerſitatis Cãtabrigienſ.
Beatus Rhenanus.
Rheginon.
Regeſtrum Elienſe.
Gul: Rimſtõ ſeu Remyngton.
Gul: Riſhanger.
Gul. Rhieuallenſis.
Rice Marcus antiquiſſimus Britan. Chron.
Alfredus Rhieuallenſis.
Rob. Richius.
Adrianus Romanus.
Daniel Rogerſius.
Io. Rochforde.
Annales Roffenſes.
Io. Roperus.
Io. Roſſus Warwicenſis.
Tho. Rudburne.
Regeſtrum Orialenſe.
Regeſtrum Lyncolnienſe.
Regeſtrum Exonienſe.
Regeſtrum Collegij omnium Animarum fideliũ defunctorum.
Rabanus Maurus.

S

Iul. Cæſ. Scaliger.
Sangallenſis.
Sixtus Senenſis.
Siffridus Preſbyter.
Io. Sariſburienſis.
Seruius in Vergil.
Tho. Smithus.
Gul. Soonus.
Marianus Scotus.
Iacobus Spielegius.
Thomas Spot.
Statuta Vniverſitatis Oxon.
Statuta Vniuerſitatis Cantabrig.
Statuta Capellæ Canonicorum, S. Georgij in caſtro Oxon.
Statuta Aulæ Religioſorũ

Beatæ Mariæ Oxon.
Statuta Collegij Mertonẽſis.
Statuta Collegij Vniuerſitatis Oxon.
Statuta Coll. Corp. Chriſti Oxon.
Steph. περὶ πολεῶν.
Io. Sturmius.
Io. Stoueus.
Tho. Stapletonus.
Hieronymus Surita Antonini commentator.
Io. Stofflerinus.
Theobaldus Stampenſis.
Sulgeni vita.
Rog. Swicetus.
Statuta Aulæ Glocestrenſis.
Io. Shepreuus in vita Clâymundi.
Gul Stephanides in deſcriptione vrbis London.
Reginaldus Scot.

T

TAtianus.
Taxa Anglicana.
Tilletus.
Tilleyus.
Geruaſius Tilberienſis.
Io. Tilberienſis.
Io. Talbottus.
Bernardus Saccus Ticinẽſis.
Teſtamentum Petri Beſiles Militis Abyngdon.
Elias Trykinghamus.
Nichol. Triuet.
Tho. Triuet.
Franciſcus Thynne.
Gregorius Tholozanus.
Io. Tritemius.
Io. Tyſſingtonus.
Tuiſco filius Noe.
Io. Twinus.
Turgotus Dunelmenſis.

V

VErgilius Maro.
Polydorus Vergilius
Ponticus Verunnius
Verſteganus.
Lodouicus Viues.
Io. Viguerius.
Archiva Collegij Vniverſitatis.
Speculũ Vincentij.
Tho. Abbas Vitiliacenſis.

Con-

Concilium Viennenſe.
Vita Henrici Chichley autore incerto.

W

ROg: Waltham.
Rog. Walden.
Tho Waldenſis.
Tho. Walſinghamus.
Rich. Wallingforde ſive de ſancto Albano.
Matheus Weſtmonaſterienſis ſiue Florilegus.
Tho. Werkeworth Mathemat Oxon.
Io. Whethamſted.
Io. Whitus Baſingſtochius
Florentius Wygornenſis.
Tho. Wykeus.
Gul, Worceſtrēſis ſeu Botonerus,
Io. Woodeforde.
M. W. Author libri de Europæi orbis Academijs.

Z

Abrahamus Zacutus.
Card: Zabarella.

Catalogi Authorum Finis.

ERrata mino~a in hiſce tribus Apologiæ libris, non admodum anxiè obſervāda duximus. cuiuſmodi ſunt Pag. 181. *ſcibit* pro *ſcribit*. & p. 209. *Achaionomia* pro *Archaionomia. &* p. 213. *caſtum* pro *caſtrum*. & p. 283. *Epiſcopip.* pro *Epiſcopi &c: Maiora vero ſunt*, p. 199. *ſi ita ſit quod.* pro *quod ſi ita ſit*. & p. 3. lin. 11. *Joannes* pro *Thomas*, & p. 331. *Aſſaphenſis*, pro *Landauenſis.*

MISCELLANEA QVÆDAM DE ANTIQVIS AVLIS ET STVDENTIVM COLLEGIIS QVONDAM ET HODIE, *in Vniverſitate Oxon exiſtentibus. Autore eodem.*

Parochia S. Aldati.

FVit hic Aldatus Claudiocestriæ olim Epiſcopus, qui Hengiſtum Saxonum Regem (autore Roſſo) in fruſta conſcidit. Eſt illic platea à grandi ponte Grandepont dicta, Abbatis de Abendon curiâ quam illic tenere conſueuit, celeberrima: pons ipſe vltra quadraginta è Saxo arcubus conſtructus multo magis Ioannis Claymundi, Collegij Corporis Chriſti Præſidentis, illius vel primi cōditoris vel inſignis reſtitutoris, ſicut de eo Io. Shepreuus in illius vita Grandepont.

Egrederis portam quæ recta vergit in Auſtrum
Claymundi nummis compita ſtrata vides,

quàm Rogeri Baconi cuius Muſæum (ecce commentum) illic viſitur, nomen & memoriam illuſtrat. Vetuſta Oxonienſium monumenta has Aulas in iſta parochia commemorant, ſcilicet

Aulam:
- Latarum Portarum in tenura Prioris & Conventus S. Frideſwidæ.
- Bouinam aliàs Beefehall.
- S. Iacobi.
- Nunhall in tenura Principalis Latarum Portarum.
- Hinxcinam.
- Bedelli.
- Michaelis.
- Myneball vel Myneherdhall in tenura eiuſdem Principalis, vti conſtat ex Rentali Magdalenenſi.

Et

Et magnã Latarũ Portarum Aulam, vulgo Broadgates, in tenura olim Prioris & conventus. S. Frideſwidæ. Cuius Principales eo ordine commemorabũtur (quod in Aulis propter monumentorum inopiam vbiq; fecimus, hic temporum, illic nominum defectum invenientes) quo nobis occurrerunt.

Aula latarum portarum.

Aulæ Lateportenſis Principales

Gul.Wytham.	*Io.Bothe.*
Hill.	*Io.Story.*
Tho.Thonge.	*Gul.Geffrey.*
Rob.Hauerforth.	*Io.Williams.*
Gul.Lyſter	*Henr.Yonge.*
Gul.Law.	*Tho.Donge.*
Rob.Topcliff.	*Mr. Archery.*
Tho.Walton.	*Gul Docket.*
Jo.Atkinſon.	*Dr. Geruaſe.*
Rob.Halle.	*Dr.White.*
Rob.Maſon.	*Mr.Randall.*
Io.Noble.	*Mr.Greene.*
Tho Iohnſon	*Rich.Percy*
Gul.Yardelius.	*Georg,Greenfeilde.*
Rob.Sacheuerell.	*Georg.Summerſter.*
Rich,Wimeſly,	

Parochia omnium Animarum.

In vetuſtis ſcriptis, has tantum veteres Aulas hic reperio

Aulam { Latarum portarũ Parvam
Dunelmenſem alias Spicerhall
Delodedowenſem.

fuit hic Capella. S. Catharinæ.

Collegium Lyncolnieſe.

Præter has Collegium Lyncolnienſe viſitur à Rich. Flemmyng, Lyncolnieſe Antiſtite fundatum, cui Nicholaus Põtius vir Mertonenſis nõ indoctus, ſub Henrico quinto maximus adverſarius extitit, quod & ſcriptis ſuis declaravit. Tho. Bekington Bathon & Wellenſ: Epiſcopus illud Collegium auxit, & contra obliuionem beneficiorum hoſtem, ſpeculã

cum

cum dolio nominis ſui ſymbolum, muris ſuis æternum affigi curauit: & quicquid defuit, poſtea Thomas Rotheram aliàs Scot Archepiſc. Eboracenſ. additis reditibus qui quinq; ſocijs alendis eſſent ſatis, ſuppleuit.

Rectores Collegij Lyncoln.

M. Gul. Chamberlen.	*M. Hugo Weſton.*
M. Io. Beke.	*M. Chriſtoph. Hargraue.*
M. Io. Triſtropt.	*D. Franciſcus Babington.*
D. Georgius Strangways.	*M. Henr. Henſhawe.*
M. Gul. Betham.	*M. Io. Bridgewater.*
M. Tho. Banke.	*M. Io. Tatam.*
M. Tho. Drax.	*D. Io. Underhill.*
D. Io. Cottiſford.	*D. Rich. Kilbie.*

Parochia Sancti Clementis.

Plateam hic eſſe vulgo Eſtbridgſtreate, pontēq;, à fundatore Collegij Magdalanenſis Waynfleto vulgo ferunt cōſtructum. cui ego quidem non inficias eo; ſed fuiſſe illic pōtem multo antea, ex libro Hoſpitalis S. Ioannis Baptiſtæ conuinco, vbi Henricus tertius non procul à ponte, Hoſpitale fundaſſe dicitur autore Florilego; ac Præmonſtratenſes illic ſediſſe non ſolum ſcripta, ſed & hodierna adhuc monumenta oſtendunt. Pons in Eaſt-bridgeſtreet.

Parochia Sancta Crucis ſeu Holywell.

Cum inter Canonicos Dorceſtrenſes olim & Wyntonienſes de loco ſepulturæ S. Birini eſſet quæſtio, Sanctus quidā Matheus nomine incluſus in Halywell extra Oxoniam, per viſionem accepit, Birinum in pauimento Eccleſiæ Dorceſtrenſis, Bertinum verò ponè oſtium referente Capgrauio ſepeliri. Erant hic Aulæ duæ- S. Matheus de Halywel.

Aula { ſive ſchola Pariſienſis iuxta pratum quod adhuc Paris dicitur, è regione Hoſpitalis S. Ioannis Bapt.
Aula { Griffini, provt ex antiquis chartis conſtat.

Hoſpitale S. Ioannis.

Præter Hoſpitale.S.Ioannis Baptiſtæ extra portam Orientalem Oxon vbi infirmi fratres alebantur, cuius fundator fuit vti diximus Henricus tertius anno gratiæ 1233. regni vero 17.autore Florilego,primum enim lapidem ipſe poſuit autore Roſſo:ſuaq; charta conceſſit, vt lignorum cauſa, *vnum equum Sumeritium ſingulis diebus bis itinerantem ad boſcum de Shotouer haberent*.varijs poſtea modis magna incrementa accepit:Henricus filius Simeonis(ex eius charta loquor) in ſuſtentationem quinq; lectorum eidem Hoſpitali terras dedit: foriſfacturæ & amerciamenta eidem ceſſerunt: Richardus ſecundus(cui de Woodſtocke venienti frater Rich. Turwe tunc illius hoſpitalis Magiſter vna cum ſuis ſolenni proceſſione occurrebat) veſtimenta contulit,quibus in diuinis officijs vterentur:quo tempore,autore Roſſo,etiam prima in eleemoſynis & peregrinorum receptione obſeruatio, *multo melius ſolito ſecundum primā fundationis formam continuabatur*:ceſſit poſtea in Collegium Magdalenenſe de quo & fundatore ſcripſit ornatiſſimus vir M.Io.Buddenus legum Doctor,dignissimus illius Collegij alumnus à quo didici hos fuiſſe

Collegij Magdalanenſis Præſidentes,

M.Gul Hornley.	*M.Cole.*
M.Gul.Tybbard.	*M.Couency.*
M.Rich.Mayewe.	*M.Laur.Humphredus.*
M.Io.Claymundus.	*M.D.Nichol.Bonde.*
M. Knolles.	*D.Io,Hardinge.*
M.Owenus Oglethrope.	

Eſt quoq; Aula B.Mariæ Magdalenæ ſacra, vbi Wainfletus olim Magdalenenſium ſuorum cœtum poſuiſſe ac cōſtituiſſe,decreverat:ſed excitato iuxta Collegio,omnis dignitas ab Aula ad Collegium tranſlata eſt:Hi nihilominus occurrunt.

Prin

Principales.

Gul. Horley aut Hornley.	*Chriſtoph. Rookes.*
Gul. Haſarde.	*M. Hengiſt.*
M. Stokys.	*Simon Parret.*
Io. Caly.	*Tho. Coneney.*
Rob. Perkins.	*Adrian: Hawthorne.*
Io. Burges.	*Rob. Lyſtar.*
Io. Greene.	*D. Huſſee.*
Io. Wightyg.	*Io. Wylkinſon.*
Rob. Parkhouſe.	

Fuit quoq; hic Capella. S. Trinitatis ad portam Orientalē Oxon quæ ad fratres ordinis redemptionis captiuorum pertinuit, qui illic tanquam in Aula aut Collegio prout ex Archivis Oxonienſis Acad. didici, ſtudere olim ſolebant.

Parochia S. Ebbæ Virginis.
Eboracenſis.

Fuit hic Aula {
Paulina à Paulino primo Eboracenſi Archiepiſc. condita vti ſupra diximus
Bedelli.
Athelſtani.
Dunſtani.
Groſſa.
Grouehall ſive Greenehall.
Beeſehall.
}

Parochia S. Edwardi.

Quæ poſterioribus temporibus ab Olivero Lyncolnienſi Epiſcopo, Eccleſiæ Frideſwidæ vnita & annexa eſt. Viſebatur hic

Aula { Edwardi, Aquilina, Beccina, Sampſonis }

Aula { Shiphall. Pittancehall. Vinea. Hoſpitiũ de Pecwater quod primo fuit Radulphi de Pecwater tenemẽtum. }

Erant hic etiam S. Edwardi ſcholæ quæ primo à Predicatoribus circa annum 1231. Oxoniam adventantibus aperiebãtur, qui etiam in hac Parochia oratorium S. Mariæ Virgini Deiparæ ſacrum condiderunt.

S. Edwardi scholæ.

Parochia Sancti Egidij.

De cuius Eccleſia alibi libro Apologiæ 2. abundè dictum eſt: Quæ ſi vera ſint, vt ſunt veriſſima, neceſſe eſt profecto, vt plurimas hic quoq; ſcholariũ Aulas extitiſſe olim fateamur. Etenim Aulam Græcam ſive Græcorum de qua ſupra, Archiua luculenter oſtendunt: Ac ne hæreas: fidem tibi ex Regeſtro faciam, in hunc modum. *Ego Cancellarius Oxon, privo nũc te Thomam Hope Bacchalaureum iuris Principalitate tua, in Aula Græca Oxoniæ, propter perturbationem pacis in univerſitate quã convictus es, & propter periurium tuum quod perpetraſti in non revelando perturbatores pacis Univerſitatis Cancellario quos noviſti eſſe pacis perturbatores, & quibus præcepiſti verberare Henricum Flynt in feſto dicto Cathedra S. Petri. anno Dom.* 1444. hæc ex Regeſtro.

Aula Græca.

Parochia Sanctæ Fridesſwidæ.

In qua præter antiquiſſimum Frideſwidæ Prioratum de quo ſupra, fuit Aula dicta { Elmehall. & Lumbardhall. }

Pri-

Priores S.Frideſwida.

Guymundus	*Rog. Walker*
Rob.de Ewelme	*Ioannes*
Philippus	*Rob. Merton*
Guliel. S. Aldati	*Alexander*
Io.de Lewkner	*Nich. de Hungerforde*
Rob. Canutus	*Simon*
Io.Woodeford	*Rich. Oxenford*

cõllegium cantuarienſe.

Collegiũ quoque Cantuarienſe de cuius fundatione Gulielmus Rede in Vitis Archiepiſcoporum Caut. ſic ſcribit: *Circa idem tempus ſcilicet anno 1363. Simon Iſlep Archiepiſcopus Cantuarienſis, incæpit facere Aulam ſcholarium in Oxonia, parochia beata Maria Oxon vicinam, quam vocari fecit Aulam Cantuarienſem; & quaſdam alias aulas vicinas per nimietatẽ venti demolitas, pro ſcholaribus ibi morari volentibus ſuo ærario perquiſivit: in qua quidem Aula, ſcholares in iure civili in Canonico & in arte Dialectica, ſub certo numero ſtudere debentes diſpoſuit; quos ſub regimine unius Magiſtri cõmuniter vivere voluit; quibus Eccleſias de Pagham & de Iuechurch, pro ſua ſuſtentatione appropriare decrevit, ſed morte præventus, huiuſmodi opus imperfectum dimiſit.* Hæc ille. Nunc in Cardinalitiũ Collegium ſiue Aedes Chriſti omnia conceſſerunt; à cuius prima fundatione, quâ Cardinalitium Collegium, & ſecundâ quâ Henrici Octavi Collegium, & tertiâ quâ Eccleſia Cathedralis B.Mariæ de Oſney dicebatur, & hâc quoq; quartâ & noviſſimâ, quâ Eccleſia Chriſti Cathedralis Oxon ex fundatione Regis Henrici Octavi hodie dicitur, hi venerabiles viri Decani præfuerunt.

Decani Eccleſia Cathedralis
Chriſti Oxon.

D. Io. Hygden	*Georg. Carowe.*
D. Moore. hi	*Tho. Sampſon.*
2. Cardinalitij	*Tho. Godwyne Epiſco-*
Decani ſunt.	*pus Bathon et Wellenſ.*
Io. Oliver. Collegij	*Tho. Cooperus Epiſco-*
Henrici Octavi	*pus Wynton.*
Decanus.	*Io. Piers Archiepiſco-*
Rich. Cox primus	*pus Eboracenſis.*
hodiernæ fundatio-	*Tobias Mathewe Ar-*
nis Decanus. Epiſ-	*chiepiſcopus Eboracẽſis*
copus Elienſis.	*Gul. Iames Epiſcopus*
Rich. Marſhal.	*Dunelm.*
Trilingium meorũ	*Th. Ravis Epiſc. Lõd.*
alumnus.	*Io. Kinge.*

Capella fuit S. Luciæ iuxta curiam, S. Frideſwidæ.

Nec omittenda eſt Parochia, S. Georgij in Caſtro Oxon, vbi ſcholarium ſtudentium domus & capella fuit, de cuius origine ſupra dictum eſt: fuit ibi Maryonhall, verſus Oſneyam Auſtralem infra pontem de Bokbinders ſita.

Parochia, S. Ioannis Baptiſtæ.

Ars typographica.

Artem typographicam Angliæ finibus recẽter appulſam, Oxoniam primò deveniſſe, vndè Gulielmi Caxtoni opera Londinum quoque traductã eſſe, non ſolum antiqua ſcripta referunt, ſed etiam illud indicat, quod Io. Scolar primus Oxonienſis typographus, officinam typographicam hic aperuit, & Ioannis Dedici Oxonienſis acutiſſimi in Moralia Commẽtarios in lucem edidit anno Dom. 1518. Cantabrigienſes, citiùs an tam citò, huiuſmodi imprimendi privilegium adepti ſint, haud ſcio: etenim ſi adepti fuiſſent, profectò Rob. Alyngtoni Oxonienſis Sophiſmata & conſequentias, non Lõdini apud Winandũ de Worde vt ante diximus; anno Dom. 1510. ſed Cantabrigiæ ſine dubio in vſum ſuũ edenda curaviſ-

viſſent, verũ vt intelligas hunc quoque locũ doctorum hominum veſtigijs attritum olim fuiſſe, erat hic

Aula
- Vrbina, forte Vrbana, quam Aluredianis pene temporibus à ciuibus ipſis extructam fuiſſe Roſſus ſupra tradidit.
- Angularis.
- Nevellſyn.
- Crucis.
- Ariſtotelis.
- Bedelli.
- Boemiæ.
- Ioannis è regione ipſius Eccleſiæ.
- Ieſu
- Andreæ
- Nightingallhall
- Cervina. à Petro de Abendon Hoſpitali, S.Ioan. data.
- Grimſtede vulgo hoſpitium Grimſtede.

Et Albana, ſivè Aula Alba Magna.
Cuius Principales ſunt

Rob. Aſh	*Rich. Smith*
Simon Bell	*M^{r}. Rith*
Walt. Buckler	*Rob. Hincke*
Rob. Tayler	*Io. Eſtwycke*
Gul. Pedyll	*Gul. Marſhal*
Gul. Bys	*Arth. Atie*
M. Popwell	*D. Radcliffe*
Rob. Martin	*Rob. Maſters*
Io. Gygur	*Hen. Maſters*
Gul. Shireff	
Gul. Romeſey	
Ludov. Mauritius	
Tho. Danet	

Quæ-

Collegium Corporis Chriſti.

Quarum aliquot deſtructæ, in Coll: Corp: Chriſti ab honoratiſſimo Epiſcopo Wyntonienſi, Richardo Foxo fundatum conceſſerunt, de quo, ſi Deus voluerit fuſiùs alibi fortaſſe à nobis dicendum erit. Nunc illorum clariſſimorum virorum nomina memoriamq; recolam, qui magna laude ad Trilinguium meorum gubernacula ſederunt. Hi ſunt

Io. Claymundus	*Tho. Greeneway*
Rob. Morwent	*Gul. Cole*
Gul. Chedſey	*Io. Raynoldes*
Gul. Butcher	*Io. Spencer*

Collegium Mertonenſe.

Aliæ verò multò anteà, in Mertonenſes ædes commigrarunt, quas Gualterus Merton tum clericus non Epiſcopus, Cancellarius tamen Regis quondam, ſcilicet ante Collegij fundationem, primo apud Mandon aut Maldon in Surrey anno Dom. 1264; deinde poſt bellum Baronicum Oxoniæ anno D. 1267, poſtremò quaſi vltimam manũ adijciens anno Dom. 1274. Oxoniæ (quemadmodum ex ſtatutis & Archivis Mertonenſium quæ benignitate, clariſſimi doctiſſimique viri Domini Henrici Savill Equitis Aurati & Cuſtodis meritiſſimi vidimus) perpetuò poſuit ac ſtabilivit, obijtq; anno Dom. 1277; ex quo ſequitur eum triennio tantum Epiſcopũ Roffenſen fuiſſe, ſiquidem in noviſſima fundatione quã poſtremò omnium ſcilicet anno Dom. 1274. ſtabilivit, ſeipſum non Epiſcopum ſed clericum vocat: & quanquam ipſe collegium ſuum pro ſuſtentatione ſcholarium in duabus ſcientijs videlicet Theologia & Dialectica ſtudentium ditiſſimè dotaverit, autore Galfredo le Baker in ſuo Chroniculo quod Oxoniæ apud Oſney rogatu Thomæ de la Moore Militis cõſcripſit, quod & Rogerus Walden quodammodo teſtatur de quo poſtea, varia tamen incrementa ab alijs accepit.

Eius Fundator

Eius incrementa.

Nam Io. Wylliot S. Theologiæ Doctor & Cancellarius Oxon tumultu electus vti ſupra diximus ſub Ed. 3. illius collegij alumnus, Portioniſtarum aulam & exhibitionem inſtituit: bibliothecam cõſtruxit Gul. Rede Mathematicus inſignis, Epiſcopus Ciceſtrenſis: Thomas Rudburne ſub Rich. 2.

Cuſ-

Cuſtos, turrim ſupra portam ædificavit; manerium Cuſtodis, Richardus Fitzlames: Eccleſiam, Henricus Abyndon item Cuſtos, campanis: Rich. Rawlyns, plumbeis laminis in tecto decoravit, & interiorem tecti partem ligneis tabulis ornavit.

De antiquitate vero iſtius, & Sancti Petri domus in Cantabrigia, mira eſt Londinenſis inconſtantia: quanquam enim libro antiquitatis Cantabrigiæ ſuæ primo, apertè fateatur ſe nullum ſcire Cantabrigiæ collegium ante annum Do. 1259. alibi tamen domum, S. Petri quam ille ſine dubio primã agnoſcit, non ante annum D. 1280, Edwardi primi nono fundatam ſcribit, vno vt ille ſupputat anno antè collegium Balliolenſe in Oxonia quod alibi anno 1283, alibi verò, anno 1288 fundatum eſſe ſcribit; cùm ipſi in Balliolenſiũ Archivis Chartam quandam, annum gerentẽ 1264. viderimus, & Rogerum Walden non longè ab hac ſupputatione aberrantem (fundatum enim ſcribit anno 1266) legerimus. Eius antiquitas.

Sed in vtriuſque initijs ipſis fortaſſe haud magnum eſt diſcrimen (quanquam & hic etiam Mertonenſe collegiũ præceſſiſſe per controverſiam probare potuiſſem) hoc tantum intereſt, quod vltima Mertonenſis collegij fundatio quæ gerit annum 1274, per quadraginta plus minus annos præcedit eam quam pro ſua Hugonis alumni agnoſcunt; qui tum ſe verè & primò fundatos agnoverunt, cum primũ Simonis de Monte acuto Elienſis Epiſcopi opera, ſtatuta & ordinationes Mertonenſium acceperunt; quod quidem fuit poſt quinque & quadraginta (fatente ipſo Londinenſi libro hiſtoriæ Cantabrig. 1.) à iactis fundamentis annos: & Academiam Cantabrigienſem, quòd ab Oxonienſi, ſtatuta & privilegia quemadmodũ ſupra diximus mutuata fuerit, quis Oxoniẽſi recentiorem appellare dubitaverit? Tantum igitur eſt inter vtriuſque collegij tempora diſcrimen. Antiquius eſt Domo S. Petri in Cantabrigia.

Cuſtodes Coll. Mertonenſis.

Petrus Abyngdon aliàs Lakinge
Rich. Warbliſdon
Jo. de la Mare
Io. Wantinge
Rob. Trenge
Gul. Durant
Io. Bloxham
Jo. Wendiver
Edm. Beckingham
Tho. Rodebarne
Rob. Gylbert
Henr. Abyngdon
Elias Holcot

Hen. Sever
Jo. Gygur
Rich Fitzlames
Tho. Harper
Rich. Rawlins
Rowlandus Philipps
Io. Chamber
Henr. Tindall
Tho. Raynolds
Iac. Gervaſe
Io. Man
Tho. Bickley
Henr: Savill

parochia S. *Mariæ Virginis.*

In qua hæ veteres Aulæ extiterunt.

Aula
Hereburghall in Catſtret ſiue in vico Murilegorum.
Nigra in vico ſcholarium.
Vniverſitatis in vico ſcholarium.
Cathall.
Bedelli in vico de Schydherde, inter Collegium Orialenſe ex parte Auſtrali & Aulā S. Mariæ ex parte boreali.
Edmundi in vico ſcholarium magna.
Droughterhall.
Aula Phyſica vbi iā ſunt ædes Dotchinianę.
Edmundi parva.
Regia, Æneanaſenſis.
Berfordenſis in vico murilegorum.
Thomæ olim dicta Cherleſton, intra præcinctum Aulæ Æneæ.
Cuthberti.
Profunda.
Bayliolenſis etiam in hac parochia, vti conſtat ex Rentali Oſneyenſi.
Edwardi parva.
Leonis.
Haberdaſhall.

Glanſ-

Aula

Glanſſwyhall.
Bokbinderhall.
Georgij.
Iggthall.
Gulielmi vel hic in Kibaldſtret, vel in vico S. Ioannis.
Tyngwickeſynne in vico Murilegorum: quod hoſpitiũ Nichol. de Tyngewicke ſub Edw. 1. duc bus meſſüagijs ad ſuſtentandum duos magiſtros in Dialectica Regẽtes dotauit: ſitum fuit inter ſcholas hoſpitalis S. Ioannis Bap. Oxon ex parte Auſtrali & curiam quæ vocatur Maryol Court ex parte Boreali: hæc in Archivis. Petrus Beſiles Miles Abyndonenſis qui apud fratres Prædicatores Oxon anno D. 1424. ſepultus eſt, & terras pro vno nigrorũ Canonicorum in Oxonia Collegio, teſtamento ſuo legavit hoc hoſpitium quoq; reparandum curavit.
Corbetshall.
Aula alia Mariæ in vico ſcholarium.
Aula vitrea: ſive Glaſinhall, in vico ſcholarum monaſterij de Oſney, cum alia parua aula annexa, quæ fuit Abbatiſſæ Godſtockienſis.

Et Sanctæ Mariæ Aula, in Orialenſium tenura cuius hi ſũt *Principales.*

Gul. Goten.	*Tho. Parys.*
Tho. Steuens.	*Io. Sadler.*
Gul. Aſhford.	*M. Erytach.*
Gul. Bacon.	*Gul. Pye.*
Gul. Staynton.	*Io. Rexman.*
Gul. Croten.	*Morganus Philips: Aliàs Sophiſta*
Henr. Sampſon.	*Gul. Alen Card.*
Henr. Lache.	*Io Xawe.*
Io. Wiſhire.	*Io. Hurlock.*
Rob. Windſor.	*Rich. Pygot.*
Rich. Lorgaine.	*Tho. Philipſon.*
Rob. Iames.	*Georg. Dale.*
Io. Smith.	*Rodolph. Braddill.*
Henr. Popy.	

quæ

Quæ omnes iam propemodum, in Orialenſe, AEneanaſe-ſe, & Collegium omnium Animarum commigrarunt, de quorum fundatoribus, alios conſulas: hic tantum Præfectos habiturus es.

Præpoſiti Collegij Orialenſis.

M. *Adamus Browne,*
M. *Willielmus de Leuertō*
M *Willielmus, de Haukeſworth*
M. *Willielmus Dauentre*
M *Willielmus Colyntre.*
M. *Io, Middleton*
M. *Io, Poſſell.*
M. *Willielmus Corff.*
M. *Tho. Leintwarden.*
M. *Henr. Kayle.*
M. *Nich. Barry.*
M. *Io. Caupynter,*
M, *Walterus Lyhart.*
M. *Io, Hales.*
M. *Henr. Sampſon.*
M. *Tho. Hawkins.*
M. *Io. Taylower.*
M. *Tho. Corniſh.*
M. *Edmundus Mylford.*
M. *Iacobus. More.*
M. *Thomas Ware.*
M. *Henr. Myn.*
M. *Willielmus Haynes.*
M. *Io. Smith.*
M. *Rog. Marbeck.*
M. *Io. Belly.*
M. *Antonius. Blencowe.*

Collegium Orialenſe.

Sed quia de huiuſce Collegij fundatore, apud omnes non convenit, ideo *I*oannis Roſſi ſententiam ſubiungam, & rem in medio relinquam: *Rex Edwardus ſecundus natus eſt apud Caernarvan in Wallia: erat & ipſe fundator Collegij Regalis de Oriell, & Fratrum Carmelitarum Oxon extra muros, ac Regiæ Aulæ Cātabrigiæ; & Fratrum Prædicatorum de Langley iuxta S. Albanum* hæc Roſſus, in Edwardo 2. in lib. de Regibus,

Cuſtodes Collegij Omnium animarum fidelium defunctorum.

M. *Rich. Andrewes.*
M. *Rog. Keys.*
M. *Gul. Kele.*
M. Gul *Poteman.*
M. *Io. Stokie.*
M. *Tho. Hobbys.*
M. *Gul. Brooke.*
M. *Io. Coale.*
M. *Rob. Woodward*
M. *Rob. Stokely.*
M. *Io. Warner.*
M. *Seth. Holland.*
M. *Io. Pope.*
M. *Rich. Barber.*
M. *Rob. Houenden.*

Prin-

Principales Collegij Æneanaſenſis.

Math. Smyth	*Rich. Harris*
Io. Hawarden	*Alex. Nowell.*
Th, Blanchard	*Tho, Singleton.*

Viſitur hic Principalis Eccleſia cleri, beatæ Mariæ Virgini ſacra, quæ non vno tempore omnia ornaméta ſua acquiſiuit: Richardus Fitz Iames Epiſcopus London renouauit, Rich. Leichfeild Middleſexiæ & Bathoniæ Archidiac, 200. libras ſtructuris contulit, 120. volumina librariæ dedit, quam Edm. Sarum. Epiſc. ſupra domum congregationis condidit. Guliel. Gray Archidiaconus Berke Organa dedit quibus Academia in ſolennitatibus ſuis vteretur: cœmiterium pulcherrimo ornatur horologio eo quidem ſolari, quod Nicholaus Kratzerus Bavarrus Monucenſis, qui iuſſu Henrici Octaui, Mathematica Oxoniæ lectitabat, poſuiſſe, & in illius vſum Canones in Horoptrum ſcripſiſſe dicitur, quos in Bodleyana Bibliotheca Oxon vidimus. Eccleſia B. Mariæ Virginis.

Nec procul eſt illa ſchola Theologica & bibliotheca celeberrima, de cuius origine partim ex ipſo Londinenſi, partim ex noſtris pauca diſſerenda ſunt: etenim illa Schola, nec ab vno autore incępta & abſoluta, nec ab Hūphredo Claudioceſtriæ duce (vt quidam autumant) condita eſt. Certum eſt ædes quaſdam in ſubvrbio villę Oxon inter Collegiū Baliolenſe ex parte orientali, & tenementum quoddam Prioris & Conventus Sanctæ Frideſwidæ ex parte occidentali, ad Academiā Oxonienſem pertinuiſſe; Balliolenſibus vero (Magiſtro illius domus Rob. Burley) conceſſas ea conditione, vt ijdem Balliolenſes vnā vacuam placeam in Coll. Exon ex parte occidentali, & vicum ſcholarum ex parte orient: pedes 130 & vnum pollicem in ea latitudine continentem, in longitudine vero ab Exeter lane per muros vrbis à parte Boreali vſq; ad Mildred lane verſus Auſtrum, centum ſexa- Origo publicę Bibliothecæ Vniverſitatis Oxon.

ginta pedes & amplius certe ni ſallor, pro annuo 5. ſolid. reditu æquis portionibus ad feſtum Sancti Michaelis Archangeli & Annuntiationis beatæ Mariæ ſolvendorum, Vniverſitati concederent.

Eius incremēta,

Sic igitur in eo loco iactis aliquantulum fundamentis, circa annum domini 1390, ſexaginta fere annis intermiſſum opus erat: donec Richardus quidam Mey in artibus Magiſter, in ſumma ſua ſenectute locuples, ad has ſcholas perficiendas pecunias largitus eſt. Tum vero opere iterum ſuſcepto, exortus eſt mox alius Acad. Oxonienſis alumnus Tho. Kempe Lond. Epiſcopus, anno dom. 1470, regnante Edwardo quarto: is Oxonienſium rebus commotus, eas ſcholas fornicibus ſubterraneis & cavernis quas voltas nuncupant, fundavit, parietes qui neglecti 60. ferè annis ſtetiſſent, quadrato & polito lapide valuis turriculis, tectoq; abſoluit, & doctoris cathedram artificioſè depictam ad naturalis cœli imaginem ſtatuiſſe dicitur.

Wintonienſi ſedi præſidebat tunc Gulielmus Wainfluctus, vir ætate & doctrina venerabilis. Celeberrimū is Magdalanenſe collegium eo tempore extruxerat, & Edwardus Rex egregia ædificia in VVindſorino caſtro molitus, latomos tam ſedulo conquiſivit, vt eos quos Wintonienſis ad ſuum collegium & Oxoniēſes ad ſuas ſcholas Theologicas paraviſſent, avocaret: ſed Wintonienſis pro ſuis facile impetravit: Oxonienſes haud ita ſaltem à rege obtinuerunt, vt quia verendum eſſet, ne ſi avocatis latomis opus iterum intermitteretur, ac morirentur patroni, non eſſet deinceps perficiendi ſpes, vt ſi Wintonienſis poteſtatem ſibi faciat impetratis vtendi Latomis, ne hi abſtraherentur: VVintonienſem poſtea tam de latomis quam de machinis & inſtrumentis ſollicitant, quæ omnia à venerabili patre conſecuti ſunt.

Eius ſtructura Periclitatur.

Iā verò ne de Oxoniēſiū literis præclare meritus dominus Humphredus Claudioceſtriæ dux, debita laude careat, quid beneficij in Oxonienſes ſuos contulerit breviter declarabo. Bibliothecam Oxonienſem omnium artium ac linguarum libris

Humphredus Glouceſtriæ Dux.

bris; copioſiſſimè inſtruxit: libros vltra 200, libras verò vltra mille dedit. Ioannes Whethamſted verò abbas Sancti Albani, Humphredo duci ab intimis, qui aliàs Frumentarius & de grano tritici vocatur, aliam bibliothecam alijs libris refertam ſeorſim condidit; illamq; ducis, Granarium, ſuam vero Propinarium vocari voluit vt in vetuſtis Vniverſitatis epiſtolis patet: quæ bibliothecæ ita erant colligatæ, vt vna ſemper alterâ vt cibus potu indigeret, priorq; ſecundam appeteret: illius bibliothecæ veteris vnicum habemus librum; ſecundam videlicet partem Valerij Maximi, Dyoniſij de Burgo fratrum heremitarum Sancti Auguſtini commentarijs, & ipſius Iohānis Abbatis tabulis illuſtratam. *Hunc librum ad vſum ſcholarium ſtudentium Oxoniæ aſſignavit venerabilis pater Jo. Whethamſted abbas monaſterij Sancti Albani vinculoq; anathematis innodavit illos omnes qui aut titulū illius delere curaverit aut ad vſus applicare præſumpſerit alienos.* Hæc in initio libri

Granarium & Propinarium.

Humphredum tamen ducem, illius bibliothecę Oxonienſis & ſcholarum Theologicarum non fuiſſe conditorem, ex litteris ipſius Acad. Oxon. ad eum Anno 1440. Iulij 14. tranſmiſſis patebit; vbi ſic ſcribitur: *Itaq; locus huic rei nobis maximè videtur idoneus* (agitur enim ibi de loco ipſo bibliothecæ ponendæ) *vbi venerabilis pater & Cancellarius noſter ſemper* R. P. *amantiſſimus M*r *Tho. Chace ſpectabilem novarum ſcholarum fabricam ad cætera ſuæ virtutis teſtimonia, inſigni menſura ab humo erexit: quam nos citò quoad exigua ſuppetebat facultas promovimus: hic locus quod à ſtrepitu ſeculari remotior, bibliothecæ admodū idoneus videtur; cuius fundationis titulum ſi magnitudini veſtræ accepta fuerit cum omni devotione offerimus, &c.* an verò Humphredus ſibi aſſumpſerit, haud conſtat: indignus certè tanta gratia non fuit, qui libros vltra 200. bibliothecæ contulit & omnes latinos proprios promiſerat; quos omnes, poſt acerbū Humphredi ducis fatum amiſiſſemus, niſi Mr Io. Summerſet de quo ſupra diximus, cuius cuſtodiæ bona Humphredi ducis concredita ſunt non ſolum magnam illorum partē reſtituiſſet, ſed etiam per venerabilem virum M. Gulielmū Kele

Humphredus non fuit illius bibliothecæ fundator.

Io. Sūmerſet.

Col-

Collegij omnium animarum fidelium defunctorum Cuſtodem pretioſiſſimas veſtes miſiſſet, quibus in divinis officijs Oxonienſes vterentur.

Verum poſt iſtos, nobilis Io. Tipetoft Balliolenſis, (vti ſuperius dixi) Comes Wygorniæ, & deputatus in Hybernia D. Georgij Clarentiæ Ducis anno regni regis Edwardi 4. ſeptimo, cum eſſet adoleſcens Oxoniæ inſtitutus, cum honoribus auctus eſſet Patauium profectus eſt, indeq; ad Oxonienſes ſuos ſcripſit de his libris quos in eorum gratiam comparaverat quorumq; indices tantum miſerat. Sed cum inter Edw. 4. & Hen. 6. de regno eſſet contentio, ob læſæ maieſtatis ſuſpicionem ſecuri percuſſus eſt an. 1469. & apud fratres prædicatores Londini ſepelitur: itaq; Oxonienſes Georgium Nevill Ebor. Archiep. regni Cancellariũ, pro huius libris quos ad 500. ferè marcas æſtimant interpellant: ille pleroſq; conquiſiuit, & per litteras suas de reliquis ſpem fecit, præterquam de his qui in Hybernia fuerunt.

Veteris bibliothecæ inclinatio.

Florentem tamen Oxonienſem bibliothecam multi anni conſequentes acceperunt: vtinam vero illos ſuſtuliſſent quos præclariſſimæ illius Bibliothecæ diſſolutionis authores, ob magnitudinem credo ſceleris, nulla adhuc mentio prodidit. illud certe facinus Richardo Coxo & Ædis Chriſti ſub Edwardo 6. Decano poſteritas aſcripſit, & Bibliothecæ Oxon prædonem nuncupauit, qua fide neſcio: at ſcio non fuiſſe alienum ab illo, qui plura Collegia vniendo, Collegiorum fundationes & totam Oxonienſem œconomiam de medio ſuſtuliſſe decreverat, quod ex Archiuis patet. Sed iam ſummum fati ſui terminum complevit: obſcura antea & quaſi terræ filia, parentem & antiqui ſui generis autorem clariſſimum, qui eam quaſi de orco revocavit, Dominum Tho. Bodleyum Auratorum Equitum ordinis facile principem, invenit: qui quãtũ egerit, lege Magiſtrum Tho. Iames amicum meũ ornatiſſimum illius bibliothecæ cuſtodem, in præfatione in ſuum Oxonienſis bibliothecæ librorum catalogum.

Illius ruina.

Eius noua inſtitutio per D. Tho. Bodleyũ.

Pa-

In qua, maiorum memoriâ hæ veteres Aulæ floruerunt

Aula
- Margaretæ ante fundationem Collegij Balliolenſis, nã in antiquiſſimis fundationis illius Collegij chartis huius Aulæ tanquam præexiſtentis mentionem reperio, & ex illa Balliolenſe Collegium creuit.
- Mariæ.
- Paſſerina.
- Welhall.
- Regia quoq; vt in charta Radulphi Peckweth apud librum Frideſwidæ,
- Roſehall propè Turlokeſynne.

Quarum pleraſq; Balliolenſe Collegium à Io. de Balliolo, Ioannis de Balliolo Regis Scotiæ patre & Domina de Balliolo Deruorguilla vxore, fũdatũ, & filij ſui carcer conſtitutum, abſorpſit: de illius fundatione Rogerus Walden hiſtoricus ſatis antiquus ſic habet. *Anno Dom. 1269 obijt Ioannes de Balliolo, qui amator ſcholarium fecit propter deum perpetuam domum apud Oxoniam, tribuens ſingulis illis ſcholaribus omni hebdomada octo denarios ad communem eorum menſam eſt ibi alia domus ſcholarium melior illa vbi percipiunt ad communia ſummam: duodecim denariorũ per circulum ſeptimanæ de dono Epiſcopi Batenſis* (Roffenſem intelligit Mertonenſis Collegij fundatorem) hæc Rogerus. Veteres autem annui reditus illius Collegij pro ratione cenſus de quo hic author, ſunt $99^{l}.17^{s}.x^{d}$.

Magiſtri Collegij Balliolenſis.

Io.Foderinghay.	*Franc. Babington.*
primus Principalis	*Rich.Stubbes.*
Rob.Twaits.	*Iac.Glouceſter.*
Io.Abdy.	*Anton. Garnet.*
I.Wickleff	*Rob.Hooper.*
Rob.Burley.	*Iac.Brookes.poſtea*
Rich.Berningham	*Epiſc.Glouceſtr enſis*
Gul.White.	*Io.Piers.*
Georgius Cootes.	*Adam Squier.*
Gul.Wright.	*Edm.Lylly.*

Henricus Chichleyus quoq; Archiepiſcopus Cantuariẽſis, pauperum ſcholaſticorum Collegium hic edidit: cuius ſtructuram cum minus probaſſet, ordinis S. Bernardi monachis, ea conditione dedit, vt novitios ſuos ſtudij gratia Oxoniam mitterent; vnde Collegium S. Bernardi, ſiue Aula Londinenſis & Burnellyn quoq; dictum, vti incertus author in vita Henrici Chichley Fundatoris annotauit. Ceſſit poſtea in Collegiũ S. Io. Baptiſtæ, cui præfuerunt.

Collegium S. Bernardi.

Collegiũ S. Io. Baptiſtæ.

Præſidentes.

Alex Belcher.	*Tob. Mathewe.*
Gul.Elie.	*Franciſ.Willis.*
Gul.Stoke.	*Ran.Hutchinſõ.*
Io.Robinſon.	*Io.Buckeridge.*

Præſidentes Collegij.
S.Trinitatis.

Collegium S. Trinitatis.

Tho.Sleithurſt.
Arth.Yeldard.
Raunlph.Kettle

Veteres Aulæ fuerunt hæ.

Aula {
- Merſton,
- Knaphall iuxta angulũ verſus Gildhal: vt Rẽtale Oſney.
- Couentrienſis verſus portam borealem, vt habet liber Hoſpitalis. S. Io. Baptiſtæ, niſi hæc alibi potius collocanda fuerit.

Eſt hic forenſe granarium ſatis amplum,

Hoc erexit opus talem Claymundus in vſum
Vt ſiccum poſſit ſaccus habere locum.

autore in illius vita Io. Sheprauo.

Parochia. S. Michaelis ad portam Auſtralem

Cuius Eccleſiam Cardinalitium Collegium abſorpſit. Aulæ fuerunt iſtæ.

Aula {
- Pleucerhal dicta.
- Margaretæ Alia.
- Elmehal hic iterũ alia apud Rentale Oſney ẽſe
- Petri.
- Plũmerhal: ſeu Plumbeorũ (vti dicitur) placea.

Parochia S. Michaelis ad Portam Borealem

Niſi Aula Couentrienſis & Aula. S. Thomæ hic ſtatuenda fuerit, ex veteribus non invenio.

Collegium Exonienſe cuius à principio Rectores propemodum Annui extiterunt, quos ideo prætereundos duxi: Rectores vero perpetui fuerunt iſti tres

Ioannes Neale.
Tho. Glaſier.
Tho. Holland.

Principales Collegij Ieſu:

D. Dauid Lewes.
D. Griffin LLhoyd.
D. Franc. Beuans.
D. Io. Williams.

Parochia, S. Mildredæ.

In qua has Aulas in vetuſtis ſcriptis reperio.

Aulam { Mildredæ. / Chimneyhall: dictam. / Pauperis, vt conſtat ex Rentali Oſneyenſi.

Parochia Petri & Pauli in Oriente.

Vidit ſuperior ætas ſcholares in hiſce Aulis ſtudentes.

Aula {
Neoti.
Mariolis.
S. Hugonis annexa Edmundi Aulæ.
Nigra
Saraceni.
Willoughby hall dicta.
Puellarum vulgo Mayden hall, de qua fit mentio in Rētali Frideſwidæ & in libro Hoſpitalis, S. Ioannis Baptiſtæ extra Port: Orient. Oxon.
Bradwell, quæ pertinuit ad Orialenſes.
Magna Vniverſitatis.
Parva, verſus portam Orientalem: de vtrâque ſuperius.
Burſer hall.

Et

Et S. Edmundi Aula.
Cuius hi ſunt Principales.

Gul. Britton	*Mr. Geffrey*
Io. Temps	*Milo Bracwright*
Tho. Lee	*Mr. Roberſon*
Gul. Preſton	*Thomas Peryſon*
Io. Portreue	*Nichol. Cooke*
Nich. Truenes	*Nicol. Pullen*
Io. Fiſher	*Philip. Iohnſon*
Mr Pytts	*Henr. Robinſon*
Io. Burbach	*Tho. Bowſfield*
Io. Cuthbertſon	*Io. Aglionby*

Et Aula Cervina vulgo Harthall, olim monaſterij Glaſconienſis colonia; vndè & 30 annui reditus libras percipere antea ſolebat; quibus nunc diu orbata, ſuperiorum paulò temporum ac hominum iniquitatem deplorat. Tamen hos agnoſcit

Principales.

M. Trewynard	*M. Perkins vel Parkhurſt*
M. Weſtlake	*Tho. Mede*
Io. Andrewe	*M. Iriſh*
Walt. Windeſor	*Rog. Brunhall*
Io. Treganſon	*Tho. Balle*
Rich. Maiowe	*Io. Norman.*
Mic. Treweman	*Io. White*
Gul. Sendef	*Io. French*
Gul. Summaſter	*Gul. More*
Io. Fermer	*Philip. Randall*
M. Rugge	*Ioh. Iueleigh*
Gul. Ewen	*Theodorus Prieius.*

Et Collegium Vniverſitatis, de quo in 2. Apologiæ noſtræ libro, plurima diximus.

Magiſtri Collegij Univerſitatis.

S. Io. de Beverley primus
S. Grymbaldus olim vti videtur huiuſce coll. Magiſter
Rog. Caldwell. 1219.
Rich. Witton
M. Rokleborough
Ranulph: Hamſterley
Leonar. Hutchinſon
Ioh Craffurth
Rich. Salvaine
Georg. Elliſon
Anton. Salvaine
Iac. Dugdale
Tho. Key
Gul. Iames
Anton. Gates
Georg. Abbot

Collegij Reginenſis Præfecti.

Rich. de Retteferd
Io. de Hotham
Henr. Whitfield
Tho. de Carlile
Rog. Whelpdale
Gualt. Bell
Rowland *Byris*
Gul. Spenſer
Tho. Langton
Chriſt. Braynebrigge
Edwardus Rygge
Io. Pantry
Gul. Denyſe
Hugo Hodgeſon
Tho. Francis
Lancelotus Shaw
Alanus Scot
Barthol. Bowſefield
Henr. Robinſon
Henr. Airay

Et Coll. B. Mariæ Virgini ſacrum: vulgo Collegiũ Novũ.

Cuſtodes Collegij Novi.

M. Rich. *Toneworth*
M. Nich. Wiccham
M. Tho. Cranelye
M. Rich. *Malforde*
M. Io. *Bouke*
M. Gul. Eſcot
M. Nich. Oſylbury
M. Tho. Chaundeler
M. Gualterus Hill
M. Gul. Porter
M. Io. Reade
M. Io. Younge
M. Io. London
M. Henr. Cole
M. Rad. *Skinner*
M. Tho. White
D. Mart. Culpepper.
D. Georg. Rives.

Duas tantem Aulas hic reperio

Aulam
- Albam.
- Draperhall dictam.
- B. Mariæ: Collegium revera fuit, Canonicorum Regularium ordinis. S. Auguſtini à quodam Thoma Holden Armigero fundatum: quo tempore haud ſcio: ex ſtatutorum tamē libro apparet circa annum Dom. 1348. valde floruiſſe: ſtudentes vero vnus Prior Regebat. hæc ex libro ſtatutorum illius Collegij.

Et hoſpitium, quod quoniam olim ad alumnos noui Collegij devenit, cùm antea Turlokeſynne, & Trillokeſynne, nunc Hoſpitium nouum dicitur.

Cuius hi ſunt Principales.

Gul. Witney.
Philip. Burgainy.
Walt. Pauy.
Edw. Haighton.
Laur. Cokkys.
Philip. Welſh.
Dioniſius Hogan.
Gul. Freeman.
Galfredus Yberyow
Dauid Theins
Dr. Payne.
Gul Roberts.
Rowland. Merricus
Rob. Carewe.
Dr. Barret.
Henr. White.
Io. Lacy.
Gul Balberowe.
Mr. Worthiall.
Hugo Powell.
Tho. Powell.
Rob. Logber aliàs Lucher
Felix Ludouicus
D. Griffith.
D. Lewes.
D. Gibbons
D. Abry.
Io. Payne.
Rich. Bray.
Rob. Lucher. iterū:
D. Lewes
Rob. Lucher. 3
D. Dun.
Edmund. Price.
D. Beuans.
Jo. Eſtmonde.
Rob. Crane.
Io. Farrar.

Antiquum ſatis hic eſt literarum monumentum, Collegium Gloceſtrenſe à Ioanne Giffordo neſcio quo (vt Baleo viſum eſt) monachorum gratia fundatum: fuiſſe tamen Gilberti de Clare Glovernię ducis ædes, alij multò probabilius aſſerunt; quæ vt circa annum D. 1260. conditę ſunt, ita quo tempore Aula Regia, Carmelitis, rogante Henrico de Hanna (vt ait Baleus) illius ordinis præfecto, favente ipſi Nicholao Noelſio ab Henrico tertio, hæ quoque ędes Benedictinis monachis concedebantur: deinde ab Humphredo Gloceſtriæ duce auctum fuiſſe hoc collegium ferunt, nec defuerunt Abbates cæterorum in Anglia cœnobiorum, qui novitios ſuos proficiendi atque diſcendi cauſa, huc tranſmiſerunt; quibus vnus Prior præfuit, quanquam nec capitulum, nec ſigillum apud ſe habebant commune, autore Walſynghamo in Rich. 2. Noviſſimè vero Thomas Whyte Collegij, S. Io. Baptiſtæ fundator, in Aulam, S. Ioanni Baptiſtę ſacram erexit, cuius ſcholares primitùs anno D. 1560, Elizabethæ vero 2; feſto Nativitatis, S. Ioannis Baptiſtæ communia ſuſceperunt, quibus hi Principales præſuerunt

Gulielmus Stokes
Hen. Ruſſell
Chriſtoph. Bagſhawe
Jo. Dolaber
Io. Hawley.

Non procul hinc ſuit Regalis loci (alias Rurylocke) monachorum Ciſterciet. ſium Abbatia, quam (iuxta Roſſum) Richardus primo Cornubiæ Comes, tum Alemaniæ rex ſundavit; cuius illic cor ſub mirandi operis pyramide, humatum eſt autore eodem, corpus vero Gloceſtriæ. At liber monaſterij de Bruton in agro Summerſetenſi, Edmundum Richardi Comitis filium, illud Ciſtercienſis ordinis ſtudium Oxoniæ poſuiſſe, & monachos de Tame primo illic tranſtuliſſe, manerio de Erdyngtô quod iam Yarneton vocatur, dotaſſe, denique

Robertum Burnell Bathon & Wellenſ. Epiſcopū & domini Regis Cancellarium, 3. Idus Decembris Abbatiam ipſam Northoſneyæ nomine dedicaſſe ſcribit.

Ordines Religioſi Oxoniæ.

Ordo

Prædicatorum: qui in Parochia S. Edwardi primo conſederunt: ſed Henricus tertius locum ijs poſtea extra paruam portam Auſtralem aſſignauit; vbi Iſabella de Bellebec Oxoniæ Comitiſſa, Eccleſiam in qua ipſa ſepulta eſt feſto ſanctorū Viti & Modeſti à Rich. Graueſend Lyncolnienſi Epiſcopo, ſancto Nicholao dedicatā, ſtatim poſuit: Cœnobium alij condidere: cui præfuerūt iſti Gilbertus de Fraxineo: Simon de Bovill: Hugo de Muſterby; Thomas &c. Priores.

Franciſcanorū, quorū ſcholā Oxoniæ poſuit quidam Etonus Franciſcanus, qui cum Agnello, & Gul. Eſſlebio ſectæ ſuæ ſocijs è Gallia venit, anno 1227, autore Baleo in Richardo Kingeſthrope: Rogerus Baconus in horum cœnobio floruiſſe creditur, *natus de generoſa familia incolarum comitatus Dorceſtriæ iuxta Ilcheſter. S. Theologiæ Doctor Pariſiis, Oxoniæ incorporatus, & Oxoniæ in feſto S. Barnabæ Apoſtoli ad fratres Minores ſepultus,* autore Roſſo.

Minoritarum.
Mendicantium
Auguſtinenſium.
Bonorum virorum.
Alborum Monachorū.
Benedictinorum.
Ciſtercienſium.
Eremitarū S. Auguſtini
Carmelitarum.

de quorum Collegijs partim ſupra diximus, partim vero intacta reliquimus, quia nihil de illis occurrit.

Plateæ & vici Oxoniæ.

Altus vicus.
Vicus Murilegorũ in Catſtret
Iudaiſmus Magnus à Fridel- widę fano ad Eccleſiã omniũ Sãctorum, Roſlus.
Iudaiſmus paruus
Balliolum magnum.
Balliolum paruum.
Eſtbridgſtret.
Southbridgſtret.
Grandpont.
Schydyerdſtret.
Kibble ſeu Kibaldſtret.
Vicus Stockwell in parochia
beatæ M. Magdalenę
Horſmangerſtret ſive Yriſmanſtret.
Waltonſtret à placea Carmelitarum ad meſſuagiũ de Walton.
Fiſhſtret.
Candytche.
Panchridge.
Septem Mortalia peccata.
Wodſtret ab Eccleſia Mich Aquilonaris ad Newyn
Vicus ſcholarium.
Parua area Prædicatorum.
Vicus Catenarum à Collegio Ieſu ad plateam Aquilonarẽ à catenis advtrumq; finem conſtitutis Cheiney lane (vt non nulli cenſent) dicebatur.
Venella Edwardi.
Iureſlane.
Venella alti vici.
Venella dicta Hamel.
Venella dicta Ovenee.
Venella dicta Lormeria in parochia, S. Michaelis ad portam Bor.
Bedfordlane.
Penyferthinge ſtret: platea eſt, S. Ebbæ vſque ad portã Occidentalem.
Mildred lane, à Collegio Æneanaſenſi verſus Coll. Lyncoln.
Platea, S. Ioannis; à Collegio Exon ad Coll. Novum.
Sommerlane à Collegio Exon, verſus Eccleſiam S. Michaelis Aquilonaris.
Shooelane, iuxta novum hoſpitium.

Grope.

Gropelane in parochia, S. Ioannis.
Kingeſtret aliàs Lumbardlane, & Slayenglane, à porta Auſtrali magna vſque ad Auſtralem paruam, quâ ad Prædicatorum pontem itur: vbi eſt aqua illa de Tryllemillſtreame fœditatis nomine notiſſima, & obid Braciatoribus & piſtoribus interdicta per Edwardum primum.

Præter illas quas modo in ſingulis Parochijs enumeravimus, alia Aularum nomina in vetuſtis Vniverſitatis monumentis occurrunt: quas quia certo loco conſtituere nequeo, eas Alphabeticâ ſerie complectar.

A

Alba magna
Alba iuxta muros parua.
Alba annexa aulę S. Edmũdi.
Accipitris.

B

Bremehall.
Baſſa annexa vineæ.
Burdwaldſchole.
Boydyn iuxta aulam Periculoſam.
Brackeley.
Bevana annexa Bovinæ.
Baſtaris.
Buckleyhal. ſivè Taketſynne & Takeleſynn, domus Garbrandi.
Bellerophõtis curia: niſi fuerit aula, neſcio quid fuit: occurrit in lib. Frideſwid.
Bolchall Aula. Taurina, diſtincta ab Aula Bovina quemadmodũ in Archivis invenio.

C

Coſnyll.
Gobhall.
Colcellina.
Caſtrimargi.
Chriſtophori.
Clackhall.
Catharina.
Chimeræ.
Cornehillhall.
Aula cum Camino vt in Rotulario Standiſh de Aulis Vniverſitatis Oxon.

D

Duotha
Deipara
Doſier
Dagfeild

Drogda
Damiani.

E

Elephantis
Edwardi iuxta ſcholas iuris Canonici.

F

Ferrea Aula.

G

Gerennia
Guphall

H

Hamptonhall
Hallboke.

I

Iuehall
Inghall
Jugge hall
Introitus, S.Ioannis

K

Kepeharme iuxta portam Orient: vt in ſuo rotulario, Seãdiſhe.

L

Leporis
Ledinporche
Leberdhall

M

Martini magna
Martini parua
Merton magna
Merton parua
Marcelli
Militis vt in rotulario Standiſhe Regeſtrarij
Minotehall
S. Mariæ Introitus.

N

Niſea

P

Penbrochienſis
Peryhall
Periculoſa in Candytche: ædes Cauſeldianæ
Aula Pille iuxta capellam, S. Trinitatis
Profunda. ſivè Deepehall.

Stapel-

S

Stapellyn
Saliſburienſis
Salarij
Schildhall ſeu Aula ſcuti.
Solerhall: veriùs (ni fallor)
Scholerhall: Chaucerus talis meminit in Cantabrigia: at noſtra pertinet ad Orialenſes.
Shelleyhall
Sykel hall: annexa Aulæ Hamptoniæ.

T

Takleſſyn.
Trilkeſyn
Trabinea.
Introitus. S. Thomæ iuxta Salſany.
Trentle hall.
Tauernehall

V

Vrea.
Vinea: ſed hæc eadem eſt (ni fallor) cum hoſpitio de Pecwater.

W

Wlſtani Aula.
Woodecockehall.

Scholarum quarundam Antiquarum nomina.

Magna ſchola Theologica: & plures aliæ minores Theologicæ antea.
Scholæ magnæ iuxta parvam aream Prædicatorum.
Schola in venella S. Edwardi.
Schola Canoniſtarum in parochia omnium Animarum.
Schola iuris Canonici.
Schola Iuris Ciuilis.
Schola in paruo Iudaiſmo.
Schola Iuris Canonici in cæmiterio Eccleſiæ S. Edwardi.
Schola magna Iuris Ciuilis in Iudaiſmo
Schola oppoſita Aulæ B. Mariæ.
Scholæ legum in Schildyerdſtrat.

Scholæ S.Edmundi in magno honore fuerunt & clariſſimorum Auditorum conſuetudine notiſſimæ; è quibus Abbas Ciſtercienſis vno tempore ſeptem habuit, quos monachos fecit, autore Roberto Richio in vita S.Edmundi fratris ſui.

Metaphyſicę baſſa prima.
Philoſophiæ Nat. Baſſa ſecunda.
Aſtronomiæ Alta ſecunda.
Geometriæ Baſſa tertia.
Muſicæ Alta tertia.
Arithmeticæ Baſſa quarta.
Rhetoricæ Baſſa quinta
Grammaticæ Alta quinta.

Ecce hic vltra centum & octoginta Aulas, ex quibus veteris Academiæ amplitudinem & dignitatem, æſtimare facilè poteris: meam vero fidem (ſi dubitas) ex antiquis Academiæ Oxonienſis monumentis confirmare, paratiſſimum me profiteor.

SVMMORVM OXONIENSIS ACADEMIÆ MAGISTRATVVM,

HOC EST HONORATISSIMORVM Cancellariorum, Commiſſariorum & Vicecancellariorum nec non Procuratorum, quotquot ex eiuſdem Archiuis ac monumentis aliorum authorum colligi poſſunt, Catalogus.

Anno

882. aut 883. S. Grymbaldus, Cãcellarius Oxon ab Aluredo conſtitutus, teſte Roſſo Warwicenſi: prout in libro Apologiæ 2 latiùs dictum eſt.

1219. Lodouicus de Chapyrnay, Cancellar. Oxon.

1230. Radulphus de Sẽpringham Cancel.

1231. Ric. Batchden Canc, ut quidam aſſerunt.

1234. S. Edmundus Archiepiſcopus. Cant. Canc.

1236. S. Richard. de la Wyke Canc,

1238. Simon de Bouill, Prior Prædicatorum Oxon. Canc,

1253. Gul. de Mancheſter, Archidiaconus Lichfeild Canc.

1266. Nicholaus de Ewelme Canc, forte Rob. de Ewelme qui hoc tempore Frideſwidę Prior fuit.

Anno

Procurat

Rogerus de Plumpton,

Henr. de Godfree.

1274. Tho. de Hotham Canc.

1275. S. Thomas de Cantilupo Epiſc. Herefordenſis Canc.

1281. Henr. de Stauntõ Canc.

Procurat.

Rob. de Burgo.

Gul. de Colſul,

1282. Gul. de Mõteforti Cãc.

1284. Rogerus de Rowell, aliàs Rodwell Canc.

1288. Robertùs de Winchelſey Archidiaconus Eſſexiæ, poſtea Archiepiſc. Cant. Canc.

M. Io. Heythorne Commiſſarius eius: commiſſarij nomẽ inauditum erat ante Epiſcopos Cancellarios,

Procurat.

Io. dè la More.

Edward. Farney.

1292. Henr. Swaine, Canc.

1306. VValter. Canc.
1311. Henr. de Manſfeild aut Mareſfeild. Cancel.

Procurat.

Tho. de Abyngdon.
Rob. de Bridlington.

1312. Euſtachius Normanvile. Canc.
1317. Io. Lutterell. S. Theologiæ Doctor Canc.

Hic quoq; occurrit *Simō* de Feverſham Cancell.

1318. Rich. Raden quem alij Radman vocant. Canc.
1322. Henricus de Sewer quē alij Henricum de Gower vocant. Cancel.

Procurat.

Gul Shelton.
Simon Yſhtele

1325. Gul de Alburwicke: Cāc
Rich: de Kamſhall Commiſſarius eius.

Proc.

Gul. de Harrington.
Tho. de Bradwardyn.

1326. Io. Northwood quem alij ſub An. 1346. ponunt

Procur.

Rog. Loke.
Gul. Engeſt.

1327 Tho. de Hodham primus illius nominis Canc.

Procurat.

Anton. de Goſborough.
Elias Walewayn.

1330. Nigellus de Ware quem alij de Wauery vocant Canc.
1331. Gul. Nottingham celebris ſcriptor, Canc.
1333. Rich. Radulp. Canc.

Proc.

Edward. de Wyke
Jo de Gotham.

1335 Robertus de Stratford, Archidiaconus Cantuar. totius Angliæ & Oxoniæ Cācellarius: quo tempore ſcholares Stanfordiā convolantes, revocavit: atq; ad futuram vniverſitatis pacem, procuratorum alterum Auſtralem, alterum Borealē, ac ſeorſim, non ſimul & eodem die eligendū, edixit. fuit poſteà Epiſcop. Ciceſtrenſis
1340 Gul. de Burgeueney vel Aburgeueney Canc.
1342. Gul. de Skelton. Cancellarius.

Proc.

Adamus de Pothowe
Ric. de Shreueſbury.

1349. Io. Wyliot Canc: factioſè à ſuis electus, vtrumq;

Proc:

Thomā de Stratforde.
Rob. Ingram

eiecit, Sigillum Vniverſitatis eripuit: quibus omnibus ſaluo.

ſalvò reſtitutis, Regia autoritate ab officio amotus eſt. Aulam Portioniſtarum qui Mertonenſes alumni ſunt (niſi fallor) inſtituit.

1349 Io. Hawkeſworth Cācellarius eodem anno.

1350 Ric. Fitzrauf Armachanus poſtea Archiepiſcopus Canc.

1354 Gul. de Palmorna. Canc.

Proc.

Rog. de Ward.

Rob. Frumne.

1356 Io. de Hodun. Canc.

Proc.

Io. Middleton

Nich. de Rading.

1357. Lodovicus vel Humphredus de Cherleton. Canc.

Proc.

Io. Ioſekin.

Alex. de Ferebrigge.

1358 Io. Reyham. Canc,

Proc.

Rich. Sutton.

Walt. Wanſford.

1360 Nic. de Aſton Canc.

Proc.

Rich. Toulewortb.

Rob. Derby.

à Cancellario aliquandiu eiecti ſed poſtea reſtituti.

1367 Adam. Thoneworth vel Thornworth. Canc.

Proc.

Adam. Plumpton.

Rob. de Aylſham.

Hactenus Cancellarij Oxon à Lyncolnienſi Epiſcopo, in magiſtratum confirmati ſunt.

1368 Gul. Courtney. Canc. quo ſedente ceſſauit confirmatio per Lyncolnienſem.

Proc.

Rob. Aylſham

Gul. Ferby.

1370 Gul. de Remingtō Can.

Proc.

Rob. Underhill.

Petrus Elande.

1375 Gul. Wilton. Canc.

1376. Io. Turke, Canc.

Procurat.

Gulielm. Wakefeilde.

Hi ſunt procuratores qui apud Tho: Walſinghamū Gregorij Vndecimi de Wiclefo capiendo bullam cum dedecore reiecerunt,

1379. Rob. Aylſham. Can.

Procurat.

Ioan. de Buritone

Rich. Foſter.

1380. Gul. Berton. Canc.

1382. Robertus Rigge ſeu Rugge, Foxo Cōmiſſarius, nobis tamen ex Archivis Can-

 cel-

cellarium eum fuiſſe conſtat: quo officio privatus à quibuſdam fertur, ob rem malè administratam inter Auſtrales & Boreales.

Procurat.

Io. Huntman.

Walt: Diſhe.

1382 Thomas vel Nich: Brightwel Newerkię in Leyceſtria decanus. Canc.

1390 Thomas Craule. Canc

1392 Radolph. Rudruth, ſive Rudworth Canc.

1395 Tho. Hendman. Canc. Nich. Faux. Commiſſar.

Procurat.

Rob. Thurbary,

Io. Roke.

1396 Henr: Harkley vel Harckla. Canc.

Procurat.

Rich. Abell.

Gul. de Barnaby.

1399 Henricus Beauford. Canc. poſtea Epiſcop. Wynton & Cardinalis.

1400 Philippus Repingdō, Leyceſtrēſis Abbas Canc. cuius tempore, hi occurrunt.

Procurat.

An.1. Io. Foſter.

Io. Brampton.

Procurat.

2 *Io. Foſter,*

2 *Tho. Rodburne.*

Gul. Stoke.

1403 Robertus Alum, vel Halam Epiſcopus Sarum quē Baleus Rob, Allyngton vocat. Canc.

Procurat.

An.1. Rog. Whelpdale.

Thomas Lucas.

Procurat.

2 *Edm. Orſoware.*

Gul. Louchurſt.

Procurat.

3 *Tho. Martin.*

Io. Caſtell.

Procurat.

4 *Rich. More.*

Rich. Courtney.

Procurat.

5 *Iſaacus Iacob.*

Petrus Barcomb.

1408 Gulielm. Clynte, S. Theologiæ profeſſor. Canc.

Procurat.

Rich. Collinge.

Rog. Gates.

1409 Thomas Preſbury, Abbas Salopienſis. Canc.

Procurat.

Rob. Ælonde.

Rich. Baron.

1411 Rich. Courtney, Canc.

Procurat.

An.1. Io. Birch.

Benedict. Brent.

Pro-

Procurat.
2 *Gilbertus kymer.*
Gul. Symond.
1414 Ioannes Snetiſhā non Richardus, vt quidam recitāt Canc.
1420 Walt. Treugof. Canc.
Procurat.
Rob. Merton.
Tho. Juſter.
Reſignante vero VValtero Treugof, occurrit hic Cancellarius Tho. Rodburne.
1421 Gilbertus Kymer; Medicinæ Doctor. Canc.
Procurat.
An.1. Gul. Tybart.
Gul. Brandon.
Procurat.
2 *Gul. Brandon.*
Io. Hales.
1423 Ioannes Caſtell. Canc.
Procurat.
An.1. Io. Beamynſter.

Procurat.
2 *Io. Shireburne.*
Gul. Collinge.
1426 Thomas Chace. Canc.
Procurat.
An.1. Thomas Lyſures.
Io. Arundell.
Procurat.
2 *Henr. Sewer.*
Rich. Bagthorpe.
3 *Rich. Bagthorpe.*
Io. Kinge.
Procurat.
4 *Tho. Grant.*
Tho. Egleſſeild.
1431 Gilbertus Kymer, ſecundò Canc.
Procurat.
Gul. Dowſon.
Rog. Baikley.
1434 Thomas Bourchier, Capellæ. S. Martini Londonijs Decanus. Canc. poſtea Archiepiſc. Cant.
D. Tho. Gaſcoigne. Cōmiſſ.
Procurat.
An.1. Michael Tregory.
Rich. Denande.
Io. Bourbach, Commiſſ.
Procurat.
2 *Io. Spekington.*
Rob. Multon.
Commiſſarij.
3 M. Gregeley.
Tho. Bounigworth.
Procurat.
3 *Gul. Crowton*
Io. Kirbie
1437 Ioan. Carpenter, Magiſter Domus, S. Antonij Lōdon. S. Theol. profeſſ. Canc.
Io. Gorſuch. Commiſſar.
Procurat.
An.1. Io. Kirbie.
Th. Kempe.

Commiſſarij.
2 Gul. Hautryn.
D. Smith.
Procurat.
2 *Gul. Selby.*
Rob. Flemminge.

1439 Io. Norton Decretorum Doctor. Canc. Tho. Gaſcoigne Commiſſ.

Quo eodem anno occurrit Io. Gorſuch, Cancellarius, cũ Cōmiſſario eius Io. Burbach: & Richardus Rotherã Canc.

Procurat.
Cum Gul. Orsel.
Io. Willey.

1440 Gulielm. Grey, Canc. quicum neſcio quo pacto hi procuratores, intra vnius biennij ſpatium occurrunt.

Gul Leyley.
Io. Willey.
Io. Sigden.
Rich. Neubridge.
I. Killingworth.
Gulielm. Say.

1442 Henricus Sever ſecũdus illius nominis, Canc.
Io. Gorſuch Commiſſ.
Procurat.
Ann. 2. Rog. Gray.
Th. Walkington.
Io. Weſtekam Commiſſ.

Procurat.
2 *Gul. Francys.*
Io. Triſtrop.

1443. Thom. Gaſcoigne, Canc.
Rich. Hall. Decretorum Doctor Commiſſarius.
Proc.
Tho. Chaundler.
Io. Triſtrop.

1444. Rich. Praty. Epiſcopus Ciceſtrenſis. Canc.
Proc.
Io. Triſtrop.

1445 Quatuor Canc. nati.
Rob. Burton.
Io. Barnaby.
Gu. Weſtkame.
Tho. Gaſcoigne.
Proc.
Gul. Moreton.
Tho. Copleſton.

1446. Rich. Thwaits Canc.
Gul. Dowſon Commiſſarius & Cancellarius natus.
Proc.
Gul. Sharſton.
Gul. Lambton.

1447. Gilbertus Kymer ſecundò vel alius eiuſdem nominis, Canc.
Commiſſarij *Anno. 1.*
Io Barnaby.
Gul. Dowſon.

Pro.

Proc.1.
Jo.Gigur.
Gul.Bate.
Proc.2.
Jo.Baker.
Henr.Meoles
Commiſſ.3.
Io.Willey.
Io.Barnaby.
Gul.Dowſō
Proc.3.
Io.Wodde.
Gul.Daniell.
quo reſignāte electus eſt Wlſtanus Browne
Commiſſ.4.
Ric Ringſted.
Io.Becke.
Rog.Buckley
Io.Vann.
Proc.4.
Rich.Luke
Wlſtanus Browne
Proc.5.
Gul.Xetill.
Tho.Balſall.
6. Tho Sanders, Commiſſ.
Proc.
Io.Okis
Tho.Reynolds
Sed Reynoldo in pace Vniverſitatis conſervanda à ſicarijs interfecto, ſubſtitutus eſt Gulielm.Mogys.
7.Rob.Thwaits Commiſſar.

Proc.
Io.Yonge.
Io.Seymour.
1454 Georgius Nevil, exoniensis Epiſcopus. Canc. cuius Cancellariatus anno primo, hi Procuratores confuſè admodum occurrunt.

Proc.
Tho.Boket.
Rob.Normā.
Rob.Bennet.
Proc.
Rich. Aſhedus.
Io Croſſe.
2. Tho.Saunders Comm.

Proc.
Io.Marſhall.
Walt.Windeſore.

Proc.
3 *Io.Brother.*
Rich. Abdy.
1457 Tho.Chaundler, ex reſignatione Georgij Neuill Canc.
D.Chippenham Commiſſ.

Proc.
Tho.Woodhill.
Tho.Berſley.
An.2. M.Danuers Commiſſ.

Proc.
Mart. Ioyner.
Io Molineux.

Proc.

3 *Step. Bereworth*

Tho. Lee.

4 occurrũt hi quatuor procuratores

Rob. Elyot.

Tho. Purneier

Io. Morne.

Io. Thorpe.

1461. D. Georgius Neuill Archiepiſcop. Eborac. totius Angliæ ac Oxoniæ ſecundò Cancellarius.

Gulielm. Iue. Commiſſ.

Proc.

Tho. Prockter.

Rich. Dobbs.

Proc.

An. 2. M. Booron.

3 D. Huſbande Commiſſ.

Proc.

Walt. Hill.

Gul. Corke.

Commiſſ.

4 Io. Mulchaſter

5 Tho. Smith.

Proc.

Tho. Pawnton.

Io. Paynton.

Io. Chaldbeck Commiſſ, quicum hi occurrunt Procuratores.

Io. Harrowe

Nic. Langton,

Caue.

Whitway.

Commiſſ.

6 Tho. Chandler

Tho. Hill.

Tho. Steuins

Proc.

Gul. Brew.

Tho. Beſton.

Commiſſ.

7 Tho. Chaundler.

Tho. Steuins.

Proc,

Gul Sutton.

Rich. Barnard.

Commiſſ.

8 Tho. Iamme, vel Ianne.

Tho. Steuins.

occurrunt hic quoq;

Proc.

Io. Harrowe.

Nich. Langton.

Proc.

9 *Rich. Mayhow.*

Georg. Strangwiche.

Proc.

10 *Nich. Good.*

Rich. Dauy.

11 occurrunt ſuperiores.

Procur.

Gul. Brewe.

Tho. Beſton.

1472. Tho. Chaundler ſecũdò Canc.

Proc.

Gul.

Gul. Maior
Io. Acheley.
Procurat.
2 Rich. Fitziames.
Io. Netleton
Procurat.
3 Rich. Bradley.
Richard. Eſtmond
Proc.
4 Gul. Bethun.
Maur. Bertram.
Procurat.
5 Io. Bettys.
Gul. Sowthworth
Procurat.
6 Rog. Handeley.
Tho. Parmeter.
Procurat.
7 Galfredus Symeon.
David Irelonde.
Procurat.
8 Rob. Gorborn.
Io. Foſter.

1480 Leonardus Wydevil. Canc.

Procurat.
Nich. Haliſwell.
Io. Martyn.

1481 Gulielm. Dudley, Epiſcopus Dunelm. Canc.

Procurat.
1 Io. Porter.
Rad. Hamſterley.
Procurat.
2 Tho. Kerner.
Rad. Stanhop.

1483 Io. Ruſſell, Epiſcopus Lyncoln. totius Angliæ & primus Oxoniæ Cancellarius perpetuus: ante hunc enim vel annuus vel biennalis ſolebat eſſe Magiſtratus: hôc quoq; ſedente, iuxta antiquã Vniverſitatis conſuetudinẽ, procuratores ſimul & eodem die bini eligi cæperunt.

Procurat.
Rich. Trapp.
Gul. Croft.
Procurat.
2 Edmund Froceter
Rob. Ardern.
Procurat.
3 Io. Hobille.
Gul. Bokinge.
Procurat.
4 Io. Huſey.
P. Caſtey.
Procurat.
5 Gul. Hewſter.
Rob. Boorton.
Procurat.
6 Io. North.
Rob. Wykes.
Proc.
7 Io. Wethers.
Tho. Hobbys.
Procurat.

Proc.

8 *Io.Dauis*
Gul.Lambton.
Procurat.
9 *Jo.Ioliff.*
Rich.Barningham.
Procur.
10 *Anton.Fiſhar.*
Rob.Dale.
1493 Io.Moreton. Archiep. Cantuar. Cardin.Canc.
Proc.
Gul.Haſard.
Gul.Martyll.
Procurat.
2 *Rowland.Philipps.*
Tho.Craconthrope.
Procurat.
3 *Tho.Drax.*
Rich.Sednore.
Commiſſ.
4 Tho.Harper
Gul. Atwater
Proc:
Hugo Breſi:
Io.Lethon:
1498 Gul. Smith Epiſcop. Lyncolnj: Canc:
Occurrit hic Commiſſarius vel idem cum ſuperiore, vel alius eiuſdem nominis Tho. Chaundler, atq;etiam Gul, Atwater,
Proc.
Ed.Derby
Thom.Claydon.

Proc.
2 *Goham*
Darius
Dale
Commiſſarij
3 Gul.Atwater
Tho.Banke.
Commiſſarij
4 Gul.Atwater
Simon Greene,
Proc
Hugo Hawardyn
Jo.Matſon.
Rich.Fitziames,Roffenſis Epiſc. Canc.natus:illud munus aliquanto tempore geſſit. & poſt eum Ioan. Kinton. Senior Theologus.
Commiſſarij
Gul.Atwater
Io.Thornton
Rob.Tehi
1504 Rich. Mayewe Epiſcopus Herefordenſis Canc:
Commiſſarij
Io:Thornton
Foderby
Proc:
Laurent.Stubbs
Io:Beuerſtone.
2 Hugo Saunders Commiſſ. Quidam hic,Gulielmũ Lyncoln:Epiſcopum Cancellariũ collocant.ſed non poteſt is eſſe niſi Gul:Atwater,qui nõ
fuit

fuit Epiſcopus ante an 1515.
Prec:
Gul.Patenſon.Auſtr:
Io.Goolde.Bor.
Commiſſar.
3 Rob.Thay
D.Knighton
Haſtings.
Proc.
Rich.Stokys.Auſtr.
Edw.Colliar.bor.
1507 Gul,Warrhamus. Archiepiſc.Cant.Canc.
Commiſſ.
Gul.Fauntleroy.
Io.Syremens.
Procurat.
Io.Lane,auſtr.
Gul.Tompſon,bor.
Verum Tompſono in magna vacatione extincto, electus eſt Hugo Pogle: quo mortuo itē, Tho. Bentley in illius locum ſurrogatus eſt.
2 Io.Averey.Rector.Coll. Lyncoln,Commmiſſarius.
Procur.
Rich: Carter
Ric. Rowland
M. Meſſēger
3 D.Mart.Lynſey.Comm.
Proc.
Tho,Eritage
Rob.Duke
4 Tho.Michael. Commiſſ.
Procurat.
Io.Burges.auſtr.
Io.Hewes.bor.
5 Tho.Drax, Commiſſar.
Procurat.
Gul.Brooke.auſtr.
Tho.Sotherne.bor.
6 Io.Cockys.Commiſſ.
Proc:
Rich.Symons.auſt.
Tho.Pulton.bor.
Proc.
7 *M.Mede*
M.Hobſon.
Proc.
8 *Leonard.Hutchinſon. auſtr.*
Tho.Ware.bor.
9 Edw.Wilford, Commiſſ.
Proc.
Io.Cotiſford
Gul.Foſley.
10 Laurent.Stubbs, Collegij Balliol.Magiſt.Commiſſ.
Proc.
Rich.Walker
Edm.Grey
Proc.
11 *Tho.Iriſh,aut*
Tho.Ieniil
Tho.Moſgraue
Proc.
12 *Io.Steuins*
Rog.Dingley
13 D.Dooke.Commiſſ.
Proc.

Tho. Alyn. auſtr.
Tho. Flower. bor.
14 D, Benger, Commiſſ.
Procurat.
Io. Booth
Georg. Croſtys
15 D. Benger Commiſſ.
Proc.
Henr. Tindale
Io. Wilde
16 D, Benger Commiſſ.
Proc.
Laur. Barker
Tho. Starkie
Procurat.
Tho. Cauner.
Rob. Criſpin
17 D. Moſcroff Commiſſ.
Proc.
Tho. Cauner
Edm. Campiō
18 D. Moſcroff. Commiſſar.
Proc.
Edw. Leighton
Phil. Bale.
19 D. Moſcroff. Commiſſ.
Proc.
Anton. Sutton
Io. Tuckar
20 D. Moſcroff. Commiſſ,
Proc.
Simon Bale
Tho. Byrton.
21 D. Cotteſſord. Commiſſ.
Proc.
Arth. Cole
Richard. Lorgan.
22 Comm. idē, vel D. Higdē
Proc.
Io. Bellstory Mertonenſis Collegij capellanus.
Wal. Bokler, eiuſdē Col. Soc.
23 Commiſſarius idem.
Proc.
Jo Warner
Tho. Duke
24 Commiſſarius idē, ac ijdē quoque ex mandato Thomæ Woolſęi, Arch. Eborac. Card. procuratores.
25 Commiſſarius idem.
Proc.
Jo. Pollard
Georg. Cootys
26 Commiſſarius idem.
Proc.
Tho. Selwoode
Gul. Pedyll
1533. Octob. 11. Ioan. Longlande Epiſcopus Lincol. Cāc. quo per 14. aut 15. annos ſedēte, D. Treſhā ſolus fuit Com.
Proc. 1.
Io. Pokins Exonienſ. coll.
Owen Oglethorpe. Magdal.
Proc. 2.
Dunſtanus Lacy
Io. Howell. om. a. Anim.
ſed Dunſtano defuncto, ſurrogatus eſt ex Col. Lyncoln.
Io.

Io.Pollet
D.Haſtinges Commiſſ.
Procurat.
3 Io.*Howell*
Jo.Pollet.
defuncto etiam Io. Howell, ſurrogatus eſt Edm.Shether.
4 hoc anno hi occurrũt procuratores.
Gul.Wetherton
Gul,*Pye.Oriell.coll.*
Wright
Cherleton
Procurat
5 *Hugo Weſton*
Tho.Knight
Occurrit hic Canc.D.Cootys
Procurat.
6 *Rich. Arderne*
Tho.Roberts.
Proc,
7 *Io.Stoite.auſt.*
Gul.Smith bor. Oriell.
Procurat.
8 *Io.Man.auſtr.*
Ludouicus Reinold, bor.
Proc
9 *Rog.Brummold.*
Io.Wyman
electi in prima convocatione virtute litterarum Regiarum ex cœtu non Regentium.
Proc.
10 *Io.Eſtwike Oriell.*
Gul,Pye

11 Procuratores ijdem.
Proc.
12 *Nic.Alambridge*
Gul.Smith
Proc,
13 *Io.Stoit.*
Simon. Parret.
Proc,
14 *Jo.Smith.Oriall.*
Simon Parret.Magdal.
1547.Maij 21.D,Coxe: Dec. Aedis Chriſti,ex Fundatio- Regis Henrici Octaui. Cancellar.quod munus ſine vllo deputato ſolus geſſit.
Procurat.
Edm.Criſpin:Oriel.coll.
Hump.vel Henr.Bayly.
Procurat.
2 *Io.Redman*
Tho.Symons.
Procurat.
3 *Leonardus Lingham.*
Rich.Huges.Oriel.coll.
Procurat.
4 *Tho.Francis*
Leon. Lingham.
Procurat.
5 *Rog.Eliot.*
Tho.Freinde
1552 Io.Maſon Miles, Hẽrico 8.à ſecretioribus conſiliis,reſignante Coxo, fit Cancellarius;mutatum eſt Commiſſarij nomen in Vicecan-

cellarium.
D. Oglethorpe. Magdalenſ.
Vicecanc.
Proc.
Martiall.
Rogers.
2 D. Marſhall Vicecanc.
Procurat.
Tho. Spenſer.
Maur. Bullocke.
3 Vicecanc. idem.
Procurat.
Chriſt. Hargraue
Tho. Coneney.
4 Vicecanc. idem.
Proc.
Iacob. Gervaſius.
Gul. Northfolke. Oriell. Col.
Vicecanc.
5 D. Marſhall.
Tho. Reinoldes.
Procur.
Henr. Wootton.
Tho. Davys.
Verũ Hẽ. Woottõ, procurat. muneris pertæſus ſpõte ceſſit, ac ei Gul. Allyn ſucceſſit.
1557 Reginaldus Polus, Trilingiũ meorũ ornamẽtum ac dulce decus, Archiep. & Cardinalitiæ dignitatis apicẽ cõſecutus, Cancellarius.
D. Th. Reynoldes Vicecanc. bimeſtris, ſucceſſorẽ accepit D. White, novi Col. Cuſtodẽ.
Procurat.
Franc. Babington. Om. An.
Gul. Allyn. Oriel.
2 D. White Vicecanc.
Procurat.
Alanus Copus Magdal.
Walt. Bayley. Novi Coll.
1559. Ian. 24. Dom. Fitz-Allẽ Arundeliæ Comes, Canc.
D. Treſham Vicecanc.
Procurat.
Iohn Day.
Bramborough. Novi Coll.
1560. Iul. 20. Quo anno electus eſt ſecundò in Cancellarium, Do. Io. Maſon. Io. Warner Medicinæ Doct. Vicec.
Procuratores ijdem.
2 D Babington Vicecanc.
Proc.
Rob. Leeche, Ædis Chr.
Tho. ſeu Allan: Scot, Col. S. Trin.
Vicecanc.
3 D. Babington.
D. White
Procurat.
Oliuer Withington Æneinaſ.
Humph. Hall Ædis Chriſti.
4 D. White Vicecanc.
Procurat.
Rog. Marbeke. Ædis Chriſti.
Rog. Gifford. Merton.
5 D. White Vicecanc
Proc.
Tho. Walter
Rog. Gifford.
6 D.

6 D.Kennall Vicecanc:
Procurat.
Rog. Marbecke Ædis Chriſti
Io. Watkins Omn: Anim.
1565 Dom. Robertus Leyceſtriæ Comes Canc.
D. Kennall Ædis Chriſti Vicecanc.
Proc.
Tho. Garbrande Magd.
Io. Merricke noui Coll.
2 D. Kennall. Vicecanc.
Proc.
Gul Leech Æneanaſ.
Gul. Stocker. S. Ioannis.
3 D. Cooper Vicecanc.
Proc.
Adam. Squier Balliolenſ.
H. Buſt. Magdal.
4 D. Cooper Vicecancell.
Proc.
Ia. Charnoke Æneinaſi.
Edmund. Campion Ioannenſ.
5. D. Cooper Vicecanc.
Proc.
Io. Bereblocke, coll. Exon.
Tho. Bodley Merton.
6 D. Cooper Vicecancel.
Procur.
Arth. Atie Merton.
Tho. Glaſier Ædis Chriſti:
7 D. Humphrey Vicecanc.
Proc.
Anton. Blencow. Oriel.
Edw. Fleetwood Merton

8 Vicecanc. idem, ijdemq; procuratores.
9 Vicecanc. idem
Procurat.
Io. Tatam. Merton.
Edm. Lilie. Magd.
10 Vicecanc. idem
Proc.
Io. Buſt. Aedis Chriſti
Rich. Barret Oriel:
11 Vicecanc. idem.
Procura.
Io. Underhill Coll. Noui.
Henr. Sauill Merton.
12. D. Herbertus Weſtfalinge Vicecanc: per litteras Canc. à Comitijs nominatus, quod & hodiè in vſu poſitum eſt & Io. Maſon Cancellarius, hoc idem (ſed infæliciter) antea tentauit. Procuratores ijdem: hi enim licet ante Vicecācellarium eligantur, tamen de vtroq; anno participant.
13 D. Gul. Cole col. Corporis Chriſti Præſidens Viceca.
Procurat.
Io. Glouer Aedis Chr.
Tho. Dotchin. Magdal
14 D. Martin: Colepepper noui Col. Cuſtos Vicecanc.
Procurat.
Rad. Smith Magdal.
Clemens Colmer Aeneanaſ.
15 Tobias Mathewe, Deca-

Procurat.
nus Aedis Chriſti, Vicecanc.
Gul. Souch Aed: Chr.
Iſacke Vpton Magd.
16. Arth. Yelder Col. S. Trinitatis Præſes. Vicecanc:
Procurat.
Rob. Crane Balliol.
Tho. Stone. Aedis Chriſti:
17 Gul, Iames Aedis Chriſti Decanus Vicecanc.
Procurat.
Rob Crane
Rich. Madoxe. Omn. Anim.
18 Do. Rob. Houenden. Col. Omnium Animarum fideliũ defunctorum Cuſtos Vicec.
Proc.
Rob. Cooke Aeneanaſ.
Io. Browne Aedis Chriſti
19 D: Tho. Thorneton Aed. Chriſti Canonicus. Vicecanc.
Proc.
Tho, Leyſon, coll. Noui
Rich. Eedes. Aedis Chriſti.
20 D. Io. Vnderhill. Collegij Lyncoln. Rector. Vicecanc.
Procurat.
Tho. Smith.
Nich. Mercer Exonienſ.
21. D. Edmundns Lilye, Coll. Balliol. Magiſter.
Procurat.
Tho. Shingleton. Aeneanaſ.
Io, Bennet Aedis Chr.

22. D. Daniel Bernard. Vicecanc.
Procurat.
Gul. Watkinſon, Aedis Chr.
Aegidius Tomſon, Omn. Anim.
23. D. Franc. Willys, Colleg. S. Ioannis Præſes, Vicecanc.
Procurat.
Georg. Dale.
Io. Harmer Coll. Novi.
24. D. Martin Heton. Aedis Chr. Canonicus: Vicecanc.
Procurat.
Tho. Ravis, Aedis Chr.
Math. Gwyn, Ioannenſ.
1589. Sept. 2. Dom. Chriſtopherus Hatton Magni ſigilli Angliæ Cuſtos. Canc.
D. Nich: Bonde. Coll. Magdal. Præſidens. Vicecanc.
Procurat.
Io. Harding. Magdal.
Io. Kinge. Ædis Chr.
2. D. Gul. Iames, Ædis Chr. Decanus. Vicecanc.
Procurat.
Iaſpar Colmer. Merton.
Io. Eveleigh. Exon.
3. Idem Vicecanc.
Procurat.
Rich. Braunch Aedis Chr.
Io. Llhuyd. Coll. Novi.
1592. Dec. 17. Dom. Thomas de ſiccâ villâ ſeu Sackuyll, Baro de Buckhurſt, Comes Dorce-

cetenſis, ſummus totius Angliæ Theſaurarius, illuſtriſſimus Heros, Cancellarius.
D. Nich. Bonde. Vicecanc.
Procurat.
Tho. Savill. Merton:
Rodolph. Winwoode Magdal.
2. D. Edm. Lilye. Vicecanc.
Procurat.
Gul. Abrye. Aedis Chr.
Rich. Latewarr. Ioanneuſ.
3. Vicecanc: idem.
Henr foſter Aeneanaſ.
Hen: Cuffe Merton
4 Vicecanc. idem
Procurat.
Rob. Tinley Magdal.
Gul. Prichard. Aedis Chr.
5. D. Tho. Ravis Aedis Chr. Decanus. Vicecanc.
Procurat.
Abel Gower. Oriall.
Rowland Searchfeild Ioannenſ.
6. Vicecanc: idem.
Procurat.
Io. Parkhurſt. Magdal.
Rich. Trafforde Merton.
7. D. Tho. Shingleton. Collegij Aeneanaſ, principalis. Vicecanc.
Procurat.
Edward. Gee. Aeneanaſ.
Hen. Bellingham. Coll. Novi.
8. D. Tho. Thorneton, Aedis Chr. Canonicus. Vicecanc.
Procurat.
Gul. Oſborne. Omn. Anim.
Franc. Sydney. Aedis Chriſt.
9. D. Georgius Abbot, Colleg. Vniverſitatis Magiſter. Vicec.
Procurat.
Nich. Langford. Aedis Chr.
Lau. Humphrey. Magdal.
10. D. Georgius Ryues, Novi Collegij cuſtos. Vicecanc.
Procurat.
Georg. Benſon, Reginenſ.
Ger. Maſſie. Aeneanaſ.
11. D. Io. Howſon, Aedis Chr. Canonicus, Vicecanc.
Procurat.
Dan. Pury. Magdal.
Wal. Bennet. Novi Coll.
12. D. Georgius Abbot, Vicec.
Procurat.
Chriſtoph. Dale, Merton.
Gul. Laud. Ioannenſ.
13. D. Io. Williams, Colleg. Ieſu Principalis, Vicecanc.
Procurat.
Gul. Ballow. Aedis Chr.
Georg. Dorrell Omn. Anim.
14. D. Georg. Abbott. Vicec.
Procurat.
Rich. Fitz Harbert, Coll. Novi.
Io. Hanmer, Omn. Anim.
15. Henr. Ayry, Collegij Reginenſis Præpoſitus, Vicec.
Procurat.

Si-

Simon Baskervyll, Exon.
Gul. Mabb. Magdal.
16. D. Ioannes Kinge, Aedis Chr. Decanus, Vicecanc.

Procurat.

Nath. Brent, Merton.
Io. Telſon, Oriel.

1608. Reverendiſſimus in Chriſto pater, & de Eccleſia noſtra & Oxonienſibus pręclarè meritus, vir doctiſſimus Richardus divina providentia, Dom. Archiepiſcopus Cātuarienſis, totius Angliæ Primas & Regiæ Maieſtati à ſecretioribus conſilijs, conſpirātiſſimo omnium Oxonienſiū conſenſu, ſummus Academiæ Oxon. Cancellarius electus eſt. Aprilis 22.

Seneſcalli Vniverſitatis Oxon.

Seneſcalli officium in Acad. Oxonienſi, Hēricus Quartuſ inſtituit. Anno regni, 7. h. e. Ann. Dom. 1403.

Io. Norrys, Miles, primus omnium Seneſcallus.
Reginaldus Bray, Miles.
Rich. Wydeuill.
Edmundus Hambden.
Tho. Lovell.
Tho. More.
Ioannes Dom. Ruſſell; Comes Bedfordiæ.

1555. 30. Martij, in locum Comitis Bedfordiæ nuper demortui, electus eſt in ſeneſcallum Henricus Comes Arundeliæ.

Baro de Lumley, Henrico Arundeliæ comite ſocerò reſignante quia fuit electus Cancellarius, fit Seneſcallus.

FINIS.

11659